

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
HADTUDOMÁNYI ÉS HONVÉDTISZTKÉPZŐ KAR

Nyilvántartási szám: ...
.. számú példány

KATONAI VEZETŐI ALAPKÉPZÉSI SZAK AJÁNLOTT TANTERVE

**Alkalmazandó:
a 2020/2021 tanévtől felmenő rendszerben**

Szenátusi döntés	Fenntartói döntés
Elfogadta a Szenátus 61/2020 (V.21.) számú határozatával.	Jóváhagyta a Fenntartó 13/2020 (V.28.) számú határozatával.

Budapest, 2020
Utolsó módosítás: 2022. február 26.

A szakfelelős:

Dr. Berek Tamás ezredes (PhD), egyetemi docens, tanszékvezető

A specializációk felelősei

Lövész specializáció:

Dr. Jobbágy Zoltán ezredes (PhD), egyetemi docens, dékánhelyettes

Harckocsizó specializáció:

Dr. Jobbágy Zoltán ezredes (PhD), egyetemi docens, dékánhelyettes

Felderítő specializáció:

Dr. Berek Tamás ezredes (PhD), egyetemi docens, tanszékvezető

Tüzér specializáció:

Dr. Berek Tamás ezredes (PhD), egyetemi docens, tanszékvezető

Légyvédelmi rakéta specializáció:

Dr. Krajnc Zoltán ezredes (PhD), egyetemi tanár, dékánhelyettes

Műszaki specializáció:

Dr. Kovács Zoltán alezredes (PhD), egyetemi docens

Vegyvédelmi specializáció:

Dr. Berek Tamás ezredes (PhD), egyetemi docens, tanszékvezető

Az ajánlott tanterv jogi háttérét az alábbi főbb jogszabályok és egyetemi szabályzatok képezik:

1. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény;
2. A Nemzeti Közsolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII törvény;
3. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet;
4. Nemzeti Közsolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 363/2011. (XII.30.) Korm. rendelet;
5. a felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről szóló 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 139/2015. (VI. 9.) Kr.);
6. az államtudományi képzési területen szerezhető képesítések jegyzékéről és a képzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló 222/2019. (IX. 25.) Korm. rendelet;
7. A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata
8. a képzésekkel kapcsolatos eljárásrendről szóló rektori utasítás

A képzés hitelesítő adatai

Kari Tanács határozatának száma:	34000/109-20/2020 (V.19)
Szenátusi határozat száma:	61/2020 (V.21.)
Fenntartói határozat száma:	13/2020 (V.28.)
MAB kód:	Bs88
MAB határozat száma:	2004/8/VIII./54.
OH nyilvántartásba vételi szám:	31442-23/2004.
A képzés FIR kódja:	Bk27
A meghirdetés első éve:	2005.

Tartalomjegyzék

1. A szak megnevezése	6
2. Képzési terület	6
3. A szak specializációi	6
4. Végzettségi szint	6
5. A szakon megszerezhető végzettség és szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése	6
6. A képzés célja és az elsajátítandó szakmai kompetenciák	6
6.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák	6
6.1.2. A specializációkon szerezhető sajátos kompetenciák	8
6.1.2.1. A lövész specializáción továbbá a katonai vezető	8
6.1.2.2. A harckocsizó specializáción továbbá a katonai vezető	9
6.1.2.3. A tüzér specializáción továbbá a katonai vezető	9
6.1.2.4. A felderítő specializáción továbbá a katonai vezető	10
6.1.2.5. A légvédelmi rakéta specializáción továbbá a katonai vezető.....	13
6.1.2.6 A műszaki specializáción továbbá a katonai vezető	14
6.1.2.7 A vegyvédelmi specializáción továbbá a katonai vezető	16
7. A képzés időtényezői.....	17
8. A képzés felépítése	17
9. A tanóra-, kredit- és vizsgaterv	19
10. Az előtanulmányi rend	20
11. Az ismeretek ellenőrzési rendszere	20
12. A záróvizsga.....	20
13. A szakdolgozat	24
14. Az oklevél	24
15. A szakmai gyakorlat és csapatgyakorlatok.....	25
16. A külföldi részképzés céljából nemzetközi hallgatói mobilitásra felhasználható időszak (mobilitási ablak)	25
17. További szakspecifikus követelmények	25
A tantárgyi programok listája.....	27
Katonai vezetői alapképzési szak tantárgyi programok	33
I. Törzsanyag.....	34
Kritériumkövetelményes tárgyak	247
Lövész specializáció	276
Harckocsizó specializáció	329
Felderítő specializáció	392
Tüzér specializáció:.....	456
Légvédelmi rakéta specializáció.....	528

Műszaki specializáció.....	617
Vegyivédelmi specializáció	685
Szakmai gyakorlat	756
Szabadon választható tantárgyak	759
1. számú melléklet: Tanóra-, kredit- és vizsgaterv.....	986
1/1 számú melléklet	987
1/2 számú melléklet	987
1/3 számú melléklet	988
1/4 számú melléklet	988
1/5 számú melléklet	989
1/6 számú melléklet	989
1/7 számú melléklet	990
2. számú melléklet: Előtanulmányi rend	991
2/1 számú melléklet	992
2/2 számú melléklet	993
2/3 számú melléklet	994
2/4 számú melléklet	995
2/5 számú melléklet	996
2/6 számú melléklet	997
2/7 számú melléklet	998

1. A szak megnevezése

katonai vezetői (Military Leadership)

2. Képzési terület

az NKE tv. 3. §-ában meghatározott felsőoktatási terület

államtudományi, katonai

3. A szak specializációi

- Lövész specializáció
- Harckocsizó specializáció
- Felderítő specializáció
- Tüzér specializáció
- Légvédelmi rakéta specializáció
- Műszaki specializáció
- Vegyivédelmi specializáció

4. Végzettségi szint

alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA-) fokozat

5. A szakon megszerezhető végzettség és szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése

- szakképzettség: katonai vezető.
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Military Leader

6. A képzés célja és az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A katonai vezetői alapképzés célja a Magyar Honvédség részére olyan felsőfokú végzettségű katonai vezetők, parancsnokok képzése, akik képesek a megszerzett közszolgálati, általános katonai, differenciált szakmai és vezetői ismereteik birtokában alegységeket vezetni és irányítani. Az alapfokozat birtokában alkalmassá válnak a honvédelmi szakképzettségüknek megfelelő első tiszti beosztások betöltésére, továbbá kellő ismeretekkel rendelkeznek a szakmai át- és továbbképző tanfolyamokra is alapozva a képzés második ciklusban történő folytatásához.

6.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

6.1.1 A katonai vezető

a) tudása

- Átfogóan ismeri a nemzetközi Európai Unió, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (a továbbiakban: NATO), Egyesült Nemzetek Szervezete (a továbbiakban: ENSZ) környezetben, háborús és békeműveleti helyzetekben, különböző vallási, etnikai és kulturális területen való feladat-végrehajtás feladatait.
- Átfogó módon rendelkezik az első tiszti beosztás ellátásához szükséges jogi ismeretekkel.
- Behatóan ismeri a harctevékenységi fajtákat, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek feladatait.
- Ismeri az összefegyvernemi harc támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető feladatait.
- Átfogóan ismeri szakasz (század) szinten az atom-, biológiai és vegyi (a továbbiakban: ABV) rendszabályok alkalmazásának rendszerét.
- Meghatározó módon ismeri a rogtönzött robbanóeszközök (improvised explosive device - IED) jellemző tulajdonságait és az ellenük való tevékenység rendszabályait.
- Átfogóan ismeri a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertant.

- Részletekbe menően ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetéséhez szükséges ismereteket.
- Átfogóan rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
- Részletekbe menően ismeri szakasz (század) szinten műszaki-zárási, erődítési-álcázási, és robbantási alapismereteket.
- Behatóan ismeri a Magyar Honvédség katasztrófavédelmi feladatai megoldásához való hozzájárulás alegységszintű elméleti és gyakorlati feladatait.
- Rendelkezik korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretekkel.
- Ismeri a szakasz (század) kommunikációs, híradó és informatikai eszközeit, informatikai alkalmazói feladatait.
- Ismeri az alapvető egészség- és járványügyi, valamint sebesültellátási feladatokat.
- Meghatározó módon rendelkezik magabiztos angol katonai szaknyelvi kommunikációs készségekkel.
- Átfogóan ismeri a korszerű teljesítményértékelési és a beosztottakat motiváló eljárásokat.
- Alapvetően ismeri a médiával kapcsolatos eljárásokat.
- Ismeri a Magyar Honvédség haderőnemeinek felépítését és alkalmazásának elveit.
- Ismeri általánosan a szárazföldi haderőnem harcászati szintű összefegyvernemi kötelekék összhaderőnemi műveleti környezetben történő alkalmazási elveit.
- Részletekbe menően ismeri a felderített célokra tüzérségi tűz kérését, tüzérségi tűz hatásosságának megfigyelését, a tűz helyesbítését.

b) képességei

- Képes a harcászati ismereteinek, a szakasz és századszintű harcászat alapfogalmainak, alapelveinek gyakorlati alkalmazására.
- Meghatározó módon rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással.
- Képes a rábízott alegység békeidőszaki és békétől eltérő körülmények közötti vezetésére.
- Képes az első tiszti beosztás ellátásához szükséges jogok, kötelezettségek, parancsadási és fegyelmi jogkörök gyakorlására.
- Képes a rábízott alegység (szakasz) készenlétének fenntartására, fokozására vonatkozó rendszabályok betartására és betartatására.
- Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
- Képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasznál rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközök alkalmazására és üzemeltetésére.
- Képes a terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására.
- Képes más fegyvernemekkel és szakalegységekkel való együttműködésre.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz (IED) veszélyes környezetben való kezelésére.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) harci és békevezetési okmányainak vezetésére.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakterületét, a képezése szerinti tevékenységeket és azok eredményeit.
- Elkötelezett fegyvernemi munkája eredményessége, hatékonysága iránt.
- Elkötelezett szakterülete etikai és jogi szabályainak betartására.

- Nyitott a képezésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.
- Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, mely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.
- Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét.
- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektcsoportban a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli.
- Döntési helyzetekben felelősséget vállal az azok következtében kialakuló komplex hatásaiért.

6.1.2. A specializációkon szerorzhető sajátos kompetenciák

6.1.2.1. A lövész specializáció továbbá a katonai vezető

a) tudása

- Átfogóan ismeri a lövész szakasz (század) hatékony tűztámogatási lehetőségeit, a lövész zászlóalj tűztámogató rendszerének működését, elméleti és gyakorlati lehetőségeit.
- Részletekbe menően ismeri a lövész szakasz (század) logisztikai kiszolgáló támogatásának feladatait, rendszerét.
- Behatóan rendelkezik más országok haderejének, haditechnikai eszközeinek releváns ismeretével.
- Részletekbe menően ismeri a lövész szakasz (század) tűzvezetési, harcvezetői feladatait.
- Behatóan ismeri a lövész szakasz (század) kiképzésének, felkészítésének metodikai eljárásait.
- Részletekbe menően ismeri a lövész haditechnikai eszközök kiszolgálásának és alkalmazás előtti felkészítésének feladatait.
- Átfogóan ismeri a tábori tűzér szervezetek számára történő célfelderítésre, tűzigénylésre, tűzhelyesbítésre igénylés rendszerét és a pusztítás eredményének jelentési eljárását.

b) képességei

- Képes a lövész szakasz (század) harcának terepen történő vezetésére, az alegysége tűzének megszervezésére, vezetésére és az alegysége tűzének és a kötelékek mozgásának összehangolására.
- Képes az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek lövész alegység szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére.
- Lövész fegyvernemi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, lövész század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.
- Képes a békeműveletekben alkalmazott eljárások tervezésére és az alegysége vezetésére békeműveletekben.
- Képes harcászati komplex és lövészeti foglalkozások (raj, szakasz lögyakorlatok) tervezésére, szervezésére és levezetésére.
- Képes a lövész szakasz (század) menetével, a váltással, nyugvással és szállítással kapcsolatos tevékenységek megszervezésére és vezetésére.

- Képes a lövész század fegyvernemi kötelékei és megerősítő támogató erői tevékenységének összehangolására.
- Képes a lövész szakasz önálló alkalmazása esetén a tevékenységek vezetésére.
- Képes a lövész szakasz (század) túlélését biztosító rendszabályok tervezésére, szervezésére és betartatására.

c) attitűdje

- Lépést tart a lövész (gépesített lövész) harcászati elvek új koncepcióival, technikai eljárásaival.
- Törekszik a szakmai területen elért új tudományos eredmények, a lövész fegyverzet és technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.
- Együttműködésre képes a műveleti támogatás feladatainak megszervezésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére.
- Önállóan képes alegységének tüzét tervezni, szervezni és irányítani.

6.1.2.2. A harckocsizó specializáción továbbá a katonai vezető

a) tudása

- Átfogóan ismeri a harckocsi alegységek alkalmazási elveinek, eljárásainak, a tüzelés és tűzhelyesbítés szabályait.
- Részletekbe menően ismeri a harckocsi alegységek alkalmazásának háborús és békétől eltérő időszakban végrehajtandó elveit és gyakorlatát.
- Átfogóan ismeri a harckocsi szakasz (század) hatékony tűztámogatási lehetőségeit.
- Rendelkezik a harckocsi szakasz (század) logisztikai kiszolgáló támogatásának ismeretével.

b) képességei

- Képes a harckocsi alegység tüzének megszervezésére, vezetésére, az alegység hatékony alkalmazására.
- Képes az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek harckocsi alegység szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére.
- Harckocsizó fegyvernemi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, harckocsi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.

c) attitűdje

- Lépést tart a harckocsizó szakharcászati elvek új koncepcióival, technikai eljárásaival.
- Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, a technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.
- Együttműködésre képes a harctámogatás feladatainak megszervezésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére.
- Önállóan képes alegységének tüzét tervezni, szervezni és irányítani.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos fejlesztésére és képzésére.

6.1.2.3. A tüzér specializáción továbbá a katonai vezető

a) tudása

- Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.

- Ismeri a tüzérségi tűztámogatás rendszere felépítését és annak az összefegyvernemi harcra történő integrálásának módját.
- Ismeri a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetését és megóvásának módját.
- Ismeri a tüzérség lövészetének és tűzvezetésének előkészítését.
- Ismeri az első tiszti beosztáshoz szükséges meteorológiai és ballisztikai ismereteket.

b) képességei

- Képes első tiszti beosztásban a tüzéralegységek harcának, tűzének, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
- Képes a tüzér alegységek harctevékenysége előkészítésére és vezetésére.
- Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére az alapvető beszabályozások végrehajtására.
- Képes a tüzér szakasz (üteg) lövészetének és tűzvezetésének előkészítésére és vezetésére.
- Képes a megkövetelt tüzérségi tűzfeladatok normaidőre történő végrehajtására.
- Képes a tüzérségi harcrendi elemek kiválasztására, előkészítésére, elfoglalásának irányítására és a harci munka megszervezésére.
- Képes tüzér szakmai foglalkozások, gyakorlatok előkészítésére, hatékony levezetésére.
- Képes a lövész század tűztámogatásának megszervezésére és tervezésére.
- Képes a tüzérfegyvernem szerint szervezett továbbképzést követően speciális szakmai feladatok végrehajtására.

c) attitűdje

- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére.
- Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzéralegység harcát.

6.1.2.4. A felderítő specializáción továbbá a katonai vezető

a) tudása

- Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
- Ismeri általánosan az elektronikai hadviselés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
- Ismeri általánosan a nemzeti és NATO felderítő doktrínákat, szabályzatokat.
- Ismeri alapszinten a felderítési ciklust és kapcsolódását a művelettervezés (Military Decision Making Process - MDMP) és katonai döntéshozatal folyamatához.
- Ismeri általánosan a felderítő törzsmunka alapjait szakasz, század, zászlóaljszinten.
- Ismeri alapszinten a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai alkalmazási elveit, az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikákat.
- Ismeri alapszinten a felderítő jelentés mintákat, alkalmazásuk rendjét.
- Ismeri általánosan a célkezelés folyamatát és a célkezelés felderítő támogatásának elveit.
- Ismeri alapszinten az HHKadatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati szabályait.

- Ismeri általánosan az adatgyűjtés-koordináló és felderítési követelmények menedzsmentjének folyamatát.
- Ismeri alapszinten a SERE (Survival, Evasion, Resistance, and Escape - Túlélés, Elkerülés, Ellenállás és Szökés) elméleti és a túlélés elméleti és gyakorlati alapjait.
- Ismeri alapszinten a felderítő támogatás megtervezésének, megszervezésének és irányításának legalapvetőbb elemeit.
- Tudása kiterjed haladó szinten más országok reguláris haderejének jellemzőire, haditechnikai eszközeire, szervezeteire és a kötelezők harci alkalmazási elveire.
- Ismeri haladó szinten a terrorista, irreguláris, félkatonai szervezetek jellemzőit, haditechnikai eszközeit, felszerelésüket, szervezeti sajátosságait, harci alkalmazási elveit, az aszimmetrikus hadviselés sajátosságait.
- Tudása továbbá kiterjed - alapszinten a műveleti területen (valószínűsíthető hadszíntér) előforduló terepakadályok leküzdésének elméletére és gyakorlatára.

b) képességei

- Képes a csapat-, mélységi felderítő szakasz szintű alegység parancsnoki munkaköreinek ellátására.
- Képes az adatszerzés alegység szintű megtervezésére, megszervezésére, szinkronizálására és vezetésére.
- Képes alapszinten az alárendelt felderítőszerv vezetésére alacsony és magas intenzitású műveletekben, bonyolult nemzetközi jogi környezetben, az aszimmetrikus hadviselés körülményei között.
- Képes alapszinten a felderítő szakasz kiképzésének, felkészítésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
- Képes alapszinten a felderített adatok előzetes feldolgozására, értékelésére-elemzésére, továbbítására.
- Képes a műveleti tér felderítő előkészítése harcászati szintű elemzéseinek, értékeléseinek elkészítésére.
- Képes a szárazföldi harcászati szintű felderítőrendszeren belüli és az együttműködő, vertikális és horizontális, valamint szövetséges multinacionális rendszerek közötti kapcsolódások alapján végrehajtott adatszerzésre.
- Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő műszerek szenzorok telepítésére, alkalmazására.
- Képes a felderítő alegységeknél rendszeresített fegyverzeti eszközök kezelésére, az alegység tűzrendszerének megszervezésére.
- Képes célok felderítésére, azonosítására.
- Képes a legáltalánosabban alkalmazott adat- és információvédelmi rendszerek eszközök magabiztos üzemeltetésére.
- Képes tartós idejű (több hónap), nem honi területen végrehajtott alacsony vagy magas intenzitású katonai műveletben való részvételre, huzamosabb ideig a saját csapatoktól távol, idegen kulturális és vallási környezetben megerőltető fizikai és pszichikai igénybevétel elviselésére.
- Képes alapszinten a felderítő szervek különböző kijuttatási és bevonási módjainak, megtervezésére, megszervezésre, végrehajtás vezetésére, az „Ejtőernyős alkalmas” orvosi minősítéssel rendelkezők alkalmasak a Magyar Honvédségben rendszeresített ejtőernyővel történő kijuttatásra és alkalmazásra.

c) attitűdje

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Törekszik a felderítő szakmai számvetések, tervezések pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Önállóan együttműködik más fegyvernemek, hivatásrendek és nem kormányzati szervezetek (non-governmental organizations - NGO-k) képviselőivel, beleértve más országok képviselőit is.
- Általános felügyelet mellett önállóan végzi és szervezi a részére meghatározott szakmai feladatokat.
- Önellenőrzést végez.
- Felelősséget visel a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai-jogi-etikai normák és szabályok betartása terén.
- Önállóan és felelősséggel vesz részt a katonai egységes felderítőrendszer szakmai ágának tevékenységével kapcsolatos szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.
- Projektekben és csoportmunkában a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi, ugyanakkor elfogadja az együttműködés szükségességét is.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.
- Egyének és csoportok felelősségteljes, reális értékelése.

6.1.2.5. A légvédelmi rakéta specializáción továbbá a katonai vezető

a) tudása

- Alapvetően ismeri a légierő haderőnem felépítését és alkalmazásának az alapelveit.
- Behatóan ismeri a földi telepítésű légvédelem alkalmazásával kapcsolatos követelményeket és értékelési rendet.
- Magas szinten ismeri és alkalmazni tudja a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető ismereteit, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.
- Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.
- Mélységeiben ismeri a földi telepítésű légvédelem harc- és tűzvezetésének a feladatait, a kapcsolódó eljárás- és okmányrendszert.
- A saját szintjének megfelelően ismeri a hatékonyság érdekében alkalmazott szervezési, elemzési, tervezési eljárásokat, belső kommunikációs módszereket és eszközöket.

b) képességei

- Képes a légvédelmi rakéta alegység harcának, kiképzésének, napi tevékenységének tervezésére, szervezésére és vezetésére.
- Képes az alárendeltségébe tartozó haditechnikai eszközök és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötetmeinek ellátására.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Önállóan képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) kiképzési tevékenységének tervezésére, szervezésére, vezetésére és végrehajtására.
- Képes a légvédelmi rakétakomplexum alkalmazásával kapcsolatos üzemeltetési, üzemen tartási feladatok tervezésére, szervezésére, vezetésére és végrehajtására.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének bonyolult helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

c) attitűdje

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

d) autonómiája és felelőssége

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.

- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

6.1.2.6 A műszaki specializáción továbbá a katonai vezető

a) tudása

- Átfogóan ismeri a rábízott alegység készenlétének fenntartására, fokozására vonatkozó feladatokat.
- Ismeri a harctevékenységi fajtákat.
- Ismeri a szakasz (század) logisztikai támogatásának rendjét.
- Tisztában van a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretekkel.
- Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
- Ismeri a szakasz (század) napi tevékenységének tervezésének, irányításának rendjét.
- Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
- Tisztában van a szakasz (század) béke és békétől eltérő vezetéséhez szükséges ismeretekkel.
- Tisztában van a szakasz (század) kommunikációs, híradó és informatikai eszközeinek ismeretével, informatikai alkalmazói ismeretekkel.
- Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
- Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.
- Tisztában van a katonai tereptani, térképészeti és katonaföldrajzi ismeretekkel.

b) képességei

- Képes a szakasz (század) parancsnok jogainak, kötelezettségeinek, parancsadási jogkörének, a fegyelmi jogkörének gyakorlására.
- Képes a szakasz (század) készenlétének fenntartására, fokozására vonatkozó rendszabályok betartására és betartatására.
- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

c) attitűdje

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.

- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Elkötelezett a vezetői és szakmai munkavégzése iránt, betartja a vonatkozó szakmai és etikai szabályokat, normákat.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önálló, szakmailag megalapozott döntéseket hoz.
- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Értékeli a beosztottak munkavégzésének hatékonyságát, eredményességét.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

6.1.2.7 A vegyivédelmi specializáción továbbá a katonai vezető

a) tudása

- Ismeri a (harc)tevékenységek ABV támogatásához, ABV biztosításához kapcsolódó szakfeladatok ellátását lehetővé tevő gyakorlati tevékenységek megtervezésének, megszervezésének és irányításának módszereit.
- Ismeri a vegyivédelmi alegységek általános katonai és szakkiképzésének, továbbá napi tevékenységének tervezésének, szervezésének és vezetésének feladatait és alapelveit.
- Mélyrehatóan ismeri a sugárzó, mérgező, fertőző és veszélyes ipari anyagok kezelésével kapcsolatos rendszabályokat.
- Szerepkörének megfelelő szinten ismeri az előjárói döntés-támogatást segítő, az ABV helyzet szakszerű értékelésére szabályozó okmányrendszert, a következmények csökkentésére és felszámolására, alkalmazott alegységek koordinálásának feladatait.
- Ismeri a szakterületeknek megfelelő vegyivédelmi szaktechnikai eszközök, berendezések üzemeltetésének, alkalmazásának és kiszolgálásának általános és speciális szabályait.
- Saját szintjének megfelelően ismeri az ABV szakfeladatok végrehajtásához szükséges informatikai és kommunikációs rendszereket.
- Ismeri a környezetvédelmi, katasztrófa-elhárítási, és kárfelszámolási tevékenység tervezéséhez, szervezéséhez és a végrehajtás irányításához kapcsolódó feladatokat.
- Magas szinten ismeri a különböző vegyivédelmi technikai eszközök, egyéni védőeszközök, felszerelések és anyagok szállításával, tárolásával kapcsolatos rendszabályokat.
- Ismeri a gyújtófegyverek, valamint a harctéri tüzek elleni védelem feladatait.
- Ismeri a mérgező harcanyagok alapvető laboratóriumi analitikai módszereit, a különböző eredetű radioaktív minták laboratóriumi elemzésének eljárásait és a vegyi, biológiai és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésének technikáit.

b) képességei

- Képes felmérni az ABV-fegyverek, illetve veszélyes ipari anyagok katonai műveletre gyakorolt hatásának kockázatát a harcterületen, illetve a tevékenységi körzetben.
- Képes az ABV helyzet szakszerű értékelése alapján javaslatok tételére, a következmények csökkentésére és felszámolására, az ABV védelmi feladatok koordinálására és az alegységek hatékony alkalmazására.
- Képes az ABV- és gyújtófegyverek, valamint a harctéri tüzek elleni védelem technikai feladatainak megszervezésére és összehangolt végrehajtására.
- Képes a mérgező harcanyagok és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésére, laboratóriumi elemzések előkészítésére és az analízis végrehajtására.
- Képes a vegyi-, sugár- és biológiai felderítés, valamint a mentesítés és a fertőtlenítés eszközeinek hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelő biztonságos üzemeltetésére, különböző környezeti és bonyolult viszonyok között, azok összehangolt, hatékony alkalmazásának megszervezésére és irányítására.
- Képes a személyi védelem ABV védelmi összetevőivel történő ellátására és technikai kiszolgálás megszervezésére.

- Képes a Magyar Honvédség katasztrófa-elhárítási rendszerén belül nukleáris baleset, ipari katasztrófa következményeinek felszámolásával összefüggő szakfeladatok tervezésére, szervezésére és irányítására.

c) attitűdje

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.
- Törekszik a szakmai területen elért új tudományos eredmények, a vegyivédelmi szaktechnikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.
- Együttműködésre képes az ABV védelem, illetve az ABV támogatás feladatainak megszervezése és végrehajtása során.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.
- Önállóan ellenőrzi az alegység szervezeti és működési szabályzatában az ABV védelem előkészítését és annak beillesztését más (al)egységek terveibe.
- Irányítással tervezi és ellenőrzi a fegyvernemi és szakalegységek ABV védelmi felkészítését, kiképzését.
- Vegyivédelmi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, vegyivédelmi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére alkalmas.

7. A képzés időtényezői

A képzési idő félévekben: 8 félév

A képzési idő részletezése:

A fokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma	240 kredit
Összes hallgatói tanulmányi munkaóra	7200
Hallgatói munkamennyiség kreditben egy tanulmányi félévben:	átlagosan 30 kredit
Egy tanulmányi félévben a tanórák száma nappali munkarendben	átlagosan 450 tanóra
A heti tanórák jellemző száma nappali munkarendben	átlagosan 30 tanóra, ebből a kredithez rendelt tanórák száma átlagosan : 30 tanóra
Egy tanulmányi félévben a tanórák száma levelező munkarendben	-
Szakmai gyakorlat(ok) időtartama:	14 hét

8. A képzés felépítése

8.1. a szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- műveltség, kultúra, értékek modul (bölcészettudomány, társadalomtudomány) 4-8 kredit,
- államtudományi modul (állam- és jogtudomány, hadtudomány, nemzetközi és fejlődéstanulmányok, információ- és kommunikációelmélet szakterületekből válogatva) 5-20 kredit,
- egyetemi közös közszolgálati gyakorlat 2-4 kredit,
- katonai alapismeretek 8-16 kredit,
- gazdasági és humán ismeretek 10-14 kredit,
- természettudományos alapismeretek 16-24 kredit,
- általános és katonai vezetéstudományi alapismeretek 20-24 kredit,
- hadtudományi alapismeretek (térinformatika, katonai térképészeti ismeretek, a nemzeti katonai értékrend, hagyományok és az egyetemes és magyar hadtörténelem, valamint az összefegyvernemi és fegyvernemi harcászat alapismeretei, haditechnika, katonapedagógia, hadijog, logisztikai ismeretek,

testnevelés) 40-60 kredit..

8.2. a sajátos kompetenciákat eredményező, választható specializációk további tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya:

A specializációk kreditaránya további 60–96 kredit.

- a) lövész specializáció
  - szárazföldi csapatok harcászata,
  - vezetés- és szervezélmélet,
  - lövészeti felkészítés,
  - speciális katonai felkészítés;
- b) harckocsizó specializáció
  - harckocsi harcászat,
  - harckocsi lőkiképzés,
  - speciális katonai felkészítés;
- c) tüzér specializáció
  - haditechnikai ismeretek,
  - tüzér szakharcászati és harcvezetési ismeretek,
  - tüzér harcszolgálat és bemérés ismeretek,
  - tüzérlövésstan és tűzvezetési ismeretek;
- d) felderítő specializáció
  - felderítő szakmai felkészítés,
  - a harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata,
  - idegen hadseregek-ismerete,
  - speciális felderítő ismeret,
  - felderítő eszközismeret és alkalmazás;
- e) légvédelmi rakéta specializáció
  - szakmaspecifikus rendszerelméleti alapismeretek,
  - légvédelmi rakéta típusismerek,
  - légvédelmi rakéta szakharcászati ismeretek,
  - légiérő hadművelet-elméleti ismeretek.
- f) műszaki specializáció
  - műszaki támogatási ismeretek,
  - műszaki technikai ismerete,
  - szakmaspecifikus ismeretek;
- g) vegyivédelmi specializáció
  - szakmaspecifikus természettudományi ismeretek,
  - vegyivédelmi szaktechnikai ismeretek,
  - vegyivédelmi szakharcászati ismeretek,
  - ABV védelmi támogatási ismeretek;

8.3. a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 14 kredit

8.4. az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 40 kredit

8.5 a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit

9. A tanóra-, kredit- és vizsgaterv

A tanóra-, kredit- és vizsgaterv tartalmazza oktatási időszakonkénti bontásban az összes tantárgy (kritériumkövetelmény – a továbbiakban együtt: tantárgy) vonatkozásában

- a) a tantárgyak Neptun-kódját,
- b) a tantárgyak jellegét (kötelező, kötelezően választható, szabadon választható, kritériumkövetelmény),
- c) a meghirdetés féléveit,
- d) a tantárgyak heti és félévi vagy félévi óraszámát a tanóra típusa szerinti bontásban,

- e) a tantárgyakhoz rendelt krediteket,
- f) a hallgatói teljesítmény értékelésének módját (számonkérés);
- g) a tantárgyfelelős szervezeti egységet és a tantárgyfelelős személyét.

A tanórátípusok rövidítései:

- előadás: EA
- szeminárium: SZ
- gyakorlat: GY
- e-szeminárium: ESZ

A tanóra-, kredit- és vizsgatervet az 1. számú melléklet tartalmazza.

10. Az előtanulmányi rend

Az előtanulmányi rendet a 2. számú melléklet tartalmazza.

11. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

A tananyag ismeretének ellenőrzése és értékelése történhet:

- a) szorgalmi időszakban a tanórán tett írásbeli vagy szóbeli számonkéréssel, írásbeli (zárthelyi) dolgozattal, otthoni munkával készített feladat értékelésével vagy gyakorlati feladat-végrehajtás értékelésével félévközi jegy formájában;
- b) a vizsgaidőszakban tett vizsgával;
- c) a félévközi követelmények és a vizsga alapján együttesen.

Kredittel nem rendelkező kritériumkövetelmény esetén annak teljesítésének feltétele önmagában az aláírás is lehet.

A hallgató tanulmányait záróvizsgával fejezi be. A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja.

Az értékeléstípusok rövidítései:

- évközi értékelés: ÉÉ / évközi értékelés (((záróvizsga tárgy((ÉÉ(Z))))
- gyakorlati jegy: GYJ / gyakorlati jegy (((záróvizsga tárgy((GYJ(Z))))
- kollokvium: K / kollokvium (((záróvizsga tárgy((K(Z))))
- beszámoló: B
- alapvizsga: AV
- szigorlat: SZG
- komplex vizsga: KV
- záróvizsga: ZV

Az ismeretek ellenőrzésének rendjét részletesen a vonatkozó jogszabályokban, valamint a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban meghatározottak alapján:

- a jelen ajánlott tanterv részét képező tantárgyi programok, valamint
- a záróvizsga tekintetében a jelen fejezet 12. pontja

határozzák meg.

12. A záróvizsga

12.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei

A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- az abszolutórium (végbizonyítvány megszerzése): az Egyetem annak a hallgatónak, aki a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelményeket és az előírt szakmai gyakorlatot
- a nyelvvizsga letétele, a szakdolgozat elkészítése kivételével – teljesítette, és az előírt

krediteket megszerezte, végbizonyítványt állít ki (abszolutórium), amely minősítés és értékelés nélkül tanúsítja, hogy a hallgató a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelménynek mindenben eleget tett.
- a bírálaton részt vett szakdolgozat

12.2. A záróvizsga részei

A záróvizsga tantárgyai, illetve a záróvizsga teljesítésének részletes feltételei.

A záróvizsga a katonai vezetői alapszak oklevelének megszerzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja.

A záróvizsga a tantervben meghatározottak szerint több részből - szakdolgozat megvédéséből, további szóbeli, írásbeli, gyakorlati vizsgarészekből – állhat:

- az alapszak minden hallgatója vizsgát tesz a közös képzési fázisban tanult összhaderőnemi-, összefegyvernemi harcászati-, és légiereő csapatok harcászata ismeretekből (1 oktatási nap);
- specializáció elméleti- és/vagy gyakorlati vizsga és a szakdolgozat véde (1-2 oktatási nap)

A záróvizsgára bocsátás feltételei

- a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzése, legalább 240 kreditpont összegyűjtése és a kritérium követelmények teljesítése;
- szakmai (csapat-) gyakorlatok eredményes végrehajtása (a szakirányfelelős által igazoltan)
- szakdolgozat olyan szintű elkészítése, amelyet a témavezető bírálatra alkalmasnak minősít. bírálaton részt vett szakdolgozat

A záróvizsga részei

- katonai vezetői közös képzési fázishoz kapcsolódó záróvizsga rész;
- specializációs képzési fázishoz kapcsolódó záróvizsga rész;
- a szakdolgozat megvédése;

Záróvizsga tantárgyak

A szakdolgozat véde a szóbeli specializáció záróvizsga rész előtt történik, a szóbeli specializációs záróvizsgát az a hallgató kezdheti meg, aki a szakdolgozatát eredményesen megvédte.

Minden specializáción (katonai vezetői közös képzési fázishoz kapcsolódó záróvizsga rész)

- Szárazföldi csapatok harcászata 1.
- Összefegyvernemi alapismeretek
- Légiereő csapatok harcászata 1.

A specializációs képzési fázishoz kapcsolódó záróvizsga rész tantárgyai

Lövész specializáció

- Lövész harcászat 7.
- Lövész harcászat 8.
- Speciális felkészítés 7.
- Speciális felkészítés 8.

Harckocsizó specializáció

- Harckocsi harcászat 7.
- Harckocsi harcászat 8.
- Harckocsi lőkiképzés 7.
- Harckocsi lőkiképzés 8.

Felderítő specializáció

- Felderítő eszközismeret és alkalmazás 1.
- Idegen hadseregek-ismerete 1.
- Felderítő eszközismeret és alkalmazás 2.
- Idegen hadseregek-ismerete 2.
- A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata 1.
- Idegen hadseregek ismerete 3.
- A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata 2.

Tüzér specializáció

- Harcászat és harcvezetés V.17.
- Tüzérlövétan és tűzvezetés 17.
- Harcsolgálat 14.

Légyvédelmi rakéta specializáció

- Légyvédelmi Rakéta- és Tüzér Szakharcászat I.
- Légyvédelmi Rakéta- és Tüzér Szakharcászat II.
- Légyvédelmi eszközök rendszertan I.
- Légyvédelmi eszközök rendszertan I.

Műszaki specializáció

- Robbantás
- Műszaki zárás
- Erődítés-álcázás
- Hadiútépítés
- Hadihídépítés
- Átkelés
- Műszaki technikai eszközök 2.
- Műszaki támogatás 2.

Vegyivédelmi specializáció

- Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek I.
- Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek II.
- Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek III.
- Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek IV.

- Vegyivédelmi szakharcászat I.
- Vegyivédelmi szakharcászat II.
- ABV védelmi támogatás rendszere tantárgyakból.

12.3 A záróvizsga eredménye

A záróvizsga eredményét a katonai vezetői közös képzési fázishoz kapcsolódó záróvizsga rész (KZV), a szakdolgozatra adott osztályzat (SZD) és a specializációs képzési fázishoz kapcsolódó záróvizsga rész (SZZV) osztályzatának egyszerű átlaga képezi, az alábbiak szerint.

$$ZVÖ = (KZV + SZD + SZZV)/3$$

A záróvizsga érdemjegyet TVSZ értelmében a kapott osztályzatok számtani átlaga adja. Bármelyik elem vizsgatételére kapott elégtelen osztályzat esetében a záróvizsga értékelése elégtelen. A több elemből álló záróvizsga esetén az egyes elemeket külön érdemjeggyel kell értékelni.

13. A szakdolgozat

A szakdolgozat a specializációhoz kapcsolódó feladat, amely a hallgató tanulmányaira támaszkodva, konzulens irányításával egy félév alatt elvégezhető, és igazolja azt, hogy a hallgató kellő jártasságot szerzett a tanult ismeretanyag gyakorlati alkalmazásában, és szakmai irányítással képes a témához kapcsolódó szakirodalom feldolgozására, továbbá képes az elvégzett munka és az eredmények szakszerű összefoglalására.

A szakdolgozat elkészítéséhez rendelt kreditérték: 14 kredit

A szakdolgozat tantárgya(i):

- HKMTTA12 Szakdolgozat 14 kredit
- HKMTTA13 Szakdolgozat védés -

A szakdolgozat elkészítésének rendjét, tartalmi és formai követelményeit egyebekben a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat határozza meg.

14. Az oklevél

14.1. Az oklevél kiadásának feltétele

- az eredményes záróvizsga, továbbá;
- nyelvvizsga-követelmény: az alapfokozat megszerzéséhez STANAG 6001 2.2.2.2. nyelvvizsga szükséges.

14.2. Az oklevél minősítésének megállapítása

Az oklevél minősítését, a hatályos TVSZ 56. § (3) pontja szerint, az alábbiak egyszerű átlaga adja meg:

- a szakdolgozat védésére adott osztályzat;
- a záróvizsga szóbeli részére adott (több elemből álló vizsga esetén az elemekre adott osztályzatok átlaga egész számra kerekítve) egy osztályzat;
- a teljesített félévek (két tizedesig kifejezett) tanulmányi átlagai átlaga egész számra kerekítve:

$$(SZD + ZV + ((Á1+...+Án)/n) / 3$$

Az oklevél minősítésének megállapítása TVSZ 56. § (4) pontja szerint az alábbi határértékek figyelembevételével történik:

- a) kitűnő, ha az átlag 5,00
- b) jeles, ha az átlag 4,51-4,99
- c) jó, ha az átlag 3,51-4,50
- d) közepes, ha az átlag 2,51-3,50
- e) elégséges, ha az átlag legalább 2,00 – de legfeljebb 2,50.

Kiváló eredménnyel végez az a hallgató, akinek oklevél-minősítése kitűnő. Kiváló eredménnyel végez továbbá az is, akié jeles, valamint az összes többi vizsgájának és gyakorlati jegyének átlaga legalább 4,51.

15. A szakmai gyakorlat és csapatgyakorlatok

Az intézményen kívül teljesítendő egybefüggő szakmai gyakorlat legalább nyolc hét időtartamú. A szakmai gyakorlat kritériumkövetelmény. A csapatgyakorlatok 3-3 hét időtartamúak.

A szakmai gyakorlatot és a csapatgyakorlatokat, a csapatok mindenkori leterheltségének függvényében, az MH Ludovika Zászlóalj parancsnokával együttműködésben, a specializációért felelős tanszék vezetője szervezi meg a szakfelelős által jóváhagyott feladatlap alapján.

A szakmai gyakorlat és csapatgyakorlat a képzés során kiegészül szaki- és specializációs szinten szervezett, csapatbázison levezetett, gyakorlatokkal és komplex harcászati foglalkozásokkal.

A szakmai- és csapatgyakorlatok és komplex harcászati foglalkozások összegzett időtartama a teljes képzés során: 30 hét.

16. A külföldi részképzés céljából nemzetközi hallgatói mobilitásra felhasználható időszak (mobilitási ablak)

-

17. További szakspecifikus követelmények

17.1. Specializáció választás feltételei

A specializációválasztás a 4. szemeszter végén történik a hallgatók tanulmányi erőssorrendje alapján a MHP Személyzeti Csoportfőnökség által meghatározott keretlétszám figyelembevételével.

17.3. Kritériumkövetelmények

VKMTB91	Elsősegélynyújtás
HKTSKA08	Katonai Testnevelés VIII.
HKISZLA101	Szakmai angol 1
HKISZLA102	Szakmai angol 2
HKISZLA201	Szakmai angol 3
HKISZLA202	Szakmai angol 4
HKISZLA301	Szakmai angol 5
HKISZLA302	Szakmai angol 6

17.4. A képzésben alkalmazott sajátos oktatási-tanulási, tanulás-támogatási eszköztár, módszertan, eljárások

Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a gyakorlati órák terepen, csapatbázison, laboratóriumokban és harcászati valamint szimulációs szakkabinetben, speciális feladatok kidolgozásából állnak.

Budapest, 2020 03.01.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD, egyetemi docens

szakfelelős

A tantárgyi programok listája

I. Törzsanyag

Kötelező és kötelezően választható tantárgyak

Műveltség, kultúra, értékek modul (bölcészettudomány, társadalomtudomány)

HKKVK A01	Szociológia
HKKVK A02	Alkalmazott katonapszichológia és -pedagógia alapjai
HKKVK A10	Alkalmazott katonapszichológia és pedagógia II.
HKHFKA03	Hadtörténelem

Államtudományi modul (állam- és jogtudomány, hadtudomány, nemzetközi és fejlődéstanulmányok, információ- és kommunikációelmélet szakterületekből válogatva)

ÁKKT B01	Állam és kormányzás
RRETB10	Rendészettudomány
ÁKKT B02	Anthologia Philosophico-Politica
ÁEUTTB01	Európa-tanulmányok
ÁÁJTB01	Anthologia Historica
ÁNBTB01	Nemzetközi politika és biztonság
ÁÁJTB02	Anthologia Hungarica
VTVKPTA01	Fenntartható fejlődés
ÁTKTB01	Információs társadalom

Egyetemi közös közszolgálati gyakorlat

RRVTB03	Közös közszolgálati gyakorlat
---------	-------------------------------

Katonai alapismeretek

HKÖMTA800	Katonai alapfelkészítés
HKMTTA01	Katonai tereptan és geoinformációs ismeretek
HKÖMTA600	Rajparancsnoki felkészítés
HKHIRA01	Rádióforgalmazás és az információbiztonság alapjai
HKÖMTA611	Alapképzés módszertana
HKHJITA079	Alegységparancsnoki gyakorlati ismeretek

Gazdasági és humán ismeretek

HKHJITA078	Honvédelmi Jog és Igazgatás
HKHFKA01	Katonai etika és személyközi kommunikáció
HKHPKA10	Katonai logisztikai gazdálkodás alapjai
HKÖMTA455	Katonai műveletek egészségügyi biztosítása
HKHFKA04	Magyar katonai hagyományok

Természettudományos alapismeretek

HK925A010	Matematika előkészítő
HK925A011	Matematika alapjai VEZ
HK925A021	Matematika (katonai vezetői alap) 1.
HKEHVA62	Katonai infokommunikáció és elektronikai hadviselés alapjai
HK925A042	Matematika (katonai vezetői alap) 2.

Általános és katonai vezetéstudományi alapismeretek

HKTSKA01	Katonai testnevelés I.
HKKVKA03	Vezetés- és szervezéselmélet
HKKVKA07	Katonai vezetés- és szervezéselmélet I.
HKKVKA08	Katonai vezetés- és szervezéselmélet II.
HKKVKA04	Vezetői tréning
HKKVKA09	NATO military staff work training

Hadtudományi alapismeretek

HKÖMTA612	Harcászat és katonai műveletek elmélete és gyakorlata
HKÖMTA501	Harcászat I.
HKHATA10	Hadelmélet és katonai műveletek
HKÖMTA551	Harcászat II.
HKÖMTA450	Szárazföldi csapatok harcászata
HKÖMTLA01	Légierő csapatok harcászata
HKMTTA03	Műszaki és vegyvédelmi csapatok alkalmazásának alapjai
HKMTTA02	Katonai tereptani ismeretek I.
HKMTTA06	Összefegyvernemi alapismeretek
HKMTTA04	Harcászati komplex foglalkozás (nyári kihelyezés)
HKMTTA05	Harcászati komplex foglalkozás (őszii kihelyezés)
HKKVKA11	Katonai vezetői személyi kompetenciafejlesztés
HKMTTA09	NATO studies
HKTSKA02	Katonai Testnevelés II.
HKTSKA03	Katonai Testnevelés III.
HKTSKA04	Katonai Testnevelés IV.
HKTSKA05	Katonai Testnevelés V.
HKTSKA06	Katonai Testnevelés VI.
HKTSKA07	Katonai Testnevelés VII.

II. A specializációk anyaga

1. Lövész specializáció:

HKÖMTA122	Lövész alapozó ismeretek 1.
HKÖMTA123	Lövész alapozó ismeretek 2.
HKÖMTA101	Lövész szakmai felkészítés 1.
HKÖMTA102	Lövész szakmai felkészítés 2.
HKÖMTA103	Lövész szakmai felkészítés 3.
HKÖMTA104	Lövész szakmai felkészítés 4.
HKÖMTA105	Haditechnika 7.
HKÖMTA106	Fegyverzettechnika 7.
HKÖMTA107	Lövész lövészetii kiképzés 7.
HKÖMTA108	Katonai metodika 7.
HKÖMTA109	Speciális felkészítés 7.
HKÖMTA110	Lövész harcászat 7.
HKÖMTA111	Speciális felkészítés 8.
HKÖMTA112	Lövész lövészetii kiképzés 8.
HKÖMTA113	Fegyverzettechnika 8.
HKÖMTA114	Lövész harcászat 8.
HKÖMTA118	Csapatgyakoroltatás 1.
HKÖMTA119	Csapatgyakoroltatás 2.

2. Harckocsizó specializáció:

HKÖMTA222	Harckocsizó alapozó ismeretek 1.
HKÖMTA223	Harckocsizó alapozó ismeretek 2.
HKÖMTA205	Harckocsi Haditechnika 7.
HKÖMTA206	Harckocsi Fegyverzettechnika 7.
HKÖMTA202	Harckocsizó szakmai felkészítés 2.
HKÖMTA201	Harckocsizó szakmai felkészítés 1.
HKÖMTA203	Harckocsizó szakmai felkészítés 3.
HKÖMTA204	Harckocsizó szakmai felkészítés 4.
HKÖMTA212	Speciális felkészítés 8.
HKÖMTA207	Speciális felkészítés 7.
HKÖMTA208	Katonai metodika 7.
HKÖMTA209	Harckocsi harcászat 7.
HKÖMTA210	Harckocsi lőkiképzés 7.
HKÖMTA211	Fegyverzettechnika 8.
HKÖMTA213	Harckocsi harcászat 8.
HKÖMTA214	Harckocsi lőkiképzés 8.
HKÖMTA218	Csapatgyakoroltatás 1.
HKÖMTA219	Csapatgyakoroltatás 2.

3. Felderítő specializáció:

HKMTTA355	Felderítő alapozó ismeretek 1.
HKMTTA356	Felderítő alapozó ismeretek 2.
HKMTTA351	Felderítő szakmai felkészítés 1.
HKMTTA352	Felderítő szakmai felkészítés 2.
HKMTTA353	Felderítő szakmai felkészítés 3.
HKMTTA354	Felderítő eszközismeret és alkalmazás 1.
HKMTTA361	Idegen hadseregek-ismeret 1.
HKMTTA362	Felderítő szakmai felkészítés 5.
HKMTTA363	Felderítő szakmai felkészítés 4.
HKMTTA364	Felderítő eszközismeret és alkalmazás 2.
HKMTTA371	Idegen hadseregek-ismerete 2.
HKMTTA372	A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata 1.
HKMTTA373	Speciális felderítő ismeret
HKMTTA381	Idegen hadseregek ismerete 3.
HKMTTA382	A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata 2.
HKMTTA367	Csapatgyakoroltatás 1.
HKMTTA377	Csapatgyakoroltatás 2.

4. Tüzér specializáció:

HKMTTA451	Tüzér alapozó ismeretek 1.
HKMTTA455	Tüzér alapozó ismeretek 2.
HKMTTA453	Tüzér szakmai felkészítés 2.
HKMTTA452	Tüzér szakmai felkészítés 3.
HKMTTA454	Tüzér szakmai felkészítés 4.
HKMTTA461	Tüzér szakmai felkészítés 1.
HKMTTA464	Haditechnika tüzér 6.
HKMTTA463	Harcszolgálat 13.
HKMTTA462	Tüzérlövésstan és tűzvezetés 16.
HKMTTA474	Haditechnika tüzér 7.
HKMTTA475	Katonai metodika V.6.
HKMTTA471	Harcászat és harcvezetés V.16.
HKMTTA473	Harcszolgálat 14.
HKMTTA472	Tüzérlövésstan és tűzvezetés 17.
HKMTTA482	Tüzérlövésstan és tűzvezetés 18.
HKMTTA483	Tüzér (tábori)szakosító képzés
HKMTTA481	Harcászat és harcvezetés V. 17.

HKMTTA466 Csapatgyakoroltatás 1.
HKMTTA476 Csapatgyakoroltatás 2.

5. Légvédelmi rakéta specializáció:

HKMTTA526 Légvédelmi rakéta alapozó ismeretek 1.
HKMTTA527 Légvédelmi rakéta alapozó ismeretek 2.
HKMTTA501 Légvédelmi rakéta szakmai felkészítés 1.
HKMTTA502 Légvédelmi rakéta szakmai felkészítés 2.
HKMTTA503 Légvédelmi rakéta szakmai felkészítés 3.
HKMTTA504 Légvédelmi rakéta szakmai felkészítés 4.
HKMTTA505 Légvédelmi rakéta harcászat I.
HKMTTA506 Csapatkiképzés módszertana
HKMTTA507 Légvédelmi rakéta tűzvezetési ismeretek
HKMTTA508 Lőelméleti alapismeretek
HKMTTA509 Légvédelmi rakétafegyverek rendszertana I.
HKMTTA510 Tűzvezető radarok működésének alapjai
HKMTTA511 Légvédelmi eszközök üzemeltetése
HKMTTA512 Légvédelmi rakéta harcászat II.
HKMTTA513 Légvédelmi rakétafegyverek rendszertana II.
HKMTTA514 Légvédelmi Szimulációs gyakorlatok
HKMTTA515 Légvédelmi rakétarendszerek elektronikai védelme
HKMTTA518 Csapatgyakoroltatás 1.
HKMTTA519 Csapatgyakoroltatás 2.

6. Műszaki specializáció:

HKMTTA641 Műszaki alapozó ismeretek 1.
HKMTTA642 Műszaki alapozó ismeretek 2.
HKMTTA601 Műszaki szakmai felkészítés 1.
HKMTTA602 Műszaki szakmai felkészítés 2.
HKMTTA603 Műszaki szakmai felkészítés 3.
HKMTTA604 Műszaki szakmai felkészítés 4.
HKMTTA605 Hadiútépítés
HKMTTA606 Műszaki technikai eszközök 1.
HKMTTA607 Robbantás
HKMTTA608 Műszaki zárás
HKMTTA609 Erődítés-álcázás
HKMTTA610 Műszaki támogatás 1.
HKMTTA611 Hadihidépítés
HKMTTA612 Átkelés
HKMTTA613 Műszaki támogatás 2.
HKMTTA614 Műszaki technikai eszközök 2.
HKMTTA615 Csapatgyakoroltatás 1.
HKMTTA616 Csapatgyakoroltatás 2.

7. Vegyivédelmi specializáció:

HKMTTA725 Vegyivédelmi alapozó ismeretek 1.
HKMTTA726 Vegyivédelmi alapozó ismeretek 2.
HKMTTA701 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1.
HKMTTA702 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2.
HKMTTA705 ABV fegyverek és veszélyes ipari anyagok
HKMTTA703 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3.
HKMTTA704 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4.
HKMTTA706 Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek I
HKMTTA707 Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek II
HKMTTA710 Vegyivédelmi szakharcászat I
HKMTTA708 Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek III

HKMTTA709	Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek IV
HKMTTA711	Vegyivédelmi szakharcászat II
HKMTTA712	Kiemelt katasztrófavédelmi szakterületi feladatok
HKMTTA713	ABV védelmi támogatás rendszere
HKMTTA714	Gyújtófegyverek elleni védelem és ködösítő eszközök
HKMTTA715	Vegyí- sugárfelderítési szimulációs gyakorlatok
HKMTTA716	ABV helyzetértékelés - ABV RIÉR
HKMTTA717	Csapatkiképzés módszertana
HKMTTA718	Csapatgyakoroltatás 1.
HKMTTA719	Csapatgyakoroltatás 2.

III. Szakdolgozat

HKMTTA12	Szakdolgozat
HKMTTA13	Szakdolgozat védelem
HKMTTA11	Záróvizsga

IV. Szakmai gyakorlat

HKMTTA10	Szakmai Gyakorlat
----------	-------------------

V. Szabadon választható tantárgyak

HKÖMTA124	Lövész alapozó felkészítés
HKÖMTA224	Harckocsizó alapozó felkészítés
HKMTTA357	Felderítő alapozó felkészítés
HKMTTA456	Tüzér alapozó felkészítés
HKMTTA528	Légvédelmi rakéta alapozó felkészítés
HKMTTA643	Műszaki alapozó felkészítés
HKMTTA727	Vegyivédelmi alapozó felkészítés
HKÖMTA217	Gyalogsági harcjármű típusok
HKMTTA358	Túlélés alapjai természetes vizek közelében. (Vizi túlélés)
HKMTTA459	Harcászat és harcvezetés V. 15.
HKMTTA522	Légvédelmi rendszerek villamosságtani alapjai
HKMTTA630	Földművek és alapozás
HKMTTA721	Tűzvédelem
HKHFKTA07	Lövész fegyvernemtörténet
HKÖMTA216	Harckocsi típusok
HKMTTA368	Mozgás alapjai téli időjárási viszonyok között
HKMTTA468	A tűzérési tűz tervezése 8.
HKMTTA521	Légvédelmi önálló évfolyammunka I.
HKMTTA621	Tűzszerész ismeretek
HKMTTA722	Atomerőművek biztonságtechnikája
HKÖMTA220	Harckocsi anyagismeret
HKÖMTA215	Harckocsi lőszer
HKMTTA370	Vizi akadályok felderítése.
HKMTTA378	Speciális felderítő eszközök ismerete.
HKMTTA469	Tűzérelegységek harci alkalmazásának tervezése és vezetése 1.
HKMTTA478	Tűzérési lőelmélete 10.
HKHIRA51	Katonai szervezetek információbiztonsága
HKHIRA52	Légvédelmi híradás
HKMTTA629	Számítógépes tervezés
HKMTTA633	Műszaki számítási gyakorlatok, szakmai tervek
HKMTTA720	ABV védelmi meteorológia
HKMTTA724	CBRN defence on operations
HKÖMTA221	Fegyverzettechnika
HKMTTA388	Túlélés alapjai erdős- hegyes területen, télen (Téli túlélés)

HKMTTA479	Tüzéregységek harci alkalmazásának tervezése és vezetése 2.
HKMTTA524	Légvédelmi rakéta harcászati esettanulmány I.
HKMTTA628	Katonai katasztrófavédelem
HKMTTA723	Különleges személyvédelmi eszközök
HKMTTA622	Robbanóanyagok, robbanószerkezetek felkutatásának és detektálásának alapjai
HKMTTA623	Robbanóanyag-ipari technológiák
HKMTTA624	Robbanásfizikai és robbanóanyag kémiai ismeretek
HKMTTA625	Robbantásos cselekmények elleni védelem
HKMTTA626	Humanitárius aknamentesítés
HKMTTA627	Búvár kiképzés tervezése, szervezése
HKMTTA631	Vízépítés
HKMTTA632	Közművek
HKMTTA383	Ejtőernyős kiképzés (Nyári kiképzés)
HKMTTA525	Légvédelmi rakéta harcászati esettanulmány II.
HK925A051	Légvédelmi rakéták kinematikája VEZ
HK925A600	Matematika VF
HK925A602	Modern fizika
HK925A603	Modern Physics
HKHJITA080	Law of Armed Conflict
HKHFKTA12	War and Ethics_Contemporary Issues
HKHFKTA13	War and Ethics_Historical and Contemporary Issues
HKHFKTA14	Military History of the 20th Century
HKHFKTA17	History of firearms and firearms tactics
HKHJITA080	Fegyveres összeütközések joga
HKHJITA083	Transition from military to civilian life
HKHJITA077	Law of Armed Conflict and Military Occupations
HKHJITA082	Hungarian Military Law
HKKVKA101	Katonaantropológia
HKHFKTA114	Hadijáték és harcászati szintű döntéshozatal
HKISZLA311	Szakmai angol STANAG 3
HKISZLA312	Német középfokú kommunikációs készség fejlesztése
HKISZLA313	Francia középfokú kommunikációs készség fejlesztése

VI. Kritériumkövetelmények

VKMTB91	Elsősegélynyújtás
HKTSKA08	Katonai Testnevelés VIII.
HKISZLA101	Szakmai angol 1
HKISZLA102	Szakmai angol 2
HKISZLA201	Szakmai angol 3
HKISZLA202	Szakmai angol 4
HKISZLA301	Szakmai angol 5
HKISZLA302	Szakmai angol 6

Katonai vezetői alapképzési szak tantárgyi programok

I. Törzsanyag

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKTSKA01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat,
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltetés-, Katonai Logisztika, Állami Légiközlekedési alapképzési szak.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Molnár Imre alezredes Katonai Testnevelési és Sportközpont testnevelő tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:** 28
    - 8.1.1.nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:-**
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Kondicionális képességek fejlesztése, Természetes és mesterséges akadályok leküzdése, Katonai közelharc, Kézigránát hajtás.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Development of physical skills, overcoming natural and artificial obstacles, military close combat, hand grenade throwing
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Fejleszteni a kondicionális képességeket.
  - A hallgatók ismerjék meg az akadályok leküzdésének módját.
  - A Nemzeti Közszolgálati Egyetem honvéd tisztjelöltjei szerezzenek ismeretet a katonai közelharc alaptechnikáiról.
  - Ismerjék meg a kézigránát hajtás technikai végrehajtási formáit.

Képességei:

  - Rendelkezzék az állóképesség és az erő-állóképesség megfelelő szintjével.
  - Legyen képes a kézigránát megfelelő technikával történő elhajítására.
  - Képes az emberek mozgáskultúrájának speciális állóképességének terhelhetőségének, erőnlétének a fejlesztésére, megőrzésére a mozgásszervi és keringési rendellenességek megelőzésére.

Attitűdje:

  - Nyitott a kapcsolat teremtésre, az együttműködésre és a kommunikációra magyar és idegen

nyelven.

- Munkájában és emberi kapcsolataiban megbízhatóság jellemzi.

Autonómiája és felelőssége:

- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének az alegységének egészére gyakorolt hatásaival, következményeivel.
- A testi-lelki egészségről koherens egyéni álláspontot alakít ki, terjeszti is ezeket környezetében.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- To improve physical skills; the students should learn how to overcome obstacles. The officer cadets of the National University of Public Service should learn the basic techniques of military close combat and learn the technical forms of hand grenade throwing.

Capabilities:

- Have an appropriate level of endurance and strength-endurance. Be able to throw the grenade with proper technique. To be capable of developing and maintaining the special stamina and load-bearing capacity of the people's movement culture to prevent musculoskeletal disorders.

Attitudes:

- Open for establishing relationships, collaboration and communication in Hungarian and foreign languages. Reliability in his/her work and human relationships.

Autonomy and responsibility:

- He / She is aware of the consequences and effects of his / her decisions and activities for his / her subunit.
- He /She develops a coherent individual position on his/her physical and mental health and spreads it around.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika.

12.1. Kondicionális képességek fejlesztése. Általános hatású és sokoldalúan fejlesztő szabad és szabad gyakorlati alapformájú gyakorlatok. (*Development of conditioning capacities. Free-to-practice and free-form basic exercises with general effect and versatile development.*)

12.2. Természetes mozgások: Menetek, futások, ugrások, dobások, emelések és hordások, mászások, függeszkedések. Kiegészítő gyakorlatok tornaszereken. (*Natural Movements: Runs, runs, jumps, throws, raises and carries, climbs, hangs. Additional exercises on gymnastic equipment.*)

12.3. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. Mélybe -, fel-és átugrások. Emelések és hordások. (*Overcoming natural and artificial barriers. Deep - jumps and jumps. Lifts and Carriers*)

12.4. Mászások, függeszkedések. (*Climbing, hanging.*)

12.5. A katonai sportok ismerete a mezei futóbajnokság versenyszámainak elsajátításán keresztül. (*Knowledge of military sports through the competitions of the Field Running Championship.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: I. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák 70%-án történő aktív részvétel elengedhetetlen. A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozáson kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele a hiányzásba. A hallgatónak a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie, 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgynak 1-50 pontos normatáblája van, melyet a hallgató az első órán megkap. Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák

bemutatásával történik. Az oktató az alábbi szempontok alapján értékeli a hallgatót: az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot (egy pont), valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a 130 pontot. A mozgásformák a következők: 3200 m futás, fekvőtámasz, felülés, húzódzkodás. Sikertelen kísérlet esetén, a hallgatónak a félév folyamán kétszer van lehetősége a javításra.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: Az aláírás feltétele tanórák 70 %-án történő aktív részvétel, valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a 130 pontot.

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás feltétele tanórák 70 %-án történő aktív részvétel, valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 130 pontot.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy megszerzése: Az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 130 pontot. 130-199 pont elégséges, 200-269 pont közepes, 270-339 pont jó 340-400 kiváló osztályzatot jelent.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A mozgásformák minimum szintjeinek és a minimum összpontszámnak az elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Nádori László: Az edzés elmélete és módszertana MTE jegyzet 1991 ISBN: 963-253-033-0
2. Arold Imre: Az úszás oktatása Sport kiadó 1979 ISBN:9632530187

Budapest, 2020-01-21.

Molnár Imre alezredes
testnevelő tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA800
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai alapfelkészítés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Basic Training
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 8 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % elmélet, 100 % gyakorlat,
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai alapszakok
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Összhaderőnemi Művelési Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Komjáthy Lajos alezredes, adjunktus, PhD (hadtudomány)
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 120
    - 8.1.1.nappali munkarend: 120 (0 EA + 0 SZ + 120 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 8 (0+8)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: A tárgy a Magyar Honvédség alapképzések keretében, az NKE HHK oktatóinak felügyelete mellett kerül végrehajtásra.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus folyamán a hallgatók megismerkedhetnek a katonai egyéni alapképzés legfontosabb szabályzatismereti, műszaki, vegyvédelmi, híradó, harcászati, lökiképzési és fegyvezet-technikai elemeivel.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): This introductory course will provide students with the basic understand of modern era (land) combined arms operations including theoretical knowledge of combat, combat service and combat service support activities throughout the full-spectrum of operations as well as the tactical application of the operations process.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

- Ismeri az alapvető katonai szabályok és előírások alkalmazását a napi feladatok végrehajtása során;
- Ismerni és érti a Magyar Honvédség szerepét, feladatait, a katonai etikai elvárásokat;
- Ismeri és alkalmazza az alaki fogásokat és mozdulatokat;
- Ismerni a katonai szolgálat ellátására vonatkozó alapvető jogi előírásokat;
- Ismerni az alapvető munka-, tűz-, környezet és balesetvédelem alapvető előírásait;
- Ismeri a fegyvernemek és szakcsapatok feladatait, eszközeit.

Képességei:

- Képes a megszerzett tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a problémamegoldó technikák használatára.
- Képes a megszerzett korszerű ismeretek birtokában a kialakult helyzet elemzésére, döntések előkészítésére és meghozatalára;
- Elviseli a katonai szolgálattal együtt járó szellemi és fizikai terheléseket;

- Alkalmos katonai szakértelme fejlesztésére, pozitív személyiségi jegyeinek erősítésére, rugalmasságának növelésére;
- Képes testi épségét megóvni, a baleseteket, egészségkárosodásokat megelőzni, valamint a tűzvédelmi rendszabályokat alkalmazni;
- Képes a katonai felszereléseket előírás szerint használni és karbantartani;
- Képes alkalmazni a napi tevékenység során a szolgálati szabályzat előírásait;
- Képes a harcmezőn helyet változtatni, mozogni, tüzet vezetni, tüzet helyesbíteni, a harcmezőn kommunikálni, a harcban túlélni, folyamatosan alkalmazkodni;

Attitűdje:

- Katonai szolgálat során a jogszabályok és etikai normák teljekörű figyelembevételével hozza meg döntéseit.
- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét;
- Döntési helyzetekben felelősséget vállal az azok következtében kialakuló komplex hatásaiért;
- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolatát és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Is familiar with the basic military rules and regulations in the use of daily tasks;
- To know and understand the role, tasks and military ethical expectations of the Hungarian Defense Forces;
- Knows and applies the drill and ceremony;
- Know the basic legal requirements for military service;
- Know the basic requirements for basic „work, fire, environment and accident” protection;
- Knows the tasks and tools of combat arms and branches.

Capabilities:

- Is able to apply the acquired knowledge and problem-solving techniques.
- Ability to analyze the current situation, make decisions with the acquired modern knowledge;
- Can tolerate mental and physical strains of military service;
- Suitable for developing his / her military expertise, enhancing his / her positive personality traits and increasing his / her flexibility;
- Able to protect his or her physical integrity, prevent accidents, damage to health and apply fire protection regulations;
- Capable of operating and maintaining military equipment;
- Is be able to apply the provisions of the Roles and Regulations in the course of his daily activities;
- Able to change place on the battlefield, move, lead fire, correct fire, communicate on the battlefield, survive in combat and constantly adapt;

Attitude:

- Make decisions in full compliance with legal and ethical standards during military service.
- Interested in new methods and tools related to his /her professional field.

Autonomy and responsibility:

- Plans and carries out his / her professional activities independently in his / her position;
- Take responsibility in decision situations for the complex effects that result from them;

- Has the autonomy of his position to think through and develop general and specific professional issues based on a wide range of horizons, general and professional literacy, and problem-solving and problem-solving skills.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: -

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1. Honvédelmi ismeretek. A MH alkotmányos rendeltetése a társadalomban elfoglalt helye. (*The constitutional duties of the HDF.*)
- 12.2. Katonai testnevelés (*Military Physical Education*)
- 12.3. Alaki kiképzés. (*Military formal training*)
- 12.4. Jogi és hadijogi ismeretek. (*Legal knowledge*)
- 12.5. Szolgálati szabályzatismeret, (*Military laws, and rules and regulations for the Army*)
- 12.6. Munka-, tűz-, baleset és környezetvédelmi ismeretek. (*Fire, labour and enviromental safety*)
- 12.7. Nemzetbiztonsági ismeretek. A nemzeti és a katonai biztonság alapjai. (*Knowledge of national security*)
- 12.8. Műszaki kiképzés. (*Engineering training*)
- 12.9. ABV védelmi kiképzés. (*CBRN training*)
- 12.10. Katonai tereptan. (*Tactical field training*)
- 12.11. Katonai logisztikai ismeretek. (*Military logistics skills*)
- 12.12. Egészségügyi kiképzés. (*Tactical Combat Casualty Care - TCCC*).
- 12.13. Híradó kiképzés. (*Signal training*)
- 12.14. Általános lőkiképzés (*Gunnery training*)
- 12.15. Általános harcászat (*Basic tactical training*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles az alapkiképzési foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a hiányzás nem pótolható. Ebben az esetben a katonai alapkiképzést meg kell ismételni, tanulmányait tovább nem folytathatja.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az alapkiképzésen történő részvétel (a 14. pont szerint). Az alapkiképzést vizsgáztatás nélkül megfelelő, illetve nem megfelelő minősítéssel kell zárni. A megfelelő értékeléshez szükséges minimálisan elvárt követelményként végre kell hajtani:

- a lövészeteket,
- a kézigránát dobó gyakorlatot,
- az általános harcászatot és
- a robbantást megfelelő eredménnyel.

A fenti pontban meghatározott követelmény elmaradása esetén, illetve nem megfelelő értékelés esetén a honvéd tisztjelölt nem folytathatja tovább tanulmányait.

A tanulmányi munka része a 12.1-12.15. foglalkozások anyagából a félév végén teszt jellegű ZH dolgozatok megírása az Ilias rendszer alkalmazásával. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a pontban rögzített feltételek szerint. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, illetve a 15 pontban meghatározott követelmények megfelelő szintű teljesítése és legalább elégséges ZH értékelés.

9.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy ötfokozatú értékelés, amit az alapkiképzés minősítése és a

szorgalmi időszak végén írt ZH (teszt) eredménye adja. A ZH (írásbeli számonkérés) a kötelező irodalomra és az alapkiképzés keretében megtartott előadások anyagára épül.

9.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata. Budapest, NKE, ISBN 9786155680120;
2. Magyar Honvédség Szárazföldi Harcászabályzat II. rész, Budapest, MH, 2013;
3. Ált/23 A Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzata, A Magyar Honvédség kiadványa 2007.
4. Ált/50 A Magyar Honvédség Alaki Szabályzata A Magyar Honvédség kiadványa 2010
5. Ált/25 A Magyar Honvédség Öltözködési Szabályzata. A Magyar Honvédség kiadványa

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Allied Land Tactics– ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009;
2. Command and Control of Allied Land Forces– ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009.
3. Mü/243 Műszaki szakutasítás a nem műszaki alegységek számára. Honvédelmi Minisztérium 1978
4. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadás, Budapest, MH, 2012;

Budapest, 2020. március 31.

Dr. Komjáthy Lajos alezredes, PhD
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKKVKA01
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szociológia
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Sociology
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** a Kar valamennyi alapképzési szakán
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Szabó László István, tudományos főmunkatárs, PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám – nappali munkarend:** 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** –
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A hallgatók rendszerezett ismereteket sajátítanak el a társas élet egyéni, csoportszintű és társadalmi viselkedési törvényszerűségeit leíró legfontosabb alapfogalmakról, elméletekről. Átfogóan elsajátítják a szociológia tudományág alapítóitól a kiemelkedő elméletalkotók tudományos tevékenységének főbb elemeit. Megismerik a premodern és a modern társadalmak szerkezeti és intézményi jellemzőit. Bemutatásra kerül, hogy mi különbözteti meg a modern nyugati társadalmakat a korábbi kultúráktól, és a világ többi civilizációs övezetétől. Kiemelésre kerülnek a világban és ezen belül Magyarországon az utóbbi évtizedekben bekövetkezett társadalomszerkezeti és kulturális változások. Ehhez kapcsolódva különösképpen a mobilitási, a demográfiai, a migrációs, az intézményi, az értékrendbeli és az egyenlőtlenségi viszonyokban bekövetkezett változások kerülnek a fókuszba. A hallgatók átfogó ismereteket szereznek a biztonsági szektor és szűkebben a katonai hivatás, a katonai szervezetek tevékenységét meghatározó szociológiai sajátosságokról.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The students acquire systematic knowledge about the most important basic terms and theories describing the rules of behaviour in social life as individuals, as a member of a group and as a member of society. They expansively acquire the most important elements of scientific activity of outstanding theorists by the founders of social discipline. The distinctions between the modern western societies and former cultures as well as other areas of civilizations of the world are presented. The changes related to social structure and culture, experienced in the world and in Hungary in the last decades, are highlighted. Related to that, the focus is primarily on the changes among the relations of mobility, demography, migration, institutions, values and inequality. The students acquire knowledge about the characteristics of sociology determining the activity of

military sector and military duty in the security sector.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Átfogóan ismeri a korszerű teljesítményértékelési és a beosztottakat motiváló eljárásokat.
- Ismeri a magyar biztonság- és védelempolitikát meghatározó alapvető nemzetközi politikai, gazdasági, társadalmi és katonai folyamatokat, tényezőket, trendeket, valamint az ezek értelmezéséhez szükséges főbb elméleti iskolákat.

Képességei:

- Meghatározó módon rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással.
- Képes a feldolgozott információk alapján reális értékítéletre, a döntéshozatali eljárásban való aktív részvételre és önálló szakmai javaslat megfogalmazására.

Attitűdje:

- Vállalja és hitelesen képviseli szakterületét, a képzése szerinti tevékenységeket és azok eredményeit.
- Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra, szemléletét áthatja a szakmai és emberi szolidaritás.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.
- A szervezeti struktúrában elfoglalt helyétől függően képes hatékony és konstruktív tevékenységre, a szakmai álláspontok és érdekek érvényesítésére az intézményen belüli és kívüli együttműködési formákban.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Students will be well versed in advanced performance evaluation procedures and motivation methods of subordinates.
- The student is familiar with the basic international political, economic, social and military procedures, factors and trends defining the Hungarian security and defence policy, as well as the main theoretical concepts required to understand those above.

Capabilities:

- Students must have decisive professional knowledge to command a military subunit.
- Based on the elaborated information, the student is capable of making objective judgements and actively taking part in decision-making procedures, furthermore the student is able to give independent professional recommendations.

Attitude:

- Students undertake and authentically represents his/her area of expertise and activities according to their qualifications as well as their results.
- The student is sensitive and open to the problems of society, his/her perspective is defined by professional and human solidarity.

Autonomy and responsibility:

- Students think through the general and professional questions with the independence of their position, taking into account all the factors and circumstances, whereby they lean on their wide-ranging attitude, general and professional education and their ability to identify and solve problems that arise.
- Based on his position in the organizational structure, the student is capable of effective and constructive activity and is able to assert professional perspectives and interests among the cooperation within and outside of the institution.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul – English):

12.1. A szociológia kialakulása, helye a tudományok rendszerében. A szociológia főbb fejlődési irányai, és iskolái. (*The origins of sociology and its place among the system of sciences. The main directions of development and theoretical concepts in sociology.*)

12.2. A magyar szociológia kezdetei, napjaink kutatási irányai, teljesítménye. (*The origins of Hungarian sociology, today's research directions and accomplishments.*)

12.3. A szociológia alapítói: Karl Marx, Emile Durkheim. (*The founders of sociology: Karl Marx, Emile Durkheim.*)

12.4. A szociológia alapítói: Max Weber. (*The founders of sociology: Max Weber.*)

12.5. A szociológiai módszertan alapjai. (*Methodological principles of sociology.*)

12.6. A társadalmi struktúra és rétegződés alapvető fogalmai. A nyugati társadalmak rétegződése. (*Basic terms of social structure and its hierarchy. The hierarchy of Western societies.*)

12.7. A magyar társadalom szerkezetének történelmi meghatározottsága. Empirikus kutatások a magyar társadalom szerkezetéről. (*Defining historical aspects of the structure of Hungarian society. Empirical studies on the structure of Hungarian society.*)

12.8. A társadalmi mobilitás szerepe, különféle formái, és jelentésük. Mobilitási csatornák. Demográfiai alapfogalmak, kiemelt demográfiai csoportok. (*The role, forms and impacts of social mobility. Means of mobility. Basic principles of demography, important demographical groups.*)

12.9. Tudásszociológia, az értelmiség szerepe a társadalomban. (*Sociology of knowledge, the role of intelligence in society.*)

12.10. A migráció szociológiai vonásai. (*The sociological aspects of migration.*)

12.11. A biztonságiasítás szociológiai aspektusai. (*Sociological aspects of providing security.*)

12.12. A rendvédelmi hivatások pozíciói a foglalkozások presztízs hierarchiájában. (*The status of law enforcement jobs in the prestige hierarchy of employment.*)

12.13. A rendvédelmi szervek elhelyezkedése a társadalom intézményi, szervezeti bizalom struktúrájában. (*The place of law enforcement organizations among the institutional and organizational trust structure of societies.*)

12.14. Aktuális kutatási eredmények feldolgozása: depriváció, szegénység, munkanélküliség. (*The elaboration of the current results of studies: deprivation, poverty, unemployment.*)

12.15. Aktuális kutatási eredmények feldolgozása: lakáshelyzet, oktatás. (*The elaboration of the current results of studies: housing, education.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

évente / 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel az oktatóval való egyeztetés alapján meghatározott témában beadott, legalább elégségesre értékelt, házidolgozattal pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató a félév során két zárthelyi dolgozatot ír. Az első zárthelyi dolgozatra a 7. foglalkozáson kerül sor, amelyeknek kérdései az 1–6. foglalkozások anyagából tevődnek össze: a szociológia tárgya, fogalma, emberképe; a konszenzuselmélet és a konfliktuselmélet főbb jellemzői; a társadalmi osztály jellemzői, az elidegenedés, a gondolkodás társadalmi és gazdasági

meghatározottsága; a kollektív tudat, a mechanikus és az organikus szolidaritás; a cselekvés típusai, a hatalom, az uralom típusai; a kvalitatív és a kvantitatív módszerek; a rétegződés jellemzői. A második zárthelyi dolgozatra a 14. foglalkozáson kerül sor, amelyeknek kérdései a 7–13. foglalkozások anyagából tevődnek össze: a magyar társadalom szerkezete a két világháború között, az államszocialista rendszerben és napjainkban; a vertikális, a horizontális, az intergenerációs és az intragenerációs mobilitási formák; értelmiség felfogások; a migráció főbb társadalmi vonásai; a biztonsgiasítás szociológiai aspektusai; a rendvédelmi hivatások foglalkozási presztízsét meghatározó tényezők; a rendvédelmi szervek helyzetét a társadalom bizalom struktúrájában meghatározó tényezők.

A zárthelyi dolgozatok értékelése a dolgozatok összesített pontszáma alapján ötfokozatú skálán történik, 50% alatt elégtelen (1), 50–61% elégséges (2), 62–74% közepes (3), 75–87% jó (4), 88–100% jeles (5). A két zárthelyi dolgozatra kapott érdemjegy számtani átlaga határozza meg az évközi értékelést, amely ötfokozatú.

A félévközi feladatok pótlása, kijavítása a szorgalmi időszak végéig legfeljebb két alkalommal lehetséges, az oktatóval egyeztetett időpontban.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Évközi értékelés (ötfokozatú) a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN: 963389848X
2. Giddens, Anthony: Szociológia. Második kiadás. Osiris Kiadó, Budapest, 2008. ISBN: 9789633899847

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Angelusz Róbert – Tardos Róbert – Terestyéni Tamás (szerk.): Média, nyilvánosság, közvélemény – Szöveggyűjtemény. Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. ISBN: 9789639610934
2. Jakab András – Urbán László (szerk.): Hegymenet. Társadalmi és politikai kihívások Magyarországon. Osiris Kiadó, Budapest, 2017. ISBN: 9789632762869
3. Valuch Tibor: A jelenkori magyar társadalom. Osiris Kiadó, Budapest, 2015. ISBN: 9789632762548

Budapest, 2020. március 03.

Dr. Szabó László István, PhD
tudományos főmunkatárs, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTB01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Állam és kormányzás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** State and Governance
4. **Kreditérték:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Az államtudományi képzési területen minden alapképzési szakon, nappali és levelező munkarendben
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Kis Norbert, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma (előadás+szeminárium+gyakorlat)**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:** 28
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (28 EA + - SZ + - GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 8 (8 EA + - SZ + - GY)
  - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy áttekintést ad a magyar állam - és a történeti alkotmány fejlődésének főbb állomásairól, az 1945 utáni magyar állam és politika változásairól az 1989-as rendszerváltásig, elemzi a magyar rendszerváltás közjogi kérdéseit és az alkotmányos intézményrendszer fejlődése a magyar Alaptörvény bevezetését is átfogóan. A tárgy bevezetést ad az állam – és kormányformák történeti és nemzetközi modelljeibe, az állami feladatok, kormányzati szerepek változataiba, a demokratikus kormányzás kihívásaiba, a kormányzás hatékonyságának és értékrendszerének dilemmáiba, a többszintű kormányzás, a jó közigazgatás és a digitalizáció problematikájába.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description - English): The course gives a close insight into the developmental stages of the Hungarian State and Historical Constitution, also into the Hungarian state and political changes from 1945 to the Regime Change in 1989, moreover comprehensively analyzes the questions of public law of the Hungarian Regime Change and the development of the constitutional institutional system and the introduction of the Hungarian Constitution. The course introduces the historical and international models of the form of government and state, state duties, variations of governmental roles, challenges of democratic governance, dilemmas of governance efficiency and value-system, multi-level governance and the problem of good governance and digitalisation.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: átfogó tudással rendelkezik a magyar állam – és nemzetfejlődés történelmi modelljéről, a közjogi keretek és a kormányzati praktikum, a közpolitikai értékrend és a modern kor kihívásaira adható válaszok lehetőségeiről.

Képesség: nemzetstratégiai szintű gondolkodás, lojalitás és felelősségérzet, rendszerszintű szemlélet, átfogó megközelítés, komplex problémakezelés.

Attitűdje: nyitott és kritikus gondolkodás, ambíció és kíváncsiság, intuíció és módszeresség, közzszolgálati elkötelezettség és igény a minőségi munkára, igény az élethosszig tartó

továbbképzésre.

Autonómiája és felelőssége: munkáját az állam és a nemzet szolgálatának tekinti, a közösség iránti alázattal, az emberek iránti tisztelettel, őket szolgálva cselekszik. Munkáját folyamatos tanulásnak tekinti, saját hibáiból tanul, képes tanácsot kérni és másokat meghallgatni.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: possesses comprehensive knowledge about the historical models of the development of Hungarian state and nation, frames of public law and practicality of governance, the value system of public policy, and possible answers to the challenges of modern age.

Skills: thinking on a level of national strategy, loyalty and sense of responsibility, system-wide perspective, overall approach and complex problem solving.

Attitude: open and critical thinking, ambition and curiosity, intuition and thoroughness, commitment to public governance, demand for quality work and lifelong learning.

Autonomy and responsibility: considers work in service of the state and nation, acting and serving with humility to community, with respect to people. Considers own work a constant learning act, learns from own mistakes, able to ask for advice and listens to others.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: -

12. A tantárgy tananyagának leírása: (tematika)

12.1. Magyar államfejlődés és történeti alkotmány I.-II. (The Development of the Hungarian State and the Historical Constitution)

12.2. Magyar állam és politika 1945-1989 (The Hungarian State and Politics 1945-1989)

12.3. A magyar rendszerváltás közjogi kérdései (Legal Challenges of the Post-socialist Political Changes in Hungary)

12.4. Az alkotmányos intézményrendszer fejlődése 1989-től napjainkig (The Development of Constitutional Institutions since 1989)

12.5. A magyar Alaptörvény (The Hungarian Fundamental Law)

12.6. Állam – és kormányformák – történeti és nemzetközi modellek I.-II. (Regimes of State and Government – Historical and Foreign Models)

12.7. Állami feladatok, kormányzati szerepek (Tasks and Roles of the State and the Government)

12.8. A demokratikus kormányzás gyakorlata és kihívásai (Practice and Challenges of Democratic Public Governance)

12.9. A kormányzás funkcionális kérdései és hatékonysága (The Operation and the Efficiency of Government)

12.10. A kormányzás értékrendszere és értékelése (The Values and the Assessment of Government)

12.11. A területi kormányzás és az önkormányzatok (Territorial and Local Governance)

12.12. A jó és hatékony közigazgatás (Good and Effective Governance)

12.13. A digitális állam (The Digital State)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: a mintatanterv szerint karonként változó

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: az előadások 75%-án a részvétel kötelező

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: félévközi ellenőrző dolgozat

16. Az értékelés az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a foglalkozásokon való részvétel a 14. pont szerint

16.2. Az értékelés: A vizsga írásbeli kollokvium, amely az előadók által az előadások elején megadott 3 kérdésből álló, a félév végére kialakuló, 45 kérdésből álló kérdéssorra épül.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: az aláírás megszerzése, valamint írásbeli kollokvium.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Állam és kormányzás Szöveggyűjtemény (2020)
2. Szemelvények in. Romsics Ignác: Magyarország története, Kossuth Kiadó 2017.

17.2. Ajánlott irodalom

1. Rendhagyó kommentár egy rendhagyó preambulumról - Magyarország Alaptörvénye, Nemzeti hitvallás (szerk: Patyi András) Dialóg Campus 2019.
2. Bába Iván: Rendszerváltoztatás Magyarországon. Veritas, 2016.

Budapest, 2020. április 30.

Dr. Kis Norbert, PhD,
egyetemi tanár, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** RRETB15
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Rendészettudomány
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Law Enforcement
- 4. Kreditérték és képzési karakter**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** A Nemzeti Közszerológati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tudományok Kar alapképzési szakok, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Nemzetközi biztonság- és védelempolitikai alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Rendészettudományi Kar, Büntetés-végrehajtási Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Pallo József bv. ezredes, egyetemi docens
- 8. A tanórák száma (előadás)**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 28 óra
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók strukturált és rendszerezett ismereteket szereznek a honi rendészeti szervek fejlődéséről, a jogi (szabályozási) beágyazottságáról, az aktuális helyzetéről, a szakmai feladatairól, (küldetéséről) és jövőképéről. A hallgatók komparatív és komplex módszerek alkalmazásával ismerik meg a rendészeti szervezetet, hiszen a XXI. században már nem működhet a partikuláris, szeparatív gondolkodásmód.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The students will be able to acquire structured and systematic knowledge related to the development of the national law enforcement agencies, their legislative background, current situation, professional tasks, (mission) and their future. They will be introduced to the characteristics and peculiarities of law enforcement agencies through comparative and complex methods.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

Az egyes rendészeti területek tekintetében szintetizált tudás megszerzése, amely alapját képezi a rendszerek közötti összehangolt, magas szintű és stratégiai szakmai gondolkodásnak.

A tantárgy ismereteinek elsajátítása után a jövő rendészeti szakemberei komplex tudással, magabiztos rendszerszintű szemlélettel megerősítve váljanak alkalmassá arra, hogy vezetői feladataikat egységes és a kor elvárásainak megfelelő szemléletmóddal legyenek képesek megvalósítani. Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

Képességei:

Cél, olyan korszerű szakmai és rendészeti szocializációs alapokon nyugvó vezetői magatartás kialakítása és annak fejlesztése, amelyek alkalmassá teszik a hallgatókat az elemző és értékelő szemponitú, vezetői döntéshozatalban való cselekvő közreműködésre.

Fontos, hogy a saját tevékenységüket pontosan és biztosan el tudják helyezni a „nagy egészben” és ehhez igazítsák a vezetői magatartásukat.

Attitűdje:

A rendszerszintű szemléletmódból eredően a hallgató alkalmassá válik arra, hogy stratégiai gondolkodásmóddal, összefüggéseiben lássa a rendészeti szervek működését.

Pragmatikus alapokon érdekelt és képes a gyakorlati és elméleti problémák azonosításában és azok megoldásában. Közös közszolgálati érték- és fogalomkészlettel bír és nyitott a teljes közszolgálat egészére.

Autonómiája és felelőssége:

Az egységes és az egyes rendszerek között átjárható rendészeti vezetői filozófiához igazodóan képes feladatot meghatározni, azt végrehajtani, ellenőrizni és értékelni.

Felismeri az általa irányított szervezet feladatait és lehetőségeit, együttműködik másokkal a különböző jellegű szakmai problémák megoldásában, saját és szervezete tevékenységével szemben kritikus, követelménytámasztó, munkatársaival szemben empatikus, de feladat- és eredménycentrikus, törekszik a kitűzött célok maradéktalan elérésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

To acquire a synthesized knowledge related to the fields associated with law enforcement and which serves as the foundation for a high-standard, professional and strategic way of thinking between each system.

Following acquiring the knowledge related to the course, the law enforcement professionals of the future will boast complex knowledge and a systematic approach in order to become capable of carrying out their executive tasks and decisions in a unified manner, according to the expectations of the era.

They will become familiar with the methods of their fields of expertise and its theory.

They will possess the knowledge required to enter masters studies either on the same field or several others.

Capabilities:

The goal is to establish and develop a professional conduct that would later make students capable of participating in executive decisions with an analytical mind. It is important to make sure that they can identify the role of their tasks in the “greater whole” and plan their executive conduct accordingly.

Attitude:

Do to the systematic approach, the students will become capable of examining the operation of law enforcement agencies in a strategic manner, identifying all the relevant connections.

In a pragmatic sense, they will be interested in and capable of identifying practical and theoretical issues and finding their solutions.

They will boast a set of values closely associated with public service and will become open to the field as a whole.

Autonomy and responsibility:

They are capable of determining tasks with a uniform philosophy that overlaps between certain systems and possess the means for the execution, supervision and evaluation of these.

They will be able to recognize and identify the tasks and opportunities of the body under their command and will be capable of cooperating with others in order to solve various professional difficulties.

They will possess a critical, rationally demanding but also emphatic attitude which is problem and solution-oriented and thus will strive for due solution.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul – English):

12.1. Rendészettelméleti alapvetés (Fundamentals of policing theory)

12.2. A modern magyar rendészet kialakulása, története I. (Development and history of modern Hungarian policing)

12.3. A modern magyar rendészet kialakulása, története II: (Development and history of modern Hungarian policing)

12.4. Szeminárium (Seminar)

12.5. A rendőrség felépítése, tagozódása, rendészeti és igazgatási profilja I. (The structure, division, law enforcement and administrative profile of the police)

12.6. A rendőrség felépítése, tagozódása, rendészeti és igazgatási profilja II. (The structure, division, law enforcement and administrative profile of the police)

12.7. A rendőrség felépítése, tagozódása, rendészeti és igazgatási profilja III. (The structure, division, law enforcement and administrative profile of the police)

12.8. Szeminárium (Seminar)

12.9. A büntetés-végrehajtási szervezet feladata és helye a rendészeti szervek között (The role and place of the penitentiary organization among law enforcement agencies)

12.10. A katasztrófavédelem feladatai, helye és szerepe a rendészeti igazgatás rendszerében (Tasks, place and role of disaster management in the system of law enforcement administration)

12.11. A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok (Civilian national security services)

12.12. Önkormányzati rendészet, Magánbiztonság, Polgárőrség I. (Municipal Police, Private Security, Civil Guard)

12.13. Önkormányzati rendészet, Magánbiztonság, Polgárőrség II. (Municipal Police, Private Security, Civil Guard)

12.14. Szeminárium (Zárthelyi) (Seminar, Test)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: a mintatanterv szerint karonként változó.

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgatónak a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie, 30 % ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítését meg kell tagadni. Pótlásra az oktatóval egyeztetett módon van lehetőség.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A foglalkozás anyagainak és a kötelező irodalom feldolgozása az előadásokon való igazolt részvétel és a ZH dolgozat eredményes teljesítése.

16. Az értékelés az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok teljesítése, valamint a foglalkozásokon való részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy, ötfokozatú értékelés, a ZH eredménye (ötfokozatú értékelés - eredményes a dolgozat, ha a helyes válaszok elérik a több mint 60%-ot)

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: az aláírás megszerzése, valamint a legalább elégséges gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék

17.1. Kötelező irodalom:

1. Finszter Géza: Rendészettan, Dialóg Campus Budapest 2018. ISBN 978-615-5845-93-2
2. Páló József: A magyar börtönügy kodifikációs csomópontjai, Dialóg Campus, Budapest 2019. ISBN 978-615-5920-79-0

17.2. Ajánlott irodalom

1. Balla Zoltán: A rendészet alapjai és egyes ágazatai, Dialóg Campus, Budapest 2017. ISBN 978-615-5680-75-5
2. Bacárdi József – Christián László: Önkormányzati Rendészet. Dialóg Campus, Budapest, 2018. ISBN 978-615-5889-07-3
3. Ruzsonyi Péter: A c aritastól a fogvatartotti reintegrációig – a javítás eszméjének evolúciója. Dialóg Campus, Budapest, 2018. ISBN 978-615-5877-124

Budapest, 2020. április 29.

Dr. Páló József bv. ezredes, PhD
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HK925A010
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Matematika előkészítő
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Preliminary Mathematics
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, Katonai üzemeltetési alapszak, Katonai logisztika alapszak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Természettudományi Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Tóth Bence, adjunktus, PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 0 + 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: nincsenek
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Nevezetes azonosságok. Hatványozás azonosságai, negatív kitevők, gyökvonás azonosságai, racionális kitevők. Abszolútérték kezelése, egyenletek és egyenlőtlenségek. Másodfokú egyenlet, megoldóképlet, gyöktényezős alak. Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség rendszerek megoldása. Racionális törtfüggvények előjelének vizsgálata gyöktényezős alakban. Exponenciális és logaritmus függvények, tulajdonságok, azonosságok. Exponenciális és logaritmikus egyenletek és egyenlőtlenségek. Polinomosztás. Rész törtre bontás (alap gondolatok). A geometria alapjai (fogalmak, jelölések, néhány nevezetes tétel). Trigonometria, azonosságok. Koordinátageometria.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Algebraic identities. Identities of exponents and radicals, negative and rational exponents. Absolute value function (equations and inequalities). Quadratic equations. Solving basic equations, systems of equations, inequalities, and systems of inequalities. Determining the signs of rational functions. Exponential and logarithmic functions, properties and identities. Exponential and logarithmic equations and inequalities. Polynomial division. Partial fraction expansion of a rational function (basic ideas). Basics of geometry (concepts, notations, some important theorems). Trigonometry and trigonometric identities. Coordinate geometry.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a matematika és a mechanika törvényszerűségeit, rendelkezik műszaki alapismeretekkel.

Képességei:

  - Képes szakterületén újító és innovatív ötletek megfogalmazására.

Attitűdje:

- Nyitott szakterülete új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Az alegység, illetve egység szintű katonai logisztikai, valamint katonai gazdálkodási folyamatokban képes önállóan döntéseket hozni, azokat felelősséggel, a jogszabályi keretek figyelembevételével végrehajtani.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Knows the laws of mathematics and mechanics, has basic technical knowledge.

Capabilities:

- Able to formulate innovative ideas in their field.

Attitude:

- Open for the new achievements and innovations of their specialty, seeks to know, understand and apply them, and committed to continuous self-education.

Autonomy and responsibility:

- At the subunit and unit level, it is able to make independent decisions in military logistics and military management processes, making them responsible and within the legal framework.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Nevezetes azonosságok. (*Algebraic identities.*)

12.2. Hatványozás azonosságai, negatív kitevők, gyökvonás azonosságai, racionális kitevők. (*Identities of exponents and radicals, negative and rational exponents.*)

12.3. Abszolútérték kezelése, egyenletek és egyenlőtlenségek. (*Absolute value function (equations and inequalities).*)

12.4. Másodfokú egyenlet, megoldóképlet, gyöktényezős alak. (*Quadratic equations.*)

12.5. Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség rendszerek megoldása. (*Solving basic equations, systems of equations, inequalities, and systems of inequalities.*)

12.6. Racionális törtfüggvények előjelének vizsgálata gyöktényezős alakban. (*Determining the signs of rational functions.*)

12.7. Exponenciális és logaritmus függvények, tulajdonságok, azonosságok. (*Exponential and logarithmic functions, properties and identities.*)

12.8. Exponenciális és logaritmusos egyenletek és egyenlőtlenségek. (*Exponential and logarithmic equations and inequalities.*)

12.9. Polinomosztás. Rész törtre bontás (alapfogalmak). (*Polynomial division. Partial fraction expansion of a rational function (basic ideas).*)

12.10. A geometria alapjai (fogalmak, jelölések, néhány nevezetes tétel). (*Basics of geometry (concepts, notations, some important theorems).*)

12.11. Trigonometria, azonosságok. (*Trigonometry and trigonometric identities.*)

12.12. Koordinátageometria. (*Coordinate geometry.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente / 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy teljesítéséhez a tanórák legalább 70%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A számonkérés a félév során egy zárthelyi dolgozat keretében történik.

A dolgozat pótlására, javítására egyszer van lehetőség egy pótdolgozat keretében.

Az érdemjegy megszerzéséhez a zárthelyi dolgozat pontszámának vagy a pótdolgozat pontszámának több mint 50%-a szükséges. Az elégséges érdemjegyhez a zárthelyi dolgozat pontszámának 51-60% szükséges, közepeshez 61-75%, jóhoz 76-90%, jeleshez 91-100%.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges érdemjegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

2. Obádovics J. Gyula: Matematika. Scolar Kiadó. 2019. ISBN: 9789632449791
3. Reiman István: Matematika. Műszaki Kiadó, 2011. ISBN: 9789632793009
4. Obádovics J. Gyula: Felsőbb Matematikai Feladatgyűjtemény. Scolar Kiadó, 2011. ISBN: 9789632443072

17.2. Ajánlott irodalom:

3. Obádovics J. Gyula, Szarka Zoltán: Felsőbb Matematika. Scolar Kiadó, 2009. ISBN: 9789632440583

Budapest, 2020. január 31.

Dr. Tóth Bence, PhD
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HK925A011
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Matematika alapjai VEZ
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Basics of Mathematics VEZ
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezető alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Természettudományi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Tóth Bence, adjunktus, PhD
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 0 + 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: nincsenek
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Halmazműveletek. Hozzárendelések. Függvények értelmezési tartománya, értékészlete, grafikonja. Kölcsonös egyértelműség. Függvénytulajdonságok: értelmezési tartomány, értékészlet, zérushely, tengelymetszet, monotonitás, szélsőérték, konvexitás, inflexió. Inverz függvény. Elemi függvények. Sorozat fogalma, megadása, nevezetes sorozatok, számtani és mértani sorozat. Kombinatorika: permutáció, variáció, kombináció, binomiális tétel, Pascal-háromszög.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Set operations. Assignments. Domain, range, graph. Bijective functions. Properties of functions: domain, codomain, x-intercept, y-intercept, monotonicity, extrema, convexity, inflection point. Inverse function. Basic Functions. Sequences: definition, special sequences, arithmetic and geometric sequence. Combinatorics: permutation, variation, combination, binomial theorem, Pascal triangle.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.

Attitűdje:

  - Nyitott a képesítésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.

Autonómiája és felelőssége:

  - Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektcsoporthoz a cél, illetve a célok elérése érdekében

autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Knows the basics covering all spectrum of the technical field, and has a comprehensive blasting knowledge.

Capabilities:

- Able to use the professional methodological knowledge needed to train his squad.

Attitude:

- Open to getting to know and accept the professional, technological and development results related to his / her qualification and specialty, and is striving to share his / her knowledge.

Autonomy and responsibility:

- Involved in and related to research and development within his / her area of activity and mobilizing his / her theoretical and practical knowledge and skills autonomously in cooperation with the other members of the group in order to achieve their goal(s).

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Halmazműveletek. (Set operations.)

12.2. Hozzárendelések. (Assignments.)

12.3. Függvények értelmezési tartománya, értékkészlete, grafikonja. (Domain, range, graph.)

12.4. Kölcsonös egyértelműség. (Bijective functions.)

12.5. Függvény-tulajdonságok: értelmezési tartomány, értékkészlet, zérushely, tengelymetszet, monotonitás, szélsőérték, konvexitás, inflexió. (Properties of functions: domain, codomain, x-intercept, y-intercept, monotonicity, extrema, convexity, inflection point.)

12.6. Inverz függvény. (Inverse function.)

12.7. Elemi függvények. (Basic Functions.)

12.8. Sorozat fogalma, megadása, nevezetes sorozatok, számtani és mértani sorozat. (Sequences: definition, special sequences, arithmetic and geometric sequence.)

12.9. Kombinatorika: permutáció, variáció, kombináció, binomiális tétel, Pascal-háromszög. (Combinatorics: permutation, variation, combination, binomial theorem, Pascal triangle.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente / 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy teljesítéséhez a tanórák legalább 70%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A számonkérés a félév során egy zárthelyi dolgozat keretében történik.

A dolgozat pótlására, javítására egyszer van lehetőség egy pótdolgozat keretében.

Az érdemjegy megszerzéséhez a zárthelyi dolgozat pontszámának vagy a pótdolgozat pontszámának több mint 50%-a szükséges. Az elégséges érdemjegyhez a zárthelyi dolgozat

pontszámának 51-60% szükséges, közepeshez 61-75%, jóhoz 76-90%, jeleshez 91-100%.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges érdemjegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kocsiné Fábián Margit: Függvénytan és differenciálszámítás. ZMNE, 2006.
2. Obádovics J. Gyula: Felsőbb Matematikai Feladatgyűjtemény. Scolar Kiadó, 2011. ISBN: 9789632443072
3. Obádovics J. Gyula: Matematika. Scolar Kiadó. 2019. ISBN: 9789632449791

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kovács József, Takács Gábor, Takács Miklós: Analízis. Tankönyvkiadó, 2007. ISBN: 9789631954913
2. Scharnitzky Viktor: Matematikai feladatok. Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998. ISBN: 9631911616
3. Denkinger Géza, Gyurkó Lajos: Analízis (gyakorlatok). Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003. ISBN: 9631946134

Budapest, 2020. január 31.

Dr. Tóth Bence, PhD
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKHFKTA02**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Ideológia, propaganda és tömegkommunikáció
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Ideology, Propaganda and Mass Communication
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezető szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtörténelmi, Filozófiai és Kultúrtörténelmi Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** dr. Boda Mihály PhD, egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: az ismeretek feldolgozása vegyes tanulási program (blended learning) alapján történik.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tárgy keretében a hallgatók megismerkednek a magyar katonai és háborús ideológiák történetével, illetve a propaganda és a tömegkommunikáció működésének mechanizmusával.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course gives insight into the history of Hungarian military and warfare ideologies, and into the working mechanism of propaganda and mass communication.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri és reálisan értékeli a magyar hadművészet történetét, ismeri a magyar katonai hagyományokat, azokat el tudja helyezni európai kontextusban.
- A hadtudományi alapismeretek szerves részekét képező nemzeti katonai értékrend, hagyományok és az egyetemes és magyar hadtörténelem főbb eseményeit, jelenségeit ismeri.
- Alapvetően ismeri a médiával kapcsolatos eljárásokat.

Képességei:

- Meghatározó módon rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással.
- Képes a feldolgozott információk alapján reális értékítéletre, a döntéshozatali eljárásban való aktív részvételre és önálló szakmai javaslat megfogalmazására.

Attitűdje:

- Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre.
- Elkötelezett szakterülete etikai és jogi szabályainak betartására.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Hungarian military tradition and officer's values in European context.
- Know the procedures of media.

Capabilities:

- Students must have decisive professional knowledge to command a military subunit.
- Based on the elaborated information, the student is capable of making objective judgements and actively taking part in decision-making procedures, furthermore the student is able to give independent professional recommendations.

Attitude:

- Understands the importance of life-long learning, he is keen on achieving this, with continuous professional and self-personal development.
- Committed to the ethical and legal norms of her/his profession.

Autonomy and responsibility:

- Thinks through the regular and special professional challenges and plans on basis of defined factors and circumstances based on the independence originated from his assignment. His decisions are supported with open-minded thinking, general and professional education, problem recognition and problem-solving capabilities.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. Az ideológiák mibenléte. Nomád ideológiák (*The Nature of Ideologies*).

12.2. Nomád ideológiák (*Nomad Ideologies*).

12.3. Támadó és védekező szent háborús ideológiák (*Holy War Ideologies*).

12.4. A reformáció és a jezsuiták ideológiái (*Ideologies of Reformation and Jesuitism*).

12.5. Ellenálló, felkelő és szabadságharcos ideológiák (*Ideologies of Resistance, Insurgency, and War for Liberty*).

12.6. A szentkorona-eszmére alapozott ideológia (*Ideology based on the Idea of the holy Crown*).

12.7. Háborús ideológiák a 19-20. században (*Warfare Ideologies in the 19-20th Centuries*).

12.8. ZH (*Written Test*).

12.9. A tömegkommunikáció általános-és elméleti modelljei (*General Theory and Modells of Mass Communication*).

12.10. A közéleti kommunikáció alapvető színterei (*Basic Areas of Mass Communication*).

12.11. A média hatásmechanizmusának működési elvei (*Mechanism of Mass Communicartion*).

12.12. A különböző médiumok társadalomra gyakorolt hatásának, meggyőző erejének a vizsgálata (*Social Effects of Different Media*).

12.13. A közösségi médiumok használatának, befolyásoló erejének kérdése (*Force and Influence of Social Media*).

12.14. ZH (Written Test).

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: I. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

3 (6 tanóra) hiányzás elfogadott, az ezt meghaladó igazolt távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott témában, beadandó kritikai esszé megírásával teljesíthető. Az esszé a félévközi feladatként megírandó esszé követelményei vonatkoznak.

A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja a tanórák rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), és zárthelyi dolgozat megírása a 12.7. foglalkozáson az első hat, a 12.14. foglalkozáson a 8-13. foglalkozások anyagából. A dolgozatok 12 kérdésből állnak, mindegyik foglalkozás anyagából két kérdést tartalmaz. A kérdésekre adható pontszámot a dolgozatot összeállító állapítja meg, de mindegyik kérdést azonos súllyal kell figyelembe venni. Értékelése: 0-50% elégtelen, 51-60% elégséges, 61-75% közepes, 76-90% jó, 91-100% kitűnő. Igazolt távolmaradás esetén a zárthelyi dolgozat megírását egy másik alkalommal kell biztosítani. Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható, egyszer írásban, egyszer szóban.

Legalább három oldalas kritikai elemzés megírása a vizsgaidőszak kezdetéig, könyvészeti és elektronikus források felhasználásával az oktató által megadott háborús ideológiai vagy kommunikáció tárgyú írásról, melynek tartalmaznia kell a vizsgált témához kapcsolódó legalább 5-5 tételből álló nyomtatott és elektronikus művek jegyzékét. Beadása elektronikus formában történik a hivatkozások követhető megjelenítésével.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A tanórákon való részvétel, figyelembe véve az engedélyezett hiányzás mértékét, valamint a meghatározott követelmények szerinti esszé és a két zárthelyi eredményes (egyenként legalább elégséges) szintű megírása.

16.2. Az értékelés:

ÉÉ, mely a zárthelyik és az esszé érdemjegyeinek átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzése és legalább elégséges szintű félévközi jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Boda Mihály: Az igazságos háború elméletének újralfedezése a 20. század második felében: Paul Ramsey és Michael Walzer. In Boda, Mihály; Fischl, Vilmos; Forgács, Balázs; Kliszek, Noémi; Orosz, Gábor Viktor; Padányi, József; Ujházi, Lóránd - Göcze, István (szerk.) *Keresztény teoretikusok, államférfiak és katonák háborúelméletei*, Budapest, Magyarország : Nemzeti Közszerzői Egyetem, (2019) pp. 63-78. , 16 p.
2. Szecskó Tamás: A tömegkommunikáció társadalmi hatásai. Oktatókutatató Int. Bp. 1994., 7-22.o.
3. Szak Andrea: Társadalmi kommunikáció, NKE egyetemi jegyzet Bp., 2012. 3-49.o.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Boda Mihály: A CIA HIDEGHÁBORÚS TEVÉKENYSÉGÉNEK ÚJRAÉRTÉKELÉSE – 3. RÉSZ A TPAJAX - MŰVELET TERVEI, MEGVALÓSÍTÁSA ÉS A MÖGÖTTES IDEOLÓGIA. In SZAKMAI SZEMLE XVII. : 3 pp. 5-34. (2019).
2. Canetti, Elias: Tömeg és hatalom. Európa, 1991.
3. Boda Mihály: A humanista háborús ideológia Magyarországon a 15–16. században: a

- „kereszténység védőbástyája”. In HADTUDOMÁNY 29 : 4 pp. 100-109. (2019).
4. Boda Mihály: A háborús igazságosság elméletének egy példája a magyar hadtörténelemben: Az igazságos háború szentkorona-eszmére alapozott elmélete. In HADTUDOMÁNY 29 : 4 pp. 3-15. (2019).

Budapest, 2020. 03. 02

Dr. Boda Mihály, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKHFKTA01**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai etika és személyközi kommunikáció
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Ethics and Communication among Persons
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezető, Katonai logisztika, Katonai Üzemeltető, Állami légiközlekedés
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtörténelmi, Filozófiai és Kultúrtörténelmi Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** dr. Boda Mihály PhD, egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1.nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend:-
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: az ismeretek feldolgozása vegyes tanulási program (blended learning) alapján történik.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tárgy keretében a hallgatók megismerkednek a katonatisztek erkölcsi és morális értékeivel, illetve a katonatisztek személyközi kommunikációjának jellemzőivel.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course gives insight into the ethical and moral values of Hungarian military officers, and into the characters of their communication on the personal level.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri és reálisan értékeli a magyar hadművészet történetét, ismeri a magyar katonai hagyományokat, azokat el tudja helyezni európai kontextusban.
  - A hadtudományi alapismeretek szerves részeként képező nemzeti katonai értékrend, hagyományok és az egyetemes és magyar hadtörténelem főbb eseményeit, jelenségeit ismeri.
  - Alapvetően ismeri a médiával kapcsolatos eljárásokat.

Képességei:

  - Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
  - Képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes más fegyvernemekkel és szakalegységekkel való együttműködésre.

Attitűdje:

- Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre.
- Elkötelezett szakterülete etikai és jogi szabályainak betartására.

Autonómiaja és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és - megoldó készségére támaszkodik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Hungarian military tradition and officer's values in European context.
- Know the procedures of media.

Capabilities:

- Ability to plan, organize and conduct combat and combat-related activities of the subordinate.
- Is able to apply the necessary technical knowledge for the training of the platoon.
- Cooperation in work with other branch.

Attitude:

- Understands the importance of life-long learning, he is keen on achieving this, with continuous professional and self-personal development. Committed to the ethical and legal norms of her/his profession.

Autonomy and responsibility:

- Thinks through the regular and special professional challenges and plans on basis of defined factors and circumstances based on the independence originated from his assignment. His decisions are supported with open-minded thinking, general and professional education, problem recognition and problem-solving capabilities.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. Bevezetés az etikába (*Introduction to Ethics*).

12.2. Bevezetés a katonai etikába. A katonai hivatás fogalma (*Introduction to Military Ethics. Military Profession*).

12.3. Az igazságos háború elmélete: konvencionális háborúk (*Just War Theory: Conventional Wars*).

12.4. Az igazságos háború elmélete: nem-konvencionális háborúk (*Just War Theory: Non-Conventional Wars*).

12.5. A magyar nemzet és haza fogalmai, reprezentációi (*Concepts and Representations of Hungarian Nation and Country*).

12.6. Alapvető katonai erények (*Basic Military Virtues*).

12.7. ZH (*Written Test*).

12.8. A kommunikáció, mint tudomány jelentősége, tanulmányozásának módszerei (*Communication as Science, and its Methods*).

12.9. A személyközi kommunikáció alapjai (*Basics of Personal Communication*).

12.10. A verbális és nonverbális (testnyelv, gesztusok, mimika, proxemika) elmélete és gyakorlata (*Theory and Practice of Verbal and Nonverbal Communication*).

12.11. Közszeraplás módszertani felkészítése, retorika (*Rhetorics, and the Methodology of Public Communication*).

12.12. Kommunikáció idegen kultúrákban (*Communication in other Cultures*).

12.13. Kommunikáció multikulturális környezetben (*Communication in Multicultural Situations*).

12.14. ZH (*Written Test*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: I. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

3 (6 tanóra) hiányzás elfogadott, az ezt meghaladó igazolt távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott témában, beadandó kritikai esszé megírásával teljesíthető. Az esszé a félévközi feladatként megírandó esszé követelményei vonatkoznak. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), és zárthelyi dolgozat megírása a 12.7. foglalkozáson az első hat, a 12.14. foglalkozáson a 8-13. foglalkozások anyagából. A dolgozatok 12 kérdésből állnak, mindegyik foglalkozás anyagából két kérdést tartalmaz. A kérdésekre adható pontszámot a dolgozatot összeállító állapítja meg, de mindegyik kérdést azonos súllyal kell figyelembe venni. Értékelése: 0-50% elégtelen, 51-60% elégséges, 61-75% közepes, 76-90% jó, 91-100% kitűnő. Igazolt távolmaradás esetén a zárthelyi dolgozat megírását egy másik alkalommal kell biztosítani. Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható, egyszer írásban, egyszer szóban.

Legalább három oldalas kritikai elemzés megírása a vizsgaidőszak kezdetéig, könyvészeti és elektronikus források felhasználásával az oktató által megadott katonai etikai vagy kommunikáció tárgyú témában, melynek tartalmaznia kell a vizsgált témához kapcsolódó legalább 5-5 tételből álló nyomtatott és elektronikus művek jegyzékét. Beadása elektronikus formában történik a hivatkozások követhető megjelenítésével.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A tanórákon való részvétel, figyelembe véve az engedélyezett hiányzás mértékét, valamint a meghatározott követelmények szerinti esszé és a két zárthelyi eredményes (egyenként legalább elégséges) szintű megírását.

16.2. Az értékelés:

Félévközi értékelés, mely a zárthelyik és az esszé érdemjegyeinek átlaga, olyan módon, hogy a zárthelyik egyszeresen, az esszé kétszeresen számít.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzése és legalább elégséges szintű félévközi jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kommunikációkultúra, szerk.: Vincze Lajos, Bp., ZMNE, 2004.
2. Kommunikációkultúra szöveggyűjtemény, szerk.: Vincze Lajos, ZMNE, 2006.
3. Szak Andrea: Társadalmi kommunikáció Bp., 2012. egyetemi jegyzet.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Boda Mihály: Alapvető katonai erények 1-5. In HADTUDOMÁNY 28: 1 – 29: 3 (2018-2019).
2. Boda Mihály: Az erkölcs és a morál katonai jelentősége: Mire jó a katonai cselekvés erkölcsi és morális nézőpontja? In HONVÉDSÉGI SZEMLE 145 : 4 pp. 88-98. (2017).
3. Boda Mihály: Bátorság és távolság. In HADTUDOMÁNY 26 : különszám pp. 44-58. (2016).

Budapest, 2020. 03. 02

Dr. Boda Mihály, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKHJITA078
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Honvédelmi jog és igazgatás
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Defense Law and Administration
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** valamennyi katonai alapképzési (BSc) szakon
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Honvédelmi Jogi és Igazgatási Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Petruska Ferenc alezredes, adjunktus, PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: jogesetmegoldás (*case study*)
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A honvédelem joga, szervezete, rendszere és igazgatása. A Magyar Honvédség fegyveres és fegyver nélkül ellátandó feladatai. Katonák jogai és kötelességei. Katonai bűncselekmények és büntetőeljárás. A honvédelemben résztvevő állami és nem állami szervek, azok rendeltetése és feladatai. A katonai igazgatási szervek feladatai és azok kapcsolata a védelmi igazgatással. A különleges jogrend és annak kapcsolata a honvédelmi igazgatással.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The military defense's law, system and its administration. Tasks of the Hungarian Defense Forces with and without weapons. Rights and duties of soldiers. Military crimes and prosecution. The missions and tasks of the state and non-state organisations, involved in national defense system. Tasks of the military administration and connection between the defense administration and the military administration. Rules of special legal order during extraordinary periods and its connection with the defence administration.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a honvédelmi jog és igazgatás szabályait és intézményeit.
  - Érti a harc- és hadműveletek és hadtörténelem elméletét, törvényszerűségeit és nemzetközi jogi szabályozását.
  - Ismeri a harc- és hadművelet támogatásának és vezetésének elméleti és gyakorlati kérdéseit.
  - Ismeri a kutatáshoz vagy tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikákat.
  - Ismeri a globális társadalmi és gazdasági folyamatokat.

- Ismeri a támogatási rendszer tartalmát, rendszerének elemeit és azok rendeltetését.

Képességei:

- Képes alegységek, egységek támogatásának vezetésére, törzskari együttműködésre hazai és nemzetközi törzsekben egyaránt.
- Képes harcászati és hadművelleti törzsekben törzskari feladatok ellátására döntések előkészítésére, a szaktisztek munkájának vezetésére, koordinálására.
- Képes szövetségi rendszerben a katonai középvezetők (törzsek) részére előírt feltételeknek megfelelni, feladataikat e rendszer keretei között ellátni.
- Képes a megszerzett tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a problémamegoldó technikák használatára.
- Képes a tudományágban megszerzett szakmai tapasztalat ismereti határaiból származó információk, felmerülő új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- Képes megalapozott vélemény, illetve bírálat megfogalmazására, következtetések levonására, döntések meghozatalára.

Attitűdje:

- Elkötelezett abban, hogy felkészülten, ismereteit folyamatosan fejlesztve átültesse a gyakorlatba az országvédelem stratégiai céljait, és a szövetségi rendszer érdekeinek megfelelően alakítsa a saját kompetenciájába tartozó folyamatokat.
- Elkötelezett az elvek és irányelvek középszintű megfogalmazásában, a harcászati-hadművelleti gondolkodás gyakorlatba ültetésében.
- Elkötelezett a működési (művelési) környezet komplex jelenségeinek harcászati-hadművelleti szemléletű megközelítése tekintetében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és megszerzett készségei alapján szakmailag megfelelő módon értelmezi és alkalmazza a megszerzett vezetői-irányítói metódusokat, elemző-értékelő módszereket.
- A rábízott szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal a célkitűzések végrehajtására és a szervezete problémáinak kezelésére.
- Kellő hatékonysággal alkalmazza a szükséges eszköz- és kapcsolatrendszert.
- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul feladataihoz.
- Tudatosan keresi a nemzetközi és a hazai szakmai fórumokat, a szakma képviselőivel való

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- He/she knows the regulation and organizations of military law and administration.
- He/she clearly understands the theory and regularities of military operations and military history and defence law and administration.
- He/she clearly understands the theoretical and practical aspects of tactical and operational military support.
- He/she knows problem-solving techniques for research or scientific work.
- He/she knows global social and economic processes.
- He/she is familiar with the analysis, management, control and monitoring of civil and military systems, and operating methods.

Capabilities:

- He/she is able to manage logistic support for units and subunits.
- He/she able to cooperate with national and international staffs.
- He/she is able to manage material supply, maintenance and movement management tasks.
- He/she is able to use problem solving techniques, and apply the acquired knowledge in practice.
- He/she is able to process new information in the discipline.

- He/she is able to form an opinion or criticism, draw conclusions, make decisions.

Attitude:

- He/she identifies with the overall and special circumstances and professional identity required for the scientific research and the elaboration of alternative solutions for the theoretical and practical problems of joint force operations;
- He/she makes decisions taking into account the legal and ethical norms regarding joint force operations and his/her own activities;
- He/she takes a proactive role for the effective operation of the military diplomacy system as well as for the military decision-making processes of international organizations.

Autonomy and responsibility:

- He/she properly applies the acquired managerial-management methods and analytical-evaluation methods.
- He/she takes responsibility for achieving military goals.
- He/she applies the necessary relationships.
- He/she monitors feedbacks.
- He/she takes responsibility for his continuous development and training.
- He/she applies the acquired knowledge to improve the life and organizational culture of his/her organization

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul – English):

12.1. A honvédelemi jogi szabályozói, az Alaptörvény honvédelemre vonatkozó rendelkezései. (*Regulators of defence law, the provisions of the Fundamental Law on defence*)

12.2. A honvédelmet érintő új típusú kortárs kihívások és azok szabályozási kérdései hazai és nemzetközi viszonylatban. (*New types of contemporary challenges in the field of defence and their regulatory issues in the domestic and international context*)

12.3. A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló törvény, a honvédek jogállásáról szóló törvény. A honvédelmi kötelezettség rendszere. (*The Law of Military Defence and the Hungarian Defence Forces, the Law on the Status of the Soldiers. System of defence obligation.*)

12.4. Az egyes állami szervek és a Magyar Honvédség kapcsolata. A Magyar Honvédség katasztrófavédelmi feladatai. A rendészeti szervek honvédelmi feladatai, együttműködésük a Magyar Honvédséggel. (*Relations between individual state organs and the Hungarian Defence Forces. Disaster management tasks of the Hungarian Defence Forces. The defence tasks of the Police and its cooperation with the Hungarian Defence Forces.*)

12.5. A Magyar Honvédség és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat kapcsolata és közösen ellátott funkciói. (*Relations and joint functions of the Hungarian Defence Forces and the Military National Security Services*)

12.6. A NATO és EU tagságból adódó kollektív védelmi, illetve védelmi és biztonsági együttműködési kérdések és feladatok a honvédelem rendszerében. (*Collective defence and security and security cooperation issues and tasks arising from NATO and EU membership of Hungary in the defence system*)

12.7. A hivatásos, szerződéses katona, a tartalékosok fajtái, jogállásuk. Függhelmi viszonyok, a parancsadás szabályai. Szolgálati jogviszony létesítése, megszüntetése, vezénylés szabályai. Fegyelmi, kártérítési és járadék szabályok. (*The professional and contract soldiers, the types of reservists and their legal status. Dependencies, rules of command. Establishment, termination, rules of conduct of service. Disciplinary, indemnification and annuity rules.*)

12.8. A katona lőfegyverhasználata és egyéb kényszerítő eszközök. (*Use of firearms of soldiers*)

and other coercive measures.)

12.9. A katonai és honvédelmi bűncselekmények. A katonai büntetőeljárás szabályai. *(Military and defence crimes. Rules of military criminal prosecution.)*

12.10. A nem különleges jogrendi válsághelyzetek szabályozása és honvédelmi vonatkozásai. *(Regulation and defence aspects of low crisis situations)*

12.11. A különleges jogrend funkciója, tartalma, jellemzői. A különleges jogrend egyes időszakai. A rendkívüli állapot, a szükségállapot, a megelőző védelmi helyzet, a terrorveszélyhelyzet, a váratlan támadás és a veszélyhelyzet alkotmányos szabályozása. A különleges jogrendben alkalmazható rendkívüli intézkedések. A különleges jogrend honvédelmi igazgatási feladatai központi, területi és helyi szinten. *(Function, content and characteristics of Hungarian special legal order. Certain periods of special legal order. Constitutional regulation of state of emergency, preventive defence, terrorist threat, unexpected attack and emergency. Extraordinary measures applicable during a special legal order.*

12.12. A honvédelmi igazgatás központi szervei. Az Országgyűlés, a köztársasági elnök, a Kormány, a miniszterek honvédelmi feladatai. A honvédelemmel kapcsolatos kormányzati koordináció szervei. *(Central bodies of the defence administration. The defence tasks of the National Assembly, the President of the Republic, the Government and the ministers. Government coordination bodies on the field of defence.)*

12.13. A honvédelmi igazgatás területi és helyi szerveinek struktúrája, feladatai, működése békeidőszakban és honvédelmi típusú különleges jogrendben. *(Structure, tasks and operation of the territorial and local institutions of the defence administration during peacetime period and during special legal order.)*

12.14. A katonai igazgatás rendeltetése, szervezetrendszere. A katonai igazgatás hatósági és hadkiegészítési feladatai normál időszakban és különleges jogrendben. A katonai igazgatás kapcsolatrendszere a honvédelmi igazgatással, az együttműködés rendszere. *(Purpose and organization of the military administration. Official and military tasks of the military administration during the normal period and under special legal order. The system of military administration.)*

12.15. A Magyar Honvédség feltöltésével, a meghagyással, a gazdasági anyagi szolgáltatással kapcsolatos katonai igazgatási és honvédelmi igazgatási feladatok. Az önkéntes tartalékos rendszer alapjai, kialakulása, fejlődése és tartalma, kapcsolata a honvédelmi katonai igazgatással. *(Military administration and defence administration tasks related to the renewal of the Hungarian Defence Forces. Fundamentals of the voluntary reserve system, its development and content, its connection with military administration.)*

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Amennyiben az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, úgy a félév végi aláírás megtagadásra kerül. A hiányzás pótolható beadandó jogesetmegoldó, jogi vagy igazgatási témájú házidolgozattal.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A A tantárgy során szerzett ismeretek ellenőrzése két zárthelyi dolgozat megírásával történik, amelyeknek legalább elégséges szintű teljesítése a feltétele a tantárgy lezárásának. A zárthelyi dolgozatok a tantárgyi program 12. pontjában felsorolt témakörökből kerülnek összeállításra. A zárthelyi dolgozat értékelése ötfokozatú skálán történik, az elégséges szint eléréséhez legalább 60%-ot kell teljesíteni. (60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles) A hiányzás miatt meg nem írt és az elégtelen zárthelyik egy alkalommal pótolhatók/javíthatók.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a megírt dolgozatok legalább elégséges (minimum 60%-os) szintű abszolválása. Továbbá az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés: Kollokvium K(Z). A vizsga értékelése a felkészülési kérdések alapján összeállított tételek szóbeli megválaszolása alapján történik. A szóbeli vizsga tételei a 12. pontban meghatározott tananyagból és a kötelező irodalom ismereteiből kerül összeállításra. Az értékelés ötfokozatú skálán történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Hornyacsek Júlia – Kádár Pál – Keszely László – Lakatos László – Muhoray Árpád – Petruska Ferenc: A védelmi igazgatás rendszere és a honvédelmi igazgatással való kapcsolatának elméleti és gyakorlati összefüggései. Dialóg Campus Kiadó, Budapest 2019. ISBN 978-615-5945-67-0 (nyomtatott), ISBN 978-615-5945-70-0
2. Bódi Stefánia – Kádár Pál – Petruska Ferenc: Jogi alapismeretek honvéd tisztjelölteknek. Nemzeti Közszerzői Kiadó, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5491-07-8
3. Balogh András József – Farkas Ádám – Kelemen Roland – Kereki Ádám – Lépné Balogh Krisztina – Patyi András – Pongrácz Alex – Raffay Bálint: A honvédelem jogának elméleti, történeti és kortárs kérdései. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN 978-615-5889-73-8 (nyomtatott), ISBN 978-615-5889-74-]]
4. Krizbai János (szerkesztő): Fialat tisztek zsebkönyve. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 978-615-5764-08-0 (nyomtatott), ISBN 978-615-5764-09-7 (online)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Hornyacsek Júlia – Kádár Pál – Keszely László – Lakatos László – Muhoray Árpád: A védelmi igazgatás működésének gyakorlati tapasztalatai napjaink kihívásainak tükrében. Dialóg Campus Kiadó, Budapest 2019. ISBN: 9786155945663
2. Lakatos László: Honvédelmi igazgatás. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (egyetemi e-jegyzet) 2011.

Budapest, 2022. szeptember 22.

Dr. Petruska Ferenc alezredes, PhD,
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA01
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai tereptan és geoinformációs ismeretek
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Topography and Geoinformatics
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Állami légiközlekedési alapképzési szak, Katonai logisztika alapképzési szak, Katonai üzemeltetés alapképzési szak, Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kállai Attila, egyetemi docens, PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: —
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1 + 1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: vegyes tanulási program (*blended learning*)
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja, hogy a honvéd tisztjelöltek megismerjék a katonai gyakorlatban alkalmazott térképek, geoinformációs adatok és anyagok jellemző tulajdonságait, felhasználásuk módjait; a terep fogalmát, típusait és harcászati jellemzőit; a terepi tájékozódás módszereit és szabályait; a terepi tájékozódás eszközeit és feladatait; terep tanulmányozásának és értékelésének feladatait és végrehajtását; a katonaföldrajzi tényezők hatásainak értékelési jellemzőit.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the subject is to make cadets familiar with characteristics and uses of maps, GIS data and products in military practice; the essence, types and combat characteristics of the terrain; methods, rules, tools and tasks of land navigation; the procedures and tasks of terrain analysis and evaluation; as well as with effects of assessment features of military geographic factors.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri az összefegyvernemi harc támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető feladatait.
- Rendelkezik korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
- Képes a terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására.

Attitűdje:

- Nyitott a képezésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Having knowledge of basic tasks in combat support and combat service support for combined arms combat.
- Having advanced knowledge in areas of military map reading, land navigation, terrain analysis, and military geography.

Capabilities:

- Ability to plan, organize and manage combat and combat related activities of assigned subunits.
- Ability to navigate on the field, and to use equipment and tools for navigation.

Attitude:

- Susceptibility to cognition and understanding all professional, technological and development results related to the special field, and pursuit of knowledge dissemination.
- Interest in new methods and techniques related to the special field.

Autonomy and responsibility:

- With the autonomy of the position, consideration of general and special professional issues and elaboration based on specific factors and circumstances, relying on a broad perspective, general and professional literacy, and as well on problem recognition and problem solving skills.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. A térkép fogalma, kereten belüli és kereten kívüli információtartalma. (*Definition of map, depicted land features and marginal information*)

12.2. Térképi jelek alkalmazása, jelkulcsismeret (*Reading and understanding map symbols*)

12.3. Térképszelvényezési rendszerek (*Sheet networks of map series*)

12.4. Célmegjelölés, koordináta-meghatározás a térképen földrajzi és vetületi síkkoordináták alapján (*Location of points using grid coordinates and geographic coordinates*)

12.5. Katonai helyazonosító rendszerek (*MGRS – Military Grid Reference System, GEOREF – Geographic Reference System*)

12.6. A geoinformációs támogatás fogalma, célja, tartalma, szervezetei (*The concept, purpose, content and organizations of geoinformation support*)

12.7. Az MH ellátási rendszerében elérhető térképészeti anyagok és geoinformációs adatbázisok sajátosságai (*Types and characteristics of map products and GIS database available in map supply system of HDF*)

12.8. Terep fogalma, osztályozása, elemei (*Definition, classification and elements of terrain*)

12.9. A terep tanulmányozásának és értékelésének eszközei (*Tools for analyzing and assessment of terrain*)

12.10. A földrajzi tényezők hatása a katonai tevékenységekre (*Impact of geographical factors on military activities*)

12.11. A terepi tájékozódás módszerei és eszközei (*Methods and tools of land navigation*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozásokon aktívan részt venni, különös tekintettel az ismeretszintfelmérő, a szemináriumi és a gyakorlati foglalkozásokra. A hallgató igazolt okkal (egészségügyi, külföldi képzési, vezénylési) az összes foglalkozás legfeljebb egyharmadáról hiányozhat. Az ezt meghaladó mértékű hiányzások a féléves aláírás megtagadását vonják maguk után. Az igazolt hiányzás következtében elmaradt ismeretközlő foglalkozások konzultáció formájában, az ismeretszintfelmérők a tantárgy oktatójával egyeztetett időpontban pótolhatók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban kidolgozott három alapszintű (1-7. témakörök); és egy komplex (8-11. témakörök) önállóan végrehajtott gyakorlati feladattal, valamint egy alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral történik. Az írásbeli ismeretszint felmérése pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kétféle alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A kidolgozott feladatok értékelése a végrehajtott részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegeként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással. A gyakorlati feladatok kidolgozásának pontos paramétereit a tantárgy oktatója határozza meg az első foglalkozáson. A feladatok megoldásához a tantárgyi tematikában részletezett ismeretanyag elsajátítása szükséges. Az ismeretanyag eredményes elsajátításához alapvetően a kötelező és az ajánlott szakirodalmat használhatja fel a hallgató.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A kurzus teljesítését igazoló aláírás megszerzésének feltétele a tanórákon való részvétel követelményeinek teljesítése, valamint a zárthelyi írásbeli dolgozat és a gyakorlati feladatok legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés: A gyakorlati jegy a tantárgy elméleti anyagának gyakorlati alkalmazását és az alkalmazási készség értékelését teszi lehetővé. Kialakítására a szorgalmi időszak folyamán a tantárgy oktatójának bemutatott (leadott) önállóan végrehajtott alap és komplex gyakorlati feladatmegoldások és a zárthelyi írásbeli ismeretszintfelmérő összesített értékelési eredménye szolgál. A gyakorlati jegy kialakítása ötfokozatú értékeléssel történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A tantárgyhoz rendelt kreditek megszerzésének feltétele az aláírás és a legalább elégséges (2) gyakorlati jegy megszerzése. Sikeres (elégtelennél jobb) gyakorlati jegy javítására nincs lehetőség.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kállai Attila: Térkép- és tereptani alapismeretek. In: Czank László (szerk.) Katonai alapismeretek (tankönyv). Budapest, Zrínyi Kiadó, 2009. ISBN 978-963-327-490-3 (pp. 98-173.)
2. Kállai Attila (geoinformációs támogatás); Siposné Kecskeméthy Klára (katonaföldrajz) szócikkek in Krajnc Zoltán (et al.): Hadtudományi lexikon — Új kötet. Dialóg Campus, Budapest, 2019.

3. A Magyar Honvédségben rendszeresített NATO szabványos és egyéb speciális térképek jelkulcsa. A Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálat kiadványa, 2008.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Balatoni Béla (szer.): Katonai tereptan (Ált/204), Magyar Honvédség Parancsnoksága, 1991.
2. Für Gáspár – Miskolczi Erzsébet: NATO térképészeti ismeretek. Budapest, ZMNE, 2003.
3. Kállai Attila: Globális helymeghatározó rendszerek (egyetemi jegyzet). ZMNE, 2004.
4. Formats for Orders and Designation of Timings, Locations and Boundaries (STANAG 2014, Edition 9) – Military Agency for Standardization (MAS), Brussels, 2000.
5. Map Reading and Land Navigation Field Manual 3-25.26 (FM 21-26) Headquarters, Department of the Army, Washington, DC, 20 July 2001.

Budapest, 2020. március 10.

Dr. Kállai Attila alezredes, PhD
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA612
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászat és katonai műveletek elmélete és gyakorlata
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics and theory and practice of military operations
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1 **Kreditérték:** 3 kredit
  - 4.2 **A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke:** 33 % elmélet 67 % gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Komjáthy Lajos alezredes, PhD (hadtudomány), egyetemi adjunktus
8. **A tanórák száma (előadás)**
  - 8.1. **összes óraszám:** 42
    - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 42 (14 EA + 0 SZ + 28GY)
    - 8.1.2. **Levelező munkarend**
  - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 1+2
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** a speciális témák ismertetésére a Magyar Honvédség szakértői is bevonásra kerülnek.
17. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus folyamán a hallgatók megismerkedhetnek a harcászat és katonai műveletek elmélete és gyakorlata alapjaival, a korszerű összefegyvernemi harc elméletével, annak támogatása és támogató kiszolgálásának lehetőségeivel a katonai műveletek rendszerének keretein belül, valamint a harcászati szintű vezetés alapjaival.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): This introductory course will provide students with the basic understand of modern era (land) combined arms operations including theoretical knowledge of combat, combat service and combat service support activities throughout the full-spectrum of operations as well as the tactical application of the operations process.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudás:

  - Ismeri a magyar biztonság- és védelempolitikát meghatározó alapvető nemzetközi politikai, gazdasági, társadalmi és katonai folyamatokat, tényezőket, trendeket, ezek hatását a haderő fejlesztésére és alkalmazására.
  - Ismeri a 20. és a 21. század nemzetközi konfliktusainak napjaink biztonságpolitikájára gyakorolt általános hatásait, az aktuális nemzetközi konfliktusok szárazföldi és légi műveleteinek, harcának jellemzőit.
  - Részleteiben ismeri a magyar biztonság- és védelempolitikai intézményrendszer felépítését, szervezeteit, szabályozását és működését, valamint olyan, Magyarország számára releváns nemzetközi biztonsági szervezetek, mint az ENSZ, a NATO, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (a továbbiakban: EBESZ) és az Európai Unió felépítését és működését.
  - Alapjaiban ismeri a Magyar Honvédség csapatainak képességeit, szervezését és

nemzetközi szerepvállalásait.

Képesség:

- Képes a nemzetközi és hazai biztonságot fenyegető kihívások, veszélyek és fenyegetések elemzésére és értékelésére, a haderőt érintő jelenségek elemzésére.
- Képes a nemzetközi tagságokból, partnerkapcsolatokból, egyéb szervezeti kapcsolatokból következő honvédelmi kötelességek, feladatok, folyamatok értelmezésére, ezek beépítésére a biztonság- és védelempolitikai szervezetek döntési folyamataiba.
- Képes a biztonsággal foglalkozó harcászati tervezési, elemzési, értékelési módszerek alkalmazására,

Attitűd:

- Alkalmos munkakörének megfelelő egyéni munkavégzésre és csoportmunkára.
- Kritikai gondolkodásmóddal rendelkezik, mások véleményét tiszteletben tartja, álláspontját hitelesen képviseli, ugyanakkor munkáltatójához lojális.
- Elkötelezett és lojális a közszolgálat iránt, képes felelősségteljes munkavégzésre és magatartásra.
- Megosztja tudását és tapasztalatait a társaival.

Autonómiája és felelőssége:

- Kezdeményező és agilis az egyéni szakmai tevékenységben és a csoportmunkában egyaránt.
- Elkötelezett a közszolgálat és a honvédelem ügye iránt, képes felelősségteljes munkavégzésre és magatartásra.
- Elkötelezett Magyarország érdekei, továbbá a társadalmi szolidaritás és az esélyegyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság, az európai és a szövetségi érték közösség eszméi mellett.
- Nemzetközi szervezetben való munkavégzés esetén elkötelezett az adott szervezett céljai és érdekei mellett.
- Szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelő önállósággal, szakmai felkészültséggel és felelősséggel végzi munkáját, a hivatali utat betartja.
- Vezetői vagy koordinációs hatáskör esetén képes szervezni a hozzá tartozó munkatársak tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Is familiar with Hungary's priorities in foreign affairs, trade and national policy and their development; the geopolitical characteristics of the scope of Hungarian foreign policy; international legislation and legislation of the European union; realities and prospects of international and European union economies; priorities and atmosphere of Hungary's defence policy, and the correlations of the above.
- Is familiar with the emphasis of the 20th and 21st century's armed conflicts on nowadays international relations. Is familiar with the characteristics of the ongoing ground forces combat.
- Fully understands the structure of the Hungarian security and defense policy system and the EU and NATO security and defense policy processes.

Capabilities:

- Analysing and assessing challenges, risks and threats threatening the international and home security.
- Interpreting defence duties, tasks and processes following from international memberships, partnerships or other relationships, and incorporating them in the decision-making processes of security- and defence policy organs.

- Applying tactical planning, analytical and assessment methods used for security,

Attitudes:

- Commitment to public service and home defence, capability of responsible work and behaviour.
- A commitment to the interests of Hungary, social solidarity and equal opportunity, democratic values, the rule of law, the common ideals of Europe and the allies.
- A commitment to the objectives and interests of the international organization, if employed by any.
- Openness and being receptive to customers' problems.
- Students share their knowledge and experiences with their mates.

Autonomy and responsibility:

- Proactive and agile in both individual and group projects.
- Contributed to the cause of home defense, to the public service and able to act and behave responsibly.
- Contributed to the core values of Hungary and to the human rights, solidarity, equal opportunities, democratic values.
- In case of working for on international organization, he/she contributed to the organization's values.
- Has the authority and self-sufficiency to work in his/her organization's structure.
- In leader role has the capability to lead and control the subordinates' work.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1.** A harcászat fogalma, helye, szerepe a hadművészetben. (*The definition of Tactics, its place and role in the operational art of war*)
- 12.2.** A szárazföldi (összefegyvernemi) harcászat helye, szerepe az összhaderőnemi műveletek rendszerében. (*The role of the ground (combined arms) tactics in the system of joint operations*).
- 12.3.** A szárazföldi (összefegyvernemi) harc alapjai, a csapatok tevékenységének osztályozása, a harc elvei (*Fundamentals of ground (combined arms) combat, categorizing of the troops' activities, fundamentals of combat*).
- 12.4.** Harcászati szintű vezetés: a csapatvezetés (*Tactical-level leadership: Troop Leading Procedures*)
- 12.5.** Harcászati szintű vezetés: a törzsszolgálat (*Tactical-level leadership: staff work*)
- 12.6.** A harcászati döntéshozatal folyamata (*The process of tactical-level decision-making*)
- 12.7.** Harctevékenységek: a támadás alapelvei (*Combat activities: the fundamentals of the offense*)
- 12.8.** Harctevékenységek: a védelem alapelvei (*Combat activities: the fundamentals of the defense*)
- 12.9.** Harccal kapcsolatos tevékenységek (*Activities related to combat*)
- 12.10.** Stabilizációs tevékenységek (*Stabilization activities*)
- 12.11.** Harc különleges viszonyok között (*Combat in special circumstances.*)
- 12.12.** Harctámogatás (*Combat support*)
- 12.13.** Harci kiszolgáló támogatás (*Combat service support*)
- 12.14.** A harcászati alegységek, egységek és magasabb egységek szervezete, rendeltetése, általános feladatai (*Organization of tactical units and subunits, their task and purpose.*)
- 12.15.** Szeminárium (*Seminar*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: I. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 alkalom (6 kontaktóra) hiányzás elfogadott, a

távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A foglalkozás anyagának és a kötelező irodalom feldolgozásának a visszaellenőrzése folyamatos szóbeli visszakerdezés, ill. röpdolgozat formájában. Két ZH dolgozatot kell teljesíteni (12.6 és 12.15 foglalkozásokon). eredményes teljesítése.

A zárthelyi időtartama 45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.

Értékelés rendje:

- 0-49 % Elégtelen (1);
- 50-60 % Elégséges (2);
- 61-70 % Közepes (3);
- 71-80 % Jó (4)
- 81 – 100 % Jeles (5)

Javításra és pótlásra a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.

- 16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint.

16.2. Az értékelés: évközi értékelés, ahol az érdemjegyet a két ZH eredményének egyszerű matematikai átlagának kerekített értéke adja.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: az aláírás megszerzése, valamint a legalább elégséges értékelés megszerzése.

- 17. Irodalomjegyzék:**

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, Budapest, NKE, ISBN 978 615 568 012 0
2. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrina 3. kiadás, Budapest, MH, 2012
3. Magyar Honvédség Szárazföldi Harcshabályzat IV. rész, Budapest, MH, 2013

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
2. Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009
3. Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
4. Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Komjáthy Lajos alezredes, PhD
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA600
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Rajparancsnoki felkészítés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Squad Leader Training
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** **Katonai alapképzési szakok**
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Komjáthy Lajos, adjunktus, PhD
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 150
    - 8.1.1. nappali munkarend: 150 óra/félév (0 EA + 0 SZ + 150 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 10 óra/hét (0+10)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a foglalkozások egybefüggő öt hetes időtartamban a Magyar Honvédség Ludovika Zászlóalj szervezeti keretében kerülnek levezetésre, a Zászlóalj szakembereinek szakmai mentorálásával.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus folyamán a hallgatók megismerkedhetnek a rajparancsnok feladatrendszerével, a rajparancsnok békeidőszaki és békétől eltérő feladatok ellátásához szükséges jogok, kötelezettségek, parancsadási és fegyelmi jogkörök alapjaival, a raj készenlétének fenntartása, fokozásával kapcsolatos rendszabályokkal, a raj harc és harccal kapcsolatos tevékenységével, a rajkiképzés szakmódszertani ismereteivel, a raj rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazásával, üzemeltetésével, valamint a harcászati szintű vezetés alapjaival.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Completing this course the students become familiar with the squad leader's tasks in war and peacetime, its rights and duties, the fundamentals of rights to give orders. They will have a comprehensive understanding of the tasks related to the squad's combat readiness, the squad's combat activities and activities related to combat, the methodology of the squad's training, using and maintaining the squad's weapons and other equipment and the fundamentals of squad level tactical leadership.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a raj vezetésével kapcsolatos feladatok specifikus jellemzőit.
  - Behatóan ismeri a raj által végrehajtott harctevékenységi fajtákat, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek feladatait.
  - Átfogóan ismeri a raj kiképzéséhez szükséges szakmódszertant.
  - Átfogóan rendelkezik a lövész raj rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
  - Részletekbe menően ismeri raj (szakasz) szinten a műszaki-zárási, az erődítési-álcázási, és a robbantási alapismereteket.

- Rendelkezik korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretekkel.
- Ismeri a szakasz (század) kommunikációs, híradó és informatikai eszközeit, informatikai alkalmazói feladatait.
- Ismeri az alapvető egészség- és járványügyi, valamint sebesültellátási feladatokat.
- Ismeri a korszerű teljesítményértékelési és a beosztottakat motiváló eljárásokat.

Képességei:

- A megszerzett korszerű harcászati ismeretek birtokában a kialakult helyzet elemzésére, döntések előkészítésére és meghozatalára.
- Képes a raj kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasznál rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközök alkalmazására és üzemeltetésére.
- Képes a terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására.
- Képes más fegyvernemekkel és szakalegységekkel való együttműködésre

Attitűdje:

- Vállalja raj vezetői feladatait és hitelesen képviseli szakterületét, a képesítése szerinti tevékenységeket és azok eredményeit.
- Elkötelezett fegyvernemi munkája eredményessége, hatékonysága iránt.
- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.
- Az összefegyvernemi harcokban a jogszabályok és etikai normák teljeskörű figyelembevételével hozza meg döntéseit.
- Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét.
- Döntési helyzetekben felelősséget vállal az azok következtében kialakuló komplex hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Knows the specific tasks of the command of the squad.
- He / She is familiar with the types of squad's combat as well as the tasks of the combat activities.
- He / She knows of the methodology of the training of the squad.
- He / She is familiar with the weapons, military equipment and other combat materials of the infantry squad.
- He / She has comprehensive knowledge about the military barrier, fortifications, camouflage, explosive and blasting at the squad and platoon level.
- He / She has up-to-date knowledge of military cartography, military geography.
- He / She is familiar with the communication and information equipment and IT tools of the platoon and company.
- He / She knows the basic health and epidemiological tasks as well as the medical supply.
- He /She knows the performance evaluation and motivation process of the subordinates.

Capabilities:

- Ability to analyse the current situation, make decisions with the acquired modern knowledge.
- Able to apply the methodological knowledge for the training of a person.
- Ability to apply and maintain the weapons and technical equipment of the platoon.
- Able to navigate /orient on the field, and use the navigation tools.
- Able to cooperate with other arms and branches.

Attitude:

- Takes on the role of squad commander/leader, and authentically represents his / her field of expertise, the activities according to his / her qualification and their results.
- He is committed to the effectiveness and efficiency of his military work
- Interested in new methods and tools related to his / her work.

- Make decision with the law and ethical norms during the joint combats.
- Understands the importance of lifelong learning and its implementation, and also important for him the self-education and the continuous training.

Autonomy and responsibility:

- Plans and carries out his / her professional activities independently in his / her position.
- Take responsibility in decision situations for the complex effects that result from them.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul – English):

- 12.1.** A harcászat fogalma, helye, szerepe. (*The Tactics*)
- 12.2.** A szárazföldi (összefgyvernemi) harcászat helye, szerepe az összhaderőnemi műveletek rendszerében. A NATO katonai jelei és azok alkalmazásának szabályai. (*The place of combat and its role in the system of all-force operations*)
- 12.3.** A szárazföldi (összefgyvernemi) harc alapjai, a csapatok tevékenységének osztályozása, a harc elvei (*Basics of combat, classification of team activities, principles of combat*)
- 12.4.** Harcászati szintű vezetés-irányítás, a harctéri környezet (*Environment of the battlefield*)
- 12.5.** A katonák általános kötelmei harcban, a hírvivő, a biztosítási feladatokat ellátó katona és a figyelő kötelmei. (*Soldier's obligation in the battle*)
- 12.6.** A katona tevékenysége védelemben (*Soldier's activities in defense*)
- 12.7.** A katona tevékenysége támadásban (*Soldier's activities in attack*)
- 12.8.** A terepen való mozgás, álcázás, biztosítás és vezetési jelek gyakorlása nappal. (*Movement in the field, discipline of camouflage*)
- 12.9.** A raj komplex felkészítése. Felderítés, a figyelő őrs erői, eszközei. Raj védelemben nappal és éjszaka. Raj támadásban nappal és éjszaka. (*Task of the squad in attack and defense*)
- 12.10.** A parancsnoki munka és a katonai döntéshozatali folyamat tartalma. (*Troop leading procedures*)
- 12.11.** A vezetés gyakorlata, módszerei, a vezetési funkciók. Szervezeti formák. A szervezetek strukturális jellemzői. A munkamegosztás alapján osztályozott szervezeti formák. (*Practise of the military leadership*)
- 12.12.** A löelmélet alapjai. A lövéssel kapcsolatos alapfogalmak. A röppálya elemei, a célzás irányzás szabályai, a lövés pontossága. (*Basic of the ballistics*)
- 12.13.** Gyalogsági fegyverekkel lött tűznemek. A tűzfegyelem. Raj kollektív fegyvereinek harcászati alkalmazása. (*Using of the collective weapons*)
- 12.14.** A lögyakorlatok biztonsági rendszabályai. A lőtér szolgálati személyei. A lögyakorlatok általános rendje. A lőterek igénybevételének általános előírásai. (*Safety regulations of the shooting range*)
- 12.15.** Szakalap és 1. sz. lögyakorlat. (*Practise-firing.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi / 2. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 75%-án való részvétel. A képzés gyakorlati jellegéből adódóan a hiányzások nem pótolhatók, a megengedett mértéknél nagyobb hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az egybefüggő öt hetes felkészítés során a kijelölt mentor szakmai értékelést készít, aminek alapja a tantárgyfelelős által kiadott Gyakorlati Feladatlap értékelési követelménye, valamint a harcászati gyakorlatok és a lögyakorlatok eredményes végrehajtása.

A tanulmányi munka része a 12.1-12.15. foglalkozások anyagából a félév végén teszt jellegű ZH dolgozatok megírása az Ilias rendszer alkalmazásával. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

- 17.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:** Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.
- 17.2. Az értékelés:** A számonkérés módja *Gyakorlati jegy* ötfokozatú értékelés, amit a rajparancsnoki gyakorlati felkészítés parancsnoki minősítése és a szorgalmi időszak végén írt ZH (teszt) átlageredménye adja. A gyakorlati jegy értékelése szummatív: 0-50% - elégtelen, 51-70% - elégséges, 71-80% - közepe, 81-90% - jó, 91-100% - jeles.
- 17.3. A kreditek megszerzésének feltételei:** A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges GYJ.

17. Irodalomjegyzék :

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata. Budapest, NKE, ISBN 9786155680120;
2. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrina 3. kiadás, Budapest, MH, 2012;
3. Magyar Honvédség Szárazföldi Harcászabályzat II. rész, Budapest, MH, 2013;
4. Egységes Lövészeti Szakutasítás (a gyalogsági-, a harcjármű-, a harckocsi fegyverekhez, valamint a támogató szakasz aknavető és páncéltörő fegyvereihez). A Honvédelmi Minisztérium Hadműveleti és Kiképzési Főosztály kiadványa. Bp., 2010. (Nyt.sz.: 4/312).
5. Az Általános Katonai Kiképzés Kézikönyve. I. kötet. A Honvédelmi Minisztérium Hadműveleti és Kiképzési Főosztály Kiadványa. Bp., 2008. (Nyt.sz.: 4/244.).

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009;
2. Command and Control of Allied Land Forces– ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009.

Budapest, 2020. március 31.

Dr. Komjáthy Lajos alezredes, PhD
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** ÁKKTB02
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Anthologia Philosophico- Politica (Fejezetek a politikai gondolkodás történetéből)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Anthologia Philosophico- Politica (Introduction to the History of Political Thought)
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** A Nemzeti Közszerológati Egyetem szakjai
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Nemzeti Közszerológati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont, Politika- és Államelméleti Kutatóintézet
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Hörcher Ferenc DsC., egyetemi tanár
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + ... SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + ... SZ + 8 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A képzésben résztvevő hallgatók átfogó módon ismerkedhetnek meg az egyetemes (európai) és magyar politikai gondolkodás múltjával, alapfogalmaival, alapeszméivel, legfontosabb irányzataival, valamint kiemelkedő művelőivel. Az eszmetörténeti ismeretek elsajátítása a szövegolvasásra és szövegmegbeszélésre koncentráló, interaktív jellegű szemináriumi foglalkozásokon keresztül valósul meg. A szemináriumi foglalkozások alkalmával megbeszélendő irodalmi szemelvények, különösen az újkortól, az egyetemes (európai) és magyar politikai gondolkodás lehetséges kapcsolódási pontjaira is rámutatnak. A kurzust múzeumlátogatás egészíti ki, egy politikai eszmerendszert és hatásait illusztráló kiállítóhely megtekintésével.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Students get a wide overview of Hungarian and Western (European) political thought during the course. The history of political thought is introduced with its leading concepts and the most important schools and thinkers. To let them acquire a basic knowledge of intellectual history interactive seminars will initiate students into reading and interpreting the texts. Light will be shed on connections between European and Hungarian political thought as well, through the excerpts taken from the history of political thought to be analysed during the meetings of the discussion groups, especially in case of those since the early modern period. The course is complemented by a visit to a museum with a relevant exhibition.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A hallgatók tájékozottak lesznek az európai és magyar politikai gondolkodás legfontosabb irányzatait illetően. Be tudnak számolni a politikai gondolkodás fontosabb művelőinek főbb

eszméről.

Képességei: Kulturális önértékelésük és magabiztosságuk nemzetközi szinten nő. Fejlődik a kritikai és elfogadási készségük. Képessé válnak komplex problémák megértésére, személyes világnézet kialakítására. A politika-filozófiai ismereteket alkalmazott tudásként kezelik.

Attitűdje: A kurzus elvégzése után határozottabb világszemlélettel fognak rendelkezni. Megértően, figyelmesen és tisztelettel fogadnak újabb eszméket. Közszolgálatot végző személyekként is továbbadják a megismert gondolatokat. Érdeklődésük megnő a szakterületük intellektuális fejlesztésére.

Autonómiája és felelőssége: A politikai gondolkodás tanulmányozása révén felismerik saját koruk társadalmi-politikai közösségeinek eszmei alapon való összetartozását. Látják kortárs nemzedék felelősségét és felismerik az egyéni hozzájárulás jelentőségét a társadalmi életben. Önállóan végzik a problémák végiggondolását és az adatok objektív értékelését. Felelősséggel vesznek részt a közéletben.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The students will be aware of the most important movements of European and Hungarian political thought. They will be able to talk about the main ideas of the most representatives of political thought.

Capabilities: Their cultural self-esteem and self-awareness will increase. They will improve skills in critical thinking and in the tolerance of differing views. They will be able to interpret complex issues, also able to form their own original views. They will be able to use the learnt politico-philosophical thoughts as part of their practical knowledge.

Attitude: After completing the course, the students' world view becomes more well-defined. Their ability of understanding and acceptance improves as they become more attentive and considerate towards new conceptions. They are able to express their thoughts as potential employees in public service. Their interest in intellectual development and in their own profession increases.

Autonomy and responsibility: Having studied the history of political thought, students are able to recognise the intellectual roots of the ideological paradigms of different contemporary socio-political communities. They can realise the responsibility of their own generation and see the importance of individual contribution to the common good. They are able to think about problems independently and they can study information in a verifiable way. They become responsible agents in the public sphere.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A klasszikus ókor politikai gondolkodása - Áttekintés a politikai gondolkodás alapfogalmairól, alapszméről, legfontosabb irányzatairól és korszakairól: Platón; Szent Ágoston

12.2. A középkor eszmevilága - Bíborbanszületett Konstantin; Szent István király; Aquinói Szent Tamás

12.3. A reneszánsz politikai eszmevilága - Dante Alighieri; Niccoló Macchiavelli; Filofej szerzetes

12.4. Abszolutizmus, polgári forradalom és dicsőséges forradalom Angliában – Thomas Hobbes és John Locke az állam kialakulásáról és működéséről, valamint a polgári kormányzatról

12.5. Politikai gondolkodás a 16-18. századi Magyarországon – Werbőczy István, Bethlen Gábor és II. Rákóczi Ferenc politikai eszméi és nézetei

12.6. A francia felvilágosodás és a francia forradalom kora. Az amerikai demokrácia. – A törvények szelleme és a hatalmi ágak megosztása Montesquieu-nél. Politikai gondolkodás a függetlenné váló USA-ban: föderalizmus és republikanizmus. Alexander Hamilton, James Madison

és John Jay

12.7. Reflexiók a francia forradalomról – Edmund Burke és a konzervatív gondolkodás kialakulása

12.8. Az amerikai politikai gondolkodás kezdetei – Az amerikai demokrácia és alkotmány egy 19. századi európai gondolkodó szemével (Alexis de Tocqueville)

12.9. Politikai gondolkodás a 18-19. századi német kultúrában – felvilágosodás, klasszikus német filozófia, szocializmus: Immanuel Kant, Karl Marx, Friedrich Engels

12.10. Liberális és konzervatív politikai gondolkodók a 19. századi Magyarországon - Széchenyi István, Kossuth Lajos

12.11. A 20. századi politikai gondolkodás fő irányai – Michael Oakeshott

12.12. A 20. századi magyar politikai és társadalmi kihívásai és a magyar politikai gondolkodás 1. - Prohászka Lajos, Márai Sándor

12.13. A 20. századi magyar politikai és társadalmi kihívásai és a magyar politikai gondolkodás 2. - Bibó István

12.14. Antiszemizmus - előítéletmotivált cselekmények feldolgozása. Nádas Sándor, Teleki Pál. Plusz Múzeumlátogatás: A Holokauszt Emlékmúzeum vagy a Terror Háza Múzeum meglátogatása (tömbösítve a félév során, például a 15. póthéten).

12.15. The political thought of the classic antiquity – Plato; St. Augustine.

12.16. The idealism of the middle ages – Constantine VII Porphyrogenitus, King St Stephen of Hungary, St Thomas Aquinas

12.17. The idealism of the renaissance – Dante Alighieri, Niccoló Machiavelli, Philotheus of Pskov.

12.18. Absolutism, English Revolution, Civil Wars and the Glorious Revolution in England – Thomas Hobbes and John Locke about the emergence and the function of the state. The Civil Government.

12.19. Political thought in Hungary between the 16th and 18th century – the political theories of Stephen Werbőcz, Gabriel Bethlen and Francis II Rákóczi.

12.20. The age of the Enlightenment and the French Revolution. The American Democracy. The Spirit of Law and the separation of state powers: Montesquieu. Political thought in the independent USA: federalism and republicanism. Alexander Hamilton, James Madison and John Jay.

12.21. Reflections on the Revolution in France: Edmund Burke and the evolution of the conservative thought.

12.22. The beginning of the American political thought. The American democracy and the constitution in the light of Alexis de Tocqueville.

12.23. Political thought in the German culture in the 18-19th: enlightenment, classic German philosophy, socialism: Immanuel Kant, Karl Marx and Friedrich Engels.

12.24. Liberal and conservative thinkers in Hungary in the 19th century: Stephen Széchenyi, Louis Kossuth.

12.25. The main trends of the political thought in the 20th century: Michael Oakeshott.

12.26. The political and social challenges of the Hungarian 20th century and the Hungarian political thought: Louis Prohászka, Alexander Márai.

12.27. The political and social challenges of the Hungarian 20th century and the Hungarian political thought: Stephen Bibó.

12.28. Anti-Semitism – preconceived acts. Alexander Nádas, Pál Teleki.

12.29. Museum visit (The Holocaust Memorial Museum or the House of Terror)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. fv.

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele az órák legalább 75 százalékán – legalább tizenegy foglalkozáson – való részvétel, a véleménycserében való aktív és értékelhető részvétel, legalább egy referátum tartása, valamint a kurzust záró 42 pontos feleletválasztós teszt eredményes, legalább elégségesre értékelt kitöltés, továbbá a múzeumlátogatás igazolt teljesítése. A referátumok és az órai aktivitás alapján jelesre értékelt hallgatók mentesülnek a zárthelyi megírása alól.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Referátum tartása, aktív órai részvétel, a kötelező félév közbeni zárthelyi dolgozat legalább elégséges érdemjegyre történő teljesítése, a kijelölt múzeum meglátogatása.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzéséhez legalább tizenegy órán kötelező megjelenni. A foglalkozásokon elvárt az aktív részvétel. Az aláírás megszerzésének feltétele továbbá a múzeumlátogatás igazolt teljesítése.

16.2. Az értékelés: A kreditek megszerzéséhez kötelező a félév közbeni zárthelyi dolgozat legalább elégséges érdemjegyre történő teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév közbeni zárthelyi dolgozat legalább elégséges érdemjegyre történő teljesítése. A referátumok és az órai aktivitás alapján jelesre értékelt hallgatók mentesülnek a zárthelyi megírása alól.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Hörcher Ferenc – Pongrácz Alex (szerk.): Ludoviceum I. Anthologia Philosophico-Politica. Fejezetek a politikai gondolkodás történetéből. Nemzeti Közszerzői Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézet, Budapest, 2020. ISBN: 978-963-498-255-5

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Takáts József: Modern magyar politikai eszmetörténet. Osiris Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789633899168.
2. Schlett István: A politikai gondolkodás története Magyarországon I-III. Századvég, Budapest, 2009-2018. ISBN: 9786155164378

Budapest, 2020. április 28.

Dr. Hörcher Ferenc s. k.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEUTTB01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Európa-tanulmányok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** European Studies
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke : 0 % gyakorlat, 100 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Minden államtudományi képzési területhez tartozó alapképzési szakon nappali és levelező munkarendben.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar , Európa-tanulmányok Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Ördögh Tibor, adjunktus, PhD.
8. **A tanórák száma és típusa (előadás+szeminárium+gyakorlat)**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 28
  - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: ha vannak
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy fő célja, hogy a hallgatók elsajátítsák az európai integrációra vonatkozó alapvető ismereteket, az egység gondolat megjelenésétől a korai együttműködési kísérleteken át egészen az EU elődszervezeteinek megszületéséig, valamint az Európai Unió mai formájának kialakulásáig. A kurzus az integrációtörténet mellett részletesen kitér az intézményrendszer működésére és a szakpolitikák működésére is. Ugyancsak a kurzus anyagát képezi a tagállami Európa-politikák rövid vizsgálata, valamint az integrációt érintő aktuális problémák rövid ismertetése. A kurzus alapvető célja az európai egységfolyamatról és az Európai Unióról olyan alapvető ismeretek átadása, melyre a hallgatók a további tanulmányaik során alapozhatnak és esetleges kutatási irányukat megtalálhatják.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description - English): The aim of the course is to acquire sufficient knowledge on European integration, from the appearance of the idea of unity through early steps, up to the birth of the EU's predecessor organizations, as well as the current structure of the EU. The course discusses the functioning of the institutions, politics and policies in addition to telling the story of integration. Students also get acquainted with Member States' policies and gain insights into the current problems affecting integration. The course is a basis for further studies in EU affairs.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Összességében a hallgató ismeri, érti, áttekintéssel rendelkezik az európai integráció történetével. Birtokában van az európai integráció működésének ismeretkörével. Ismeri az Európai Unió történetét, intézményeit és jogrendszerét.

Képességei: Képes különbséget tenni az európai uniós szerződések változásai között. Az európai integrációval kapcsolatban megfelelő áttekintő-, rendszerező-, rendszerszemléletű képességgel rendelkezik.

Attitűdje: Felismeri az Európai Unió működési mechanizmusait, az intézmények egyes hatásköreit. Kritikus gondolkodásmóddal rendelkezik.

Autonómiája és felelőssége: Saját, mások és az általa irányított szervezet munkáját önállóan, kellő felelősséggel tervezi, szervezi, irányítja, ellenőrzi.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge: In general, the student knows, understands and has an overview about the history of

European integration. He/she has knowledge of European integration. He knows the history, institutions and legal system of the European Union.

Capabilities: It is able to distinguish between the changes in the EU treaties. He/she has a proper overview, systematic and systemic ability in relation to European integration.

Attitude: He/she recognizes the mechanisms of action of the European Union and the powers of the institutions. Has a critical perspective.

Autonomy and responsibility: He/she designs, organizes, directs and controls the work of his own, others and the organization he manages, with due responsibility.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Egység gondolat és Európa önértelmezése a 14. századtól
(The thought of European unity and Europe's self-understanding from the 14th century)
- 12.2. Európai integrációs elmélet a második világháború után
(European integration theories after World War II)
- 12.3. Az európai integráció közvetlen előzményei a 20. században
(The direct antecedents of European integration in the 20th century)
- 12.4. A II. világháború utáni világpolitikai helyzet és annak hatása az európai egységesülési folyamatra
(The Post-World War II political situation and its impact on the European unification process)
- 12.5. Az ESZAK és a Római Szerződések
(The European Coal and Steel Community and the Treaties of Rome)
- 12.6. A hatvanas évek európai integrációtörténetének sikerei és kudarcai
(Successes and failures in the history of European integration in the 1960s)
- 12.7. Európai integráció az 1970-es években
(European integration in the 1970s)
- 12.8. A megtorpanó, majd új lendületre kapó integráció a nyolcvanas években
(The stagnation and the new impetus in the 1980s)
- 12.9. Az Európai Unió születése a kilencvenes években
(The birth of the European Union in the 1990s)
- 12.10. Keleti bővítés
(Eastern enlargement)
- 12.11. Az integráció az új évezredben: alkotmányozás, bukás és a lisszaboni kiút
(Integration in the new millennium: Constitution, fall and Treaty of Lisbon)
- 12.12. Gazdasági válság és menedzsment az Unióban
(Economic crisis and management in the EU)
- 12.13. Az Egyesült Királyság kiválása az EU-ból (Brexit)
(Brexit)
- 12.14. Differenciált integráció az EU-ban
(Differentiated integration in the EU)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 75 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollét igazolását elektronikusan kell megküldeni a tárgyfelelős számára. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Az elfogadható hiányzások mértékének túllépése esetén következményként az aláírás megtagadásra kerül és a hallgató nem bocsátható vizsgára.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: -

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. **Az értékelés:** vizsga: írásbeli kollokvium

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** az aláírás megszerzése és legalább elégséges jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Arató Krisztina – Koller Boglárka: Európa utazása. Integrációtörténet. Gondolat, Budapest, 2015. ISBN: 789636936150
2. Arató Krisztina – Koller Boglárka: Az Európai Unió politikai rendszere. Dialóg Campus, Budapest, 2019.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Nugent, Neill: The Government and Politics of the European Union. 8th Edition. Palgrave Macmillan, 2017. ISBN: 9781137454089
2. Dinan, Desmond: Europe Recast: A History of European Union, 2nd edition, Palgrave Macmillan, 2014. ISBN: 9781137436443

Budapest, 2020. április 30.

Dr. Ördögh Tibor sk.
adjunktus

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKKVKA02
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Alkalmazott katonapszichológia és -pedagógia alapjai
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Introduction to Applied Military Psychology and Pedagogy
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** A Kar valamennyi alapképzési szakán
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szelei Ildikó alezredes, egyetemi docens, PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (20 EA + 8 SZ)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2.** heti óraszám – nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: –
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az emberi magatartás jellemzőinek és mozgatórugóinak megismerése szervezeti körülmények között, elsősorban pedagógiai és viselkedéslélektani aspektusból. A tantárgy a következő témakörökben ad elméleti és gyakorlatias alapismereteket: az önismeret, emberismeret pszichológiai alapjai: az észlelés megismerés lélektana; érzelmek és motiváció a magatartás alakításában. Szervezeti magatartás és kultúra; a pályaszocializáció pedagógiai és pszichológiai kérdései, különös tekintettel az erkölcsi fejlődésre. Az ösztönzés szerepe a magatartás formálásában; konfliktus- és játszmahelyzet a személyközi kapcsolatokban; a hivatásmagatartás kialakításának pedagógiai-pszichológiai kérdései. A foglalkozási stressz jellemzői, megküzdési stratégiák, stressz kezelés autogén módszerekkel. Olyan alapvető pedagógiai, nevelés- és oktatásméleti kérdéseknek, összefüggéseknek feltárása, amelyek lehetővé teszik a nevelés meghatározó sajátosságainak megértését. A pedagógiai tudomány-rendszerrel kapcsolatos kérdései; a nevelés sajátosságai, funkciói, formái, területei. A nevelés szinterei, szervezési formái, módszerei. Az új típusú generációk megjelenése. Az oktatás fogalma, az előadás mint oktatási módszer. A vezető mentálhigiénés kihívásai.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Understanding the characteristics and drivers of human behaviour within the organization, primarily from pedagogical and behavioural-psychological aspects. The course offers theoretical and practical knowledge in the following topics: psychological background of self-knowledge and people management; cognition and perception; impacts of emotions and motivation on behaviour.

Organizational behaviour and culture; pedagogical and psychological issues of professional orientation with special attention to moral development. The role of motivation in shaping behaviour; conflict and manipulation in interpersonal relationships; pedagogical-psychological issues in the development of professional behaviour. Characteristics of occupational stress, coping strategies, stress management with autogenic methods. Exploring basic pedagogical, educational and relationship theory issues that allow the understanding of key education features. Taxonomy questions of pedagogy; characteristics, functions, forms and areas of pedagogy. Scenes, forms and organizational methods of education. The emergence of new generation types. The concept of education, lecture as an educational method. Mental health challenges of leaders.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Átfogó módon rendelkezik az első tiszti beosztás ellátásához szükséges pszichológiai, pedagógiai ismeretekkel.
- Átfogóan ismeri a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges pedagógiai, pszichológiai módszertani ismereteket.
- Átfogóan ismeri a korszerű teljesítményértékelési és a beosztottakat motiváló eljárásokat.
- Átfogó módon rendelkezik az első tiszti beosztásához szükséges pszichológiai és pedagógiai ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a pedagógiai-pszichológiai ismereteinek, a szakasz és századszintű gyakorlati alkalmazására.
- Meghatározó módon rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással.
- Képes a rábízott alegység békeidőszaki és békétől eltérő körülmények közötti vezetésére.
- Képes a reális önismeretre.
- Képes a kontrollált magatartás tudatosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a képesítésével, szakterületével kapcsolatos új pedagógiai, pszichológiai technológiai, eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők, körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.
- Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Has acquired a comprehensive psychological and pedagogical knowledge necessary to perform in the first officer assignment.
- Has a thorough knowledge on pedagogical and psychological methodologies related to the training of a platoon (company).
- Is familiar with the most recent performance assessment and subordinate motivational processes and tools.
- The student has the comprehensive psychological and pedagogical knowledge required to fulfil his/her first assignment as an officer.

Capabilities:

- Capable of applying the acquired pedagogical and psychological knowledge on both platoon and company levels.
- Possesses a decisive knowledge on leading military units (companies).
- Capable of leading the entrusted unit both in peacetime and under non-peaceful conditions.
- The student possesses a realistic level of self-knowledge.
- The student is able to consciously control his/her behaviour.

Attitude:

- Open to continuously study and adopt new pedagogical, psychological and technological scientific research results and actively seeks to share the acquired knowledge.

Autonomy and responsibility:

- Capable of independently analysing general and specific professional questions and solving those issues under given circumstances while relying on one's broad general and professional knowledge and problems solving skills.
- Within the scope of the position and due to responsibilities, plans and carries out professional activities independently.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A nevelhetőség paradigmái. A nevelés, mint érték közvetítés (*Educational paradigms. Education as a transmission of values*).
- 12.2. Generációs különbségekből fakadó kihívások (*Multi-generational challenges*).
- 12.3. A nevelői szerep. A jutalmazás és a büntetés motivációs hatásai (*The educational role. Motivational impacts of reward and punishment*).
- 12.4. Szeminárium: Ellenőrző foglalkozás – zárthelyi dolgozat írása a leadott anyagrészekből (*Seminar: Written exam*).
- 12.5. Az oktatás, képzés fogalma. Az előadás, mint oktatási módszer (*Definition of education and training. Lecture as an educational method*).
- 12.6. Az egészségpedagógia főbb kérdései (*Main issues of health education*).
- 12.7. Szeminárium: Ellenőrző foglalkozás – zárthelyi dolgozat írása a leadott anyagrészekből (*Seminar: Written exam*).
- 12.8. A megismerés és az önismeret lélektani alapjai (*Foundations of cognitive psychology and self-knowledge*).
- 12.9. Az érzelmek és a motiváció szerepe a megismerésben és a viselkedés alakításában (*The role of emotions and motivation in cognition and behaviour*).
- 12.10. A gondolkodás, érzelmek és a motiváció szerepe az önismeret alakításában (*The role of thinking, emotions and motivation in self-awareness*).
- 12.11. Szeminárium: Ellenőrző foglalkozás – zárthelyi dolgozat írása a leadott anyagrészekből (*Seminar: Written exam*).
- 12.12. A foglalkozási stressz pszichológiája. A harctéri stressz. Kulturális sokk (*Psychology of workplace stress. Stress on the battlefield. Cultural shock*).
- 12.13. Szervezeti magatartás, pályaszocializáció (*Organizational behaviour, career socialization*).
- 12.14. Szeminárium: Ellenőrző foglalkozás – zárthelyi dolgozatírása leadott anyagrészekből (*Seminar: Written exam*).

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

évente / 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a tanórák legalább 75%-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel, az oktatóval való egyeztetés alapján, meghatározott házi

dolgozat készítésével pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgatónak a félév során négy, legalább elégséges szintű, zárthelyi dolgozatot kell megírnia (2 pszichológia tárgykörből, 2 pedagógia tárgykörből). A négy érdemjegy számtani átlaga határozza meg az évközi értékelést, amely ötfokozatú.

A zárthelyi dolgozatok értékelése:

- 60%-ig = elégtelen
- 61%-tól -70%-ig = elégséges
- 71%-tól 80% -ig= közepes,
- 81%-tól 90%-ig = jó
- 91%-tól-100%-ig= jeles

Az elmulasztott zárthelyi dolgozatok pótlására témakörönként egy lehetőség van, a sikertelen zh a vizsgára vonatkozó szabályok szerint, két alkalommal javítható (Lsd.: TVSZ 43. § (5)-(6).) A zárthelyi dolgozatok témakörei a 12. pontban olvashatók.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A tanórákon való részvétel a 14. pontban meghatározott arányban, négy eredményes, legalább elégséges szintű zárthelyi megírása a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés (ötfokozatú) a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Atkinson, Richard – Hilgard, Ernest: Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2005. ISBN: 9789633897133
2. Eysenck, Michael – Keane, Mark: Kognitív pszichológia – Hallgatói kézikönyv. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2003. ISBN: 9789631945232
3. Mészáros László (szerk.): Pedagógia I. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Egyetemi Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: –

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Falus Iván – Szivák Judit: Didaktika. Comenius Bt., Pécs, 2004. ISBN: 9789638671189
2. Pavlina, Zelemir – Komar, Zoran (szerk): Katonapszichológia. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2007. ISBN: 9789633274385

Budapest, 2020. március 03.

Dr. Szelei Ildikó alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKHIRA01
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Rádióforgalmazás és az információbiztonság alapjai
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Basics of radiocommunication and INFOSEC
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Az NKE HHK katonai alapképzési szakokon
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Híradó Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Farkas Tibor, egyetemi docens, PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + - SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatókkal megismertetni a Magyar Honvédségben rendszeresített rádiókészülékekkel létesített rádióhíradás során alkalmazásra kerülő hírváltási rendszabályokat, a nemzetközi környezetben betartandó rádióforgalmazás szabályait, valamint az adatok fizikai, adminisztratív és személyi biztonság alapjait.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To give information for the students about the rules of radio communications and the military radios used by the Hungarian Defence Forces in Homeland and international environment, and to present the physical, administrative and personal security of information.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Rendelkezik alapvető vezetői alapismeretekkel, tisztában van a vezetői kompetenciákkal és a beosztottak eredményes irányításához szükséges alapvető ismeretekkel, valamint a beosztottakat motiváló képességekkel.
  - Ismeri a szakasz, század (zászlóalj) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz, század (zászlóalj) infokommunikációs eszközeit és azok alkalmazását.

Képességei:

  - Képes magas szinten alkalmazni a szakterminológiát magyarul és angolul is.
  - Meghatározó módon rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással.
  - Képes az együttműködésben folyó munkavégzésre.
  - Képes az angol nyelvű rádióforgalmazásra.

Attitűdje:

- Nyitott ismereteinek gyarapítása iránt.
- Nyitott szakterülete új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.

Autonómiája és felelőssége:

- A szakterületén megjelenő folyamatokban képes önállóan döntéseket hozni, azokat felelősséggel, a jogszabályi keretek figyelembevételével végrehajtani.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének az alegységének egészére gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Deal with basic leadership skills, has competences of leadership, fundamental knowledge for leading the underlings and motivational ability
- Knows the command documents (in peacetime) of the platoon, the company and the battalion.
- Knows the infocommunication equipment of the platoon, the company and the battalion, knows their application.

Capabilities:

- Can apply in high-level the terminology in Hungarian and English.
- Have the professional knowledge for leading (commanding) a military unit.
- Able to work collaboratively (teamwork).
- Able to radio communication in English

Attitude:

- Open to increase his knowledge
- Aim to get acquainted with the innovation, the new results and try for self-education

Autonomy and responsibility:

- Able to make decisions independently in the processes appearing in his specialty, and to implement them with responsibility.
- Is aware of the effects and consequences of his decisions and activities on the whole subunit.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

- 12.1.** A rádióhíradás alapfogalmai, technikai, technológiai alapjai (*Basic concepts of radio communication, technical and technological basics*)
- 12.2.** A Magyar Honvédségben rendszeresített rádiókészülékek (*Military Radios in the Hungarian Defence Forces*)
- 12.3.** Általános előírások, a rádióhíradás létesítésének szabályai (*General regulations, rules for establishing radio communications*).
- 12.4.** Rádióhíradás fenntartásának szabályai (*Rules for maintaining radio communications*)
- 12.5.** Rádióforgalmi szolgálat szabályai rádiótávbeszélő üzemmódban. (*Radio communication rules in voice communication mode.*)
- 12.6.** Ellenséges rádiófelderítés elleni védelem (*Protection against hostile Communications Intelligence*)
- 12.7.** Rádióforgalmazás nemzetközi környezetben (*Radio communication in international environment*)

- 12.8.** A rádióforgalmazás okmányrendszere (*Documentation of radio communication*)
- 12.9.** A rádióforgalmazás elméleti ismereteinek ellenőrzése a gyakorlatban (*Radio communication in practice*)
- 12.10.** Az információbiztonság területei, alapfogalmak, definíciók (*Areas of INFOSEC, definitions*)
- 12.11.** Az információbiztonsági veszélyek, fenyegetések (*Threats of information security*)
- 12.12.** A minősített adatfeldolgozást meghatározó jogszabályi előírások (*The legal requirements of the processing of classified data*)
- 12.13.** A komplex információbiztonság rendje, kialakítása (*Basics of complex information security*)
- 12.14.** Az iratkezelés szabályai, folyamata (*Rules and procedures of data*)
- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** A katonai alapképzési szakok tanterveinek megfelelően.
- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**
- A tanórák minimum 70%-án való részvétel kötelező. A gyakorlati foglalkozások minimum 70%-án való részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az aláírás megtagadásra kerül. A távolmaradás következtében elmaradt óra, az oktatóval egyeztetett időpontban, valamint meghatározott, a témakörhöz kapcsolódó gyakorlati feladat végrehajtásával pótolható.
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**
- A tantárgy során szerzett ismeretek ellenőrzése két zárhelyi dolgozat megírásával történik, amelyeknek legalább elégséges szintű teljesítése a feltétele a tantárgy lezárásának. Az első ZH a tantárgyi program 12. pontjában felsorolt témakörök közül a 12.1-12.9, a második ZH pedig a 12.10-12.14. témakörökből kerül összeállításra. A zárhelyi dolgozatok értékelése ötfokozatú skálán történik, az elégséges szint eléréséhez legalább 60%-ot kell teljesíteni. (60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles) A hiányzás miatt meg nem írt és az elégtelen zárhelyiek egy alkalommal pótolhatók/javíthatók.
- 16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**
- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:**
- Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, és a 15. pontban meghatározott ismeretellenőrzés legalább elégséges teljesítése.
- 16.2. Az értékelés:**
- A tantárgy értékelése **gyakorlati jeggyel** zárul, amely a hallgató által megírt két sikeres zárhelyi dolgozat értékeléséből, azok számtani átlaga alapján kerül meghatározásra.
- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:**
- A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy elérése.
- 17. Irodalomjegyzék:**
- 17.1. Kötelező irodalom:**
2. Sándor M. – Farkas T. – Jobbágy Sz.: Híradásszervezés. egyetemi jegyzet, ZMNE Budapest, 2009.
  3. A Magyar Honvédség Összhaderőnemi Híradó és Informatikai Doktrína 1. kiadás. Hír/4; Magyar Honvédség, 2013.
  4. A Magyar Honvédség Rádióforgalmi Szakutasítása. Hír/3.; Magyar Honvédség, 2004.
  5. A Honvédelmi minisztérium és a Magyar Honvédség Titokvédelmi Szabályzata Ált/3., Magyar

Honvédség

17.2. Ajánlott irodalom:

1. C-M(2002)49 Security Within The North Atlantic Treaty Organisation. NATO, 2002.
2. Allied Joint Doctrine for Communication and Information System AJP-6; NATO, 2011.
3. FM 6-02.53, Tactical radio operations, Headquarters, Department of the Army, Washington DC, 2009

Budapest, 2020.02.03.

Dr. Farkas Tibor, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKHFKTA03**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Hadtörténelem
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military History
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezető, Katonai logisztika, Katonai Üzemeltető, Állami légiközlekedés
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtörténelmi, Filozófiai és Kultúrtörténelmi Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** dr. Négyesi Lajos ezredes, egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend:-
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az egyetemes és a magyar hadtörténet meghatározó szerepet játszó eseményeinek és az azokat előidéző folyamatok megismertetése a hallgatókkal.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To introduce students to the major events of the World and Hungarian military history and the processes leading to them.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
  - a) tudása**
    - Átfogóan ismeri a nemzetközi – Európai Unió, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (a továbbiakban: NATO), Egyesült Nemzetek Szervezete (a továbbiakban: ENSZ) – környezetben, háborús és békeműveleti helyzetekben, különböző vallási, etnikai és kulturális területen való feladat-végrehajtás feladatait.
    - Behatóan ismeri a harctevékenységi fajtákat, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek feladatait.
    - Ismeri az összefegyvernemi harc támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető feladatait.
    - Átfogóan rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
    - Részletekbe menően ismeri szakasz (század) szinten a műszaki-zárási, az erődítési-álcázási, és a robbantási alapismereteket.
    - Rendelkezik korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretekkel.
    - Meghatározó módon rendelkezik magabiztos angol katonai szaknyelvi kommunikációs készségekkel.
    - Ismeri a Magyar Honvédség haderőnemeinek felépítését és alkalmazásának elveit.
    - Ismeri általánosan a szárazföldi haderőnem harcászati szintű összefegyvernemi kötelékek

összhaderőnemi műveleti környezetben történő alkalmazási elveit.

b) képességei

- Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
- Képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes más fegyvernemekkel és szakalegységekkel való együttműködésre.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakterületét, a képesítése szerinti tevékenységeket és azok eredményeit.
- Elkötelezett fegyvernemi munkája eredményessége, hatékonysága iránt.
- Elkötelezett szakterülete etikai és jogi szabályainak betartására.
- Nyitott a képesítésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.
- Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.
- Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét.
- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektcsoportban a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Comprehensive knowledge of tasks in international environment, (European Union, North Atlantic Treaty Organization ("NATO"), United Nations ("UN"), war and peacekeeping situations, in various religious, ethnic and cultural fields .
- Is thoroughly familiar with the types of combat activities and the tasks of combat related activities.
- Knows the basic tasks of combat support and combat support services.
- Comprehensive knowledge of the armaments, military equipment and war material of the platoon (company).

Capabilities:

- Ability to plan, organize and conduct combat and combat-related activities of the subordinate.
- Is able to apply the necessary technical knowledge for the training of the platoon.
- Cooperation in work with other branch.

Attitude:

- Undertakes and credibly represents its area of expertise, the activities it has qualified for, and its results.
- He is committed to the efficiency and effectiveness of his military work.

- Committed to complying with ethical and legal standards in his/her own area of expertise.
- He/she is open to get to know and accept the professional, technological and development results related to his / her qualification and specialty, and seeks to share his / her knowledge.
- Interested in new methods and tools related to the field.
- Accept the importance of lifelong learning, pursues it, continuous vocational training and general self-education.

Autonomy and responsibility:

- Has the autonomy of his/her or her position to think through and develop general and specific professional issues based on specific factors and circumstances, relying on his or her wide scope, general and professional literacy, and problem-solving and problem-solving skills.
- Plans and carries out his / her professional activities independently in his / her position, responsibility and authority.
- Involves, by virtue of and in connection with his / her position, in research and development within his / her field of activity and mobilizes his / her theoretical and practical knowledge and skills autonomously, in cooperation with the other members of the group, to achieve the goal (s).

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** A korai középkor hadtörténete I. (pozsonyi csata 907, augsburgi csata 955, hastingsi csata 1066) (*Military History of the Early Middle Ages I. (Battle of Bratislava 907, Battle of Augsburg 955, Battle of Hastings 1066)*)
- 12.2.** A korai középkor hadtörténete II. (muhi csata 1241, morvamezei csata 1278, Keresztes háborúk) (*Early Medieval Military History II. (Battle of Muhi 1241, Battle of Morava Field 1278, Crusades)*)
- 12.3.** Reneszánsz háborúk (nándorfehérvári diadal 1456, Kenyérmezei csata 1479, Százéves háború) (*Renaissance Wars (Triumph of Nándorfehérvár 1456, Battle of Kenyérmező 1479, 100 Years War)*)
- 12.4.** A kora-újkor hadtörténete I. (mohácsi csata 1526, Szigetvár védelme 1566, A páviai csata 1525) (*Early Modern Age Military History I. (Battle of Mohács 1526, Defense of Szigetvár 1566, Battle of Pavia 1525)*)
- 12.5.** A kora-újkor hadtörténete II. (Zrínyi Miklós harcai a török ellen 1664-ben, a török ellenes felszabadító háborúk 1683-87, Harmincéves háború) (*Early Modern Age Military History II. (Miklós Zrínyi's battles against the Turks in 1664, the liberation wars against the Turks in 1683-87, the Thirty Years' War)*)
- 12.6.** A XVIII. század háborúi (Rákóczi szabadságharc, Romhányi csata 1710, Hadik berlini portyája) (*XVIII. Century Wars (Rákóczi's War of Independence, Battle of Romhány, Hadik's raid against Berlin)*)
- 12.7.** Napóleoni háborúk (győri csata 1809, waterlooi csata) (*Napoleonic Wars (Battle of Győr 1809, Battle of Waterloo)*)
- 12.8.** A nemzetállamok háborúi I. (Tavaszi hadjárat 1849, solferinoi csata 1859) (. The Wars of the Nation-States I. (Spring Campaign 1849, Battle of Solferino 1859))
- 12.9.** A nemzetállamok háborúi II. (Magyar Királyi Honvédség, a magyar tisztképzés kezdete - Ludoviceum, königgratzi csata 1866) (*The Wars of the Nation-States II. (Royal Hungarian Defense Forces, beginning of Hungarian officer training -Ludoviceum, Battle of Königgratz 1866)*)
- 12.10.** Az első világháború I. (I vh. 1914-15 Limanova, Isonzói csaták) (*World War I (1914-15 Limanova, Battles of Isonzo)*)
- 12.11.** Az első világháború II. (I vh. 1916-1918, a Magyaros visszafoglalása, a caporettoi áttörés) (*World War II. (1916-1918, Transsylvania, Caporetto breakthrough)*)

- 12.12.** Magyarország a két világháború között (Balassagyarmati csehkiadás 1919, Miskolc visszafoglalása 1919, a trianoni békediktátum katonai határozványai) (*Hungary between the two World Wars (Balassagyarmat 1919, recapture of Miskolc 1919, military rulings of the Trianon peace dictate)*)
- 12.13.** A második világháború (Jugoszlávia megtámadása 1941, Don-kanyar 1942-43, magyarországi hadszíntér 1944-45) (World War II. (*Attack on Yugoslavia 1941, Don-bend 1942-43, Operations in Hungary 1944-45*))
- 12.14.** A hidegháború (A Néphadsereg megszervezése, az 1956-os forradalom, Magyarország a NATO tagjaként) (*The Cold War (Organization of the Hungarian People's Army, 1956 Revolution, Hungary as a NATO Member)*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Zárthelyi dolgozat megírása a 8. foglalkozáson az első hét, a 14. foglalkozáson a 8-13. foglalkozások anyagából. A dolgozatok 14 kérdésből állnak, mindegyik foglalkozás anyagából két kérdést tartalmaz. A kérdésekre adható pontszámot a dolgozatot összeállító állapítja meg, de mindegyik kérdést azonos súllyal kell figyelembe venni. Értékelése: 0-50% elégtelen, 51-60% elégséges, 61-75% közepes, 76-90% jó, 91-100% kitűnő. Igazolt távolmaradás esetén a zárthelyi dolgozat megírását egy másik alkalommal kell biztosítani. A zárthelyi dolgozat egy alkalommal az oktatóval egyeztetett időpontban írásban vagy szóban javítható.

Legalább három oldalas kritikai elemzés megírása könyvészeti és elektronikus források felhasználásával az oktató által megadott, elektronikusan hozzáférhető hadtörténelmi tárgyú írásról, melynek tartalmaznia kell a vizsgált témához kapcsolódó legalább 5-5 tételből álló nyomtatott és elektronikus művek jegyzékét. Beadása elektronikus formában történik a hivatkozások követhető megjelenítésével.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A tanórákon való részvétel, figyelembe véve az engedélyezett hiányzás mértékét, valamint a meghatározott követelmények szerinti esszé és a két zárthelyi eredményes (legalább elégséges) szintű megírása.

16.2. Az értékelés: Félévközi jegy, mely a zárthelyik és az esszé érdemjegyeinek átlaga, olyan módon, hogy a zárthelyik egyszeresen, az esszé kétszeresen számít. ÉÉ, mely a zárthelyik és az esszé érdemjegyeinek átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Legalább elégséges szintű félévközi jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A magyar hadtörténelem évszázadai. Szerk.: Király Béla-Veszprémy László. Budapest, 2003. pp. 243-322.
2. John Keegan: A csata arca: a közkatonák háborúja. Debrecen 2000.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bánlaky József: A magyar nemzet hadtörténelme. (digitális tananyag)

2. Csikány Tamás: Az európai hadművészet a harmincéves háborútól a XIX. század végéig. Budapest : ZMNE, 2001.
3. Csikány Tamás: Magyarország hadügye 1715 és 1867 között: hadtörténelmi jegyzet / Budapest, ZMKA, 1995.
4. Csikány Tamás: Az első világháború eseményei és hadművészete. Budapest, ZMNE, 2010.

Budapest, 2020. 01. 20

Dr. Négyesi Lajos ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKKVKA03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vezetés- és szervezéstudomány
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Leadership and Organization Theory
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** a Kar valamennyi alapképzési szakán
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Ujházy László ezredes, tanszékvezető, egyetemi docens, PhD
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ +0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám – nappali munkarend: 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: –
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A hallgatók megismerik a vezetés fejlődését, tudományos megalapozását és a legfontosabb elméleti irányzatait, továbbá az alárendelt befolyásolásának elméleti alapjait. Megismerik a vezetési eszközök, módszerek alkalmazhatóságának lehetőségeit és a vezetési folyamatmegoldás főbb megoldási módjait. Rendszerezett ismereteket sajátítanak el a vezetés megvalósításáról a haderő területén.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Students will learn about the development of leadership, its scientific foundation and its most important theoretical trends, as well as the theoretical foundations for influencing subordinates. They learn about the applicability of management tools and methods and the main solutions of the management process. They acquire systematic knowledge of the implementation of leadership in the armed forces.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Rendelkezik alapvető vezetői ismeretekkel, tisztában van a vezetői kompetenciákkal és a beosztottak eredményes irányításához szükséges alapvető ismeretekkel, valamint a beosztottakat motiváló képességekkel.
  - Ismeri a szakalegségek alaprendeltetéséből fakadó vezetési munkák végrehajtásának feladatait a békeidőszaki honvédelmi, a békétámogató, valamint háborús tevékenységekben.

Képességei:

- Képes a rábízott alegység békeidőszaki és békétől eltérő körülmények közötti vezetésére.
- Képes a vezetéselméleti ismeretek elsajátítására, alkalmazására és beosztottjainak történő átadására.
- Képes beosztottjai általános katonai és szakmai vezetésére, munkájuk hatékony megszervezésére, a végrehajtás ellenőrzésére.

Attitűdje:

- Nyitott az új ismeretek, illetve tudása gyarapítása iránt.
- Feladatai ellátása során együttműködési készség jellemzi, törekszik a beosztottak bevonására a döntési folyamatokba.
- Törekszik feladatellátása során a megfelelő önkontroll, tolerancia, empátia és az előítéletektől mentes gondolkodás és viselkedés tanúsítására.
- Munkájában és emberi kapcsolataiban megbízhatóság jellemzi.
- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés iránt, a pontosságra való törekvés jellemzi.
- Jó szervezőkészség jellemzi.
- Jól kiismeri és otthonosan érzi magát a katonai hierarchiában.
- Nyitott szakterülete új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Képes önállóan döntéseket hozni, azokat felelősséggel, a jogszabályi keretek figyelembevételével végrehajtani.
- Tisztában van döntéseinek hatásaival, következményeivel.
- Felelősséget vállal a vezetése alatt álló beosztottjainak szakmai tevékenységéért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Has basic leadership skills, is aware of leadership competencies and the basic knowledge needed to lead subordinates effectively, and has the ability to motivate them.
- Is familiar with executing the leadership tasks of the specialized units in peacetime, peace support and war activities.

Capabilities:

- Capable of the leadership of a subunit in peacetime and under non-peaceful conditions.
- Capable of acquiring, applying and transferring leadership knowledge to subordinates.
- Capable of commanding his/her subordinates and organizing their work efficiently.

Attitude:

- Open to new knowledge.
- Characterized by a willingness to cooperate and strives to involve subordinates in decision-making processes.
- Exhibits appropriate self-control, tolerance, empathy, and non-biased thinking and behaviour.
- Characterized by reliability in his/her work and human relationships.
- Committed to quality professional work and strives for accuracy.
- Has good organizing skills.
- Is aware and feels at home in the military hierarchy.
- Open-minded in his/her new achievements, innovations, strives to know, understand and apply them, and is committed to continuous self-education.

Autonomy and responsibility:

- Able to make decisions independently, to implement them with responsibility and within the legal framework.
- Aware of the effects and consequences of his/her decisions.
- Takes responsibility for the professional activities of his/her subordinates.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum

(magyarul, angolul – English):

12.1. Bevezetés – követelmények – a vezetés fogalmi rendszere, fejlődése 20 századig (*Introduction – requirements – the conceptual system of management and its development to the 20th century*)

12.2. A vezetési gondolkodás fejlődése napjainkig (*Development of leadership thinking to the present day*)

12.3. A vezető, vezetési stílusok (*The leader, leadership styles*)

12.4. A vezetői kommunikáció (*Management communication*)

12.5. A vezetési rendszer struktúrája, a szervezetvezetés elvei, követelményei (*Structure of the management system, principles and requirements of organizational management*)

12.6. Szeminárium – kiselőadások (*Seminar – short presentations*)

12.7. A szervezeti vezetés műveleteinek megoldási módjai (*Methods of solving organizational leadership actions*)

12.8. A közszolgálati szervezetek típusai és főbb jellemzői (*Types and main characteristics of public service organizations*)

12.9. Szervezeti kultúra, az egyének és a csoportok a szervezetben, a szervezeti hatalom (*Organizational culture, individuals and groups within the organization, organizational power*)

12.10. Szeminárium – kiselőadások (*Seminar – short presentations*)

12.11. Szeminárium – kiselőadások (*Seminar – short presentations*)

12.12. A szervezeti teljesítmény fokozásának lehetőségei (*Possibilities to improve organizational performance*)

12.13. Vezetői fórumok általános rendje és tartalma (*General order and content of management forums*)

12.14. Ellenőrző foglalkozás, írásbeli dolgozat (*Final test*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

évente / 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 80%-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel az oktatóval való egyeztetés alapján meghatározott témában beadott, legalább elégségesre értékelt, házidolgozattal pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tantárgy elméleti anyagából egy darab zárthelyi dolgozat és a szemináriumokon egy kiselőadás megtartása, meghatározott témából. A zárthelyi dolgozatra és a kiselőadásra kapott érdemjegy számtani átlaga határozza meg az évközi értékelést. A zárthelyi dolgozat és a kiselőadás értékelése ötfokozatú skálán történik (51%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles). A zárthelyi dolgozatban esszéjellegű kérdések szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témakörei a 12. pontban olvashatók. A félévközi feladatok pótlása, kijavítása a szorgalmi időszak végéig legfeljebb

két alkalommal lehetséges, az oktatóval egyeztetett időpontban.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Évközi értékelés (ötfokozatú) a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Czuprák Ottó – Kovács Gábor: A szervezetvezetés elmélete: A közszolgálati szervezetek vezetésének elméleti alapjai. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. ISBN: 9786155764424

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bakacsi Gyula: Szervezeti magatartás és vezetés. Aula Kiadó, Budapest. 2004. ISBN: 9789639585492
2. Czuprák Ottó: Katonai szervezetvezetés. Egyetemi jegyzet, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, 2004. ISBN: –
3. Dobák Miklós: Szervezeti formák és vezetés. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008. ISBN: 9630583402

Budapest, 2020. március 03.

Dr. Ujházy László ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HK925A021
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Matematika VEZ 1
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Mathematics VEZ 1
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK, Természettudományi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Nagy Imre, adjunktus, PhD
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 1+1
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: nincsenek
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Függvényvizsgálat alapfogalmai és módszerei. Elemi függvények. Sorozatok és függvények korlátossága, monotonitása és határértéke. Folytonosság. Gyakorlati alkalmazások. A differenciálhányados fogalma. Alapfüggvények deriváltjai, deriválási szabályok. A derivált geometriai és fizikai jelentése. Lineáris közelítés, érintő. Szélsőértékek meghatározása, teljes függvényvizsgálat. A differenciálhányados gyakorlati alkalmazásai.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Basic concepts and methods of function analysis. Elementary functions. Monotonicity, upper and lower bounds and limits of Sequences and Functions. Continuity. Applications. The concept of derivative. Derivatives of basic functions, differentiation rules. Geometrical and physical meaning of the derivative. Linear approximation, tangent line. Definition of extreme values, complete analysis and graphing real functions. Applications of the derivative.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.

Attitűdje:

  - Nyitott a képesítésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.

Autonómiája és felelőssége:

  - Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, mely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére

támaszkodik.

- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektcsoportban a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the basics covering all spectrum of the technical field, and has a comprehensive blasting knowledge.

- Familiar with reading technical drawings and making simple technical drawings.

Capabilities:

- Able to use the professional methodological knowledge needed to train his squad.

Attitude:

- Open to getting to know and accept the professional, technological and development results related to his/her qualification and specialty, and is striving to share his/her knowledge.

Autonomy and responsibility:

- With the autonomy of his/her position, he/she carries out general and specific professional issues and develops them according to specific factors and circumstances, relying on his/her wide scope, general and professional literacy, and problem-solving skills.

- Involved in and related to research and development within his/her area of activity and mobilizing his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously in cooperation with the other members of the group in order to achieve their goal(s).

11. Előtanulmányi követelmények: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Függvényvizsgálat alapfogalmai és módszerei. Elemi függvények. Sorozatok és függvények korlátossága, monotonitása és határértéke. Folytonosság. Gyakorlati alkalmazások. (*Basic concepts and methods of function analysis. Elementary functions. Monotonicity, upper and lower bounds and limits of Sequences and Functions. Continuity. Applications.*)

12.2. A differenciálhányados fogalma. Alapfüggvények deriváltjai, deriválási szabályok. A derivált geometriai és fizikai jelentése. Lineáris közelítés, érintő. Szélsőértékek meghatározása, teljes függvényvizsgálat. A differenciálhányados gyakorlati alkalmazásai. (*The concept of derivative. Derivatives of basic functions, differentiation rules. Geometrical and physical meaning of the derivative. Linear approximation, tangent line. Definition of extreme values, complete analysis and graphing real functions. Applications of the derivative.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente / 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy teljesítéséhez a tanórák legalább 70%-án jelen kell lennie a hallgatónak. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az aláírás megtagadásra kerül. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A távolmaradás következtében elmaradt óra az oktatóval egyeztetett időpontban pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A számonkérés a félév során két zárthelyi dolgozat keretében történik. Az első dolgozat a 12.1

anyagrészt, a második dolgozat a 12.2 anyagrészt kéri számon.

A dolgozatok pótlására, javítására egyszer, a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség pótdolgozat keretében.

Az érdemjegy megszerzéséhez a zárthelyi dolgozat(ok) összpontszámának vagy a pótdolgozat pontszámának több mint 50%-a szükséges. Az elégséges érdemjegyhez 51-60% szükséges, közepeshez 61-75%, jóhoz 76-90%, jeleshez 91-100%.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy a 15. pontnak megfelelően.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges érdemjegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Scharnitzky Viktor: Matematikai feladatok, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998. ISBN: 9631911616
2. Szeitz Judit: Matematikai feladatgyűjtemény, ZMNE, 2004.
3. Kocsiné Fábíán Margit: Függvénytan és differenciálszámítás, ZMNE egyetemi jegyzet, 2006.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kovács József, Takács Gábor, Takács Miklós: Analízis, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2007. ISBN: 9789631954913
2. Bárczy Barnabás: Differenciálszámítás, Műszaki Könyvkiadó, 1999. ISBN: 9631610861
3. G. B. Thomas, M. D. Weier, J. Hass, F. R. Giordano: Thomas-félekalkulus 1, Typotex, 2006. ISBN: 9789632798332

Budapest, 2020. január 31.

Dr. Nagy Imre, PhD,
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA501
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászat I.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics I.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % elmélet 50 % gyakorlat,
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Komjáthy Lajos alezredes, egyetemi adjunktus PhD (hadtudomány)
- 8. A tanórák száma és típus**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szárazföldi haderőnem műveleteinek alapjai. A szárazföldi haderőnem jellemzői, képességei és feladatainak rendszere, tevékenysége. A válságreagáló- és a béketámogató műveletek alapjai. A műveleti támogató és kiszolgáló műveletek alapjai. Általános harcászati ismeretek.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Principles of military operations of landforces. The features and abilities of land forces system of their duties. The command and control and cooperation of land forces. The principles of applying special forces , the system of their duties. The principles of peace –supporting and crisis-responsive operations. The priciples of military operations, supporting and service operations.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Rendelkezzen a megfelelő alap katonai vezetői (parancsnoki) kompetenciákkal;
  - Rendelkezzen a harctevékenységi fajták, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek ismeretével;
  - Rendelkezzen az összefegyvernemi harc támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető ismereteivel;
  - Ismerje általánosan a Magyar Honvédség haderőneveinek (szárazföld, légierő) felépítését és alkalmazásának alapjait, elveit.

Képességei:

- A harcászati ismereteinek, a szakasz és századszintű harcászat alapfogalmainak, alapelveinek gyakorlati alkalmazására;
- A rábizott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére;

Attitűdje:

- A kapott parancsok, feladatok logikus, időben történő, hatékony végrehajtására;

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, mely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint probléma felismerő és megoldó készségére támaszkodik;
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli;

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- fully understand the basics of military leadership;
- fully understand the basics of fighting activities;

Capabilities:

- Practical use of basic theoretic of infantry platoon and company's fighting activities;
- Basics of TLP.

Attitude:

- Fulfil the received orders exactly and in time.

Autonomy and responsibility:

- have a wide horizon related to the basics of military leadership;
- be able to emphasis and support his own opinion related to professional issues.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Csapatmozgás. A menet fogalma, célja, felosztása. A menetrend fogalma, felépítésének elvei. Menetsebességek, menettel kapcsolatos normatívák. A menet és a pihenők végrehajtása. A menetbiztosítás fogalma, célja, szervei, normatívái.

(Movement of troops. The definition, the goal and the types of movements. Speeds and standards. The structure of convoys. The protection of convoys.)

12.2. A védelmi harc különleges viszonyok között. Erdős-hegyes terepen vívott harc, helységvédelem, védelmi harc sajátosságai télen és éjszaka, vízi akadály mentén folytatott harc.

(The combat in special circumstances: in forest, in mountains, in built-up areas, in night, along riverbanks.)

12.3. Támadóharc különleges viszonyok között (helység harc, vízi akadály mentén, éjszaka). A harcokosi alegység (raj, szakasz) a harcban. (2ó)

Offensive combat in special circumstances (built-up areas, night, along riverbanks). Armoured unit in combat.

12.4. A találkozóharc fogalma, célja, jellemzői, elvei.

(Definition, goal and specifications of meeting engagement.)

12.5. Szeminárium.

(Seminar)

- 12.6. Harcalakzatok felvétele gyalogkötélkben és harcjárművekkel. A harcjárműbe(ből) való bekiállítás. Harcjárműben való elhelyezkedés. Járőrözési feladatok végrehajtása gyalogosan és harcjárművel.

(Combat vehicles and infantry subunits training. Perform patrol duties on foot and in combat vehicles.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente / 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 80%-án való részvétel kötelező, hiányzás az oktatóval egyeztetett témában beadandó dolgozat, vagy prezentációval pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), a foglalkozások témájából beadandó dolgozat készítése a vizsgaidőszak kezdetéig.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, és legalább elégségesre értékelt feladat (beadandó) végrehajtása. A beadandó dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani.

- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladat legalább elégséges (megfelelő szintű) teljesítése.

- 16.2. Az értékelés: A félév értékelése szóbeli **beszámoló**, háromfokozatú értékelés alapján. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik.

- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzése (a beadandó dolgozat teljesítése, 14. pontnak megfelelő óralátogatás) és a szóbeli beszámolón legalább megfelelt osztályzat megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadás, Budapest, MH, 2012
2. Magyar Honvédség Szárazföldi Harcszabályzat IV. rész, Budapest, MH, 2013

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére (Nyt. szám: 18/761.)
2. Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
3. Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009
4. USARMY SUT Smartbook

Budapest, 2020. március 31.

Dr. Komjáthy Lajos alezredes, PhD
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKHATA10
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Hadelmélet és katonai műveletek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Theory and Operations
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0. % gyakorlat, 100 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK Katonai vezetői alapképzési szak (BSc)
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Hadászati Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szendy István ezredes, CSc egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**42
    - 8.1.1. nappali munkarend: (42 EA + 0 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend:-
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** –
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A társadalmi lét biztonságának katonai garanciái. A hadügy, mint determináns társadalmi jelenség. A katonai műveletek elmélete és gyakorlata, a korunkban érvényesülő komplex biztonsági kihívások és veszélyforrások tükrében. A hadviselés tartalmának és jellemzőinek változása korunkig.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): General knowledge on military affairs and operations. The military affairs as a social phenomenon. The theory and practice of military operations today. The changing face and ways of warfare.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A képzés célja a Magyar Honvédség számára olyan tisztek képzése,
  - akik a katonai vezetői alapképzési szak elvégzése után alkalmasak megszerzett közszolgálati, általános katonai, differenciált szakmai és vezetői ismereteik birtokában alegységeket vezetni és irányítani;
  - a katonai gazdálkodási alapképzési szak elvégzése után alkalmasak a képzés során elsajátított közgazdasági, alkalmazott gazdaságtudományi, módszertani és hadtudományi ismereteik birtokában – a választott specializációnak megfelelően – a hazai, nemzetközi és szövetségi műveletekben képesek a katonai gazdálkodási szakmai feladatok maradéktalan végrehajtására;
  - a katonai üzemeltetési alapképzési szak elvégzése után alkalmasak a Magyar Honvédség, a Honvédelmi Minisztérium, annak háttérintézményei, valamint a védelmi szféra haditechnikai és más szaktechnikai eszközeinek üzemeltetésére, az üzembentartás vezetésére, valamint az új haditechnikai eszközök és a hozzájuk kapcsolódó új technológiák bevezetésére, illetve alkalmazására;
  - a katonai logisztikai alapképzési szak elvégzése után a megszerzett általános és speciális katonai ismeretek birtokában képesek a logisztikai szakalegységek vezetésére, harcászati szintű logisztikai támogatás és a különböző gazdasági-pénzügyi folyamatok tervezésére,

szervezésére, irányítására, ellenőrzésére és értékelésére nemzeti és többnemzeti környezetben, békeidőszakban, válságkezelő, katasztrófa-elhárítási, béketámogatási és háborús műveletekben egyaránt;

- az állami légiközlekedési alapszak elvégzése után a szükséges általános katonai és speciális légiközlekedési, repülőműszaki alapismeretekkel rendelkeznek, képesek az állami célú légiközlekedés nemzeti és nemzetközi elvárások szerinti sajátos, védelmi célú feladatainak végrehajtására. Megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak az állami szféra repüléssel és légiközlekedéssel foglalkozó szervezeteinél a szakirányuknak megfelelően légijármű-vezetői, repülésirányítói és repülő-műszaki tevékenységek ellátására.

Tudása:

- Átfogóan ismeri a közszolgálat - hivatásrendjétől eltérő – további területeinek alapvető tudásanyagát. Ismeri a honvédelem tárgykörének kiinduló kérdéseit, továbbá legalapvetőbb témáiban.
- Átfogóan ismeri a katonai felsőoktatási terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a katonai felsőoktatási terület adott szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek a katonai felsőoktatási terület és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.
- Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

Képességei:

- Képes eligazodni a mind gyorsabban változó világ politikai folyamataiban, és van elképzelése a rendre bekövetkező politikai-gazdasági és intellektuális válságok értelmezéséről.
- Felkészült arra, hogy későbbi munkavégzése során képes legyen a közszolgálat más szakterületein dolgozókkal is a hatékony együttműködésre.
- Más szakterületekkel együttműködve képes működtetni a normál működési rendtől eltérő, különleges viszonyok között a hivatásrendjére jellemző szervezeteket. Képes az alsó- és középszintű vezető-irányító tevékenység végrehajtására. Meghatározott feladatok elvégzése érdekében hatékonyan működteti a vezetésére bízott szervezeteket.
- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analizisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Képes magas szinten alkalmazni a szakterminológiát magyarul és angolul is.
- Képes idegen nyelvű szakirodalom olvasására, feldolgozására.

Attitűdje:

- Felismeri az általa irányított szervezet feladatait és lehetőségeit, együttműködik másokkal a különböző jellegű szakmai problémák megoldásában, saját és szervezete tevékenységével szemben kritikus, követelménytámasztó, munkatársaival szemben empatikus, de feladat- és eredménycentrikus, törekszik a kitűzött célok maradéktalan elérésére.
- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai

- normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.
- Vállalja és hitelesen képviseli szakterületét, a képzése szerinti tevékenységeket és azok eredményeit.
  - Nyitott a képzésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.

Autonómiája és felelőssége:

- Saját, mások és az általa irányított szervezet munkáját önállóan, kellő felelősséggel tervezi, szervezi, irányítja, ellenőrzi. Önellenőrzésre képes. A szakterületéhez kapcsolódóan megfelelő áttekintő-, rendszerező-, rendszerszemléletű képességgel rendelkezik.
- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- To be well versed in the basic knowledge of further areas regarding the public services which are disparate than his/her own profession. To be able to widely know the basics of military defence associated subjects and the most essential related topics as well.
- To be fully aware of the crucial facts, directions and boundaries concerning the field of military BSc (Bachelor of Science) education.
- To be able to familiarize with the most significant contexts, theories and the system of concepts related to the given field of military BSc education.
- To be confident in the knowledge and problem solving methods of the main theories of applicable specialty.
- To be able to possess the knowledge required to successfully apply for the MSc (Master of Science) program in the field of military higher education and other fields of training.
- To be able to familiar with the legal regulations and ethical norms related to the field of expertise.
- To be able to possess the knowledge, abilities and attitudes that associated with a particular field of civic education.

Capabilities:

- To have ability to getting through the political processes of an ever-changing world and to establish own vision of the ongoing political-economic and intellectual crises.
- To be well-prepared to work effectively with other employees from different field of public services in case of further cooperation. To be able to perform lower and middle level managerial activities.
- To be able to perform the acquired qualifications appropriate military assignment.
- To be able to apply high-level terminology both in Hungarian and English languages.
- To be able to read and process foreign language literature.

Attitude:

- To recognize the tasks and opportunities of the commanded organization, to cooperate with others in solving various professional challenges. To be critical and supportive of his/her own and organisation conducted activities, empathic with employees, but task-oriented and results-oriented, striving for the full achievement of the set goals.
- To be open-minded to get to know and accept the applicable technological development and innovation in the related professional field.
- To pursue making self-education as one of the fundamental tools to achieve his/her professional goals.
- To be able to make decision in full compliance with legislation and ethical standards in case of unexpected decision making situation.
- To undertake and credibly represent the area of expertise, activities and results related with his/her own qualification.
- To be open-minded to getting to know and adopt professional, technological and development achievements associated with his / her qualification and field, and willing to share his / her knowledge.

Autonomy and responsibility:

- To be able to schedule, organize, direct and control his/her own work, that of subordinates with due responsibility. To be able to conduct self-control. To be able to possess adequate overview, systematization and system-related skills in his / her controlled field.
- To be able to independently consider and develop comprehensive, grounded professional questions based on specific sources in case of unexpected decision-making situations.
- To provide professional guidance for reflection and development of comprehensive and specialized professional issues based on specific resources.
- To be able to complete his/her own tasks independently, critically evaluating and continuously correcting his/her activities.
- To take part with responsibility for developing and justifying professional views.
- To take responsibility for grounded views of his/her own specialty.
- To be able to develop existing skills through self-directed training or organized in-service training, and improve new competencies to help taking on a responsible assignment within an organization.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. Bevezetés; A biztonság katonai összetevője (*Introduction; Military Security*).

12.2. Alapfogalmak (*Basic concepts*).

12.3. Az egyetemes és magyar hadtudomány (*The universal and hungarian military science*).

12.4. A háború tipológiája; hadikultúrák (*War typology; cultures of warfare*).

12.5. A katonai műveletek rendszere (*The system of the military operations*).

12.6. A katonai erő harci ereje, a harci erőt befolyásoló tényezők (*The combat power of military forces, the elements of combat lethality*).

12.7. A csapatok létszáma, szervezete és kiképzése; A parancsnoki állomány (*The number of personnel, the organisation and the training of troops; Military leaders*).

12.8. A fegyveres küzdelem módjainak fejlődési törvényszerűségei (*The principles of the developing methods of the armed struggle*).

12.9. Hadviselés és hadművészet elveinek és gyakorlatának fejlődése a XIX. századtól napjainkig

(Development of the theory and the practice of warfare and art of war from the 19th Century to today).

12.9.1. Szárazföldi hadviselés (*Land Warfare*).

12.9.2. Légi hadviselés (*Air Warfare*).

12.9.3. Tengeri hadviselés (*Naval Warfare*).

12.9.4. Gerilla hadviselés (*Guerrilla Warfare*).

12.9.5. Napjaink komplex műveleti környezete és hadviselési fejlődési iránya (*Today's complex operational environment and developing warfare*).

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató – a félév végi aláírás megszerzéséért – köteles a foglalkozások legalább 80 %-án részt venni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: –

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:

- írásbeli vizsga, 5 fokozatú értékelés, 50% felett elégséges érdemjegytől. Az írásbeli vizsga a kötelező irodalomra és az előadások anyagára épül.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Szendy István ezredes: Hadelmélet és katonai műveletek. NKT Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 978-615-5344-25-4

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Szendy István: Hadügy és hadviselés. Dialóg Campus Kiadó – Nordex Kft., Budapest, 2017. ISBN: 9786155764578
2. Szendy István: Hadelmélet és Katonai Műveletek II. rész: Társadalom és hadügy. Nemzeti Közzolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt., Budapest, 2014. ISBN: 9786155491054
3. Forgács Balázs: Hadelmélet: A magyar katonai gondolkodás története és a hadikultúrák. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. ISBN: 9786155764448

Budapest, 2019. október 3.

Dr. Szendy István ezredes, CSc,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA611
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Alapképzés módszertana
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military methodology of the basic training
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 8 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat,
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai alapképzési szakok
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Komjáthy Lajos, adjunktus, PhD
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 120
    - 8.1.1.nappali munkarend: 120 óra/félév (0 EA + 0 SZ + 120 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 8 óra/hét (0+8)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a foglalkozások egybefüggő öt hetes időtartamban, a Magyar Honvédség Parancsnoksága kijelölt alakulatainál kerülnek levezetésre, az adott alakulat szakembereinek szakmai mentorálásával.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus folyamán a hallgatók megismerkedhetnek a korszerű katonai kiképzés módszer- és eszköz rendszerét; a kiképzési ágak tartalmát és a tervezés alapokmányait; az alapképzés foglalkozásaira történő felkészülés folyamatát, azok előkészítését és levezetését.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): This introductory course will provide students with the basic understand of modern era (land) combined arms operations including theoretical knowledge of combat, combat service and combat service support activities throughout the full-spectrum of operations as well as the tactical application of the operations process.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri szakterülete társadalomtudományi és hadtudományi elméleti és gyakorlati általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb fejlődési irányait, a hadtudomány interdiszciplináris kapcsolódásait.
  - Ismeri az elmélet és gyakorlat sajátos kutatási módszereit, absztrakciós technikáit az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
  - Ismeri az oktatási metodikákat és technikákat;

Képességei:

  - A megszerzett korszerű módszertani ismeretek birtokában az alapképzés foglalkozásainak vezetése.
  - Képesek a foglalkozások magas színvonalú megtervezésére, levezetésére;
  - Képes a kiképzési ágban tanult alkotó módon történő alkalmazására, mint az elméleti-, mint a gyakorlati oktatásban

Attitűdje:

- A kiképzés tervezése, szervezése és irányítása vonatkozásában kezdeményező szerepet vállal.
- A kiképzés során a jogszabályok és etikai normák teljekörű figyelembevételével hozza meg döntéseit.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét.
- Döntési helyzetekben felelősséget vállal az azok következtében kialakuló komplex hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- He / she is familiar with the general and specific features, main directions of development and interdisciplinary connections of military science.
- Knows the specific research methods and abstraction techniques of military theory and practice and the ways of developing practical aspects of theoretical questions.
- Knows the methodology and technics of education and teaching.

Capabilities:

- Able to lead basic military training with the acquired modern methodological knowledge
- Able to plan and conduct of trainings in high quality
- Able to apply what has been learned both in theoretical and practical education/training

Attitude:

- He / She is initiative in planning, organizing and managing trainings and activities.
- Make decisions in full compliance with legal and ethical standards during military service.

Autonomy and responsibility:

- Due to his position, responsibilities and powers of its own planning and carrying out his professional activities
- Responsible for the complex formed as a result of their effects of decision situations.

11. Előtanulmányi követelmények: -**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul – English):**

- 12.1.** A Magyar Honvédség kiképzési rendszerének oktatása. Az alapkiképzés metodikai elvei, tervezése és végrehajtása a Magyar Honvédségben. (*Military training system in HDF, Basic military training*)
- 12.2.** Az MH Alaptörvényben foglalt feladatainak és a katonai etikai alapismeretek oktatása. *HDF basic Task, basic military ethics,*
- 12.3.** Az alapkiképzés katonai testnevelés foglalkozásainak vezetése (Akadályok leküzdése, menetgyakorlat, katonai kézitusa). (*Conducting of Military physical education*)
- 12.4.** Az alapkiképzés alaki kiképzés foglalkozásainak vezetése. (*Conducting of military basic training*)
- 12.5.** Az alapkiképzés jogi és hadijogi ismeretek foglalkozásainak vezetése részfoglalkozásvezetőként (*Conducting of military legal Education*)
- 12.6.** Az alapkiképzés alaki kiképzés foglalkozásainak vezetése. (*Conducting of formal training*)
- 12.7.** Az alapkiképzés szabályzat ismeret foglalkozásainak vezetése részfoglalkozásvezetőként. (*Conducting of knowledge's rules*)
- 12.8.** Az alapkiképzés műszaki kiképzés foglalkozásainak vezetése részfoglalkozásvezetőként, (*Conducting of engineer training*)
- 12.9.** Az alapkiképzés ABV védelmi kiképzés foglalkozásainak vezetése részfoglalkozásvezetőként. (*Conducting of CBRN training*)
- 12.10.** Az alapkiképzés katonai tereptan ismeretek foglalkozásainak vezetése részfoglalkozásvezetőként. (*Conducting of tactical field training*)
- 12.11.** Az alapkiképzés logisztikai ismeretek foglalkozásainak vezetése részfoglalkozásvezetőként. (*Conducting of logistic training*)
- 12.12.** Az alapkiképzés egészségügyi kiképzés foglalkozásainak vezetése részfoglalkozásvezetőként. (*Conducting of healthcare training*)

- 12.13. Az alapkiképzés híradó kiképzés foglalkozásainak vezetése részfoglalkozásvezetőként. (*Conducting of signal training*)
- 12.14. Az alapkiképzés általános lökiképzés foglalkozásainak vezetése részfoglalkozásvezetőként *Conducting of gunnery training*.
- 12.15. Az alapkiképzés általános harcászati kiképzés foglalkozásainak vezetése részfoglalkozásvezetőként. (*Conducting of basic tactical training*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 75%-án való részvétel. A képzés gyakorlati jellegéből adódóan a hiányzások nem pótolhatók, a megengedett mértéknél nagyobb hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az egybefüggő öt hetes felkészítés során a kijelölt mentor szakmai értékelést készít, aminek alapja a tantárgyfelelős által kiadott Gyakorlati Feladatlap értékelési követelménye.

A tanulmányi munka része a 12.1-12.15. foglalkozások anyagából a félév végén teszt jellegű ZH dolgozatok megírása az Ilias rendszer alkalmazásával. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: A számonkérés módja *Gyakorlati jegy* ötfokozatú értékelés, amit az alapkiképzés módszertana gyakorlati felkészítés parancsnoki minősítése és a szorgalmi időszak végén írt ZH (teszt) eredménye adja. A gyakorlati jegy értékelése szummatív: 0-50% - elégtelen, 51-70% - elégséges, 71-80% - közepe, 81-90% - jó, 91-100% - jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Magyar Honvédség Kiképzési Doktrína. A Magyar Honvédség Kiadványa. Budapest, 2012.
2. Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata. Budapest, NKE, ISBN 9786155680120;
3. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadás, Budapest, MH, 2012;
4. Magyar Honvédség Szárazföldi Harcszabályzat II. rész, Budapest, MH, 2013;
5. Magyar Honvédség Törzsszolgálati Szabályzata II. rész, Budapest, MH, 2015.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Allied Land Tactics [Szövetségi Szárazföldi Harcászat] – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009;
2. Command and Control of Allied Land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009.

Budapest, 2020. március 31.

Dr. Komjáthy Lajos alezredes, PhD
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** ÁÁJTB01
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Anthologia Historica (Szakaszok az újkori egyetemes és magyar történelemből)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Anthologia Historica (Phases from the History of Hungary and Europe)
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** A Nemzeti Közzolgálati Egyetem minden alapképzési szakán
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Állam- és Jegtörténeti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Barna Attila, PhD, egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + 8 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (0 EA + 2 GY)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A képzésben résztvevő hallgatók átfogó módon ismerkedhetnek meg a magyar történelem legfontosabb történelmi problémáival s ezek egyetemes történelmi kontextusaival. Bár az európai történelem és a hozzá ezer év óta folyamatos állami léttel szervesen kapcsolódó magyar történelem rendkívüli gazdagsága nem ragadható meg még a legfelkészültebb történészek számára sem, viszont élményszerűvé tehető, ha kalauzul valóban mesterműveket, illetve a történelmi szereplőket emberközébe állító és/vagy mítoszokon felül emelkedő olvasmányokat választunk. Elérendő cél: világos ismeretek megszerzése a történetírók lehetőségeiről, a legfontosabb egyetemes- és magyar történelmi problémákról, a magyar történetírás kiválasztott klasszikus szerzőinek megismerése, a legfontosabb egyetemes és magyar történelmi személyiségek dilemmáinak megismertetése. A válogatás szándékosan Nyugat-központú, a Keletről jött magyar nép Szent István államalapítása óta a nyugati, keresztény kultúrkör tagja. Az elsődlegesen politika- és hangsúlyosan hadtörténelmi ismeretek átadására is irányuló szemináriumok, szövegolvasásra és szövegmegbeszélésre koncentráló, interaktív jellegű gyakorlati foglalkozások. A tematikához tartozó ajánlott olvasmányok, az európai és magyar történelem szerves egybefonódására is rámutatnak. A kurzust múzeumlátogatás egészíti ki, egyik nemzeti történelem szempontjából fontos múzeum kiállításainak megtekintésével.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): In order to give an insightful introduction to the most relevant thematic problems and questions of European and Hungarian history we will read chosen excerpts of some of the key masterpieces of Hungarian and European historiography. The aim is to demonstrate the millenium old intertwining of European and

Hungarian history departing from the chief narratives of Hungarian political history i.e the fundamental experience of continuous statehood through one thousand year of national history with and within Europe. We also pay strong attention to the different discourses of the Asian or “oriental” origin of the Hungarians and to the tensions arising from the geopolitical - and also deep-rooted cognitive - situation of being “between” East and West, never abandoning the narratives of timeless ancestral nomadic heritage while aspiring to establish an authentic Christian civilization outside the borders of the Holy Roman Empire. We will not omit the important aspects of frequent regional wars of Central Europe and the turbulent war – and civil war - history of Hungary and the Hungarians especially in modern times. The course is complemented by visit of one museum which is important from the point of view of the national history.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: A hallgatók a tantárgy elvégzésével megfelelő tudással rendelkeznek a magyar és európai történelem sajátosságairól, a magyarság kulturális teljesítményeiről, a társadalmi-politikai közösség önazonosságát kifejező tényezőkről. Általános műveltségük erőteljesen bővül, megértik a különböző háttérű jelenségek kapcsolatát.

Képességei: Képesek azonosulni a magyar nemzeti hagyománnyal, kulturális önértékelésük és magabiztoságuk nemzetközi szinten is nő. Felismerik nemzeti és európai identitással összefüggésben álló erősségeiket és gyengéiket, fejlődik a kritikai és elfogadási készségük. Felismerik európai és magyar történelem sajátos mintázatait. Képesé válnak komplex problémák megértésére, összefüggések észrevételére, következtetések megfogalmazására. Képesé válnak személyes világnézet kialakítására úgy, nemzeti és európai identitásuk alapján. Megszerzett történelmi ismereteiket alkalmazott tudásként kezelik.

Attitűdje: A kurzus elvégzése után világosabb önismerettel és határozotabb világszemlélettel, az történelmi múltra nyitottan vesznek részt a közösségi életben. Megértően, figyelmesen és tisztelettel viselkednek a társadalom különböző tagjaival szemben. Sajátjuknak tudják, megőrzik, képviselik és közszolgálatot végző személyekként is továbbadják a megismert érték- és fogalomkészletet. Érdeklődésük megnő a szakterületükkel kapcsolatos újító és megőrző feladatok ellátására, a szakmai kihívások komplex szemléletű kezelésére.

Autonómiája és felelőssége: A magyar és európai múlt tanulmányozása révén felismerik saját jelenük mélyeséges történelmi meghatározottságát. Látják a kortárs nemzedékek történelmi felelősségét. Nagyra értékelik a hivatástudatot és felismerik az egyéni hozzájárulás jelentőségét a közösség életében. Új értelmet nyer az elköteleződés fogalma. Önállóan végzik a problémák végiggondolását és a rendelkezésre álló adatok objektív értékelését, elemzését. Felelősséggel részt vesznek a szakmai közéletben, véleményformálásban, döntésekben. Képesek rangsorolni a problémákat és felismerni saját pozíciójukat adott helyzetekben.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: Students will have sufficient knowledge about the main drives of their national and European history after completing the course. They will be familiar with Hungarian and European historical accomplishments and with the aspects expressing the identity of socio-cultural communities. Generally, their overall knowledge is expected to be broadened, so that they will be able to map and understand the complicated connections between different phenomena.

Capabilities: Students will be able to identify with the national and European traditions and heritage; their cultural self-esteem and self-awareness will increase on an international level as well. They will recognise their strengths and weaknesses regarding their national and European historical identity and they will also improve skills in critical thinking and acceptance. Students will attain the ability to realise historic events both on national and European level, and similarly, they will be able to interpret complex historical issues, notice correlations and draw conclusions. Hence, they will be able to form an adequate worldview while maintaining/preserving their national and European identity, as they use the attained historical and cultural knowledge as part of their everyday, practical knowledge.

Attitude: After completing the seminar, students' self-awareness increases, as well as their historical senses becomes more well-defined – they are able to participate openly in different social and political environments. Their ability of understanding and acceptance improves as they become more attentive and considerate towards the complex reality of the past. They regard and maintain the attained values and knowledge as their own and are able to express themselves as representatives of public services. Their interest in developing their own profession increases and they are willing to learn and acknowledge innovations in their fields.

Autonomy and responsibility: Having studied the historical past, students are able to recognise the historical roots of contemporary socio-political communities. They can realise the responsibility of present-day generations, value their vocation and see the need and importance of individual contribution in the society. They are willing to take on commitments and are able to think about problems independently. Correspondingly, they can judge and study information in an objective, impartial way. They take on responsibility in the public sphere, as well as in forming opinions and making decisions. Finally, they can classify and rank problems as well as identify their own position in certain situations.

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. Bevezetés: Az antikvitás öröksége - az ókori geopolitikai struktúrák felbomlása és a középkori világ kialakulása
- 12.1.2. Mítoszból a történelembé - az Árpád ház Európában
- 12.1.3. A középkorból a reneszánsz felé - az Anjouk közép-európai befolyása, a visegrádi királytalálkozó és Zsigmond Német-Római császársága
- 12.1.4. A reneszánsz Magyarországa és Európa - Hunyadi tervek és Jagelló kudarcok
- 12.1.5. A három felé szakadt ország - mit jelentett a 150 éves török uralom?
- 12.1.6. Kuruc vagy labanc? - A Rákóczi-szabadságharc története és utóhatásai
- 12.1.7. Az 1789-es francia forradalom után - az európai politikai színpad átalakulása
- 12.1.8. Széchenyi vagy Kossuth? - reformkor a 19. század első felében Magyarországon
- 12.1.9. Görgei Artúr a hadvezér - az 1848-1849-es szabadságharc hadtörténete
- 12.1.10. A kiegyezés kora - a dualista rendszer Magyarországa 1867-1914 között
- 12.1.11. Az első világháború és Trianon 1914-1920 - Tisza István kormányzása és a forradalmak kora; a trianoni trauma
- 12.1.12. A második világháború Magyarországa - a háború okai, lefolyása és következményei Magyarországon
- 12.1.13. 1956 - a forradalom és eszmeisége
- 12.1.14. A hidegháború és a rendszerváltás kora - Európa és Magyarország történelme 1945-2010 között
- 12.1.15. Múzeumlátogatás: A Magyar Nemzeti Múzeum vagy a Hadtörténeti Múzeum meglátogatása

12.2. Angolul – English:

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát

beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja a szemináriumok látogatása, az előírt olvasmányok ismerete, aktív órai részvétel és egy ajánlott múzeum megtekintése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Gyakorlati jegy - A félévi aláírás megszerzésének feltétele a kurzust záró 42 pontos feleletválasztós teszt kitöltése.

16.2. Az értékelés:

Legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ) megszerzése a 14. és 15. pontban foglaltak szerint.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

5. Barna Attila – Szabó Ádám (szerk): Ludoviceum I. Anthologia Historica Szakaszok Magyarország és Európa történelméből. Nemzeti Közsolgálati Egyetem – Közigazgatási Továbbképzési Intézet, Budapest, 2020. ISBN 978-963-498-256-2

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Glatz Ferenc (szerk.): Magyarok Európában I-III., Budapest 1990; Engel Pál: Beilleszkedés Európába a kezdetektől 1440-ig; Szakály Ferenc: Virágkor és hanyatlás 1440-1711; Kosáry Domokos: Újjáépítés és polgárosodás 1711-1867.
2. Bihari Péter: A Nyugat felemelkedése 1450-1789, Budapest, 2003.
3. Mezei Géza: Európa kettészakítása és a kétpólusú nemzetközi rend születése, Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2001.

Budapest, 2022.09.22.

Dr. Barna Attila, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HNBTTB03
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Nemzetközi politika és biztonság
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** International Politics and Security
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Minden államtudományi képzési területhez tartozó alapképzési szakon nappali és levelező munkarendben
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Nemzetközi Biztonsági Tanulmányok Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Remek Éva, PhD, egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy oktatásának célja, hogy a Nemzeti Közzolgálati Egyetem alapképzésében részt vevő hallgatók számára megfelelő alapismeretek elsajátítását biztosítsa a nemzetközi politika, a biztonságpolitika, a biztonsági tanulmányok területén. A hallgatók ismereteket szereznek a kül- és biztonságpolitika, a nemzetközi kapcsolatok és a nemzetbiztonság intézményrendszeréről. Előadásokat hallgatnak az ENSZ, a NATO, az EBESZ és az EU tevékenységéről és a nemzetközi válságok kezeléséről. Tájékoztódnak a nemzetközi kapcsolatokkal, a háborúkkal, a lokális, a regionális és a globális biztonság tartalmi és intézményi vonatkozásairól. Megismerik a kihívások és kockázatok, a fenyegetések és veszélyek tényezőit. A kurzus során képet kapnak a magyar kül- és biztonságpolitika alakulásáról a rendszerváltástól napjainkig.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the subject is to provide the basic theoretical knowledge in the field of international relations and security policy for the students in bachelor programme of National University of Public Service. The students acquire knowledge about the foreign and security policy, and all important international institutions as UN, NATO, OSCE and EU. Lectures are provided of the international crisis management and security activity of the UN, the NATO and the EU. Students are introduced to the regional, global and institutional aspects of international relations and wars. They learn the challenge, risk, threat and danger factors. During the course, the Hungarian foreign and security policy changes are presented from the transition until today.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Összességében átfogóan ismeri, illetve érti is a nemzetközi politika, biztonság tárgykör alapvető szereplőit, tényeit, irányait, és kellően tájékozott napjaink hazai és nemzetközi történeteiben. Ismeri a vonatkozó törvényi és állami dokumentumokat, parlamenti és kormányzati stratégiákat. Tisztában van a kurrens nemzetközi politika történeteivel, azok régiókra és hazánkra

gyakorolt hatásaival.

Képességei: Képes önálló és független munkára, tudása gyakorlati alkalmazására a nemzeti és nemzetközi biztonság területének témáit felhasználva, saját képességei továbbfejlesztésére, illetve további ismeretanyag befogadására. Képes a biztonságpolitikai folyamatok komplex módon történő elemzésére és értékelésére, összefüggések feltárására. Tudja elemezni a nemzetközi politika történéseit, a nagyhatalmi politikák folyamatait, az európai és a magyar politikák nemzetközi elhelyezkedését.

Attitűdje: Szakmai szabályokat figyelembe vesz, de önállóan végzi munkáját. Saját szervezete tevékenységével szemben kritikus, követelménytámasztó, törekszik a kitűzött célok maradéktalan elérésére. Nyitott a szakmai ismeretei folyamatos bővítésére, önálló tanulásra és önfelzésre.

Autonómiája és felelőssége: Nyitott a körülötte lévő világ változásaira. A szakterületéhez kapcsolódóan megfelelő rendszerszemléletű képességgel rendelkezik, illetve képes önálló elemzések készítésére, felelős vitára .

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: In general, he/she knows, and understands the fundamental actors, facts, directions of international politics and security, and is well informed about national and international current events. Has an overview of official documents, laws, strategies of governments. See distinctly events and process of international politics and their effect on Hungary.

Capabilities: He/she demonstrates the ability to take responsibility for his/her studies and work independently to show his/her knowledge on topics within the field of national, and international security, furthermore he develops personal skills applicable to further study. The student has a capability to analyse security policies process, to find connections and understanding among different factors and fields of international security.

Attitude: He/she takes professional rules into consideration, but he works independently. He/she is a critical and supportive person in the relation of his/her organization, but supportive, and he strives to achieve its goals. Should be open to enlarge his/her knowledge and competences.

Autonomy and responsibility: Open personality for changes in the world around him. He/she has a systemic overview ability in relation to his field. He/she will be able to discuss, analyse security events by the end of after his/her studies.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** Bevezetés a nemzetközi kapcsolatokba (Introduction to international relations). A nemzetközi kapcsolatok alapjai. Alapfogalmak, a nemzetközi kapcsolatok diszciplína fejlődésének áttekintése. A fontosabb elméleti iskolák. (Basic components of international relations. Basic concepts, overview of international relations's development. The major theoretical schools.)
- 12.2.** A nemzetközi rendszer. A külpolitika eszközei (International system. Tools of foreign policy). A posztbipoláris világrend. A nemzetközi politika szereplői. Stratégiák. (Seminar: The post-bipolar world order. Actors in international politics. Strategies.)
- 12.3.** A biztonsági tanulmányok és a nemzetközi biztonság 1. (Security Studies and the international security 1.). A biztonsági tanulmányok fejlődése. A biztonság és a biztonságpolitika. Alapfogalmak, értelmezési keretek. (Development of Security Studies. Security and safety policy. Basic concepts, frameworks of interpretation.)
- 12.4.** A biztonsági tanulmányok és a nemzetközi biztonság 2. (Security Studies and the international security 2.). Fegyverkezés és a biztonság. A nemzetközi biztonság architektúrája. Biztonsági rezsimek és integrációk. (Seminar: Arms and security. The architecture of international security. Security regimes and integrations.)
- 12.5.** A kollektív biztonság intézménye és az ENSZ 1. (Collective security institutions: the UN 1.). A

kollektív és a kooperatív biztonság. Az ENSZ szerepe a nemzeti és nemzetközi biztonság megteremtésében. (Collective and cooperative security. The role of the United Nations in providing national and international security.)

- 12.6. A kollektív biztonság intézménye és az ENSZ 2. (Collective security institutions: the UN 2.). Az ENSZ válságkezelése és békeműveletei. Missziók. (UN crisis management and peace operations. Missions.)
  - 12.7. A kollektív biztonság intézménye és az ENSZ 3. Részösszegzés. (Collective security institutions: the UN 3. Part summary.)
  - 12.8. A regionális biztonság intézményrendszere 1. (Institutions of the regional security 1.). A NATO mint a kollektív védelem szervezete. A szervezet tevékenysége a nemzetközi béke is biztonság megteremtésében. (NATO as a collective defense organization. The organization is also committed to international peace and security.)
  - 12.9. A regionális biztonság intézményrendszere 2. (Institutions of the regional security 2.). Az EBESZ – jellemzői, tevékenysége. (OSCE – characteristics and activities.)
  - 12.10. A regionális biztonság intézményrendszere 3. (Institutions of the regional security 3.). Az EU közös biztonság – és védelempolitikája. Missziói. (Seminar: EU CSDP – missions.)
  - 12.11. A regionális biztonság intézményrendszere 4. (Institutions of the regional security 4.). A NATO és az EU válságkezelői tevékenysége. (NATO and the EU - crisis management activities.)
  - 12.12. Részösszegzés és a kötelező teszt. (Part summary and the compulsory test writing.)
  - 12.13. Magyar kül- és biztonságpolitika 1. (Hungarian foreign and security policy 1.) Az euro-atlanti integráció folyamata és kihívásai 1990-2004. A hármas prioritás dinamikája. (The process and challenges of Euro-Atlantic Integration 1990-2004. Dynamics of three priorities);
  - 12.14. Magyar kül- és biztonságpolitika 2. (Hungarian foreign and security policy 2.) Magyar kül- és biztonságpolitika a NATO és az EU keretei között. Kül- és biztonsági stratégiák. Missziók. (Hungarian foreign and security policy within framework of NATO and the EU. External and security strategies. Missions).
13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév
14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a tanórák 75%-án jelen lenni (21 kontaktóra). 25%-ot meghaladó hiányzás esetén (7 kontaktóra) a félév teljesítése nem írható alá. Fel nem róható ok (egészségügyi, szolgálati, vezénylési) miatti hiányzás, és annak igazolása esetén a hallgatói hiányzás igazoltnak tekintendő (minden eset egyedi elbírálás alá esik). Ebben az esetben egyrészt a hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Másrészt a kiesett időszak az oktató által kijelölt témakörben (formai és tartalmi feladatszabásnak megfelelően) beadott, legalább elégségesre értékelt házidolgozattal pótolható. Ennek a határidejét is minden egyes esetben az oktatóval kell egyeztetni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka elsődleges meghatározója az előadásokon való részvétel (a tematikában meghatározottak szerint). Az aláírás megszerzéséhez azonban kötelező egy teszt kitöltése is két héttel a félév vége előtt. Ennek eredményességi minimuma: 510%. Eredménytelen (csak elégtelen) teszt esetén egy héttel a félév vége előtt a teszt megismételhető. Abban az esetben, ha ez sem éri el az 51%-ot, akkor a félév nem írható alá. Az írásbeli teszt és majd az írásbeli kollokvium szummatív értékelésének alakulása a következő: Eredményességi minimum: 51%. 51-69% esetén elégséges, 70-80% esetén közepes (3), 81-90% esetén jó (4), illetve, ha 91-100% közötti az eredmény jeles (5) osztályzat. Jó (4) és jeles (5) érdemjegy esetén jegy ajánlható meg.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A tematikában meghatározottak (14. és 15. pont) alapján az órai jelenlét és a félévközi feladat (teszt) együttes teljesítése esetén a félév aláírható.

16.2. Az értékelés:

Írásbeli kollokvium, ötfokozatú értékelés (lásd 15. pont). Vizsgakövetelmény a tematikában megadott tárgykörök, témák, az órai előadások anyaga, illetve a kötelező és az ajánlott irodalom ismerete.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

6. Egedy Gergely: Bevezetés a nemzetközi kapcsolatok elméletébe. Budapest. HVG-ORAC, Budapest,. 2011. ISBN 9789632581361;
7. Gazdag Ferenc – Remek Éva: A biztonsági tanulmányok alapjai. Budapest. Dialóg Campus Kiadó. 2018. ISBN 9786155845871 (nyomtatott) és ISBN 9786155845888 (elektronikus).

17.2. Ajánlott irodalom:

4. Steve Tulliu, Steve – Thomas Schmalberger: A biztonság megértése felé. UNIDIR-SVKK, Genf-Budapest,. 2003. ISBN 9638117907;
5. Bába Iván (főszerk.) – Sáringer János (szerk.): Diplomáciai lexikon, A nemzetközi kapcsolatok kézikönyve. Éghajlat Könyvkiadó, Budapest,. 2018. ISBN 9789639862142;
6. Nemzet és biztonság. SVKK Kiadvány. ISSN 1789-5286.

Budapest, 2022.09.22.

Dr. Remek Éva, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKHPKA10
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai logisztikai gazdálkodás alapjai
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Basics of Military Logistics Management
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szakok
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Hadtáp, Pénzügyi és Katonai Közlekedési Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Pap Andrea, egyetemi docens, (PhD)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: –
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A személyi állomány pénzügyi járandóságai. Az ellátási és számvetési mértékegységek és azok tartalma, a készletképzés rendje. Haditechnikai ismeretek. Az alegységek vasúti szállításának megszervezése. A károk fajtáit, a károk rendezésének szabályai, a káreljárások lefolytatásának rendje. A leltározás és a selejtezés fogalma, célja, feladatai. Az MH katonai szervezeti üzemanyag-, élelmezési és ruházati ellátásának alapjai.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Financial remuneration of staff. Units of supply and accounting, order of stockpiling. Military technology knowledge. Organization of railway transport of sub-units. Types of damage, rules and procedures of damage settling. The concept, purpose and tasks of inventory and scrapping. The basics of fuel, food and clothing supply for the HDF.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a napi élet irányításához szükséges alapvető pénzügyi és logisztikai szabályokat.

Képességei:

  - Képes alegység szintű gazdálkodási feladatok tervezésére, szervezésére, végrehajtására és irányítására.

Attitűdje:

  - A gazdálkodási feladatok végrehajtása során a rendszerszemlélet és jó szervezőkészség jellemzi.
  - Tevékenységét a hatékonyság központú szemlélet jellemzi.

Autonómiája és felelőssége:

  - A gazdálkodási folyamatok végrehajtása során önállóan döntéseket hoz, azokat

- felelősséggel, a jogszabályi keretek figyelembevételével végrehajtja.
- Felelősséget vállal számvetéseinek pontosságáért.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a műszaki eszközökre, illetve a gazdálkodási fegyelemre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Knows the basic principles of financial and logistic support necessary for managing daily tasks.

Capabilities:

- He/She is able to plan, organize, execute, and manage subunit-level management tasks.

Attitude:

- During management tasks he/she is characterized by systematic approach and good organizational skills.
- His/her activities are driven by an efficiency-oriented approach.

Autonomy and responsibility:

- He/She is able to make autonomous decisions in military management processes, and implement them with responsibility within the legal framework.
- He/She takes responsibility for the accuracy of his/her calculations.
- He/She is aware of the impact of his/her decisions and activities on technical equipment and business discipline.

11. Előtanulmányi követelmények:

11.1. Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** A katonai logisztika értelmezése, funkcionális elemei, szervezeti rendszere. (*Interpretation, functional elements and structure of military logistics.*)
- 12.2.** Az ellátási számvetési mértékegységek, készletképzés. (*Units of supply and accounting, order of stockpiling.*)
- 12.3.** A haditechnikai eszközök igénybevételi szabályai. A gépjármű-technikai eszközök technikai kiszolgálásának rendszere. (*Rules for access to military equipment. System of technical service of vehicle technical devices.*)
- 12.4.** A technikai kiszolgálási nap megszervezése, levezetése, a telephely elemei. A téli és a nyári igénybevételre történő felkészítés előkészítése és végrehajtása. (*Organization and carrying out of the technical service day, elements of the vehicle premises. Preparation and implementation of winter and summer technical preparation.*)
- 12.5.** A fegyverszoba kialakítása, a fegyverek tárolásának szabályai, az okmányok vezetése. (*Designing a weapons room, rules for storing weapons, keeping records.*)
- 12.6.** A személyi állomány pénzügyi, anyagi járandóságai. (*Financial remuneration of staff.*)
- 12.7.** A károk fajtái, a károk rendezésének szabályai, a káreljárások lefolytatásának rendje. (*Types of damage, rules and procedures of damage settling.*)
- 12.8.** A leltározás fogalma, célja, feladatai. (*The concept, purpose and tasks of inventory.*)
- 12.9.** A selejtezés fogalma, célja, feladatai. (*The concept, purpose and tasks of scrapping.*)
- 12.10.** A közlekedés alapfogalmai, ágazati szerkezete. A katonai szállítási folyamat elemei. (*Basic concepts and structure of transport. Elements of the military transport process.*)
- 12.11.** A katonai szervezetek üzemanyag-ellátásának alapjai. (*Basics of fuel supply for military organizations.*)

12.12. A katonai szervezetek ruházati ellátásának alapjai. (*Basics of clothing supply for military organizations.*)

12.13. A katonai szervezetek ételmezési ellátásának alapjai. (*Basics of food supply for military organizations.*)

12.14. ZH. (*Written test.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórákon való részvétel kötelező. A félév elfogadásának feltétele a tanórák minimum 70%-án való részvétel. Ennél magasabb mértékű távolmaradás pótlása az oktató engedélyével történhet. A hallgatónak a kimaradt tananyagot önképzés keretén belül kell elsajátítani. A kimaradt tananyag jobb megértése érdekében az oktatók konzultációs lehetőséget biztosíthatnak.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A hallgató a félév során egy zárthelyi dolgozatot ír. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-50% elégtelen; 51-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Az elmaradt zárthelyi dolgozat egyszer pótolható. Az eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás feltétele a tanórákon történő – 14. pontban meghatározott – részvétel, valamint a félévet lezáró zárthelyi dolgozat sikeres megírása.

16.2. Az értékelés:

Az ötfokozatú évközi jegy a zárthelyi dolgozat eredménye alapján kerül kialakításra, ahol az elégséges jegy 50%+1 pont.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Htp/3 Hadtáp szabályzat a ruházati szakterület részére
2. Gjmú/2 Gépjármű igénybevételi szabályzat, A Magyar Honvédség Kiadványa, Budapest, 2015.
3. Dr. Fábos Róbert: Katonai szállítások alapjai jegyzet (2018), Budapest, NKE
4. A kötelező irodalmakban hivatkozott jogszabályok és HM belső szabályzók.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Logisztikai Támogatás Doktrína, A HVK Logisztikai Csoportfőnökség Kiadványa, Budapest, 2015. (3. kiadás)

Budapest, 2020. március 16-án

Dr. Pap Andrea, PhD,
egyetemi docens s.k.

TANTÁRGYI PROGRAM¹

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA551
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászat II.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics II.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 5 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 60 % elmélet 40 % gyakorlat,
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapszak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Komjáthy Lajos
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 70 (42 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 5 (3+2)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szárazföldi haderőnem műveletei. A szárazföldi haderőnem jellemzői, képességei és feladatainak rendszere, tevékenysége. A válságreagáló- és a béketámogató műveletek alapjai. Általános harcászati ismeretek.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Principles of military operations of landforces. The features and abilities of land forces system of their duties. The principles of peace –supporting and crisis-responsive operations. General tactics.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Rendelkezzen a megfelelő alap katonai vezetői (parancsnoki) kompetenciákkal;
  - Rendelkezzen a harctevékenységi fajták, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek ismeretével;
  - Rendelkezzen az összefegyvernemi harc támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető ismereteivel;
  - Ismerje általánosan a Magyar Honvédség haderőnemeinek (szárazföld, légiere) felépítését és alkalmazásának alapjait, elveit.

Képességei:

  - A harcászati ismereteinek, a szakasz és századszintű harcászat alapfogalmainak, alapelveinek gyakorlati alkalmazására;

---

¹ Ha az oktatás idegen nyelven folyik, a tantárgyi programot az adott idegen nyelven kell elkészíteni.

- A rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére;

Attitűdje:

- A kapott parancsok, feladatok logikus, időben történő, hatékony végrehajtására;

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, mely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint probléma felismerő és megoldó készségére támaszkodik;
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli;

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- fully understand the basics of military leadership;
- fully understand the basics of fighting activities;

Capabilities:

- Practical use of basic theoretic of infantry platoon and company's fighting activities;
- Basics of TLP.

Attitude:

- Fulfil the received orders exactly and in time.

Autonomy and responsibility:

- have a wide horizon related to the basics of military leadership;
- be able to emphasis and support his own opinion related to professional issues.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):²

12.1. Bekerítés, a bekerítésből való kitörés, üldözés fogalma, célja, jellemzői, elvei.

(Encirclement. The definition, the goal and the types of encirclement. Breaking out from encirclement.)

12.2. Nem katonai jellegű műveleti feladatok.

(Non-military tasks.)

12.3. A nem háborús katonai műveletek.

(Non-military operations.)

12.4. A város harc fogalma, célja, jellemzői, elvei.

(Definition, goal and specifications of engagement in cities.)

12.5. Szeminárium.

Seminar

---

² Az egyes foglalkozások esetében elegendő a foglalkozás témájának (címének) beírása magyar és angol nyelven. A további, részletesebb leírás lehetőség, de nem kötelező. Ugyanakkor a foglalkozás tartalmának kibontása segít a félévközi követelmények későbbi megfogalmazásában is (visszaulással).

- 12.6.** A szervezői munka sajátosságai. Az elhatározás, a harcintézkedés és a harcparancs tartalma.
(*The specifications of the organisational tasks. The intent of the commander.*)
- 12.7.** A harci okmányok fogalma, rendeltetése, felosztása, tartalma, elkészítésük elvei. A harci okmányokkal szemben támasztott követelmények, készítésének szabályai. A típus harci okmányok. A harci okmányok kidolgozásának és vezetésének formai követelményei és szabályai. A harci okmányokra vonatkozó STANAG általános előírásai.
(*The combat documents. The STANAG regulations regarding combat documents.*)
- 12.8.** A parancsnoki munka sajátosságai a tevékenység végrehajtása időszakában. A harcvezetés fogalma, célja. A parancsnok feladata a harc vezetése során. A harcvezetés formái, lehetőségei, eszközei.
(*The specifications of the tasks of a commander. The concept and purpose of combat leadership. The forms of military leadership, opportunities and tools.*)
- 12.9.** Az összefegyvernemi műveletek alapjai (támadó, védelmi és késleltető műveletek).
(*The basics of the joint operations.*)
- 12.10.** A természeti tényezők hatása az összefegyvernemi katonai műveletekre.
(*Environmental effects on the joint operations.*)
- 12.11.** A műveleti biztosító és logisztikai tevékenységek.
Logistics and other activities in operations.
- 12.12.** Zárthelyi dolgozat
Control test.
- 12.13.** Harcalakzatok felvétele gyalogkötelékben és harcjárművekkel. A harcjárműbe(ből) való be-
kiszállás. Harcjárműben való elhelyezkedés. Járőrözési feladatok végrehajtása gyalogosan és
harcjárművel.
Combat form training. Perform patrol duties on foot and in combat vehicles.
- 12.14.** Körletfoglalás, álcázás, nyugvásbiztosítás megszervezése. Menetbiztosításra kijelölt alegység
feladatának végrehajtása.
Area reservation, camouflage, organization of retirement insurance. task of guard unit sin mars
- 13.** A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente /
3. félév
- 14.** A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a
távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 80%-án való részvétel a tanórák
minimum 80%-án való részvétel. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét
túllépi, a részvétel, az oktatóval való egyeztetés alapján, meghatározott témában beadott,
legalább elégségesre értékelt, házidolgozattal pótolható.
- 15.** Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az
előadások rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), a foglalkozások témájából zárthelyi
dolgozat készítése a vizsgaidőszak kezdetéig.
- 16.** Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:
A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, és legalább elégségesre értékelt gyakorlati feladat
és zárthelyi dolgozat végrehajtása. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából,
illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani.
- 16.1.** Az aláírás megszerzésének feltételei Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban
meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi

feladatok legalább elégséges (megfelelő szintű) teljesítése. Zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása a gyakorlati órákon, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés: A félév értékelése: gyakorlati jegy. A 15. pontban meghatározott beadandó dolgozat eredménye. Az Összhaderőnemi Műveleti Tanszék felkészülési kérdéseket ad ki. A (2.51-4.50-ig megfelelt, 4.51-5.00 kiválóan megfelelt).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: minimum Az aláírás megszerzése (a beadandó dolgozat teljesítése) és a zárthelyi dolgozat legalább megfelelt osztályzat megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

- Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrina 3. kiadás, [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces, 3rd ed.] Budapest, MH, 2012
- Magyar Honvédség Szárazföldi Harcstratégia IV. rész, [Doctrine of Tactics of Land Forces of the Hungarian Defence Forces, Part 4] Budapest, MH, 2013

17.2. Ajánlott irodalom:

- Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére [Tactical Handbook for Platoon Commanders and Commanding NCOs] (Nyt. szám: 18/761.)
- Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
- Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009
- USARMY SUT Smartbook

Budapest, 2020.03.16.

Dr. Komjáthy Lajos alezredes, PhD,
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKKVKA07
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai vezetés- és szervezéstudomány I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Leadership and Organization Theory I
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Ujházy László ezredes, tanszékvezető, egyetemi docens, PhD
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám – nappali munkarend: 1+1
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Az elméleti ismeretek szemináriumok során történő feldolgozása, a gyakorlatorientált képzés elősegítése céljából.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A katonai szervezetvezetés alapfogalmai, a katonai vezetés rendszere, sajátosságai, a békevezetés és a különleges jogrend alapján történő vezetés módszerei. A többnemzeti szervezetek vezetési sajátosságai, folyamatai.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The basic concepts of military leadership, the system of military leadership. The characteristics and methods of military leadership. Peculiarities and processes of leadership in multi-national organizations.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással és készséggel;
  - Rendelkezik saját fegyverneme iránti elhivatottsággal és más fegyvernemek szakmai kultúrájának tiszteletével;
  - Rendelkezik a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretekkel;
  - Rendelkezik a szakasz (század) békevezetési okmányai és azok vezetéséhez szükséges ismeretekkel;
  - Rendelkezik korszerű teljesítményértékelési és a beosztottakat motiváló képességekkel;
  - Általánosan ismeri a Magyar Honvédség haderőneveinek (szárazföld, légierő) felépítését és alkalmazásának alapjait, elveit.**Képességei:**

- Képes a rábízott alegység békeidőszaki és békétől eltérő körülmények közötti vezetésére;
- Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére;
- Képes a szakasz (század) harci és békevezetési okmányainak vezetésére.

Attitűdje:

- A kapott parancsokat, feladatokat logikusan, időben, hatékonyan végrehajtja;
- Képes a szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, század (üteg) szintű parancsnoki feladatok végzésére, a rábízott alegység (szakasz) harcának vezetésére bonyolult viszonyok között is;
- Képes a rábízott alegység (szakasz) kiképzésének vezetésére;
- Képes a specializációjának megfelelő szaktiszti beosztások ellátására;
- Képes az alárendelt katonai szervezet működésének bonyolult helyzetekben történő eredményes biztosítására.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, mely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és megoldó készségére támaszkodik;
- Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét;
- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektszerte a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit;
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli;
- Döntési helyzetekben felelősséget vállal az azok következtében kialakuló komplex hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Have the professional knowledge and skills necessary to lead the military unit (section);
- Have a dedication to own branch and respect the professional culture of other branches;
- Have the necessary technical knowledge for the preparation of the platoon (company);
- Have the necessary technical knowledge to fill the command and control documents
- Have state-of-the-art performance assessment and motivation skills;
- Have general knowledge of the services (army, air force) of the Hungarian Defence Forces and the basic principles of their application.

Capabilities:

- Capable of the leadership of a subunit in peacetime and under non-peaceful conditions;
- Capable of the planning, organizing and directing the combat and combat-related activities of the sub-unit;
- Capable of managing the documents of the platoon (company).

Attitude:

- Logical, timely and efficient execution of the received commands and tasks;
- Leadership at platoon level and after a short preparation time, performing command duties at the level of a company, even in difficult conditions;
- To lead the training of the sub-unit (platoon);
- To hold a position appropriate to his/her specialization;
- To ensure the effective operation of the subordinate military organization in difficult situations.

Autonomy and responsibility:

- Has the autonomy of his or her position to think through general and specific professional issues and to develop them based on specific factors and circumstances, relying on his/her wide scope, general and professional literacy, and ability to recognize and solve problems;
- Plans and carries out his/her professional activities independently in his/her position, responsibility and authority;
- Involves, by virtue of and in connection with his/her position, research and development in the field of his/her activities and mobilizes his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously, in cooperation with the other members of the team, to achieve the goals;
- Independently represents his/her professional opinion in decision-making situations;
- In decision-making situations, he/she takes responsibility for the complex effects that result from them.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum

(magyarul, angolul – English):

12.1. Bevezetés. A katonai vezetés helye, szerepe a tudományos ismeretek rendszerében. *(The place and role of military leadership in the system of scientific knowledge.)*

12.2. A katonai vezetés kutatásának tárgya, módszerei, sajátosságai különös tekintettel a csapatvezetésre. *(The subject, methods and features of military leadership, its research with special regard to the leadership of units.)*

12.3. A katonai vezetési rendszer elemei, folyamatai, eszközei és módszerei. A szakasz, század és zászlóalj vezetésének elemei, folyamatai, eszközei és módszerei. *(Elements, processes, tools and methods of the military command system. Elements, processes, tools, and methods of leading/commanding a platoon, a company, and a battalion.)*

12.4. Alegységvezetés okmányai. A katonai szervezeteknél alkalmazott vezetési okmányok kitöltésének, vezetésének elsajátítása. *(Subunit documents. Acquire how to fill documents used at military organizations.)*

12.5. Szeminárium – kiselőadások. *(Seminar – short presentations.)*

12.6. Alegységvezetés gyakorlása. Az alegységparancsnokok információs, tervező, döntési, szervezési tevékenységeinek gyakorlása, különböző szituációkban. *(Practicing subunit leadership. Practicing information, planning, decision-making and organizational activities of subunit leaders/commanders in different situations.)*

12.7. Alegységvezetés gyakorlása. Az alegységparancsnokok információs, tervező, döntési, szervezési tevékenységeinek gyakorlása, különböző szituációkban. *(Practicing subunit leadership. Practicing information, planning, decision-making and organizational activities of subunit leaders/commanders in different situations.)*

12.8. Szeminárium – kiselőadások. *(Seminar – short presentations.)*

12.9. Szeminárium – kiselőadások. *(Seminar – short presentations.)*

12.10. A NATO vezetési rendszere. Politikai, katonai vezetésének strukturái, a tervezési és döntési módszerei, folyamatai. *(NATO's command structure. Structures of political, military leadership, processes of planning and decision-making.)*

12.11. A CJTF/DJTF/NRF funkciói, létrehozásának politikai és katonai feltételei, a döntési rendszer hierarchiája, és alkalmazások elvei, feltételei. *(The functions of the CJTF/DJTF/NRF, the political and military conditions of its establishment, the hierarchy of the decision-making system, and the principles and conditions of its applications.)*

12.12. Szeminárium – kiselőadások. *(Seminar – short presentations.)*

12.13. Szeminárium – kiselőadások. *(Seminar – short presentations.)*

12.14. Ellenőrző foglalkozás, írásbeli dolgozat. (*Final test.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

évente / 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 80%-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel, az oktatóval való egyeztetés alapján, meghatározott témában beadott, legalább elégségesre értékelt, házidolgozattal pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tantárgy elméleti anyagából, az utolsó foglalkozáson, egy zárthelyi dolgozat és az önálló és kiscsoportos gyakorlati feladatok kidolgozása portfólió formában. A zárthelyi dolgozat és a portfólió értékelése ötfokozatú skálán történik (51%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles). A két feladatra kapott érdemjegy számtani átlaga határozza meg a gyakorlati jegyet. A zárthelyi dolgozatban esszéjellegű kérdések szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témakörei a 12. pontban olvashatók. A félévközi feladatok pótlása, kijavítása a szorgalmi időszak végéig legfeljebb két alkalommal lehetséges, az oktatóval egyeztetett időpontban.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy (ötfokozatú) a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Czuprák Ottó: Katonai szervezetvezetés. Egyetemi jegyzet, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, 2004.
2. A Magyar Honvédség törzsszolgálati szakutastítása. Honvéd Vezérkar Hadművelési Csoportfőnökség, Budapest, 2013.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Böcz Lajos – Krajnc Zoltán – Szekeres György: A törzs feladatai a katonai döntéshozatalban és a katonai műveletek végrehajtásában. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Budapest, 2014. ISBN 9786155491344
2. Magyar Honvédség összhaderőnemi doktrína. 3. kiadás. A Magyar Honvédség kiadványa, 2012. (Nyt. sz.: Ált/43.)
3. NATO Handbook. Public Diplomacy Division, Brüsszel, 2006. ISBN: 9284501784

Budapest, 2020. március 11.

Dr. Ujházy László ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKKVKA10
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Alkalmazott katonapszichológia és -pedagógia alapjai II.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Introduction to Applied Military Psychology and Pedagogy II.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** A Kar Katonai Vezetői alapképzési szakán
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
  - 7.A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szelei Ildikó alezredes, egyetemi docens, PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1.** nappali munkarend: 28 (14 EA +14 SZ)
    - 8.1.2.** levelező munkarend: –
  - 8.2.** heti óraszám – nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: –
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az emberi magatartás jellemzőinek és mozgatórugóinak megismerése szervezeti körülmények között, elsősorban pedagógiai és viselkedéslélektani aspektusból. A tantárgy a következő témakörökben ad elméleti és gyakorlatias alapismereteket: a katonapszichológia-pedagógia szerepe a műveleti hatékonyság növelésében, Az általános és speciális kiválasztás rendszere, a vezetői kiválasztás és felkészítés folyamata. Az állomány pszichológiai-pedagógia felkészítése mentális gondozása, valamint a lélektani hadviselés főbb kérdései. A katonapszichológia-pedagógia 21. századi kihívásai, gyerekatonaság, multikulturalizmus, terrorizmus és a migráció pszichikai hatása.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Understanding the characteristics and drivers of human behaviour within the organization, primarily from pedagogical and behavioural-psychological aspects. The course offers theoretical and practical knowledge in the following subjects: role of military psychology and pedagogy in raising efficiency; general and specialized selection; psychological preparation, mental care, psychological warfare; process of selecting and preparing leaders; Psychological-pedagogical preparation, mental care of the staff and the main issues of psychological warfare; Current challenges of the military psychology and pedagogy, child soldiers, multiculturalism, psychological effects of terrorism and migration.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

- Átfogó módon rendelkezik az első tiszti beosztás ellátásához szükséges pszichológiai, pedagógiai ismeretekkel.
- Átfogóan ismeri a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges pedagógiai, pszichológiai módszertani ismereteket.
- Átfogóan ismeri a korszerű teljesítményértékelési és a beosztottakat motiváló eljárásokat.

Képességei:

- Képes a pedagógiai-pszichológiai ismereteinek, a szakasz és századszintű gyakorlati alkalmazására.
- Meghatározó módon rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással.
- Képes a rábízott alegység békeidőszaki és békétől eltérő körülmények közötti vezetésére.

Attitűdje:

- Nyitott a képezésével, szakterületével kapcsolatos új pedagógiai, pszichológiai technológiai, eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.

Autonómiaja és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.
- Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- He/she has acquired a comprehensive psychological and pedagogical knowledge necessary to perform in the first officer assignment.
- He/she has a thorough knowledge on pedagogical and psychological methodologies related to the training of a platoon (company).
- One is familiar with the most recent performance assessment and subordinate motivational processes and tools.

Capabilities:

- Capable of applying the acquired pedagogical and psychological knowledge on both platoon and company levels.
- Possesses a decisive knowledge on leading military units (companies).
- Capable of leading the entrusted unit both in peacetime and under non-peaceful conditions.

Attitude:

- Open to continuously study and adopt new pedagogical, psychological and technological scientific research results and actively seeks to share the acquired knowledge.

Autonomy and responsibility:

- Capable of independently analysing general and specific professional questions and solving those issues under given circumstances while relying on one's broad general and professional knowledge and problems solving skills.
- Within the scope of the position and due to responsibilities, plans and carries out professional activities independently.

11. Előtanulmányi követelmények: előtanulmányi kötelezettség nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Nevelés-módszertani elvek. A módszer fogalma. A közvetlen és a közvetett módszerek. A segítő módszerek. A tanácsadás. A jutalmazás és a büntetés szerepe a katonai nevelésben. (*Methodological principles of education. The definition of methods. Direct*

and indirect methods. Helping methods. The roles of guidance, reward and punishment in military education.)

- 12.2. A környezet szerepe a katonai nevelésre. A multikulturális nevelés, multikulturális nevelés egyes kérdései, fogalomértelmezés. *(The role of the environment in military education. Multicultural education, understanding its definition and its various aspects.)*
  - 12.3. Oktatásmélet: A gyakorlás módszere. A teljesítmények ellenőrzése és értékelése. *(Educational theory: practice methodology. Performance evaluation and testing.)*
  - 12.4. Szeminárium: Ellenőrző foglalkozás – zárthelyi dolgozat írása a leadott anyagrészekből. *(Seminar: Written exam.)*
  - 12.5. A katonapszichológia szerepe a hatékonyság növelésében, általános és speciális kiválasztás, pszichológiai felkészítés, mentális gondozás, pszichológiai hadviselés. *(The role of military psychology in raising efficiency, general and specialized selection, psychological preparation, mental care, psychological warfare.)*
  - 12.6. A katonapszichológia jelenlegi kihívásai, gyerekkatonaság, terrorizmus pszichikai hatása. Kulturális sokk. *(Current challenges of military psychology, child soldiers, psychological effects of terrorism. Cultural shock.)*
  - 12.7. Szervezeti magatartás, pályaszocializáció. A társadalmi és etnikai különbségekből eredő konfliktusok lélektani tartalma, ezek kezelésének alkalmazott pszichológiai ismervei. *(Organizational behaviour, career socialization. The psychological context of conflicts arising from social and ethnic differences and the psychological aspects of their management.)*
- 16.1.** Szeminárium: Ellenőrző foglalkozás – zárthelyi dolgozatírása leadott anyagrészekből *(Seminar: Written exam)*

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: második tavaszi félév / 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a tanórák legalább 75%-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel – a tanárral való egyeztetés alapján – meghatározott házi dolgozat készítésével pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgatónak a félév során két, legalább elégséges szintű, zárthelyi dolgozatot kell megírnia (1 pszichológia tárgykörből, 1 pedagógia tárgykörből). A két érdemjegy számtani átlaga határozza meg az évközi értékelést, amely ötfokozatú.

A zárthelyi dolgozatok értékelése:

- 60%-ig = elégtelen
- 61%-tól -70%-ig = elégséges
- 71%-tól 80% -ig= közepes,
- 81%-tól 90%-ig = jó
- 91%-tól-100%-ig= jeles

Az elmulasztott zárthelyi dolgozatok pótlására témakörönként egy lehetőség van, a sikertelen ZH a vizsgára vonatkozó szabályok szerint két alkalommal javítható (Lsd.: TVSZ 43. § (5)-(6).)

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A tanórákon való részvétel a 14. pontban meghatározott arányban, két eredményes, legalább

elégséges szintű zárthelyi megírása a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy, ötfokozatú értékeléssel.

A gyakorlati jegyet a két zárthelyi dolgozatra kapott osztályzatok átlaga adja (a 15. pontban meghatározottak szerint).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Atkinson: Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest, 1996. ISBN: 9633897130
2. Michael W. Eysenck – Mark T. Keane: Kognitív pszichológia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1997. ISBN: 9789631945232
3. Mészáros László (szerk.): Pedagógia I. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Egyetemi Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: –

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Falus Iván – Szivák Judit: Didaktika. Comenius Bt., Pécs, 2004. ISBN: 9789638671189
2. Pavlina, Zelemir – Komar, Zoran (szerk): Katonapszichológia. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2007. ISBN: 9789633274385
3. Szelei Ildikó (szerk): Nevelélmélet szöveggyűjtemény. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Egyetemi Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: –

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Szelei Ildikó alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKÖMTA31**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai műveletek egészségügyi biztosítása
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Medical Support of Military Operations
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 1 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési (BSc) szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Csengeri János főhadnagy, egyetemi adjunktus, PhD (hadtudomány)
- 8. A tanórák száma (előadás+szeminárium+gyakorlat)**
  - 8.1.** összes óraszám:
    - 8.1.1.** nappali munkarend: 14 (EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2.** levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2.** heti óraszám nappali munkarend: 1
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: nincs
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókat a katonai egészségügy, az egészségügyi biztosítás és az alapvető egészségügyi mentési ismeretekkel.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To make the students be familiarized with the knowledge of military medical corps, medical support and medical rescue.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a katonai egészségügy rendszerét.
  - Érti az egészségügy fogalmát, az egészségügyi biztosítást, az egészségügy rendszerét a NATO-ban.
  - Ismeri az általános és harci helyzetekben alkalmazható alapvető életmentési eljárásokat.

Képességei:

  - Képes a megszerzett tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a problémamegoldó technikák használatára.
  - Képes a megoldandó problémák megértésére, megfogalmazására és megoldására, eredeti ötletek felvetésére.
  - Képes önművelésre, önfejlesztésre, az egyéni tudás, ismeret elmélyítésére, bővítésére.
  - Képes sérült- és betegvizsgálatra, elsősegély nyújtásra, valamint megszervezni az egészségügyi mentést.

Attitűdje:

- Elkötelezett abban, hogy felkészülten, ismereteit folyamatosan fejlesztve átültesse a gyakorlatba az országvédelem stratégiai céljait, és a szövetségi rendszer érdekeinek megfelelően alakítsa a saját kompetenciájába tartozó folyamatokat.
- Elkötelezett abban, hogy döntési helyzetben prioritásokat kövessen, döntéseinek következményeit felelősségteljesen vállalja.
- Elkötelezett szakmai (vezetői) identitásának tudatos formálásában és törekszik arra, hogy ennek megfelelően készségeit magabiztosan kezelje.
- Rugalmas gondolkodásmódja és hatékony problémamegoldó képessége segíti a szervezete hatékony működését, elkötelezett abban, hogy beosztottjaival aktív munkakapcsolatot alakítson ki, amit az igazságosság, következetesség és megfelelő bizalom jellemez.

Autonómiája és felelőssége:

- A rábízott szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal a célkitűzések végrehajtására és a szervezete problémáinak kezelésére.
- Kellő hatékonysággal alkalmazza a szükséges eszköz- és kapcsolatrendszert. Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul feladataihoz.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- He/she knows the military medical system.
- He /she familiar with the definition of sanitary, content of first aid, medical support, sanitary in the NATO, basics of organization of medical rescue.
- He/she knows the basics of general and combat first aid and life saving procedures.

Capabilities:

- He/she is able to use the acquired knowledge and apply problem-solving techniques.
- He/she is able to understand, formulate, and resolve problems, to outline original ideas.
- He/she is capable of self-education, self-development, deepening and widening individual knowledge.
- He/she is capable of conducting casualty and patient inspection, providing first aid and organization of medical rescue.

Attitudes:

- He/she is committed to the continuous development of his knowledge and put it into practice in the field of strategic goals of national defence, and shape processes within his area of expertise in accordance.
- He/she is committed to the tactical-operational approach of the complex phenomena of operational environment. Attaches importance to the leadership recognizing and evaluating risks necessary for decision-making, preparations and executive tasks, the use of process control, and decision support systems.
- He/she is committed to following priorities in a decision-making situation, and to taking responsibility for the consequences of his decisions.
- A flexible mind set and effective problem-solving ability help with the efficient operation of his organization, he/she is committed to building active working relations with his/her subordinates, characterised by justness, consistency, and good confidence.

Autonomy and responsibility:

- He analyses and evaluates the fields of expertise entrusted to him in the best possible way in the preparation of decisions, and in its implementation.
- Takes responsibility for the achievement of goals and addressing problems in his

organization.

- Applies the necessary system of tools and relations with sufficient efficiency. Having acquired the knowledge and skills, he takes a responsible attitude to his tasks.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az egészségügyi biztosítás szervezési kérdései. (*The organizational issues of medical support.*)

12.2. Az egészségügyi biztosítási számvetés alapjai. (*The calculation of medical support.*)

12.3. A harcászati egészségügyi biztosítás szakaszai. (*The phases of tactical medical support.*)

12.4. Az egészségügyi biztosítás speciális fajtái. (*The special types of medical issues.*)

12.5. Az V. cikkely szerinti műveletek egészségügyi biztosítása. (*The medical support of Article 5. operations.*)

12.6. Különleges műveletek egészségügyi biztosítása. (*The medical support of special operations.*)

12.7. Válságkezelő műveletek egészségügyi biztosítása. (*The medical support of crisis response operations.*)

12.8. Egészségügyi biztosítás tervezése. (*The planning process of medical support.*)

12.9. Egészségügy a NATO-ban. (*The medical support in NATO.*)

12.10. Harcászati egészségügyi kiürítési szakaszok telepítése, feladatai helyszíni gyakorlása. (*Deployment of tactical medical evacuation, on-site practice.*)

12.11. Alapvető egészségügyi mentés-szervezési ismeretek. (*Basics of organisation of medical evacuation.*)

12.12. Az újraélesztés elmélete és gyakorlata. (*The theory and practice of resuscitation.*)

12.13. Sérült- ill. betegvizsgálat, mentés-technikai és ápolási alapismeretek. (*Patient inspection, basics of rescue.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tanévenként az 3. félévben

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 2 foglalkozás (4 kontaktóra) hiányzás elfogadott, az ezt meghaladó mértékű, nem pótoltt hiányzások, a féléves aláírás megtagadását vonják maguk után. Az igazolt távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal (beadandó dolgozattal, prezentációval) teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), a tantárgy ötfokozatú gyakorlati jeggyel zárul, mely a félévközi feladatok értékeléséből tevődik össze. A félévközi feladat a gyakorlati foglalkozásokon, a foglalkozásvezető által meghatározott feladatok végrehajtása a 12.12. és a 12.13. pontok területéről. A félévközi feladat pótlására a tanárral való egyeztetés alapján meghatározott házi dolgozat formájában van lehetőség a 12.1-12.11 pontok területén kidolgozott feladat elkészítésével.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint.

16.2. Az értékelés: Az osztályzat és a kredit **gyakorlati jegy** formájában szerezhető meg, a gyakorlaton végrehajtott feladatokra kapott osztályzatok átlaga adja, a 14. és a 15. pontoknak megfelelően.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: az aláírás megszerzése, valamint a legalább elégséges GYJ értékelés elérése.

17. Irodalomjegyzék (angolul, magyarul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. MH Összhaderőnemi Egészségügyi Doktrína, 2007.
2. Egészségügyi alapismeretek, elsősegélynyújtás a harctéri életmentő katonák részére. Segédlet. Magyar honvédség egészségügyi központ egészségügyi főnökségi kiadványa, Budapest, 2013.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. SVÉD László: A tervezéstől műveletig, A katona-egészségügy, Egyetemi tankönyv, ZMNE 2009.
2. SVÉD László, KOPCSÓ István: A magyar katona-egészségügy a jelenkor válságaiban, Honvédelmi Minisztérium Honvéd Vezérkar Egészségügyi Csoportfőnökség, 2004.

Budapest, 2020. március 31.

Dr. Csengeri János főhadnagy, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKHFKTA04
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyar katonai hagyományok
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Hungarian military traditions
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke 79 % gyakorlat, 31 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Hadtörténelmi, Filozófiai és Kultúrtörténeti tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Németh Balázs egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz. óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (42 EA + 0 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 3
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:**
    - 8.3.1. A hallgatók a tanórák során találkoznak a vizsgált korszakok legfontosabb fegyvereivel.
    - 8.3.2. A hallgatók három külső program keretében szereznek tapasztalatot a magyar vonatkozású konfliktus régészet és muzeológia tárgyköreiből.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja, hogy a hallgató képet kapjon a mai magyar katonai kultúra kialakulásáról, fejlődéséről, a katonai vezetővel szemben támasztott követelmények, valamint a katonai vezető kötelességeinek koronkénti változásairól, és azok ma is tapasztalható hatásairól.
  - Magyar hadtörténelem és hadművészet történet 896-2020
  - Magyar katonai hagyományok és honvédelem 896-2020**A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):** The goal of the course is to describe the development of the Hungarian military culture, and the transitions of the requirements and duties of the officer, and their effects until today.
  - 9.1.** Hungarian military history and history of the art of war 896-2020
  - 9.2.** Hungarian military heritage and defence 896-2020
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
  - **Tudása:**
    - Átfogóan ismeri a nemzetközi – Európai Unió, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (a továbbiakban: NATO), Egyesült Nemzetek Szervezete (a továbbiakban: ENSZ) – környezetben, háborús és békeművelési helyzetekben, különböző vallási, etnikai és kulturális területen való feladat-végrehajtás feladatait.
    - Behatóan ismeri a harctevékenységi fajtákat, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek

feladatait.

- Ismeri az összefegyvernemi harc támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető feladatait.

- Átfogóan rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.

- Részletekbe menően ismeri szakasz (század) szinten a műszaki-zárási, az erődítési-álcázási, és a robbantási alapismereteket.

- Rendelkezik korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretekkel.

- Meghatározó módon rendelkezik magabiztos angol katonai szaknyelvi kommunikációs készségekkel.

- Ismeri a Magyar Honvédség haderőnemeinek felépítését és alkalmazásának elveit.

- Ismeri általánosan a szárazföldi haderőnem harcászati szintű összefegyvernemi kötelékek összhaderőnemi művelési környezetben történő alkalmazási elveit.

- **Képességei:**

- Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.

- Képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.

- Képes más fegyvernemekkel és szakalegységekkel való együttműködésre.

- **Attitűdje**

- Vállalja és hitelesen képviseli szakterületét, a képesítése szerinti tevékenységeket és azok eredményeit.

- Elkötelezett fegyvernemi munkája eredményessége, hatékonysága iránt.

- Elkötelezett szakterülete etikai és jogi szabályainak betartására.

- Nyitott a képesítésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.

- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.

- Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre.

- **Autonómiája és felelőssége**

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.

- Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét.

- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektcsoportban a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

a) Knowledge:

- Comprehensive knowledge of tasks in international environment, (European Union, North Atlantic Treaty Organization ("NATO"), United Nations ("UN"), war and peacekeeping situations, in various religious, ethnic and cultural fields .

- Is thoroughly familiar with the types of combat activities and the tasks of combat related activities.

- Knows the basic tasks of combat support and combat support services.

- Comprehensive knowledge of the armaments, military equipment and war material of the platoon (company).

b) Capabilities:

- Ability to plan, organize and conduct combat and combat-related activities of the subordinate.
- Is able to apply the necessary technical knowledge for the training of the platoon.
- Cooperation in work with other branch.

c) Attitude:

- Undertakes and credibly represents its area of expertise, the activities it has qualified for, and its results.
- He is committed to the efficiency and effectiveness of his military work.
- Committed to complying with ethical and legal standards in his/her own area of expertise.
- He/she is open to get to know and accept the professional, technological and development results related to his / her qualification and specialty, and seeks to share his / her knowledge.
- Interested in new methods and tools related to the field.
- Accept the importance of lifelong learning, pursues it, continuous vocational training and general self-education.

d) Autonomy and responsibility:

- Has the autonomy of his/her or her position to think through and develop general and specific professional issues based on specific factors and circumstances, relying on his or her wide scope, general and professional literacy, and problem-solving and problem-solving skills.
- Plans and carries out his / her professional activities independently in his / her position, responsibility and authority.
- Involves, by virtue of and in connection with his / her position, in research and development within his / her field of activity and mobilizes his / her theoretical and practical knowledge and skills autonomously, in cooperation with the other members of the group, to achieve the goal (s).

11. Előtanulmányi követelmények HKHFKTA03 Hadtörténelem (Katonai vezetői)

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A honfoglalás, kalandozások hadművészete, hadi kultúrája / Art of war and culture of war of the conquest of the Carpathian Basin and the western campaigns*
- 12.2. Az Árpád kor hadművészete, hadi kultúrája / Art of war and culture of war of the age of the Árpád dynasty*
- 12.3. A vegyesházi királyok, Hunyadiak hadművészete, hadi kultúrája / Art of war and culture of war of the age of kings from various dynasties, and the family Hunyadi*
- 12.4. A 16. század hadművészete, hadi kultúrája / Art of war and culture of war of the 16th century Hungary*
- 12.5. Végváriak, hajdúk – a 15 éves háború és a Bocskai felkelés hadművészete, hadi kultúrája / Life on the border, hajduks, art of war and culture of war of the revolution of Bocskai*
- 12.6. A hadvezér és költő Zrínyi Miklós hadművészete, hadi kultúrája / Art of war and culture of war of Miklós Zrínyi, the military leader and poet*
- 12.7. A kabinet háborúk és Magyarország hadművészete, hadi kultúrája a 18. században / Art of war and culture of war of Hungary in the age of cabinet wars in the 18th century*
- 12.8. A francia forradalmi háborúk kora, hadművészete, hadi kultúrája / Art of war and culture of war of Hungary during the French wars*
- 12.9. A forradalom és szabadságharc 1848-49 hadművészete, hadi kultúrája / Art of war and culture of war of the revolution and freedom fight 1848-49*

12.10. A kiegyezés és a Magyar Királyi Honvédség megszületése / *Austro-Hungarian Compromise and the rebirth of the Hungarian Army*

12.11. Az első világháború magyar vonatkozású hadszínterei / *Hungary and the First World War*

12.12. A Tanácsköztársaság hadművészete, hadi kultúrája / *Art of war and culture of war of The Hungarian Soviets' Republic*

12.13. A Honvédség fejlesztése a két világháború között / *The Hungarian Army in between the two World Wars*

12.14. A Magyar Királyi Honvédség a második világháborúban / *The Royal Hungarian Army in the Second World War*

12.15. A hidegháború és az 1956. évi forradalom / *The Cold War and Hungary, revolution in 1956.*

12.16. A Magyar Néphadsereg 1956-89 / *The Hungarian People's Army 1956-89*

12.17. A Magyar Honvédség a rendszerváltás után: missziók, új típusú konfliktusok / *The Hungarian Army after the fall of socialism: new conflicts, new challenges, international missions.*

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: A tanév második félévére.

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 80 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az aláírás otthon elkészített kritikai esszé megírásával szerzhető meg az oktató által meghatározott témában.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató a félév során egy zárthelyi dolgozatot ír, valamint egy kiselőadást tart a 12.1-12.17 témából. Ezen felül az órai munka folyamatos értékelése útján szerzi meg a tantárgy teljesítéséhez és az évközi jegyhez szükséges értékelést. A zárthelyi dolgozat sikertelenség, illetve hiányzás esetén egy alkalommal ismételhető. A zárthelyi dolgozat esetében minimálisan 50%-ot kell elérni az elégséges osztályzathoz.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltételei:

- A foglalkozások 80%-án való részvétel
- Legalább elégséges zárthelyi dolgozat eredménye
- Kiselőadás

16.2. Az értékelés: ÉÉ

A félévközi jegy megszerzésének feltételei:

- A félévközi jegy a zárthelyi jegyének, órai munka jegyének, valamint a kielőadás jegyének átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A magyar hadtörténelem évszázadai. Szerk.: Király Béla - Veszprémi László. Budapest, 2003.
2. Hermann Róbert: Kis magyar hadtörténet. Budapest, 2013.

3. Válogatás a magyar hadügy írásaiból. Szerk.: dr. Kocsis Bernát: Budapest, 1986.

17.2. Ajánlott irodalom:

4. Magyarország az első világháborúban. Szerk.: Romsics Ignác. Budapest, 2011.

5. Magyarország a második világháborúban Szerk.: Romsics Ignác. Budapest, 2013.

Budapest, 2020.01.17.

Dr. Németh Balázs, PhD,
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** AAÖKTB10
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Anthologia Hungarica. (Szemelvények a kultúra, identitás és nemzet fogalmak tartalmához)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Anthologia Hungarica. (Excerptions illustrating the content of culture, identity and nation notions)
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** közigazgatás-szervező BA
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Alkotmányjogi és Összehasonlító Közjogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Halász Iván, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (0 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy a magyar identitásképző történelmi korszakok különböző, nagyhatású kulturális, politikai, társadalmi és művészeti jelenségeit tárgyalja. A témák vertikálisan időrendet követnek, amelyek horizontálisan kapcsolódnak a Ludoviceum I. másik két tantárgyához is. A szemináriumon résztvevő hallgatók a kultúra, identitás és nemzet kérdésköréhez tartozó fogalmak tartalmával és háttérelmeivel ismerkednek meg. Olyan kultúrtörténeti csomópontokat és jelenségeket tanulmányoznak a megadott szemelvények és illusztrációk által, amelyek nemcsak identitásképző jelentőségük hanem máig a nemzettudat részei is. A magyarországi példákat az egyetemes kultúrtörténet szempontjából is értékelik. A történelmi korok kontextusában bemutatott témákat, helyenként korabeli zenei aláfestés is kiegészíti. A cél, hogy a hallgatók felismerjék az identitásképződés folyamatát kultúrában, politikában, tudományban egyaránt. Tanulmányaik alatt a hallgatók nem csak lexikális ismereteiket bővítik, de egyben a történelmi, kulturális és társadalmi folyamatokra is képesek lesznek rálátni, azokat komplex módon érteni. Felismerik az egyes jelenségek és folyamatok kapcsolatait és jövőt érintő hatásait. A kurzus interaktív gyakorlati foglalkozásokra épít, amelyben a hallgatók az elolvasott szemelvényekkel és kiegészítő illusztrációkkal kapcsolatban önálló felismerésekről számolhatnak be egy-egy téma megbeszélése alatt. A vita keretében részkérdéseket tudnak megfogalmazni, összefüggéseket és folyamatokat vesznek észre és tárnak fel. Az egyes témákhoz általánosabb jellegű alapirodalom tartozik, amely által az érdeklődők tovább tudnak tájékozódni. A kurzust színházlátogatás egészíti ki, valamely a témát érintő fontos darab megtekintésével.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The seminar primarily focuses on the cultural, political, social and artistic aspects of those periods in Hungarian history that largely contributed to the nation's identity formation. The topics follow a vertical chronological order and

can be connected horizontally to the two other courses of Ludoviceum I. During the seminar, students familiarise themselves with the necessary definitions and contexts of terms related to the discussion of culture, identity and nation. With the help of additional illustrations and excerpts, students can discover nodes/crossroads in the field of culture and history - nodes that have been contributing to the national identity ever since. Students are also invited to discuss and give their feedback on the examples of Hungarian history from a more general perspective and to place them in universal historical context. At some points over the course of the seminar, the topics presented in historical context are accompanied by contemporary musical elements too. The aim of the seminar is to enable students to recognise the process of a growing identity and nation in the fields of culture, politics and science. While doing so, they not only extend their lexical knowledge, but also develop the ability of understanding socio-cultural processes in a more complex way. Furthermore, students are going to acquire the ability of discovering the connection between certain historical events and their effects on the future. The seminar is constructed in a practical and interactive way, so that during the discussions, students can present their ideas on the topic while working with the complementary illustrations and excerpts. Through these discourses they will be able to form sub-questions and see through correlations and processes. For those who wish to dig deeper in certain topics during the semester, more general secondary sources are provided. The course may also involve occasional theatre visits, where students can watch plays relevant to the topics covered during the term.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: A hallgatók a tantárgy elvégzésével megfelelő tudással rendelkeznek a magyar nemzeti identitás sajátosságairól, a magyarság kulturális teljesítményeiről, a társadalmi-politikai közösség önazonosságát kifejező tényezőkről. Általános műveltségük erőteljesen bővül, megértik a különböző háttérű jelenségek kapcsolatát.

Képességei: Képesek azonosulni a magyar nemzeti hagyománnyal, kulturális önértékelésük és magabiztosságuk nemzetközi szinten is nő. Felismerik a nemzeti identitással összefüggésben álló erősségeiket és gyengéiket, fejlődik a kritikai és elfogadási készségük. Felismerik az egyetemes és a sajátos kulturális jelenségeket. Képesé válnak komplex problémák megértésére, összefüggések észrevételére, következtetések megfogalmazására. Képesé válnak személyes világnézet kialakítására úgy, hogy a nemzeti identitásuk megmarad. A történelmi és kulturális ismereteket alkalmazott tudásként kezelik.

Attitűdje: A kurzus elvégzése után határozottabb önismerettel és világszemlélettel, az újra nyitottan vesznek részt a közösségi életben. Megértően, figyelmesen és tisztelettel viselkednek a társadalom különböző tagjaival szemben. Sajátjuknak tudják, megőrzik, képviselik és közszolgálatot végző személyekként is továbbadják a megismert érték- és fogalomkészletet. Érdeklődésük megnő a szakterületük szakmai, technológiai fejlesztésére, az innovációk megismerésére és elfogadására.

Autonómiája és felelőssége: A kulturális és történelmi múlt tanulmányozása révén felismerik saját koruk társadalmi-politikai közösségeinek nemzeti és kulturális alapon való összetartozását. Látják a jelen nemzedékeinek történelmi felelősségét. Nagyra értékelik a hivatástudatot és felismerik az egyéni hozzájárulás jelentőségét a társadalmi életben. Nem félnek elköteleződni. Önállóan végzik a problémák végiggondolását és a rendelkezésre álló adatok objektív értékelését, elemzését. Felelősséggel részt vesznek a szakmai közéletben, véleményformálásban, döntésekben. Képesek rangsorolni a problémákat és felismerni saját pozíciójukat adott helyzetekben.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: Students will have sufficient knowledge about the main qualities of their national identity after completing the course. They will be familiar with Hungarian cultural activities and accomplishments and with the aspects expressing the identity of socio-cultural communities. Generally, their overall knowledge is expected to be broadened, so that they will be able to map and understand the complicated connections between different phenomena.

Capabilities: Students will be able to identify with the national traditions and heritage; their

cultural self-esteem and self-awareness will increase on an international level as well. They will recognise their strengths and weaknesses regarding their national identity and they will also improve skills in critical thinking and acceptance. Students will attain the ability to realise historic events both on national and international level, and similarly, they will be able to interpret complex issues, notice correlations and draw conclusions. Hence, they will be able to form a subjective worldview while maintaining/preserving their national identity, as they use the attained historical and cultural knowledge as part of their everyday, practical knowledge.

Attitude: After completing the seminar, students' self-awareness increases, as well as their worldview becomes more well-defined – they are able to participate openly in different social environments. Their ability of understanding and acceptance improves as they become more attentive and considerate towards various members of their society. They regard and maintain the attained values and knowledge as their own and are able to express themselves as representatives of public services. Their interest in developing their own profession increases and they are willing to learn and acknowledge innovations in their fields.

Autonomy and responsibility: Having studied the cultural and historical past, students are able to recognise the mutual cultural and national roots of contemporary socio-political communities. They can realise the responsibility of present-day generations, value their vocation and see the need and importance of individual contribution in the society. They are willing to take on commitments and are able to think about problems independently. Correspondingly, they can judge and study information in an objective, impartial way. They take on responsibility in the public sphere, as well as in forming opinions and making decisions. Finally, they can classify and rank problems as well as identify their own position in certain situations.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** "Cultura animae" - a kultúra, az identitás, a nemzet fogalomkörei; a nacionalizmus kérdése (Cultura animae" – Concepts of culture, identity and nation. The issue of nationalism);
- 12.2.** "latinul Ungarusok" - a Csodaszarvastól a Hármaskönyvig: a történelmi magyar identitástudat ("Ungarus in Latin" – From the 'Mythical Deer' until the Tripartitum: the historical Hungarian identity);
- 12.3.** "Unio trium nationum" - a korona és a hivatali latin takarásában: kulturális és politikai identitások a Magyar Királyság politikai nemzetén belül (Unio trium nationum" – híd by the Crown and the Court Latin: cultural and political identities in the political nation of the Hungarian Kingdom);
- 12.4.** „magnum aldamas, fecerunt” – fejezetek a magyar nyelv és írás történetéből a nyelvújításig („magnum aldamas, fecerunt” – Chapters from the history of Hungarian language and writing until the language reform);
- 12.5.** "ne szidalmaztassék senki az religióért" - a tordai országgyűlés szellemisége, a magyarországi vallások és a történelmi egyházak kulturális szerepe ("Nobody shall be shamed for the religion" – the spirit of the National Assembly of Torda and the cultural role of the religions and historical churches in Hungary);
- 12.6.** "Az jó hírért, névért" - a katonaelet kulturális és társadalmi hatásai Magyarországon ("Fort he goodwill and good name" – social and cultural impact of the life of soldiers in Hungary);
- 12.7.** "mi Róma büszke ifjainak Athén" - a bécsi testőrség, a Szent István rend, a magyar felvilágosodás, nyelvújítás és a nemzettudat átalakulása (The Vienna Guard, the Order of Saint Stephen, the Hungarian enlightenment, the language reform and the change of national awareness);
- 12.8.** "A nemzet múzeuma" - értéktár, szimbólum, kulturális mozgalom; a magyar világörökség (Museum of the Nation" – collection of values, symbol, cultural movements, Hungarian World Heritage);

- 12.9.** "Tudós társaság" - Magyarország és az egyetemes tudományosság; a magyar géniusz (Society of scientists" – Hungary and the science of the World, the 'Hungarian Genius');
- 12.10.** "Secessio" - magyar képzőművészet és korszerűség ("Secessio" – Hungarian fine arts and modernity);
- 12.11.** "Nyugat" - irodalmi reflexiók és fordulópont ("Nyugat" – Literaturistic reflections and landmarks);
- 12.12.** "A magyar játékszínről" - társadalmi nézetek kifejezése a színházban (Articulation of social views in the theatre);
- 12.13.** "Legyen a zene mindenkié!" - magyar zeneszerzők és a világhír; a Kodály módszer (Shall the music be everyone's!" – Hungarian composers and the world fame; the Kodály-method);
- 12.14.** "Magyar az, aki annak vallja magát"? - magyar gondolkodásmód a 21. század nézőpontjából; hungarikumok (Is Hungarian who declares himself Hungarian"? – Hungarian way of thinking in the 21th century, Hungaricums);

12.15. Színházlátogatás: A Nemzeti Színház vagy az Erkel Színház egy előadásának megtekintése (Theatre visit: taking part on a performance in the National Theatre or in the Erkel Theatre).

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. Az ezt meghaladó távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia és egyedileg megbeszélte többletfeladatot kell megoldania ahhoz, hogy megszerezhesse az aláírást. A hallgató köteles minden kihagyott óra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja a szemináriumok látogatása, az előírt olvasmányok ismerete, aktív órai részvétel és egy ajánlott színház előadásának megtekintése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele a kurzust záró 42 pontos feleletválasztós teszt utolsó előtti órán való kitöltése. Pótlása, javítása az utolsó órán lehetséges.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy a tanórai aktivitás, a megtartott kiselőadás és a zárthelyi dolgozat eredményéből.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Szabó Ádám (szerk.): Ludoviceum I. Anthologia Hungarica szemelvénykötet, NKE, Budapest 2020. ISBN 978-963-498-257-9;

17.2. Ajánlott irodalom:

7. Domanovszky Sándor (szerk.): Magyar művelődéstörténet, Magyar Történelmi Társulat, Budapest 1939.
8. Gazda István: Magyar tudománytörténet, Magyar Tudománytörténeti Intézet, Piliscsaba 1997. ISBN 963-04-8737-3;
9. Gáspár Zsuzsa (szerk.): Magyar világörökség, Officina '96 Kiadó, Budapest 2003. ISBN:

9789639705371;

10. Gyurgyák János: Ezzé lett magyar hazátok. A magyar nemzeteszme és nacionalizmus története, Osiris, Budapest 2007. ISBN: 9789633899076.

Budapest, 2022.09.22.

Dr. Halász Iván, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** VTKPTA01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Fenntartható fejlődés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Sustainable development
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** közigazgatás-szervező BA
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Víz tudományi Kar, Víz- és Környezetpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Baranyai Gábor, PhD, adjunktus
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja, hogy általános bevezetést nyújtson a hallgatók számára a földi természeti környezet átalakulását befolyásoló társadalmi és gazdasági megatrendekbe, azonosítsa az ebből következő globális és helyi átalakulási és alkalmazkodási kihívásokat, valamint összefoglalja az állam kapcsolódó feladatait. Ennek megfelelően a tantárgy tudományközi ismeretek széles körét kívánja egyetlen célfüggvény mentén szintetizálni és közérthető módon a hallgatók számára átadni.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course aims at providing a general introduction to the fundamental social and economic megatrends that are shaping the radical transformation of the natural environment on planet Earth as well as the ensuing global and local transformation and adaptation challenges with a focus on the concomitant responsibilities of governments. To that end the course follows a multidisciplinary approach by with a view to departing a wide range of knowledge blocks synthesized in a concise and easily understandable manner.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: ismeri a világ meghatározó környezeti, gazdasági és társadalmi folyamatait, átlátja az ebből fakadó globális veszélyeket, kihívásokat és lehetőségeket. Tisztában van a fenntartható fejlődés fogalmával, fő mérőszámaival, nemzetközi dimenzióval. Ismeri az állam fenntartható fejlődéssel kapcsolatos feladatait, eszköztárát, a fenntarthatóságra irányuló állami cselekvés intézményi és jogi kereteit.

Képességei: Képes átlátni és azonosítani a jövőbeni igazgatási, hivatásrendi tevékenysége kapcsán releváns megatrendeket és azokat hivatali tevékenysége keretei között értelmezni. Képes az összetett fenntarthatósági kihívások szélesebb kontextusát felismerni, ideértve különös tekintettel a más igazgatási ágak, hivatásrendek feladatkörébe tartozó feladatokat.

Attitűdje: Figyelemmel van a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kihívások és feladatok összetettségére, rendszer szintű kapcsolataira. Ennek megfelelően nemcsak az egyedi probléma gyors megoldására törekszik, hanem igyekszik a probléma eredetét is megismerni, továbbá más igazgatási ágak, hivatásrendek feladatait és lehetőségeit is azonosítani. Együttműködik más igazgatási ágak képviselőivel.

Autonómiaja és felelőssége: Saját, mások és az általa irányított szervezet munkáját önállóan, kellő felelősséggel tervezi, szervezi, irányítja, ellenőrzi. A szakterületéhez kapcsolódóan megfelelő áttekintő-, rendszerező-, rendszerszemléletű képességgel rendelkezik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The student would become familiar with the major environmental, economic and social megatrends of the world as well as the ensuing global risks, challenges and opportunities. The student would have a solid understanding of the notion of sustainability, the major indicators and the international dimensions of sustainability. He/she would have a robust knowledge of the role of governments in sustainable development, together with the administrative and legal toolkits, structure and institutions.

Capabilities: The student would be capable of understanding and identifying the megatrends relevant for his/her future professional activities. He/she would be able to recognise the broader context of complex sustainability challenges, including tasks belonging to other branches of administration.

Attitude: The student would direct attention to the complexities of sustainability challenges and tasks as well as their systemic interlinkages. To that end he/she would not only try to solve isolated, individual issues but would also aim to discover the root problem as well as to identify the relevant tasks and opportunities of other branches of government. The student would cooperate with his/her counterparts in other branches of government.

Autonomy and responsibility: The student would organise his/her work with responsibility and autonomy as well as manage, direct and control the activities of those under his/her supervision. The student would develop comprehensive, systemic and systematic approach to his/her work.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés: a fenntartható fejlődés kihívása (Introduction: the challenge of sustainable development)

12.2. Választak az emberiség előtt a 21. század kezdetén, gyorsuló megatrendek, világunk radikális átalakulása, a fenntartható fejlődés mint államszervezési és -igazgatási cél. Rendszerelméleti alapismeretek és a földi ökoszisztémák működésére vetítve.

12.3. (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 0,5 ó. ea)

12.4. A 21. század meghatározó folyamatai I. (Megatrends in the 21st century I)

12.5. A természeti környezet állapotromlását előidéző megatrendek (népességrobbanás, zöld forradalom, urbanizáció, gazdasági globalizáció, ipari forradalmak), az Antropocén és a „Nagy gyorsulás” fogalma, világunk átalakulásának elhelyezése a földtörténeti skálán.

12.6. (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 0,5 ó. ea)

12.7. A 21. század meghatározó folyamatai II. (Megatrends in the 21st century II)

12.8. A megatrendek környezeti hatásai (éghajlatváltozás, biológiai sokféleség csökkenése, vízválság, a tengerek állapotának romlása, talajpusztulás, környezetegészségügyi hatások), társadalmi-gazdasági hatások (jövedelmi különbségek növekedése, globális középosztály kiemelkedése, perifériák leszakadása, a társadalmi szerepek, mechanizmusok és értékrend változása).

12.9. (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 0,5 ó. ea)

- 12.10.** A fenntartható fejlődés fogalma, mérőszámai, elmélete (The notion, theories and indices of sustainable development)
- 12.11.** Történeti háttér, a fenntartható fejlődés fogalmának értelmezési lehetőségei: erős v. gyenge fenntarthatóság, a fenntarthatóság mérőszámai. Megoldási javaslatok: ökológiai gazdaságtan, társadalmi innováció és szemléletváltás, technológiai fejlődés. A fenntartható fejlődés etikai vonatkozásai.
- 12.12.** (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 0,5 ó. ea)
- 12.13.** A fenntartható fejlődés nemzetközi vonatkozásai (The international dimensions of sustainable development)
- 12.14.** A ENSZ mint a globális fenntarthatósági törekvések motorja: a Stockholmi Konferencia, Brundtland-jelentés, Riói Konferencia, Johannesburgi Konferencia, a Millenniumi Fejlesztési Konferencia, Rio + 20, az ENSZ 2030-ig szóló fejlesztési programja (fenntartható fejlesztési célok), intézményrendszer, a nemzetközi környezetjog fejlesztése. Fenntarthatóság az Európai Unióban, az EU környezetvédelmi és tágabb fenntarthatósági programjai és jogszabályai. A nemkormányzati szervezetek nemzetközi tevékenysége.
- 12.15.** (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 1 ó. ea)
- 12.16.** A fenntartható fejlődés közgazdaságtana (The economics of sustainable development)
- 12.17.** Piaci kudarcok és a környezeti probléma, az állam környezetvédelmi célú beavatkozásának közgazdasági célrendszere, fenntarthatóság a magyar államháztartás rendszerében, az Európai Unió támogatáspolitikája.
- 12.18.** (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 1 ó. ea)
- 12.19.** Az állam jogalkotó tevékenysége I. (Legislation I)
- 12.20.** Alkotmányjogi alapok, a környezeti jog rendszere és eszközei, a környezeti hatások vizsgálata és a környezetvédelmi engedélyezési eljárások, társadalmi részvétel.
- 12.21.** (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 1 ó. ea)
- 12.22.** Az állam jogalkotó tevékenysége II. (Legislation II)
- 12.23.** Ágazati környezetvédelmi szabályozás: levegővédelem, zajvédelem, vízvédelem, természetvédelem, hulladékgazdálkodás, éghajlatvédelem. Rokon területi jogszabályok (energia, közlekedés, mezőgazdaság).
- 12.24.** (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 1 ó. ea)
- 12.25.** Az állam szakpolitika-alkotó és végrehajtó tevékenysége (Policy-making and implementation)
- 12.26.** A fenntarthatósági politikák rendszere Magyarországon: tervek, programok, intézmények. A fenntartható fejlődés közigazgatási intézményrendszere: OGY, kormány, kormányhivatalok, települési önkormányzatok, speciális jogállású szervek.
- 12.27.** (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 1 ó. ea)
- 12.28.** A települési önkormányzatok szerepe (The role of local governments)
- 12.29.** A települési önkormányzatok feladatai és hatáskörei általában, a településrendezés, a települési környezetvédelmi feladatok és hatáskörök, példák a jó önkormányzati gyakorlatra.
- 12.30.** (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 1 ó. ea)
- 12.31.** A katasztrófavédelem és a rendőrség feladatai (Responsibilities of the disaster management administration and of the police forces)
- 12.32.** A környezeti problémák katasztrófavédelmi kihívásai, a katasztrófavédelmi igazgatás Magyarországon, a Nemzeti Biztonsági Stratégia, katasztrófavédelmi hatáskörök a fenntarthatóság

szolgálatában (polgári védelem, tűzvédelem, iparbiztonság), hatósági hatáskörök, fenntarthatóság érvényesítése a katasztrófavédelemben). A rendőrség szerepe: nyomozóhatósági, szabálysértési hatáskörök, veszélyes eszközök és anyagok használatával kapcsolatos hatáskörök, közlekedésrendészet, határrendészeti feladatok, környezeti veszélyhelyzetekkel kapcsolatos rendőrségi feladatok.

12.33. (Nappali: 2. ó. ea)

12.34. Honvédség és a fenntartható fejlődés (Sustainable development and the armed forces)

12.35. Új biztonságpolitikai kihívások (természeti erőforrásokkal kapcsolatos nemzetközi katonai konfliktusok, belső instabilitás, migráció), a hadsereg szerepe a környezeti katasztrófákkal kapcsolatos feladatok, a környezeti konfliktusok környezeti hatásai, a hadsereg működésének fenntarthatósága.

12.36. (Nappali: 2. ó. ea)

12.37. Ágazati kihívások és válaszok Magyarországon I. (Sectoral challenges and responses in Hungary)

12.38. Éghajlatváltozás, energia, mezőgazdaság, vízgazdálkodás, Hulladékgazdálkodás, közlekedéspolitikai, szociálpolitika.

12.39. (Nappali: 2. ó. ea)

12.40. Az egyén szerepe – mit tehetek én? (The role of the individual in sustainable development)

12.41. Szemléletformálás, öntevékenység, oktatás. Mindennapi cselekvési lehetőségek.

12.42. (Nappali: 2. ó. ea)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgatónak a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie, 30 % ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem irható alá. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A kurzusok a félév végén kollokviummal záródnak.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A tanórákon való részvétel a tematikában meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

Kollokvium (írásbeli), ötfokozatú értékelés, (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Baranyai Gábor-Csernus Dóra szerk.: A fenntartható fejlődés és az állam feladatai Dialóg Campus Budapest 2018. ISBN 978-615-5889-98-1;
2. Gyulai Iván: A fenntartható fejlődés Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány Miskolc

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Zlinszky János-Balogh Dorka szerk.: Világunk átalakítása: a fenntartható fejlődés 2030-ig megvalósítandó programja Pázmány Press Budapest 2016. ISBN 978-963-308-279-9;
2. Kerekes Sándor: A környezetgazdaságtan alapjai Aula Budapest. ISBN: 9789633945964;
3. Bándi Gyula: Környezetjog Szent István Társulat Budapest 2014. ISBN: 9789633898796.

Budapest, 2022.09.22.

Dr. Baranyai Gábor, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁTKTB01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Információs társadalom
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Information Society
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** közigazgatás-szervező BA
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Társadalmi Kommunikáció Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Koltay András, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az óra célja, hogy a hallgatókat felkészítse jelenlegi világunk, az információs társadalom mélyebb megértésére. Az előadássorozat komplex módon és társadalmi oldalról közelíti meg a témakört, az alapvető fogalmi keret megismerése után különböző szemszögekből dolgozza fel ezt a rendkívül sokszínű, társadalmunkat, kultúránkat és gazdasági folyamatainkat gyökeresen meghatározó jelenséget. A kurzuson külön hangsúlyt kap az információs társadalom államra, közigazgatásra, a demokráciára és a jog világára gyakorolt hatása. A tanegység elvégzésével a hallgatók megismerik az információs társadalom átfogó magyarázatát (narratíváit), illetve részterületeinek kihívásait. Az előadások egymásra épülnek, és az egyetem információs társadalommal foglalkozó szakemberei mellett egy-egy terület szakértő vendégelőadói is részt vesznek az oktatásban.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course's main goal is to prepare students for a deeper understanding of the information society of our time. The lectures examine the subject-matter from a comprehensive social perspective: after providing the fundamental conceptual framework, information society is scrutinized from different angles as a colorful, complex and defining concept. The course highlights the impacts on the state, the administration, democracy and the law. While completing the course, students understand the main narratives of information society, and face the challenges of its special fields.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Átfogóan ismeri a közzolgálat – hivatásrendjétől eltérő – további területeinek alapvető tudásanyagát. Ismeri az államtudomány, a honvédelem, a rendészettudomány, a fenntartható fejlődés és az információs társadalom tárgykörének kiinduló kérdéseit, továbbá tájékozott az Európa-tanulmányok, valamint a nemzetközi politika és biztonság legalapvetőbb témáiban. Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek

szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik. Ismeri az információs társadalom kialakulása által indukált legfontosabb közpolitikai kérdéseket, társadalmi folyamatokat, ideértve különösen az információs társadalom fogalmát és értelmezési kereteit, a technológia és társadalom viszonyrendszerét, a digitális állam hálózatait, a nyilvánosság megváltozott kereteit, a magánszféra kihívásait a digitális korban, az állam és politika szerepét, az e-közigazgatás alapjait. Ismeri a digitális kornak az állam demokratikus működésére gyakorolt hatását és a szabályozás legfontosabb kihívásait.

Képességei: Képes eligazodni a mind gyorsabban változó világ politikai folyamataiban, és van elképzelése a rendre bekövetkező politikai-gazdasági és intellektuális válságok értelmezéséről. Alkalmazni tudja a kortárs politikai jelenségek elemzése során a ma használatos politikatudományi szaknyelv alapszókincsét, az uralkodó eszméket történeti fejlődésükben tudja értelmezni. Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja. Képes megérteni az információs társadalom kialakulásának és mozgatórugóinak legfontosabb aspektusait, azokat képes rendszerbe helyezni és visszaadni.

Attitűdje: A politikai jelenségek világában határozott világszemlélettel, de az újra nyitottan az újra tájékozódik. Hajlandó és képes az övétől eltérő politikai és ideológiai nézetek értelmezésére, kritikusan képes belátni saját tévedéseit, felismeri a nemzeti és európai múlt értékeit, összekapcsolja a jelen problémáit a múltbeli előzményeikkel, képes az ok-okozati összefüggések felismerésére, vitaképes, az érvek vitáját mint kulturális vívmányt értékeli, megértő más nemzetek és kisebbségek eltérő gondolkodási mintái iránt, hatékonyan képes saját és nemzeti politikai közössége álláspontja mellett érvelni. Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására. Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére. Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

Autonómiaja és felelőssége: A történeti múlt megismerése és tanulmányozása révén felismeri politikai közösségünk jelen nemzedékeinek történeti felelősségét, érzékeli a közszolgálati munka tényleges erkölcsi tétjét, a közösség szolgálatára úgy szellemileg, mint a szaktudás tekintetében tudatosan, önállóan és diákközösségeiben is készül. Bár biztosan kézben tartja a kritikai ítéletalkotás legalapvetőbb eszközeit, társaságkereső és együttműködő, felébredt benne a hivatástudat és lelkiismerete révén megszólal benne az egyéni áldozatvállalás hangja. Felelősséget érez a közszolgálat egésze iránt és kialakul benne az a magával szembeni igényesség, amely biztosítja, hogy saját szakterületén méltó részt vállaljon annak működtetésében. Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: Students know the fundamental challenges of sustainability and information society.

Capabilities: Students are able to understand the ever faster changing global political developments, and to explain regularly occurring political-financial and intellectual challenges. They are able to understand the key aspects of the emergence and driving forces of the information society, to systematize and reproduce them.

Attitude: Students get informed of political developments with clear worldview, values and openness to the new.

Autonomy and responsibility: Students realize the historic responsibilities of present generations, detect the real relevance of public service, preparing themselves for serving the community.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Bevezetés. Az információs társadalom fogalma, átfogó értelmezése (nyomtatott – digitális, ipari – posztipari – információs, egyéni – hálózati társadalom) (The comprehensive conceptualization of information society);
- 12.2. A digitális kultúra fogalma és jellemzői (Concept and peculiarities of digital culture);
- 12.3. Állam és politika az információs társadalomban (State and politics in the information society);
- 12.4. Technológia és társadalom viszonya: Mesterséges intelligencia, automatizáció, robotok (Technology and society: Artificial intelligence, automation, robots);
- 12.5. A demokratikus nyilvánosság az információs társadalomban (Challenges for democracy and regulation);
- 12.6. Jog az információs társadalomban (Law in the information society);
- 12.7. A magánszféra a digitális világban (Privacy in the digital age);
- 12.8. Közigazgatás az információs társadalomban, e-közigazgatás (Public administration in the information society, e-governance);
- 12.9. Kiberbiztonság (Cybersecurity);
- 12.10. E-business és e-kereskedelem, a munka változó világa (E-business and commerce, and the changing world of labour);
- 12.11. Az információs társadalom infrastruktúrája: elektronikus hírközlés alapjai (The infrastructure of the information society: fundamentals of electronic communications);
- 12.12. Hálózattudomány és hálózati társadalom (Network science and society);
- 12.13. Tudásszerzés az információs társadalomban (Getting knowledge in the information society);
- 12.14. Big Data

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Nappali tagozaton 3 előadás (6 tanóra), levelező tagozaton 1 előadás (2 tanóra) elmulasztása fogadható el. Az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs félévközi feladat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Részvétel az előadásokon a tematikában meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

Írásbeli kollokvium (ötfokozatú értékelés).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Információs társadalom szöveggyűjtemény (2020).

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Zódi Zsolt: Platformok, robotok és a jog. Új szabályozási kihívások az információs társadalomban. Budapest, Gondolat, 2018. ISBN: 978 963 693 865 9;
2. Koltay András: Az új média és a szólásszabadság. Budapest, Wolters Kluwer, 2019., ISBN: 978 963 295 879 8;
3. Barabási Albert-László: Behálózva – a hálózatok új tudománya. Budapest, Helikon, 2008., ISBN: 9789634330394;
4. Manuel Castells : A hálózati társadalom kialakulása. Budapest, Gondolat–Infonia, 2005., ISBN: 9639567930;
5. Niall Ferguson: A torony és a tér. Budapest, Scolar, 2019., ISBN: 9789635090488.

Budapest, 2022.09.22.

Dr. Koltay András, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKEHVA62
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai infokommunikáció és elektronikai hadviselés alapjai
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Basics of military infocommunications and electronic warfare
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezető alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Elektronikai Hadviselés Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Haig Zsolt mk. ezredes, egyetemi tanár, PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 8 GY + 6 SZ)
    - 8.1.2. levelező munkarend:
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A híradó és informatikai rendszerrel kapcsolatos alapfogalmak. A híradó szolgálat helye, szerepe a vezetés és irányítás rendszerében. Az MH-ban rendszeresített híradó eszközök. A védelmi informatikai rendszerek alapfogalmai, főbb típusai, azok jellemzői, üzemeltetésének általános szabályai és alkalmazási lehetőségei. A rádióelektronikai felderítés (SIGINT) és az elektronikai hadviselés (EW) alapfogalmai, eszközrendszere. Az EW összetevői és a köztük lévő összefüggések
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Basic terms connected to communication and information systems. Place and role of signal service in the command and control system. Signal devices in the HDF. Basic terms, main types and features of defence IT systems (DITS). Employment possibilities of DITS and general rules of their operation. Basic terms, devices and systems of signal intelligence (SIGINT) and electronic warfare (EW). Main components of EW and coherency between them
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Átfogóan ismeri a szakasz (század) kommunikációs, híradó és informatikai eszközeit, informatikai alkalmazói feladatait. Ismeri a Magyar Honvédség haderőneveinek felépítését és alkalmazásának elveit.

Képességei: Felkészült arra, hogy későbbi munkavégzése során képes legyen a rendelkezésre álló informatikai alkalmazások hatékony használatára. Képes magas szinten alkalmazni a szakterminológiát magyarul és angolul is. Meghatározó módon rendelkezik a katonai alegység

(szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással.

Attitűdje: Nyitott a szakterületéhez kapcsolódó informatikai szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére. Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre.

Autonómiája és felelőssége: Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott források alapján történő kidolgozását. Önállóan végzi munkáját, amelynek során használja a rendelkezésre álló infokommunikációs eszközöket, tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: He/She has a thorough knowledge of the communication, signals and IT tools and IT applications of the platoon (company). He/She knows the structure of the services of the Hungarian Defence Forces and the principles of their application.

Capabilities: He/She is prepared to use the available IT applications efficiently in your future work. He/She is able to use the special terminology in high-level both Hungarian and English languages. He/She has knowledge of commanding military platoon.

Attitude: She/He is open to get to know, accept and authorize the IT professional, technological development and innovation related to his/her field. He/She understands the importance of lifelong learning, makes an effort to realize it, and endeavours for continuous vocational training and general self-training.

Autonomy and responsibility: Based on professional guidance, He/She thinks through comprehensive and specialized professional issues and develops them by specific resources. He/She works independently using critical infocommunication tools, while critically evaluating and continuously correcting his/her activities.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Híradó alapfogalmak, a híradó szolgálat feladata, helye szerepe az MH-ban. (*Basic concepts, tasks of the Signals and their role in the HDF*)

12.2. A vezetés és irányítási rendszer híradó támogatása. (*Signal support of C2*)

12.3. Az MH-ban rendszeresített híradó eszközök jellemzői, alkalmazásuk elvei. (*Characteristic of signal equipment and principles of their applications*)

12.4. Az informatikai rendszerek fogalma, felépítése, általános jellemzői (*Concept, structure and general characteristics of IT systems*)

12.5. Informatikai alkalmazások fogalma, típusai (*Concept and types of IT applications*)

12.6. A katonai informatika eszközrendszere (*Means of military IT*)

12.7. A NATO és nagyobb tagállamok informatikai rendszerei (*IT systems of NATO and larger member states*)

12.8. A Magyar Honvédség informatikai rendszerei és alkalmazásai (*IT systems and applications in the Hungarian Defense Forces*)

12.9. Az információtechnológia fejlődésének irányai, újszerű katonai rendszerei és eszközei (*Development trends in IT and novel military IT systems and devices*)

12.10. A védelmi információtechnológia sajátos területei: speciális (terepi) kivitelű és viselhető információ-technológiai eszközök (*Specific areas of defense IT: special designed and wearable IT devices*)

12.11.A rádióelektronikai felderítés (SIGINT) és az elektronikai hadviselés alapjai (*Basic theory of SIGINT and Electronic Warfare*)

12.12. Elektronikai támogatás (*Electronic Support Measures*)

12.13. Elektronikai ellentevékenység (*Electronic Countermeasure*)s

12.14. Elektronikai védelem (*Electronic Protection*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák minimum 75%-án való részvétel kötelező. Ennél nagyobb arányú tanórai távolmaradás az aláírás megtagadásával jár. Az igazolt távolmaradás az oktató által meghatározott házi dolgozat beadásával pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félévsorán három zárthelyi dolgozat megírása kötelező. A zárthelyi dolgozatok megírására híradás modulból a 12.3, informatika modulból a 12.10, elektronikai hadviselés modulból pedig a 12.14. tárgykör leadását követő tanórán kerül sor. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles. Az elmaradt zárthelyi dolgozat az oktatóval való egyeztetést követően pótolható. Az elégtelen zárthelyi dolgozat a félév során két alkalommal javítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a foglalkozások legalább 75%-án való részvétel és a három zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés típusa félévközi értékelés. A félévközi értékelést a három zárthelyi dolgozat számtani átlageredménye adja. Az értékelés ötfokozatú skálán történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább megfelelt beszámoló értékelés

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Munk S.: Katonai informatika II. Katonai informatikai rendszerek, alkalmazások egyetemi jegyzet, ZMNE, Budapest, 2006.
2. Magyar Honvédség Híradó és Informatikai Doktrína A Magyar Honvédség kiadványa, 2014.
3. Haig Zs. – Kovács L. - Ványa L. - Vass S.: Elektronikai hadviselés. NKE, 2014. ISBN:978-615-5305-87-0
4. Sándor M. – Farkas T. – Jobbágy Sz.: Híradásszervezés egyetemi jegyzet, ZMNE Budapest, 2009. (J 1897)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Munk S.: Katonai informatika III. (A katonai informatika eszközrendszere). [Military information technology III. egyetemi jegyzet, ZMNE, Budapest, 2003
2. Ált/27 Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 2. kiadás; MHDSZOFT kód 11313

Dr. Haig Zsolt ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKKVKA08
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai vezetés- és szervezéstudomány II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Leadership and Organization Theory II
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Ujházy László ezredes, tanszékvezető, egyetemi docens, PhD
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. **heti óraszám – nappali munkarend:** 3
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Az elméleti ismeretek szemináriumok során történő feldolgozása, a gyakorlatorientált képzés elősegítése céljából.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A katonai szervezetvezetés nemzetközi aspektusai. Más államok katonai vezetési rendszerei, sajátosságai, a békevezetés és a különleges jogrend alapján történő vezetés eszközei, módszerei. A katonai vezetői kompetenciák fejlesztésének módszerei. A katonai szervezetek, diagnosztizálásának, innoválásának, a struktúrák alakításának, folyamatainak ismerete. A katonai vezetői szerepek gyakorlása különböző szituációkban.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): International aspects of leadership. Special features of the leadership systems of other states. Methods for developing military leadership competencies. Be familiar with the diagnosis, innovation, structure and processes of military organizations. Exercising military leadership roles in different situations.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással és készséggel;
  - Rendelkezik saját fegyverneme iránti elhivatottsággal és más fegyvernemek szakmai kultúrájának tisztelésével;
  - Rendelkezik a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretekkel;
  - Rendelkezik a szakasz (század) békevezetési okmányai és azok vezetéséhez szükséges ismeretekkel;
  - Rendelkezik korszerű teljesítményértékelési és a beosztottakat motiváló képességekkel;

- Általánosan ismeri a Magyar Honvédség haderőnemeinek (szárazföld, légierő) felépítését és alkalmazásának alapjait, elveit.

Képességei:

- Képes a rábízott alegység békeidőszaki és békétől eltérő körülmények közötti vezetésére;
- Képes az első tiszti beosztás ellátásához szükséges jogok, kötelezettségek, parancsadási és fegyelmi jogkörök gyakorlására;
- Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére;
- Képes a szakasz (század) harci és békevezetési okmányainak vezetésére.

Attitűdje:

- Képes a kapott parancsok, feladatok logikus, időben történő, hatékony végrehajtására;
- Képes a Szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, század (üteg) szintű parancsnoki feladatok végzésére, a rábízott alegység (szakasz) harcának vezetésére bonyolult viszonyok között is;
- Képes a rábízott alegység (szakasz) kiképzésének vezetésére;
- Képes a specializációjának megfelelő szaktiszti beosztások ellátására;
- Képes az alárendelt katonai szervezet működésének bonyolult helyzetekben történő eredményes biztosítására.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, mely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és megoldó készségére támaszkodik;
- Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét;
- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektszerte a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit;
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli;
- Döntési helyzetekben felelősséget vállal az azok következtében kialakuló komplex hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Have the professional knowledge and skills necessary to lead the military unit (section);
- Have a dedication to own branch and respect the professional culture of other branches;
- Have the necessary technical knowledge for the preparation of the platoon (company);
- Have the necessary technical knowledge to fill the command and control documents
- Have state-of-the-art performance assessment and motivation skills;
- Have general knowledge of the services (army, air force) of the Hungarian Defence Forces and the basic principles of their application.

Capabilities:

- Capable of the leadership of a subunit in peacetime and under non-peaceful conditions;
- Capable of the planning, organizing and directing the combat and combat-related activities of the sub-unit;
- Capable of managing the documents of the platoon (company).

Attitude:

- Logical, timely and efficient execution of the received commands and tasks;

- Leadership at platoon level and after a short preparation time, performing command duties at the level of a company, even in difficult conditions;
- To lead the training of the sub-unit (platoon);
- To hold a position appropriate to his/her specialization;
- To ensure the effective operation of the subordinate military organization in difficult situations.

Autonomy and responsibility:

- Has the autonomy of his or her position to think through general and specific professional issues and to develop them based on specific factors and circumstances, relying on his/her wide scope, general and professional literacy, and ability to recognize and solve problems;
- Plans and carries out his/her professional activities independently in his/her position, responsibility and authority;
- Involves, by virtue of and in connection with his/her position, research and development in the field of his/her activities and mobilizes his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously, in cooperation with the other members of the team, to achieve the goals;
- Independently represents his/her professional opinion in decision-making situations;
- In decision-making situations, he/she takes responsibility for the complex effects that result from them.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum

(magyarul, angolul – English):

12.1. Az amerikai katonai vezetés rendszere. (*The American command and control system.*)

12.2. A francia katonai vezetési rendszer. (*The French command and control system.*)

12.3. Szeminárium. (*Seminar.*)

12.4. A brit katonai vezetési rendszer. (*The UK command and control system.*)

12.5. A német katonai vezetési rendszer. (*The German command and control system.*)

12.6. Szeminárium. (*Seminar.*)

12.7. Szeminárium. (*Seminar.*)

12.8. A TLP módszer. (*The TLP.*)

12.9. A módszerek gyakorlása. A szervezeti együttműködés, a vezetési funkciók gyakorlása előre meghatározott szituációkban. (*Practicing methods. Organizational collaboration, the exercise of leadership functions in predefined situations.*)

12.10. A módszerek gyakorlása. A szervezeti együttműködés, a vezetési funkciók gyakorlása előre meghatározott szituációkban. (*Practicing methods. Organizational collaboration, the exercise of leadership functions in predefined situations.*)

12.11. Az MDMP módszer. (*The MDMP.*)

12.12. A módszerek gyakorlása. A szervezeti együttműködés, a vezetési funkciók gyakorlása előre meghatározott szituációkban. (*Practicing methods. Organizational collaboration, the exercise of leadership functions in predefined situations.*)

12.13. A módszerek gyakorlása. A szervezeti együttműködés, a vezetési funkciók gyakorlása előre meghatározott szituációkban. (*Practicing methods. Organizational collaboration, the exercise of leadership functions in predefined situations.*)

12.14. Szeminárium. (*Seminar.*)

12.15. A katonai szervezeti hatékonyság fejlesztésének módszerei. (*Methods for developing military organizational efficiency.*)

12.16. Szeminárium. (*Seminar.*)

12.17. A szervezeti diagnosztika alapján a változások, a szervezetben generálható innováció alakíthatósága, a vezetői kompetenciák és a csoporthatékonyság fejlesztése. (*The development of changes, the innovation that can be generated in the organization, the development of managerial competencies and group efficiency based on organizational diagnostics.*)

12.18. Szeminárium. (*Seminar.*)

12.19. A módszerek gyakorlása. A szervezeti együttműködés, a vezetési funkciók gyakorlása előre meghatározott szituációkban. (*Practicing methods. Organizational collaboration, the exercise of leadership functions in predefined situations.*)

12.20. Szeminárium. (*Seminar.*)

12.21. Szeminárium. (*Seminar.*)

12.22. Ellenőrző foglalkozás, írásbeli dolgozat. (*Final test.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

évente / 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 80%-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel, az oktatóval való egyeztetés alapján, meghatározott témában beadott, legalább elégségesre értékelt, házidolgozattal pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tantárgy elméleti anyagából, az utolsó foglalkozáson, egy zárthelyi dolgozat és az önálló és kiscsoportos gyakorlati feladatok kidolgozása portfólió formában. A zárthelyi dolgozat és a portfólió értékelése ötfokozatú skálán történik (51%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles). A két feladatra kapott érdemjegy számtani átlaga határozza meg a gyakorlati jegyet. A zárthelyi dolgozatban esszéjellegű kérdések szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témakörei a 12. pontban olvashatók. A félévközi feladatok pótlása, kijavítása a szorgalmi időszak végéig legfeljebb két alkalommal lehetséges, az oktatóval egyeztetett időpontban.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy (ötfokozatú) a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bencsik Andrea: Változások menedzselése, szervezetfejlesztés. Veszprémi Egyetemi Kiadó, Veszprém, 1998.
2. Kovács Ferenc: Az amerikai tiszt. Zrínyi Kiadó, Budapest, 1987. ISBN 963-326-976-8
3. Magyar István: A brit hadsereg tisztje. Zrínyi Kiadó, Budapest, 1990. ISBN 963-327-000-6
4. Pápai Imre: A Bundeswehr tisztje. Zrínyi Kiadó, Budapest, 1987. ISBN 963-326-985-7

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Allied Command Operations Comprehensive Operations Planning Directive. Interim V2.0, Supreme Headquarters Allied Powers Europe, Mons, 2013.

Budapest, 2020. március 11.

Dr. Ujházy László ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HK925A042
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Matematika VEZ 2
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Mathematics VEZ 2
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50 elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK, Természettudományi Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Nagy Imre, adjunktus, PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 1+1
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: nincsenek
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A határozatlan integrál (primitív függvény) ogalma. Alapintegrálok. Fontosabb integrálási szabályok, parciális integrálás. A határozott integrál ogalma és kiszámítása. Newton-Leibniz formula. Alkalmazások, területszámítás.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Indefinite integral (antiderivative). Integrals of basic functions. Important integration rules, intergation by parts. Definition and calculation of definite integral. Newton-Leibniz formula. Applications, area calculation.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.

Attitűdje:

  - Nyitott a képesítésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.

Autonómiája és felelőssége:

  - Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések

végiggondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, mely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.

- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektcsoporthoz a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the basics covering all spectrum of the technical field, and has a comprehensive blasting knowledge.

- Familiar with reading technical drawings and making simple technical drawings.

Capabilities:

- Able to use the professional methodological knowledge needed to train his squad.

Attitude:

- Open to getting to know and accept the professional, technological and development results related to his/her qualification and specialty, and is striving to share his/her knowledge.

Autonomy and responsibility:

- With the autonomy of his/her position, he/she carries out general and specific professional issues and develops them according to specific factors and circumstances, relying on his/her wide scope, general and professional literacy, and problem-solving skills.

- Involved in and related to research and development within his/her area of activity and mobilizing his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously in cooperation with the other members of the group in order to achieve their goal(s).

11. Előtanulmányi követelmények: Matematika VEZ 1 (HK925A021)

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A határozatlan integrál (primitív függvény) fogalma. Alapintegrálok. Fontosabb integrálási szabályok, parciális integrálás. (*Definition of indefinite integral (antiderivative). Integrals of basic functions. Important integration rules, integration by parts.*)

12.2. A határozott integrál fogalma és kiszámítása. Newton-Leibniz formula. Alkalmazások, területszámítás. (*Definition and calculation of definite integral. Newton-Leibniz formula. Applications, area calculation.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente / 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy teljesítéséhez a tanórák legalább 70%-án jelen kell lennie a hallgatónak. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az aláírás megtagadásra kerül. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A távolmaradás következtében elmaradt óra az oktatóval egyeztetett időpontban pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A számonkérés a félév során két zárthelyi dolgozat keretében történik. Az első dolgozat a 12.1 anyagrészt, a második dolgozat a 12.2 anyagrészt kéri számon.

A dolgozatok pótlására, javítására egyszer, a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség egy

pótdolgozat keretében.

Az érdemjegy megszerzéséhez a zárthelyi dolgozat(ok) összpontszámának vagy a pótdolgozat pontszámának több mint 50%-a szükséges. Az elégséges érdemjegyhez 51-60% szükséges, közepeshez 61-75%, jóhoz 76-90%, jeleshez 91-100%.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy a 15. pontnak megfelelően.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges érdemjegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kocsiné Fábíán Margit: Integrálszámítás, ZMNE egyetemi jegyzet, 2003.
2. Kocsiné Fábíán Margit: Matematikai Feladatgyűjtemény: Integrálszámítás, NKE egyetemi jegyzet, 2013. ISBN: 978-615-5527-72-2

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bárczy Barnabás: Integrálszámítás, Műszaki Könyvkiadó, 1992. ISBN: 9789631630619
2. Scharnitzky Viktor: Matematikai feladatok, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998. ISBN: 9631911616
3. G.B. Thomas, M.D. Weier, J. Hass, F.R. Giordano: Thomas-féle kalkulus 1. & 2., Typotex, 2006. ISBN: 9789632798332

Budapest, 2020. január 31.

Dr. Nagy Imre, PhD,
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM³

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA450
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szárazföldi csapatok harcászata
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics of Land Forces
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke⁴: 66 % elmélet 33 % gyakorlat,
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapszak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Vukics Ferenc, kiemelt gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa⁵**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus folyamán a hallgatók megismerkedhetnek a lövés és harcokci csapatok kultúrájával és összefegyvernemi kötelékek harcának elméletével és gyakorlatával.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): This introductory course will provide students with the basic understand of the culture of the Infantry and Armour Corps as well as the theory and practice of the operations of the combined arms formations.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Rendelkezzen a megfelelő alap katonai vezetői (parancsnoki) kompetenciákkal;
  - Rendelkezzen a harctevékenységi fajták, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek ismeretével;
  - Rendelkezzen az összefegyvernemi harc támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető ismereteivel;
  - Ismerje általánosan a Magyar Honvédség haderőnemeinek (szárazföld, légiereő) felépítését és alkalmazásának alapjait, elveit.

Képességei:

³ Ha az oktatás idegen nyelven folyik, a tantárgyi programot az adott idegen nyelven kell elkészíteni.

⁴ Az ismeretanyag-tartalom, az elérendő kompetenciák jellege, az ismeretátadás módja és a számonkérés módja összevetésével, együttes, komplex megítélésével

⁵ Részletezni kell a foglalkozás (tanóra) típusa szerint a heti és féléves, illetve ahol a heti óraszám nem értelmezhető, a féléves óraszámot.

- A harcászati ismereteinek, a szakasz és századszintű harcászat alapfogalmainak, alapelveinek gyakorlati alkalmazására;
- A rábizott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére;

Attitűdje:

- A kapott parancsok, feladatok logikus, időben történő, hatékony végrehajtására;

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, mely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint probléma felismerő és megoldó készségére támaszkodik;
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli;

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- fully understand the basics of military leadership;
- fully understand the basics of fighting activities;

Capabilities:

- Practical use of basic theoretic of infantry platoon and company's fighting activities;
- Basics of TLP.

Attitude:

- Fulfil the received orders exactly and in time.

Autonomy and responsibility:

- have a wide horizon related to the basics of military leadership;
- be able to emphasis and support his own opinion related to professional issues.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A összefegyvernemi (gépesített lövész és harckocsi) harcászat helye, szerepe az összhaderőnemi műveletek rendszerében (1x90')
(*All-arms operations' place in the system of joint operations.*)

12.2. A gépesített lövész alegység (raj, szakasz) a harcban (2x90')
(*Mechanized infantry small unit (squad, platoon) TTPs.*)

12.3. A gépesített lövész alegység (raj, szakasz) a válságreagáló és béketámogató műveletekben (1x90')
(*Mechanized infantry small unit (squad, platoon) TTPs conducting peace support and crisis response ops.*)

12.4. A harckocsi alegység (raj, szakasz) a harcban (3x90')
(*Tank small unit (squad, platoon) TTPs.*)

12.5. Gyakorlati (harcjármű ismeret, harcalaki) foglalkozás (6x90')
(*Practical training (battle drills, APC drills)*)

12.6. Szeminárium.
(*Seminar*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente / 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a

távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása a 12.1-12.5 és a Peace Keeping Techniques (ADL 069) és Introduction to COIN (ADL 145) online tanfolyam sikeres elvégzése (North Atlantic Treaty Organization Joint Advanced Distributed Learning (NATO JADL) – <https://jadr.act.nato.int/>).

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása és a NATO JADL oklevél bemutatása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés: évközi értékelés.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: minimum ZH eredmény 50% +1 pont, és a NATO JADL oklevél bemutatása.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

- Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadás, [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces, 3rd ed.] Budapest, MH, 2012
- Magyar Honvédség Szárazföldi Harcszabályzat IV. rész, [Doctrine of Tactics of Land Forces of the Hungarian Defence Forces, Part 4] Budapest, MH, 2013

17.2. Ajánlott irodalom:

- Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére [Tactical Handbook for Platoon Commanders and Commanding NCOs] (Nyt. szám: 18/761.)
- Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
- Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009
- USARMY SUT Smartbook

Budapest, 2020. március 15.

Vukics Ferenc
kiemelt gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTLA01
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légierő csapatok harcászata
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics of Air Power
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33 % gyakorlat, 67 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** nemzetközi biztonság és védelempolitikai alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Összhaderőnemi Művelési Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Csengeri János főhadnagy, PhD (hadtudomány), egyetemi adjunktus
- 8. A tanórák száma (előadás+szeminárium+gyakorlat)**
  - 8.1.** összes óraszám: 42
    - 8.1.1.**Nappali munkarend: 42 (28 EA + 6 SZ + 8 GY)
    - 8.1.2.**Levelező munkarend: -
  - 8.2.**heti óraszám nappali munkarend: 3
  - 8.3.**Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a speciális témák ismertetésére a Magyar Honvédség szakértői is bevonásra kerülnek.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal a légierő haderőnem fegyvernemei alkalmazásának elméleti alapjait, működésének meghatározó alapelveit. Átfogó képet adni a harcászati repülőcsapatok, légvédelmi rakéta- és tűzércsapatok, valamint a légtérellelőrző csapatok szövetségi és nemzeti keretek közötti alkalmazásáról, a kapcsolódó rendszerek működéséről.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To inform students of theoretical bases and fundamental principles of operational employment of branches of Air Forces. To give comprehensive picture about operational employment of military aviation, air defence missile troops and radar and C2 units.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudás:

  - Rendelkezik a megfelelő alap katonai vezetői (parancsnoki) kompetenciákkal; a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással és készséggel; saját fegyverneme iránti elhivatottsággal és más fegyvernemek szakmai kultúrájának tiszteletével;
  - Ismeri a magyar biztonság- és védelempolitikát meghatározó alapvető nemzetközi politikai, gazdasági, társadalmi és katonai folyamatokat, tényezőket, trendeket, ezek hatását a légierő haderőnem fejlesztésére és alkalmazására.
  - Ismeri a 20. és a 21. század nemzetközi konfliktusainak napjaink biztonságpolitikájára gyakorolt általános hatásait, az aktuális nemzetközi konfliktusok légi hadviselési

szegmensének jellemzőit.

- Ismeri a légierő alkalmazásának doktrinális alapjait; a légierő különböző értelmezéseit; a potenciális légi műveletek főkérdéseit;
- Ismeri a Magyar Honvédség légierő csapatainak képességeit, szervezését és nemzetközi szerepvállalásait.

Képesség:

- Képes a biztonság- és védelempolitikával összefüggő nemzetközi tagságokból, szervezeti és partnerkapcsolatokból fakadó kötelességek, feladatok, folyamatok értelmezésére és elvégzésére.
- Képes a biztonság- és védelempolitikához kapcsolódó kormányzati, ágazati és szervezeti szintű stratégiák értelmezésére és végrehajtható szintű érvényesítésére.
- A hallgatók képesek elemezni korunk konfliktusai légi komponensét; az adott országok légierőjének képességeit; egy adott ország, szövetség légi doktrína rendszerét;

Attitűd:

- Alkalmos munkakörének megfelelő egyéni munkavégzésre és csoportmunkára.
- Kritikai gondolkodásmóddal rendelkezik, mások véleményét tiszteletben tartja, álláspontját hitelesen képviseli, ugyanakkor munkáltatójához lojális.
- Elkötelezett és lojális a közszolgálat iránt, képes felelősségteljes munkavégzésre és magatartásra.
- Megosztja tudását és tapasztalatait a társaival.

Autonómiaja és felelőssége:

- Szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelő önállósággal, szakmai felkészültséggel és felelősséggel végzi munkáját, a hivatali utat betartja.
- Vezetői vagy koordinációs hatáskör esetén képes szervezni a hozzá tartozó munkatársak tevékenységét.
- A szervezeti struktúrában elfoglalt helyétől függően képes hatékony és konstruktív tevékenységre, a szakmai álláspontok és érdekek érvényesítésére az intézményen belüli és kívüli együttműködési formákban.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- He/she is familiar with Hungary's priorities in foreign affairs, trade and national policy and their development; the geopolitical characteristics of the scope of Hungarian foreign policy; international legislation and legislation of the European Union; realities and prospects of international and European Union economies; priorities and atmosphere of Hungary's defence policy, and the correlations of the above.
- He/she is familiar with Doctrinal basics of Air Power;
- He/she is familiar with Approaches of Air Power;
- He/she is familiar with Main issues of potential Air Operations;
- He/she is familiar with Air operations conducted NATO and leading members of the Alliance;
- He/she is familiar with Capabilities, organizations and international contribution of the Hungarian Air Forces.

Capabilities:

Students have abilities to analyse of

- Air components of contemporary wars or crises;
- Air Forces of relevant states;
- Air operations doctrines;

Attitudes:

- Openness and being receptive to customers' problems.
- Students share their knowledge and experiences with their mates.
- Being interested in handling the problems occurring during official law application.

Autonomy and responsibility:

He/she organizes, manages and controls his/her own and the other's work in the organisation, which he/she manages. He/she provides management guidance and self-check. He/she has a systematic and systemic overview ability in relation to his/her field.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1.** A légiereő meghatározása, jellemzői, helye, szerepe a védelmi rendszerben. A légiereő rendeltetése, feladatrendszere. A légiereő erőforrásai, alkalmazásának alapelvei. (*Definition of air power, it's role in defence system. Tenets of employment of air power*)
- 12.2.** A légiereő doktrínája, a légi stratégia, a légiereő szerepkörök. (*Doctrinal system of air power, air warfare strategy and functions of air power*)
- 12.3.** Konferencia (csoportos foglalkozás) (*Syndicate work*)
- 12.4.** Az MH légiereő szervezeti rendszere, a főbb rendszeresített eszközök alkalmazási lehetőségei. (*Organizations of the HUAF, major weapon systems*)
- 12.5.** A légiereő vezetésének alapjai. (*Basics of command and control of air power*)
- 12.6.** Konferencia (csoportos foglalkozás) (*Syndicate work*)
- 12.7.** A légi szembenállási hadműveletek alapjai. (*Basics of counter air operations*)
- 12.8.** A felszíni erők elleni hadműveletek. (*Counter land operations*)
- 12.9.** A támogató légi műveletek tartalma, összefüggései más műveletekkel. (*Supporting air operations*)
- 12.10.** A légiereő alkalmazása nem háborús műveletekben. Légtérellenőrzés alacsony intenzitású konfliktus és háborús helyzetben. (*Employment of air power in MOOTW, air control in crisis and war time*)
- 12.11.** Konferencia (csoportos foglalkozás) (*Syndicate work*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: maximum 3 alkalom (6 kontaktóra) hiányzás elfogadott, ezen távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A foglalkozás anyagainak és a kötelező irodalom feldolgozása, a ZH dolgozatok eredményes teljesítése. A ZH-k a 12.6 és 12.11 foglalkozásra tervezettek.

A zárthelyi időtartama 45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.

Értékelés rendje:

- 0-49 % Elégtelen (1);
- 50-60 % Elégséges (2);
- 61-70 % Közepes (3);
- 71-80 % Jó (4)
- 81 – 100 % Jeles (5)

Javításra és pótlásra a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség. Elmaradt ZH egy alkalommal pótolható, sikertelen ZH két alkalommal javítható.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:** a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint, valamint a ZH legalább elégséges megírása.
- 16.2. Az értékelés:** Az osztályzat és a kredit **ÉÉ** (évközi értékelés) formájában szerezhető meg, az ZH-k egyszerű matematikai átlaga alapján.
- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:** az aláírás megszerzése, valamint a legalább megfelelt **ÉÉ** értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék (angolul, magyarul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Krajnc Zoltán: A légierő megváltozott szerepe a 21. század hadviselésében, Budapest, Geopolitikai Tanács Közhasznú Alapítvány, 2006. (Geopolitikai Tanács Közhasznú Alapítvány: Műhelytanulmányok; 7.), ISBN:978-615-5305-67-2
2. Krajnc Zoltán: A légierő eszmerendszerként való értelmezése, In: A katonai vezetői-parancsnoki (harcászati vezetői) kompetenciák fejlesztésének lehetséges stratégiája. 241 p., Budapest: Nemzeti Közsolgálati Egyetem, 2014. pp. 175-192. ISBN:978-615-5305-67-2
3. Re/419 – Légi Műveletek Doktrína. Magyar Honvédség, 2015.
4. Kurta G. (szerk.): Légierő hadművelet-elmélet (egyetemi-jegyzet), Budapest, ZMNE 2000,
5. Ruttai L. – Krajnc Z. : A légierő doktrinális alapjai, Budapest 2001, ZMNE, Egyetemi-jegyzet,

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Krajnc Zoltán, Ruttai László: Rakétavédelem, Budapest: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, 2006. 183 p.
2. Krajnc Zoltán: A légierő képességalapú közelítése, mint a parancsnokképzés egyik alap kognitív kompetenciája, In: Krajnc Zoltán (szerk.): A katonai vezetői-parancsnoki (harcászati vezetői) kompetenciák fejlesztésének lehetséges stratégiája. 241 p. Budapest: Nemzeti Közsolgálati Egyetem, 2014. pp. 163-173., (ISBN:978-615-5305-67-2)
3. AJP 3.3 B – Allied Joint Doctrine for Air and Space Operations. NATO Standardization Office, NATO, Brussels, 2016.

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Csengeri János főhadnagy, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA03**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki és vegyivédelmi csapatok alkalmazásának alapjai 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Employment of Engineer and CBRN troops 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 20 % gyakorlat, 80 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Tamás alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben vannak végrehajtva.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A műszaki támogatással és a műszaki szakcsapatokkal kapcsolatos alapismeretek. A műszaki támogatás nem műszaki csapatok által végrehajtandó feladatai. Elméleti ismeretek az ABV fegyverek és toxikus ipari anyagok pusztító hatásairól. A CBRN fegyverek elleni való védelem lehetőségei. Az ABV RIÉR működési rendje. Az ABV védelem feladatai és elvei.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The fundamentals of engineer support and engineer troops. Engineer tasks of non-engineer troops. Theoretical knowledges about characteristics and effects of CBRN weapons and Toxic Industrial Materials. The protection against CBRN weapons. The operating system of CBRN WRS. Principles and aim of CBRN defence.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos ABV védelmi feladatok megtervezésére, megszervezésére
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Az ABV szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to plan and organize platoon (company) CBRN defence tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Share CBRN defence experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Műszaki támogatás alapelvei (Fundamentals of engineer support).

Műszaki támogatás fogalma, feladatai, a feladatok csoportosítása és jellemzői. A nem műszaki csapatok által végrehajtható műszaki feladatok.

12.2. Műszaki csapatok alkalmazása (Employment of engineer troops).

Műszaki csapatok jellemzői, csoportosítása, feladataik. Alegységek műszaki támogatásának alapjai. Zárthelyi dolgozat az 1-2. tárgykörökből.

12.3. ABV fenyegetések (NBC threats).

Az ABV-fegyverek fogalma, fajtái, alkalmazásuk és típusaik, az ABV-fegyverek alkalmazására utaló jelek.

12.4. Az ABV védelem elemei (Elements of NBC defence).

Veszély-jelek és jelzések, szennyezettség jelölések, a szennyezett terepszakasz leküzdésének

rendszabályai. ABV felderítés alapelvei, alegységszintű eszközei. Egyéni és kollektív vegyvédelmi eszközök. Az ABV mentesítés szintjei és végrehajtásának felelőségi köre. Zárthelyi dolgozat az 3-4. tárgykörökből.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Két zárthelyi dolgozat az elméleti tantárgyrészekből. A dolgozatokban esszé és gyakorlati jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozatok szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is. A hiányzás vagy egyéb okból mulasztott zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: évközi értékelés. Az érdemjegyet a két zárthelyi dolgozatra kapott értékelés képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A gépesített lövész-, (harckocsi-) alegységek harcának műszaki támogatása. Jegyzet. ZMNE 2000.
2. Berek Tamás: ABV (CBRN) védelmi alapismeretek. Honvédelmi Ismeretek. ZMNE, 2011.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. A műszaki biztosítás története I-III. Jegyzet. ZMKA, Budapest, 1992.
2. Grósz Zoltán: ABV védelem alapjai. Jegyzet, ZMNE, Budapest, 2003..
3. STANAG 2394 ATP-3.12.1 Allied Tactical Doctrine for Military Engineering, NATO, Brussels, 2018.

Budapest, 2022. január 15.

Bakos Tamás alezredes,
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKHJITA079
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Alegységparancsnoki gyakorlati ismeretek (jog, gazdálkodás, kiképzés, személyügy, békevezetés)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Practical Knowledge of Subunit Commanders
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 25 % gyakorlat, 75 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Honvédelmi Jogi és Igazgatási Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Petruska Ferenc alezredes, adjunktus
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1+1)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** *jogszabály értelmezés, jogesetmegoldás.*
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy oktatásának célja a honvédelem szervezetrendszerének, feladatainak és jogi szabályozóinak elsajátítása. A tárgy keretében ismertetésre kerülnek a katonák jogai és kötelességek, a katonai és honvédelmi bűncselekmények, a katonai büntetőeljárás szabályai is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): All students and participants are to receive training on the following topics: the institutional system, tasks and regulations of national defence; the rights and duties of military staff; military offences; and rules regarding military criminal procedure.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

A tantárgy oktatása nélkülözhetetlen a katonákra vonatkozó általános jogszabályi-, gazdasági-, személyügyi-, kiképzési- és békevezetési ismeretek elsajátításához, valamint több jogág területéről szintetizálja az ismereteket.

Tudása:

- Átfogóan ismeri a nemzetközi – Európai Unió, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (a továbbiakban: NATO), Egyesült Nemzetek Szervezete (a továbbiakban: ENSZ) – környezetben, háborús és békeműveleti helyzetekben, különböző vallási, etnikai és kulturális területen való feladat-végrehajtás feladatait.
- Átfogó módon rendelkezik az első tiszti beosztás ellátásához szükséges jogi ismeretekkel.

- Behatóan ismeri a harctevékenységi fajtákat, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek feladatait.
- Ismeri az összefegyvernemi harc támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető feladatait.
- Átfogóan ismeri a szakasz (század) szinten az atom, biológiai és vegyi (a továbbiakban: ABV) rendszabályok alkalmazásának rendszerét.
- Meghatározó módon ismeri a rögtönzött robbanóeszközök (improvised explosive device - IED) jellemző tulajdonságait és az ellenük való tevékenység rendszabályait.
- Átfogóan ismeri a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertant.
- Részletekbe menően ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és az azok vezetéséhez szükséges ismereteket.
- Átfogóan rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
- Részletekbe menően ismeri szakasz (század) szinten a műszaki-zárási, az erődítési-álcázási, és a robbantási alapismereteket.
- Behatóan ismeri a Magyar Honvédség katasztrófavédelmi feladatai megoldásához való hozzájárulás alegységszintű elméleti és gyakorlati feladatait.
- Rendelkezik korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretekkel.
- Ismeri a szakasz (század) kommunikációs, híradó és informatikai eszközeit, informatikai alkalmazói feladatait.
- Ismeri az alapvető egészség- és járványügyi, valamint sebesültellátási feladatokat.
- Meghatározó módon rendelkezik magabiztos angol katonai szaknyelvi kommunikációs készségekkel.
- Átfogóan ismeri a korszerű teljesítményértékelési és a beosztottakat motiváló eljárásokat.
- Alapvetően ismeri a médiával kapcsolatos eljárásokat.
- Ismeri a Magyar Honvédség haderőnemeinek felépítését és alkalmazásának elveit.
- Ismeri általánosan a szárazföldi haderőnem harcászati szintű összefegyvernemi kötelékek összhaderőnemi műveleti környezetben történő alkalmazási elveit.
- Részletekbe menően ismeri a felderített célokra tüzérségi tűz kérését, tüzérségi tűz hatásosságának megfigyelését, a tűz helyesbítését.

Képességei:

- Képes a harcászati ismereteinek, a szakasz és századszintű harcászat alapfogalmainak, alapelveinek gyakorlati alkalmazására.
- Meghatározó módon rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással.
- Képes a rábízott alegység békeidőszaki és békétől eltérő körülmények közötti vezetésére.
- Képes az első tisztí beosztás ellátásához szükséges jogok, kötelezettségek, parancsadási és fegyelmi jogkörök gyakorlására.
- Képes a rábízott alegység (szakasz) készenlétének fenntartására, fokozására vonatkozó rendszabályok betartására és betartatására.
- Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
- Képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasznál rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközök alkalmazására és üzemeltetésére.
- Képes a terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására.
- Képes más fegyvernemekkel és szakalegységekkel való együttműködésre.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz (IED) veszélyes környezetben való kezelésére.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) harci és békevezetési okmányainak vezetésére.

Attitűdje:

- Elkötelezett fegyvernemi munkája eredményessége, hatékonysága iránt.
- Elkötelezett szakterülete etikai és jogi szabályainak betartására.
- Nyitott a képezésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére,

befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.

- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.
- Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.
- Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét.
- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektcsoportban a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli.
- Döntési helyzetekben felelősséget vállal az azok következtében kialakuló komplex hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- to have an overall knowledge on state administration law, international law and the law of armed conflict as well as on the concerning ethical norms;
- to have an overall knowledge on the research methods and abstraction techniques regarding military theory and practice, as well as the methods of elaborating the practical aspects of theoretical questions;
- to have a thorough knowledge on the global, continental and regional aspects and processes of security policy and additionally, the organizations operating in this field (NATO, European Union, United Nations, Organization for Security and Co-operation in Europe, African Union and other international organizations) and their respective operations.

Capabilities:

- to have an overall objective knowledge – based on a wider general and social science literacy – on international social and political incidents and phenomena;
- to be able to explore and to innovatively adapt into feasible theory and practice the overall legal system of the armed forces and his/her own activities by resorting to an interdisciplinary approach.

Attitude:

- to identify with the overall and special circumstances and professional identity required for the scientific research and the elaboration of alternative solutions for the theoretical and practical problems of joint force operations;
- to make decisions taking into account the legal and ethical norms regarding joint force operations and his/her own activities;
- to internalize the principle of continuous professional socialization and innovation serving the

public good in the course of analysing scientifically and elaborating solutions to the operational problems, activities and work of the controlled military staff, as well as modernizing the managed organizations' working arrangements in the course of working out new methods and processes;

- to take a proactive role for the effective operation of the military diplomacy system as well as for the military decision-making processes of international organizations.

Autonomy and responsibility:

- to independently think through and elaborate the general and specific issues paying attention to the circumstances and contributing factors and based on his/her broadened perspective, general and professional literacy as well as problem recognition and problem solving ability;
- to independently plan and carry out his/her professional activities based on what is expected in his/her position and based on his/her responsibilities and authorities;
- to contribute autonomously and in collaboration with others to the research, development and projects within the scope of his/her activities in order to obtain the set objective;
- to independently represent his/her own professional opinion in decision-making contexts;
- to take responsibility for decisions and their possible impacts.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika.

- 12.1. Védelmi jog fejlődésének sarokpontjai, a jogállami védelmi jog kialakulása;
- 12.2. A honvédelem jogi szabályzói, az Alaptörvény honvédelemre vonatkozó rendelkezései;
- 12.3. A honvédelmi törvény és a honvédek jogállásáról szóló törvény fogalma, tartalma;
- 12.4. Az egyes állami szervek és a Magyar Honvédség kapcsolata;
- 12.5. A különleges jogrend és az alkalmazható rendkívüli intézkedések;
- 12.6. Kibertérrel kapcsolatos jogi kérdések áttekintése;
- 12.7. Függetlenségi viszonyok, a parancsadás szabályai;
- 12.8. A katona lőfegyverhasználata, az egyéb kényszerítő eszközök
- 12.9. A hivatásos, a szerződéses katona, a tartalékosok fajtái, jogállásuk
- 12.10. A katonák egyes emberi jogainak korlátozásai, indokuk
- 12.11. Fegyelmi, kártérítési, szolgálati járadék szabályok
- 12.12. A katonai bűncselekmények
- 12.13. A honvédelmi bűncselekmények
- 12.14. A katonai büntetőeljárás szabályai, sajátosságai
- 12.15. Alegységparancsnokok gazdálkodási alapismeretei
- 12.16. Alegységparancsnokok személyügyi feladatai
- 12.17. A fegyveres erők alkalmazásának nemzetközi és nemzeti jogi feltétel- és követelményrendszere, katonai műveletek nemzetközi és nemzeti jogi alapjai.

Description of the subject, curriculum (English):

- 12.1. The cornerstones of the development of defense law, the development of the rule of law;

- 12.2. Legal regulations of defense, provisions of the Fundamental Law on defense;
- 12.3. Concept and content of the Defense Act and the Act on the Status of Soldiers;
- 12.4. Relations between state organs and the Hungarian Defense Forces;
- 12.5. Special legal order and applicable emergency measures;
- 12.6. Overview of cyberspace legal issues;
- 12.7. Dependencies, rules of command;
- 12.8. Soldier's use of firearms, other coercive devices;
- 12.9. Professional, contract soldier, types of reservists, status;
- 12.10. Restrictions on certain human rights of soldiers, their justification;
- 12.11. Disciplinary, compensation, retirement rules;
- 12.12. Military crime;
- 12.13. Defense crimes;
- 12.14. Rules and features of military prosecution;
- 12.15. Basic command of subunit management;
- 12.16. Personnel duties of subunit commanders;
- 12.17. International and national legal conditions and requirements for the use of the armed forces, international and national legal bases for military operations.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez a tanórák legalább 75%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni..

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A számonkérés a félév során két zárthelyi dolgozat keretében történik. A dolgozat a 12.1-12.12 anyagrészt kéri számon.

A dolgozatok pótlására, javítására egyszer, a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség egy pótdolgozat keretében.

Az érdemjegy megszerzéséhez a zárthelyi dolgozat(ok) összpontszámának vagy a pótdolgozat pontszámának több mint 50%-a szükséges. Az elégséges érdemjegyhez 51-60% szükséges, közepeshez 61-75%, jóhoz 76-90%, jeleshez 91-100%.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás feltétele a tanórák 14. pont szerinti látogatása és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok teljesítése.

16.2. Az értékelés: a gyakorlati jegy a 12. pontban meghatározott ismeretekből, amelynek részét képezi a kötelező irodalom és az előadásokon elhangzott tananyagból gyakorlati feladat, illetve jogeset megoldása.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom és jogszabályok jegyzéke:

1. Bódi Stefánia, Kádár Pál, Petruska Ferenc: Jogi ismeretek honvéd tisztjelölteknek. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 2014. Kiadás helye és éve. ISBN: 978-615-5491-07-8;
2. Farkas Ádám, Kádár Pál (szerk.): Magyarország katonai védelmének közjogi alapjai. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2016.
3. Farkas Ádám (szerk.): A honvédelem jogának elméleti, történeti és kortárs kérdései. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5889-73-8
4. Farkas Ádám: A fegyveres védelem mint állami alrendszer és annak szabályozási sajátosságai. Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társaság, Budapest, 2018.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Farkas Ádám: Tévelygések fogásában?: Tanulmányok az állam fegyveres védelmének egyes jogtani és államtani kérdéseiről, különös tekintettel Magyarország katonai védelmére. Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társaság, Budapest, 2016. ISBN: 978-963-12-5593-5
2. Farkas Ádám (szerk.): Védelmi alkotmányosság az új típusú biztonsági kihívások erőterében. Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társaság, Budapest, 2018.
3. Kelemen Roland: A katonai igazságszolgáltatás Magyarországon 1867-1949 – Egy elfelejtett jogterület a jogalkotás tükrében. Gondolat Kiadó, Budapest, 2017.
4. Kelemen Roland (szerk.): Források a kivételes hatalom szabályozásának magyarországi geneziséről. Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társaság, Budapest, 2017.

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Petruska Ferenc alezredes, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA02
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai tereptani ismeretek I.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Topography I.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Állami légiközlekedési alapképzési szak, Katonai logisztika alapképzési szak, Katonai üzemeltetés alapképzési szak, Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kállai Attila, egyetemi docens, PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: —
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1 + 1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: vegyes tanulási program (*blended learning*)
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja, hogy a honvéd tisztjelöltek megismerjék a terep harcászati jelentőségét; a terep tanulmányozásának és értékelésének helyét és szerepét a katonai döntéshozatal (MDMP) folyamatában; a terep tanulmányozásának és értékelésének feladatait, eszközeit és módszereit; a terepelemzés eredményeinek megjelenítési lehetőségeit; továbbá a térképészeti anyagok vezetési eszközként való alkalmazását.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the subject is to make cadets familiar with tactical significance of the terrain; the role and function of terrain analysis and assessment in military decision making process (MDMP); the procedures, tasks and tools of terrain analysis and assessment; the possible terrain visualization methods and tools; and use of map and remote sensing products as tools of command and control.)
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri az összefegyvernemi harc támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető feladatait.
  - Rendelkezik korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
  - Képes a terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására.

Attitűdje:

- Nyitott a képezésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Having knowledge of basic tasks in combat support and combat service support for combined arms combat.
- Having advanced knowledge in areas of military map reading, land navigation, terrain analysis, and military geography.

Capabilities:

- Ability to plan, organize and manage combat and combat related activities of assigned subunits.
- Ability to navigate on the field, and to use equipment and tools for navigation.

Attitude:

- Susceptibility to cognition and understanding all professional, technological and development results related to the special field, and pursuit of knowledge dissemination.
- Interest in new methods and techniques related to the special field.

Autonomy and responsibility:

- With the autonomy of the position, consideration of general and special professional issues and elaboration based on specific factors and circumstances, relying on a broad perspective, general and professional literacy, and as well on problem recognition and problem solving skills.

11. Előtanulmányi követelmények: Katonai tereptan és geoinformációs ismeretek (HKMTTA01)**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

- 12.1.** A terep elemei és harcászati tulajdonságai (*Land features and its tactical characteristics*)
- 12.2.** A terep tanulmányozásának és értékelésének módszerei és feladatai (*Procedures, and tasks of terrain analysis and assessment*)
- 12.3.** A terep tanulmányozása és értékelése harcászati tevékenységek szerint (*Terrain analysis and assessment by combat activities*)
- 12.4.** Katonaföldrajzi értékelések módszerei, eszközei, feladatai és tartalma (*Methods, tools, tasks and content of military geographical analyses*)
- 12.5.** Terepvázlatok típusai és készítésének szabályai (*Types of field sketches and rules for making them*)
- 12.6.** A terep parancsnoki szemrevételezése és a tereptájékoztató végrehajtása (*Preliminary terrain reconnaissance and command briefing about terrain*)
- 12.7.** A térkép mint vezetési eszköz (*The map as a tool of command and control*)
- 12.8.** Munkatérképek, térképvázlatok és térképhelyettesítők összeállítása (*Compiling workmaps, map sketches, and map substitutes*)
- 12.9.** Távérzékelési anyagok és adatok elemzése-értékelése (*Analysis and assessment of remote sensing data products*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozásokon aktívan részt venni, különös tekintettel az ismeretszintfelmérő, a szemináriumi és a gyakorlati foglalkozásokra. A hallgató igazolt okkal (egészségügyi, külföldi képzési, vezénylési) az összes foglalkozás legfeljebb egyharmadáról hiányozhat. Az ezt meghaladó mértékű hiányzások a féléves aláírás megtagadását vonják maguk után. Az igazolt hiányzás következtében elmaradt ismeretközlő foglalkozások konzultáció formájában, az ismeretszintfelmérők a tantárgy oktatójával egyeztetett időpontban pótolhatók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban kidolgozott három alapszintű (1-5. témakörök); és egy komplex (6-9. témakörök) önállóan végrehajtott gyakorlati feladattal, valamint egy alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A kidolgozott gyakorlati feladatok értékelése a végrehajtott részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegeként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással. A gyakorlati feladatok kidolgozásának pontos paramétereit a tantárgy oktatója határozza meg az első foglalkozáson. A feladatok megoldásához a tantárgyi tematikában részletezett ismeretanyag elsajátítása szükséges. Az ismeretanyag eredményes elsajátításához alapvetően a kötelező és az ajánlott szakirodalom használható fel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A kurzus teljesítését igazoló aláírás megszerzésének feltétele a tanórákon való részvétel követelményeinek teljesítése, valamint a zárthelyi írásbeli dolgozat és a gyakorlati feladatok legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés: A gyakorlati jegy a tantárgy elméleti anyagának gyakorlati alkalmazását és az alkalmazási készség értékelését teszi lehetővé. Kialakítására a szorgalmi időszak folyamán a tantárgy oktatójának bemutatott (leadott) önállóan végrehajtott alap és komplex gyakorlati feladatmegoldások és a zárthelyi írásbeli ismeretszintfelmérő összesített értékelési eredménye szolgál. A gyakorlati jegy kialakítása ötfokozatú értékeléssel történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A tantárgyhoz rendelt kreditek megszerzésének feltétele az aláírás és a legalább elégséges (2) gyakorlati jegy megszerzése. Sikeres (elégtelennél jobb) gyakorlati jegy javítására nincs lehetőség.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kállai Attila: Térkép- és tereptani alapismeretek. In: Czank László (szerk.) Katonai alapismeretek (tankönyv). Budapest, Zrínyi Kiadó, 2009. ISBN 978-963-327-490-3 (pp. 98-173.)
2. Kállai Attila (geoinformációs támogatás); Siposné Kecskeméthy Klára (katonaföldrajz) szócikkek in Krajnc Zoltán (et al.): Hadtudományi lexikon — Új kötet. Dialóg Campus, Budapest, 2019.
3. A Magyar Honvédségben rendszeresített NATO szabványos és egyéb speciális térképek jelkulcsa. A Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálat kiadványa, 2008.
4. NATO Joint Military Symbolology (APP-6C), STANAG 2019 ed. 6, May 2011 (MIL-STD-2525A)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Balatoni Béla (szer.): Katonai tereptan (Ált/204), Magyar Honvédség Parancsnoksága, 1991.

2. Air Reconnaissance Intelligence Report Forms (STANAG 3377, Edition 6), NATO Standardization Agency (NSA), NATO HQ, Brussels, 2002.
3. NATO Air Reconnaissance Requesting and Target Reporting Guide (STANAG 3596, Edition 6), NATO Standardization Agency (NSA), NATO HQ, Brussels, 2007.
4. Formats for Orders and Designation of Timings, Locations and Boundaries (STANAG 2014, Edition 9), Military Agency for Standardization (MAS), NATO HQ, Brussels, 2000.
5. Map Reading and Land Navigation Field Manual 3-25.26 (FM 21-26) Headquarters, Department of the Army, Washington, DC, 20 July 2001.

Budapest, 2020. március 10.

Dr. Kállai Attila alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA06
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Összefegyvernemi alapismeretek
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Combined arms tactics
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes, egyetemi docens, (PhD)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: –
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A katonai felderítés fogalma, feladata, tagozódása, fajtái, felosztása. A felderítés elvei, megvalósításuk lehetőségei. A harcászati felderítés fajtái, erői, szervezetei, eszközei, képességeik és a harcászati felderítés adatszerzési technikái (felderítési módok). A lövészsorozat támogató szakasz szervezete, fegyverzete, rendeltetése, alkalmazási elvei. A tüzérségi tűz igénylésének rendje. A tüzérségi tűz megfigyelésének szabályai. A robbanópontok megfigyelésének általános szabályai és okmányolásuk rendje.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The definition, task, subdivision, types, distribution of military reconnaissance. Principles and possibilities of implementation of reconnaissance. The tactical reconnaissance's types, forces, organizations, assets, abilities and tactical reconnaissance data acquisition techniques (reconnaissance methods). Infantry company's heavy weapons platoon organization, armament, task and principles of its deployment. Call for fire procedures. Rules of observation of artillery fire. Rules of adjusting and administration of fires.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Behatóan ismeri a harctevékenységi fajtákat, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek feladatait.
  - Ismeri az összefegyvernemi harc támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető feladatait.
  - Átfogóan rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
  - Ismeri a harcászati felderítés fajtáit, erőit, szervezeteit, eszközeit, képességeit és a harcászati felderítés adatszerzési technikáit.

Képességei:

- Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
- Képes más fegyvernemekkel és szakalegységekkel való együttműködésre.

Attitűdje:

- Lépést tart a harctámogatás új koncepcióival, technikai eljárásaival.

Autonómiaja és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység harctámogatási feladatait.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Is thoroughly familiar with the types of combat activities and the tasks of combat related activities.
- Knows the basic tasks of combat support and combat support services.
- Comprehensive knowledge of the armaments, military equipment and war material of the platoon (company).
- Familiar with the tactical reconnaissance's types, forces, organizations, assets, abilities and tactical reconnaissance data acquisition techniques (reconnaissance methods).

Capabilities:

- Ability to plan, organize and conduct combat and combat-related activities of the subordinate.
- Cooperation in work with other branch..
- Ability to understanding the principles and possibilities of implementation of reconnaissance.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of combat support operations

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates combat support activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. A harcászati felderítés fajtái, erői, szervezetei, eszközei, képességeik (Concept, components, purpose and tasks of preventive fire protection.)

12.2. A lövészszákad támogató szakasz szervezete, fegyverzete, rendeltetése, alkalmazási elvei (Infantry company's heavy weapons platoon organization, armament, task and principles of its deployment)

12.3. A tüzérségi tűz igénylésének rendje (Call for fire procedures)

12.4. A tüzérségi tűz megfigyelésének szabályai és jelentésének rendje (Rules of observation of artillery fire)

12.5. ZH. (Written test.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távollét pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A**

hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral és egy gyakorlati feladat önálló kidolgozásával történik. az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottakszerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

Az ötfokozatú évközi értékelés értékét a félév során tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyik-ből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat ja-vítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. 4/306 A felderítő támogatás elvei és gyakorlata MH DOFT kód:11514 HM HKF 2010.
2. E-jegyzet: Holndonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete ZMNE 2010.
3. E-jegyzet: Holndonner Hermann: A Magyar honvédség összhaderőnemi felderítő rendszere működésének elemzése
4. Dr. Furján Attila: A tűztámogatásnak és a tüzérség harci alkalmazásának alapjai, ZMNE jegyzet,2009.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. STANAG 2934 A Arty P-1 Tüzérségi eljárások 8. módosított kiadás NATO Szabványügyi Ügynökség, 2002.
2. Paulov Endre ka. - Dr. Szabó Tibor alez Kísérleti lövészet végrehajtása M139 MOD-1 közelségi gyújtóval 2004 18'-es oktatófilm Erdős Antal: Építmények tűzvédelmi követelményei, KJK-KERSZÖV kiadó, Budapest, 2003.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA04
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászati komplex foglalkozás. (Nyári kihelyezés)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Complex Field Training Exercise. (Summer)
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gulyás László őrnagy, gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ +28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Biztosítani a harcászati tanulmányok folytatásához szükséges ismereteket. Integráló tantárgy. A hallgatók számára korszerű elméleti, gyakorlati ismeretek átadása. Megismertetni az alegység helyét, szerepét az összefegyvernemi harcban, a légi erő műveleteinek alapjait, valamint a kisalegységek harci- és harci kiszolgáló támogatásának rendszerét. A lövészelegység (hjmű. kez. szem., raj) tevékenységének alapjait a harcmezőn az alegység harcának végrehajtásakor. Az nem háborús katonai műveletek harci támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető ismeretének oktatása, végrehajtása.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Secure the knowledge for continue the tactical studies. Integrating subject. Provide up-to-date theoretical and practical knowledge for the cadets. Acquaint the cadets with the place and role of the unit in the combined arms operations, the basics of the operations of the air force, the system of the units combat- and combat service support, the basic activity of the infantry unit on the battlefield during its combat. Tuition and implementation of basic knowledge of combat- and combat service support of crisis respond operations
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Behatóan ismeri a harctevékenységi fajtákat, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek feladatait.
  - Részletekbe menően ismeri szakasz (század) szinten a műszaki-zárási, az erődítési-álcázási, és a robbantási alapismereteket.
  - Rendelkezik korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretekkel.
  - Átfogóan ismeri a nemzetközi (Európai Unió, NATO, ENSZ) környezetben, háborús és békeműveleti helyzetekben, különböző vallási, etnikai és kulturális területen való feladatvégrehajtás feladatait.

Képességei:

- Képes a harcászati ismereteinek, a szakasz és századszintű harcászat alapfogalmainak, alapelveinek gyakorlati alkalmazására.
- Meghatározó módon rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással.
- Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
- Képes a békeműveletekben alkalmazott eljárások tervezésére és az alegysége vezetésére békeműveletekben.

Attitűdje:

- Elkötelezett fegyvernemi munkája eredményessége, hatékonysága iránt.

Autonómiaja és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.
- Önellenőrzést végez.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Is thoroughly familiar with the types of combat activities and the tasks of combat related activities.
- Knows in detail the technical-closure, fortification-camouflage and blasting skills at section (century) level.
- Has advanced military cartography, terrain and military geography knowledge.
- He / she is well versed in the tasks of executing tasks in international (European Union, NATO, UN) environment, in war and peacekeeping situations, in various religious, ethnic and cultural fields.

Capabilities:

- Is able to apply in practice his combat skills, the basic concepts and principles of section and century combat.
- Has a decisive working knowledge of a military subdivision (section).
- Ability to plan, organize and conduct combat and combat-related activities of the sub-unit.
- It is capable of planning procedures and conducting its subunit in peace operations.

Attitude:

- He is committed to the efficiency and effectiveness of his armaments work.

Autonomy and responsibility:

- Make professional decisions based on your professional skills.
- Formulate suggestions for completing a task.
- Performs self-test.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. Békefenntartói gyakorlatra felkészítő foglalkozások. *Preparations for peacekeeping exercises.* (6 óra GY)

12.2. Harcászati gyakorlati komplex foglalkozás. *Practical complex occupation of combat.* (22 óra GY)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a hallgató köteles a tréningfoglalkozások legalább 80%-án részt venni. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia, rövid/tartós távolmaradás indokolt esetében (orvosi, szolgálati) sem pótolható. A hallgató köteles az integrált gyakorlati blokk

teljesítésére.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az integrált gyakorlati blokk teljesítése, értékelése kétfokozatú (teljesítette, nem teljesítette). Megismétlésére az adott félévben nincs lehetőség. A mulasztott félévközi feladat vagy sikertelen félévközi a teljesítmény akkor a TVSZ alkalmazandó a pótlás tekintetében.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és az integrált gyakorlati blokk teljesítése.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy.

A honvéd tisztjelölt tevékenységét a tanszékvezető (specializációfelelős) által kijelölt személy, illetve az alegységparancsnoka értékeli: a gyakorlati foglalkozások feladatainak megfelelő szintű, fegyelmezett és kreatív végrehajtását. A gyakorlati jegyet a gyakorlaton végrehajtott feladatokra kapott osztályzatok átlaga adja.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és az integrált gyakorlati blokk legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:-

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Ranger Handbook. SH 21-76, United States Army, Fort Benning 2000.
2. COIN Handbook. FM 3-24, Headquarters Department of the Army, 2006.
3. Hamilton, Ian: Survive, Evade, Resist and Escape, Combat and Survival, 1992./10.
4. Headquarters, department of the Army: FM 21-76 Survival.
5. Wiseman, John: The SAS Survival Handbook. Harvill, 1986, ISBN 0 00 217185.

Budapest, 20220. január 17.

Gulyás László őrnagy,
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKKVKA04
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vezetői tréning
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Leadership Training
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** a Kar valamennyi alapképzési szakán
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Ujházy László ezredes, tanszékvezető, egyetemi docens, PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2.** heti óraszám – nappali munkarend: 2 (tömbösítve)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a tantárgy, jellegénél fogva, tréning módszerrel kerül oktatásra. A módszer maximum 25 fő hallgató / 1 fő oktató arányt igényel.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az elméleti képzés során megismert vezetői szerepek gyakorlása. A csoportos és egyéni döntések kialakításának gyakorlása. Jártasságszerzés a szervezési feladatok megoldásában, az alárendeltek együttműködésének kialakításában, a csoportmunka irányításában. Magabiztos és határozott, valamint tiszteletet sugárzó katonai vezetői attitűd kialakítása. Személyes fejlesztési terv kidolgozása, törekvés az önmegvalósításra, a motiváció alapjai, hatékony motivációs eszközök megismerése. A személyes és a közösségi (majdani alakulat) célok, követelmények összehangolási képességének fejlesztése. Különleges helyzetek típusai a katonai vezetői munkában és ezekben való személyes megfelelés. Kommunikációs gyakorlatok különleges helyzetekben, alá-, fölé-, és mellérendelt viszonyban. Önérvényesítés, hatékony önérvényesítő magatartásformák. A beosztotti bizalom elnyerésének technikája. A csapat működése, a hatékony csapatmunka elősegítéséhez szükséges parancsnoki viselkedés megismerése, az interperszonális hatékonyság növelése. A tisztii pályához elengedhetetlen etikai, morális alapkérdések felvetése, megvitatása. Katonai karrierépítés, önmenedzselés személyre szabott módszerei. Az egyéni felelősségvállalás fejlesztése.

Course description (The content of the training):

Practicing leadership roles, which were introduced earlier, during the theoretical education. Practicing decision making in groups and individually. Acquiring skills in solving organizational tasks, developing cooperation between subordinates and managing teamwork. Developing a confident, resolute and respectful military leadership attitude. Developing a personal progress plan, striving for self-actualization, and starting to use basics motivational tools. Development of the

ability to reconcile personal and community (future unit) goals and requirements. Learning usual types of special situations in military leadership and developing adaptive behavioural responses with communication exercises based on organizational hierarchical relationships. Learning self-efficiency and assertive communication. Methods for gaining the subordinates' trust. Understanding the practical meaning of teamwork and developing skills to increase interpersonal effectiveness. Raising and discussing basic ethical and moral issues for the professional military officer's career. Personalized methods of military career building and self-management. Increasing individual responsibility.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Átfogóan ismeri a korszerű teljesítményértékelési és a beosztottakat motiváló eljárásokat. Valamint tisztában van a:
  - kompetencia fogalmával;
  - kompetencia alapú előmenetellel;
  - pályaképpel, jövőképpel;
  - vezetői kompetenciákkal;
  - a döntési folyamatok mechanizmusaival.

Képességei:

- Meghatározó módon rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással. Ezeken kívül képes asszertív kommunikációra, feszültség kontrollra, és rendelkezik empatikus képességgel.

Attitűdje:

- Nyitott a képezésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt. Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre. Ezeken felül rendelkezik problémaközpontú megoldásmóddal.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és megoldó készségére támaszkodik.
- Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét.
- Beosztásából adódóan a célok elérése érdekében autonóm módon vagy a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Advanced knowledge on the field of performance evaluation and work motivation procedures. Also aware of:
  - the concept of competence;
  - competence-based advancement;
  - career plans, vision;
  - management competencies;
  - decision making mechanisms.

Capabilities:

- Advanced competencies in military leadership to lead troops successfully with professional leadership tools. The capability of assertive communication, stress control, and empathy.

Attitude:

- Open-minded attitude towards cognizing and accepting professional, technological and development results related to his/her qualification and field.
- Strives to share his/her knowledge.
- Interested in new methods and tools related to the field.
- Understands the importance of lifelong learning, strives for realization, continuous vocational training and general self-education.
- Starts to familiarize and use problem-focused solutions.

Autonomy and responsibility:

- Autonomy in carrying out general and specific professional issues, developing basic methods considering specific factors and circumstances, relying on his/her general and professional literacy, and the ability to recognize and solve problems.
- Responsible for planning and carrying out professional activities independently whether in a team or individually.
- Mobilizes his/her own theoretical and practical knowledge and skills autonomously or in cooperation with other members of the group in order to achieve the main goals.
- Acts for his/her professional opinion independently in decision-making situations.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul – English):

12.1. A katonai vezető szereppel szemben támasztott elméleti és gyakorlati követelmények (*Theoretical and practical requirements for military leadership*)

12.2. A csoportos és egyéni döntések kialakításának gyakorlása (*Practicing group and individual decision making*)

12.3. Személyes fejlesztési terv kidolgozása, törekvés az önmegvalósításra, a motiváció alapjai, hatékony motivációs eszközök megismerése. Önérvényesítés, hatékony önérvényesítő magatartásformák (*Developing a personal progress plan, striving for self-actualization, basic knowledge about motivation and motivational tools. Self-efficiency, effective behavioural patterns achieving self-advocacy*)

12.4. Különleges helyzetek típusai a katonai vezetői munkában és ezekben való személyes megfelelés. Kommunikációs gyakorlatok különleges helyzetekben, alá-, fölé- és mellérendelt viszonyban (*Learning usual types of special situations in military leadership and developing adaptive behavioural responses with communication exercises based on organizational hierarchical relationships*)

12.5. A csapat működése, a hatékony csapatmunka elősegítéséhez szükséges parancsnoki viselkedés megismerése, az interperszonális hatékonyság növelése (*Understanding the practical meaning of teamwork and developing skills to increase interpersonal effectiveness*)

12.6. Prezentáció bemutatása (*Student presentations*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

évente / 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozások minimum 80%-án való részvétel kötelező, ez az aláírás egyik feltétele. A hiányzások száma csak egyéni tanrend esetében léphetik túl a megengedett mértéket. Ez esetben külön az oktatóval egyeztetett egyéni feladattal pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Egy beadandó esszé, amely a személyes fejlesztési terv kidolgozása megadott szempontrendszer szerint, valamint prezentáció megtartása előre kiadott, az oktatóval egyeztetett témakörből. A két feladatra kapott érdemjegy számtani átlaga határozza meg a gyakorlati jegyet. A beadandó esszé

pótlására a szorgalmi időszak utolsó, vagy a vizsgaidőszak első hetén, egyeztetett időpontban van lehetőség. A prezentáció pótlására nincs lehetőség.

Az esszé értékelése:	95–100%	5	(jeles)
	85–94%	4	(jó)
	67–84%	3	(közepes)
	50–66%	2	(elégséges)

A Prezentáció értékelése:	Tartalom	10 pont
	Rendszerezettség	10 pont
	Szakaszolás, mondanivaló felbontása	10 pont
	Interakció	10 pont
	Összkép	10 pont

	95–100%	5	(jeles)
	85–94%	4	(jó)
	67–84%	3	(közepes)
	50–66%	2	(elégséges)

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy (ötfokozatú). A gyakorlati jegy a tantárgy tanulmányi követelményeinek félévközi, folyamatos értékelésén alapul, amely két összetevőből áll, a beadandó esszéből és a prezentációból. A két érdemjegy átlaga adja a gyakorlati jegyet.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Karoliny Mártonné – Poór József: Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv. Wolters Kluwer Kft., Budapest, 2013. ISBN:9789632951089
2. Porkoláb Imre: Szolgálj, hogy vezethess. HVG Könyvek, Budapest, 2016. ISBN: 9789633042960

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Benkő Tibor: Gondolatok az ideális parancsnokról. Hadtudomány, 2008/3–4., pp. 91–103. ISSN: 15880605
2. Palásti Ferenc: A honvéd vezérkar főnökének elvárásai a jövő tisztjével és a tisztképzéssel szemben. Hadtudomány, 2007/4., pp. 17–22. ISSN: 1588-0605

Budapest, 2020. március 03.

Dr. Ujházy László ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA05
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászati komplex foglalkozás. (őszi kihelyezés).
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Complex Field Training Excercise. (Autumn).
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gulyás László őrnagy, gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ +28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A harctevékenység fajtáinak, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységeknek ismerete. A katonai alegység (harcjármű kezelőszemélyzet, raj, szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudás és jártasság. Megismertetni az alegység helyét, szerepét az összefegyvernemi harcban, a légierő műveleteinek alapjait, valamint a kisalegységek harci- és harci kiszolgáló támogatásának rendszerét. A tisztjelöltek számára korszerű elméleti, gyakorlati ismeretek átadása. Biztosítani a harcászati tanulmányok folytatásához szükséges ismereteket. Megismertetni a tisztjelöltekkel a lövészelegység (hjmű. kez. szem., raj) tevékenységének alapjait a harcmezőn az alegység harcának végrehajtásakor.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Knowledge on types of combat- and combat related activities. Professional knowledge and skill on leading a military unit. Acquaint the cadets with the place and role of the unit in the combined arms operations, the basics of the operations of the air force, the system of the units combat- and combat service support and the basic activity of the infantry unit on the battlefield during its combat.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Behatóan ismeri a harctevékenységi fajtákat, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek feladatait.
  - Részletekbe menően ismeri szakasz (század) szinten a műszaki-zárási, az erődítési-álcázási, és a robbantási alapismereteket.
  - Rendelkezik korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a harcászati ismereteinek, a szakasz és századszintű harcászat alapfogalmainak, alapelveinek gyakorlati alkalmazására.
- Meghatározó módon rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással.
- Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.

Attitűdje:

- Elkötelezett fegyvernemi munkája eredményessége, hatékonysága iránt.

Autonómiaja és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.
- Önellenzést végez.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Is thoroughly familiar with the types of combat activities and the tasks of combat related activities.
- Knows in detail the technical-closure, fortification-camouflage and blasting skills at section (century) level.
- Has advanced military cartography, terrain and military geography knowledge.

Capabilities:

- Is able to apply in practice his combat skills, the basic concepts and principles of section and century combat.
- Has a decisive working knowledge of a military subdivision (section).
- Ability to plan, organize and conduct combat and combat-related activities of the sub-unit.

Attitude:

- He is committed to the efficiency and effectiveness of his armaments work.

Autonomy and responsibility:

- Make professional decisions based on your professional skills.
- Formulate suggestions for completing a task.
- Performs self-test.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. Fegyvernemi gyakorlati ismeretek. (6 ó GY) *Practical knowledge of branch.*

12.2. Tájékozódás terepen éjszaka. (6 óra GY) *Night exercise.*

12.3. A szakaszparancsnok parancsnoki munkája (tervezés; szervezés) (6 óra GY) *Section commander's work (planning, organization).*

12.4. A szakaszparancsnok parancsnoki munkája (begyakorlások vezetése) (6 óra GY) *Section commander's work (practice leadership).*

12.5. A szakaszparancsnok parancsnoki munkája (harctevékenységek vezetése) (6 óra GY) *Section commander's work (combat leadership).*

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a hallgató köteles a tréningfoglalkozások legalább 80%-án részt venni. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia, rövid/tartós távolmaradás indokolt esetében (orvosi, szolgálati) sem pótolható. A hallgató köteles az integrált gyakorlati blokk teljesítésére.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az integrált gyakorlati blokk teljesítése, értékelése kétfokozatú (teljesítette, nem teljesítette). Megismétlésére az adott félévben nincs lehetőség. A mulasztott félévközi feladat vagy sikertelen félévközi a teljesítmény akkor a TVSZ alkalmazandó a pótlás tekintetében.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.4. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és az integrált gyakorlati blokk teljesítése.

16.5. Az értékelés: Gyakorlati jegy.

A honvéd tisztjelölt tevékenységét a tanszékvezető (specializációfelelős) által kijelölt személy, illetve az alegységparancsnok értékeli: a gyakorlati foglalkozások feladatainak megfelelő szintű, fegyelmezett és kreatív végrehajtását. A gyakorlati jegyet a gyakorlaton végrehajtott feladatokra kapott osztályzatok átlaga adja.

16.6. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és az integrált gyakorlati blokk legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Az általános katonai kiképzés kézikönyve. 1. és 2. kötet. Nyt. szám: 4/244. HM Hadművelési és Kiképzési Főosztály 2008.
2. A Magyar Honvédség Szárazföldi Haderőnemének Harszabályzata IV. rész Szakasz, raj, kezelőszemélyzet, honvéd. A Magyar Honvédség kiadványa 2012.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Harcászati kézikönyv Nyt. szám: 18/761, MH Művelési Központ 2010.
2. A Magyar Honvédség Törzsszolgálati Szabályzata. 2012.

Budapest, 2020. január 17.

Gulyás László őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKKVKA11
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai vezetői személyi kompetenciafejlesztés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Personal Competence Development of Military Leaders
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 66 % gyakorlat, 34 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Szekeres György alezredes
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 42 tanóra
    - 8.1.1.** nappali munkarend: 42 tanóra (14 EA + 28 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: Heti 1 óra elmélet, 2 óra gyakorlat.
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: A tantárgy a jellegénél fogva tréning módszerrel kerül oktatásra. A módszer maximum 25 fő hallgató / 1 fő oktató arányt igényel.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Önismeret, jövőkép, személyes életvezetési ismeretek, értékelése, fejlesztése, törekvés az önmegvalósításra. A személyes és a közösségi (iskolai, majdani munkahelyi) célok, követelmények összehangolásának módszerei. Önérvényesítés, hatékony önérvényesítő magatartásformák. Viselkedés kontroll, visszajelzések adása és fogadása. Feszültségek, szorongások érzelmi és racionális kezelése, csökkentésük módszerei.

Course description (The content of the training): Self-knowledge, personal and professional vision, different ways of achieving satisfied living and developing assessment. Supporting self-actualization. Clarifying personal goals and fitting them to organizational requirements. Assertivity and OCB development using personal willingness to grow, to learn and to take risks. Train to recognize and handle mental tension and receiving feedback. Meet professional tools for giving feedback.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

Átfogóan ismeri a korszerű teljesítményértékelési és a beosztottakat motiváló eljárásokat. Valamint tisztában van a:

  - kompetencia fogalmával;
  - kompetencia alapú előmenetellel;
  - pályaképpel, jövőképpel;
  - vezetői kompetenciákkal;
  - asszertivitás és érzelmi intelligencia fogalmával;

Képességei:

Meghatározó módon rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással. Ezeken kívül képes asszertív kommunikációra, feszültség kontrollra, és rendelkezik empátikus képességgel.

Attitűdje:

Nyitott a képezésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására. Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt. Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre. Ezeken felül rendelkezik problémaközpontú megoldásmóddal.

Autonómiája és felelőssége:

Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és megoldó készségére támaszkodik. Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét. Beosztásából adódóan a célok elérése érdekében autonóm módon vagy a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit. Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Advanced knowledge on the field of performance evaluation and work motivation procedures. Also aware of:

- the concept of competence;
- competence-based advancement;
- career plans, vision;
- management competencies;
- the concepts of assertiveness and emotional intelligence.

Capabilities:

Advanced competencies in military commandment to lead troops successfully with professional leadership tools. The capability of assertive communication, stress control, and empathy.

Attitude:

Open-minded attitude towards cognizing and accepting professional, technological and development results related to his/her qualification and field. Strive to share his/her knowledge. Interest in new methods and tools related to the field. Understand the importance of lifelong learning, strives for realization, continuous vocational training and general self-education. Start to familiarize and use problem-focused solutions.

Autonomy and responsibility:

Autonomy in carrying out general and specific professional issues, developing basic methods considering specific factors and circumstances, relying on his/her general and professional literacy, and the ability to recognize and solve problems. Responsible for planning and carrying out professional activities independently whether in a team or individually. Mobilize his/her own theoretical and practical knowledge and skills autonomously or in cooperation with other members of the group in order to achieve the main goals. Act for his/her professional opinion independently in decision-making situations.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A kompetencia fogalmi (elméleti) és fejlesztésének gyakorlati kérdései

12.2. A kompetencia alapú értékelés és előmenetel, mint a személyes hatékonyság biztosításának lehetséges módja. Az objektív értékelés lehetősége.

12.3. A pályakép, jövőkép, valamint a személyes életvezetési modell kialakításának elméleti és gyakorlati kérdései.

12.4. Vezetői (soft) kompetenciák, asszertivitás és érzelmi intelligencia a katonai vezetői hatékonyság szolgálatában.

12.5. Zárthelyi dolgozat írása az utolsó tanórán.

12.6. Conceptual (theoretical) and practical issues of competence development.

12.7. Competence-based assessment and promotion as a possible way to ensure personal effectiveness. Possibility of objective evaluation.

12.8. Theoretical and practical issues of career development, vision and personal life model.

12.9. Leadership (soft) competencies are assertiveness and emotional intelligence in the service of military leadership.

12.10. Test writing in last class.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az elméleti tanórák minimum 80%-án a gyakorlati foglalkozások minimum 90%-án való részvétel kötelező, ez az aláírás egyik feltétele. A hiányzások száma csak egyéni tanrend esetében léphetik túl a megengedett mértéket. Ez esetben külön az oktatóval egyeztetett egyéni feladattal pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Egy zárthelyi dolgozat a 12.1-12.4 tantárgyrészekből az órán, valamint egy prezentáció megtartása előre kiadott, az oktatóval egyeztetett témakörből. A ZH és a prezentáció pótlására a szorgalmi időszak utolsó, vagy a vizsgaidőszak első hetén, egyeztetett időpontban van lehetőség.

A zárthelyi dolgozat értékelése:	95%	5	(jeles)
	85%	4	(jó)
	67%	3	(közepes)
	50%	2	(elégéses)

Prezentáció értékelése:	Tartalom	10 pont
	Rendszerezettség	10 pont
	Szakaszolás, mondanivaló felbontása	10 pont
	Interakció	10 pont
	Összkép	10 pont

95%	5	(jeles)
85%	4	(jó)
67%	3	(közepes)
50%	2	(elégéses)

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése. Bármely számonkérésből kapott elégtelen (1) osztályzat aláírás megtagadását jelenti.

16.2. Az értékelés:

- félévközi jegy: gyakorlati jegy

A gyakorlati jegy a tantárgy tanulmányi követelményeinek félévközi, folyamatos értékelésén alapul, mely a két összetevő, a zárthelyi dolgozat és a prezentáció átlagából tevődik össze.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás és a legalább elégséges gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Karoliny Mártonné – Poór József: Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv. Wolters Kluwer Kft., Budapest, 2013. ISBN: 9789632951089
2. Juhász Márta: Pszichológiai alkalmasság és kiválasztás c. kurzus anyaga, Munka- és szervezetlélektani szakképzés, IV. szemeszter, BME Ergonómia és Pszichológia Tanszék, Budapest, 2002.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Benkő Tibor: Gondolatok az ideális parancsnokról. Hadtudomány, 2008/3–4., pp. 91–103. ISSN: 15880605
2. Palásti Ferenc: A honvéd vezérkar főnökének elvárásai a jövő tisztjével és a tisztképzéssel szemben. Hadtudomány, 2007/4., pp. 17–22. ISSN: 1588-0605

Budapest, 2020. január 13.

Szekeres György alezredes
kiemelt gyakorlati oktató sk.

CURRICULUM

- 1. Code of subject:** HKKVKA09
- 2. Name of subject:** NATO Military Staff Work Training (angol nyelvű)
- 3. Credit value and course structure:**
  - 3.1.** 2 credit
  - 3.2.** ratio of lectures and seminars: 100% practice, 0% theory
- 4. Name of major(s), specializations (where it is taught):** Military Leadership BSc
- 5. Name of organizational unit responsible for its education:** Department of Military Leadership and General Subjects
- 6. Name, position, academic degree of tutor responsible for the curriculum:** Colonel László Ujházy, Head of Department, Associate Professor, PhD
- 7. Number and types of classes**
  - 7.1.** full number of classes/semester:
    - 7.1.1. Full time course: 28 (0 LEC + 28 SEM)
    - 7.1.2. Correspondence course: –
  - 7.2.** weekly number of classes – full time course: 2 (0 LEC + 2 SEM)
  - 7.3.** Further special or unique methods applied throughout of the course: –
- 8. The academic content of the subject:** Getting to understand NATO's military staff procedures and decision-making processes. Practicing teamwork and leadership roles. Practicing the recognition and methods of solving problems in NATO. Practical application of the elements of the problem-solving process. Practicing management functions and leadership roles.
- 9. Competences to be achieved:**

Knowledge:

  - Has comprehensive knowledge of task execution in international – EU, NATO and UN – environments, in both war and peace operational situations, and in various religious, ethnic and cultural fields.
  - Has a decisive command of military English communication skills.
  - Has the professional knowledge and skills necessary to lead the platoon (company).
  - Has a dedication to own branch and respect the professional culture of other branches.
  - Has the necessary technical knowledge for the preparation of the platoon (company).
  - Has the necessary technical knowledge to fill the command and control documents
  - Has state-of-the-art performance assessment and motivation skills.
  - Has general knowledge of the services (army, air force) of the Hungarian Defence Forces and the basic principles of their application.

Capabilities:

  - Has a decisive knowledge of leading the military sub-unit (platoon) in international environments.

- Capable of the leadership of a subunit in peacetime and under non-peaceful conditions in international environments.
- Capable of the planning, organizing and directing the combat and combat-related activities of the sub-unit in international environments.
- Capable of managing the documents of the platoon (company).

Attitude:

- Undertakes and credibly represents his/her area of expertise, certified activities and their results.
- Is committed to complying with ethical and legal standards in his/her area of expertise.
- Is interested in new methods and tools related to the field.
- Understands the importance of lifelong learning, pursues continuous self-education.

Autonomy and responsibility:

- Has the autonomy of his or her position to think through general and specific professional issues and to develop them based on specific factors and circumstances, relying on his/her wide scope, general and professional literacy, and ability to recognize and solve problems.
- Plans and carries out his/her professional activities independently in his/her position, responsibility and authority.
- Involves, by virtue of and in connection with his/her position, research and development in the field of his/her activities and mobilizes his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously, in cooperation with the other members of the team, to achieve the goals.
- Independently represents his/her professional opinion in decision-making situations.
- In decision-making situations, he/she takes responsibility for the complex effects that result from them.

10. Required previous studies: none

11. The syllabus of the subject:

- 11.1. Introduction.
- 11.2. Introducing yourself (CV, questionnaire)
- 11.3. Practicing teamwork.
- 11.4. Briefing techniques (ppt.)
- 11.5. Introduction to NATO.
- 11.6. Student presentations.
- 11.7. Basics of NATO Crisis Management. NATO's mechanism of action in crisis situations.
- 11.8. NATO's command structure. Political, military leadership structures, planning and decision-making processes.
- 11.9. The CJTF/DJTF/NRF.
- 11.10. Non Article 5 Crisis Response Operations.
- 11.11. Support for NATO operations.
- 11.12. CIMIC.
- 11.13. The work and features of the NATO operational staff. The task system of the staff, the peculiarities of division of labour, the practice of planning and decision-making.
- 11.14. Student presentations.

12. The frequency of offering the subject/its position in the curriculum of the term:

yearly / 6th semester

13. Requirements of attendance, acceptable absence, opportunity for making up missed classes:

The student is required to attend at least 80% of the classes. If the student exceeds the acceptable absenteeism rate, participation may be replaced by an, at least sufficiently rated, thesis on a specific topic, in consultation with the instructor.

14. Term assignments, testing knowledge:

In the course of the training, each class will involve self-participation, individual and group assignments. The students arrive at the sessions with the elaborated task, as defined in the previous lesson, which is defended and evaluated in small groups. Each student is assigned a role in each class, which is assessed by peer reviewers based on predetermined criteria. The completed and presented assignments are summarized by the students in a portfolio. These will be handed in at the end of the training. The portfolio is rated on a five-point scale (from 51% – 2, from 70% – 3, from 80% – 4, from 90% – 5). There is no possibility to replace the portfolio.

15. The exact conditions of testing knowledge, obtaining signature or credits:

15.1. The exact conditions of obtaining signature:

The signature is subject to the participation in the classes as defined in point 13 and the at least satisfactory (2) completion of the mid-term tasks specified in point 14.

15.2. Evaluation:

Practical grade (five-level) as defined in point 14.

15.3. The exact conditions of obtaining credits:

The prerequisites for obtaining credits are obtaining a signature and at least a satisfactory (2) practical grade.

16. Bibliography:

16.1. Compulsory readings:

1. AJP 01 Allied Joint Doctrine

16.2. Recommended readings:

4. Allied Command Operations Comprehensive Operations Planning Directive. Interim V2.0, Supreme Headquarters Allied Powers Europe, Mons, 2013.
5. FM 22-100 Military Leadership. Headquarters Department of the Army, Washington, 1990.
6. FM 100-7 Decisive Force: The Army In Theater Operations. Headquarters Department of Army, Washington, 1995.
7. NATO Handbook. Public Diplomacy Division, Brussels, 2006. ISBN 9284501784

Budapest, 11 March 2020

Colonel László Ujházy, PhD,
Associate Professor

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: RRVTB06

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Közös Közszolgálati Gyakorlat

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Joint Public Service Exercise

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2 a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke : 50% gyakorlat, 50% elmélet

5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják): Minden államtudományi képzési területre tartozó alapképzési szakon nappali és levelező munkarendben.

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Rendészettudományi Kar, Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Dr. Kovács Gábor, egyetemi tanár PhD.

8. A tanórák száma és típusa (előadás+szeminárium+gyakorlat)

8.1. össz óraszám/félév: 28

8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + - SZ + 14 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 8 (6 EA + - SZ + 2 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul): A közszolgálat főbb hivatásrendjei a felkészítés során elsajátított ismereteiket a valóságot megközelítő helyzethez igazodó gyakorlat során a mélyítik el. A gyakorlatot elméleti foglalkozások előzik meg, amelyek a közszolgálati szemléletmód kialakítását, a feladatok közös megoldásának képességét fejlesztik. A tantárgyban oktatásra kerül a különböző szervezetek ideiglenes vezetési rendszere és az ahhoz kapcsolódó komplex ismeretrendszer. A gyakorlat végrehajtása során a vezetési rendszer kialakításával, időeltolódással, helyszín áthelyezésekkel, a gyakorló állomány aktív bevonásával egy komplex - minden évben változó témájú "Feladat" megoldása történik, modellezésre kerülnek a képzéseket megrendelő szervezetek és azok válságkezelési törzsei.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The students of the main professions of the public service increase their knowledge acquired during the course in an exercise simulating a situation resembling real life. The exercise is preceded by theoretical classes to develop a public service approach and the ability to carry out tasks together. The course presents the temporary leadership system of the various organisations and the related integrated knowledge. During the exercise the students solve a different, complex "Task" every year, involving the development of the command system, time leaps and relocations of scenes, with the active involvement of the professional staff.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Összességében ismeri, érti, áttekintéssel rendelkezik a közszolgálati szervek vezetés-irányítási rendszerében. Birtokában van az általánostól eltérő különleges viszonyok között a szervezetek vezetéséhez szükséges ismereteknek.

Képességei: Más szakterületekkel együttműködve képes működtetni a normál működési rendtől

eltérő, különleges viszonyok között a hivatásrendjére jellemző szervezeteket. Képes az alsó, közép és felső szintű vezető-irányító tevékenység végrehajtására. Jártas a törzsmunkában, ahol aktív tervező, szervező, irányító munkavégzésre képes. A meghatározott feladatok elvégzése érdekében hatékonyan működteti a vezetésére bízott szervezeteket. A szakterületéhez kapcsolódóan megfelelő áttekintő-, rendszerező-, rendszerszemléletű képességgel rendelkezik

Attitűdje: Felismeri az általa irányított szervezet feladatait és lehetőségeit, együttműködik másokkal a különböző jellegű szakmai problémák megoldásában, saját és szervezete tevékenységével szemben kritikus, követelménytámasztó, munkatársaival szemben empatikus, de feladat- és eredménycentrikus, törekszik a kitűzött célok maradéktalan elérésére.

Autonómiája és felelőssége: Saját, mások és az általa irányított szervezet munkáját önállóan, kellő felelősséggel tervezi, szervezi, irányítja, ellenőrzi. Vezetői útmutatásokat ad, önellenőrzésre képes.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: In general, the students know, understand and have an overview of the management system of public service organisations. They are in possession of the knowledge necessary for the management of organisations under special circumstances.

Capabilities: In cooperation with other fields of expertise, the students are able to operate the organisations typical of their profession under special circumstances, which are different from normal operating conditions. They are able to carry out lower, middle and high level managerial activities. They are experienced in the staff work, where they are capable of conducting active planning, organising and management. They efficiently operate the organisation they are entrusted to manage, in order to carry out certain tasks. Related to their speciality, they have the ability to overview, systemise and carry out tasks, applying a systemic approach.

Attitude: The students recognise the tasks and opportunities of the organisation they manage. They cooperate with other people inside and outside the organisation, in order to solve various types of professional problems. Setting high standards, they are critical of their own activities and those of their organisation. They are empathic with their colleagues, but are task- and result-oriented and strive to fully achieve the objectives pursued.

Autonomy and responsibility: The students plan, organise and control their own work, that of the others and that of the organisation that they manage independently and with the necessary responsibility. They provide management guidance and are capable of self-check.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A Közös Közzolgálati Gyakorlat (The Joint Public Service Exercise).

A közös közzolgálati gyakorlat helye és szerepe a képzés rendszerében, levezetésének általános rendje, módszertana. A gyakorlat elgondolásának főbb elemei, a hallgatók végrehajtandó feladatai, a gyakorlatba bevont erők és eszközök. A vezetés rendszere, feladatok végrehajtásának rendje és rendszere. A tervező munka célja, rendszere, és tartalma. Katonai, rendészeti és közigazgatási vezetési modellek. (Nappali: 2. ó. ea.)

12.2. A katonai szervezetek törzsmunkája (The duties of the military staff).

A katonai törzsek összetétele, feladatai, a törzsbe beosztott szolgálati személyek felelőssége, feladatai, együttműködő szervezetekkel való kapcsolattartás és információcsere rendszere. A törzs munkája a katonai műveletek végrehajtása során. Jelentések rendje, munkamódszerek, nyilvántartások. (Nappali: 2. ó. ea)

12.3. A rendészeti szervezetek törzsmunkája (The duties of the law enforcement staff).

Az integrált rendészeti törzs feladata, összetétele, a törzsbe beosztottak feladata, a vezetési pont felépítése. A rendészeti műveletek előkészítése, a parancsnoki munka rendje és tartalma. A törzs munkája a rendészeti művelet végrehajtása során. (Nappali: 2. ó. ea)

12.4. A közigazgatási szervezetek törzsmunkája (The duties of the public administration staff).

A közigazgatási szervezetek alap időszaktól eltérő munkamódszerei, a munkacsoportok, válságkezelő csoportok létrehozásának jellemzői, feladatai, azok lehetséges szervezeti felépítése, az egyes szolgálati beosztások feladatkörei, a csoportok jelentési kötelezettségei. (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 1-4 foglalkozás tananyaga 2 ó. ea)

12.5. Egyezményes jelek, az együttműködés alapjai (Conventional signs, the basics of cooperation).

A szervezetek által használt egyezményes jelek, jelkulcsok. A vezetés rendszere, az információ áramlás és a jelentések rendje az együttműködő szervezetek törzsei között. (Nappali: 2. ó. ea.)

12.6. A Közös Közszolgálati Gyakorlat előkészítése I. (Preparation of the Joint Public Service Exercise I.).

A gyakorlat helyzetbeállításának ismertetése, a kialakult konfliktus- és veszélyhelyzet kezelésében résztvevő nemzetközi és hazai szervezetek, szervek szerepe, feladata, hatósági jogköre, tevékenysége, amelynek alapján megtervezhető bevonásuk, illetve részvételük a veszélyhelyzetek elhárításában. A „Közös Közszolgálati Feladat” és a „A Kiegészítő Közös Közszolgálati Feladat” átadása a hallgatóknak, értelmezése és útmutatás a feldolgozáshoz. (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 2 ó. ea)

12.7. A Közös Közszolgálati Gyakorlat előkészítése II. (Preparation of the Joint Public Service Exercise II.).

A kialakult konfliktus- és veszélyhelyzet kezelésében résztvevő szervezetek tevékenysége és azok együttműködése a beállított feladat alapján. Zárthelyi dolgozat (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 2 ó. ea)

12.8. A Közös Közszolgálati Gyakorlat levezetése - I. mozzanat (Conducting the Joint Public Service Exercise – Phase I).

A kialakult konfliktus- és veszélyhelyzet, kezelésében résztvevő szervezetek tevékenysége és azok együttműködése a beállított feladat alapján. (Nappali: 8. ó. gyak.)

12.9. A Közös Közszolgálati Gyakorlat levezetése - II. mozzanat (Conducting the Joint Public Service Exercise – Phase II).

A kialakult konfliktus- és veszélyhelyzet kezelésében résztvevő szervezetek tevékenysége és azok együttműködése a beállított feladat alapján. (Nappali: 6. ó. gyak, Levelező képzésben 12.8., 12.9. foglalkozáson a gyakorlat lefolyása és terve kerül ismertetésre 2 ó. gyak)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: a képzés utolsó tanulmányi félévében - a gyakorlati rész a szemeszter végén kerül levezetésre, kivéve a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar alapképzéseit, ahol a 6. félévben történik meg a képzés.

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgatónak a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie, 30 % ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A hallgatónak jelen kell lennie a Közös Közszolgálati Gyakorlaton, amennyiben neki fel nem róható okból hiányzik és azt igazolja, akkor a közös közszolgálati gyakorlat levezetési tervéből és a meghatározott szakirodalomból felkészülve, szóbeli számonkérés során szerzi meg a gyakorlati jegyet (ötfokozatú értékelés).

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások látogatása (a 14. pont szerint), a foglalkozások témájából kiselőadás tartása, a 12.7 foglalkozáson a zárthelyi dolgozat megírása, a Közös Közszolgálati Gyakorlat levezetési tervének ismerete és a gyakorlaton való eredményes szereplés. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** a tanórákon és a közös közszolgálati gyakorlaton való részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint.

16.2. **Az értékelés:** gyakorlati jegy, ötfokozatú értékelés, a 12.7. pontban meghatározott zárthelyi dolgozat eredménye és a közös közszolgálati gyakorlaton nyújtott teljesítmény (ötfokozatú értékelés. Aki kiselőadást tartott, a teljesítménye beszámít a közös közszolgálati gyakorlaton nyújtott értékelésébe.) eredményének számtani átlaga. Levelező munkarendes képzés esetén a zárthelyi dolgozat eredménye és a meghatározott feladat leadására kapott ötfokozatú értékelés számtani átlaga.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Hornyacsek Júlia: (szerk.): A védelmi igazgatás rendszere és a honvédelmi igazgatással való kapcsolatának elméleti és gyakorlati összefüggései. Dialóg Campus Kiadó Budapest 2019. ISBN 978-615-5945-67-0
2. Kovács Gábor: A rendészeti szervezetekben lejátszódó vezetési folyamatok. Dialog Campus Budapest 2018. ISBN: 978-615-5527-95-1
3. Kovács Gábor (szerk.): Közszolgálati műveletirányítási rendszerek. Dialog Campus Budapest 2017. ISBN: 978-615-5845-29-1

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Horváth József-Kovács Gábor (szerk.): Pályakezdő Rendőrtisztek Kézikönyve. NKE 2016. Budapest, ISBN: 978-615-5527-95-1
2. Schweickhardt Gotthilf (szerk.): A Katasztrófavédelem vezetési módszertani kézikönyve. NKE 2014. ISBN: 978-615-5305-79-5

Budapest, 2020. április 30.

Dr. Kovács Gábor PhD,
egyetemi tanár, sk.

CURRICULUM

- 1. Code of subject: HKMTTA09**
- 2. Name of subject: NATO Studies (angol nyelvű)**
- 3. Credit value and course structure:**
  - 3.1.** 2 credit
  - 3.2.** ratio of lectures and seminars: 25% seminar, 75% lecture
- 4. Name of major(s), specializations (where it is taught): Military leadership BSc**
- 5. Name of organizational unit responsible for its education: Department of operations and support**
- 6. Name, position, academic degree of tutor responsible for the curriculum: Col. Klára Sipos Kecskeméthy**
- 7. Number and types of classes**
  - 7.1.** full number of classes/semester: 28
    - 7.1.1.** Full time course: 28 (16 LEC + 12 SEM)
    - 7.1.2.** Correspondence course: 0
  - 7.2.** weekly number of classes - full time course: 2
- 8. The academic content of the subject:**

The subject is taught at BSc level. The aim of the course is to introduce students to the history and background of NATO establishment and the history of the political-military Alliance to this day. The objective is to present the geopolitical, geostrategic characteristics of today's power relations systems, the values and interests of the Alliance, and its partnerships (PfP, MD, ICI, strategic and global partners). A further aim is the evaluation of NATO's crisis management operations, training missions, and participation in humanitarian aid operations. The course provides a good basis for understanding the complexity of security and geopolitics.

9. Competences to be achieved:

Knowledge:

Well versed in the tasks of the European Union, the North Atlantic Treaty Organization (hereinafter referred to as NATO), the United Nations (hereinafter referred to as the United Nations) in various religious, ethnic and cultural areas in war and peacetime operations.

Capabilities:

Capable of managing the subunit entrusted to him/her in peacetime and in other than peace conditions.

Attitude:

Understands the importance of lifelong learning, strives for realization, continuous vocational training and general self-education.

Autonomy and responsibility:

With the autonomy of his/her position, he/she carries out reflection on general and specific professional issues and develops them based on specific factors and circumstances, relying on his/her wide scope, general and professional literacy, problem recognizing and problem-solving skills.

10. Required previous studies: -

11. The syllabus of the subject:

- 11.1. Introduction, presentation of the thematic, description of the methods of accountability
- 11.2. Introduction to NATO history, values and interests, enlargement rounds and geopolitics
- 11.3. Overview of Alliance's Strategic Concepts
- 11.4. NATO global partnerships – PfP, Mediterranean Dialogue
- 11.5. NATO global partnerships – Istanbul Cooperation Initiative, Global Partners
- 11.6. NATO's strategic partners – Russian Federation, Ukraine, Georgia
- 11.7. NATO crises management operations, training missions, participation in humanitarian assistance missions
- 11.8. Future of the Alliance

12. The frequency of offering the subject/its position in the curriculum of the term: 7. semester

13. Requirements of attendance, acceptable absence, opportunity for making up missed classes:

Attendance of at least 60% of the lectures, absenteeism of more than 40%, the course cannot be signed. In case of absence from the classroom, the student replenishes the curriculum through self-education.

14. Term assignments, testing knowledge:

Study work is based on participation in lectures and seminars as defined in section 13. The mid-term assignment is: to hold a lecture related to the theoretical curriculum of the course, as well as to prepare an essay paper and a related presentation from the knowledge of lectures, compulsory and recommended literature with at least sufficient (2) evaluations. Acquisition of basic concepts, abbreviations, country codes, and topographic names related to NATO activities. The prerequisite for successful completion of the course is the preparation of mid-term assignments by the deadline.

15. The exact conditions of testing knowledge, obtaining signature or credits:

For the signing of the course is required: to attend at least 60% of the lectures; to complete the mid-term assignment: conducting a mid-term lecture on the topics related to the theoretical curriculum of the course, as well as preparing an essay paper and a presentation.

15.1. The exact conditions of obtaining signature:

The prerequisite for obtaining the signature is participation in the classes as defined in point 13 and completion of the mid-term tasks specified in point 14.

15.2. Evaluation:

During the course, the student's performance is evaluated by rounding the grade point average of a mid-term lecture, the essay paper and the related presentation.

15.3. The exact conditions of obtaining credits:

The course concludes with a mid-term grade. Completion of the course requires the presence of the student in the class (participation in 60% of the classes), completion of mid-term assignments specified in the course syllabus (one mid-term lecture, as well as an essay paper and presentation) with at least a sufficient (2) mark.

16. Bibliography:

16.1. Compulsory readings:

1. Szenes, Zoltán–Siposné Kecskeméthy, Klára: NATO 4.0 and Hungary; 20 years of membership, 30 years of cooperation, Zrínyi Kiadó, Budapest, 2019. p. 487. ISBN 978 963 327 770 6
2. A szövetségi partnerségi programok múltja, jelene és jövője, Szerkesztette: Kiss Petra, Szenes Zoltán Zsolt Melinda, 2014. Budapest: Nemzeti Közsolgálati Egyetem, 2014. 195 p.
3. London Declaration Issued by the Heads of State and Government participating in the meeting of the North Atlantic Council in London 3-4 December 2019,

16.2. Recommended readings:

1. Fischer Ferenc (1993): *A megosztott világ történelmi-politikai atlasza 1941-1991*, Budapest, IKVA. 399 oldal, ISBN 963265070
2. Fischer Ferenc (2014): *A kétpólusú világ. 1945-1989*. Tankönyv és atlasz, Budapest-Pécs, Dialóg-Campus. 456 oldal, ISBN 9789639542853
3. Active Engagement, Modern Defence, Strategic Concept for the Defence and Security of the Members of the North Atlantic Treaty Organization, Adopted by Heads of State and Government, at the NATO Summit in Lisbon, 19-20 November 2010 p. 40.
4. Warsaw Summit Communiqué Issued by the Heads of State and Government participating in the meeting of the North Atlantic Council in Warsaw 8-9 July 2016
5. Brussels Summit Declaration Issued by the Heads of State and Government participating in the meeting of the North Atlantic Council in Brussels 11-12 July 2018

Budapest, March 15, 2020

Col. Klára Sipos Kecskeméthy
Full Professor

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKTSKA02
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés II.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education II.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat,
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltetés-, Katonai Logisztika, Állami Légiközlekedési alapképzési szak.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Molnár Imre alezredes
Katonai Testnevelési és Sportközpont testnevelő tanár
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA +0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:-
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Kondicionális képességek fejlesztése, Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. A mezei futóbajnokság versenyszámai. Kézigránát hajítás.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Development of physical skills, overcoming natural and artificial obstacles, events of cross-country running championship, hand grenade throwing
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Fejleszteni a kondicionális képességeket.
  - Koordinációs képességek fejlesztése.
  - A hallgatók ismerjék meg az akadályok leküzdésének módját.
  - A Nemzeti Közszolgálati Egyetem honvéd tisztjelöltjei ismerjék meg a mezei futóbajnokság versenyszámain.
  - A sportöltözötes, gyakorló felszereléses és fegyveres váltófutások jártasság szintű ismerete.

Képességei:

  - Rendelkezzék az állóképesség és az erő-állóképesség megfelelő szintjével.
  - Eltudja látni a katonai sportolók, rendszeres fizikai aktivitást végzők felkészítését és versenyeztetését.

Attitűdje:

  - Elfogadja, hogy a társadalmi, gazdasági, kulturális jelenségek és a sport összefüggésben állnak.
  - Legjobb tudása szerint törekszik pozitívan befolyásolni ezeket az összefüggéseket.

Autonómiája és felelőssége:

- Minden esetben a fair play szellemében tevékenykedik, amivel mintát ad teljes környezetének.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- To improve the physical skills. to develop the coordination skills, the students should learn how to overcome obstacles.
- The officer cadets of the National University of Public Service should learn events of cross-country running championship.
- Proficiency in sportswear, practice gear and armed gear relay racing.

Capabilities:

- Have an appropriate level of endurance and strength-endurance.
- Can provide training and competitions for military athletes and for those doing regular physical activity.

Attitude:

- Accepts that social, economic, cultural phenomena and sport are linked.
- To the best of his knowledge, he strives to positively influence these relationships.

Autonomy and responsibility:

- In any case, he/she operates in the spirit of fair play, providing a model for his/her entire environment.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika.

12.1. Kondicionális képességek fejlesztése. Általános hatású és sokoldalúan fejlesztő szabad és szabad gyakorlati alapformájú gyakorlatok. (*Development of conditioning capacities. Free-to-practice and free-form basic exercises with general effect and versatile development.*)

12.2. Természetes mozgások: Menetek, futások, ugrások, dobások, emelések és hordások, mászások, függeszkedések. Kiegészítő gyakorlatok tornaszereken. (*Natural Movements: Runs, runs, jumps, throws, raises and carries, climbs, hangs. Additional exercises on gymnastic equipment.*)

12.3. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. Mélybe -, fel-és átugrások. Emelések és hordások. (*Overcoming natural and artificial barriers. Deep - jumps and jumps. Lifts and Carriers*)

12.4. Mászások, függeszkedések. (*Climbing, hanging.*)

12.5. A katonai sportok ismerete a mezei futóbajnokság versenyszámainak elsajátításán keresztül. (*Knowledge of military sports through the competitions of the Field Running Championship.*)

12.6. Sportöltözötes futások, gyakorló felszereléses futások, fegyveres váltók. (*Running suits, running gear runs, armed gear.*)

12.7. Maratoni vagy többlettáv módszer alkalmazása. (*Use marathon or extra distance method.*)

12.8. Iramjátékos módszer alkalmazása (*Applying a playwright method*)

12.9. Interwall módszer alkalmazása (*Application of the Interwall method*)

12.10. Mozgásformák ellenőrzése (*Checking motion forms*)

12.11. Dobóképesség fejlesztése. A kézigránát távdobás mozgástechnikájának

változatos körülmények között történő végrehajtása. (*Improvement of throwing capability. The hand grenade is a telecommuting technique in a variety of circumstances.*)

12.12. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. Mélybe-fel- és átugrások. Emelések és

hordások. (*Overcoming natural and artificial barriers. Deep jumps and jumps. Lifts and Carriers.*)

- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** II. félév
- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozáson kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele a hiányzásba. A hallgatónak a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie, 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával történik. Az oktató az alábbi szempontok alapján értékeli a hallgatót: az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a 130 pontot. A mozgásformák a következők: 3200m futás, fekvőtámasz, felülés, kötélmászás, 200m fegyveres futás gyakorlóban, 2000m futás gyakorló ruházatban, kézigránát hajítás távolságra, akadálypálya gyakorlat időkorlát nélkül. Sikertelen kísérlet esetén, a hallgatónak a félév folyamán kétszer van lehetősége a javításra.
- 16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel, valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a 130 pontot.
- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:** Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel, valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 130 pontot.
- 16.2. Az értékelés:** Gyakorlati jegy megszerzése: Az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 130 pontot. 130-199 pont elégséges, 200-269 pont közepes, 270-339 pont jó 340-400 kiváló osztályzatot jelent.
- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:** A mozgásformák minimum szintjeinek és a minimum összpontszámoknak az elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017)

17.2. Ajánlott irodalom:

3. Nádori László: Az edzés elmélete és módszertana MTE jegyzet 1991 ISBN: 963-253-033-0
4. Arolld Imre: Az úszás oktatása Sport kiadó 1979 ISBN:9632530187
5. Kerecsi Endre : Torna III. (1979. Sport Kiadó) ISBN: 963-253-012-8

Budapest, 2020-01-21.

Molnár Imre alezredes
testnevelő tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKTSKA03
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés III.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education III.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat,
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltetés-, Katonai Logisztika, Állami Légiközlekedési alapképzési szak.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Molnár Imre alezredes
Katonai Testnevelési és Sportközpont testnevelő tanár
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:-
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Kondicionális képességek fejlesztése. Alapszintű önvédelmi ismeretek elsajátítása.
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):** Development of physical skills, acquiring basic self-defence skills

Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Fejleszteni a kondicionális képességeket.
- Koordinációs képességek fejlesztése.
- A tisztjelöltek ismerjék meg az alapvető közelharc és önvédelmi fogásokat.
- A Nemzeti Közsolgálati Egyetem honvéd tisztjelöltjei szerezzenek ismeretet a katonai közelharc alap és küzdőtechnikáiról.
- Ismerje az alapvető közelharc technikákat.

Képességei:

- Speciális kondicionális képességek fejlesztése a katonai közelharc ismeretanyagához adaptálva.
- Készség és képesség megszerzése az önvédelmi fogások alkalmazása során.
- Rendelkezzék a fizikai képességeik fejlesztésének vagy szinten tartásának ismeretével.

Attitűdje:

- Nyitott ismereteinek gyarapítása iránt.
- Munkájában és emberi kapcsolataiban megbízhatóság jellemzi.

Autonómiája és felelőssége:

- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének az alegységének egészére gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- To develop the conditioning capacities; to develop the coordination capacities. Officer cadets should be familiar with basic close combat and self-defence techniques. Learn basic military combat techniques and fighting techniques. Learn basic close combat attack.

Capabilities:

- Development of special physical skills adapted to military close combat knowledge. Acquiring skill and ability in self-defence techniques. Have knowledge of improving or maintaining his/her physical abilities.

Attitude:

- Open to increase his/her knowledge. He/ She is characterized by reliability in his/her work and human relationships.

Autonomy and responsibility:

- He / She is aware of the consequences and effects of his / her decisions and activities for his / her subunit.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika.

12.1. Speciális kondicionális képességek fejlesztése a katonai közelharc ismeretanyagához adaptálva. (*Development of special conditioning capabilities adapted to military melee knowledge.*)

12.2. Természetes mozgások: Biztonsági rendszabályok ismertetése és betartatása a képzés során. (*Natural Movements: Introducing and enforcing safety rules during training.*)

12.3. Testhelyzetek, mozdulat és mozgás változtatások harci szituációkban. (*Postures, movement and movement changes in combat situations.*)

12.4. Esések. Gurulások, dobás előkészítések és dobások, földre viteli technikák. (*Waterfalls. Rolls, throw preparation and throws, landing techniques.*)

12.5. Technikailag képzett ütések, rúgások kivitelezései és ezek védelei. (*Technically trained punches, kicks and their defenses.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága a tantervben történő félévi elhelyezkedése: III. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozáson kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele a hiányzásba. A hallgatónak a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie, 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával történik. Az oktató az alábbi szempontok alapján értékeli a hallgatót: az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a 130 pontot. A mozgásformák a következők: 3200m futás, fekvőtámasz, felülés, függeszkedés, közelharc alaptechnikák, eséstechnikák, dobástechnikák, szabadulások. Sikertelen kísérlet esetén, a hallgatónak a félév folyamán kétszer van lehetősége a javításra.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel, valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el

kell érne a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érne a 130 pontot.

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel. valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érne a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érne a minimális 130 pontot.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy megszerzése: Az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érne a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érne a minimális 130 pontot. 130-199 pont elégséges, 200-269 pont közepes, 270-339 pont jó 340-400 kiváló osztályzatot jelent.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A mozgásformák minimum szintjeinek és a minimum összpontszámnak az elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata
(A Magyar Honvédség Kiadványa 2017)

17.2. Ajánlott irodalom:

Vincze J. Közelharc BJKMF jegyzet 1998

Eleki-Kovács: A közelharc mozgásanyagához szükséges testi képességek és fejlesztésük lehetőségei – Szentendre: KLKF, 1996.

Eleki-Kovács: A katonai közelharc eszközös technikái – Szentendre: KLKF, 1997

Budapest, 2020-01-21.

Molnár Imre alezredes
testnevelő tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKTSKA04
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés IV.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education IV.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat,
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltetés-, Katonai Logisztika, Állami Légiközlekedési alapképzési szak.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Molnár Imre alezredes
Katonai Testnevelési és Sportközpont testnevelő tanár
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:-
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Kondicionális képességek fejlesztése. Emeltszintű katonai közelharc ismeretek elsajátítása.
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):** Development of physical skills, acquiring advanced military close combat skills.

Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Fejleszteni a közelharchoz szükséges kondicionális képességeket.
- A hallgatók szituációs helyzetekben alkalmazzák az alapszintű közelharc oktatásban szerzett ismereteiket.
- A NKE honvéd tisztjelöltjei bevethetők legyenek a NATO feladatok speciális ismereteket követelő teljesítésére, nem csak tradicionális megsemmisítő, hanem őrzvédelmi és katonai rendészeti esetekre is.
- Ismerjék meg a maroklófegyverek közelharc jellemző használatát és a vele való fenyegetett helyzetek semlegesítésének módjait.

Képességei:

- Felismeri a szakterületi alapproblémákat.
- Kiválasztja és helyesen alkalmazza a megfelelő sporttudományi adatfelvételi elemző módszereket.
- Képes a konfliktuskezelési módszerek közötti választásra, a hatékony kommunikációra.

Attitűdje:

- Törekszik a problémák megoldására sporttudomány területén.

Autonómiája és felelőssége:

- Képviseli szakmáját fórumokon, teljes mértékben együttműködik a szakmai és civil szervezetekkel.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- To develop the physical skills needed for military close combat.
- Students apply their knowledge of basic close combat training in situational incidents.
- The officer cadets of NUPS could be deployed to perform NATO missions requiring specialized knowledge, not only for traditional destruction, but also for guard and military policing.
- Become familiar with the typical use of handguns in close combat and the ways to counteract threat situations.

Capabilities:

- Recognizes basic issues in the field.
- Selects and correctly applies the appropriate sports science data analysis methods.
- They can choose between conflict management methods and to communicate effectively.

Attitude:

- He /She strives to solve problems in the field of sports science.

Autonomy and responsibility:

- He / She represents their profession in forums, and fully cooperates with professional and non-governmental organizations.

11. Előtanulmányi követelmények: Katonai testnevelés I, II, III. teljesítése**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika.**

- 12.1.** Speciális kondicionális képességek fejlesztése a katonai közelharc ismeretanyagához adaptálva. (*Development of special conditioning capabilities adapted to military melee knowledge.*)
- 12.2.** Természetes mozgások: Biztonsági rendszabályok ismertetése és betartatása a képzés során. (*Natural Movements: Introducing and enforcing safety rules during training.*)
- 12.3.** Testhelyzetek, mozdulat és mozgás változtatások harci szituációkban. (*Postures, movement and movement changes in combat situations.*)
- 12.4.** Esések. Gurulások, dobás előkészítések és dobások, földre viteli technikák. (*Waterfalls. Rolls, throw preparation and throws, landing techniques.*)
- 12.5.** Technikailag képzett ütések, rúgások kivitelezései és ezek védekezői. (*Technically trained punches, kicks and their defenses.*)
- 12.6.** Maroklőfegyver használata, fegyver elővétele, lőhelyzetek (*Use of a handgun, weapon retrieval, shooting situations*)
- 12.7.** Védekezés maroklőfegyver ellen. (*Defend against a handgun.*)
- 12.8.** Gépkarabély használata fegyverként és szükségeszközként (*Use assault rifles as weapons and accessories*)
- 12.9.** Szükségeszközök használata (*Use of necessities*)
- 12.10.** Védekezés kés és bottámadás ellen. Ellentámadás (*Defend against knife and stick attack. Counterattack*)
- 12.11.** Elfogás, bilincselés, motozás, elvezetés együttműködő és ellenálló személy ellen. (*Capture, handcuff, motivate, lead against a cooperative and resilient person.*)

- 12.12. Járőrfeladatok, ellenőrző pontok, terror fenyegetés (*Patrol missions, checkpoints, terror threat*)
- 12.13. Mozgásformák ellenőrzése (*Checking motion forms*)
13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** IV. félév
14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozáson kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele a hiányzásba. A hallgatónak a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie, 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával történik. Az oktató az alábbi szempontok alapján értékeli a hallgatót: az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a 130 pontot. A mozgásformák a következők: 3200m futás, fekvőtámasz, felülés, függeszkedés, közelharc alaptechnikák, fegyveres és eszközös technikák, fogoly ejtés, rögzítés, elvezetés, küzdelem és technika alkalmazása. Sikertelen kísérlet esetén, a hallgatónak a félév folyamán kétszer van lehetősége a javításra.
16. **Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel, valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a 130 pontot.
- 16.1 **Az aláírás megszerzésének feltételei:** Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel, valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 130 pontot.
- 16.2 **Az értékelés:** Gyakorlati jegy megszerzése: Az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 130 pontot. 130-199 pont elégséges, 200-269 pont közepes, 270-339 pont jó 340-400 kiváló osztályzatot jelent.
- 16.3 **A kreditek megszerzésének feltételei:** A mozgásformák minimum szintjeinek és a minimum összpontszámoknak az elérése.
17. **Irodalomjegyzék:**
- 17.1. **Kötelező irodalom:**
1. A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017)
- 17.2. **Ajánlott irodalom:**
1. Vincze J. Közelharc BJKMF jegyzet 1998
  2. Eleki-Kovács: A közelharc mozgásanyagához szükséges testi képességek és fejlesztésük lehetőségei – Szentendre: KLKF, 1996.
  3. Eleki-Kovács: A katonai közelharc eszközös technikái – Szentendre: KLKF, 1997

Budapest, 2020-01-21.

Molnár Imre alezredes
testnevelő tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKTSKA05
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés V.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education V.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltetés-, Katonai Logisztika, Állami Légiközlekedési alapképzési szak.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Prókainé dr. Kovács Tímea alezredes Katonai Testnevelési és Sportközpont testnevelő tanár.
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 56
    - 8.1.1.nappali munkarend: 56 (0 EA + 0 SZ + 56 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:-
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Kondicionális képességek fejlesztése. Úszás- vízi kiképzés I., Katonai sportok, akadálypálya. Kézigránát hajtás.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):
Development of physical skills. Swimming water training I., Military sports, obstacle course, structure of the human body,basic anatomicknowledge. Hand grenade throwing.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Az NKE honvéd tisztjelöltjei sajátítsák el a vízhez szoktatás gyakorlatait.
  - A mell-hát-gyors úszás technikájának jártasság vagy készség szintű ismerete.
  - Úszás versenyszabályzat ismerete.
  - A katonai sportversenyek megismerése, a szükséges képességek elsajátítása.
  - Elméleti ismeretszerzés a testünk felépítéséről.**Képességei:**
  - Képes legyen a választott úszásnem 200 méter leúszására.
  - Képes az egészséges életmód tervezésére.
  - Képes a balesetek esetén elsősegélynyújtásra.**Attitűdje:**
  - Mélyen elkötelezett a minőségi sportszakmai munkavégzés mellett.
  - Az egészséges életmódra a fizikai erőnlét fejlesztésére ösztönző szemléletmóddal rendelkezik.
  - Törekszik a problémák megoldására a sport és hadtudomány területén.

Autonómiája és felelőssége:

- A tanult mozgáskészletet kreatívan használja, eredeti mozgásokat, mozgásfolyamatokat, játékokat alkot.
- Nyitott az új és bevált nemzetközi elsősorban európai módszertan, illetve gyakorlat iránt, hogy hívatása gyakorlása során megfeleljen az új követelményeknek, kihívásoknak.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- NUPS officer cadet should master water education exercises.
- Knowledge of proficiency or ability in the technique of breast-back- freestyle swim.
- Knowledge of swimming competition rules.
- To learn about military sports competitions, to acquire the necessary skills.
- Theoretical knowledge of the structure of our body.

Capabilities:

- Be able to swim 200 meters in the chosen swim.
- He /She can plan a healthy lifestyle.
- Able to provide first aid in the event of an accident.

Attitude:

- He came very close to working in quality sports.
- He /She has a stimulating attitude towards a healthy lifestyle and the development of physical fitness.
- He /She strives to solve problems in the field of sports and military science.

Autonomy and responsibility:

- He /She uses the learned motion sets creatively, creating original motions, movement processes, and games.
- He / She is open to new and proven international, primarily European, methodologies and practices to meet new requirements and challenges in the exercise of his/her profession.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika.**

12.1. Úszás vízi kiképzés I. Az úszás szerepe a kiképzésben, biztonsági rendszabályok ismertetése. (*Swimming Water Training I. The role of swimming in training, safety regulations.*)

12.2. Az úszó technikák megalapozása, a vízhez szoktatás gyakorlati alapjainak elsajátítása. (*Fundamentals of floating techniques, practical training in water training.*)

12.3. A hátúszás technikájának elsajátítása, úszó állóképesség, vízbiztonság növelése fejlesztése. (*Mastering the technique of backstroke, improving floating endurance, water safety and water safety.*)

12.4. A mellúszás technikájának elsajátítása, úszó állóképesség fejlesztése. (*Mastering the technique of breaststroke and improving floating endurance.*)

12.5. A gyorsúszás technikájának elsajátítása, úszó állóképesség fejlesztése. (*Mastering the technique of freestyle swimming and improving floating endurance.*)

12.6. Katonai sportok ismerete az akadálypálya elemeinek elsajátításán keresztül. (Knowledge of military sports through mastery of obstacle course.)

12.7. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. Mélybe-fel- és átugrások. Emelések és hordások. (*Completing natural and artificial obstacles.*)

12.8. Mászások, függeszkedések. Egyensúly gyakorlatok. Kiegészítő gyakorlatok tornaszereken. Társhordások. (Climbing, hanging. Balance exercises. Additional exercises on gymnastic equipment. Carrying co jams.)

12.9. Mozdásformák ellenőrzése (*Physical tests*)

12.10. Dobóképesség fejlesztése. A kézigránát célba dobás mozgástechnikájának változatos körülmények között történő végrehajtása. (fekvő, térdelő és álló testhelyzetből) (*Handgrenade throwing: throwing projectiles to the target and distance, from lying, kneeling and standing position*)

- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** V. félév
- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A honvédtisztjelöltek részvétele a foglalkozásokon kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele a hiányzásba. A hallgatónak a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie, 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával történik. Az oktató az alábbi szempontok alapján értékeli a hallgatót: az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a 130 pontot. A mozgásformák a következők: 3200m futás, fekvőtámasz, felülés, függeszkedés. 200m úszás, akadálypálya gyakorlat, 3200m futás gyakorlóban, kézigránát hajítás célba. Sikertelen kísérlet esetén, a hallgatónak a félév folyamán kétszer van lehetősége a javításra.
- 16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel, valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum egy pontszámot (1 pontot), valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a 130 pontot.
- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:** Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel, valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum egy pontszámot (1 pontot), valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 130 pontot.
- 16.2. Az értékelés:** Gyakorlati jegy megszerzése: Az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum egy pontszámot (1 pontot), valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 130 pontot. 130-199 pont elégséges, 200-269 pont közepes, 270-339 pont jó 340-400 kiváló osztályzatot jelent.
- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:** A mozgásformák minimum szintjeinek és a minimum összpontszámnak az elérése.
- 17. Irodalomjegyzék:**
- 17.1. Kötelező irodalom:**
1. A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017.)
- 17.2. Ajánlott irodalom:**
1. Arolld Imre: Az úszás oktatása Sport kiadó 1978. ISBN:9632530187

Budapest, 2020-01-21.

Dr. Prókainé dr. Kovács Tímea alezredes
testnevelő tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKTSKA06
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés VI.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education VI.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltetés-, Katonai Logisztika, Állami Légiközlekedési alapképzési szak.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Prókainé dr. Kovács Tímea alezredes Katonai Testnevelési és Sportközpont testnevelő tanár.
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 42
    - 8.1.1.nappali munkarend: 42 (0 EA + 0 SZ + 42 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 3
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:-
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Kondicionális képességek fejlesztése. Úszás- vízi kiképzés II., Az akadálypálya elemeinek, elemcsoportjainak parciális majd globális leküzdése egyénileg majd szakaszkötelékben is. Nehezítő körülmények, feltételek melletti feladat abszolválás (sérült társ cipelésével). A kardvívás oktatása I.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Development of physical skills. Swimming water training II., Partial and global overcoming of the elements and groups of elements obstacle course individually as well as in the form of squad or platoon. Completion of the task under difficult circumstances (carrying an injured companion), physiological functioning of the human body. Teaching of sabre fencing I.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Úszóképességek fejlesztése, mentési technikák megismerése.
  - Fejleszteni a kondicionális és koordinációs képességeket.
  - Szerezzon ismeretet az emberi test működéséről élettani szempontból.

Képességei:

  - Szerezzon jártasságot az akadálypálya elemeinek legoptimálisabb leküzdésében.
  - Testi képességeik fejlesztése révén minimalizálja a sérülésveszély lehetőségét.

Attitűdje:

  - Elfogadja és elismeri az életpálya tervezés fontosságát.
  - Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

Autonómiája és felelőssége:

- Olyan mozgásformákat, tevékenységeket, sportágakat ismer, amelyek egyrészt divatosak, megfelelnek a korszellemnek, és amelyek bizonyítják, hogy a sport elsősorban örömforrás, kaland, játék, másrészt életünk bármely szakaszában nehézségek nélkül űzhetik majd.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- To develop swimming skills, learning rescue techniques.
- To develop physical and coordination skills.
- To get knowledge about the physiological function of the human body.

Capabilities:

- Gain proficiency in overcoming the elements of the obstacle course.
- Minimizing the risk of injury by improving their physical abilities.

Attitude:

- He/ She accepts and recognizes the importance of career planning and strives for lifelong learning within and outside the world of work.

Autonomy and responsibility:

- He/ She knows forms of exercise that are both fashionable, in keeping with the spirit of the times, and which prove that sports can primarily be a source of fun, adventure, play, and can be done at any stage of their lives without difficulty.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika.

12.1. Kardvívás oktatása I. Alapvető biztonsági rendszabályok ismertetése. (*Fencing with sword*)

12.2. A szálfegyver és a védőfelszerelések helyes használata. (kard, mint szálfegyver alkalmazásának lehetőségei, sisak, hónalj védő, plasztron, kesztyű) (*Correct use of fiber weapon and protective equipment.*)

12.3. Támadható felületek ismertetése. Támadások védekezései és ezek alaptechnikái. (*Attacks are defenses and their basic techniques.*)

12.4. Kardvíváshoz szükséges előkészítő és rávezető gyakorlatok elsajátításai. (*Preparatory and lead exercises for sword fencing*)

12.5. A vízből mentés metodikájának elméleti és gyakorlati szintű elsajátítása. (*water rescue*)

12.6. A fuldokló megközelítése megragadása, szállító fogások, kiemelések, elsősegélynyújtás technikája. (*first aid technique.*)

12.7. Általános hatású és sokoldalúan fejlesztő szabad-és szabadgyakorlati alapformájú mozdulatsorok elsajátítása. (*versatile developer free practice*)

12.8. A felkészítés alapjául szolgálnak a természetes mozgások: menetek, futások, ugrások, dobások, emelések, társhordások, mászások, függeszkedések. (*natural movements*)

12.9. Kiegészítő jellegű gyakorlatok végzése tornaszereken szabadtéri komplex kondicionáló készleteken. (*Performing complementary exercises on gymnastic equipment in outdoor complex fitness sets.*)

12.10. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. (*Overcoming natural and artificial barriers.*)

12.11. Emelések és hordások. (*Lifts and Carriers*)

12.12. Mozgásformák ellenőrzése. (*Physical tests*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága a tantervben történő félévi elhelyezkedése: VI.

félév.

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozásokon kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele a hiányzásba. A hallgatónak a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie, 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával történik. . Az oktató az alábbi szempontok alapján értékeli a hallgatót: az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum egy pontszámot (1 pontot), valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a 130 pontot. A mozgásformák a következők: 3200m futás, fekvőtámasz, felülés, függeszkedés, 200m fegyveres futás gyakorlatban, 200m úszás, búvárúszás, akadálypálya gyakorlat, vívás I. Sikertelen kísérlet esetén, a hallgatónak a félév folyamán kétszer van lehetősége a javításra.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel, valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum egy pontszámot (1 pontot), valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 130 pontot.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy megszerzése: Az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 130 pontot. 130-199 pont elégséges, 200-269 pont közepes, 270-339 pont jó 340-400 kiváló osztályzatot jelent.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A mozgásformák minimum szintjeinek és a minimum összpontszámnak az elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017.)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Arold Imre: Az úszás oktatása Sport kiadó 1979. ISBN:9632530187

2. Szepesi László: Vívás tanulás csoportban Ludovika Egyetemi kiadó Nonpr. Kft. 2007. ISBN:9789639542945

Budapest, 2020-01-21.

Dr. Prókainé dr. Kovács Tímea alezredes
testnevelő tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKTSKA07
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés VII.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education VII.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltetés-, Katonai Logisztika, Állami Légiközlekedési alapképzési szak.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Prókainé dr. Kovács Tímea alezredes Katonai Testnevelési és Sportközpont testnevelő tanár.
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 42
    - 8.1.1.nappali munkarend: 42 (0 EA + 0 SZ + 42 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 3
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:-
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Katonai sportok, Katonai Háromtusa Bajnokság. A kardvívás oktatása II. Az akadálypálya elemeinek leküzdése a verseny technika elsajátítása. Akadályváltó. Úszás.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Military sports, military triathlon. Training in sabre fencing II. Overcoming obstacles, mastering the racing techniques, obstacle relay, swimming.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése.
  - Az NKE honvéd tisztjelöltjei szerezenek ismeretet a kardvívás alap és küzdőtechnikáiról.
  - Versenyszabályzat verseny lebonyolítása.
  - Kézigránát dobás mozgástechnikájának ismerete.

Képességei:

  - Rendelkezzék az állóképesség és az erő – állóképesség megfelelő szintjével.
  - Legyen képes a kézigránát megfelelő technikával történő elhajítására.

Attitűdje:

  - Nyitott ismereteinek gyarapítása iránt.
  - Munkájában és emberi kapcsolataiban megbízhatóság jellemzi.

Autonómiája és felelőssége:

  - Kooperatív és kreatív együttműködés kialakítására törekszik a honvédség területen működő szervezetekkel érintettekkel.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- To develop physical and coordination skills.
- NUPS officer cadets acquire knowledge of basic and martial arts techniques. Competition rules, conducting of competition.
- Knowledge of movement techniques for throwing hand grenades.

Capabilities:

- Have an appropriate level of endurance and strength-endurance.
- Be able to throw the grenade with proper technique.

Attitudes

- Open to increase his/her knowledge.
- He/ She is characterized by reliability in his/her work and human relationships.

Autonomy and responsibility:

- He /She strives to establish cooperative and creative cooperation with organizations and stakeholders working in the field of defence.

11. Előtanulmányi követelmények: Katonai testnevelés IV, V, VI. teljesítése.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika.

12.1. Kardvívás oktatása II. Egyenes vágás (szúrás) kis közép és nagy távolságról. (*Fencing with sword*)

12.2. Vágás (szúrás), vágás háritás -vágás (szúrás) gyakorlat csoportok mesterrel és párokban. (*Cutting (sting), cutting sting-cutting (sting) practice with groups of masters and pairs.*)

12.3. Egyszerű, félkör és körháritások és visszavágások (szúrások). (*Simple, semicircular and circumferential, and retrograde.*)

12.4. A támadásokkal párhuzamosan azok védései és a védést követő egyenes visszavágások (szúrások). (*In parallel to the attacks, their defenses and straight rebounds (stings) following the defense.*)

12.5. Katonai sportok: A katonai sportok elsajátítása a katonai versenyszámainak végrehajtásán keresztül. Futások gyakorlóban, fegyverrel. (*Military Sports: Acquire military sports by completing military competitions. Runs practicing with a gun.*)

12.6. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. (*Completing natural and artificial obstacles*).

12.7. Mászások, függeszkedések, fékező ereszkedések ferde létrán, egyensúlyt kineztezist fejlesztő gyakorlatok. (*Climbing, hanging, braking descent on sloping ladders, exercises to improve equilibrium kinesisesthesia.*)

12.8. Erő, (max.erő, erőállóképesség, gyors erő) fejlesztő módszerek. (*Strength (max. Force, endurance, fast force) development methods*)

12.9. A gyorsaság fejlesztése. (*Developing speed.*)

12.10. Mozdásformák ellenőrzése. (*Physical tests*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága a tantervben történő félévi elhelyezkedése: VII. félév.

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozásokon kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele a hiányzásba. A hallgatónak a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie, 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával történik. Az oktató az alábbi szempontok alapján értékeli a hallgatót: az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a 130 pontot. A mozgásformák a következők: 3200m futás, fekvőtámasz, felülés, függeszkedés, 3200m fegyveres futás gyakorlóban, 200m úszás, akadálypálya gyakorlat, vívás II. Sikertelen kísérlet esetén, a hallgatónak a félév folyamán kétszer

van lehetősége a javításra.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel, valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a 130 pontot.

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel, valamint az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 130 pontot.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy megszerzése: Az elégséges értékeléshez mozgásformánként el kell érni a minimum pontszámot, valamint az összesített pontszám tekintetében el kell érni a minimális 130 pontot. 130-199 pont elégséges, 200-269 pont közepes, 270-339 pont jó 340-400 kiváló osztályzatot jelent.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A mozgásformák minimum szintjeinek és a minimum összpontszámoknak az elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017.)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Arold Imre: Az úszás oktatása Sport kiadó 1979. . ISBN:9632530187

2. Szepesi László: Vívás tanulás csoportban Ludovika Egyetemi kiadó Nonpr. Kft. 2007. ISBN:9789639542945

Budapest, 2020-01-21.

Dr. Prókainé dr. Kovács Tímea alezredes
testnevelő tanár sk.

Kritériumkövetelményes tárgyak

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM Rendészettudományi Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** VKMTB91
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Elsősegélynyújtás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** First aid training
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. kredit 0
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katasztrófavédelmi Intézet / Katasztrófavédelmi Műveleti tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kóródi Gyula PhD., egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 14 (0 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** (0 EA + 0 SZ + 1 GY)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A közszolgalat valamennyi hivatásrendje a felkészítés során elsajátított elméleti ismereteit a valóságot szimuláló gyakorlatok során a mélyíti el. A gyakorlatot elméleti modulok előzik meg, amelyek a segélynyújtó szemléletmód kialakítását fejlesztik. A segélynyújtás begyakorlása párokban történik, majd interaktív fantomok segítségével mérik fel beavatkozásuk hatékonyságát, végül szimulált élethelyzetben adnak számot arról, hogyan képesek tudásukat hasznosítani
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): All professions in the civil service deepen their theoretical knowledge acquired during preparation by practicing simulations of reality. The practice is preceded by theoretical modules that develop the concept of aid delivery. Practicing aid is done in pairs, and then uses interactive phantoms to measure the effectiveness of their intervention, and then, in a simulated life situation, reports on how they can use their knowledge.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Egészségkultúra alapszint

Képességei: segítő

Attitűdje: segítő

Autonómiája és felelőssége: Teljes autonómia és felelősség a laikus elsősegély terén

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: Health Culre Base Level

Capabilities: Practical use of theoretic Knowledge of the Health Care

Attitude: Helpful

Autonomy and responsibility: Total autonomy and responsibility into the Basic Life Support

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Magyarul

12.1.1. **Elsősegélynyújtás szabályai, a sérült-pozicionálás és mozgás szabályai** Az elsősegély célja, a laikus elsősegély-nyújtótól elvárt kompetenciák. Az elsősegély-nyújtó biztonsága a helyszínen (vakcináltság, védőeszközök stb.). Az algoritmusokban gondolkodás fontossága az életmentés során, triage. Gyors, tájékozódó betegvizsgálat (éberség – aluszékonyság – kóma; eszméletet befolyásoló állapotok, tartalmi tudatzavarok), szak-segítség igénybevétele. Műfogások (Eschmark, Heimlich, tálca-fogás), nyaki gallér felhelyezés. Naso tubus használata. Rögtönzött rögzítő eszközök és azok használata. Fektetések (stabil oldal-, sokk-, nyílt has, koponyasérült, nehézlégzés). Stabil oldalfekvés ellenjavallatai. Az arc- és agykoponya törések, egyszerű vizsgálatuk. Gerinctörés tünettana – tájékozódó idegrendszeri vizsgálat, nyaki gerinc védelme, gerincsérült mozgatása. Mellkas és medence stabilitásának vizsgálata, következtetések, teendők. Végtagsérülések fizikális vizsgálata, azok rögzítési módjai.

12.1.2. **Életveszély – halál – reanimatológia, sebek – vérzések – sokk** Az elemi életjelenségek vizsgálata, azok értékelése – következtetések. Biológiai és klinikai halál. Újraélesztés ABCD-je, annak szabályai, hibái és szövődményei. Félautomata („beszélő”) defibrillátor ismerete, használata. BLS (basic life support) és a műveleti terület intézkedés-taktikai teendőinek „illesztése”. A sebzések típusai, a sérülés mechanizmusának jelentősége az ellátásban. A vérzések fajtái, azok tünetei. Artériás nyomáspontok, a vérző sérült pozicionálása. Vérzéscsillapító eszközök (alkalmi és professzionális) azok használata: tourniquet, izraeli nyomókötés, haemosztatikumok. Vérzéses sokk tünettana, az elsősegélynyújtó teendői a sokk ellátásban. 4 ó. ea – a gyakorlati fogások bemutatásával).

12.1.3. **Elsősegélynyújtás a gyakorlatban** Az 1. és 2. foglalkozáson elsajátított elméleti tananyag alkalmazása, párokban gyakorolva, szimulált helyzetekben. (4 ó. gyakorlat, gyakorló párokban, interaktív fantomok segítségével).

12.2. Angolul

12.2.1. **First Aid Rules, Injured Positioning and Movement Rules** The purpose of first aid is the competencies expected of a lay first aid provider. Safety of first-aiders on site (vaccination, protective equipment, etc.). The importance of thinking in algorithms in saving lives, triage. Quick, informed patient examination (alertness - somnolence - coma; states affecting consciousness, content disorders), use of specialist help. Artificial traps (Eschmark, Heimlich, tray catch), neck collar insertion. Using a Naso tube. Improvised fastening devices and their use. Investments (stable side, shock, open abdomen, skull injuries, difficulty breathing). Contraindications to a stable lying position. Facial and brain skull fractures, simple examination. Spinal Fracture Symptom - Orientated Nervous System Examination, Cervical Spine Protection, Spinal Injury Movement. Examination of chest and pelvic stability, conclusions and actions. Physical examination of limb injuries, ways of their fixing.

12.2.2. **Danger to life - death - reanimatology, wounds - bleeding - shock** Examination of elementary life phenomena, their evaluation - conclusions. Biological and clinical death. ABCD of resuscitation, its rules, errors and complications. Knowledge and use of semi-automatic ("speaking") defibrillators. "Matching" BLS (basic life support) and intervention tactics in the theater of operations. Types of injury, importance of the mechanism of injury in care. Types of bleeding, their symptoms. Arterial pressure points, damaged positioning of bleeding. Hemostatic devices (casual and professional) for their use: tourniquet, Israeli compression bandage, haemostats. Symptoms of bleeding shock, first aid measures in shock

care. 4hrs ea - presentation of practical catches.

12.2.3. First Aid in Practice Apply the theoretical learning material learned in Workshops 1 and 2, practiced in pairs, in simulated situations. (4 hours practice, in pairs, using interactive phantoms)

- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1 félév**
- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgyi előadásokon kötelező a részvétel. Távollét esetén a hiányzás pótlása a következő foglalkozáson történő megjelenéssel történik. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A foglalkozásokon kötelező a jelenléti ív vezetése.
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Az aláírás megszerzésének feltétele az elméleti foglalkozásokon való megjelenés és igazolt jelenlét, továbbá az évközi elméleti és gyakorlati feladatok megfelelő végrehajtása.
- 16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**
- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:** Az aláírás megszerzésének feltétele az elméleti foglalkozásokon való megjelenés és igazolt jelenlét, továbbá az évközi elméleti és gyakorlati feladatok megfelelő végrehajtása a 12. pontban foglaltak szerint.
- 16.2. Az értékelés:** Aláírás megszerzése.
- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:** A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése.
- 17. Irodalomjegyzék:**
- 17.1. Kötelező irodalom:**
1. John Campbell: Helyszíni sérültellátás, Medicina Könyvkiadó Budapest, 2013
  2. Brit Vöröskereszt: Az elsősegély alapkönyve, Mérték Kiadó Budapest, 2003
  3. St. John Mentőszolgálat (Magyar Vöröskereszt, Polgári Védelem és a Budapesti mentő Alapítvány hivatalos kézikönyve): Az elsősegély kézikönyve, Sub Rosa Kiadó Budapest 1993
- 17.2. Ajánlott irodalom: -**

Budapest, 2020. február 27.

Dr. Kóródi Gyula, PhD,
egyetemi tanár sk

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKTSKA08
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés VIII.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education VIII.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 0 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat,
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltetés-, Katonai Logisztika, Állami Légiközlekedési alapképzési szak.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Prókainé dr. Kovács Tímea alezredes Katonai Testnevelési és Sportközpont testnevelő tanár.
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1.nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:-
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az akadálypálya elemeinek versenyszerű leküzdése, a verseny technika elsajátítása. Akadályváltó, rajtkötélék verseny. Kondicionális képességek fejlesztése. Úszás.
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):**
Competitive overcoming of the elements of obstacle course, mastering the race technique. Obstacle relay, competition. Development of physical skills. Swimming.

Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Az NKE honvéd tisztjelöltjei fejlesszék a kondicionális (különös tekintettel az állóképességre és gyorsaságra), valamint a koordinációs képességeiket.
- A honvéd tisztjelölt legyen képes a függeszkedés, 3200 méter síkfutás, az 500 méteres akadály pálya és a 200 méter úszás egymás utáni végrehajtására szintidőn belül.

Képességei:

- Rendelkezzék az állóképesség és az erő – állóképesség megfelelő szintjével.
- Képes a konfliktusok hatékony kezelésére.
- Képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban mind írásban.

Attitűdje:

- Munkája során tiszteletben tartja mások jogait, egyéniségét és szuverén döntését.
- Elkötelezett az élethosszig tartó tanulás szükségessége mellett.

Autonómiája és felelőssége:

- A tanult mozgáskészleteket kreatívan használja, eredeti mozgásokat, mozgásfolyamatokat, játékokat alkotva.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- NUPS officer cadets must develop their coordination and physical skill with special regard to endurance and speed.
- The officer cadet must be able to complete the succession of hang-ups, 3200 cross-country runs, the 500-meter obstacle course and the 200-meter swim in succession in time level.

Capabilities:

- Have an appropriate level of endurance and strength-endurance.
- He /She can manage conflicts and is able to express himself/ herself professionally both orally and in writing.

Attitude:

- In his/her work, he/she respects the rights, individuality and sovereign decision of others. He/ She is committed to the need for lifelong learning.

Autonomy and responsibility:

- He /She uses the learned motion sets creatively, creating original motions, movement processes, and games.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika.**

12.1. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. Mélybe- fel- és átugrások, sorozatban is. Emelések és hordások (társ illetve egyéb súly cipelése) Mászások, függeszkedések, fékező ereszkedések ferde létrán. Egyensúlyt, kinesztézist fejlesztő gyakorlatok. (*Completing natural and artificial obstacles Lifting and Carrying (Carrying Companion and Other Weight).*)

12.2. Az akadálypálya elemek csoportokra bontott, majd komplexen, rajtversenyek formájában történő gyakorlása. (*Obstacle course practice is divided into groups and then complex, in the form of start competitions.*)

12.3. Komplex vizsga. (*Complex exam.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága a tantervben történő félévi elhelyezkedése: VIII. félév.**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A Honvéd tisztjelöltek részvétele az órákon kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele a hiányzásba. A hallgatónak a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie, 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.**15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával történik. Gyakorlati jegy megszerzése: A minimum szintek és a minimum összpontszám elérése a KTSK értékelési füzeté alapján azzal a feltétellel, hogy csak egy mozgásformából lehet elégtelent szerezni. A sikertelen vizsgát a félév folyamán egyszer lehet javítani. Az elért pontszámnak megfelelő érdemjegyek a következők:

elégtelen	(1) 0-7
elégséges	(2) 8-10
közepes	(3) 11-13
jó	(4) 14-17
jeles	(5) 18-20

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel.

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás feltétele tanórák 70%-án történő aktív részvétel.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy megszerzése: A minimum szintek és a minimum

összpontszám elérése a KTSK értékelési füzeté alapján azzal a feltétellel, hogy csak egy mozgásformából lehet elégtelent szerezni. Az elért pontszámnak megfelelő érdemjegyek a következők:

elégtelen	(1) 0-7
elégséges	(2) 8-10
közepes	(3) 11-13
jó	(4) 14-17
jeles	(5) 18-20

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: nincs

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017.)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Arold Imre: Az úszás oktatása Sport kiadó 1979. ISBN:9632530187
2. Kerezsi Endre: Torna III. (1979. Sport Kiadó).
ISBN: 963-253-012-8

Budapest, 2020-01-21.

Dr. Prókainé dr. Kovács Tímea alezredes
testnevelő tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKISZLA101
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szakmai Angol 1 (Katonai)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Specialized English 1 (Military)
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 0 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 66% gyakorlat, 33 % elmélet.
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának minden alapképzési szakán nappali munkarendben
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kiss Gabriella lektorátusvezető
- 8. A tanórászám és típusa (előadás+szeminárium+gyakorlat):**
  - 8.1.** összóraszám: 42
    - 8.1.1.Nappali munkarend: 42 óra/félév (14 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2.Levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 3 (1+2) óra/hét
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szakmai angol nyelv ismereteinek elsajátítása, beszédképesség, beszédértés és íráskészségek fejlesztése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Acquirement of general English language, and the enhancement of speaking, listening, and writing skills.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Birtokában van azon nyelvtani ismereteknek, melyek szükségesek a középfokú általános nyelvi ismeretekkel kapcsolatos kommunikáció lebonyolításához írásban és szóban is.

Képességei:

  - Képes prezentációkat tartani angol nyelven.
  - Képes a szakterületéhez kapcsolódó angol nyelvű prezentációk, eligazítások és munkával kapcsolatos megbeszélések lényegét megérteni.
  - Képes oly mértékben folyékonyan és spontánul kommunikálni anyanyelvi beszélőkkel, hogy az nem jelent megerőltetést semelyik fél számára.
  - Képes angol nyelven dokumentumokat, nyomtatványokat, jegyzőkönyveket, feljegyzéseket készíteni, valamint azokat kitölteni.

Attitűdje:

  - Hajlandó elsajátítani új ismereteket, igyekszik annak megértésére és használatára, és törekszik a saját szakterületén a folyamatos nyelvi vonatkozású önképzésre.
  - Az angol nyelv használata során pontosságra törekszik.
  - Nem fél vagy szégyell segítséget kérni abban az esetben, ha nehézségekkel szembesül a nyelvhasználat során.
  - Minden alkalmat megragad nyelvi készségeinek fejlesztésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Képes önállóan fejleszteni ismereteit.
- Tisztában van az angol nyelven történő hatékony kommunikáció szükségességével többnemzeti környezetben.
- Felelősséget vállal saját angol nyelvű szóbeli és írásbeli kommunikációjáért.

Elérendő kompetenciák (angolul):**Knowledge:**

- The student has the language knowledge and competence required for everyday oral and written communication.

Capabilities:

- Capable of verbal and written work-related communication in English.
- Capable of preparing presentations in English.
- Capable of interacting with a degree of fluency and spontaneity that makes regular interaction with native speakers quite possible without strain for either party.
- Capable of preparing documents, forms, minutes, notes and memos and completing documents in English.

Attitude:

- Is willing to learn the new terminology in his/her specialization, strives to understand and use it, and is committed to continuous self-education in his/her specialization.
- Is committed to accuracy when using the English language at work.
- Is not afraid or embarrassed to seek help when he/she faces problems with the English language.
- Takes every opportunity to improve his/her knowledge of English.

Autonomy and responsibility:

- Able to autonomously improve his/her knowledge of the terminology
- Aware of the importance of being able to effectively communicate in English in a multinational environment
- Takes responsibility for his/her written/verbal communication in English.

11. Előtanulmányi követelmények:**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. Bemutakozás, család, napirend (Introduction, family, daily routine)

12.2. Vásárlás (élelmiszer és ruhanemű) ((Shopping (food and clothes))

12.3. Lakás, lakókörnyezet (Housing, neighbourhood)

12.4. Munka, munkahely, foglalkozások (Jobs, workplace, career goals)

12.5. Közlekedés, utazás, nyaralás (Transport, travelling, holiday)

12.6. Szolgáltatások (telefon, bank, posta, étkezés, étterem) ((Services (phoning, bank, post office, eating, at the restaurant))

12.7. Tanulás, iskolák, tantárgyak, nyelvtanulás (Education, schools, subjects, language learning)

12.8. Egészség, betegségek. Tünetek, kezelések. Az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás, edzés (Health, illnesses. Symptoms and treatments. Healthy lifestyle, balanced diet, fitness)

12.9. Szabadidő, szórakozás, hobbi, sport (Leisure time, entertainment, hobbies, sport)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

Hadtudományi és Honvédtisztoképző Karának minden alapképzési szakán nappali munkarendben 1. tanulmányi félévben.

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgatónak a tanórák legalább 75%-án jelen kell lennie, 25% -ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem irható alá. A hallgató köteles az előadások és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató hiányzása meghaladja a 25%-ot, a hallgató köteles a félév végén a tanár által meghatározott témákból szóban beszámolni az aláírás teljesítése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A foglalkozás anyagainak és a kötelező irodalom feldolgozása, 2 zárthelyi dolgozat és egy szóbeli beszámoló legalább 60%-os értékeléssel történő teljesítése a tanár előzetes bejelentése alapján, a foglalkozások ismereteiből. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli beszámoló értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható a tanárral egyeztetett időpontban.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: a 16.1 pont alapján.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A tantárgy kritérium követelmény, így nem rendelkezik kreditmegszerzési feltételekkel.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Jobbágy Ilona – Katona Lucia – Kevin Shopland: General Communications Skills
2. Némethné Hock Ildikó: 1000 kérdés 1000 válasz az „A” típusú nyelvvizsgálóhoz

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Raymond Murphy: English Grammar in Use
2. Norman Coe, Mark Harrison és Ken Paterson . Oxford Angol Nyelvtan
3. Ruth Grain és Stuart Rodman: Oxford Word Skills Intermediate

Budapest, 2020. február 5.

Dr. Kiss Gabriella, PhD,
nyelvtanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKISZLA102
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szakmai Angol 2 (Katonai)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Specialized English 2 (Military)
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 0 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának minden alapképzési szakán nappali munkarendben
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kiss Gabriella lektorátusvezető
- 8. A tanórászám és típusa (előadás+szeminárium+gyakorlat):**
  - 8.1.** összóraszám: 56
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 56 óra/félév (28 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2+2) óra/hét
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szakmai angol nyelv ismereteinek elsajátítása, beszédképesség, beszédértés és írásképességek fejlesztése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Acquirement of professional English language, and the enhancement of speaking, listening, and writing skills.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri az összefegyvernemi harc megvívásával, a harctámogatással, a harckiszolgáló támogatással, a haderőnemek, a fegyvernemek és szakcsapatok szervezeti felépítésével és harceljárásaival kapcsolatos alapszókincset.
- Birtokában van azon nyelvtani ismereteknek, melyek szükségesek az összefegyvernemi harc megvívásával, a harctámogatással, a harckiszolgáló támogatással, a haderőnemek, a fegyvernemek és szakcsapatok szervezeti felépítésével és harceljárásaival kapcsolatos kommunikáció lebonyolításához.
- Ismeri a NATO dokumentumok megértéséhez szükséges angol terminológiát
- Ismeri a béketámogató műveletek, a Magyar Honvédség békeműveleti feladatai valamint a békefenntartó eljárások leírásához szükséges angol terminológiát

Képességei:

- Képes a szakterületéhez kapcsolódó NATO dokumentumok megértésére.
- Képes alkalmazni a szakterületéhez tartozó angol terminológiát
- Képes angol nyelven dokumentumokat, nyomtatványokat, jegyzőkönyveket, feljegyzéseket készíteni, valamint azokat kitölteni.
- Képes prezentációkat és eligazításokat tartani angol nyelven.
- Képes a szakterületéhez kapcsolódó angol nyelvű prezentációk, eligazítások és munkával kapcsolatos megbeszélések lényegét megérteni.
- Képes oly mértékben folyékonyan és spontánul kommunikálni anyanyelvi beszélőkkel, hogy az

nem jelent megerőltetést semelyik fél számára.

Attitűdje:

- Hajlandó elsajátítani a szakterületéhez tartozó új terminológiát, igyekszik annak megértésére és használatára, és törekszik a saját szakterületén a folyamatos nyelvi vonatkozású önképzésre.
- Az angol nyelv használata során pontosságra törekszik.
- Nem fél vagy szégyell segítséget kérni abban az esetben, ha nehézségekkel szembesül a nyelvhasználat során.
- Minden alkalmat megragad nyelvi készségeinek fejlesztésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Képes önállóan fejleszteni ismereteit a logisztikai szakterület terminológiájának területén.
- Tisztában van az angol nyelven történő hatékony kommunikáció szükségességével többnemzeti környezetben.
- Felelősséget vállal saját angol nyelvű szóbeli és írásbeli kommunikációjáért.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Possesses the basic vocabulary to describe the basic procedures and features of the battle carried out by combined arms, the combat service (CS) and combat service support (CSS) tasks, the battle procedures and organizational structures of the military services, branches and specific units.
- Knows the grammatical structures to describe the basic procedures and features of the battle carried out by combined arms, the combat service (CS) and combat service support (CSS) tasks, the battle procedures and organizational structures of the military services, branches and specific units.
- Has an adequate knowledge of the English terminology to understand NATO documents.
- Is familiar with the English terminology to describe Peace Support Operations, the tasks of the Hungarian Defence Forces in peace operations and the basic peacekeeping procedures.

Capabilities:

- Capable of understanding NATO documents related to his/her specialization.
- Capable of using the professional terminology in English.
- Capable of preparing documents, forms, minutes, notes and memos and completing documents in English.
- Capable of verbal and written work-related communication in English.
- Capable of preparing presentations and giving briefings in English.
- Capable of understanding the main ideas of presentations, briefings and work-related discussions in his/her specialization.
- Capable of interacting with a degree of fluency and spontaneity that makes regular interaction with native speakers quite possible without strain for either party.

Attitude:

- Is willing to learn the new terminology in his/her specialization, strives to understand and use it, and is committed to continuous self-education in his/her specialization.
- Is committed to accuracy when using the English language at work.
- Is not afraid or embarrassed to seek help when he/she faces problems with the English language.
- Takes every opportunity to improve his/her knowledge of English.

Autonomy and responsibility:

- Able to autonomously improve his/her knowledge of the terminology
- Aware of the importance of being able to effectively communicate in English in a multinational environment
- Takes responsibility for his/her written/verbal communication in English.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Tisztképzés. (*Officer training and education*)
- 12.2. Alegségek, egységek, rendfokozatok, egyenruha, felszerelés. (*Subunits, units, ranks, uniform, equipment*)
- 12.3. Haderőnemek, fegyvernemek rendeltetése, fegyverzete (*Services and branches, their missions and weapons systems*)
- 12.4. A katonai pályakép. Előmeneteli rendszer. (*Military career model, promotional system*)
- 12.5. Kiképzés a hadseregben: alapkiképzés, kiképzettségi szint fenntartása (*Training in the military: basic training, maintaining training levels*)
- 12.6. A Magyar Honvédség szervezeti felépítése, rendeltetése. Haderőreform. (*The organisational structure and the tasks of the HDF. Military reform*)
- 12.7. Önkéntes haderő kontra sorozott haderő. Toborzás és hadkiegészítés. (*Professional force vs conscription-based force. recruitment and augmentation*)
- 12.8. NATO: feladatok, missziók és műveletek. (*NATO: Tasks, missions and operations*)
- 12.9. Magyarország NATO csatlakozása és szerepe a NATO-ban. (*Hungary's NATO accession and role in the Alliance*)
- 12.10. Békefenntartó műveletek. (*Peace Support Operations*)
- 12.11. Saját szakterület részletes bemutatása. (*Cadets' own military occupational specialty in detail*)
- 12.12. Magyarország biztonság-és védelempolitikája. (*Hungary's defence and security policy*)
- 12.13. Katonai szakmai szöveg értése. (*Reading professional military texts*)
- 12.14. Katonai szakmai témájú levél/jelentés írása. (*Writing military reports and letters*)
- 12.15. Aktuális katonai-politikai események, kérdések. (*Topical military-political events and issues*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának minden alapképzési szakán nappali munkarendben 2. tanulmányi félévben.

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgatónak a tanórák legalább 75%-án jelen kell lennie, 25% -ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem irható alá. A hallgató köteles az előadások és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató hiányzása meghaladja a 25%-ot, a hallgató köteles a félév végén a tanár által meghatározott témákból szóban beszámolni az aláírás teljesítése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A foglalkozás anyagainak és a kötelező irodalom feldolgozása, 2 zárthelyi dolgozat és egy szóbeli beszámoló legalább 60%-os értékeléssel történő teljesítése a tanár előzetes bejelentése alapján, a foglalkozások ismereteiből. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli beszámoló értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható a tanárral egyeztetett időpontban.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: a 16.1 pont alapján.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A tantárgy kritérium követelmény, így nem rendelkezik kreditmegszerzési feltételekkel.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Kovácsné dr. Nábrádi Márta: Basic Military English, ZMNE jegyzet

2. Vadász Istvánné: Focus on the military, ZMNE jegyzet
3. Jobbágy Ilona – Katona Lucia – Kevin Shopland: General Communications Skills
4. Némethné Hock Ildikó: 1000 kérdés 1000 válasz az „A” típusú nyelvvizsgálóhoz
5. Felkészítő feladatok a STANAG 2.2.2.2 nyelvvizsgálóra.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. James Arnold – Robert Sacco: Command English
2. Raymond Murphy: English Grammar in Use
3. Norman Coe, Mark Harrison és Ken Paterson . Oxford Angol Nyelvtan
4. Ruth Grain és Stuart Rodman: Oxford Word Skills Intermediate
5. Király Zsolt: Blackbird

Budapest, 2020. február 5.

Dr. Kiss Gabriella, PhD,
nyelvtanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKISZLA201
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szakmai Angol 3 (Katonai)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Specialized English 3 (Military)
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 0 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának minden alapképzési szakán nappali munkarendben
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kiss Gabriella lektorátusvezető
- 8. A tanórászám és típusa (előadás+szeminárium+gyakorlat):**
  - 8.1.** összóraszám: 56
    - 8.1.1.Nappali munkarend: 56 óra/félév (28 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2.Levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2+2) óra/hét
  - 8.3.** Az ismeret átadásába alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szakmai angol nyelv ismereteinek elsajátítása, beszédkézség, beszédértés és íráskészségek fejlesztése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Acquirement of professional English language, and the enhancement of speaking, listening, and writing skills.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri az összefegyvernemi harc megvívásával, a harctámogatással, a harckiszolgáló támogatással, a haderőnemek, a fegyvernemek és szakcsapatok szervezeti felépítésével és harceljárásaival kapcsolatos alapszókincset.
- Birtokában van azon nyelvtani ismereteknek, melyek szükségesek az összefegyvernemi harc megvívásával, a harctámogatással, a harckiszolgáló támogatással, a haderőnemek, a fegyvernemek és szakcsapatok szervezeti felépítésével és harceljárásaival kapcsolatos kommunikáció lebonyolításához.
- Ismeri a NATO dokumentumok megértéséhez szükséges angol terminológiát
- Ismeri a béketámogató műveletek, a Magyar Honvédség békeműveleti feladatai valamint a békefenntartó eljárások leírásához szükséges angol terminológiát

Képességei:

- Képes a szakterületéhez kapcsolódó NATO dokumentumok megértésére.
- Képes alkalmazni a szakterületéhez tartozó angol terminológiát
- Képes angol nyelven dokumentumokat, nyomtatványokat, jegyzőkönyveket, feljegyzéseket készíteni, valamint azokat kitölteni.
- Képes prezentációkat és eligazításokat tartani angol nyelven.
- Képes a szakterületéhez kapcsolódó angol nyelvű prezentációk, eligazítások és munkával kapcsolatos megbeszélések lényegét megérteni.

- Képes oly mértékben folyékonyan és spontánul kommunikálni anyanyelvi beszélőkkel, hogy az nem jelent megerőltetést semelyik fél számára.

Attitűdje:

- Hajlandó elsajátítani a szakterületéhez tartozó új terminológiát, igyekszik annak megértésére és használatára, és törekszik a saját szakterületén a folyamatos nyelvi vonatkozású önképzésre.
- Az angol nyelv használata során pontosságra törekszik.
- Nem fél vagy szégyell segítséget kérni abban az esetben, ha nehézségekkel szembesül a nyelvhasználat során.
- Minden alkalmat megragad nyelvi készségeinek fejlesztésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Képes önállóan fejleszteni ismereteit a logisztikai szakterület terminológiájának területén.
- Tisztában van az angol nyelven történő hatékony kommunikáció szükségességével többnemzeti környezetben.
- Felelősséget vállal saját angol nyelvű szóbeli és írásbeli kommunikációjáért.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Possesses the basic vocabulary to describe the basic procedures and features of the battle carried out by combined arms, the combat service (CS) and combat service support (CSS) tasks, the battle procedures and organizational structures of the military services, branches and specific units.
- Knows the grammatical structures to describe the basic procedures and features of the battle carried out by combined arms, the combat service (CS) and combat service support (CSS) tasks, the battle procedures and organizational structures of the military services, branches and specific units.
- Has an adequate knowledge of the English terminology to understand NATO documents.
- Is familiar with the English terminology to describe Peace Support Operations, the tasks of the Hungarian Defence Forces in peace operations and the basic peacekeeping procedures.

Capabilities:

- Capable of understanding NATO documents related to his/her specialization.
- Capable of using the professional terminology in English.
- Capable of preparing documents, forms, minutes, notes and memos and completing documents in English.
- Capable of verbal and written work-related communication in English.
- Capable of preparing presentations and giving briefings in English.
- Capable of understanding the main ideas of presentations, briefings and work-related discussions in his/her specialization.
- Capable of interacting with a degree of fluency and spontaneity that makes regular interaction with native speakers quite possible without strain for either party.

Attitude:

- Is willing to learn the new terminology in his/her specialization, strives to understand and use it, and is committed to continuous self-education in his/her specialization.
- Is committed to accuracy when using the English language at work.
- Is not afraid or embarrassed to seek help when he/she faces problems with the English language.
- Takes every opportunity to improve his/her knowledge of English.

Autonomy and responsibility:

- Able to autonomously improve his/her knowledge of the terminology
- Aware of the importance of being able to effectively communicate in English in a multinational environment
- Takes responsibility for his/her written/verbal communication in English.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Tisztképzés. (Officer training and education)
- 12.2. Alegységek, egységek, rendfokozatok, egyenruha, felszerelés. (Subunits, units, ranks, uniform, equipment)
- 12.3. Haderőnemek, fegyvernemek rendeltetése, fegyverzete (Services and branches, their missions and weapons systems)
- 12.4. A katonai pályakép. Előmeneteli rendszer. (Military career model, promotional system)
- 12.5. Kiképzés a hadseregben: alapkiképzés, kiképzettségi szint fenntartása (Training in the military: basic training, maintaining training levels)
- 12.6. A Magyar Honvédség szervezeti felépítése, rendeltetése. Haderőreform. (The organisational structure and the tasks of the HDF. Military reform)
- 12.7. Önkéntes haderő kontra sorozott haderő. Toborzás és hadkiegészítés. (Professional force vs conscription-based force. recruitment and augmentation)
- 12.8. NATO: feladatok, missziók és műveletek. (NATO: Tasks, missions and operations)
- 12.9. Magyarország NATO csatlakozása és szerepe a NATO-ban. (Hungary's NATO accession and role in the Alliance)
- 12.10. Békefenntartó műveletek. (Peace Support Operations)
- 12.11. Saját szakterület részletes bemutatása. (Cadets' own military occupational specialty in detail)
- 12.12. Magyarország biztonság-és védelempolitikája. (Hungary's defence and security policy)
- 12.13. Katonai szakmai szöveg értése. (Reading professional military texts)
- 12.14. Katonai szakmai témájú levél/jelentés írása. (Writing military reports and letters)
- 12.15. Aktuális katonai-politikai események, kérdések. (Topical military-political events and issues)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának minden alapképzési szakán nappali munkarendben 3. tanulmányi félévben.

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgatónak a tanórák legalább 75%-án jelen kell lennie, 25% -ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem irható alá. A hallgató köteles az előadások és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató hiányzása meghaladja a 25%-ot, a hallgató köteles a félév végén a tanár által meghatározott témákból szóban beszámolni az aláírás teljesítése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A foglalkozás anyagainak és a kötelező irodalom feldolgozása, 2 zárthelyi dolgozat és egy szóbeli beszámoló legalább 60%-os értékeléssel történő teljesítése a tanár előzetes bejelentése alapján, a foglalkozások ismereteiből. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli beszámoló értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható a tanárral egyeztetett időpontban.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: a 16.1 pont alapján.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A tantárgy kritérium követelmény, így nem rendelkezik kreditmegszerzési feltételekkel.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Kovácsné dr. Nábrádi Márta: Basic Military English, ZMNE jegyzet

2. Vadász Istvánné: Focus on the military, ZMNE jegyzet
3. Jobbágy Iлона – Katona Lucia – Kevin Shopland: General Communications Skills
4. Némethné Hock Ildikó: 1000 kérdés 1000 válasz az „A” típusú nyelvvizsgálóhoz
5. Felkészítő feladatok a STANAG 2.2.2.2 nyelvvizsgára

17.2. Ajánlott irodalom:

1. James Arnold – Robert SAcco: Command English
2. Raymond Murphy: English Grammar in Use
3. Norman Coe, Mark Harrison és Ken Paterson . Oxford Angol Nyelvtan
4. Ruth Grain és Stuart Rodman: Oxford Word Skills Intermediate
5. Király Zsolt: Blackbird

Budapest, 2020. február 5.

Dr. Kiss Gabriella, PhD,
nyelvtanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKISZLA202
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szakmai Angol 4 (Katonai)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Specialized English 4 (Military)
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 0 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** A Nemzeti Közszerológati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának minden alapképzési szakán nappali munkarendben
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kiss Gabriella lektorátusvezető
- 8. A tanórászama és típusa (előadás+szeminárium+gyakorlat):**
  - 8.1.** összórászam: 56
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 56 óra/félév (28 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti órászam - nappali munkarend: 4 (2+2) óra/hét
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szakmai angol nyelv ismereteinek elsajátítása, beszédkésztség, beszédértés és íráskésztségek fejlesztése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Acquirement of professional English language, and the enhancement of speaking, listening, and writing skills.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri az összfégyvernemi harc megvívásával, a harctámogatással, a harckiszolgáló támogatással, a haderőnemek, a fégyvernemek és szakcsapatok szervezeti felépítésével és harceljárásaival kapcsolatos alapszókincset.
- Birtokában van azon nyelvtani ismereteknek, melyek szükségesek az összfégyvernemi harc megvívásával, a harctámogatással, a harckiszolgáló támogatással, a haderőnemek, a fégyvernemek és szakcsapatok szervezeti felépítésével és harceljárásaival kapcsolatos kommunikáció lebonyolításához.
- Ismeri a NATO dokumentumok megértéséhez szükséges angol terminológiát
- Ismeri a béketámogató műveletek, a Magyar Honvédség békeműveleti feladatai valamint a békefenntartó eljárások leírásához szükséges angol terminológiát

Képességei:

- Képes a szakterületéhez kapcsolódó NATO dokumentumok megértésére.
- Képes alkalmazni a szakterületéhez tartozó angol terminológiát
- Képes angol nyelven dokumentumokat, nyomtatványokat, jegyzőkönyveket, feljegyzéseket készíteni, valamint azokat kitölteni.
- Képes prezentációkat és eligazításokat tartani angol nyelven.
- Képes a szakterületéhez kapcsolódó angol nyelvű prezentációk, eligazítások és munkával kapcsolatos megbeszélések lényegét megérteni.

- Képes oly mértékben folyékonyan és spontánul kommunikálni anyanyelvi beszélőkkel, hogy az nem jelent megerőltetést semelyik fél számára.

Attitűdje:

- Hajlandó elsajátítani a szakterületéhez tartozó új terminológiát, igyekszik annak megértésére és használatára, és törekszik a saját szakterületén a folyamatos nyelvi vonatkozású önképzésre.
- Az angol nyelv használata során pontosságra törekszik.
- Nem fél vagy szégyell segítséget kérni abban az esetben, ha nehézségekkel szembesül a nyelvhasználat során.
- Minden alkalmat megragad nyelvi készségeinek fejlesztésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Képes önállóan fejleszteni ismereteit a szakterülete terminológiájának területén.
- Tisztában van az angol nyelven történő hatékony kommunikáció szükségességével többnemzeti környezetben.
- Felelősséget vállal saját angol nyelvű szóbeli és írásbeli kommunikációjáért.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Possesses the basic vocabulary to describe the basic procedures and features of the battle carried out by combined arms, the combat service (CS) and combat service support (CSS) tasks, the battle procedures and organizational structures of the military services, branches and specific units.
- Knows the grammatical structures to describe the basic procedures and features of the battle carried out by combined arms, the combat service (CS) and combat service support (CSS) tasks, the battle procedures and organizational structures of the military services, branches and specific units.
- Has an adequate knowledge of the English terminology to understand NATO documents.
- Is familiar with the English terminology to describe Peace Support Operations, the tasks of the Hungarian Defence Forces in peace operations and the basic peacekeeping procedures.

Capabilities:

- Capable of understanding NATO documents related to his/her specialization.
- Capable of using the professional terminology in English.
- Capable of preparing documents, forms, minutes, notes and memos and completing documents in English.
- Capable of verbal and written work-related communication in English.
- Capable of preparing presentations and giving briefings in English.
- Capable of understanding the main ideas of presentations, briefings and work-related discussions in his/her specialization.
- Capable of interacting with a degree of fluency and spontaneity that makes regular interaction with native speakers quite possible without strain for either party.

Attitude:

- Is willing to learn the new terminology in his/her specialization, strives to understand and use it, and is committed to continuous self-education in his/her specialization.
- Is committed to accuracy when using the English language at work.
- Is not afraid or embarrassed to seek help when he/she faces problems with the English language.
- Takes every opportunity to improve his/her knowledge of English.

Autonomy and responsibility:

- Able to autonomously improve his/her knowledge of the terminology
- Aware of the importance of being able to effectively communicate in English in a multinational environment
- Takes responsibility for his/her written/verbal communication in English.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Tisztképzés. (Officer training and education)
- 12.2. Alegységek, egységek, rendfokozatok, egyenruha, felszerelés. (Subunits, units, ranks, uniform, equipment)
- 12.3. Haderőnemek, fegyvernemek rendeltetése, fegyverzete (Services and branches, their missions and weapons systems)
- 12.4. A katonai pályakép. Előmeneteli rendszer. (Military career model, promotional system)
- 12.5. Kiképzés a hadseregben: alapkiképzés, kiképzettségi szint fenntartása (Training in the military: basic training, maintaining training levels)
- 12.6. A Magyar Honvédség szervezeti felépítése, rendeltetése. Haderőreform. (The organisational structure and the tasks of the HDF. Military reform)
- 12.7. Önkéntes haderő kontra sorozott haderő. Toborzás és hadkiegészítés. (Professional force vs conscription-based force. recruitment and augmentation)
- 12.8. NATO: feladatok, missziók és műveletek. (NATO: Tasks, missions and operations)
- 12.9. Magyarország NATO csatlakozása és szerepe a NATO-ban. (Hungary's NATO accession and role in the Alliance)
- 12.10. Békefenntartó műveletek. (Peace Support Operations)
- 12.11. Saját szakterület részletes bemutatása. (Cadets' own military occupational specialty in detail)
- 12.12. Magyarország biztonság-és védelempolitikája. (Hungary's defence and security policy)
- 12.13. Katonai szakmai szöveg értése. (Reading professional military texts)
- 12.14. Katonai szakmai témájú levél/jelentés írása. (Writing military reports and letters)
- 12.15. Aktuális katonai-politikai események, kérdések. (Topical military-political events and issues)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának minden alapképzési szakán nappali munkarendben 4. tanulmányi félévben.

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgatónak a tanórák legalább 75%-án jelen kell lennie, 25% -ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem irható alá. A hallgató köteles az előadások és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató hiányzása meghaladja a 25%-ot, a hallgató köteles a félév végén a tanár által meghatározott témákból szóban beszámolni az aláírás teljesítése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A foglalkozás anyagainak és a kötelező irodalom feldolgozása, 2 zárthelyi dolgozat és egy szóbeli beszámoló legalább 60%-os értékeléssel történő teljesítése a tanár előzetes bejelentése alapján, a foglalkozások ismereteiből. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli beszámoló értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható a tanárral egyeztetett időpontban.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: a 16.1 pont alapján.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A tantárgy kritérium követelmény, így nem rendelkezik kreditmegszerzési feltételekkel.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Kovácsné dr. Nábrádi Márta: Basic Military English, ZMNE jegyzet

2. Vadász Istvánné: Focus on the military, ZMNE jegyzet
3. Jobbágy Ilona – Katona Lucia – Kevin Shopland: General Communications Skills
4. Némethné Hock Ildikó: 1000 kérdés 1000 válasz az „A” típusú nyelvvizsgálóhoz
5. Felkészítő feladatok a STANAG 2.2.2.2 nyelvvizsgára

17.2. Ajánlott irodalom:

1. James Arnold – Robert SAcco: Command English
2. Raymond Murphy: English Grammar in Use
3. Norman Coe, Mark Harrison és Ken Paterson . Oxford Angol Nyelvtan
4. Ruth Grain és Stuart Rodman: Oxford Word Skills Intermediate
5. Király Zsolt: Blackbird

Budapest, 2020. február 5.

Dr. Kiss Gabriella, PhD,
nyelvtanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKISZLA301
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szakmai Angol 5 (Katonai)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Specialized English 5 (Military)
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 0 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** A Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar katonai vezetői, katonai üzemeltető és katonai logisztika alapképzési szakjain.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kiss Gabriella lektorátusvezető
- 8. A tanórászám és típusa (előadás+szeminárium+gyakorlat):**
  - 8.1. összóraszám:** 28
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend:** 2 (1+1) óra
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szakmai angol nyelv ismereteinek elsajátítása, beszédképesség, beszédértés és íráskészségek fejlesztése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Acquisition of professional English language, and the enhancement of speaking, listening, and writing skills.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri az összefegyvernemi harc megvívásával, a harctámogatással, a harckiszolgáló támogatással, a haderőnemek, a fegyvernemek és szakcsapatok szervezeti felépítésével és harceljárásaival kapcsolatos alapszókincset.
  - Birtokában van azon nyelvtani ismereteknek, melyek szükségesek az összefegyvernemi harc megvívásával, a harctámogatással, a harckiszolgáló támogatással, a haderőnemek, a fegyvernemek és szakcsapatok szervezeti felépítésével és harceljárásaival kapcsolatos kommunikáció lebonyolításához.
  - Ismeri a NATO dokumentumok megértéséhez szükséges angol terminológiát
  - Ismeri a béketámogató műveletek, a Magyar Honvédség békeműveleti feladatai valamint a békefenntartó eljárások leírásához szükséges angol terminológiát

Képességei:

  - Képes a szakterületéhez kapcsolódó NATO dokumentumok megértésére.
  - Képes alkalmazni a szakterületéhez tartozó angol terminológiát
  - Képes angol nyelven dokumentumokat, nyomtatványokat, jegyzőkönyveket, feljegyzéseket készíteni, valamint azokat kitölteni.
  - Képes prezentációkat és eligazításokat tartani angol nyelven.

- Képes a szakterületéhez kapcsolódó angol nyelvű prezentációk, eligazítások és munkával kapcsolatos megbeszélések lényegét megérteni.
- Képes oly mértékben folyékonyan és spontánul kommunikálni anyanyelvi beszélőkkel, hogy az nem jelent megerőltetést semelyik fél számára.

Attitűdje:

- Hajlandó elsajátítani a szakterületéhez tartozó új terminológiát, igyekszik annak megértésére és használatára, és törekszik a saját szakterületén a folyamatos nyelvi vonatkozású önképzésre.
- Az angol nyelv használata során pontosságra törekszik.
- Nem fél vagy szégyell segítséget kérni abban az esetben, ha nehézségekkel szembesül a nyelvhasználat során.
- Minden alkalmat megragad nyelvi készségeinek fejlesztésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Képes önállóan fejleszteni ismereteit a szakterülete terminológiájának területén.
- Tisztában van az angol nyelven történő hatékony kommunikáció szükségességével többnemzeti környezetben.
- Felelősséget vállal saját angol nyelvű szóbeli és írásbeli kommunikációjáért.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Possesses the basic vocabulary to describe the basic procedures and features of the battle carried out by combined arms, the combat service (CS) and combat service support (CSS) tasks, the battle procedures and organizational structures of the military services, branches and specific units.
- Knows the grammatical structures to describe the basic procedures and features of the battle carried out by combined arms, the combat service (CS) and combat service support (CSS) tasks, the battle procedures and organizational structures of the military services, branches and specific units.
- Has an adequate knowledge of the English terminology to understand NATO documents.
- Is familiar with the English terminology to describe Peace Support Operations, the tasks of the Hungarian Defence Forces in peace operations and the basic peacekeeping procedures.

Capabilities:

- Capable of understanding NATO documents related to his/her specialization.
- Capable of using the professional terminology in English.
- Capable of preparing documents, forms, minutes, notes and memos and completing documents in English.
- Capable of verbal and written work-related communication in English.
- Capable of preparing presentations and giving briefings in English.
- Capable of understanding the main ideas of presentations, briefings and work-related discussions in his/her specialization.
- Capable of interacting with a degree of fluency and spontaneity that makes regular interaction with native speakers quite possible without strain for either party.

Attitude:

- Is willing to learn the new terminology in his/her specialization, strives to understand and use it, and is committed to continuous self-education in his/her specialization.
- Is committed to accuracy when using the English language at work.
- Is not afraid or embarrassed to seek help when he/she faces problems with the English language.
- Takes every opportunity to improve his/her knowledge of English.

Autonomy and responsibility:

- Able to autonomously improve his/her knowledge of the terminology
- Aware of the importance of being able to effectively communicate in English in a multinational environment
- Takes responsibility for his/her written/verbal communication in English.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Migrációs válság Európában (Migration crisis)
- 12.2. Nem-katonai kihívások (Non-Military challenges)
- 12.3. Konfliktus- és válságkezelés (Conflict crises management)
- 12.4. Katonai technológiai fejlesztések (Development of military)
- 12.5. NATO Stratégiai koncepciója (NATO strategic concept)
- 12.6. Magyarország katonai szerepvállalása békefenntartó missziókban (Hungary's role in peacekeeping missions)
- 12.7. Aktuális katonapolitikai kérdések (Current military political issues)
- 12.8. Katonai szakmai szöveg értése (Military reading comprehension)
- 12.9. Katonai szakmai témájú fogalmazás (Military composition)
- 12.10. Íráskészség és írott szöveg értése (Military writing comprehension)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. tanulmányi félévben.

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgatónak a tanórák legalább 75 %-án jelen kell lennie, 25 % -ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem irható alá. A hallgató köteles az előadások és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató hiányzása meghaladja a 25%-ot, a hallgató köteles a félév végén a tanár által meghatározott témákból szóban beszámolni az aláírás teljesítése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A foglalkozás anyagainak és a kötelező irodalom feldolgozása, 2 zárthelyi dolgozat és egy szóbeli beszámoló a 12. pont ismeretanyagából legalább 60 %-os értékeléssel történő teljesítése a tanár előzetes bejelentése alapján, a foglalkozások ismereteiből. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli beszámoló értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható a tanárral egyeztetett időpontban.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: a 16.1 pont alapján.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A tantárgy kritérium követelmény, így nem rendelkezik kreditmegszerzési feltételekkel.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Kovácsné dr. Nábrádi Márta: Basic Military English, ZMNE jegyzet
2. Vadász Istvánné: Focus on the military, ZMNE jegyzet
3. Simon Mellor Clark – Yvonne Baker de Altamirano: Campaign – English for the Military 2
4. Jobbágy Ilona – Katona Lucia – Kevin Shopland: General Communications Skills
5. Némethné Hock Ildikó: 1000 kérdés 1000 válasz az „A” típusú nyelvvizsgálóhoz

17.2. Ajánlott irodalom:

1. James Arnold – Robert SAcco: Command English
2. Raymund Murphy: English Grammar in Use
3. Norman Coe, Mark Harrison és Ken Paterson . Oxford Angol Nyelvtan
4. Ruth Grain és Stuart Rodman: Oxford Word Skills Intermediate
5. Király Zsolt: Blackbird

Budapest, 2020. február 5.

Dr. Kiss Gabriella, PhD,
nyelvtanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKISZLA302
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szakmai Angol 6 (Katonai)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Specialized English 6 (Military)
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 0 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50.% gyakorlat, 50.% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** A Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar katonai vezetői, katonai üzemeltető és katonai logisztika alapképzési szakjain.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kiss Gabriella lektorátusvezető
- 8. A tanórászám és típusa (előadás+szeminárium+gyakorlat):**
  - 8.1.** összóraszám: 28
    - 8.1.1.Nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2.Levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1) óra
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szakmai angol nyelv ismereteinek elsajátítása, beszédképesség, beszédértés és íráskészségek fejlesztése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Acquirement of professional English language, and the enhancement of speaking, listening, and writing skills.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

- Ismeri az összefegyvernemi harc megvívásával, a harctámogatással, a harckiszolgáló támogatással, a haderőnemek, a fegyvernemek és szakcsapatok szervezeti felépítésével és harceljárásaival kapcsolatos alapszókincset.
- Birtokában van azon nyelvtani ismereteknek, melyek szükségesek az összefegyvernemi harc megvívásával, a harctámogatással, a harckiszolgáló támogatással, a haderőnemek, a fegyvernemek és szakcsapatok szervezeti felépítésével és harceljárásaival kapcsolatos kommunikáció lebonyolításához.
- Ismeri a NATO dokumentumok megértéséhez szükséges angol terminológiát
- Ismeri a béketámogató műveletek, a Magyar Honvédség békeműveleti feladatai valamint a békefenntartó eljárások leírásához szükséges angol terminológiát

Képességei:

- Képes a szakterületéhez kapcsolódó NATO dokumentumok megértésére.
- Képes alkalmazni a szakterületéhez tartozó angol terminológiát
- Képes angol nyelven dokumentumokat, nyomtatványokat, jegyzőkönyveket, feljegyzéseket készíteni, valamint azokat kitölteni.
- Képes prezentációkat és eligazításokat tartani angol nyelven.

- Képes a szakterületéhez kapcsolódó angol nyelvű prezentációk, eligazítások és munkával kapcsolatos megbeszélések lényegét megérteni.
- Képes oly mértékben folyékonyan és spontánul kommunikálni anyanyelvi beszélőkkel, hogy az nem jelent megerőltetést semelyik fél számára.

Attitűdje:

- Hajlandó elsajátítani a szakterületéhez tartozó új terminológiát, igyekszik annak megértésére és használatára, és törekszik a saját szakterületén a folyamatos nyelvi vonatkozású önképzésre.
- Az angol nyelv használata során pontosságra törekszik.
- Nem fél vagy szégyell segítséget kérni abban az esetben, ha nehézségekkel szembesül a nyelvhasználat során.
- Minden alkalmat megragad nyelvi készségeinek fejlesztésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Képes önállóan fejleszteni ismereteit a szakterülete terminológiájának területén.
- Tisztában van az angol nyelven történő hatékony kommunikáció szükségességével többnemzeti környezetben.
- Felelősséget vállal saját angol nyelvű szóbeli és írásbeli kommunikációjáért.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Possesses the basic vocabulary to describe the basic procedures and features of the battle carried out by combined arms, the combat service (CS) and combat service support (CSS) tasks, the battle procedures and organizational structures of the military services, branches and specific units.
- Knows the grammatical structures to describe the basic procedures and features of the battle carried out by combined arms, the combat service (CS) and combat service support (CSS) tasks, the battle procedures and organizational structures of the military services, branches and specific units.
- Has an adequate knowledge of the English terminology to understand NATO documents.
- Is familiar with the English terminology to describe Peace Support Operations, the tasks of the Hungarian Defence Forces in peace operations and the basic peacekeeping procedures.

Capabilities:

- Capable of understanding NATO documents related to his/her specialization.
- Capable of using the professional terminology in English.
- Capable of preparing documents, forms, minutes, notes and memos and completing documents in English.
- Capable of verbal and written work-related communication in English.
- Capable of preparing presentations and giving briefings in English.
- Capable of understanding the main ideas of presentations, briefings and work-related discussions in his/her specialization.
- Capable of interacting with a degree of fluency and spontaneity that makes regular interaction with native speakers quite possible without strain for either party.

Attitude:

- Is willing to learn the new terminology in his/her specialization, strives to understand and use it, and is committed to continuous self-education in his/her specialization.
- Is committed to accuracy when using the English language at work.
- Is not afraid or embarrassed to seek help when he/she faces problems with the English language.
- Takes every opportunity to improve his/her knowledge of English.

Autonomy and responsibility:

- Able to autonomously improve his/her knowledge of the terminology
- Aware of the importance of being able to effectively communicate in English in a multinational environment
- Takes responsibility for his/her written/verbal communication in English.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Migrációs válság Európában (Migration crisis)
- 12.2. Nem-katonai kihívások (Non-Military challenges)
- 12.3. Konfliktus- és válságkezelés (Conflict crises management)
- 12.4. Katonai technológiai fejlesztések (Development of military)
- 12.5. NATO Stratégiai koncepciója (NATO strategic concept)
- 12.6. Magyarország katonai szerepvállalása békefenntartó missziókban (Hungary's role in peacekeeping missions)
- 12.7. Aktuális katonapolitikai kérdések (Current military political issues)
- 12.8. Katonai szakmai szöveg értése (Military reading comprehension)
- 12.9. Katonai szakmai témájú fogalmazás (Military composition)
- 12.10. Íráskészség és írott szöveg értése (Military writing comprehension)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. tanulmányi félévben.

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgatónak a tanórák legalább 75 %-án jelen kell lennie, 25 % -ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem irható alá. A hallgató köteles az előadások és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató hiányzása meghaladja a 25%-ot, a hallgató köteles a félév végén a tanár által meghatározott témákból szóban beszámolni az aláírás teljesítése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A foglalkozás anyagainak és a kötelező irodalom feldolgozása, 2 zárthelyi dolgozat és egy szóbeli beszámoló a 12. pontnak megfelelő ismeretanyagból, legalább 60 %-os értékeléssel történő teljesítése a tanár előzetes bejelentése alapján, a foglalkozások ismereteiből. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli beszámoló értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható a tanárral egyeztetett időpontban.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: a 16.1 pont alapján.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A tantárgy kritérium követelmény, így nem rendelkezik kreditmegszerzési feltételekkel.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Kovácsné dr. Nábrádi Márta: Basic Military English, ZMNE jegyzet
2. Vadász Istvánné: Focus on the military, ZMNE jegyzet
3. Jobbágy Ilona – Katona Lucia – Kevin Shopland: General Communications Skills
4. Némethné Hock Ildikó: 1000 kérdés 1000 válasz az „A” típusú nyelvvizsgához

17.2. Ajánlott irodalom:

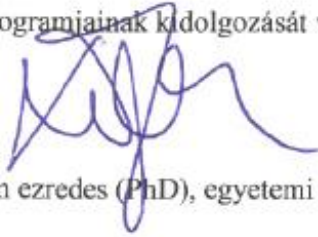
1. James Arnold – Robert SAcco: Command English
2. Raymond Murphy: English Grammar in Use
3. Norman Coe, Mark Harrison és Ken Paterson . Oxford Angol Nyelvtan
4. Ruth Grain és Stuart Rodman: Oxford Word Skills Intermediate
5. Király Zsolt: Blackbird

Budapest, 2020. február 5.

Dr. Kiss Gabriella, PhD,
nyelvtanár sk.

Lövész specializáció

A specializáció tantárgyprogramjainak kidolgozását vezette:

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

Dr. Jobbágy Zoltán ezredes (PhD), egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKÖMTA122
2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Lövész alapozó ismeretek 1.
3. A tantárgy megnevezése (angolul): Introduction into the infantry leadership skills 1.
4. Kreditérték és képzési karakter:
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 60 % elmélet, 40% gyakorlat
5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják): NKE HHK (BSc)
6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: NKE HHK Összhaderőnemi Művelési Tanszék
7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Kocsi János százados, egyetemi tanársegéd
8. A tanórák száma és típusa
  - 8.1. össz óraszám/félév: 70
    - 8.1.1. nappali munkarend: 70 (42 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: —
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 5
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:—
9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul): Megismertetni a tisztjelöltekkel az alkalmazott jeleket és jelzéseket. Megismertetni a lövész tűzcsoportok felépítését és gyakoroltatni a tisztjelöltekkel a lövészraj alkalmazásának elveit harc-, harcbiztosító- és kiegészítő tevékenységekben. Megismertetni a lövészrajok tevékenységének megtervezését, megszervezését és vezetését nyugvásban, menetben, támadásban és védelemben.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To familiarize candidates with the marks and signs used. To introduce the structure of infantry fire teams and to practice the principles of the use of infantry squads in combat, combat support and ancillary activities. To introduce the planning procedures, the organisation and the leadership of the infantry squad in assault, in defence, in movement and in stationing.
10. Elérendő kompetenciák (magyarul): .

Tudása:

  - Ismeri az alapvető térképi és kézi jeleket és jelzéseket. Ismeri a lövész tűzcsoporton belüli funkciókat és a lövészraj felépítését. Ismeri a lövészraj alkalmazásának elveit.

Képességei:

  - Képes az alapvető jelek és jelzések használatára. Képes a lövészraj tevékenységét tervezni és vezetni menetben, nyugvásban, támadásban és védelemben.

Attitűdje:

  - Lépést tart a lövész harcászat különféle koncepcióival, eljárásaival.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja az alárendeltségébe tartozó lövésraj tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Knows basic map and manual signs and signals. Knows the functions within a fire team and the structure of an infantry squad. Knows the principles of deploying an infantry squad.

Capabilities:

- Capable to use basic signs and signals. Able to plan and direct the activities of an infantry squad in movement, rest, attack and defense.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and procedures of infantry tactics.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates the activities of the infantry squad he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: Harcászat I. (HKÖMTA501), Harcászat II. (HKÖMTA551)**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (magyarul):**

- 12.1 Jelek és jelzések. A lövész tűzcsoport. A tűz és a mozgás.
- 12.2 A lövész raj felépítése. A raj alakzatai.
- 12.3 A lövész raj vezetése. Csapatvezetési eljárások (TLP). A harcparancs.
- 12.4 28 órás harcászati terepfoglalkozás

Description of the subject, curriculum (English):

- 12.1 Signals and signs. The infantry firing team. Fire and movement.
- 12.2 The infantry squad. The formations of the squad.
- 12.3 Leading an infantry squad. Troop Leading procedures (TLP). Warning order. Operatoin order. Fragmentary order.
- 12.4 28 hours tactical field exercise

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel. 2 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) az oktató előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:**

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

Az évközi értékelés értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegyértékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. APP-6 Katonai jelek a szárazföldi bázisú rendszerekhez;
2. Ált/59 Harcsabályzat IV.rész
3. 18/761 Harcászati kézikönyv
4. 952/71 A nyugvás és a nyugásbiztosítás
5. 952/228 A csapatok tevékenységének osztályozása

17.2. Ajánlott irodalom:

1. 952/238 A természeti viszonyok hatása a harcra
2. 952/322 A menet
3. Boros István alezredes – Óváry László őrnagy: Gl. alegységparancsnok munkája a harc megtervezése és megszervezése során (jegyzet);
4. A szárazföldi összefegyvernemi kötelékek alkalmazásának elvei (1381/426);
5. Váczi János alezredes: Bevezetés a Harcászat tantárgyba (jegyzet)
Bakos Csaba Attila: A szárazföldi csapatok harcászata

Budapest, 2022. január 24.

Kocsi János százados
egyetemi tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA123
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész alapozó ismeretek 2.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Introduction into the infantry leadership skills 2.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Zentai Károly alezredes (PhD), egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2+1)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Bevezetni a tisztjelölteket a lövészfegyverek, lőszeres és optikai eszközök rendszertanába. Megismertetni a tisztjelölteket a fegyverek szabályozásának és belövésének elméletébe. Megismertetni a fegyverek tárolásával, kiadásával és szállításával kapcsolatos rendszabályokat. Megismertetni a tisztjelöltekkel a lövész harcjárművek alapvető felépítését.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To introduce the military officer candidates with the taxonomy of the infantry weapons, ammunitions and optics. To familiarize candidates with the weapon-zeroing principals and techniques. To acquaint the military officer candidates with the rules of store, transport and hand-over of military weapons. To familiarize candidates with the basic design of infantry fighting vehicles and armoured personnel carriers.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Szerepkörének megfelelő szinten ismeri a lövészszakasz rendszeresített fegyverzetét, lőszeres és optikai eszközeit.
  - Ismeri a gyalogsági fegyverek tárolásával, kiadásával és szállításával kapcsolatos rendszabályokat
  - Ismeri a lövész harcjárművek alapvető felépítését.

Képességei:

- Képes nyílt irányzékkal és optikai eszközzel felszerelt fegyverek szabályozására.
- Képes biztonságosan tartózkodni, illetve le-felszállni harcjárműről.

Attitűdje:

- Vállalja és hitelesen képviseli szakterületét, a képzése szerinti tevékenységeket és azok eredményeit.
- Elkötelezett szakterülete szakmai és biztonsági rendszabályainak betartására.
- Nyitott a képzésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.
- Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.
- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektszereplőként a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Döntési helyzetekben felelősséget vállal az azok következtében kialakuló komplex hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with the weapons, ammunitions and optics of an infantry platoon.
- Knows the rules of handing over, storing and transporting of weapons.
- Familiar with the basic design of the armoured personell carriers and infantry fighting vehicles.

Capabilities:

- Capable to zero an infantry weapon equipped with iron or optical sight.
- Capable to behave safely as a mounted infantryman..

Attitude:

- Undertakes and credibly represents your area of expertise, your Qualified Activities and their results.
- Committed to complying with ethical and legal standards in your area of expertise.
- He is open to getting to know and accept the professional, technological and development results related to his / her qualification and field, and he / she strives to share his / her knowledge.
- He is interested in new methods and tools related to the field.
- Understands the importance of lifelong learning, strives for realization, continuous vocational training and general self-education.

Autonomy and responsibility:

- With the autonomy of his or her position, he / she carries out reflection on general and specific professional issues and develops them based on specific factors and circumstances, relying on his / her wide scope, general and professional literacy, and problem-solving and problem-solving skills.
- By virtue of his position, he is involved in research and development within his area of activity and mobilizes his theoretical and practical knowledge and skills autonomously, in cooperation with the other members of the group, in order to achieve the goal (s).
- In decision-making situations, he takes responsibility for the effects that result from them.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (magyarul):

- 12.1. Gyalogsági fegyverek fejlődéstörténete.
- 12.2. Lövészfegyverek rendszer- és szerkezetana.
- 12.3. Optikai rendszer- és szerkezetana.
- 12.4. A MH rendszeresített lövészfegyverei.
- 12.5. A MH rendszeresített gyalogsági lőszerai.
- 12.6. A fegyverszoba kialakítása és okmányai. A fegyverszállítás szabályai és okmányai.
- 12.7. Lövészfegyverek beszabályozása és belövése. (7 tanóra lövészet)
- 12.8. A lövész harcjárművek alapvető felépítése, a velük kapcsolatos biztonsági rendszabályok. (7 tanóra gyakorlat)

Description of the subject, curriculum (English):

- 1.1. The history of the infantry weapons.
- 1.2. The taxonomy of the infantry weapons.
- 1.3. The taxonomy of the optical devices.
- 1.4. The HDF's infantry weapons.
- 1.5. The HDF's infantry ammunitions.
- 1.6. The design and the documents of a weapon storage room. The rules and the documents of the weapon transportation.
- 1.7. Zeroing and adjusting the infantry weapons. (7 hours live firing exercise)
- 1.8. The IFV's and the APC's design and the related safety rules. (7 hours practice)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegyértékelés.

- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban kettő alkalommal zárthelyi írásbeli kérdéssorral és egy, a tantárgy tárgyköréhez kapcsolódó gyakorlati feladat kidolgozásával történik. Az írásbeli ismeretszint felmérése pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A löelmélet alapjai a gyalogsági fegyverekhez, Honvédelmi Minisztérium, 2005.
2. A MH-nél rendszeresített gyalogsági fegyverek és optikai eszközök anyagismereti- és lőutasításai.
3. Gjmű/166-1. Gjmű/166-2.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kiss-Álmos Péter: A gépkarabély és használata
2. Kiss-Álmos Péter: A pisztoly és használata
3. Kováts Zoltán – Nagy István: Kézi Lőfegyverek (típuskönyv)

Budapest, 2022. január 30.

Dr. Zentai Károly alezredes, PhD,
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKOMTA101
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész szakmai felkészítés 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry training 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 75 % gyakorlat, 25 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Takács Márk, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: **56**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (14 EA + 0 SZ + 42 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A túlélés fizikai – pszichikai alapjainak ismertetése, a túlélési technikák megismertetése. Megismertetni a hallgatókkal az erdős – hegyes terepen való mozgás módszereit, a lövészalegységek egyéni és csoportos hegyi felszereléseit. Fűves hegyoldalak, árkok, sziklafalak leküzdésének módszerei. A kötélhidak létesítésének, a sebesült és anyagszállítás, az ön – és társbiztosítás technikái. Csoportos túlélési gyakorlat végrehajtása erdős – hegyes terepen, éjszakázással, gyakorlati feladatokkal. Felmérni a hallgatók fizikai, pszichikai állóképességeit.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Understand the physical and psychic foundations of survival, and explain survival techniques. To introduce cadets to the methods of moving on forest-to-field terrain, the individual and group mountain equipment of the rifle units. Methods of combing grassy hills, trenches, rock walls. Creation of rope bridges, wounded and material transport, self - and co - insurance techniques. Performing a group survival exercise on woody - pointed terrain, overnight stay, practical exercises. To assess students' physical and psychological endurance.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A tantárgyba foglalt ismeretek elsajátítását követően a lövész tisztjelölt képes a terepen való tájékozódásra, természetes és mesterséges akadályok leküzdésére, és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására.

Képességei: Döntéshozatali gyakorlattal rendelkezik bonyolult körülmények és kimerítő fizikai igénybevétel során is. Elkötelezetten, kitartóan törekszik a feladata végrehajtására és alárendeltjei

gondos vezetésére nehéz fizikai körülmények között is.

Attitűdje: Önállóan szervezi, tervezi a lövész szakasz harcát erdős hegyes-terepen, valamint képes önállóan végrehajtani egy több napos feladatot bonyolult terepen akár három napig étkezés megvonásával és minimális alvással. Önállóan képes felkészíteni a szakaszát egy ilyen feladatra, gondoskodik a szükséges felszerelések és anyagi készletek meglétéről.

Autonómiája és felelőssége: Megismeri saját és társai fizikai, pszichikai teljesítőképességének határait.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: After acquiring the knowledge contained in the subject, the infantry cadet becomes enlightened to navigate the field, to overcome natural and artificial obstacles, and to apply the assets for orientation.

Capabilities: He also acquires decision-making practices in complicated circumstances and exhaustive physical exercise.

Attitude: He takes responsibilities in exhausting circumstances. Committed and persistent fulfilling his tasks and leading his subordinates under extreme physical circumstances.

Autonomy and responsibility: Capable of organize and plan the infantry platoon's combat on mountainous terrain lasting maximum three days with minimal food and sleep. Capable of preparing his platoon to conduct tasks like this, he takes care of all the necessary gear and supplies.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A túlélés alapjai. Esettanulmányok. Természetes és mesterséges akadályok leküzdésének módszerei. A túlélés fizikai – pszichikai alapjai, a felkészítés módszertana, túlélési technikák.

Basics of survival. Case studies. Techniques of overcoming natural and man-made obstacles. The physical and psychic basics of survival.

12.2. A kötéltechnikák alapjai. Fűves hegyoldalok leküzdése. Kötelek kötése, csomózások. A jégcsákány használata. Takácskötés. Matrózkötés. Matrózkötés takácscsomóval. Mellkötés biztosítókötéssel a vállakon, a szabad szárral kapaszkodókötés. Hóhérhurok (nyakkendőkötés). Egykezes „bouliny” kötés. Oldható kötés. Kötél kifeszítése két fa között karabinerek és kiegészítő kötélfelhasználásával.

Basics of rope techniques. Overcoming grass-grown hillsides. Basics of ropes and knotting. Using of ice pick, weaver knob, sailors knob. Basic rope techniques of hill- and wall-climbing.

12.3. Akadályok leküzdésének gyakorlása. Sziklafalak leküzdése. Kéménymászás. Felmászás sziklafalon kötél mentén és szabad kézzel ön – és társbiztosítással. Leereszkedés különböző módon.

Practising overcoming obstacles. Overcoming rock walls. Climbing on slant walls with and without rope. Descending by multiple techniques.

12.4. Túlélési gyakorlat. 3-6 fős csoportokban erdős-hegyes terepen tavaszi időszakban éjszakázással, gyakorlati feladatokkal. Survival training in groups of 3-6 cadets.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: Az elméleti foglalkozások 2/3-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án kötelező a részvétel. Az engedélyezettnél nagyobb mértékű távolmaradás

esetén az oktatóval való egyeztetés után egyéni elbírálás alapján teljesíthető a tantárgy: amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az oktatóval való egyeztetés alapján, meghatározott témában beadott, legalább elégségesre értékelt, házidolgozattal pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. (60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles) Az elmaradt zárthelyi dolgozat egy alkalommal pótolható, a sikertelenre írt zárthelyi dolgozat két alkalommal javítható. Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. (60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles) Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában. Pótlás a 15. pont szerint.

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy.

A gyakorlati jegy megszerzése a 12. pontban kifejtett tematika alapján zajló tréningen való aktív részvétel, a feladatok sikeres teljesítésével és a 15. pontban meghatározott ZH-k eredményeinek kerekített 2.0 számtani átlag elérése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gerhard Buzek: A túlélés kézikönyve
2. Ált/4. Katonai tereptan
3. Váczi János alezredes: Gépesített lövészalegységek tevékenysége erdős – hegyes terepen.(jegyzet)/

17.2. Ajánlott irodalom:

4. Ranger Handbook

Budapest, 2020. március 31-én

Takács Márk főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKOMTA102
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész szakmai felkészítés 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry training 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 5 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 60 % gyakorlat, 40 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Takács Márk, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 70**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 70 (28 EA + 0 SZ + 42 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 5**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatót általánosságban a harcjárművek erőátvitelével, futóművével, kormányberendezéseivel, fékberendezéseivel, elektromos és különleges rendszerei szerkezetével, működésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyaggal. Felkészíteni a hallgatót elméletben a BTR – 80 harcjármű üzemeltetésére, technikai kiszolgálására, ezen folyamatok tervezésére, irányítására, vezetésére, ellenőrzésére, a szakaszparancsnoki tevékenység üzemtanilag megalapozott, magabiztos végrehajtására.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To familiarize cadets in general with the theoretical and practical knowledge of the power transmission, suspension, steering gears, braking devices, electrical and special systems of the combat vehicles, their structure and operation. To prepare the cadets in theory for the operation and technical service of the BTR - 80 infantry fighting vehicle, to plan, manage, guide and control these processes and to perform a well - established and confident implementation of the platoon commanding activity.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A tisztjelölt általánosságban megismerkedik a harcjárművek erőátvitelével, futóművével, kormányberendezéseivel, fékberendezéseivel, elektromos és különleges rendszerei szerkezetével, működésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyaggal.

Képességei: A tisztjelölt képes lesz a BTR – 80 harcjármű üzemeltetésére, technikai kiszolgálására, ezen folyamatok tervezésére, irányítására, vezetésére és ellenőrzésére.

Attitűdje: A harcjárművekkel kapcsolatos lövész szakaszparancsnoki tevékenység üzemtanilag megalapozott, magabiztos végrehajtása.

Autonómiája és felelőssége: A foglalkozásokon való részvételt követően a lövész tiszjelölt ismeretet szerez a BTR – 80 harcjármű kezeléséhez szükséges elméleti kérdéseket, a kezelési fogásokat, egyszerűbb hibaelhárításokat illetően. A

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The cadet will be familiar (in general) with the theoretical and practical knowledge of the power transmission, suspension, steering gears, braking devices, electrical and special systems of the combat vehicles, their structure and operation.

Capabilities: The cadet will be prepared in theory for the operation and technical service of the BTR - 80 infantry fighting vehicle, to plan, manage, guide and control these processes.

Attitude: -The cadet will be able to perform a well - established and confident implementation of the platoon commanding activity.

Autonomy and responsibility: After participating in the classes, the cadet gains a thorough knowledge of the theoretical questions, handling methods, and simpler troubleshooting needed to handle the BTR-80.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A páncélozott szállítójárművek és a lövészpáncélosok típusismerete, alapjai. PSZH-k és harcjárművek. Általános felépítés és alkalmazási elvek. Biztonsági rendszabályok.

Basic knowledge of armored personnel carriers. Basic structures and fundamentals of fighting with APCs. Safety rules.

12.2. A harcjármű motorok és rendszerei. A BTR – 80 harcjármű motor és rendszerei.

APC's engine and subsystems. The BTR-80's engine and subsystems.

12.3. Erőátvitel, fék-, kormány-, elektromos és különleges berendezések. A harcjármű erőátvitel. A harcjármű futóműve. A harcjármű kormányberendezései. A harcjármű fékberendezései. A harcjármű elektromos és különleges berendezései. Az erőátvitel, fék-, kormány-, elektromos és különleges berendezések gyakorlati bemutatása.

Transmission, brake, steering, electric and special systems. The APC's transmission. The APC's brake system. The APC's electric and special systems. Practical knowledge about the APC's transmission, brake, electric and special systems.

12.4. Haditechnikai eszközök üzemeltetése, megóvása. A MH tervszerű fenntartási rendszere. Az alegységszintű technikai kiszolgálások rendje. A javításba adás. A páncélos és gépjármű technikai eszközök tárolása, megóvása. A haditechnikai eszközök és anyagok megóvása csapat szinten.

Using, maintaining and protecting the military equipment. The HDF's maintenance system. Subunit-scale technical maintenance. Rules of repairing. The armored and other military vehicle's garaging and maintenance rules.

12.5. Haditechnikai eszközök technikai kiszolgálása. A 1. és a 2. számú technikai kiszolgálások (1. TK. és 2. TK.) rendszerének elmélete és gyakorlata.

Technical support of military vehicles. Theoretics and practical knowledge of the No1 and No2 technical support.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórákon a részvétel kötelező (70 %). Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel, az oktatóval való egyeztetés alapján, meghatározott témában beadott, legalább elégségesre értékelt, házidolgozattal pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. (60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles) Az elmaradt zárthelyi dolgozat egy alkalommal pótolható, a sikertelenre írt zárthelyi dolgozat két alkalommal javítható. Részvétel a gyakorlati feladatok végrehajtásában.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, legalább elégséges ZH és legalább elégségesre értékelt gyakorlati feladat(1. TK. és 2. TK.) végrehajtása. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések is szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani.

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy.

A gyakorlati jegy megszerzése a 12. pontban kifejtett tematika alapján zajló tréningen való aktív részvétel, a gyakorlati feladatok sikeres teljesítésével és a 15. pontban meghatározott ZH-k eredményeinek kerekített 2.0 számtani átlag elérése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Ált/82 Szakutasítás a szakaszosan üzemelő és a tárolt fegyverzeti és technikai eszközök és anyagok egységes technikai kiszolgálására. (HM kiadványa 1987);
2. Gjmű/166(1-2) A BTR-80 páncélozott szállító harcjármű műszaki leírása és igénybevételi szakutasítása (MH 1994);
3. Kézikönyv a páncélos és gépjármű-technikai szakfeladatok végzéséhez (MH PCGTSZF-ség kiadványa 1996)
4. Nyt.sz.:1381/507 A BTR-80A páncélozott szállító harcjármű típus sajátosságai

17.2. Ajánlott irodalom:

1. •Stachó Tamás: Rendszertan I-II(BJKMF, 1992.).
2. •Haditechnikai eszközök, anyagok korróziója és korrózióvédelme. Tansegédlet ,ZMKA 1991;
3. •Javítási technológiák és ellenőrző műveletek. Jegyzet (ZMKA 1989)
4. •Fegyverzeti és technikai eszközök konzerválásának technológiai folyamatai. Jegyzet (ZMKA 1989.

Budapest, 2020. március 31-én

Takács Márk főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKOMTA103
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész szakmai felkészítés 3.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry training 3.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 66 % gyakorlat, 33 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Takács Márk, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 42**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A lövészalegységek alkalmazásának elvei harc-, harcbiztosító tevékenységekben. A lövész-alegységek tevékenységének megtervezése, megszervezése és vezetése, felderítésben, nyugvásban és menetben.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Principles for the use of infantry subunits in combat, combat-related activities. Planning, organizing and conducting the activities of the infantry subunits during recce, moving and in stationarity.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Rendelkezik a raj (szakasz) napi tevékenységének tervezéséhez, irányításához szükséges ismeretekkel.

Képességei: Képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására; terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására.

Attitűdje: Önálló felelősségvállalás a beosztottakért.

Autonómiája és felelőssége: Felel a szakasz tevékenységének megtervezéséért, megszervezéséért, vezetéséért menetben, nyugvásban, felderítésben.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge: Understand the rules of safety procedures and environmental protection as well as the tactics, technics and procedures (TTPs).
Capabilities: Understand the methods of orientation on the field and the TTPs of combat and enabling activities

Attitude: He takes responsibilities for the subordinates.

Autonomy and responsibility: He will be able to train and lead an infantry platoon during movement, recce and stationed.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English)

12.1. Lövész szakasz menetben és nyugvásban.

Infantry platoon TTPs during movement and occupying AA.

12.2. Lövész szakasz felderítésben.

Infantry platoon TTPs during recon tasks.

12.3. 28 órás harcászati terepfoglalkozás végrehajtása.

Execute 28 hrs exercise on the training field.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: Az elméleti és gyakorlati órákon a részvétel egyaránt 70-70%-ban kötelező. Az ezt meghaladó hiányzás esetén az oktatóval való egyeztetés után egyéni elbírálás alapján van lehetőség a tantárgy teljesítésére.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti anyagából szóbeli évközi értékelések. Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában. A gyakorlati foglalkozásokon az oktató által készített, a hallgatók részére a foglalkozás elején ismertetett egyéni értékelő lap alapján történik az értékelés. Ez az értékelés a 12. pontban felsorolt minden gyakorlati témakör esetén megtörténik.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: félévközi jegy, évközi értékelés. Az évközi értékelés megszerzése a 12. pontban kifejtett tematika alapján zajló tréningen való aktív részvétel, a feladatok sikeres teljesítésével és a 15. pontban meghatározott feladat esetén 2.0 számtani átlag elérése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, Budapest, NKE, ISBN 9786155680120
2. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrina 3. kiadás, Budapest, MH, 2012.
3. Magyar Honvédség Szárazföldi Harcászabályzat IV. rész, Budapest, MH, 2013

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére (Nyt. szám: 18/761.)
2. Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
3. Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009.

Budapest, 2020. március 31-én

Takács Márk főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKOMTA104
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész szakmai felkészítés 4.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry training 4.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 75 % gyakorlat, 25 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly, tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 56**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (14 EA + 0 SZ + 42 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal a robbanóanyagok alkalmazásának elveit. Bevezetni a hallgatókat a robbantási foglalkozások módszertanába. Tűzzel való gyújtás és villamos gyújtás. Robbantóhálózatok. Tüzelőállások robbantása. Szükség-robbanóeszközök ismertetése. Egyéni 1. 2. 3. számú lögyakorlatok végrehajtása szinten tartó jelleggel.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To introduce cadets to the principles of application of explosives. Introduce them into the methods of demolitions and familiarize them with the improvised explosive devices. Performing individual live fire exercises in order to keep practiced.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Az alapkiképzésen végrehajtott robbantási ismereteken túl, a lövész tisztjelöltek megismerik a tantárgyban foglalt, robbanóanyagokkal és gyújtószerekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati fogalmakat.

Képességei: A tisztjelöltek képessé válnak a gyújtószerek és robbanóanyagok biztonságos kezelésére, felismerésére, valamint egyszerű robbantási feladatok végrehajtására tűzzel való gyújtást illetve villamos gyújtást alkalmazva. Az előző félévben megszerzett fegyverkezelési rutin és lökészség fenntartásával képessé válnak egyéni lögyakorlatok végrehajtására.

Attitűdje: Elkötelezett a szakutasításokban és a szabályzatokban megkövetelt módszerek és rendszabályok követésére

Autonómiaja és felelőssége: Önállóan tervezi és irányítja robbantási foglalkozást részlegvezetőként, valamint mentor segítségével vezet lögyakorlatot.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: In addition to the demolition exercises carried out in the basic training, the infantry cadets will be able to safely handle and recognize igniting devices and explosives.

Capabilities: He will be able to carry out simple blasting tasks using fire ignition or electric ignition. Built on the routine gained in the previous semesters, he conducts individual life firing exercises.

Attitude: He is committed to follow the methods and regulations written in the field manuals.

Autonomy and responsibility: He plans and directs independently the simple tasks of demolition and he leads life firing exercises under the supervision of a mentor.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Robbanóanyagok alkalmazásának lehetőségei a harc műszaki biztosítása során.
(elmélet)

Theoretics of using explosives during engineer support.

12.2. A robbanás fizikai alapfogalmai. A robbanás jellemzői. A robbanási folyamatok osztályozása. Az iniciálás általános elvei és eszközei. (elmélet)

Fundamental theoretics of explosions. Characteristics of explosions. Categorizing of the explosive processes. Fundamentals and techniques of initialization.

12.3. A robbanóanyagok és a MH-nél rendszeresített töltetek csoportosítása. A robbantóhálózatok tervezésének és kiépítésének elvei. (elmélet)

Categorizing the explosives and the explosives in the HDF. Fundamentals of building explosive networks.

12.4. Robbantási feladatok végrehajtása. Tűzzel való gyújtás. Villamos gyújtás.

Földrobbantás. Szerkezeti elemek robbantása. (gyakorlat)

Executing demolition tasks. Initializing by fire. Initializing by electricity. Ground demolition. Demolition of built structures.

12.5. Egyéni lögyakorlatok végrehajtása. (gyakorlat)

Individual live fire exercises.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozásokon rendszeresen részt venni, a tanóra tréning jellege miatt a hiányzás nem megengedett.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-3. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal, zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssor formájában valósul meg. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések is szerepelnek. A 4-5 tárgykörök ismeretanyagának elsajátítása egy-egy komplex gyakorlati feladat révén kerül ellenőrzésre. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával. Az írásbeli felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A gyakorlati feladat leadására a szorgalmi időszakban az oktató által meghatározott időpontig van lehetőség. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A gyakorlati munka értékelése a végrehajtott részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegeként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy.

A gyakorlati jegy megszerzése a 12. pontban kifejtett tematika alapján zajló tréningen való aktív részvétel, a feladatok sikeres teljesítésével és a 15. pontban meghatározott ZH-k eredményeinek kerekített 2.0 számtani átlag elérése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Lőfe/8 Szakutasítás a fegyverzeti eszközök kezeléséhez
2. Lőfe/104 A 7,62mm-es PKM és PKMSZ Kalasnyikov géppuska anyagismerete és lőutasítása
3. Lőfe/105 Az NSZP-3 éjszakai lövésirányzék anyagismereti és kezelési utasítása
4. Lőfe/107 Az PPN-3 éjszakai irányzék anyagismereti és kezelési utasítása
5. Lőfe/109 A 7,62mm-es Dragunov távcsöves puska anyagismereti és lőutasítása

17.2. Ajánlott irodalom:

1. A lőelmélet alapjai a gyalogsági lőfegyverekhez;

Budapest, 2020. március 31-én

Zentai Károly őrnagy
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKOMTA105
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Haditechnika 7.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military (vehicle) technology 7.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly, tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal a lövész alegységek haditechnikai eszközeinek kezelésével, üzemeltetésével, javításával, megóvásával kapcsolatos gyakorlati feladatokat. A technikai kiszolgálás folyamatainak tervezése, irányítása, vezetése, ellenőrzése a gyakorlatban. A harcjármű vezetése terepen és földúton, irányokban, különböző akadályokkal rendelkező menetvonalon, oszlopban. A harcjármű 1. és 2. sz. technikai kiszolgálása, az egyszerűbb meghibásodások elhárítása menet közben, a pihenők alatt, tábori viszonyok között.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To familiarize cadets with the practical tasks related to the management, operation, repair and preservation of the military technology of the rifle subunits. Planning, directing, managing and controlling technical service processes in practice. Drive the combat vehicle on a field and dirt road, in directions, in a column with different obstacles. Fighting vehicles 1. and 2. technical service, easier troubleshooting on the field, during breaks, under field conditions.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A tisztjelölt megszerzi a BTR – 80 harcjármű kezeléséhez szükséges elméleti ismereteket.

Képességei: Képessé válik a tanult kezelési fogások alkalmazására, egyszerűbb hibaelhárításokra.

Attitűdje: Önállóan végzi a harcjárműparancsnok feladatait.

Autonómiája és felelőssége: Mint harcjármű parancsnok felel a technikáért és a beosztottakért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge: He acquires the knowledge needed to handle the BTR-80 combat vehicle.

Capabilities: He will be able to use the basic handling and troubleshooting techniques.

Attitude: He carries out the tasks of the combat vehicle commander independently.

Autonomy and responsibility: He takes the areas of responsibility of the combat vehicle commander.

11. Előtanulmányi követelmények: A Lövész szakmai felkészítés 2. (HKOMTA102) tantárgy követelményeinek teljesítése.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Felkészítés a BTR-80(A) harcjármű kezelésével, üzemeltetésével, javításával, megóvásával kapcsolatos gyakorlati feladatok végrehajtására.

Training for tasks related to using, maintaining, repairing and protecting the BTR-80(A).

12.2. A technikai kiszolgálás folyamatainak tervezése, irányítása, vezetése, ellenőrzése a gyakorlatban.

Planning, controlling, leading, and checking the process of technical support.

12.3. A harcjármű vezetésének és a harcjárműparancsnoki feladatok gyakorlása.

Training for driving the APC and for the APC commander's tasks.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórákon a részvétel kötelező (70 %).

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-2. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal, zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssor formájában valósul meg. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések is szerepelnek. A 3. tárgykör ismeretanyagának elsajátítása egy-egy komplex, önállóan végrehajtható gyakorlati feladat révén kerül ellenőrzésre. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával. Az írásbeli felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A gyakorlati feladat leadására a szorgalmi időszakban az oktató által meghatározott időpontig van lehetőség. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A gyakorlati munka értékelése a végrehajtott részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegeként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy.

A gyakorlati jegy megszerzése a 12. pontban kifejtett tematika alapján zajló tréningen való aktív részvétel, a feladatok sikeres teljesítésével és a 15. pontban meghatározott ZH-k eredményeinek kerekített 2.0 számtani átlag elérése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Ált/82 Szakutasítás a szakaszosan üzemelő és a tárolt fegyverzeti és technikai eszközök és anyagok egységes technikai kiszolgálására. (HM kiadványa 1987;
2. Gjmű/166(1-2) A BTR-80 páncélozott szállító harcjármű műszaki leírása és igénybevételi szakutasítása MH 1994 ;
3. Kézikönyv a páncélos és gépjármű-technikai szakfeladatok végzéséhez MH PCGTSZF-ség kiadványa 1996;
4. Nyt.sz.:1381/507 A BTR-80A páncélozott szállító harcjármű típus sajátosságai

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Stachó Tamás: Rendszertan I-II.(BJKMF, 1992.).
2. Haditechnikai eszközök, anyagok korróziója és korrózióvédelme. Tansegédlet, ZMKA 1991.(in Hungarian);
3. Javítási technológiák és ellenőrző műveletek. Jegyzet (ZMKA 1989)
4. Fegyverzeti és technikai eszközök konzerválásának technológiai folyamatai. Jegyzet (ZMKA 1989).

Budapest, 2020. március 31-én

Zentai Károly őrnagy
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKOMTA106
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Fegyverzettechnika 7.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry weapons 7.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly, tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 56**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal az egyéni és kollektív rendszeresített lőfegyverek, és a BTR-80 harcjármű-toronyfegyverek működését, alkalmazását, technikai kiszolgálásukat. Felkészíteni a tisztjelölteket ezen feladatok tervezésére, irányítására, vezetésére, ellenőrzésére, a parancsnoki tevékenység üzemtanilag megalapozott, magabiztos végrehajtására.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To familiarize cadets with the operation, application and technical service of individual and collective firearms and BTR-80 turret guns. To prepare cadets to plan, manage, guide, control, and conduct command processes with the self confidence gained from their knowledge.

- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A honvéd tisztjelölt rendelkezik a kézi- és toronyfegyverek kezeléséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel.

Képességei: A kezelési fogások, működésük, egyszerűbb hibaelhárítások begyakorlása.

Attitűdje: Elkötelezett az ellenséget kinetikus energiával pusztító fegyverek működési elveinek és hatásmechanizmusainak megismerése iránt.

Autonómiája és felelőssége: A hallgató a foglalkozásokon való részvétel után rendelkezzen a lövész szakasz rendszeresített fegyverzeti eszközeinek ismeretével. Ismereteit legyen képes alkalmazni a szakasz tűzrendszer kialakításában.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: Acquire the theoretical and practical knowledge required to use, to maintain and to

check infantry small arms and turret guns.

Capabilities: He also acquires practices in simple handling and troubleshooting techniques.

Attitude: He is committed to become familiar with the operating mechanism and the effects of the weapons which kills the enemy by kinetic force.

Autonomy and responsibility: After attending the lessons, the student has the knowledge of the regular armaments of the platoon. He will be able to integrate the known weapon-systems into the fire-plan of the platoon.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Kézigránátok, jelzőtöltények, pirotechnikai anyagok anyagismerete, kezelése.

Géppisztolyok anyagismerete. Mesterlövész fegyverek anyagismerete. Géppuskák anyagismerete.

Understanding, and using hand grenades, explosive devices. Understanding of machine pistols, sniper rifles, and machineguns.

12.2. Távcsövek, éjjellátók, éjszakai irányzékok anyagismerete, kezelése. Kézifegyverek kezelése, karbantartása, tárolása.

Understanding and using night vision devices, night scopes. Rules of using, maintaining and storing handguns.

12.3. BTR-80 harcjármű küzdőtér.

Understanding the BTR-80's infantry compartment.

12.4. A 14,5 mm-es KPVT géppuska anyagismerete. A párhuzamosított géppuska, az irányzóműszer és a ködgránátvető rendszer anyagismerete.

Understanding the 14,5mm KPVT machinegun. Understanding the coaxial machinegun, targeting device and smoke grenade launcher.

12.5. A BTR-80 harcjármű küzdőtér és toronyfegyverzet kezelése. A BTR-80 harcjármű toronyfegyverzet hidegbeszabályozása.

Using of the BTR-80's infantry compartment and turret guns. Adjustment of the turret guns.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozásokon rendszeresen részt venni, a tanóra tréning jellege miatt a hiányzás nem megengedett.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-4. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal, zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssor formájában valósul meg. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések is szerepelnek. Az 5. 6. tárgykörök, valamint a 7-8. tárgykörök ismeretanyagának elsajátítása egy-egy komplex, önállóan végrehajtandó gyakorlati feladat révén kerül ellenőrzésre. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával. Az írásbeli felmérés pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kétféle alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A gyakorlati feladat leadására a szorgalmi időszakban az oktató által meghatározott időpontig van lehetőség. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A gyakorlati munka értékelése a végrehajtott részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegeként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy.

A gyakorlati jegy megszerzése a 12. pontban kifejtett tematika alapján zajló tréningen való aktív részvétel, a feladatok sikeres teljesítésével és a 15. pontban meghatározott ZH-k eredményeinek kerekített 2.0 számtani átlag elérése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Löfe/8 Szakutasítás a fegyverzeti eszközök kezeléséhez (MH 1997)
2. Löfe/35 A 14,5mm-es KPVT géppuska anyagismereti és kezelési utasítása
3. Löfe/104 A 7,62mm-es PKM és PKMSZ Kalasnyikov géppuska anyagismerete és lőutasítása
4. Löfe/105 Az NSZP-3 éjszakai lövészirányzék anyagismereti és kezelési utasítása
5. Löfe/107 Az PPN-3 éjszakai irányzék anyagismereti és kezelési utasítása;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gjmű/166(1-2) A BTR-80 páncélozott szállító harcjármű műszaki leírása és igénybevételi szakutasítása (MH 1994);
2. Fegyverzeti és technikai eszközök konzerválásának technológiai folyamatai. Jegyzet (ZMKA 1989).

Budapest, 2020. március 31-én

Zentai Károly őrnagy
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKOMTA107
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész lövészeti kiképzés 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Life firing exercises 7.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1. **össz óraszám/félév: 70**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 70 (42 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 5
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megtanítani a tisztjelöltekkel a tüzelés szabályait, az egyéni lögyakorlatok megtervezésének, megszervezésének és végrehajtásának követelményeit. Gyakoroltatni a hallgatókkal a lövész alegységeknél rendszeresített fegyverzettechnikai eszközökkel való löelőképzítő foglalkozások és lögyakorlatok végrehajtását nappal és éjszaka.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To teach cadets the rules of firing, the requirements of planning, organizing and executing individual life firing exercises. Made them familiar with weapons, equipment and firing exercises of subunits during the day and night.

10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A tisztjelölt megismeri a lögyakorlatok rendszerét a MH-nél hatályos szabályzók alapján. Rendelkezzon balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel, azokat legyen képes a gyakorlati végrehajtás során alkalmazni.

Képességei: Legyen képes a szakasz rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására, ellenőrzésére, üzemeltetésére, lögyakorlatvezetői feladatok ellátására.

Attitűdje: Elkötelezett a rendszeresített fegyverek tűzerejének és pontosságának legnagyobb mértékű kihasználására.

Autonómiája és felelőssége: A lögyakorlatok során felelősségvállalási képességet szerez az alárendeltségébe vont végrehajtói állomány felett.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The cadet gains knowledge about the requirements regarding the firing exercises at

the HDF. He also acquires the knowledge about the safety rules.

Capabilities: Be able to use, control, and operate the platoon level weapon systems and armaments tools. He also gains practice to function as a rangemaster.

Attitude: He is committed to gain the maximal result of the accuracy and the firepower of the issued weapons.

Autonomy and responsibility: He will be able to take the responsibilities as a rangemaster over the subordinates under his supervision.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A löelmélet alapjai. A tüzelés alapjai és szabályai. A lövés jelensége, a lövés lefolyása, a lövés időszakai, rakétafegyverek lövésjelensége. A lövedék kezdősebessége, ölü és átütő hatása. *Fundamentals of shooting theoretic. Basic rules of shooting. The phenomenon, process, periods of shooting. Understanding the rocket weapons. Understanding of muzzle velocity, killing and punch effect.*

12.2. A lövedék mozgása a levegőben. A röppálya. A lövedék állóképessége. Az oldalgás. A röppálya elemei, alakja. Pásztázó lövés, pásztázott tér. Irányzék szerinti pásztázott tér, helyi pásztázott tér. Fedett és holt tér. *The bullet's movement in the air, the trajectory, the bullet's stamina, drift. The elements and shape of the trajectory. Scanning shooting and scanned space. Scanned space by the sight. Covered and dead space.*

12.3. A szórás jelensége, fogalma, okai, törvényszerűségei, elemei, mértékegységei. A hibaelmélet. A találati valószínűség. A tűz hatásossága. A lövés megbízhatósága. A tüzelés normál feltételei. A különleges löviszonyok befolyása. *The phenomenon, definition, causes, principals, elements and unit of the dispersion. Theoretic of misses. Possibility of the hit. Effectiveness of the fire. Trustworthiness of the fire. The normal firing conditions. Effects of the non-normal firing conditions.*

12.4. A célzás és irányzás szabályai. A célzási hibák. Az optikai irányzékok szállemezei. Kezdőelemek meghatározása álló és felbukkanó célra. A tüzelés szabályai helyből, álló (felbukkanó) célokra különböző fegyverekkel. A tüzelés szabályai helyből, mozgó célokra különböző fegyverekkel. *Aiming rules and principals. Aiming errors. Glass plates of the optical scopes. Defining starting items for standing and turn-up targets. Rules of firing from standing positions to standing and turn-up targets using different types of handguns.*

12.5. Az Egységes Lövészeti Szakutasítás alapelvei és követelményei. Az egyéni lögyakorlatok végrehajtásának rendje harcjármű toronyfegyverekkel és gyalogsági fegyverekkel. Az egyéni lögyakorlatok értékelésének szempontjai. A betartandó biztonsági és környezetvédelmi rendszabályok. A lőterekre vonatkozó egységes előírások. A lőtér berendezésének követelményei. *Fundamentals of the HDF's Unified LIVEX Manual. Principals and rules of individual LIVEXs executed with both handguns and turret guns. Safety rules of the firing range. Requirements of the firing range's equipment.*

12.6. A gyalogsági lögyakorlatok követelményei és szabályai. *Rules and principals of infantry LIVEXs*

12.7. Gyalogsági fegyver (pisztoly, gépkarabély, géppuska, távcsöves puska, kézi páncéltörő fegyver) speciális lögyakorlatok és kézigránát éles dobógyakorlat végrehajtása. (28 óra) *Executing handgun (pistol, rifle, machinegun, sniper rifle, shoulder mounted anti-tank weapon) special LIVEXs. Executing hand grenade LIVEXs.*

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a

távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozásokon rendszeresen részt venni, a tanóra tréning jellege miatt a hiányzás nem megengedett. Az elmulasztott gyakorlati foglalkozások pótlása nem lehetséges.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-6. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal, zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssor formájában valósul meg. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések is szerepelnek. A 7. tárgykör ismeretanyagának elsajátítása egy-egy komplex, önállóan végrehajtható gyakorlati feladat révén kerül ellenőrzésre. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával. Az írásbeli felmérés pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A gyakorlati feladat leadására a szorgalmi időszakban az oktató által meghatározott időpontig van lehetőség. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A gyakorlati munka értékelése a végrehajtott részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegeként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges (megfelelő szintű) teljesítése.

16.2. Az értékelés:

- A félév értékelése kollokvium – írásbeli vizsga. Az Összhaderőnemi Műveleti Tanszék felkészülési kérdéseket ad ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik. A vizsgadolgozat értékelése szummatív: 0-50% - elégtelen, 51-70% - elégséges, 71-80% - közepe, 81-90% - jó, 91-100% - jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Löfe/8 Szakutasítás a fegyverzeti eszközök kezeléséhez (MH 1997)
2. Löfe/35 A 14,5mm-es KPVT géppuska anyagismereti és kezelési utasítása
3. Löfe/104 A 7,62mm-es PKM és PKMSZ Kalasnyikov géppuska anyagismerete és lőutasítása
4. Löfe/105 Az NSZP-3 éjszakai lövészirányzék anyagismereti és kezelési
5. Löfe/107 Az PPN-3 éjszakai irányzék anyagismereti és kezelési utasítása

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kiss-Álmos Péter: A gépkarabély és használata
2. Kiss Álmos Péter: A pisztoly és használata
3. Kovács István: Kézi lőfegyverek
4. Ian Boger: Kommandósok fegyverei
5. A löelmélet alapjai a gyalogsági lőfegyverekhez 2005.

Budapest, 2020. március 31-én

Zentai Károly őrnagy
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKOMTA108
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai metodika 7.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military methodology 7.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Művelési Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Vukics Ferenc kiemelt gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 28**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A Magyar Honvédségben folyó kiképzés rendszere, követelményei, tartalma. A kiképzés tervezése, szervezése, előkészítése, kiképzési okmányok elkészítése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The system of training in the Hungarian Defense Forces, requirements, the content of the training. The planning of the training, organizational processes, preparatory works, preparation of training documents.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A katonapedagógia, a katonai kiképzésvezetés alapismereteinek, a szervezés elveinek, rendszerének elsajátítása. A katonai kiképzés feladatrendszerének elsajátítása.

Képességei: Egyének és csoportok motiválása, irányítása a kiképzési tevékenységek során.

Attitűdje: -

Autonómiája és felelőssége: Felelősségvállalási képességet szerez az alárendeltségbe vont végrehajtói állomány felett.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: Learn the basics of military education and military training leadership. Acquire the principles and system of organization. Acquire the military training task system.

Capabilities: Motivating and directing individuals and groups during training activities.

Attitude: -

Autonomy and responsibility: He will be able to take the responsibilities over the subordinates under his supervision.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A kiképzés rendszere, tartalma, tervezése, előkészítése. A katonai metodika alapjai, tartalma, lényege, módszer és eszközrendszere, általános érvényű módszertani követelményei. Az oktatás folyamata. A parancsnok katonapedagógiai eszköztára. Az ismeretközlés formái. A kiképzés rendszere az MH-ban. A kiképzés követelményei. A kiképzési ágak felosztása, tartalma. A kiképzés tervezése, okmányai, a kiképzésre fordítandó idő. Az alapkiképzés és a kötelékkiképzés célja, tartalma, módszere. CREVAL alegységszintű értékelő rendszer. A hjmű. és gjmű. vezetési gyakorlatok rendszere, megtervezésének, megszervezésének és levezetésének követelményei. Alegység technikai karbantartó nap megtervezésének, megszervezésének és levezetésének követelményei. A TKN levezetési tervének elkészítése. Kötelék lögyakorlat célja, követelménye, értékelése, levezetési tervének tartalma, levezetésének rendje.

Basics, fundamentals, techniques, requirements of the military methodology. The process of teaching. Commanders' techniques in military education. Training system of the HDF. Training branches. Individual and unit training. Purpose and content of basic training, individual training, unit scale training. CREVA system. Organizing and executing military vehicle driving exercises. Making plans for technical maintenance day.

12.2. Alegységvezetés gyakorlása. Lőkiképzés és harcászat komplex foglalkozás vezetése. TKN vezetése.

Practising leading small units. Leading of live fire exercise and complex tactics training. Leading a maintenance day.

12.3. Alegység kiképzési okmányai. Lögyakorlatok és kötelék lögyakorlatok levezetési tervének elkészítése.

Small units' training documents. Making of documents for live fire exercises

12.4. Összefoglalás, ZH, az elkészített levezetési tervek értékelése.

Summary, Test, evaluation of plans made.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórákon a részvétel kötelező (70 %). Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel, az oktatóval való egyeztetés alapján, meghatározott témában beadott, legalább elégségesre értékelt, házidolgozattal pótolható

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), a foglalkozások témájából beadandó dolgozat készítése a vizsgaidőszak kezdetéig.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, és legalább elégségesre értékelt feladat (beadandó) végrehajtása. A beadandó dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani.

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges (megfelelő szintű) teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A félév értékelése szóbeli beszámoló háromfokozatú értékelés. A 15. pontban meghatározott beadandó dolgozat eredménye és beszámolón nyújtott szóbeli teljesítmény számtani közepe. Az Összhaderőnemi Műveleti Tanszék beszámoló felkészülési kérdéseket ad ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik. A beszámoló eredménye a részosztályzatok kerekített átlaga (2.51-4.50-ig megfelelt, 4.51-5.00 kiválóan megfelelt).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzése (a beadandó dolgozat teljesítése) és a szóbeli beszámolón legalább megfelelt osztályzat megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A Magyar Honvédség törzsszolgálati szakutasítása Honvéd Vezérkar Hadműveleti Csoportfőnökség, Budapest, 2013.
2. Magyar Honvédség összhaderőnemi doktrína 3. kiadás, A Magyar Honvédség kiadványa, 2012. (Nyt. sz.: Ált/43)
3. Az Általános Katonai Kiképzés Kézikönyve I-II. kötet, A Honvédelmi Minisztérium Hadműveleti és Kiképzési Főosztály Kiadványa, 2008.
4. Kiss Gergely A szerződéses legénységi állományra alapozott új kiképzési rendszer bevezetése, Tanulmány a HM OTF 4. sz. Programbizottságánál a HM HVK Hadműveleti és Kiképzési Csoportfőnökségén végzett tudományos munka keretében Budapest, 2004.
5. Dr Spencer Kagan: Kooperatív tanulás, ÖKONET, Budapest 2004.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. NATO Handbook. Brussels, 2006. Falus Iván (szerk.) . *Didaktika*. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Tankönyvkiadó, Bp.. © 1998.
2. Vukics Ferenc: A had és haderő jelentősége a magyar népi műveltségben, ZMNE KLHTK Kari Tudományos Tanulmánykötet, 2008, 163.o-165.o
3. Szun-Ce: A hadviselés törvényei . (ford.: Tőkei Ferenc), Balassi Kiadó, Budapest, 1995.)

Budapest, május 05.

Vukics Ferenc
kiemelt gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKOMTA109
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Speciális felkészítés 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Special (SERE) training 7.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Takács Márk , gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév: 28**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Egyéni túlélési gyakorlat végrehajtása erdős – hegyes terepen, éjszakázással, gyakorlati feladatokkal. Felmérni a hallgatók fizikai, pszichikai állóképességeit. Gyakoroltatni a tisztjelöltekkel a természetes és mesterséges tereptárgyak leküzdésének, a terepen való tájékozódásnak, menedékkészítésnek, az üldöző ellenség megtévesztésének technikáit.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Performing individual survival practice on woody - pointed terrain, overnight stay, practical exercises. To assess cadets' physical and psychological endurance. Practice with cadets to combat natural and artificial landmarks, find out on the field, prepare for shelter, and deceive the pursuing enemy.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A tantárgyba foglalt ismeretek elsajátítását követően a lövész tisztjelölt képessé válik a terepen való tájékozódásra, természetes és mesterséges akadályok leküzdésére, és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására.

Képességei: Döntéshozatali gyakorlatot szerez bonyolult körülmények és kimerítő fizikai igénybevétel során is.

Attitűdje: Elkötelezett az felelősségvállalás iránt nehéz körülmények között.

Autonómiája és felelőssége: Megismeri saját pszichikai teljesítőképességének határait.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge: After acquiring the knowledge contained in the subject, the infantry cadet becomes enlightened to navigate the field, to overcome natural and artificial obstacles, and to apply the assets

for orientation.

Capabilities: He also acquires decision-making practices in complicated circumstances and exhaustive physical exercise.

Attitude: He is committed to take the responsibilities even in exhausting circumstances.

Autonomy and responsibility: He knows the boundaries of his physical and psychic performance.

11. Előtanulmányi követelmények: A Lövész szakmai felkészítés 1. (HKOMTA101) tantárgy követelményeinek teljesítése.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. 28 tanórás egyéni túlélési gyakorlat végrehajtása.

Executing 28hrs long individual survival training.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozásokon rendszeresen részt venni, a tanóra tréning jellege miatt a hiányzás nem megengedett.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az egyéni túlélési gyakorlat sikeres végrehajtása. A gyakorlati munka értékelése a végrehajtott részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegeként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele az egyéni túlélési gyakorlat sikeres végrehajtása.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gerhard Buzek: A túlélés kézikönyve [Handbook of surviving] (in Hungarian)
2. Ált/4. Katonai tereptan [Military terrain] (in Hungarian)
3. Váczi János alezredes: Gépesített lövészalegységek tevékenysége erdős – hegyes terepen.(jegyzet)/ [Mechanized Infantry in Mountainous Terrain] (in Hungarian)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Ranger Handbook

Budapest, 2020. március 31-én

Takács Márk főhadnagy
gyakorlati oktató, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKOMTA110
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész harcászat 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry tactics 7.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 60 % gyakorlat, 40 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Vukics Ferenc, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév: 70**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 70 (28 EA + 0 SZ + 42 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend: 5**
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -**
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az előadások és gyakorlatok folyamán a hallgatók megismerkedhetnek a lövész raj és szakasz irányítása és vezetése elméletével és gyakorlatával harc és harccal kapcsolatos tevékenységekben.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): During the lessons and exercises the cadets became familiar with the basics of the theory and practice of infantry squad and platoon in combat.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Rendelkezzen a raj (szakasz) napi tevékenységének tervezéséhez, irányításához, kiképzéséhez szükséges szakmódszertani, békevezetési okmányai és azok vezetéséhez szükséges, balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel.

Képességei: Legyen képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására; terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására; a szakasz harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére, vezetésére.

Attitűdje: -

Autonómiája és felelőssége: Legyen alkalmas a parancsok, feladatok végrehajtására és végrehajtására; a szakasz vezetésére és irányítására; a szakasz harcának vezetésére bonyolult viszonyok között is; béke és békétől eltérő műveletekben a szakasz vezetésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge: He understands the rules of safety procedures and environmental protection as well as

the tactics, technics and procedures (TTPs) in order to be able to train and lead an infantry squad (platoon).

Capabilities: He will be able to work with the methods of orientation on the field and the TTPs of combat and enabling activities in order to be able to train and lead an infantry platoon.

Attitude: -

Autonomy and responsibility: He can use the methods and the TTPs of peace time engagement, peace support and counterinsurgency as well as major combat operations in order to be able to train and lead an infantry platoon.

11. **Előtanulmányi követelmények:** A Lövész szakmai felkészítés 3. (HKOMTA103) tantárgy követelményeinek teljesítése.
12. **A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**
  - 12.1. Lövész alegység (raj, szakasz) védelmi harcának megszervezése és vezetése *Organize and lead the infantry squad, platoon's defensive operations.*
  - 12.2. A lövészzakasz védelmi harcának megszervezése és vezetése HEŐ-ben és a főerők kötelékében. *Organize and lead the infantry platoon's defensive ops as screening unit or as the part of the main forces.*
  - 12.3. Lövész alegység (raj, szakasz) támadó harcának megszervezése és vezetése. *Organize and lead the infantry squad, platoon's offensive operations.*
  - 12.4. Lövész alegység (raj, szakasz) helye, szerepe, alkalmazása, feladatai, megerősítése, támogatása, alkalmazása, harcrendje támadásban. *Infantry squad, platoons' role, orbat, support conducting the attack.*
  - 12.5. Lövész alegység (raj, szakasz) helye, szerepe, alkalmazása, feladatai, megerősítése, támogatása, alkalmazása, harcrendje, a harcendi elemek összetétele, rendeltetése a menetből és közvetlen harcérintkezésből indított támadás során. A találkozóharc elvei. *Infantry squad, platoon's role, tasks, support, orbat conducting the attack from movement and attack from direct contact. Fundamentals of meeting engagement.*
  - 12.6. Lövész alegység (raj, szakasz) támadása sajátos viszonyok között. A támadó harc előkészítésének, megvívásának, vezetésének sajátosságai helységben, erőszakos vízi átkeléskor, éjszaka és télen. *Infantry squad, platoon's attack under special circumstances. Preparing and conducting the attack in urban areas, river scrossing, at night, in winter.*
  - 12.7. A tűztámogatás és a tüzérealgységek alkalmazása a löv. század támadó harcában. Az ellenség tűzzel való pusztításának időszakai. A szd. av. sz. és pct. sz. harci lehetősége, alkalmazása, tűzfeladatai, harcrendje, tüzelőállás-körletei, szétbontakozási terepszakaszai, manőverei támadásban. *Cooperation with artillery conducting the attack. Infantry comapn's fire support platoon's capabilities, tactics, fires, manouvres conducting the attack.*
  - 12.8. A harc előkészítése során végzett tervezői munka tartalma (feladatvétel, harcmező felderítő értékelés, cselekvési változatok kialakítása, elhatározás meghozatala) és a szervezői munka végzése (szemrevételezés, harcparancs megszabása, együttműködés megszervezése, harcbiztosítás, vezetés rendje, készenlét tartalma) menetből és közvetlen harcérintkezésből indított támadás esetén. *TLP conducting deliberate or hasty attack*
  - 12.9. Támadóharc parancsnoki munkája (feladat feldolgozás) *TLP conducting the attack (practice)*
  - 12.10. Lövész alegység védelmi feladat vezetésének gyakorlása. (MARS foglalkozás) *Conducting defensive ops (MARS - practice)*
  - 12.11. Zárthelyi dolgozat *TEST*
  - 12.12. Lövészalegység alkalmazása különleges viszonyok között (helység harc) és ideiglenes harcendi elemként (HCLDT, MKO). *Infantry sub unit's TTPs conducting the attack in urban area, and as temporary unit (air assault)*
  - 12.13. Lövészalegység alkalmazása, feladata, csoportosítása, megerősítése, támogatása helységvédelemben. A helységben vívott védelmi harc megszervezésének, megvívásának és vezetésének sajátosságai. Lövészalegység alkalmazása, feladata, csoportosítása, megerősítése,

támogatása helység elleni támadás során. A helység elleni támadóharc megszervezésének, megvívásának és vezetésének sajátosságai. *Fighting in Built-up Areas (FIBUA) both defensive and offensive ops.*

12.14. A MKO fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladata, kiküldésének lehetősége, menetrendje, harcrendje. A lövészsorozat erejű MKO tevékenységének megszervezése és megvívása. A HCLDT fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladata, körletei, repülési útvonal, lefogási sáv. A lövészsorozat erejű HCLDT tevékenységének megszervezése és megvívása. *Special purpose attacks (sabotage, air assault)*

12.15. Zárthelyi dolgozat. *TEST*

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórákon a részvétel kötelező (70 %). Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel, az oktatóval való egyeztetés alapján, meghatározott témában beadott, legalább elégségesre értékelt, házidolgozattal pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. (60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles) Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy.

A gyakorlati jegy megszerzése a 12. pontban kifejtett tematika alapján zajló tréningen való aktív részvétel, a feladatok sikeres teljesítésével és a 15. pontban meghatározott ZH-k eredményeinek kerekített 2.0 számtani átlag elérése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, Budapest, NKE, ISBN 9786155680120
2. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadás, Budapest, MH, 2012
3. Magyar Honvédség Szárazföldi Harcászabályzat IV. rész, Budapest, MH, 2013

17.2. Ajánlott irodalom:

4. Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére (Nyt. szám: 18/761.)
5. Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009.
6. Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009.

Budapest, 2020. március 31-én

Vukics Ferenc
kiemelt gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA111
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Speciális felkészítés 8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Special training 8.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 66 % gyakorlat, 33 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Vukics Ferenc, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév: 42**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 5
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a lövész alegységek feladatait válságreagáló műveletek során.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Introduce officer candidates into the tasks of infantry units in crisis response operations.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása: – A válságreagáló műveletek felosztásának, típusainak és belső tartalmának ismerete.
  - Béketámogató műveletek ismerete.
  - Felkelés elleni műveletek ismerete.

Képességei: Legyen képes a szakasz vezetéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására; terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására; a szakasz válságreagáló tevékenységének megtervezésére, megszervezésére, vezetésére.

Attitűdje: -

Autonómiája és felelőssége: Legyen alkalmas a parancsok, feladatok végrehajtására és végrehajtatására; a szakasz vezetésére és irányítására; a szakasz vezetésére bonyolult viszonyok között is; béke műveletekben a szakasz vezetésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: – Define the types and allocation of crisis response operations;

– Understand the basics of peace support operations;

- Understand the basics of counterinsurgency operations.

Capabilities: He will be able to work with the methods of orientation on the field and the TTPs of peace support activities in order to be able to train and lead an infantry platoon.

Attitude: -

Autonomy and responsibility: He can use the methods and the TTPs of peace time engagement, peace support and counterinsurgency in order to be able to train and lead an infantry platoon.

11. Előtanulmányi követelmények: A Lövész szakmai felkészítés 3. (HKOMTA101) tantárgy követelményeinek teljesítése.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A válságreagáló műveletek fogalma, helye, szerepe a katonai műveletek rendszerében.

Basic theoretics of Peace Support Ops (PSO)

12.2. A lövészálegységek tevékenységének megtervezése, megszervezése és vezetése válságreagáló műveletekben. *Organize, and lead an infantry platoon conducting PSO.*

12.3. Béketámogató műveletek jellemzői - *PSO's characteristics.*

12.4. Felkelés elleni műveletek jellemzői - *COIN*

12.5. Járőr - *Patrols*

12.6. Figyelőpont - *Observation point*

12.7. Ellenőrző-áteresztő pont - *Check point*

12.8. Konvojkísérés - *Convoy*

12.9. Blokkírozás - *Cordon & search ops*

12.10. Kutatás-mentés - *Search & rescue*

12.11. Tömegkezelés - *Crowd Riot Control*

12.12. Kiképzés és tanácsadás - *Training and mentoring*

12.13. Különleges műveletek támogatása - *Supporting special operations*

12.14. Egészségügyi kiürítés - *MEDEVAC*

12.15. Gyakorlati foglalkozás (28 tanóra)

12.16. Zárthelyi dolgozat.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórákon a részvétel kötelező (70 %).

Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel, az oktatóval való egyeztetés alapján, meghatározott témában beadott, legalább elégségesre értékelt, házidolgozattal pótolható

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. (60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles) Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, legalább elégséges ZH és legalább elégségesre értékelt gyakorlati feladat végrehajtása. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések is szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani.

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy megszerzése a 12. pontban kifejtett tematika

alapján zajló tréningen való aktív részvétel, a feladatok sikeres teljesítésével és a 15. pontban meghatározott ZH-k eredményeinek kerekített 2.0 számtani átlag elérése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, Budapest, NKE, ISBN 9786155680120
2. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrina 3. kiadás, Budapest, MH, 2012
3. Magyar Honvédség Szárazföldi Harcászabályzat IV. rész Budapest, MH, 2013

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére (Nyt. szám: 18/761.)
2. Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009.
3. Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009.

Budapest, 2020. március 31-én

Vukics Ferenc
kiemelt gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA112
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész lövészeti kiképzés 8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Life firing exercises 8.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly, tanársegéd
8. **A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1. **össz óraszám/félév: 84**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 84 (42 EA + 0 SZ + 42 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 6
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megtanítani a tisztjelöltekkel a tüzelés szabályait, a kötelék lögyakorlatok és harcjármű lögyakorlatok megtervezésének, megszervezésének és végrehajtásának követelményeit. Gyakoroltatni a hallgatókkal a lövész alegységeknél rendszeresített fegyverzettechnikai eszközökkel való löelőképzítő foglalkozások és speciális lögyakorlatok végrehajtását nappal és éjszaka.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To teach cadets the rules of firing, the requirements of planning, organizing and executing team and turret weapons life firing exercises. Made them familiar with weapons, equipment and special firing exercises of subunits during the day and night.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A tisztjelölt megismeri a lögyakorlatok rendszerét a MH-nél hatályos szabályzók alapján. Rendelkezzen balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel, azokat legyen képes a gyakorlati végrehajtás során alkalmazni.

Képességei: Legyen képes a szakasz rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására, ellenőrzésére, üzemeltetésére, lögyakorlatvezetői feladatok ellátására.

Attitűdje: Elkötelezett a rendszeresített fegyverek tűzerejének és pontosságának legnagyobb mértékű kihasználására.

Autonómiája és felelőssége: A lögyakorlatok során felelősségvállalási képességet szerez az alárendeltségbe vont végrehajtói állomány felett.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge: – The cadet gains knowledge about the requirements regarding the firing exercises at the HDF. He also acquires the knowledge about the safety rules.

Capabilities: Be able to use, control, and operate the platoon level weapon systems and armaments tools. He also gains practice to function as a rangemaster.

Attitude: He is committed to gain the maximal result of the accuracy and the firepower of the issued weapons.

Autonomy and responsibility: He will be able to take the responsibilities as a rangemaster over the subordinates under his supervision.

11. Előtanulmányi követelmények: A Lövész lövészeti felkészítés 7. (HKOMTA107) tantárgy követelményeinek teljesítése.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Harcjármű, gyalogsági fegyver védelmi és támadó lögyakorlatok, kézigránát dobógyakorlat.
Executing turret gun, handgun offensive and defensive LIVEXs and hand grenade LIVEXs.

12.2. A tüzelés szabályai harcjárművek toronyfegyvereivel. Védelmi és támadó lögyakorlatok.
Rules of firing with the APC's turret guns. Offensive and defensive LIVEXs

12.3. Harcjármű 1. sz. iskola lögyakorlat nappal és éjszaka. Gepárd ML puska speciális lögyakorlat nappal.
Executing No1 School APC LIVEXs day and night. Gepárd anti-material rifle special LIVEX day.

12.4. Harcjármű 2. sz. iskola lögyakorlat nappal és éjszaka.
APC No2 School LIVEX day and night.

12.5. Kötelék lögyakorlatok.
Subunit LIVEXs.

12.6. A rajkötélék lögyakorlat tervezésének, szervezésének, végrehajtásának követelményei.
Requirements of planning, organizing and executing of squad-level LIVEXs.

12.7. Rajkötélék lögyakorlat nappal és éjszaka. Rajkötélék kgr. dobógyak. nappal. Kötelék párbaj lögyakorlat végrehajtása.
Executing squad-level LIVEXs day and night. Squad-level hand grenade LIVEX. Subunit-level duel LIVEX.

12.8. Zárthelyi dolgozat.
TEST

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozásokon rendszeresen részt venni, a tanóra tréning jellege miatt a hiányzás nem megengedett.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-6. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal, zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssor formájában valósul meg. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések is szerepelnek. A 7. tárgykör ismeretanyagának elsajátítása egy-egy komplex, önállóan végrehajtható gyakorlati feladat révén kerül ellenőrzésre. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertett tananyag elsajátításával. Az írásbeli felmérés pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A gyakorlati feladat leadására a szorgalmi időszakban az oktató által meghatározott időpontig van lehetőség. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A gyakorlati munka értékelése a végrehajtott

részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegeként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges (megfelelő szintű) teljesítése.

16.2. Az értékelés:

- gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy megszerzése a 12. pontban kifejtett tematika alapján zajló tréningben való aktív részvétel, a feladatok sikeres teljesítésével és a 15. pontban meghatározott ZH-k eredményeinek kerekített 2.0 számtani átlag elérése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Löfe/8 Szakutasítás a fegyverzeti eszközök kezeléséhez (MH 1997)
2. Löfe/35 A 14,5mm-es KPVT géppuska anyagismereti és kezelési utasítása
3. Löfe/104 A 7,62mm-es PKM és PKMSZ Kalasnyikov géppuska anyagismerete és lőutasítása
4. Löfe/105 Az NSZP-3 éjszakai lövészirányzék anyagismereti és kezelési utasítása
5. Löfe/107 Az PPN-3 éjszakai irányzék anyagismereti és kezelési utasítása

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kiss-Álmos Péter: A gépkarabély és használata
2. Kiss Álmos Péter: A pisztoly és használata
3. Kovács István: Kézi lőfegyverek
4. Ian Boger: Kommandósok fegyverei
5. A lőelmélet alapjai a gyalogsági lőfegyverekhez 2005.

Budapest, 2020. március 31-én

Zentai Károly őrnagy
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKOMTA113
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Fegyverzettechnika 8.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry weapons 8.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 66 % gyakorlat, 33 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly, tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 42
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 3
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal a speciális kollektív rendszeresített lőfegyverek és gépágyúk működését, alkalmazását, technikai kiszolgálásukat. Felkészíteni a tisztjelölteket ezen folyamatok tervezésére, irányítására, vezetésére, ellenőrzésére, a parancsnoki tevékenység üzemtanilag megalapozott, magabiztos végrehajtására.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To familiarize cadets with the operation, application and technical service of special collective firearms, heavy turret guns. Prepare cadets to plan, manage, guide, control, and conduct command processes.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A kézi- és toronyfegyverek kezeléséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítása.

Képességei: A kezelési fogások, működésük, egyszerűbb hibaelhárítások begyakorlása.

Attitűdje: Elkötelezett az ellenséget kinetikai energiával megsemmisítő fegyverek működésének és hatásmechanizmusának megismerése iránt.

Autonómiája és felelőssége: A hallgató a foglalkozásokon való részvétel után rendelkezzen a lövész szakasz rendszeresített fegyverzeti eszközeinek ismeretével. Ismereteit legyen képes alkalmazni a szakasz tűzrendszer kialakításában.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: Acquire the theoretical and practical knowledge required to use, to maintain and to check infantry small arms and turret guns.

Capabilities: He also acquires practices in simple handling and troubleshooting techniques.

Attitude: He is committed to become familiar with the operating mechanism and the effects of the weapons which kills the enemy by kinetic force.

Autonomy and responsibility: After attending the lessons, the student has the knowledge of the regular armaments of the platoon. He will be able to integrate the known weapon-systems into the fire-plan of the platoon.

11. Előtanulmányi követelmények: A Fegyverzettechnika 7. (HKOMTA106) tantárgy követelményeinek sikeres teljesítése.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Nehéz mesterlövész fegyverek anyagismerete.

Understanding of heavy sniper rifles.

12.2. Gránátvetők anyagismerete, kezelése.

Understanding and using grenade launchers.

12.3. Páncéltörő rakétakomplexumok anyagismerete.

Understanding of anti-tank guided missile systems.

12.4. Harcjármű toronyfegyverek, géppuskák.

Turret weapons and machine cannons.

12.5. BTR-80/A harcjármű küzdőtér.

Infantry compartment of the BTR-80(A) APC

12.6. 30 mm-es 2A72 géppágyú anyagismeret.

Understanding of the 30mm 2A72 machine cannon.

12.7. A párhuzamosított géppuska, az irányzóműszer és a ködgránátvető rendszer anyagismerete.

Understanding the coaxial machinegun, the aiming instrument, and the smoke grenade launcher.

12.8. A BTR-80/A harcjármű küzdőtér és toronyfegyverzet kezelése.

Using the BTR-80/A's infantry compartment and turret weapons.

12.9. Toronyfegyverek normafeladatainak végrehajtása, a toronyfegyverek beszabályozása, a harcjármű különleges berendezései.

Executing evaluation tasks related to the turret guns, adjusting the turret guns, using the APC's special equipments.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozásokon rendszeresen részt venni, a tanóra tréning jellege miatt a hiányzás nem megengedett.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-7. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal, zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssor formájában valósul meg. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések is szerepelnek. A 8-9. tárgykörök ismeretanyagának elsajátítása egy-egy komplex, önállóan végrehajtandó gyakorlati feladat révén kerül ellenőrzésre. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával. Az írásbeli felmérés pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A gyakorlati feladat leadására a szorgalmi időszakban az oktató által meghatározott időpontig van lehetőség. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A gyakorlati munka értékelése a végrehajtott részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

- félévközi jegy: gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy megszerzése a 12. pontban kifejtett tematika alapján zajló tréningen való aktív részvétel, a feladatok sikeres teljesítésével és a 15. pontban meghatározott ZH-k eredményeinek kerekített 2.0 számtani átlag elérése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Löfe/8 Szakutasítás a fegyverzeti eszközök kezeléséhez (MH 1997)
2. Löfe/35 A 14,5mm-es KPVT géppuska anyagismereti és kezelési utasítása
3. Löfe/104 A 7,62mm-es PKM és PKMSZ Kalasnyikov géppuska anyagismerete és lőutasítása
4. Löfe/105 Az NSZP-3 éjszakai lövészirányzék anyagismereti és kezelési utasítása
5. Löfe/107 Az PPN-3 éjszakai irányzék anyagismereti és kezelési utasítása

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gjmű/166(1-2) A BTR-80 páncélozott szállító harcjármű műszaki leírása és igénybevételi szakutasítása (MH 1994);
2. Fegyverzeti és technikai eszközök konzerválásának technológiai folyamatai. Jegyzet (ZMKA 1989)

Budapest, 2020. március 31-én

Zentai Károly őrnagy
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKOMTA114
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész harcászat 8.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry tactics 8.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 8 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Vukics Ferenc, kiemelt gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: **112**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 112 (56 EA + 0 SZ + 56 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 5
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus folyamán a hallgatók megismerkedhetnek a lövész raj és szakasz irányítása és vezetése elméletével és gyakorlatával harc és harccal kapcsolatos tevékenységekben.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): This course will provide students with the basic understand on the theory and practice of infantry squad and platoon in combat and enabling activities.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A lövész szakasz (század) hatékony tűztámogatási lehetőségeinek ismeretével, a lövész zászlóalj tűztámogató rendszerének működésével, elméleti és gyakorlati lehetőségeivel kapcsolatos ismeretekkel. A lövész szakasz (század) tűzvezetési, harcvezetői ismereteivel;

Képességei: A lövész szakasz (század) harcának terepen történő vezetésére, az alegysége tüzének megszervezésére, vezetésére és az alegysége tüzének és a kötelékek mozgásának összehangolására. Az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek lövész alegység szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére. A lövész szakasz önálló alkalmazása esetén a tevékenységek vezetésére.

Attitűdje: Lövész fegyvernemi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, legyen képes lövész század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.

Autonómiája és felelőssége: Legyen alkalmas a parancsok, feladatok végrehajtására és végrehajtatására; a szakasz vezetésére és irányítására; a szakasz harcának vezetésére bonyolult viszonyok között is; béke és békétől eltérő műveletekben a szakasz vezetésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- fully understand the platoon's (company). fire support capabilities and the battalions' capabilities IOT provide efficient fire support to the platoon (company);
- infantry platoon's (company) tactics in all circumstances;

Capabilities:

- Lead the infantry platoon (company) in combat, organize its fires, conduct effective manoeuvres,
- Use the theoretic efficiently;
- Effectively lead an individual infantry platoon.

Attitude:

- Fully have the capability and will to lead an infantry platoon in combat or peace support missions, and after a brief preparation, be able to fulfil the tasks of a company commander or a staff member in the same circumstances.

Autonomy and responsibility:

- have a capability to independently train his own subordinates,
- to be able to organize the platoon's fires and manoeuvres.

11. Előtanulmányi követelmények: A Lövész harcászati 7. (HKOMTA110) tantárgy követelményeinek teljesítése.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1** Lövész alegység (szakasz, század) védelmi harcának megszervezése és vezetése *Infantry sub-unit's (platoon, company) TTPs conducting defensive ops.*
- 12.2** A lövészs század védelmi harcának megszervezése és vezetése EÁS-ban és a főerők kötelékében. *Infantry company's TTPs conducting defensive ops as screening or as a part of the main forces.*
- 12.3** Lövész alegység (szakasz, század) támadó harcának megszervezése és vezetése. *Infantry sub unit's TTPs conducting offensive ops.*
- 12.4** Lövész alegység (szakasz, század) helye, szerepe, alkalmazása, feladatai, megerősítése, támogatása, alkalmazása, harcrendje támadásban. *Infantry sub unit's (platoon, company) role, task, orbat conducting offensive ops.*
- 12.5** Lövész alegység (szakasz, század) helye, szerepe, alkalmazása, feladatai, megerősítése, támogatása, alkalmazása, harcrendje, a harcrendi elemek összetétele, rendeltetése a menetből és közvetlen harcérintkezésből indított támadás során. A találkozójárc elvei. *Infantry sub unit's (platoon, company) role, task, orbat conducting either hasty or deliberate attack. TTPs of meeting engagement.*
- 12.6** Lövész alegység (szakasz, század) támadása sajátos viszonyok között. A támadó harc előkészítésének, megvívásának, vezetésének sajátosságai helységeben, erőszakos vízi átkeléskor, éjszaka és télen. *Infantry sub unit's (platoon, company) offensive ops under special circumstances. Offensive TTPs conducting FIBUA, fighting in forests, conducting river crossing, fighting at night, or in winter.*

- 12.7** A tűztámogatás és a tüzéralgységek alkalmazása a löv. század támadó harcában. Az ellenség tűzzel való pusztításának időszakai. A szd. av. sz. és pct. sz. harci lehetősége, alkalmazása, tűzfeladatai, harcrendje, tüzelőállás-körletei, szétbontakozási terepszakaszai, manőverei támadásban (*Cooperation with artillery conducting the attack. Infantry company's fire support platoon's capabilities, tactics, fires, maneuvers conducting the attack.*)
- 12.8** A harc előkészítése során végzett tervezői munka tartalma (feladatvétel, harcmező felderítő értékelés, cselekvési változatok kialakítása, elhatározás meghozatala) és a szervezői munka végzése (szemrevételezés, harcparancs megszabása, együttműködés megszervezése, harcbiztosítás, vezetés rendje, készenlét tartalma) menetből és közvetlen harcérintkezésből indított támadás esetén (*TLP conducting deliberate or hasty attack.*)
- 12.9** Támadóharc parancsnoki munkája (feladat feldolgozás) (*TLP conducting the attack (practice).*)
- 12.10** Lövész alegység védelmi feladat vezetésének gyakorlása. (*MARS foglalkozás (Defensive ops simulation practice (MARS))*)
- 12.11** Lövész alegység (szakasz, század) támadóharcának megszervezése és vezetése menetből és közvetlen harcérintkezés végrehajtása után. (*Infantry sub unit's (platoon, company) TTPs after conducting deliberate or hasty attack.*)
- 12.12** Zárthelyi dolgozat (*TEST*)
- 12.13** Lövészalegység alkalmazása különleges viszonyok között (helység harc) és ideiglenes harcendi elemként (HCLDT, MKO). (*Infantry sub unit's TTPs conducting the attack in urban area, and as temporary unit (air assault).*)
- 12.14** Lövészalegység alkalmazása, feladata, csoportosítása, megerősítése, támogatása helységvédelemben. A helységben vívott védelmi harc megszervezésének, megvívásának és vezetésének sajátosságai. Lövészalegység alkalmazása, feladata, csoportosítása, megerősítése, támogatása helység elleni támadás során. A helység elleni támadóharc megszervezésének, megvívásának és vezetésének sajátosságai. (*Fighting in Built-up Areas (FIBUA) both defensive and offensive ops.*)
- 12.15** A MKO fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladata, kiküldésének lehetősége, menetrendje, harcrendje. A lövészs század erejű MKO tevékenységének megszervezése és megvívása. A HCLDT fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladata, körletei, repülési útvonal, lefogási sáv. A lövészs század erejű HCLDT tevékenységének megszervezése és megvívása. (*Special purpose attacks' TTPs (sabotage, air assault)*)
- 12.16** Lövészalegység helységben vívott (szakasz, század) védelmi és támadóharcának, HCLDT-ként MKO-ként alkalmazott lövészs század tevékenységének megszervezése és vezetése (*Special purpose attacks' TTPs in urban areas (sabotage, air assault)*)
- 12.17** Zárthelyi dolgozat. (*TEST*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórákon a részvétel kötelező (70 %). Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel, az oktatóval való egyeztetés alapján, meghatározott témában beadott, legalább elégségesre értékelt, házidolgozattal pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi

dolgozat. (60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles) Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: A félév értékelése kollokvium – írásbeli vizsga. Az Összhaderőnemi Művelési Tanszék beszámoló felkészülési kérdéseket ad ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik. A vizsgadolgozat értékelése szummatív: 0-50% - elégtelen, 51-70% - elégséges, 71-80% - közepe, 81-90% - jó, 91-100% - jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges kollokviumi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, Budapest, NKE, ISBN 9786155680120
2. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrina 3. kiadás, Budapest, MH, 2012
3. Magyar Honvédség Szárazföldi Harcshabályzat IV. rész, Budapest, MH, 2013

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére (Nyt. szám: 18/761.)
2. Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009.
3. Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009.

Budapest, 2020. március 31-én

Vukics Ferenc
kiemelt gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKOMTA118**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Practical training at unit 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Takács Márk, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 90**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 EA + 0 SZ + 90 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Részvétel csapatgyakorlaton a MH meghatározott alakulatánál.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Taking part in a practical training at a unit of the HDF.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: -

Képességei: -

Attitűdje: -

Autonómiája és felelőssége: -

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: -

Capabilities: -

Attitude: -

Autonomy and responsibility: -
- 11. Előtanulmányi követelmények: -**
- 12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**
-

- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 6. félév
- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórákon a részvétel kötelező (100 %).
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** -
- 16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** -
- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:**
-
- 16.2. Az értékelés:**
- félévközi jegy: gyakorlati jegy. -
- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:**
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.
- 17. Irodalomjegyzék:**
- 17.1. Kötelező irodalom:**
-
- 17.2. Ajánlott irodalom:**
-

Budapest, 2020. március 31-én

Takács Márk főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKOMTA119**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Practical training at unit 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, lövész specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Takács Márk, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 90**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 EA + 0 SZ + 90 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Részvétel csapatgyakorlaton a MH meghatározott alakulatánál.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Taking part in a practical training at a unit of the HDF.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: -

Képességei: -

Attitűdje: -

Autonómiája és felelőssége: -

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: -

Capabilities: -

Attitude: -

Autonomy and responsibility: -
- 11. Előtanulmányi követelmények: -**
- 12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**
-

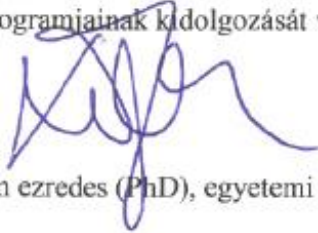
- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév**
- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórákon a részvétel kötelező (100 %).
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: -**
- 16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: -**
- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:**
-
- 16.2. Az értékelés:**
- félévközi jegy: gyakorlati jegy. -
- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:**
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.
- 17. Irodalomjegyzék:**
- 17.1. Kötelező irodalom:**
-
- 17.2. Ajánlott irodalom:**
-

Budapest, 2020. március 31-én

Takács Márk főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

Harcokszó specializáció

A specializáció tantárgyprogramjainak kidolgozását vezette:

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and flourishes, positioned above the name of the author.

Dr. Jobbágy Zoltán ezredes (PhD), egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKÖMTA222
2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Harckocsizó alapozó ismeretek 1.
3. A tantárgy megnevezése (angolul): Armoured Basic Knowledge 1.
4. Kreditérték és képzési karakter:
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 60 % elmélet, 40% gyakorlat
5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják): Katonai vezetői alapképzési szak, NKE HHK (BSc)
6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: NKE HHK Öszhaderónemi Műveleti Tanszék
7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Tóth András őrnagy, gyakorlati oktató
8. A tanórák száma és típusa
  - 8.1. össz óraszám/félév:70
    - 8.1.1. nappali munkarend: 70 (42 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: —
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 5
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:—
9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul): megismertetni és gyakoroltatni a honvéd tisztjelöltekkel a harckocsi irányítását és vezetését harc- és harccal kapcsolatos tevékenységekben. Megismertetni és gyakoroltatni a harckocsi tevékenységének megtervezését, megszervezését menetben, menetbiztosításban, nyugvásban és nyugvásbiztosításban, védelemben, támadásban.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The officer cadets have to know and practice the management and guidance of tank in fight and combat related activities. The knowledge of tank route march exercise and march protection, rest and resting protection, in defence and in attack..

10. Elérendő kompetenciák (magyarul): .

Tudása:

- Ismeri a harckocsi alkalmazási elveit, a tüzelésnek és tűzhelyesbítésnek szabályait;
- Részletekbe menően ismeri a harckocsi alkalmazásának háborús és békétől eltérő időszakban végrehajtandó elveit és gyakorlatát;
- Rendelkezik a harckocsi logisztikai kiszolgáló támogatásának ismeretével;

Képességei:

- Képes a harckocsi tüzének vezetésére, az harckocsi hatékony alkalmazására;
- Képes az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek harckocsi szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére;
- Képes a parancsok, feladatok végrehajtására és végrehajtatására;
- Képes a raj vezetésére és irányítására;

Attitűdje:

- Lépést tart a harckocsizó szakharcászati elvek új koncepcióival, technikai eljárásaival;
- Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére;

Autonómiája és felelőssége:

- Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért;
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos fejlesztésére és képzésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- The application principles, procedures, firing and adjust fire rules of tank unit;
- Principles and practices of using of tank subunits in war and non-peace periods;
- Logistics service support of tank troops and squadron.

Capabilities:

- To be able to organize, command and effective using of the tank unit;
- To be able to apply and use the principles in a creative way, to plan, organize and conduct the activities at subunits level;
- To be able to execute the commands, to make subordinates to carry out the commands
- To guide the troop

Attitude:

- To keep up with the new conception and technical procedures of tank combat principles;
- To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch;

Autonomy and responsibility:

- They are responsible for the maintenance and proper operation of the entrusted equipment;
- They are able to provide professional training to their staff on their own;
- They are responsible for continuous development and training of themselves.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):****12.1. Harckocsizó kezelők kötelmei (Operator's obligations)**

- 12.1.1. A harckocsik kezelésével, irányításával kapcsolatos alapvető tudnivalók.
- 12.1.2. Az laptevékenység begyakorlása. A harckocsik és alegységek irányítása különböző módokon.

12.2. A harckocsi menetben, menetbiztosításban, (Tank in cruise and cruise protection)

- 12.2.1. Harckocsi menetben, menetbiztosításban..
- 12.2.2. Harckocsi menetének harci és harci kiszolgáló támogatása
- 12.2.3. Harckocsi menetének, menetbiztosításának megtervezése, megszervezése, vezetése..

12.3. A harckocsi nyugvásban, és nyugásbiztosításban. (Tank in rest and resting protection)

- 12.3.1. Harckocsi nyugvásban és nyugásbiztosításban.
- 12.3.2. Harckocsi nyugvásának harci és kiszolgáló támogatása.
- 12.3.3. Szeminárium a foglalkozások anyagából. Kis zárthelyi dolgozat..
- 12.3.4. Harckocsi nyugvásának, nyugásbiztosításának, megtervezése, megszervezése, vezetése.

12.4. A harckocsi védelemben (Tank in defence)

- 12.4.1. A harckocsi helye, szerepe, harcadata.

- 12.4.2. A szakasz támpont felépítése, tűz-és akadályrendszere. harckocsi helye, szerepe, feladatai. A tüzelőállással szemben támasztott követelmények. A harckocsi tűzvázlata.
- 12.4.3. A védőkörlet, harcterület, támpont felépítése,. A tűzzel való pusztítás rendszere. A műszaki zárrendszer.
- 12.4.4. A harckocsi védelmi harca megszervezésének és megvívásának sajátosságai: erdős-hegyes terepen, lakott területen, éjszaka, télen, vízi akadály mentén.
- 12.4.5. Szeminárium az 1-4. Foglalkozás anyagából.
- 12.4.6. Zárthelyi dolgozat.
- 12.4.7. A harckocsi védelmi harcának megszervezése, vezetése harckocsi parancsnoki beosztásban.

12.5. **A harckocsi támadásban (Tank in attack)**

- 12.5.1. A harckocsi helye, szerepe a század harcrendjében. A harckocsiparancsnok feladatai a támadó harc előkészítése és vezetése során.
- 12.5.2. A harckocsi támadó harca megszervezésének és vezetésének sajátosságai: erdős-hegyes terepen, lakott területen, éjszaka, télen; vízi akadály leküzdésével.
- 12.5.3. A tűzzel való pusztítás rendje. Támadás menetből és közvetlen harcérintkezésből.
- 12.5.4. A század harci és harci kiszolgáló támogatása.
- 12.5.5. Szeminárium a foglalkozás anyagából.
- 12.5.6. Zárthelyi dolgozat.
- 12.5.7. A harckocsi támadó harcának megszervezése és vezetése harckocsiparancsnok beosztásokban.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60 %-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Zárthelyi dolgozatok a 12.1-12.4 tantárgyrészekből. A vizsgára bocsátásnak és egyben az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, a gyakorlati foglalkozásokon eredményes végrehajtás.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

Az évközi értékelés értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegyértékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. 463/338 MH ÖHD

2. FM 17-15

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Aip-01(B)

Budapest, 2022. február 9.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKÖMTA223**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsizó alapozó ismeretek 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured Basic Knowledge 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 30 % gyakorlat, 70 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, NKE HHK (BSc)
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Összhaderőnemi Műveleti tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrnagy, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2+1)**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** megismertetni a honvéd tisztjelöltet a más hadseregek rendszerben álló harckocsijainak szerkezetével, működésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyaggal. A honvéd tisztjelöltekkel megismertetni a harckocsi alegységek által alkalmazott robbanóanyag fajtákat, felhasználásuk szabályait, a robbantási feladatok végrehajtásához szükséges eszközöket, valamint védelmi, műszaki berendezéseket.. Gyakoroltatni a speciális robbantási feladatok előkészítését és végrehajtását, a szakirányhoz kapcsolódó munkálatokat.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): the officer cadets have to know the technical structure of today's tank of other armies. Operation and knowledge of theoretical and practical question. Explosives of tank squadron, rules of exercising, necessary tools and equipment, defence equipment. To practice the blasting jobs and preparing the work.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével;

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) a rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására;

Attitűdje:

  - Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;
- Döntési helyzetekben felelősséget vállal az azok következtében kialakuló komplex hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;

Capabilities:

- To be able to use the regular military weapons and tools of the troop and squadron;

Attitude:

- To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch.

Autonomy and responsibility:

- They are able to provide professional training to their staff on their own;

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Más hadseregek harckocsi típusai. (The types of a tanks in other armies)

12.1.1. A harckocsik megjelenése. harckocsik fejlődése napjainkig.

12.1.2. A jelenleg rendszerben lévő keleti harckocsi típusok. Harcászati-technikai adatai. Szerkezeti felépítése, működése, lehetőségei.

12.1.3. A jelenleg rendszerben lévő nyugati harckocsi típusok. Harcászati-technikai adatai. Szerkezeti felépítése, működése, lehetőségei.

12.1.4. A fejlesztés irányai. A kezelőszemélyzet védettségének, a mozgékonyaságnak, a tűz hatásosságának növelése.

12.1.5. Szeminárium.

12.2. A harckocsi fegyverek lőszerai. (Ammunition of tank's weapons)

12.2.1. Harckocsi géppuskák lőszerai. Ködgránát, betétcső lőszer.

12.2.2. Harckocsiágyú lőszerai. Repeszromboló gránátok, kumulatív gránátok, űrméret alatti gránátok, különleges lőszer.

12.2.3. Az ágyúlőszer gyújtói. Repeszromboló gránát gyújtói. Kummulatív gránát gyújtói.

12.2.4. Harckocsik páncéltörő rakétái.

12.2.5. Lőszerkezelés. Lőszerkezelés csomagolása., málházása, gyújtók állítása.

12.2.6. Szeminárium.

12.3. Szakirányú műszaki ismeretek. (Specialized engineer knowledge)

12.3.1. A támpontok műszaki berendezései.

12.3.2. Technikai eszközök álcázása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegyértékelés.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az elsajátított elméleti ismeretanyag

szintfelmérése a szorgalmi időszakban kettő alkalommal a szemináriumokon egy, a tantárgy tárgyköreihez kapcsolódó előadás megtartásával történik. Az előadás pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy értékét a félév során megtartott előadások során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. Az előadások javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. T-72 harckocsi fegyvereinek kezelése (Egyetemi jegyzet)
2. Lőtáblázat a 125 mm-es D-81 ágyúhoz Pc/63.
3. Mü/243 Műszaki szakutasítás a nem műszaki alegységek számára (HM kiadványa, 1978)

17.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2022. február 9.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA205
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi haditechnika 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured technology 7.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Művelési Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrnagy, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám: 28
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (14+14)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**a rendszerben álló harckocsik szerkezetana, működésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyag. A harckocsi üzemeltetése, technikai kiszolgálása, ezen folyamatok tervezése, irányítása, vezetése, ellenőrzése, a parancsnoki tevékenység megalapozott magabiztos végrehajtása.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): the technical structure of today's tank that is in the system, operation, and knowledge of theoretical and practical. Operation, technical service, the planning of this process, control, the confident execution of command activity.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) **tudása**
    - Rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített, haditechnikai eszközeinek ismeretével.
    - Rendelkezik a harckocsi szakasz (század) logisztikai kiszolgáló támogatásának ismeretével;
    - Rendelkezik a harckocsi kezeléséhez szükséges elméleti kérdések, a kezelési fogások, egyszerűbb hibaelhárítások ismeretével.
  - b) **képességei**
    - Képes az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek harckocsi alegység szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére;
    - Képes harckocsizó fegyvernemi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, harckocsi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.
    - Képes a harckocsi kezeléséhez szükséges kezelési fogások, egyszerűbb hibaelhárítások végrehajtására.

- c) **attitűdj**
  - Lépést tart a harckocsizó szakharcászati elvek új koncepcióival, technikai eljárásaival;
  - Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére;
- d) **autonómiája és felelőssége**
  - Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért;
  - Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

- a) **Knowledge:**
  - To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;
  - To have the knowledge of logistics service support of tank troops and squadron,
  - To have the knowledge of theoretical questions for the operation of tank; practical operations, simple troubleshooting
- b) **Capabilities:**
  - To be able to apply and use the principles in a creative way, to plan, organize and conduct the activities at subunits level;
  - To carry out the task at the commander of tank troop level and after a short period of preparation to be able to carry on it at commander of tank squadron level with staff work.
  - To be able to operation of tank; practical operations, simple troubleshooting
- c) **Attitude:**
  - To keep up with the new conception and technical procedures of tank combat principles;
  - To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch;
- d) **Autonomy and responsibility:**
  - They are responsible for the maintenance and proper operation of the entrusted equipment,
  - They are able to provide professional training to their staff on their own.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs

12. A tantárgy tematikája:

12.1. Harckocsimotor (Engine of tank)

- 12.1.1. A V-46 motor felépítése, működése.
- 12.1.2. A V-46 motor tüzelőanyag-ellátó és ködfejlesztő rendszere.
- 12.1.3. A V-46 motor hűtő és előmelegítő rendszere.
- 12.1.4. A V-46 kenőrendszere.
- 12.1.5. A V-46 motor levegőellátó rendszere
- 12.1.6. A T-72 hk. sűrített levegőellátó rendszere.
- 12.1.7. A V-46 motor bemutatása.

12.2. Harckocsi erőátvitel (Power transmission of tank)

- 12.2.1. A T-72 hk. erőátvitel elemei, kapcsolatuk.
- 12.2.2. A T-72 hk. előtétajtómű és segédmeghajtásai.
- 12.2.3. Az oldal sebességváltók felépítése, az erőátvitel rudazatai.
- 12.2.4. Az erőátvitel hidraulikus vezérlő és kenőrendszere
- 12.2.5. A T-72 hk. víz alatti átkelő készlet és önbeásó berendezése.
- 12.2.6. A T-72 hk. erőátvitel elemei bemutatása.
- 12.2.7. Az igénybevétel előtti és alatti műszaki ellenőrzés.

12.3. Különleges berendezések (Special equipments)

- 12.3.1. A T-72 elektromos rendszere.

- 12.3.2. Az elektromos rendszer bemutatása.
- 12.3.3. A kollektív védelmi berendezés.
- 12.3.4. A tűzoltó rendszer feladata.
- 12.3.5. A kollektív védelmi berendezés és a tűzoltó rendszer bemutatása.
- 12.3.6. A harcokosi TASZT készlete, speciális készülékek, szerszámok.
- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:**
évente/5. félév
- 14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-3. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal, szóbeli előadás formájában és egy önállóan végrehajtandó gyakorlati feladat révén kerül ellenőrzésre. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával.
- A szóbeli felmérés pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban.
- 16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**
- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:**
- a gyakorlati foglalkozásokon végzett tevékenység értékelése, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.
- 16.2. Az értékelés:**
- G, gyakorlati jegy
- A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.
- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:**
- legalább elégséges gyakorlati jegy
- 17. Irodalomjegyzék (magyarul):**
- 17.1. Kötelező irodalom:**
1. Pc/25.,Pc/57. A T-72 harcokosi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása. I-II. kötet (HM kiadvány, 1979)
- 17.2. Ajánlott irodalom:**
2. Pc/64. A T-72 harcokosi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása. III. kötet (HM kiadvány,1979)

Budapest, 2020. január 13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA206
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi fegyverzettechnika 7.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured weapons technology 7.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Művelési Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrgy., gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** összes óraszám: 56
    - 8.1.1.Nappali munkarend: 56 (28+28)
    - 8.1.2.Levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a honvéd tisztjelölteket a harckocsi fegyverek kezeléséhez szükséges elméleti kérdésekre, megismertetni és begyakoroltatni a kezelési fogásokat, egyszerűbb hibaelhárításokat. Megismertetni a honvéd tisztjelöltet a rendszeresített lőszer és a töltőautomata felépítésével, működésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyaggal. Felkészíteni a harckocsi lőszer és töltőautomata kezelésére és kiszolgálására.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The officer cadets prepare to operate the tank weapons, operations, practice, simple troubleshooting. They have to know the theoretical and practical knowledge of regular ammunition and ordnance. The automatic loader and operation. To prepare the officer cadets to operate the automatic loader. The conservation of automatic loader.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) tudása**
    - Átfogóan ismeri a harckocsi alegységek alkalmazási elveinek, eljárásainak, a tüzelésnek és tűzhelyesbítésnek szabályait;
    - Rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
    - Rendelkezik a harckocsi fegyverek kezeléséhez szükséges elméleti kérdések ismeretével, ismerje a kezelési fogásokat és egyszerű hibaelhárítások rendjét.
    - Sajátítsa el a rendszeresített lőszer és a töltőautomata felépítésével, működésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyagot.
  - b) képességei**

- Képes a harckocsi alegység tűzének megszervezésére, vezetésére, az alegység hatékony alkalmazására;
- Képes a harckocsi fegyverek kezeléséhez szükséges kezelési fogásokat és egyszerű hibaelhárítások alkalmazására.

c) attitűdje

- Lépést tart a harckocsizó szakharcászati elvek új koncepcióival, technikai eljárásaival;
- Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére;

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért;
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;

Elérendő kompetenciák (angolul): the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:

a) Knowledge:

- The application principles, procedures, firing and adjust fire rules of tank subunits;
- The knowledge of regular military technology and combat equipment of troop
- Theoretical and practical knowledge of tank weapons, simple troubleshooting.

b) Capabilities:

- To be able to organize, command and effective using of the tank subunits;
- To be able to practical knowledge of tank weapons, simple troubleshooting.

c) Attitude:

- To keep up with the new conception and technical procedures of tank combat principles;
- To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch;

d) Autonomy and responsibility:

- They are responsible for the maintenance and proper operation of the entrusted equipment;
- They are able to provide professional training to their staff on their own;

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs

12. A tantárgy tematikája:

**12.1. A harckocsi nappal és éjszakai irányzó és figyelőműszerei
(The tank's sights for day and night)**

12.1.1. Nappali irányzó és figyelőműszerek felépítése, működése.

12.1.2. A harckocsik távmérő, tűzvezető rendszere, éjszakai irányzó és figyelőműszerek felépítése, működése.

12.1.3. Irányzó és figyelőműszerek, távmérők használata.

**12.2. A harckocsiágyú felépítése, működése, kezelése
(The gun's structure, operation, management)**

12.2.1. A harckocsiágyú anyagismerete, működése.

12.2.2. A harckocsiágyú kezelése.

**12.3. A harckocsi géppuskák, betétcsövek felépítése, működése, kezelése
(The tank's machine gun, structure, operations, management)**

12.3.1. A harckocsi géppuska kezelése.

12.3.2. Az irányzó és figyelőműszerek besabályozása, a fegyverek belövése.

12.3.3. Az irányzó és figyelőműszerek besabályozásának, a fegyverek belövésének előírása.

12.3.4. Az irányzó és figyelőműszerek besabályozásának, a fegyverek belövésének végrehajtása.

12.4. Harckocsi stabilizátorok (Tanks stabilizer)

12.4.1. A stabilizátorok jeladó-és függőleges végrehajtó rendszere.

12.4.2. A stabilizátorok vízszintes végrehajtó rendszere. A parancsnoki célmegjelölő berendezés.

12.4.3. A stabilizátorok használata.

12.5. Harckocsik menet és harckésszé tétele

(Make ready to ride and ready to combat of tanks)

12.5.1. A harckocsik küzdő-és vezetőtere, motor-és erőátviteli tér.

12.5.2. A harckocsi fegyverek, műszerek kezelése.

12.6. A harckocsi fegyverekhez rendszeresített lőszer

(Regular ammunitions of tanks)

12.6.1. A harckocsi fegyverekhez rendszeresített lőszer, gyújtók anyagismerete.

12.6.2. A harckocsi fegyverekhez rendszeresített lőszer kezelése.

12.6.3. Töltőkezelő feladata

12.7. Harckocsi töltőautomata (Automatic loader of tank)

12.7.1. A töltőautomata anyagismerete, működése.

12.7.2. A töltőautomata kezelése.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-7. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban minden tárgykör végén, szóbeli előadás formájában és egy önállóan végrehajtandó gyakorlati feladat révén kerül ellenőrzésre. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával.

A szóbeli felmérés pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kétféle alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

- a gyakorlati foglalkozásokon végzett tevékenység értékelése, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

G, gyakorlati jegy

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges gyakorlati jegy

17. Irodalomjegyzék (magyarul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Pc/35. Harckocsi fegyverek. (HM Kiadvány)
2. Pc/25.,Pc/57. A T-72 harckocsi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása I-II. kötet (HM kiadvány, 1979)).
3. Pefe/241. A 2E28M stabilizátor műszaki leírása (HM kiadvány, 1981)
4. A T-72 harckocsi fegyvereinek kezelése (Egyetemi jegyzet)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Tüfe/136. Lőszer anyagismeret. (HM kiadvány, 1972)

Budapest, 2020. január 13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA202
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsizó szakmai felkészítés2.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured vocational training 2.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke⁶: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Komjáthy Lajos alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám: 70
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 70 (28+42)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (2+3)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a harckocsi alegységeknél rendszeresített technikai eszközök. A harckocsiból mentés lehetőségei. A vontatás, önvontatás általános előírásai, végrehajtása és a végrehajtás során betartandó biztonsági rendszabályok. A harckocsik víz alatti átkelésének előírásai, a technikai előkészítés lépései. A harckocsik alkalmazásának lehetőségei a megváltozott feladat és követelményrendszerben, mint például a béketámogató műveletekben.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): the standard technical tools of tank subunit. The opportunities of saving from the tank. The towing, self-towing, execution and safety regulations. Underwater crossing. Technical preparation. The practice of tanks in peace-support operations.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) **tudása**
    - Részletekbe menően ismeri a harckocsi alegységek alkalmazásának háborús és békétől eltérő időszakban végrehajtandó elveit és gyakorlatát;
  - b) **képességei**
    - Képes az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek harckocsi alegység szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére;
    - Képes harckocsizó fegyvernemi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, harckocsi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.
  - c) **attitűdje**

---

⁶ Az ismeretanyag-tartalom, az elérendő kompetenciák jellege, az ismeretátadás módja és a számonkérés módja összevetésével, együttes, komplex megítélésével

- Lépést tart a harckocsizó szakharcászati elvek új koncepcióival, technikai eljárásaival;
- Együttműködésre képes a harctámogatás feladatainak megszervezésében.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért;
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos fejlesztésére és képzésére.

Elérendő kompetenciák (angolul): the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:

a) Knowledge:

- Principles and practices of using of tank subunits in war and non-peace periods.

b) Capabilities:

- To be able to apply and use the principles in a creative way, to plan, organize and conduct the activities at subunits level;
- To carry out the task at the commander of tank troop level and after a short period of preparation to be able to carry on it at commander of tank squadron level with staff work.

c) Attitude:

- To keep up with the new conception and technical procedures of tank combat principles;
- To be able to cooperate with organization of task of the combat support.

d) Autonomy and responsibility:

- They are responsible for the maintenance and proper operation of the entrusted equipment;
- They are able to provide professional training to their staff on their own;
- They are responsible for continuous development and training of themselves.

11. Előtanulmányi kötelezettségek:

12. A tantárgy tematikája:

12.1. A harckocsialegységeknél rendszeresített technikai eszközök (Armoured units regular technical devices)

- 12.1.1. A rendszeresített egyéni fegyverek.
- 12.1.2. A rendszeresített kollektív fegyverek.
- 12.1.3. A rendszeresített járművek.
- 12.1.4. A rendszeresített harcjárművek.
- 12.1.5. A rendszeresített műszaki eszközök.

12.2. Egészségügyi ismeretek. (Medical skills)

- 12.2.1. Ön és kölcsönös segítségnyújtás.
- 12.2.2. Mentés harckocsiból.

12.3. Vontatás, önvontatás (Towing, self-towing)

- 12.3.1. A vontatás szabályai
- 12.3.2. Az önvontatás lehetőségei, szabályai.
- 12.3.3. A vontatás és önvontatás során betartandó biztonsági rendszabályok.
- 12.3.4. A vontatás és önvontatás végrehajtása

12.4. A harckocsik vízi átkelése (Crossing under water by tank)

- 12.4.1. A vízi átkelés lehetőségei, a körletek berendezése
- 12.4.2. A pontonra állás előírása.
- 12.4.3. A víz alatti átkelésre történő felkészülés előírása

12.5. Harckocsik alkalmazásának lehetősége (Options for application of armoured units)

- 12.5.1. Békétámogató műveletek és eljárás módok.
- 12.5.2. A harckocsik szerepvállalása békeműveletek során

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-5. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal, valamely tárgykör anyagából készített beadandó házidolgozat és annak szóbeli előadása révén kerül ellenőrzésre. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával.

A szóbeli felmérés pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a beadandó házi dolgozat elkészítése az oktató által meghatározott időre. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a házi dolgozat legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

- **B, beszámoló** Szóbeli vagy írásbeli beszámoló háromfokozatú értékelés. Nappali munkarendes képzés esetén a beszámoló értékelésének összetevői. A 15. pontban meghatározott beadandó házi dolgozat eredménye és a beszámolón nyújtott szóbeli vagy írásbeli teljesítmény számtani átlaga (aki kiselőadást tartott, a teljesítménye beszámít az értékelésébe). A Tanszék beszámoló felkészülési kérdéseket ad ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik. A beszámoló eredménye a részosztályzatok kerekített átlaga (2.51-4.50-ig megfelelt, 4.51-5.00 kiválóan megfelelt).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges beszámoló jegy

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Pc/25, Pc/57. A T-72 harcokosi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása. I-II kötet. (HM Kiadvány, 1979).
2. Emlékeztető a T-72 kezelőszemélyzet részére (MN GLKH KCSF Kiadványa, 1986) .

17.2. Ajánlott irodalom:-

Budapest, 2020. január 13.

Dr. Komjáthy Lajos alezredes, PhD
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA201
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsizó szakmai felkészítés1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured vocational training 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke⁷: 25 % gyakorlat, 75 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Komjáthy Lajos alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** összes óraszám: 56
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 56 (42+14)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám nappali munkarend: 4 (3+1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a harckocsiból való tüzelés és tűzhelyesbítés alapjai. Az R-173 rádiókészülék kezelése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): the bases of firing and adjust fire from tank. The operating of radio device R-173.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) tudása**
    - Rendelkezik a szakasz (század) rendszerített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével;
    - Átfogóan ismeri a harckocsi alegységek alkalmazási elveinek, eljárásainak, a tüzelésnek és tűzhelyesbítésnek szabályait;
    - Átfogóan ismeri harckocsi szakasz (század) hatékony tűztámogatási lehetőségeit.
  - b) képességei**
    - Képes a szakasz (század) a rendszerített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására;
    - Képes a harckocsi alegység tüzeinek megszervezésére, vezetésére, az alegység hatékony alkalmazására.
  - c) attitűdje**

---

⁷ Az ismeretanyag-tartalom, az elérendő kompetenciák jellege, az ismeretátadás módja és a számonkérés módja összevetésével, együttes, komplex megítélésével

- Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;
- Önállóan képes alegységének tűzét tervezni, szervezni és irányítani.

Elérendő kompetenciák (angolul): the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:

a) Knowledge:

- To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;
- The application principles, procedures, firing and adjust fire rules of tank subunits;
- Effective fire support options of the tank troops and squadron.

b) Capabilities:

- To be able to use the regular military weapons and tools of the troop and squadron;
- To be able to organize, command and effective using of the tank subunits.

c) Attitude:

- To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch.

d) Autonomy and responsibility:

- They are able to provide professional training to their staff on their own;
- They are able to plan, organize and conduct the fire of their subunits on their own.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek.

12. A tantárgy tematikája:

12.1. A tüzelés és tűzhelyesbítés alapjai (The bases of firing and fire correction)

- 12.1.1. Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai változatlan céltávolságra történő tüzelés esetén.
- 12.1.2. Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai változó céltávolságra történő tüzelés esetén.
- 12.1.3. Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai oldal- és ferde irányú mozgást végző célok esetén.
- 12.1.4. Tüzelés sajátosságai éjszaka
- 12.1.5. Ellenőrző foglalkozás

12.2. Harckocsilőelmélet (Cruiser tank firing theory)

- 12.2.1. A harckocsi tüzének jellemzése.
- 12.2.2. Figyelés, célmegjelölés.
- 12.2.3. A tűzfeladat végrehajtásának rendje.
- 12.2.4. Tüzelés szabályai egyes harckocsiból.
- 12.2.5. Szeminárium

12.3. Híradás (Signal)

- 12.3.1. Az általános rádióforgalmazás alapja.
- 12.3.2. Az R-173 rádiókészülék kezelése.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/6. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-2. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban két alkalommal, zárthelyi írásbeli kérdéssor formájában valósul meg. Az

3. tárgykör, ismeretanyagának elsajátítása egy önállóan végrehajtandó gyakorlati feladat révén kerül ellenőrzésre. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával.

Az írásbeli felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A gyakorlati feladat végrehajtására a szorgalmi időszakban az oktató által meghatározott időpontig van lehetőség.

A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A gyakorlati munka értékelése a végrehajtott részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegeként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy):

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a 3 tantárgyrészből tett írásbeli ZH legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

- **G**, gyakorlati jegy

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges gyakorlati jegy

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Harckocsi löelmélet., Pc/34.
2. Löelmélet I (főiskolai jegyzet).
3. Egységes lövészeti szakutasítás.
4. Gjmű/166-2 .

17.2. Ajánlottirodalom:

1. A tüzelés és tűzhelyesbítés szabályai harckocsiból (főiskolai jegyzet, KLKF, 1990)

Budapest, 2020. január13.

Dr. Komjáthy Lajos alezredes, PhD.
egyetemi adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA203
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsizó szakmai felkészítés³.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured vocational training 3.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke⁸: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Összhaderőnemi Művelési Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Komjáthy Lajos alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám: 42
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 42 (42+0)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (3+0)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** más hadseregek rendszerében álló harckocsijai. A harckocsialegységek által alkalmazott robbanóanyag fajták, felhasználásuk szabályai, a robbantási feladatok végrehajtásához szükséges eszközök, valamint védelmi berendezések. Speciális robbantási feladatok előkészítése és végrehajtása, a szakirányhoz kapcsolódó műszaki munkálatok.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): the current tanks of other armies. The different kinds of explosives of tank subunits, the practice, rules of practice, necessary tools to implementation and defence equipment. The preparing of special blasting operation, technical and engineering jobs
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) **tudása**
    - Rendelkezik a szakasz (század) rendszerített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
    - Átfogóan ismeri a harckocsi alegységek alkalmazási elveinek, eljárásainak, a tüzelésnek és tűzhelyesbítésnek szabályait;
  - b) **képességei**
    - Képes az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek harckocsi alegység szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére;
  - c) **attitűdje**

---

⁸ Az ismeretanyag-tartalom, az elérendő kompetenciák jellege, az ismeretátadás módja és a számonkérés módja összevetésével, együttes, komplex megítélésével

- Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére;

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos fejlesztésére és képzésére.

Elérendő kompetenciák (angolul): the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:

e) Knowledge:

- To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;
- The application principles, procedures, firing and adjust fire rules of tank subunits;

f) Capabilities:

- To be able to apply and use the principles in a creative way, to plan, organize and conduct the activities at subunits level;

g) Attitude:

- To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch;

h) Autonomy and responsibility:

- They are able to provide professional training to their staff on their own;
- They are responsible for continuous development and training of themselves.

11. Előtanulmányi kötelezettségek:

12. A tantárgy tematikája:

12.1. Más hadseregek harckocsi típusai (The types of a tanks in other armies)

- 12.1.1. A harckocsik megjelenése. A harckocsik fejlődése napjainkig.
- 12.1.2. A jelenleg rendszerben levő keleti harckocsi típusok. Harcászati-technikai adatai. Szerkezeti felépítése, működése, lehetőségei.
- 12.1.3. A jelenleg rendszerben levő nyugati harckocsi típusok. Harcászati-technikai adatai. Szerkezeti felépítése, működése, lehetőségei.
- 12.1.4. A fejlesztés irányai. A kezelőszemélyzet védettségének, mozgékonyságának, a tűz hatásosságának növelése.
- 12.1.5. Szeminárium.

12.2. Robbantási ismeretek (Blasting skills)

- 12.2.1. A robbanó anyagok jellemzése, kezelésük szabályai, betartandó biztonsági rendszabályok. Tűzzel gyújtás. Villamos gyújtás.
- 12.2.2. Szerelt töltet készítése, tűzzel gyújtás.
- 12.2.3. Hajító és lazító robbantás villamos gyújtással.
- 12.2.4. Harckocsi TÁS kirobbantása.

12.3. Szakirányú műszaki ismeretek (Specialized engineer skills)

- 12.3.1. A támpontok műszaki berendezései.
- 12.3.2. A technikai eszközök használata.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/6. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-3. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy

alkalommal, valamely tárgykör anyagából készített beadandó házi dolgozat és annak szóbeli előadása révén kerül ellenőrzésre. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával.

A szóbeli felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a beadandó házi dolgozat elkészítése az oktató által meghatározott időre. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a házi dolgozat legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

- **B**, beszámoló

A jegymegajánlás alapja minden hallgatónál a beadandó házi dolgozatra, valamint az önálló gyakorlati feladatvégrehajtások értékelésére adott érdemjegyek kerekített átlaga. Az oktató az értékelési eredmények alapján, az egyetemi TVSZ vonatkozó szabályai szerint jegyet ajánlhat meg a hallgatónak. A megajánlott osztályzat vizsgaeredmény (beszámoló) értékű. A jegymegajánlásban nem részesülő, vagy annak értékét el nem fogadó hallgató a vizsgaidőszakban szóbeli vizsgát (beszámoló) tesz.

A beszámoló a tantárgyi programban meghatározott ismeretanyag számonkérésére szolgál. Értékelése háromfokozatú minősítéssel történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges beszámoló jegy

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. 1978) Mü/213 Robbantási utasítás (HM kiadvány, 1971)
2. Mü/243 Műszaki szakutasítás a nem műszaki alegységek számára (HM kiadványa, 1978.).

17.2. Ajánlott irodalom: ---

Budapest, 2020. január 13.

Dr. Komjáthy Lajos alezredes, PhD
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA204
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsizó szakmai felkészítés 4.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured vocational training 4.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke⁹: 25 % gyakorlat, 75 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai VezetőAlap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Komjáthy Lajos alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám: 56
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 56 (14+42)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (1+3)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Gyakorlati foglalkozások a speciális szakmai felkészítés 1-3-ban tanult anyagából.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): practical training from armoured vocational training 1-3.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) **tudása**
    - Rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
  - b) **képességei**
    - Képes az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek harckocsi alegység szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére;
  - c) **attitűdje**
    - Lépést tart a harckocsizó szakharcászati elvek új koncepcióival, technikai eljárásaival;
    - Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére;
    - Együttműködésre képes a harctámogatás feladatainak megszervezésében.
  - d) **autonómiája és felelőssége**
    - Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért;
    - Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;
    - Önállóan képes alegységének tűzét tervezni, szervezni és irányítani;

---

⁹ Az ismeretanyag-tartalom, az elérendő kompetenciák jellege, az ismeretátadás módja és a számonkérés módja összevetésével, együttes, komplex megítélésével

- Felelősséget vállal önmaga folyamatos fejlesztésére és képzésére;

Elérendő kompetenciák (angolul):a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:

a) Knowledge:

- To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;

b) Capabilities:

- To be able to apply and use the principles in a creative way, to plan, organize and conduct the activities at subunits level;

c) Attitude:

- To keep up with the new conception and technical procedures of tank combat principles;
- To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch;
- To be able to cooperate with organization of task of the combat support.

d) Autonomy and responsibility:

- They are responsible for the maintenance and proper operation of the entrusted equipment;
- They are able to provide professional training to their staff on their own;
- They are able to plan, organize and conduct the fire of their subunits on their own;
- They are responsible for continuous development and training of themselves.

11. Előtanulmányi kötelezettségek:

12. A tantárgy tematikája:

12.1. Harcászati alapismeretek (The bases of tactics)

- 12.1.1. Tereptájékoztató és támpontvázlat készítése
- 12.1.2. Terepasztal készítése térkép és szemrevételezés alapján.

12.2. Haditechnikai alapismeretek (The bases of military technology)

- 12.2.1. A T-72 általános bemutatása.
- 12.2.2. Harckocsi 1-2 technikai kiszolgálása
- 12.2.3. Fegyverek részleges szét-és összeszerelése

12.3. Egészségügyi ismeretek (Medical knowledge)

- 12.3.1. Mentés harckocsiból.

12.4. Szakirányú műszaki ismeretek (Specialized engineer knowledge)

- 12.4.1. TÁS kiépítése.
- 12.4.2. Technikai eszközök álcázása.

12.5. Szakirányú vegyvédelmi ismeretek (Specialized Nuclear Biological Chemical skills)

- 12.5.1. Harckocsi mentesítése

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/6. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 70%-án való részvétel. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-5. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban minden tárgykör végén, egy önállóan végrehajtandó gyakorlati feladat révén kerül ellenőrzésre. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával.

A gyakorlati felmérők pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a foglalkozásokon eredményes végrehajtás, valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

- **B**, beszámoló

A jegymegajánlás alapja minden hallgatónál az önálló gyakorlati feladatvégrehajtások értékelésére adott érdemjegyek kerekített átlaga. Az oktató az értékelési eredmények alapján, az egyetemi TVSZ vonatkozó szabályai szerint jegyet ajánlhat meg a hallgatónak. A megajánlott osztályzat vizsgaeredmény (beszámoló) értékű. A jegymegajánlásban nem részesülő, vagy annak értékét el nem fogadó hallgató a vizsgaidőszakban szóbeli vizsgát (beszámoló) tesz.

A beszámoló a tantárgyi programban meghatározott ismeretanyag számonkérésére szolgál. Értékelése háromfokozatú minősítéssel történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges beszámoló jegy

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Harckocsi löelmélet. Pc./34
2. Löelmélet I (főiskolai jegyzet).
3. Pc/25., Pc/57. A T-72 harckocsi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása. I-II. kötet (HM Kiadvány, 1979)
4. Emlékeztető a T-72 kezelőszemélyzet részére (MN GLHK KCSF Kiadványa, 1986)
5. Mű/213 Robbantási utasítás (HM kiadvány, 1971)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Egységes lövészeti szakutasítás
2. Gjmű/166-2

Budapest, 2020. január 13.

Dr. Komjáthy Lajos alezredes, PhD
adjunktus, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA212
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Speciális felkészítés8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Special training 8.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai VezetőAlap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrgy. gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám: 56
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 56 (28+28)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a rendszeresített harckocsi vezetése, a természetes és mesterséges akadályok leküzdésének szabályai és gyakorlata, a biztonsági és vezetési rendszabályok. Különböző vezetési számok végrehajtása, karbantartási, ellenőrzési, hibaelhárítási műveletek.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): the driving of regular tank, the rules of surmounting of natural and artificial barriers, safety and driving regulations. The implementation of different kinds of driving, maintenance, controlling, troubleshooting operations.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) **tudása**
    - Rendelkezik a harckocsi szakasz (század) logisztikai kiszolgáló támogatásának ismeretével;
    - Rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek ismeretével;
    - Átfogóan ismeri a természetes és mesterséges akadályok leküzdésének szabályait és gyakorlatát harckocsival, a biztonsági és vezetési rendszabályokat.
  - b) **képességei**
    - Képes az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek harckocsi alegység szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére;
    - Képes a szakasz (század) a rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére;
    - Képes a rendszeresített harckocsi vezetésére, különböző vezetési számok, karbantartási, ellenőrzési, hibaelhárítási műveletek végrehajtására.
    -
  - c) **attitűdje**

- Együttműködésre képes a harctámogatás feladatainak megszervezésében.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért;
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;

Elérendő kompetenciák (angolul): the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:

a) Knowledge:

- Logistics service support of tank troops and squadron.
- To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;
- To have the knowledge of the rules of surmounting of natural and artificial barriers, safety and driving regulations with tank..

b) Capabilities:

- To be able to apply and use the principles in a creative way, to plan, organize and conduct the activities at subunits level;
- To be able to use and operate the regular military vehicles of the squadron;
- To be able to driving a tank and to do the implementation of different kinds of driving, maintenance, controlling, troubleshooting operations.

c) Attitude:

- To be able to cooperate with organization of task of the combat support.

d) Autonomy and responsibility:

- They are responsible for the maintenance and proper operation of the entrusted equipment;
- They are able to provide professional training to their staff on their own;

11. Előtanulmányi kötelezettségek:(HKÖMT205) Harckocsi haditechnika 7.

12. A tantárgy tematikája:

12.1. Harckocsivezetés (Tank driving)

12.1.1. Harckocsivezetésalapjai.

12.1.2. Vezetésoktató-gyakorlóberendezésen, a kezelőszervek használatának elsajátítása.

12.1.3. Harckocsivezetés, 1. sz. vezetési gyakorlat. Elindulás, megállás, kanyarodás, sebességváltás gyakorlása.

12.1.4. Harckocsivezetés, 2. sz. vezetési gyakorlat. Vezetésirányokban, szakaszkötelékben, vontatás, önvontatás.

12.1.5. Harckocsivezetés, 3. sz. vezetési gyakorlat. Akadályok leküzdésének gyakorlása. Harckocsira szerelhető műszaki eszközök és azokhasználata.

12.1.6. Harckocsivezetés, 5. sz. vezetési gyakorlat. Harcjármű-vezetésoszlopban.

12.1.7. Harckocsivezetés, 6. sz. vezetési gyakorlat. Osztálybasoroló, ellenőrző-vizsgagyakorlat.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/6. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a gyakorlati foglalkozások 100%-án a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: a III. osztályos fokozatú vezetői engedély megszerzése (vezetéstechnikai ismeretek, technikai ismeretek, gyakorlati feladatvégrehajtás) valamint a tanórák minimum 60%-án való a gyakorlati foglalkozások 100 %-

án való részvétel. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

- az osztályba soroló vizsga elméleti részén legalább elégséges eredmény elérése, és a III. osztályos fokozatú vezetői engedély megszerzése.

16.2. Az értékelés:

G, gyakorlati jegy

A gyakorlati jegyet az osztályba soroló vizsga elméleti és gyakorlati részén elért eredmény átlaga képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges gyakorlati jegy

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

6. Ált/11 Harcjárművezetési szakutasítás (HM. 1998)
7. Pc/25, T-72 harckocsi anyagismereti, igénybevételi szakutasítása (HM 1991)
8. Emlékeztető a T-72 kezelőszemélyzet részére

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kézikönyv a páncélos és gépjármű-technikai szakfeladatok végzéséhez (MH PCGTSZF-ség kiadványa 1996)

Budapest, 2020. január 13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA207
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Speciális felkészítés 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Special training 7.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Művelési Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrgy., gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám: 28
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (14+14)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a vasúti szállítás elméleti és gyakorlati kérdései; a berakási terv formái, tartalmi követelményei, kidolgozásának szabályai, a vasúti szállítás szolgálati személyeinek kötelezettségei és feladatai. Berakási terv összeállítása, a berakás, vagonírozás szabályai, a technikai eszközök, harckocsik előkészítése vagonírozáshoz és a vagonírozás gyakorlati végrehajtása.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The theoretical and practical questions of the railway transport. Preparation and execution of railway transport. Compilation of the plan of entrainment. Persons of the railway transport of service, obligations and tasks. The rules of entrainment, vehicles, the preparation of tanks to the entrainment. The practical preparation and implementation of tank entrainment.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) **tudása**
    - Átfogóan ismeri a harckocsi alegységek alkalmazási elveinek, eljárásainak, a tüzelésnek és tűzhelyesbítésnek szabályait;
    - Rendelkezik a harckocsi szakasz (század) logisztikai kiszolgáló támogatásának ismeretével;
    - Rendelkezik a vasúti szállítás elméleti és gyakorlati kérdéseinek ismeretével (a berakási terv formái, tartalmi követelményei, kidolgozásának szabályai, a vasúti szállítás szolgálati személyeinek kötelezettségei és feladatai).
  - b) **képességei**
    - Képes harckocsizó fegyvernemi szakasparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, harckocsi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.

- Képes a berakási terv összeállítására, a technikai eszközök, harckocsik előkészítésének vagonírozáshoz és a vagonírozás gyakorlati végrehajtásának irányítására.

c) attitűdje

- Együttműködésre képes a harcátmozgás feladatainak megszervezésében.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért;
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;

Elérendő kompetenciák (angolul): the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:

i) Knowledge:

- The application principles, procedures, firing and adjust fire rules of tank subunits;
- Logistics service support of tank troops and squadron.
- To have the knowledge of the theoretical and practical questions of the railwaytransport.

j) Capabilities:

- To carry out the task at the commander of tank troop level and after a short period of preparation to be able to carry on it at commander of tank squadron level with staff work.
- To be able to the preparation of tanks to the entrainment. The practical preparation and implementation of tank entrainment.

k) Attitude:

- To be able to cooperate with organization of task of the combat support.

l) Autonomy and responsibility:

- They are responsible for the maintenance and proper operation of the entrusted equipment;
- They are able to provide professional training to their staff on their own;

11. Előtanulmányi kötelezettségek:-

12. A tantárgy tematikája:

12.1. A vasúti szállítás elméleti alapjai (The bases of the railway transport)

12.1.1. A katonai (nemzetközi) szállítás általános elvei. A vasúti szállítás fogalma, célja, követelményei. A vasúti szállításban résztvevő szolgálati szervek és azok feladatai, az igénylések rendje.

12.1.2. A katonavonat fogalma, összeállításának elvei, a vasúti kocsik főbb típusai és azok jellemzői.

12.1.3. A vasúti szállítás szolgálati személyei, feladatai és kötelességei. A vasúti szállítás okmányai, azok tartalma, kidolgozásuk rendje.

12.1.4. A vasúti szállítás tervezése, szervezése és végrehajtása. Be és kirakás rendje. A vasúti szállítás során betartandó biztonsági rendszabályok.

12.1.5. Szeminárium az 1-5. sz. foglalkozások anyagából.

12.1.6. Zárthelyi dolgozat.

12.1.7. Alkalmazó tananyag feldolgozása. A vasúti szállítás tervezése, szervezése, berakási, biztosítási és őrzésvédelmi terv kidolgozása.

12.2. A vasúti szállítás gyakorlati végrehajtása (The practical one of the loading)

12.2.1. A vasúti berakás, szállítás gyakorlati végrehajtása.

- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/7. félév
- 14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozat a 12.1 tantárgyrészből. Zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása, a gyakorlati foglalkozásokon eredményes végrehajtás. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával.

Az írásbeli felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A gyakorlati feladat leadására a szorgalmi időszakban az oktató által meghatározott időpontig van lehetőség.

A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A gyakorlati munka értékelése a végrehajtott részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegeként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

- zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása, a gyakorlati foglalkozásokon eredményes végrehajtás, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

B, beszámoló (A jegymegajánlás alapja minden hallgatónál a 12.1 tantárgyrészből írt zárthelyi dolgozatra, valamint az önálló gyakorlati feladatvégrehajtások értékelésére adott érdemjegyek kerekített átlaga. Az oktató az értékelési eredmények alapján, az egyetemi TVSZ vonatkozó szabályai szerint jegyet ajánlhat meg a hallgatónak. A megajánlott osztályzat vizsgaeredmény (beszámoló) értékű. A jegymegajánlásban nem részesülő, vagy annak értékét el nem fogadó hallgató a vizsgaidőszakban szóbeli vizsgát (beszámoló) tesz.

A beszámoló a tantárgyi programban meghatározott ismeretanyag számonkérésére szolgál. Értékelése háromfokozatú minősítéssel történik.

16.3. kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges beszámoló jegy

17. Irodalomjegyzék (magyarul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Közl/10 Katonai szállítási utasítás I. rész.Vasúti szállítás.
2. Közl/107 Szakutasítás katonai vasúti szállítás tervezésére, szervezésére és végrehajtására.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Emlékeztető a T-72 kezelőszemélyzet részére (MN GLH KCSF Kiadványa, 1986)

Budapest, 2020. január 13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA208
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai metodika 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military methology 7.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Művelési Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Vukics Ferenc alezredes, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám: 28
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (14+14)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a kiképzés tervezése, szervezése, előkészítése, a foglalkozási jegyek és levezetési tervek elkészítése. A foglalkozások előkészítése. A foglalkozásra való felkészülés. A foglalkozás okmányainak és kiképzési anyagainak előkészítése (igénylése). A foglalkozási helyek berendezésének formai és tartalmi követelményei. Század békevezetési okmányai.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The drilling system, and the requirements of the training, substance, planning and preparation. To demand the documents of training. The formal requirements of the documents of training and places. The peace-time documents of the squadron.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) **tudása**
    - Átfogóan ismeri a harckocsi alegységek alkalmazási elveinek, eljárásainak, a tüzelésnek és tűzhelyesbítésnek szabályait;
    - Részletekbe menően ismeri a harckocsi alegységek alkalmazásának háborús és békétől eltérő időszakban végrehajtandó elveit és gyakorlatát;
    - Rendelkezik a szakasz (század) napi tevékenységének tervezéséhez, irányításához, kiképzéséhez szükséges szakmódszertani, békevezetési okmányai és azok vezetéséhez szükséges ismeretekkel, balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel.
  - b) **képességei**
    - Képes az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek harckocsi alegység szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére;
    - Képes harckocsizó fegyvernemi szakasparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, harckocsi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.

c) attitűdje

- Együttműködésre képes a harctámogatás feladatainak megszervezésében.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan képes alegységének tűzét tervezni, szervezni és irányítani;
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos fejlesztésére és képzésére.

Elérendő kompetenciák (angolul): the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:

a) Knowledge:

- The application principles, procedures, firing and adjust fire rules of tank subunits;
- Principles and practices of using of tank subunits in war and non-peace periods;
- To have the knowledge of documents of the leadership or management of squadron;
- To have knowledge of accident prevention, environmental and fire protection.

b) Capabilities:

- To be able to apply and use the principles in a creative way, to plan, organize and conduct the activities at subunits level;
- To carry out the task at the commander of tank troop level and after a short period of preparation to be able to carry on it at commander of tank squadron level with staff work.

c) Attitude:

- To be able to cooperate with organization of task of the combat support.

d) Autonomy and responsibility:

- They are able to plan, organize and conduct the fire of their subunits on their own;
- They are responsible for continuous development and training of themselves.

11. Előtanulmányi kötelezettségek:-

12. A tantárgy tematikája:

12.1. A kiképzés rendszere, tartalma, tervezése

(The system of drilling, his content, his planning)

- 12.1.1. A kik. rendszere az MH-ben. A kik. követelményei. A kiképzési ágak felosztása, tartalma. Az alapkiképzés célja, tartalma, módszerei, okmányai. Az egyes harcok kiképzés lényege, módszere, szakbeosztásokra történő felkészítés. A kik. végrehajtása.
- 12.1.2. A kötelék kiképzés célja, tartalma, módszerei, okmányai. A kiképzési ágak felosztása, tartalma. A kötelékkiképzés lényege, módszere. A kiképzés végrehajtása. A kötelékkiképzés okmányai. CREVAL – alegység szintű értékelő rendszer.
- 12.1.3. A foglalkozások előkészítése. A foglalkozásra való felkészülés. A foglalkozás okmányainak és kiképzési anyagainak előkészítése (igénylése). A foglalkozási helyek berendezésének formai és tartalmi követelményei. A rpk-ok felkészítésének rendje, tartalma, követelményei. Rpk-al szemben támasztott követelmény. Foglalkozási jegy tartalma, elkészítésének rendje.
- 12.1.4. A levezetési terv rendeltetése, tartalmi és formai követelményei, elkészítésének rendje.
- 12.1.5. Lőkiképzési komplex foglalkozás tartalma, megszervezésének rendje, időszakai, a vonatkozó szakmai és módszertani előírások.
- 12.1.6. Lőkiképzési komplex foglalkozás levezetési tervének elkészítése.

12.2. A kiképzés tervezése, előkészítése (Planning and preparation of drilling)

- 12.2.1. Szakasz harcászati komplex foglalkozás megtervezésének, megszervezésének, levezetésének követelményei.
- 12.2.2. Szakasz harcászati komplex foglalkozás levezetési tervének elkészítése.

12.2.3. A harcjármű és gépjármű vezetési gyakorlatok rendszere, megtervezésének, megszervezésének és levezetésének követelményei. Okmányolása. Század békevezetési okmányai.

12.2.4. Harcjármű vezetési gyakorlat levezetési tervének elkészítése.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/7. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Levezetési tervek elkészítése. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a levezetési tervek legalább elégséges szintű elkészítése (a leadás végső határideje a szorgalmi időszak utolsó hete), valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-2. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal, zárthelyi írásbeli kérdéssor formájában valósul meg. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával.

Az írásbeli felmérés pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végeig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A gyakorlati feladat leadására a szorgalmi időszakban az oktató által meghatározott időpontig van lehetőség.

A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A gyakorlati munka értékelése a végrehajtott részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegeként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

- a levezetési tervek és a zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

- B, beszámoló (A beszámoló osztályzatát a 2 tantárgyrészből tett írásbeli és szóbeli vizsgán elért eredmények és a levezetési tervek érdemjegyeinek kerekített matematikai átlaga képezi.)

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges beszámoló jegy

17. Irodalomjegyzék (magyarul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. A katonai kiképzés módszertana kézikönyv.
2. 463/302 Felkészítés és kiképzési program.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Csapatoknál alkalmazott békevezetési okmányok

Budapest, 2020. január 13.

Vukics Ferenc alezredes
kiemelt gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA209
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi harcászat 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured tactics 7.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Művelési Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrgy. gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám: 84
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 84 (42+42)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 6 (3+3)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a harckocsi, szakasz (század) irányítása és vezetése harcban és harccal kapcsolatos tevékenységekben. A harckocsi szakasz, (század, alkalmi harci kötelék) tevékenységének megtervezése és vezetése: menetben, menetbiztosításban, nyugvásban és nyugásbiztosításban
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The leadership and administrative control of tank troop or squadron in fight and with combat-related activities. The planning and the control of the activities of the tank troop, squadron and task force. Commanding works: tank cruise, cruise protection, rest and resting security
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) **tudása**
    - Átfogóan ismeri a harckocsi alegységek alkalmazási elveinek, eljárásainak, a tüzelésnek és tűzhelyesbítésnek szabályait;
    - Részletekbe menően ismeri a harckocsi alegységek alkalmazásának háborús és békétől eltérő időszakban végrehajtandó elveit és gyakorlatát;
    - Átfogóan ismeri harckocsi szakasz (század) hatékony tűztámogatási lehetőségeit;
    - Rendelkezik a harckocsi szakasz (század) logisztikai kiszolgáló támogatásának ismeretével;
    - Rendelkezik a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretekkel.
  - b) **képességei**
    - Képes a harckocsi alegység tüzének megszervezésére, vezetésére, az alegység hatékony alkalmazására;
    - Képes az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek harckocsi alegység szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére;

- Képes harckocsizó fegyvernemi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, harckocsi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.
- Képes a parancsok, feladatok végrehajtására és végrehajtatására;
- Képes a szakasz vezetésére és irányítására;
- Képes a szakasz harcának vezetésére bonyolult viszonyok között is;

c) attitűdje

- Lépést tart a harckocsizó szakharcászati elvek új koncepcióival, technikai eljárásaival;
- Törekszik a harckocsizó fegyvernem területén elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére;
- Együttműködésre képes a harctámogatás feladatainak megszervezésében.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért;
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;
- Önállóan képes alegységének tűzét tervezni, szervezni és irányítani;
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos fejlesztésére és képzésére.

Elérendő kompetenciák (angolul): the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:

a) Knowledge:

- The application principles, procedures, firing and adjust fire rules of tank subunits;
- Principles and practices of using of tank subunits in war and non-peace periods;
- Effective fire support options of the tank troops and squadron;
- Logistics service support of tank troops and squadron.

b) Capabilities:

- To be able to organize, command and effective using of the tank subunits;
- To be able to apply and use the principles in a creative way, to plan, organize and conduct the activities at subunits level;
- To carry out the task at the commander of tank troop level and after a short period of preparation to be able to carry on it at commander of tank squadron level with staff work.
- To be able to execute the commands, to make subordinates to carry out the commands
- To guide the troop
- To guide the battle of the troop within complicated conditions as well

c) Attitude:

- To keep up with the new conception and technical procedures of tank combat principles;
- To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch;
- To be able to cooperate with organization of task of the combat support.

d) Autonomy and responsibility:

- They are responsible for the maintenance and proper operation of the entrusted equipment;
- They are able to provide professional training to their staff on their own;
- They are able to plan, organize and conduct the fire of their subunits on their own;
- They are responsible for continuous development and training of themselves.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tematikája:

12.1. Harckocsizó kezelők kötelmei (Operator's obligations)

12.1.1. A harckocsik kezelésével, irányításával kapcsolatos alapvető tudnivalók.

12.1.2. Az laptervekenység begyakorlása. A harckocsik és alegységek irányítása különböző módokon.

12.2. A szakasz (szd.) menetben, menetbiztosításban
(Armoured squadron, company in cruise and cruise protection)

- 12.2.1. Harckocsi szakasz (század) menetben, menetbiztosításban.
- 12.2.2. Harckocsi szakasz (század) menetének harci és harci kiszolgáló támogatása
- 12.2.3. Harckocsi szakasz (század) menetének, menetbiztosításának megtervezése, megszervezése, vezetése.

12.3. A szakasz (szd.) nyugalomban, és nyugalombiztosításban
(Armoured squadron, company in rest and resting protection)

- 12.3.1. Harckocsi szakasz (század) nyugalomban és nyugalombiztosításban.
- 12.3.2. Harckocsi szakasz (század) nyugalombiztosításának harci és kiszolgáló támogatása.
- 12.3.3. Szeminárium a foglalkozások anyagából. Kis zárthelyi dolgozat.
- 12.3.4. Harckocsi szakasz (század) nyugalombiztosításának, nyugalombiztosításának megtervezése, megszervezése, vezetése.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:
évente/7. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Zárthelyi dolgozatok a 12.1-12.3 tantárgyrészekből. A vizsgára bocsátásnak és egyben az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, a gyakorlati foglalkozásokon eredményes végrehajtás, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával.

Az írásbeli felmérés pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A gyakorlati feladat leadására a szorgalmi időszakban az oktató által meghatározott időpontig van lehetőség.

A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A gyakorlati munka értékelése a végrehajtott részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegeként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

- zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, a gyakorlati foglalkozásokon eredményes végrehajtás, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

- K, kollokvium (A kollokvium osztályzatát a 3 tantárgyrészből tett írásbeli és szóbeli vizsgán elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármely tantárgyrészből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) kollokvium osztályzatot jelent.)

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges kollokvium jegy

17. Irodalomjegyzék (magyarul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. 463/338 MH ÖHD

2. FM 17-15

17.2. Ajánlott irodalom:

1. AIP-01(B)

Budapest, 2020. január 13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA210
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi lökiképzés 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured gunnery training 7.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Művelési Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrnagy, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám: 70
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 70 (28+42)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (2+3)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a harckocsi-fegyverekkel történő tüzeléshez szükséges löelméleti kérdések, a különböző tüzelési módokban, egyszerű és bonyolult célhelyzetben alkalmazandó tüzelési és tűzhelyesbítési szabályok, lögyakorlatok és tűzfeladatok végrehajtása.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): theoretical questions or issues to fire with tank weapons, different kinds of firing modes, simple and difficult target situations, firing rules and fire corrections, execution and implementation of shooting practice.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) **tudása**
    - Átfogóan ismeri a harckocsi alegységek alkalmazási elveinek, eljárásainak, a tüzelésnek és tűzhelyesbítésnek szabályait;
    - Átfogóan ismeri harckocsi szakasz (század) hatékony tűztámogatási lehetőségeit;
  - b) **képességei**
    - Képes a harckocsi alegység tüzeinek megszervezésére, vezetésére, az alegység hatékony alkalmazására;
    - Képes a szakasz (század) a rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére;
  - c) **attitűdje**
    - Együttműködésre képes a harcátmozgató feladatainak megszervezésében.
  - d) **autonómiája és felelőssége**
    - Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért;

- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;
- Önállóan képes alegységének tűzét tervezni, szervezni és irányítani;

Elérendő kompetenciák (angolul): the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:

m) Knowledge:

- The application principles, procedures, firing and adjust fire rules of tank subunits;
- Effective fire support options of the tank troops and squadron;

n) Capabilities:

- To be able to organize, command and effective using of the tank subunits;
- To be able to use and operate the regular tank weapons of the squadron.

o) Attitude:

- To be able to cooperate with organization of task of the combat support.

p) Autonomy and responsibility:

- They are responsible for the maintenance and proper operation of the entrusted equipment;
- They are able to provide professional training to their staff on their own;
- They are able to plan, organize and conduct the fire of their subunits on their own;

11. Előtanulmányi kötelezettségek:-

12. A tantárgy tematikája:

12.1. Harckocsi löelmélet (Armoured firing theory)

12.1.1. A harckocsi tűzének jellemzése.

12.1.2. Figyelés, célmegjelölés.

12.1.3. A tűzfeladat végrehajtásának rendje.

12.2. Tüzelés szabályai egyes harckocsiból (The rules of firing from a single tank)

12.2.1. Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai változatlan céltávolságra történő tüzelés esetén.

12.2.2. Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai változó céltávolságra történő tüzelés esetén.

12.2.3. Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai oldal-és ferdeirányú mozgást végző célok esetén.

12.2.4. Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai pásztázott lőtávolságon belül.

12.2.5. Tüzelés sajátosságai éjszaka.

12.2.6. Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai harckocsi légvédelmi géppuskával történő tüzelés esetén.

12.2.7. Tüzelés mozgásból és rövid megállásból.

12.2.8. Tüzelés sajátosságai különleges viszonyok között.

12.3. Harckocsi lögyakorló foglalkozás és lövészet (Practical one of firing)

12.3.1. Harckocsi szakalap lögyakorlat

12.3.2. Légvédelmi előkészítő lögyakorlatok.

12.3.3. Harckocsi iskola lögyakorlatok.

12.3.4. 1/b kézigránát dobó gyakorlat (harcjárműből)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/7. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A vizsgára bocsátásnak és egyben az aláírás megszerzésének alapfeltétele a lögyakorlatok legalább megfelelő szintű végrehajtása, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

16.2. a lögyakorlatok legalább megfelelő szintű végrehajtása, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.

16.3. Az értékelés:

- K, kollokvium (A kollokvium osztályzatát a 3 tantárgyrészből tett írásbeli és szóbeli vizsgán elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármely tantárgyrészből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) kollokvium osztályzatot jelent.)

16.4. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges kollokvium jegy

17. Irodalomjegyzék (magyarul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Harckocsi löelmélet. Pc/34
2. Lőtáblázat a 125 mm-es D-81 ágyúhoz
3. Egységes Lövészeti Szakutasítás
4. Harckocsi lökiképzési jegyzet. 185/372
5. A 7,62 mm-es PKT géppuska lóutasítása. Pcfé/220

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Löelmélet I (főiskolai jegyzet)

Budapest, 2020. január 13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA211
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi fegyverzettechnika 8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured weapons technology 8.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrgy. gyakorlati oktató,
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám: 28
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (14+14)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a honvéd tisztjelölteket a harckocsi fegyverek kezeléséhez szükséges gyakorlati kérdésekre, megismertetni és begyakoroltatni a kezelési fogásokat, egyszerűbb hibaelhárításokat.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The officer cadets prepare to operate the tank weapons, operations, practice, simple troubleshooting. They have to know the theoretical and practical knowledge of this topic.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) **tudása**
    - Átfogóan ismeri a harckocsi alegységek alkalmazási elveinek, eljárásainak, a tüzelésnek és tűzhelyesbítésnek szabályait;
    - Rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
    - Rendelkezik a harckocsi fegyverek kezeléséhez szükséges elméleti kérdések ismeretével, ismerje a kezelési fogásokat és egyszerű hibaelhárítások rendjét.
    - Sajátítsa el a rendszeresített lőszer és a töltőautomata felépítésével, működésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyagot.
  - b) **képességei**
    - Képes a harckocsi alegység tüzének megszervezésére, vezetésére, az alegység hatékony alkalmazására;
    - Képes a harckocsi fegyverek kezeléséhez szükséges kezelési fogásokat és egyszerű hibaelhárítások alkalmazására.
  - c) **attitűdje**

- Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére;
- Együttműködésre képes a harctámogatás feladatainak megszervezésében.

d) autonómiaja és felelőssége

- Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért;
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;

Elérendő kompetenciák (angolul): the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:

a) Knowledge:

- The application principles, procedures, firing and adjust fire rules of tank subunits;
- The knowledge of regular military technology and combat equipment of troop
- Theoretical and practical knowledge of tank weapons, simple troubleshooting.

b) Capabilities:

- To be able to organize, command and effective using of the tank subunits;
- To be able to practical knowledge of tank weapons, simple troubleshooting.

c) Attitude:

- To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch;
- To be able to cooperate with organization of task of the combat support.

d) Autonomy and responsibility:

- They are responsible for the maintenance and proper operation of the entrusted equipment;
- They are able to provide professional training to their staff on their own;

11. Előtanulmányi kötelezettségek: (HKÖMT206) Harckocsi fegyverzettechnika 7.

12. A tantárgy tematikája:

12.1. A fegyverek, irányzó- és figyelőműszerek ellenőrzésének időszakai, szükségessége (Cheque of the weapons, aiming- and the periods of the cheque of watcher instruments, his necessity)

12.2. A harckocsiágyú és géppuskák működőképességének ellenőrzése, technikai kiszolgálásának és beszabályozottságának ellenőrzése.

(The cheque of the crusier tank cannon and the cheque of the functioning ability of machine guns, technical one doing the crusier tank cannon and the cheque of the functioning ability of machine guns, technical one task and his rule)

12.3. A stabilizátor működőképességének ellenőrzése

(The cheque of the functioning ability of the stabilizer)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/8. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti ismeretanyagát feldolgozó 1-3. tárgykörök elsajátításának szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal, szóbeli előadás formájában és egy önállóan végrehajtandó gyakorlati feladat révén kerül ellenőrzésre. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató

a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertetett tananyag elsajátításával.

A szóbeli felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

- a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

G, gyakorlati jegy

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges gyakorlati jegy

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Pc/25., Pc/57. A T-72 harckocsi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása. I-II. kötet (HM Kiadvány, 1979.)
2. Pcf/241. A 2E28M stabilizátor műszaki leírása (HM kiadvány, 1981).

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Pc/35. Harckocsi fegyverek. (HM Kiadvány).
2. A T-72 harckocsi fegyvereinek kezelése (Egyetemi jegyzet)
3. Pc/64. A T-72 harckocsi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása. III. kötet (HM Kiadvány, 1979)

Budapest, 2020. január 13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA213
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi harcászat 8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured tactics 8.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Összhaderőnemi Művelési Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrgy. gyakorlati oktató,
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám: 84
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 84 (42+42)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 6 (3+3)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a harckocsi, - szakasz, - század irányítása és vezetésharc-, harccal kapcsolatos tevékenységekben. A harckocsiszakasz (század, alkalmi harcikötélék) tevékenységének megtervezése, megszervezése és vezetése
  - védelemben;
  - támadásban;
  - lesállításban;
  - harcfelderítő járőrben;
  - dandár. ideiglenes harcrendi elemeként;
  - támadó és védelmi harchelységben.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The leadership and administrative control of tank troop or squadron in fight and with combat-related activities. The planning and the control of the activities of the tank troop, squadron and task force. Commanding works.

  - in static defense
  - in attack
  - in offside
  - in fighter patrol
  - in brigade of temporary combat element
  - attack and defense in urban environment
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:

Elérendő kompetenciák (magyarul):a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:

a) tudása

- Átfogóan ismeri a harckocsi alegységek alkalmazási elveinek, eljárásainak, a tüzelésnek és tűzhelyesbítésnek szabályait;
- részletekbe menően ismeri a harckocsi alegységek alkalmazásának háborús és békétől eltérő időszakban végrehajtandó elveit és gyakorlatát;
- Átfogóan ismeri harckocsi szakasz (század) hatékony tűztámogatási lehetőségeit;
- Rendelkezik a harckocsi szakasz (század) logisztikai kiszolgáló támogatásának ismeretével;
- Rendelkezik a szakasz (század) napi tevékenységének tervezéséhez, irányításához, kiképzéséhez szükséges szakmódszertani, békevezetési okmányai és azok vezetéséhez szükséges, balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel;

b) képességei

- Képes a harckocsi alegység tüzének megszervezésére, vezetésére, az alegység hatékony alkalmazására;
- Képes az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek harckocsi alegység szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére;
- Képes harckocsizó fegyvernemi szakasparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, harckocsi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.
- Képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására; terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására; a szakasz harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére, vezetésére;
- Alkalmas a parancsok, feladatok végrehajtására és végrehajtatására; a szakasz vezetésére és irányítására; a szakasz harcának vezetésére bonyolult viszonyok között is; béke és békétől eltérő műveletekben a szakasz vezetésére.

c) attitűdje

- Lépést tart a harckocsizó szakharcászati elvek új koncepcióival, technikai eljárásaival;
- Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére;
- Együttműködésre képes a harctámogatás feladatainak megszervezésében.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért;
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;
- Önállóan képes alegységének tüzét tervezni, szervezni és irányítani;
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos fejlesztésére és képzésére.

Elérendő kompetenciák (angolul): the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:

a) Knowledge:

- The application principles, procedures, firing and adjust fire rules of tank subunits;
- Principles and practices of using of tank subunits in war and non-peace periods;
- Effective fire support options of the tank troops and squadron;
- Logistics service support of tank troops and squadron.
- The knowledge to guide the squadron day-to-day activities, professional knowledge, peace-time documents and knowledge of accident prevention, environmental and fire protection.

b) Capabilities:

- To be able to organize, command and effective using of the tank subunits;
- To be able to apply and use the principles in a creative way, to plan, organize and conduct the activities at subunits level;
- To carry out the task at the commander of tank troop level and after a short period of preparation to be able to carry on it at commander of tank squadron level with staff work.

- To be able to guide the troop, organization, the appropriate orientation in the field and to use the equipment and tools
- To be able to execute the commands, to make subordinates to carry out the commands
- To guide the troop within complicated conditions, in peace, in different from operations of peace.

c) Attitude:

- To keep up with the new conception and technical procedures of tank combat principles;
- To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch;
- To be able to cooperate with organization of task of the combat support.

d) Autonomy and responsibility:

- They are responsible for the maintenance and proper operation of the entrusted equipment;
- They are able to provide professional training to their staff on their own;
- They are able to plan, organize and conduct the fire of their subunits on their own;
- They are responsible for continuous development and training of themselves.

11. Előtanulmányi kötelezettségek:(HKÖMTA209) Harckocsi harcászat 7.

12. A tantárgy tematikája:

12.1. A hk. sz. (szd., AHK) védelemben (Armoured squadron, company in defense)

- 12.1.1. A sz (szd). helye, szerepe, harcfeladata, harcrendje, harcrendielemei.
- 12.1.2. A szakasztámpontfelépítése, tűz- és akadályrendszere. A harckocsi helye, szerepe, feladatai. A tüzelőállással szemben támasztott követelmények. A harckocsi tűzvázlata.
- 12.1.3. A védőkörlet, harcterület, támpontfelépítése. A tűzzel való pusztítás rendszere. A műszaki zár rendszer.
- 12.1.4. A harckocsi szakasz védelmi harca megszervezésének és megvívásának sajátosságai: erdős-hegyes terepen, lakott területen, éjszaka, télen, vízi akadály mentén.
- 12.1.5. Szeminárium az 1-4. Foglalkozásanyagából
- 12.1.6. Zárthelyi dolgozat
- 12.1.7. A szakasz (hk.) védelmi harcának megszervezése, vezetése szakasz (szd.), harckocsi parancsnoki beosztásokban.

12.2. A hk. sz. (szd., AHK) támadásban (Armoured squadron, company in offense)

- 12.2.1. Ahk. sz. alkalmazása, helye, szerepe a szd. harcrendjében. A sz.pk. feladatai a támadó harcoló készítése és vezetése során.
- 12.2.2. Ahk. sz. támadó harca megszervezésének és vezetésének sajátosságai: erdős-hegyes terepen; lakott területen; éjszaka; télen; vízi akadály leküzdésével.
- 12.2.3. A tűzzel való pusztítás rendje. Támadás menetből és közvetlen harcérintkezésből.
- 12.2.4. A század harci és harci kiszolgáló támogatása.
- 12.2.5. Szeminárium a foglalkozásanyagából.
- 12.2.6. Zárthelyidolgozat.
- 12.2.7. Ahk. sz. (szd.) támadó harcának megszervezése és vezetése szakasz (szd.), harckocsi parancsnoki beosztásokban.

12.3. A hk. sz. LÁS-ban, HFJ-ben, DET-ban, MKO-ban

(Armoured squadron, in ambush, combat patrol, assault reserve, bypass squad)

- 12.3.1. A lesállítás fogalma, fajtái. A LÁS. megszervezése ,végrehajtása.
- 12.3.2. A LÁS megszervezésének, vezetésének gyakorlása.(MARS)
- 12.3.3. A HFJ. rendeltetése, feladatai, állománya, tevékenysége.
- 12.3.4. A HFJ. Tevékenységének gyakorlása.(MARS)
- 12.3.5. Szeminárium az 1-4 foglalkozások anyagából.
- 12.3.6. Zárthelyi dolgozat
- 12.3.7. A hk.sz. tevékenységének megszervezése és vezetése LÁS-ban. A hk. sz. tevékenységének megszervezése és vezetése HFJ-ben.

- 12.3.8. A deszantelhárító tartalék (DET) fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladatai, körletei, A hk. szd. AHK. erejű DET tevékenységének megszervezése, vezetése.
- 12.3.9. A DET tevékenységének gyakorlása.(MARS)
- 12.3.10. A megkerülő osztag (MKO) fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladatai, kiküldésének lehetőségei, menetrendje, harcrendje.
- 12.3.11. A MKO tevékenységének gyakorlása.(MARS)
- 12.3.12. A mobil harccsoport (MHCS) fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladatai.
- 12.3.13. A MHCS tevékenységének gyakorlása.(MARS)
- 12.3.14. Zárthelyi dolgozat

- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/8. félév
- 14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** a gyakorlatifoglalkozások 100%-án, a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A félév gyakorlati jegye a gyakorlati foglalkozásokon nyújtott teljesítmény értékelésének és a zárthelyi dolgozatok érdemjegyeinek számtani középértéke. Zárthelyi dolgozatok a 12.1-12.3 tantárgyrészekből. A vizsgára bocsátásnak és egyben az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, a gyakorlati foglalkozásokon eredményes végrehajtás, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertett tananyag elsajátításával.

Az írásbeli felmérők pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A gyakorlati feladat leadására a szorgalmi időszakban az oktató által meghatározott időpontig van lehetőség.

A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A gyakorlati munka értékelése a végrehajtott részfeladatok és a hibák előjeles pontszámainak összegeként határozandó meg, az írásbeli értékelésnél alkalmazott osztályozással.

- 16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

- a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, a gyakorlati foglalkozásokon eredményes végrehajtás, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

G, gyakorlati jegy

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges gyakorlati jegy

- 17. Irodalomjegyzék (magyarul):**

17.1. Kötelezőirodalom:

1. 463/338 MH ÖHD;
2. FM 17-15;

17.2. Ajánlottirodalom:

1. Ajp-01(B);
2. Ált/212

Budapest, 2020. január 13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA214
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi lökiképzés 8.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured gunnery training 8.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai VezetőAlap szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrnagy, kiemelt gyakorlati oktató,
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** összes óraszám: 70
    - 8.1.1.Nappali munkarend: 70 (28+42)
    - 8.1.2.Levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám nappali munkarend: 5 (2+3)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szakasz, század tűzvezetése - védelemben, támadásban – szükséges okmányok elkészítése. A harckocsi alegységgel tűzfeladatok végrehajtása.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The fire control of the troop and squadron in static defense and attack, to prepare the essential documents. Fire tasks with tank subunit.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) tudása**
    - Átfogóan ismeri a harckocsi alegységek alkalmazási elveinek, eljárásainak, a tüzelésnek és tűzhelyesbítésnek szabályait;
    - Átfogóan ismeri harckocsi szakasz (század) hatékony tűztámogatási lehetőségeit;
  - b) képességei**
    - Képes a harckocsi alegység tűzének megszervezésére, vezetésére, az alegység hatékony alkalmazására;
    - Képes a szakasz (század) a rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére;
  - c) attitűdje**
    - Együttműködésre képes a harctámogatás feladatainak megszervezésében.
  - d) autonómiája és felelőssége**
    - Felelősséget érez a rábízott eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért;
    - Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;

- Önállóan képes alegységének tűzét tervezni, szervezni és irányítani;
- Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:

a) Knowledge:

- The application principles, procedures, firing and adjust fire rules of tank subunits;
- Effective fire support options of the tank troops and squadron;

b) Capabilities:

- To be able to organize, command and effective using of the tank subunits;
- To be able to use and operate the regular tank weapons of the squadron.

c) Attitude:

- To be able to cooperate with organization of task of the combat support.

d) Autonomy and responsibility:

- They are responsible for the maintenance and proper operation of the entrusted equipment;
- They are able to provide professional training to their staff on their own;
- They are able to plan, organize and conduct the fire of their subunits on their own;

11. Előtanulmányi kötelezettségek:(HKÖMT210) Harckocsi lökiképzés 7.

12. A tantárgy tematikája:

12.1. Harckocsi egység tűzvezetése (The fire control of armored units)

- 12.1.1. Harckocsi egység tűzvezetése védelemben.
- 12.1.2. Harckocsi egység tűzvezetése támadásban.
- 12.1.3. Harckocsi egység tűzvezetése különleges viszonyok között.

12.2. Harckocsi lögyakorló foglalkozás és lövészet (Practical one of firing)

- 12.2.1. Harckocsi harcserű lögyakorlatok
- 12.2.2. Harckocsi lögyakorló foglalkozás és lövészet végrehajtása

12.3. Tüzelés fedett tüzelőállásból (Firing from covered firing position)

- 12.3.1. Tüzelés tűzhelyesbítés szabályai közvetett irányzással
- 12.3.2. Tüzelés előkészítése fedett tüzelőállásból
- 12.3.3. Szeminárium

12.4. Kötelék lögyakorlatok megszervezése

(The planning of target practices and his organizing are ties)

- 12.4.1. Kötelék lögyakorlatok megtervezése, megszervezése
- 12.4.2. Kötelék lögyakorlatok megtervezése
- 12.4.3. Szeminárium

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:
évente/8. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a gyakorlatifoglalkozások 100%-án, a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév gyakorlati jegye a gyakorlati foglalkozásokon nyújtott teljesítmény értékelésének számtani középértéke. A vizsgára bocsátásnak és egyben az aláírás megszerzésének alapfeltétele a lögyakorlatok legalább megfelelő szintű végrehajtása, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

- a lőgyakorlatok legalább megfelelő szintű végrehajtása, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

G, gyakorlati jegy

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges gyakorlati jegy

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):Kötelezőirodalom:

1. Harckocsi lőelmélet. Pc/34.
2. Lőtáblázat a 125 mm-es D-81 ágyúhoz Pc/63.
3. Egységes lövészetű szakutasítás.
4. Harckocsi lőkiképzés jegyzet. 185/372. 372
5. A 7,62 mm-es PKT géppuska lőutasítása. Pcfe/220

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Lőelmélet I (főiskolai jegyzet)

Budapest, 2020. január 13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA218
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field exercise 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, harckocsizó specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrnagy, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 EA + 0 SZ + 90 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 6 (0+6)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során szerzett elméleti ismereteket, begyakoroltatni a szakmai végrehajtás fogásait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
  - Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
  - Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

  - Lépést tart a harckocsizó szakharcászati elvek új koncepcióival, technikai eljárásaival;

- Együttműködésre képes a harctámogatás feladatainak megszervezésében.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- To keep up with the new conception and technical procedures of tank combat principles;
- To be able to cooperate with organization of task of the combat support.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Technikai kiszolgálások rendszere (Technical maintenance system)

Haditechnikai eszközök technikai kiszolgálása.

1.1. Harckocsizó alegységparancsnoki feladatok (Armoured commanding tasks on subunit level)

Alegységparancsnoki feladatok gyakorlása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy tárgykörei egyhetes időszakokban külső helyszíneken kerülnek végrehajtásra. A terepfoglalkozások során a hallgatók az elméleti ismereteiket a gyakorlatban alkalmazzák, amelyre ötfokozatú értékelést kapnak (60%-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80%-tól jó, 90 %-tól pedig jeles).

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelésű gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom: ---

17.2. Ajánlott irodalom: ---

Budapest, 2020. január13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA219
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field exercise 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, harckocsizó specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrnagy, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 EA + 0 SZ + 90 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 6 (0+6)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során szerzett elméleti ismereteket, begyakoroltatni a szakmai végrehajtás fogásait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
  - Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
  - Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

  - Lépeést tart a harckocsizó szakharcászati elvek új koncepcióival, technikai eljárásaival;

- Együttműködésre képes a harctámogatás feladatainak megszervezésében.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- To keep up with the new conception and technical procedures of tank combat principles;
- To be able to cooperate with organization of task of the combat support.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Harckocsi haditechnikai ismeretek (Armoured technology knowledge)

12.2. Harckocsi fegyverzettechnikai ismeretek (Armoured weapon systems knowledge)

12.3. Harckocsizó alegységparancsnoki feladatok (Armoured units commanding tasks)

Alegységparancsnoki feladatok gyakorlása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy tárgykörei egyhetes időszakokban külső helyszíneken kerülnek végrehajtásra. A terepfoglalkozások során a hallgatók az elméleti ismereteiket a gyakorlatban alkalmazzák, amelyre ötfokozatú értékelést kapnak (60%-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80%-tól jó, 90 %-tól pedig jeles).

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelésű gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom: ---

17.2. Ajánlott irodalom: ---

Budapest, 2020. január13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

Felderítő specializáció

A specializáció tantárgyprogramjainak kidolgozását vezette:

Dr. Forray László alezredes (PhD) egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA355
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő alapozó ismeretek 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic Knowledge of Military Intelligence 1.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 60 % elmélet, 40% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**NKE HHK (BSc)
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Művelési Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gulyás László őrnagy, gyakorlati oktató.
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**70
    - 8.1.1. nappali munkarend: 70 (42 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: —
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 5
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:**—
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Doktrinális alapelvek. A katonai felderítés fogalma, horizontális és vertikális felosztásának rendszere; a felderítés alapelvei és funkciói; a felderítéssel szemben támasztott követelmények. Az összefegyvernemi egységek harcának felderítő támogatása. A katonai felderítés földi rendszerei. Az összefegyvernemi alegységek által alkalmazott adatszerzési technológiák (szakasz, század szint). A felderítő alegység (-szerv) parancsnok parancsnoki munkája. A felderítő raj (felderítőszerv)- parancsnok parancsnoki munkájának sajátosságai a felderítési feladat vételétől a felderítés befejezése utáni tevékenységig. Meghatározott országok haderőnemeinek hadiruházati formái, felségjelzései, rendfokozati és fegyvernemi jelzései. Fegyvereinek, fegyverrendszereinek és főbb harci technikájának típusai. A felderítőszerv-parancsnok hárvezetői munkája (gyakorlati blokk).

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Doctrinal principles. Definition, vertical and horizontal break-up of the system of military intelligence; Principles and functions of military intelligence; requirements of military intelligence. Intelligence support of the combat of combined arms units. The land systems of military intelligence. The collection techniques used by combined arms units (platoon, company). The commander tasks of the commander of intelligence unit. The specificities of the commander tasks of the commander of an intelligence squad (scout unit) from receiving the mission till the activities after the completion of the task. Uniforms, insignias, weapons, weapon systems, and types of main military equipment of the specified group countries. Combat leading tasks of the intelligence squad (practical part).
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** .

Tudása:

  - Ismeri alapszinten a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai alkalmazási elveit, az

adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikákat.

- Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
- Ismeri alapszinten az adatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati szabályait.

Képességei:

- Képes az adatszerzés alegység szintű megtervezésére, megszervezésére, szinkronizálására és vezetésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Általános felügyelet mellett önállóan végzi és szervezi a részére meghatározott szakmai feladatokat.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the principles, resources, capabilities and limitations of exploration.
- Knows the basic principles of applying ground-based intelligence to combat-level data sources, and the data acquisition techniques used by the data sources.
- Knowledge of the theoretical and practical rules of conducting data mining activities.

Capabilities:

- Ability to plan, organize, synchronize and manage data acquisition at subunit level.

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures.

Autonomy and responsibility:

- Carries out and organizes the professional tasks assigned to him / her independently under general supervision.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1 A katonai felderítés földi rendszerei. (Land systems of military intelligence.)

12.1.1. Doktrínális alapelvek. A katonai felderítés fogalma, feladata, tagozódása, fajtái, felosztása. A katonai felderítés elvei, megvalósításuk lehetőségei. A harcászati felderítés fajtái, erői, szervezetei, eszközei, képességeik és a harcászati felderítés adatszerzési technikái (felderítési módok).

12.1.2 A felderítő katona, alegység (-szerv) feladatai a: figyelés, fülelés, átvizsgálás és járőrözés, lesállítás, rajtaütés, vállalkozás, harcfelderítés, különleges felderítési feladatok végrehajtása során.

12.2 Idegen hadsereg ismeretek. (OPFOR studies.)

12.2.1. Haderüházati formák és jelzések.

12.2.2. Lövészfegyverek, harcjárművek, harceszközök főbb jellemzői, harcászattechnikai adatai.

12.3 Felderítő gyakorlati felkészítés: Felderítőszervek vezetése.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a

távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az aláírás feltétele az év közben megírt zárthelyi dolgozatok legalább elégséges értékelése. Javításra dolgozatonként 2-2 lehetőség van. Gyakorlati jegy (G).

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

Az évközi értékelés értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegyértékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Forray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Idegen hadseregek haditechnikai eszközei és harci alkalmazási elvei
2. Dr. Forray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Felderítő szakmai ismeret.
3. E-jegyzet Holndonner Hermann: A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő rendszere működésének elemzése

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Szárazföldi csapatok haditechnikai eszközei, Tansegédlet, KLKF, 1993. E-jegyzet Holndonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete ZMNE. 2010.
2. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína HM HVK Műveleti Csoportfőnökség 2002
3. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Felderítő Doktrína. 2. kiadás. 2013.

Budapest, 2022. január 24.

Gulyás László,
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: HKMTTA356**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő alapozó ismeretek 2.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic Knowledge of Military Intelligence 2.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gulyás László őrnagy, gyakorlati oktató.
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2+1)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Külső ballisztikai viszonyok hatásai a lövedék mozgására. Lövészfegyverek beszabályozása, belövése. Lőgyakorlatok végrehajtása. A lövők helyes tevékenysége a lögyakorlat végrehajtása során. Célfelderítés, lőtávolság meghatározása. Biztonsági és környezetvédelmi rendszabályok. RH, URH rádiók, jeladók, jelvevők rendszeresített típusai, technikai jellemzőik, üzemeltetési szabályaik. A rádióforgalmazás szabályai. Telepítés, bontás műveletei. Felderítőeszközök adatai, felhasználási lehetőségei. Rendszeresített harcjármű (-vek) típusismerete, üzemeltetése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Effects of external ballistic circumstances on the movement of the bullet. Adjustment and calibration of infantry weapons. Execution of live-fire exercises. The proper actions of the gunners during the execution of live-fire exercise. Target acquisition, defying rifle range. Safety and environmental protection measures. Types HF, VHF radios, beacons, receivers in service. Installment and uninstalment operations. Specifications and possibilities of application of intelligence equipments. Knowledge on type and operation of armoured fighting vehicles in service.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
  - Ismeri alapszinten a műveleti területen (valószínűsíthető hadszíntér) előforduló terepakadályok leküzdésének elméletét és gyakorlatát.

Képességei:

  - Képes a felderítő alegységeknél rendszeresített fegyverzeti eszközök kezelésére, az alegység tűzrendszerének megszervezésére.
  - Képes célok felderítésére, azonosítására.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Önellenzést végez.
- Felelősséget visel a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai-jogi-etikai normák és szabályok betartása terén.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Understands the principles, resources, capabilities and limitations of exploration of reconnaissance.
- Knows the theory and practice of overcoming field obstacles of the operational area (probable theater of war).

Capabilities:

- Able to handle weapon devices standardized on reconnaissance sub-units and to organize sub-unit fire systems.
- Able to identify and identify targets..

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures.
- Self-check.
- Responsible for complying with professional, legal and ethical standards and regulations relating to his / her work and conduct.

Autonomy and responsibility:

- Based on his / her professional skills, he / she makes independent decisions during his / her activity.

–

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):****12.1. Lövészeti felkészítés (*Marksmanship training*)**

- 12.1.1. Külső ballisztikai alapfogalmak. (4 óra E)
- 12.1.2. Az Lőelmélet, a különleges löviszonyok hatásai. (4 óra E)
- 12.1.3. Lőelőkészítő foglalkozás és lögyakorlatok végrehajtása. (10 óra GY)

12.2. Speciális híradó eszközök (*Special signal devices*)

- 12.2.1. A felderítő alegységeknél rendszeresített híradó eszközök. (4 óra E).
- 12.2.2. Híradó eszközök üzemeltetése. (4 óra GY)

12.3. Felderítő eszközök (*ISR devices*)

- 12.3.1. A felderítő alegységeknél rendszeresített felderítő eszközök. (4 óra E)
- 12.3.2. A felderítő alegységeknél rendszeresített rádióelektronikai felderítő eszközök. (4 óra E)
- 12.3.3. Témazáró zárthelyi dolgozat. (2 óra E).

12.4. Harcjármű típusismeret (*Basic knowledge of infantry fighting vehicles*)

- 12.4.1. A rendszeresített harcjármű(vek) típusismerete, harcászati-technikai adatai, képességei. (4 óra E).
- 12.4.2 A rendszeresített harcjármű(vek) menet- és harckésszé tétele, az 1. és 2. sz. technikai kiszolgálás tartalma és alegység szintű feladatai. (2 óra E)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban kettő alkalommal zárthelyi írásbeli kérdéssorral és egy, a tantárgy tárgyköréhez kapcsolódó gyakorlati feladat kidolgozásával történik. Az írásbeli ismeretszint felméréő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

A félévközi jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. 4/312 Egységes Lövészeti Szakutasítás a gyalogsági, a harcjármű- és harckocsifegyverekhez
2. Ált/1. Lőkiképzés módszertana.
3. Ált/6. Tüzelési fogások és szabályok lövészfegyverekkel.
4. A 9 mm-es P9RC pisztoly anyagismereti és löutasítása.
5. A 7,62 mm-es AK-63D géppisztoly leírása és kezelési utasítása.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gjmű/166 A BTR-80 harcjármű műszaki leírása és igénybevételi szakutasítása
2. Az RPG-7 Kum. pct. grv. és a PG-7V lőszer szolgálati és löutasítása. [
3. A 7,62 mm-es Dragunov távcsöves puska anyagismereti és löutasítása.
4. A 7,62 mm-es PKM és PKMSZ géppuska anyagismerete és löutasítása.

Budapest, 2022. január 30.

Horváth Tamás,
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA351
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő szakmai felkészítés 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Scouting professional training 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.a** tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás főhadnagy, gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1.** Összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 42 (42 EA + 0 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám: 3
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A világ és Európa katonai nagyhatalmainak, valamint a környező országok fegyveres erőinek felépítése és fejlesztésének irányai, hadiruházati formái csapatjelzései, legalapvetőbb haditechnikai eszközei, a gyakorló hadrend felépítése, logikája zászlóalj szintig, az egyes szervezetek főbb összetevői. A meghatározott ország, csoport haderőinek felségjelzései, rendfokozati és fegyvernemi jelzései, fegyvereinek, fegyverrendszereinek és főbb harci technikájának típusai. A légierő haderőnem harceszközeinek főbb jellemzői, harcászat technikai adatai.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul):

The structure, development, uniforms, insignias, essential military equipments, the logic of the practicing order of battle, components of the organizations of the World's and Europe's great powers' and the neighbouring countries' military. The insignias, weapons, weapon systems, and types of main military equipment of the specified group of countries. The main specificatons of the war equipments of the air force.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Behatóan ismeri a harctevékenységi fajtákat, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek feladatait.
- Tudása kiterjed haladó szinten más országok reguláris haderejének jellemzőire,

haditechnikai eszközeire (felismerési jegyek, technikai adatok, megsemmisítési, rongálási, késleltetési lehetőségek), szervezeteire (zászlóalj, ezred, dandár) és a kötelékek harci alkalmazási elveire.

Képességei:

- Képes a felderítő alegységeknél rendszeresített fegyverzeti eszközök kezelésére, az alegység tűzrendszerének megszervezésére.
- Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő műszerek szenzorok telepítésére, alkalmazására.
- Képes célok felderítésére, azonosítására.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.

Autonómiaja és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- They are knowledgeable about the types of combat activities and the tasks of combat-related activities.
- His knowledge covers the capabilities of other countries' regular forces, their military equipment (recognition marks, technical data, destruction, damage, delay), their organizations (battalion, regiment, brigade) and the principles of the military application of ties.

Capabilities:

- Ability to install and use general detection equipment, monitoring instruments, sensors at the subunit level.
- Able to handle weapon devices standardized on reconnaissance sub-units and to organize sub-unit fire systems.
- Able to identify and identify targets.

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures

Autonomy and responsibility:

- Based on his / her professional skills, he / she makes independent decisions during his / her activity
- Make recommendations on how to perform each task.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: HKMTTA355 Felderítő alapozó ismeretek 1.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** Az alegységek, egységek, szervezete főbb fegyverzete. (raj-dd). (*The main weaponry of subunits, units, organization*)
- 12.2.** Magasabb egységek szervezete, főbb fegyverzete. (ho-hds). (*Organization of higher units, main armament*)
- 12.3.** A légierő haderőnem harci eszközeinek főbb jellemzői, harcászati-technikai adatai. Földi telepítésű eszközök, repülőterek. (*The main characteristics of the Air Force non-combat quipment, the technical characteristics of combat. Ground devices installed. airports.*)
- 12.4.** Haditengerészeti erők, eszközök ismerete. (*Knowledge of naval forces, tools*)
- 12.5.** Szeminárium. 01. Zárthelyi dolgozat. (*Closed thesis. 01. Verification, seminar*)

12.6. Hadiruházati formák és jelzések. (*Forms and signs for military clothing.*)

12.7. Fegyverek, harcjárművek, harceszközök főbb jellemzői, harcászati-technikai adatai. (*Main features of weapons, combat vehicles, combat equipment, technical data of combat.*)

12.8. Szeminárium. 02. Zárthelyi dolgozat. (*Closed thesis. 02. Verification, seminar*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente 5. félév.

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások minimum 75%-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel a tanárral való egyeztetés alapján meghatározott házi dolgozat készítésével pótolható. Az elégtelen jegyet a szorgalmi időszak végéig lehet javítani, ha ez nem sikerül, a tantárgy újbóli felvételére az NKE TVSZ rendelkezései a mérvadók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), a foglalkozások témájából kiselőadás tartása. a nappali képzésben a 12.5., 12.8., foglalkozásokon a ZH dolgozatok megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.7. Az értékelés: beszámoló.

Szóbeli vagy írásbeli beszámoló háromfokozatú értékelés. Nappali munkarendes képzés esetén a beszámoló értékelésének összetevői. A 15. pontban meghatározott ZH-k eredményeinek kerekített számtani átlaga és beszámolón nyújtott szóbeli vagy írásbeli teljesítmény számtani átlaga (aki kiselőadást tartott, a teljesítménye beszámít az értékelésébe). A Tanszék beszámoló felkészülési kérdéseket ad ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik. A beszámoló eredménye a részosztályzatok kerekített átlaga (2.51-4.50-ig megfelelt, 4.51-5.00 kiválóan megfelelt).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kredit megszerzésének feltétele: az aláírás megszerzése és a beszámoló legalább elégséges teljesítése

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Forray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Idegen hadseregek haditechnikai eszközei és harci alkalmazási elvei I-II. kötet.,NKE

17.2 Ajánlott irodalom:

1. FM 100-2-2. The Soviet Army: Specialized Warfare and Rear Area Support. Headquarters Department of the Army. 16 July 1984.

2. FM 100-2-3. The Soviet Army: Troops, Organization, and Equipment. Headquarters Department of the Army. 6 June 1991.

3. OPFOR Smartbook 3. Red Team Army. Forces, Operations and Tactics. 2014. The Lighting Press.

4. Ariana Threat Guide-OPFOR FM 7-100 Series Support Guide. Department of Defense.
5. FM 7-100. Opposing Force Doctrinal Framework and Strategy. Headquarters Department of the Army. May 2003.

Budapest, 2020. január 17.

Horváth Tamás főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA352
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő szakmai felkészítés 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Scouting professional training 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.a** tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet
- 5. A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gulyás László őrnagy, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** összes óraszám:
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (28+0) (28 EA + - SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend
  - 8.2.** heti óraszám: 2
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A felderítőszerv- parancsnok parancsnoki munkája. A felderítőszakasz (felderítőszerv)- parancsnok parancsnoki munkájának sajátosságai. Az infokommunikáció szabályai.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The commander tasks of the commander of a scout unit. The specificities of the commander tasks of the commander. Rules of communication.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
  - Ismeri alapszinten a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai alkalmazási elveit, az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikákat
  - Ismeri alapszinten az adatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati szabályait.

Képességei:

  - Képes a felderítő alegységeknél rendszeresített fegyverzeti eszközök kezelésére, az alegység tűzrendszerének megszervezésére.
  - Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő műszerek szenzorok telepítésére, alkalmazására.
  - Képes célok felderítésére, azonosítására.

Attitűdje:

  - Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Understands the principles, resources, capabilities and limitations of exploration.
- Knows the basic principles of applying ground-based intelligence to combat-level data sources, and the data acquisition techniques used by the data sources.
- Knowledge of the theoretical and practical rules of conducting data mining activities.

Capabilities:

- Ability to install and use general detection equipment, monitoring instruments, sensors at the subunit level.
- Able to handle weapon devices standardized on reconnaissance sub-units and to organize sub-unit fire systems.
- Able to identify and identify targets.....

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures

Autonomy and responsibility:

- Make professional decisions based on your professional skills.
- Formulate suggestions for completing a task.....

11. Előtanulmányi kötelezettségek: HKMTTA356 Felderítő alapozó ismeretek 2.**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

1.1. A felderítő alegység vezetési és irányítási eszközei. (*Command and control tools for the reconnaissance subunit*)

1.2. A felderítő alegység kommunikációjának alapjai. (*The basics of communication of the reconnaissance subunit*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/ a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente / 5. félév**14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tanórák minimum 70%-án való részvétel. A hallgató köteles a foglalkozásokon aktívan részt venni, különös tekintettel az ismeretszintfelmérő, és a szemináriumi foglalkozásokra. A hallgató igazolt okkal (egészségügyi, külföldi képzési, vezénylési) az összes foglalkozás legfeljebb egyharmadáról hiányozhat. Az ezt meghaladó mértékű hiányzások a féléves aláírás megtagadását vonják maguk után. Az igazolt hiányzás következtében elmaradt foglalkozások, ismeretszintfelmérők a tantárgy oktatójával egyeztetett módon pótolhatók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A zárthelyi dolgozatok (zárthelyi dolgozat az 12.1-12.2. tantárgyrészekből) maximális pontszám értéke 25 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 5 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 13, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

25–23 pont 5 (jeles)

22–20 pont 4 (jó)

19-16 pont 3 (közepes)

15-13 pont 2 (elégséges)

A sikertelen félévközi a teljesítmény esetén a TVSZ alkalmazandó a pótlás tekintetében.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.8. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok (zárthelyi dolgozat az 12.1-12.2. tantárgyrészekből) legalább elégséges szintű megírása.

16.9. Az értékelés: vizsgakövetelmény, beszámoló. A beszámoló eredményét a kettő tantárgyrészből külön-külön tett szóbeli vizsgán elért eredmények képezik. Értékelése háromfokozatú minősítéssel történik. Nem megfelelő értékelést kell adni, ha a vizsgázó a tantárgy ismeretanyagát és gyakorlati követelményeit nem képes az alkalmazás szintjén teljesíteni, megfelelő az értékelés, ha a vizsgázó a tantárgy ismeretanyagát és gyakorlati követelményeit az alkalmazás szintjén teljesíti, kiválóan megfelelő értékelést kell adni, ha a vizsgázó a tantárgy ismeretanyagát és gyakorlati követelményeit az alkalmazás szintjén és összefüggéseiben is tudja teljesíteni. Az ismételt vizsgán csak az elégtelen tantárgyrészből kell újra vizsgázni.

16.10. A kreditek megszerzésének feltételei: A kredit megszerzésének feltétele: a vizsgakövetelmény, a beszámoló legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Holndonner Hermann: A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő rendszere működésének elemzése. E-jegyzet. NKE. 2014.
2. Holndonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete. E-jegyzet. ZMNE. 2010.

17.2 Ajánlott irodalom:

1. A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő doktrínája. MH DOSZFT kód:11217.
2. 4/306 A felderítő támogatás elvei és gyakorlata MH DOFT kód:11514 HM HKF 2010.

Budapest, 2020. január 17.

Gulyás László őrnagy
kiemelt gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA353
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő szakmai felkészítés 3.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Scouting professional training 3
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33 % gyakorlat, 67 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, felderítő specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kállai Attila, egyetemi docens, PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: —
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2 + 1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** vegyes tanulási program (*blended learning*)
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja, hogy a honvéd tisztjelöltek megismerjék a geoinformációs támogatás lehetőségeit a felderítő elemző, értékelő és tájékoztató munka során; a katonai gyakorlatban alkalmazott geoinformációs adatok és anyagok jellemző tulajdonságait, felhasználásuk módjait; a terep fogalmát, fajtáit és jellemzőit; a terep tanulmányozásának és értékelésének feladatait és végrehajtását; a képi felderítés alapjait; valamint a katonaföldrajzi tényezők hatásainak értékelési jellemzőit.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the subject is to make cadets familiar with opportunities of geoinformation support in performing analytical, evaluation and dissemination tasks for R&S (Reconnaissance & Surveillance) activities; as well as to provide them with characteristics and uses of different geoinformation data and products applied in military practice; give them detailed knowledge of terrain, as well as its types and characteristics; and get them acquainted with the procedures and tasks of terrain analysis and evaluation; as well as with effects of assessment features of military geographic factors, and basic knowledge of image intelligence.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Ismeri alapszinten az adatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati szabályait. Tudása továbbá kiterjed alapszinten a műveleti területen (valószínűsíthető hadszíntér) előforduló terepakadályok leküzdésének elméletére és gyakorlatára.

Képességei: Képes az adatszerzés alegység szintű megtervezésére, megszervezésére, szinkronizálására és vezetésére. Képes a műveleti tér felderítő előkészítése harcászati szintű elemzéseinek, értékeléseinek elkészítésére.

Attitűdje: Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.

Autonómiája és felelőssége: Projektekben és csoportmunkában a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi, ugyanakkor elfogadja az együttműködés szükségességét is.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: Having knowledge of the theoretical and practical rules to manage data acquiring activities at a basic level. The knowledge also covers the theory and practice of overcoming field obstacles of operational area (probable theater of war).

Capabilities: Ability to plan, organize, synchronize and manage data acquisition at subunit level. Ability to make tactical level analyses and evaluations for the intelligence preparation of the battlefield (IPB).

Attitude: Susceptibility to understanding the features and handling of new recon tools and procedures.

Autonomy and responsibility: Independent, responsible implementation of tasks in projects and teamwork, while accepting the need for collaboration too.

11. Előtanulmányi követelmények: Katonai tereptan és geoinformációs ismeretek (HKMTTA01)

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A terep és alkotóelemei, főbb harcászati tulajdonságai (*Terrain and major land features and its tactical characteristics*)

12.2. A terepelemek katonai tevékenységekre gyakorolt hatásainak vizsgálata (*Analysis of the effects of terrain elements on military activities*)

12.3. A terep tanulmányozásának és értékelésének módszerei és feladatai (*Procedures and tasks of terrain analysis and assessment*)

12.4. A terep tanulmányozásának és értékelésének főbb eszközei (*Tools of terrain analysis and assessment*)

12.5. A terepfelderítés módszerei, eszközei és megszervezése (*Procedures, techniques and organization of reconnaissance and surveillance*)

12.6. Terepvázlatok készítésének szabályai (*Rules of military sketching*)

12.7. A terep tanulmányozása és értékelése harcászati tevékenységek szerint (*Terrain analysis and assessment by combat activities*)

12.8. A terep tanulmányozásának és értékelésének feladatai a gyakorlatban (*Performing terrain analyses and assessments in practice*)

12.9. Az időjárás hatása a felderítésre és más katonai tevékenységekre (*Effect of weather on reconnaissance and other military activities*)

12.10. Katonaföldrajzi értékelések módszerei, eszközei, feladatai és tartalma (*Methods, tools, tasks and content of military geographic assessments*)

12.11. A felderítő elemző, értékelő és a tájékoztató munka térinformatikai támogatása (*GIS support for analytical, evaluation and information reconnaissance*)

12.12. Komplex terepértékelési feladat (terepi adatgyűjtés és feldolgozás) (*Complex field analysis exercise*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozásokon aktívan részt venni, különös tekintettel az ismeretszintfelmérő, a szemináriumi és a gyakorlati foglalkozásokra. A hallgató igazolt okkal (egészségügyi, külföldi képzési, vezénylési) az összes foglalkozás legfeljebb egyharmadáról hiányozhat. Az ezt meghaladó mértékű hiányzások a féléves aláírás megtagadását vonják maguk után. Az igazolt hiányzás következtében elmaradt ismeretközlő foglalkozások konzultáció formájában, az ismeretszintfelmérők a tantárgy oktatójával egyeztetett időpontban pótolhatók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban kidolgozott három alapszintű (1-10. témakörök); és egy komplex (11-12. témakörök) önállóan végrehajtott gyakorlati feladattal, valamint egy alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral történik. Az írásbeli ismeretszint felmérése pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A gyakorlati feladat pontos paramétereit a tantárgy oktatója határozza meg az első foglalkozáson. A feladatok megoldásához a tantárgyi tematikában részletezett ismeretanyag elsajátítása szükséges. Az ismeretanyag eredményes elsajátításához alapvetően a kötelező és az ajánlott szakirodalom használható fel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A kurzus teljesítését igazoló aláírás megszerzésének feltétele a tanórákon való részvétel követelményeinek teljesítése, valamint az ötfokozatú értékeléssel ellenőrzött (a) zárthelyi írásbeli dolgozat; (b) alapszintű gyakorlati feladatmegoldások és (c) komplex gyakorlati feladatmegoldás legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés: A tantárgyi tematikában meghatározott ismeretek a kötelező irodalom és annak feldolgozását segítő ajánlott irodalom, valamint a tanórák, a konzultációk, valamint egyéb ismeretközlő formákban átadott tudásanyag elsajátítási fokának értékelése szóbeli vizsga (beszámoló) formájában, háromfokozatú minősítéssel történik. Ennek során (a) *nem megfelelt* értékelést kell adni, ha a vizsgázó a tantárgy ismeretanyagát és gyakorlati követelményeit nem képes az alkalmazás szintjén teljesíteni; (b) *megfelelt* értékelést kell adni, ha a vizsgázó a tantárgy ismeretanyagát és gyakorlati követelményeit az alkalmazás szintjén teljesíti; (c) *kiválóan megfelelt* értékelést kell adni, ha a vizsgázó a tantárgy ismeretanyagát és gyakorlati követelményeit az alkalmazás szintjén és összefüggéseiben is tudja teljesíteni.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A hallgató élhet a jegymegajánlás lehetőségével is, amennyiben a jegymegajánlás alapját képező eredményeinek összesített értékelése legalább jó (4,00) szintű. A jegymegajánlás alapja minden hallgatónál a zárthelyi írásbeli dolgozatra, valamint az önálló komplex gyakorlati feladatvégrehajtás értékelésére adott érdemjegyek kerekített, az írásbeli ismeretszintfelmérő eredményével súlyozott átlaga. Amennyiben a jegymegajánlás alapját képező eredmény jeles szintű (4,51 fölötti átlag) a hallgatónak kiválóan megfelelt vizsgaeredmény ajánlható meg. A jegymegajánlásban a feltételek hiánya miatt nem részesülő, vagy annak értékét el nem fogadó hallgató a vizsgaidőszakban szóbeli vizsgát (beszámoló) tesz.

A tantárgyhoz rendelt kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább *megfelelt* vizsgaeredmény.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kállai Attila: Térkép- és tereptani alapismeretek. In: Czank László (szerk.) Katonai alapismeretek (tankönyv). Budapest, Zrínyi Kiadó, 2009. ISBN 978-963-327-490-3 (pp. 98-173.)
2. Kállai Attila: A földrajzi tér felderítésének eszközei és módszerei (IMINT, GEOINT). In: Dobák

Imre (szerk.) A nemzetbiztonság általános elmélete. Budapest, Nemzeti Közsolgálati Egyetem, 2014. ISBN 978-615-5305-49-8 (pp. 179-183.)

3. Kállai Attila (geoinformációs támogatás); Siposné Kecskeméthy Klára (katonaföldrajz) szócikkek in Krajnc Zoltán (et al.): Hadtudományi lexikon — Új kötet. Dialóg Campus, Budapest, 2019.
4. A Magyar Honvédségben rendszeresített NATO szabványos és egyéb speciális térképek jelkulcsa. A Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálat kiadványa, 2008.
5. Balatoni Béla (szerk.): Katonai tereptan (Ált/204), Magyar Honvédség Parancsnoksága, 1991.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Für Gáspár: Terepelemzés; in Csengeri János - Krajnc Zoltán (szerk.): A hadtudomány és a hadviselés komplexitása a XXI. században. Nemzeti Közsolgálati Egyetem, 2015.
2. Kállai Attila: Globális helymeghatározó rendszerek (egyetemi jegyzet). ZMNE, 2004.
3. Map Reading and Land Navigation Field Manual 3-25.26 (FM 21-26) Headquarters, Department of the Army, Washington, DC, 20 July 2001.
4. Tuba Zoltán: Az időjárás hatása a katonai műveletekre; in Csengeri János - Krajnc Zoltán (szerk.): A hadtudomány és a hadviselés komplexitása a XXI. században. Nemzeti Közsolgálati Egyetem, 2015.
5. NATO Joint Military Symbology (APP-6C), STANAG 2019 ed. 6, May 2011 (MIL-STD-2525A)

Budapest, 2020. március 11.

Dr. Kállai Attila alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA354
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő eszközismeret és alkalmazás 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** ISR devices and application 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 75 % gyakorlat, 25 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás főhadnagy, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (14 EA + 0 SZ + 42 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Készítse fel a tisztjelölteteket a felderítő alegységeknél alkalmazható optikai, elektro- optikai, rádiótechnikai eszközök, távmérők és szenzorok megismerésére és alkalmazására. A hallgatók ismerjék meg az eszközök felépítését, működését, alkalmazásuk biztonsági rendszabályait, üzemeltetésük, technikai kiszolgálásuk szabályait, kiemelt feladatait.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Prepare the cadets for the application of signal, optical, electro-optical equipments, rangefinders and sensors used by intelligence units. To acquaint the cadets with the operation, maintenance and practical handling of the surveillance, reconnaissance and optical instruments. To acquaint the cadets with the structure, operations, application of its security measures, functioning, technical servicing and major functions of the equipments.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
  - Ismeri alapszinten a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai alkalmazási elveit, az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikákat.
  - Ismeri alapszinten az adatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati szabályait.

Képességei:

  - Képes célok felderítésére, azonosítására.
  - Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő műszerek szenzorok telepítésére, alkalmazására.

- Képes a legáltalánosabban alkalmazott adat- és információvédelmi rendszerek, eszközök magabiztos üzemeltetésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.

Autonómiaja és felelőssége:

- Önellenőrzést végez.
- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.
- Általános felügyelet mellett önállóan végzi és szervezi a részére meghatározott szakmai feladatokat.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the principles, resources, capabilities, and limitations of military intelligence.
- Has a basic knowledge on the application of tactical intelligence data sources and the data acquisition techniques employed by the data sources.
- Knowledge of the theoretical and practical rules of leading data collecting activities.

Capabilities:

- Able to identify targets
- Ability to install and use ISR equipment, monitoring instruments, sensors at the ISR subunit level.
- Is able to operate the most commonly used data and information protection systems and devices with confidence.

Attitude:

- Be receptive to understanding the features and handling of new ISR tools and procedures.
- Recognize the professional skills of his/her subordinates and coordinate their application.

Autonomy and responsibility:

- Self-check.
- Based on his / her professional skills, he / she makes independent decisions during his / her activity
- Make recommendations on how to perform each task.
- Carries out and organizes the professional tasks assigned to him / her independently under general supervision.

11. Előtanulmányi követelmények: HKMTTA356 Felderítő alapozó ismeretek 2.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Optikai / Elektro-optikai felderítő eszközök. (Optical / electro-optical ISR tools.) (10 óra E/36 óra GY)

- 12.1.1. Optikai alapfogalmak. Az optikai felderítő eszközök, fajtái, felosztása.
- 12.1.2. Az optikai eszközök alkalmazásának gyakorlati fogásai.
- 12.1.3. Elektro optikai alapfogalmak. Az elektro optikai eszközök, fajtái, felosztása.
- 12.1.4. Lézeres távolságmérő eszközök típusismerete, alkalmazásuk gyakorlati fogásai.
- 12.1.5. Képrögzítő eszközök típusismerete, alkalmazásuk gyakorlati fogásai.
- 12.1.6. Hőkamerák típusismerete, alkalmazásuk gyakorlati fogásai.
- 12.1.7. Éjjellátó eszközök típusismerete, alkalmazásuk gyakorlati fogásai.
- 12.1.8. Többfunkciós felderítő eszközök típusismerete, alkalmazásuk gyakorlati fogásai.

12.2. Speciális híradó eszközök. (Special signal tools.) (4 óra E/6 óra GY)

- 12.2.1. Speciális híradó berendezések, eszközök, fajtái, felosztása. Híradó berendezések eszközök típusismerete.
- 12.2.2. Híradó berendezések eszközök alkalmazásának gyakorlati fogásai, összeköttetés felvételének gyakorlása.
- 12.2.3. Ellenőrző foglalkozás I-II tárgykörből 1. sz. zárthelyi dolgozat.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

- 15.** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60 %-án kötelező jelen lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A megengedett meghaladó mértékű igazolt hiányzás pótlása beadandó házidolgozattal történik.

16. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban a különböző tantárgyrészekből zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral történik. Az írásbeli ismeretszint felméréő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kétfő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. Robbantási feladatok végrehajtása.

17. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

17.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, a kiadott önálló feladatok elvégzése, valamint a tanórák (elméleti és gyakorlati) minimum 60%-án való részvétel. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

17.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, melyet a fenti tantárgyrészből külön-külön tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi, kialakítása ötfokozatú értékeléssel történik.

17.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges szintű gyakorlati jegy. Sikeres (elégtelennél jobb) gyakorlati jegy javítására nincs lehetőség.

18. Irodalomjegyzék:

18.1. Kötelező irodalom:

1. Orlov: Lézerek a haditechnikában.
2. Jan Boger: A kommandósok fegyverei. ZMNE. 1997. ISBN 9633272874.

17.2 Ajánlott irodalom:

3. Szárazföldi csapatok haditechnikai eszközei. . Tansegédlet. KLFK. 1993.
4. AJP-2.0 Szövetségi összhaderőnemi felderítő doktrína.
5. NATO Szabvány AJP-2.1 A Felderítési Eljárások Szövetségi Összhaderőnemi Doktrínája
6. Az oktatott eszközök használati/kezelési/üzemeltetési utasításai

Budapest, 2020. február 02.

Horváth Tamás főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA361
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Idegen hadseregek-ismerete 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Foreign Armies 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.a** tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás főhadnagy, gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1.** össz óraszám:
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 56 (28 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám nappali munkarend: 4
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Megismertetni a hallgatókkal a gyakorló hadrend felépítésének logikáját az egyes szervezetek főbb összetevőit. A hallgatók az oktatás eredményeként legyenek képesek a harc és harccal kapcsolatos tevékenység főbb normatíváit, elveit, belső összefüggéseit megérteni azokból a szükséges mértékű következtetéseket levonni.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul):

Acquaint the cadets with the logic of the practicing order of battle and main components of the organizations. The cadets should be able to understand the norms, principles and interrelations of the combat- and combat related activities, make conclusions out of them.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri haladó szinten a terrorista, irreguláris, félkatonai szervezetek jellemzőit, haditechnikai eszközeit, felszerelésüket (felismerési jegyeit, megsemmisítési, rongálási, késleltetési lehetőségeit), szervezeti sajátosságait, harci alkalmazási elveit, az aszimmetrikus hadviselés sajátosságait.
- Tudása kiterjed haladó szinten más országok reguláris haderejének jellemzőire, haditechnikai eszközeire (felismerési jegyek, technikai adatok, megsemmisítési, rongálási, késleltetési lehetőségek), szervezeteire (zászlóalj, ezred, dandár) és a kötelékek harci alkalmazási elveire.

Képességei:

- Képes alapszinten a felderített adatok előzetes feldolgozására, értékelésére-elemzésére, továbbítására.
- Képes a műveleti tér felderítő előkészítése harcászati szintű elemzéseinek, értékeléseinek elkészítésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Proaktivitás a felderítési alapadatok megszerzése érdekében.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Knowledge of the theoretical and practical rules of conducting data mining activities.
- He / she is familiar with the characteristics of terrorist, irregular, paramilitary organizations, their military equipment, their equipment (identification, destruction, destruction, delay), their organizational characteristics, the principles of their application, asymmetrical warfare.
- His knowledge covers the capabilities of other countries' regular forces, their military equipment (recognition marks, technical data, destruction, damage, delay), their organizations (battalion, regiment, brigade) and the principles of the military application of ties.

Capabilities:

- It is capable of basic processing, evaluation, analysis and transmission of detected data at a basic level. Able to prepare the operational space reconnaissance for combat-level analysis and evaluation.

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures.
- Proactivity to obtain basic intelligence data.

Autonomy and responsibility:

- Based on his / her professional skills, he / she makes independent decisions during his / her activity
- Make recommendations on how to perform each task.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: HKMTTA351 Felderítő szakmai felkészítés 1.**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):****12.1 Idegen haderők doktrinális elveinek ismerete. (Knowledge of the doctrinal principles of foreign forces.)**

12.1.1. A támadás általános elvei. *General principles of attack.*)

12.1.2. Szeminárium. *(Seminar.)*

12.1.3. Baglyas. (6 óra GY)

12.1.4. A védelem általános elvei. (*General principles of protection.*)

12.1.5. Szeminárium. *(Seminar.)*

12.1.6. A menet általános elvei. *(General principles of the process.)*

12.1.7. A nyugvás általános elvei. *(General principles of rest.)*

12.1.8. Baglyas. (6 óra Gy)

12.1.9. Ellenőrző foglalkozás, 1. sz. zárthelyi dolgozat. *(Inspection Occupation, No. 1 closed thesis)*

12.2 Idegen haderő harcászati objektumainak tevékenysége és azok értékelése. (Activities and evaluation of foreign military combat objects.)

12.2.1. Földi telepítésű nagy pontosságú csapásmérő rendszerek. *(Ground-based high precision impact measuring systems.)*

12.2.2. A vezetési pontok rendszere. *(System of control points.)*

12.2.3. Szeminárium. *(Seminar.)*

12.2.4. A piros fél felderítés elleni rendszerei. *(Red adversary anti-reconnaissance systems.)*

12.2.5. A piros fél különleges harcászati objektumai (kikötő, reptér, logisztikai ellátó pontok). *(Special combat objects of the Red adversary)(harbor, airport, logistics points)*

12.2.6. Szeminárium. *(Seminar.)*

12.2.7. Baglyas. (6 óra GY)

12.2.8. Ellenőrző foglalkozás, 2. sz. zárthelyi dolgozat. *(Inspection Occupation, No. 2 closed thesis)*

12.3. Gyakorlati feladatmegoldás. (*Practical problem solving.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/6. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a hiányzás pótolható az oktató által kijelölt témakörben beadott, legalább elégségesre értékelt házidolgozattal. Az elégtelen jegyet a szorgalmi időszak végéig lehet javítani, ha ez nem sikerül, a tantárgy újbóli felvételére az NKE TVSZ rendelkezései a mérvadók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), a foglalkozások témájából kiselőadás tartása. a nappali képzésben a 12.1.9., 12.2.8., foglalkozásokon a ZH dolgozatok megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.11. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése, az integrált gyakorlati részek legalább elégséges teljesítése.

16.12. Az értékelés: gyakorlati jegy

Értékelését két összetevőből, az év közben megírt zárthelyi dolgozatok átlagának kerekített értékeléséből, valamint a gyakorlati foglalkozásokon szerzett részértékelések átlagának kerekített értékeléséből kell megállapítani úgy, hogy a gyakorlati értékelés eredménye kétszeres súlyozással bírjon.

16.13. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kredit megszerzésének feltétele: az aláírás és a gyakorlati jegy legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1 Kötelező irodalom:

1. Dr. Forray László, Holdonner Hermann, Német Tamás: Idegen hadseregek haditechnikai eszközei és harci alkalmazási elvei I-II. kötet.

17.2 Ajánlott irodalom:

1. FM 100-2-1 The Soviet Army Operations and Tactics. Headquarters Department of the Army, 16 July 1984.
2. OPFOR Smartbook 3. Red Team Army, Forces, Operations and Tactics, 2014. The Lighting Press,
1. Opposing Force Student Handout, ICCG, August 2002.
2. FM 100-2-2. THE SOVIET ARMY: Specialized Warfare and Rear Area Support. Headquarters Department of the Army, 16 July 1984.
3. COIN Handbook FM 3-24, Headquarters Department of the Army, 2006.
4. FM 7-100.1. Opposing Force Operations, Headquarters Department of the Army 27 December 2004.

Budapest, 2020. január 17.

Horváth Tamás főhadnagy
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA362
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő szakmai felkészítés 5.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Scouting professional training 5.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2.a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet
5. **A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gulyás László őrnagy, gyakorlati oktató.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám:
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (28+0) (28 EA + - SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend
  - 8.2. heti óraszám: 2
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A felderítőszerv- parancsnok parancsnoki munkája. A felderítőszakasz (felderítőszerv)- parancsnok parancsnoki munkájának sajátosságai a felderítési feladat vételétől a felderítés befejezése utáni tevékenységig.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The commander tasks of the commander of a scout unit. The specificities of the commander tasks of the commander of a scout platoon (scout unit) from receiving the mission till the activities after the completion of the scouting.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
  - Ismeri alapszinten a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai alkalmazási elveit, az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikákat
  - Ismeri alapszinten az adatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati

szabályait.

Képességei:

- Képes a felderítő alegységeknél rendszeresített fegyverzeti eszközök kezelésére, az alegység tűzrendszerének megszervezésére.
- Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő műszerek szenzorok telepítésére, alkalmazására.
- Képes célok felderítésére, azonosítására.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.

Autonómiaja és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the principles, resources, capabilities and limitations of exploration.
- Knows the basic principles of applying ground-based intelligence to combat-level data sources, and the data acquisition techniques used by the data sources.
- Knowledge of the theoretical and practical rules of conducting data mining activities.

Capabilities:

- Ability to install and use general detection equipment, monitoring instruments, sensors at the subunit level.
- Able to handle weapon devices standardized on reconnaissance sub-units and to organize sub-unit fire systems.
- Able to identify and identify targets.....

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures

Autonomy and responsibility:

- Make professional decisions based on your professional skills.
- Formulate suggestions for completing a task.....

11. Előtanulmányi kötelezettségek: HKMTTA355 Felderítő alapozó ismeretek 1.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

13.1. A felderítőszerv- parancsnok parancsnoki munkája. The commander tasks of the commander of a scout unit. (14 óra E)

13.2. A harc- és tűzvezetés alapjai. The battle- and fire command of the scout unit (14 óra E)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/ a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/ 6. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák minimum 70%-án való részvétel. A hallgató köteles a foglalkozásokon aktívan részt venni, különös tekintettel az ismeretszintfelmérő, és a szemináriumi foglalkozásokra. A hallgató

igazolt okkal (egészségügyi, külföldi képzési, vezénylési) az összes foglalkozás legfeljebb egyharmadáról hiányozhat. Az ezt meghaladó mértékű hiányzások a féléves aláírás megtagadását vonják maguk után. Az igazolt hiányzás következtében elmaradt foglalkozások, ismeretszintfelmérők a tantárgy oktatójával egyeztetett módon pótolhatók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A zárthelyi dolgozatok (zárthelyi dolgozat az 12.1-12.2. tantárgyrészekből) maximális pontszám értéke 25 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 5 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 13, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

25–23 pont 5 (jeles)

22-20 pont 4 (jó)

19-16 pont 3 (közepes)

15-13 pont 2 (elégséges)

Legalább 30 oldalas a tantárgy témájához kapcsolódó házi dolgozat elkészítése, értékelése ötfokozatú.

A mulasztott félévközi feladat vagy sikertelen félévközi a teljesítmény akkor a TVSZ alkalmazandó a pótlás tekintetében.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.14. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok (zárthelyi dolgozat az 12.1-12.2. tantárgyrészekből) legalább elégséges szintű megírása, valamint egy legalább 30 oldalas a tantárgy témájához kapcsolódó házi dolgozat elkészítése legalább elégséges (2) értékeléssel.

16.15. Az értékelés: vizsgakövetelmény, beszámoló. A beszámoló osztályzatát a három tantárgyrészből külön-külön tett szóbeli vizsgán elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármely tantárgyrészből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) beszámoló osztályzatot jelent. Az ismételt vizsgán csak az elégtelen tantárgyrészből kell újra vizsgázni

16.16. A kreditek megszerzésének feltételei: A kredit megszerzésének feltétele: a vizsgakövetelmény, a beszámoló legalább elégséges teljesítése.

17. rodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

3. Holndonner Hermann: A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő rendszere működésének elemzése. E-jegyzet. NKE. 2014.
4. Holndonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete. E-jegyzet. ZMNE. 2010.

17.2. Ajánlott irodalom:

3. A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő doktrínája. MH DOSZFT kód:11217.

4. 4/306 A felderítő támogatás elvei és gyakorlata MH DOFT kód:11514 HM HKF 2010.

Budapest, 2020. január 17.

Gulyás László őrnagy
gyakorlati oktatósk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA363
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő szakmai felkészítés 4.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Scouting professional training 4.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 81 % gyakorlat, 29 % elmélet
- 5. A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás főhadnagy, gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1.** nappali munkarend: 96 (28 EA + 0 SZ + 70 GY)
    - 8.1.2.** levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2+5
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az „Ejtőernyős alkalmas” orvosi minősítéssel rendelkezők számára:

Megtanítani és elsajátíttatani a kiképzésre jelentkezett honvéd tisztjelöltekkel a Magyar Honvédségben rendszeresített alapejtőernyők technikai adatait, kezelésének rendszabályait, a tevékenység rendjét ejtőernyős ugrások végrehajtása során. Legyenek képesek nappal, egyszerű terepre, felszerelés nélkül ejtőernyős ugrások végrehajtására (15d). A továbbképzés során legyenek képesek éjszaka, bonyolult terepre, teljes felszereléssel történő ugrás végrehajtására.

Az „Ejtőernyős alkalmas” orvosi minősítéssel nem rendelkezők számára:

Megtanítani a speciális felderítő eszköz- és technikai ismeret alapjait. Amennyiben a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokság nem tud biztosítani légi járművet az ejtőernyős képzésre, akkor mindenki az „Ejtőernyős alkalmas” orvosi minősítéssel nem rendelkező rendelkezők számára meghatározott tantárgyrészt teljesíti.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The For cadets with „Airborne capable” medical qualification:

Teach and make the cadets who applied for training to acquire the technical specifications, handling measures of the basic parachutes in service of the Hungarian Defence Forces, and the order of actions during parachute jumps. Be able to carry out 15 static line parachute jumps during daylight,

on simple terrain, without combat gears. During the advance training be able to carry out parachute jumps at night, on complex terrain, with full combat gear.

For cadets without „Airborne capable” medical qualification:

Teach the cadets the basics of the special intelligence equipment and device knowledge. If the Hungarian Defence Forces Joint Forces Command is not able to provide air vehicle for the airborne training, every cadets.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul): A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:

Tudása:

- Ismeri haladó szinten a rendszeresített ejtőernyők kezelését, irányítását.

Képességei:

- Alkalmas a Magyar Honvédségben rendszeresített ejtőernyővel történő kijuttatásra és alkalmazásra.

Attitűdje:

- Magasfokú hivatástudat, szilárd akaratérő, kitartás, fegyelmezett munkavégzési készség jellemzi fokozott pszichikai és fizikai körülmények között is.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- He / she is familiar with the handling and management of regular parachutes.

Capabilities:

- To be suitable for parachuting and application in the Hungarian Defense Forces.

Attitude:

- He / she characterized by a high sense of duty, a strong willpower, perseverance, and a disciplined ability to work under increased psychic and physical conditions.

Autonomy and responsibility:

- Based on his / her professional skills, he / she makes independent decisions during his / her activity
- Make recommendations on how to perform each task.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

Az „Ejtőernyős alkalmas” orvosi minősítéssel rendelkezők számára:

12.1. Ejtőernyős elmélet. (*Parachute theory.*) (24 óra E)

12.2. Ejtőernyő ismeret. (*Parachute knowledge.*) (2 óra E)

12.3. Ejtőernyő anyagismeret és hajtogatás. (*Parachute Material Knowledge and Folding.*) (2 óra E/10 óra GY)

12.4. Földi felkészítő gyakorlatok. (*Ground preparation exercises.*) (20 óra GY)

12.5. Ejtőernyős ugrások végrehajtása. (*Perform parachute jumps.*) (40 óra GY)

Az „Ejtőernyős alkalmas” orvosi minősítéssel nem rendelkezők számára:

12.1. Speciális felderítő eszköz ismeretek. (*Advanced intelligence tool knowledge.*) (18 óra E/10 óra GY)

12.2. Szárazföldi, légi és vízi kijuttatási módok ismeretének elmélete és gyakorlata. (*Theory and practice of knowledge of land, air and water application methods.*) (10 óra E/10 óra GY)

12.3. Gyakorlati foglalkozások végrehajtása terepen. (*Practical training in the field.*) (50 óra GY)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 80 %-án kötelezően jelen kell lennie a hallgatónak. A kiképzés jellege miatt max. 20 % hiányzás engedhető meg (01 nap). Ennél nagyobb % a kiképzés befejezését jelenti. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A hiányzás pótolható az oktató által kijelölt témakörben beadott, legalább elégségesre értékelt házidolgozattal.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A teljes ismeretanyag elsajátítását a honvéd tisztjelöltek speciális vizsgáztatás keretében igazolják a kurzus befejezését követően, mely gyakorlati jegyben nyilvánul meg. Elméleti/írásbeli és gyakorlati vizsga. A honvéd tisztjelölt tevékenységét a vizsgáztatásra kijelölt bizottság értékeli. A vizsga értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen vizsga egyszer javítható.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy

Szóbeli/írásbeli és gyakorlati jegy háromfokozatú értékelés. A 15. pontban meghatározott vizsgákon nyújtott szóbeli/írásbeli és gyakorlati teljesítmény számtani közepe. A Tanszék beszámoló felkészülési kérdéseket ad ki. A vizsga tartalmát az előadásokon elhangzottak és a gyakorlati foglalkozások anyagai képezik. A beszámoló eredménye a részosztályzatok kerekített átlaga (2.51-4.50-ig megfelelt, 4.51-5.00 kiválóan megfelelt).

Az elméleti/írásbeli és gyakorlati vizsgáztatás értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). A gyakorlati ismeretek elsajátításának mérése (ejtőernyős földi felkészítő szerek, gyorsleoldó zár, vízre érkezés stb): Gyakorlati végrehajtás, vizsga. Megfelelő szint teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a speciális elméleti/írásbeli és gyakorlati vizsgák eredményes teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Forray László: Ejtőernyős kiképzés (Elmélet). ZMNE. 2004.
2. Forray László: Ejtőernyős kiképzés (Gyakorlat). ZMNE. 2004.
3. Dr. Forray László, Holdonner Hermann, Német Tamás: Felderítő szakmai felkészítés [Intelligence professional preparation].

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Simóné - Dr. Ordódy, Kasza: Repülés motor nélkül Sport, ISBN: 0489003128483. 1984.
2. Dombi Lőrinc: Selyempupolák Zrínyi Kiadó, Budapest, 1993.
3. Tóth Lóránd: Ejtőernyős deszant Zrínyi Kiadó, Budapest, 1987.

Budapest, 2020. január 17.

Horváth Tamás főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA364
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő eszközismeret és alkalmazás 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** ISR devices and application 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás főhadnagy gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Készítse fel a tisztjelölteteket a felderítő alegységeknél alkalmazható optikai, elektro- optikai, rádiótechnikai eszközök, távmérők és szenzorok megismerésére és alkalmazásukra. A hallgatók ismerjék meg az eszközök felépítését, működését, alkalmazásuk biztonsági rendszabályait, üzemeltetésük, technikai kiszolgálásuk szabályait, kiemelt feladatait.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Prepare the cadets for the application of signal, optical, electro-optical equipments, rangefinders and sensors used by intelligence units. To acquaint the cadets with the operation, maintenance and practical handling of the surveillance, reconnaissance and optical instruments. To acquaint the cadets with the structure, operations, application of its security measures, functioning, technical servicing and major functions of the equipments.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
  - Ismeri alapszinten a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai alkalmazási elveit, az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikákat.
  - Ismeri alapszinten az adatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati szabályait.

Képességei:

  - Képes célok felderítésére, azonosítására.
  - Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő műszerek szenzorok telepítésére, alkalmazására.

- Képes a legáltalánosabban alkalmazott adat- és információvédelmi rendszerek, eszközök magabiztos üzemeltetésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.

Autonómiája és felelőssége:

- Önellenőrzést végez.
- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.
- Általános felügyelet mellett önállóan végzi és szervezi a részére meghatározott szakmai feladatokat.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the principles, resources, capabilities, and limitations of military intelligence.
- Has a basic knowledge on the application of tactical intelligence data sources and the data acquisition techniques employed by the data sources.
- Knowledge of the theoretical and practical rules of leading data collecting activities.

Capabilities:

- Able to identify targets
- Ability to install and use ISR equipment, monitoring instruments, sensors at the ISR subunit level.
- Is able to operate the most commonly used data and information protection systems and devices with confidence.

Attitude:

- Be receptive to understanding the features and handling of new ISR tools and procedures.
- Recognize the professional skills of his/her subordinates and coordinate their application.

Autonomy and responsibility:

- Self-check.
- Based on his / her professional skills, he / she makes independent decisions during his / her activity
- Make recommendations on how to perform each task.
- Carries out and organizes the professional tasks assigned to him / her independently under general supervision.

11. Előtanulmányi követelmények: HKMTTA354 Felderítő eszközismeret és alkalmazás 1.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Multifunkciós felderítő eszközök. (*Multifunctional intelligence tools.*) (12 óra E/16 óra GY)

12.2. Szoftver alkalmazás és felderítő jelentések készítésének alapjai. (*Software application and the fundamentals of creating intelligence reports.*) (16 óra E/12 óra GY)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60 %-án kötelező jelen lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A megengedett meghaladó mértékű igazolt hiányzás pótlása beadandó házidolgozattal történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban a különböző tantárgyrészekből zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kétféle alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 15, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy

A gyakorlati jegy osztályzatát a 12.1-12.2. tantárgyrészből tett szóbeli vizsgán elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármely tantárgyrészből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. Az ismételt vizsgán csak az elégtelen tantárgyrészből kell újra vizsgázni.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése a vizsgakövetelmény, a tantárgy legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. NATO Szabvány AJP-2.1 A Felderítési Eljárások Szövetségi Összhaderőnemi Doktrínája
2. Az oktatott eszközök használati/kezelési/üzemeltetési utasításai.

17.3 Ajánlott irodalom:

1. Szárazföldi csapatok haditechnikai eszközei.. Tansegédlet. KLKF. 1993.
2. Orlov: Lézerek a haditechnikában..
3. Jan Boger: A kommandósok fegyverei. ZMNE. 1997. ISBN 9633272874.
4. AJP-2.0 Szövetségi összhaderőnemi felderítő doktrína.

Budapest, 2020. február 02.

Horváth Tamás főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA371
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Idegen hadseregek-ismerete 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Foreign Armies 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 23% gyakorlat, 67% elmélet.
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás főhadnagy gyakorlati oktató..
- 8. A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 3
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Megismertetni a hallgatókkal a Világ és Európa katonai nagyhatalmainak, valamint a környező országok katonai stratégiáit, katonai doktrínáit, fegyveres erőinek felépítését és fejlesztésének irányait, a gyakorló hadrend felépítésének logikáját az egyes szervezetek főbb összetevőit. A hallgatók az oktatás eredményeként legyenek képesek felismerni(azonosítani) a meghatározott ország csoport haderőinek felségjelzéseit, rendfokozati és fegyvernemi jelzéseit, fegyvereinek fegyverrendszereinek és főbb harci technikájának típusait. Legyenek képesek országok, szervezetek, szövetségek felderítő értékelésére szimmetrikus és aszimmetrikus körülmények között.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The military strategics, doctrines, structure, development, the logic of the practicing order of battle, components of the organizations of the World's and Europe's great powers' and the neighbouring countries' military. Be able to identify the insignias, weapons, weapon systems, and types of main military equipment of the specified group countries. Be able to produce intelligence analysis of countries, organizations, alliances in conventional and unconventional circumstances.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri haladó szinten a terrorista, irreguláris, félkatonai szervezetek jellemzőit, haditechnikai eszközeit, felszerelésüket (felismerési jegyeit, megsemmisítési, rongálási, késleltetési lehetőségeit), szervezeti sajátosságait, harci alkalmazási elveit, az aszimmetrikus hadviselés sajátosságait.
  - Tudása kiterjed haladó szinten más országok reguláris haderejének jellemzőire, haditechnikai eszközeire (felismerési jegyek, technikai adatok, megsemmisítési, rongálási, késleltetési lehetőségek), szervezeteire (zászlóalj, ezred, dandár) és a kötelékek harci

alkalmazási elveire.

Képességei:

- Képes alapszinten a felderített adatok előzetes feldolgozására, értékelésére-elemzésére, továbbítására.
- Képes a műveleti tér felderítő előkészítése harcászati szintű elemzéseinek, értékeléseinek elkészítésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Proaktivitás a felderítési alapadatok megszerzése érdekében.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Knowledge of the theoretical and practical rules of conducting data mining activities.
- He / she is familiar with the characteristics of terrorist, irregular, paramilitary organizations, their military equipment, their equipment (identification, destruction, destruction, delay), their organizational characteristics, the principles of their application, asymmetrical warfare.
- His knowledge covers the capabilities of other countries' regular forces, their military equipment (recognition marks, technical data, destruction, damage, delay), their organizations (battalion, regiment, brigade) and the principles of the military application of ties.

Capabilities:

- It is capable of basic processing, evaluation, analysis and transmission of detected data at a basic level. Able to prepare the operational space reconnaissance for combat-level analysis and evaluation.

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures.
- Proactivity to obtain basic intelligence data.

Autonomy and responsibility:

- Based on his / her professional skills, he / she makes independent decisions during his / her activity
- Make recommendations on how to perform each task.

11. Előtanulmányi követelmények: HKMTTA361 Idegen hadseregek-ismerete 1.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Más országok felderítő értékelése. (Exploratory evaluation of other countries.)

(28 óra E/14 óra GY)

12.1.1. A felderítő értékelés lépései, módszerei. (Steps and methods of exploratory evaluation.)

(6 óra E/ 6 óra GY)

12.1.2. Egy ország komplex felderítő értékelése. (A complex exploratory assessment of a country.)

(18 óra E/ 2 óra GY)

12.1.3. Szeminárium. (Seminar.) (2 óra E)

12.1.4. Ellenőrző foglalkozás, 1. sz. zárthelyi dolgozat. (Inspection Occupation, No. 1 closed thesis.) (2 óra E/ 6 óra GY)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Amennyiben a hallgató az

elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a hiányzás pótolható az oktató által kijelölt témakörben beadott, legalább elégségesre értékelt házidolgozattal. Az elégtelen jegyet a szorgalmi időszak végéig lehet javítani, ha ez nem sikerül, a tantárgy újbóli felvételére az NKE TVSZ rendelkezései a mérvadók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), a foglalkozások témájából kiselőadás tartása. A nappali képzésben a 12.1.4. foglalkozáson a ZH dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható. A Kollokvium a félév anyagából történő számonkérés írásos és szóbeli formában.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése, az integrált gyakorlati részek legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy.

A gyakorlati jegy osztályzatát a 12.1.1. – 12.1.2. tantárgyrészből tett szóbeli vizsgán elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármely tantárgyrészből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) beszámoló osztályzatot jelent. Az ismételt vizsgán csak az elégtelen tantárgyrészből kell újra vizsgázni. Az elégtelen jegyet a szorgalmi időszak végéig lehet javítani, ha ez nem sikerül, a tantárgy újbóli felvételére az NKE TVSZ rendelkezései a mérvadók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kredit megszerzésének feltétele: az aláírás, a kollokvium legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Forray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Idegen hadseregek haditechnikai eszközei és harci alkalmazási elvei. [Foreign armies military equipments and principles of combat application]. I-II. kötet.
2. A harcterület felderítő előkészítése Saját jegyzet

17.2. Ajánlott irodalom:

1. A Fegyverzet ellenőrzési Hivatal éves összefoglaló kiadványai
2. Interneten elérhető országok biztonságpolitikája, védelempolitikája
3. COIN Handbook. FM 3-24, Headquarters Department of the Army, 2006
4. STANAG 2077.

Budapest, 2020. január 17.

Horváth Tamás főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA372
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactical military intelligence 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 5 kredit
  - 4.2.a** tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke : 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gulyás László őrnagy, gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** összes óraszám:
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 70 (42+28) (42 EA + - SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend
  - 8.2.** heti óraszám: 5
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szárazföldi és légi felderítés harcászati szintű adatforrásainak (csapatfelderítés; mélységi (különleges) felderítés; harcászati hírszerzés (HUMINT); képfelderítés (IMINT) stb.) alkalmazási elveinek ismerete. Az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikák és az adatszerzési tevékenységek vezetésének ismerete. Az összefegyvernemi egységek támadóharcának felderítő támogatása. Az összefegyvernemi egységek védelmi harcának felderítő támogatása. A csapatok mozgásának és a nyugvás felderítő támogatása. A nem háborús katonai műveletek felderítő támogatásának sajátosságai. Harcászati zárófoglalkozás (A felderítő alegység /-szerv parancsnok parancsnoki munkájának gyakorlása).

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The principles of the application of the ISR resources of the land and aerial intelligence (Scout, long range (special) reconnaissance, HUMINT, IMINT, etc.). The knowledge of the intelligence collection techniques applied by the sources, and the command of the collection activities. The intelligence support of the combined arms units attack. The intelligence support of the combined arms units defense. The intelligence support of the movement and resting of the units. The specificity of intelligence support in crisis response operations. Tactical closing session (Practicing the commander task of the commander of the military intelligence unit).

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
- Ismeri alapszinten a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai alkalmazási elveit, az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikákat
- Ismeri alapszinten az adatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati szabályait.

- Ismeri általánosan a felderítő törzsmunka alapjait szakasz, század, zászlóaljszinten

Képességei:

- Képes a felderítő alegységeknél rendszeresített fegyverzeti eszközök kezelésére, az alegység tűzrendszerének megszervezésére.
- Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő műszerek szenzorok telepítésére, alkalmazására.
- Képes célok felderítésére, azonosítására.
- Képes a csapat-, mélységi felderítő szakasz szintű alegység parancsnoki munkaköreinek ellátására.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.
- Általános felügyelet mellett önállóan végzi és szervezi a részére meghatározott szakmai feladatokat.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the principles, resources, capabilities and limitations of exploration.
- Knows the basic principles of applying ground-based intelligence to combat-level data sources, and the data acquisition techniques used by the data sources.
- Knowledge of the theoretical and practical rules of conducting data mining activities.
- Knows the basics of reconnaissance staffing at section, company, battalion level.

Capabilities:

- Ability to install and use general detection equipment, monitoring instruments, sensors at the subunit level.
- Able to handle weapon devices standardized on reconnaissance sub-units and to organize sub-unit fire systems.
- Able to identify and identify targets.
- Able to undertake command duties for the team, depth reconnaissance unit.

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures.
- Recognize the professional skills of your subordinates and coordinate their application.

Autonomy and responsibility:

- Make professional decisions based on your professional skills.
- Formulate suggestions for completing a task.
- Under his / her general supervision, he / she independently carries out and organizes the professional tasks assigned to him / her.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: HKMTTA355 Felderítő alapoó ismeretek 1.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A támadó harc (hadművelet) felderítő támogatása. (*Intelligence Support for Offensive Combat Operation*) (10 óra E)

- A felderítő alegység (-szerv) feladatai az előrevonás (átcsoportosítás) végrehajtása során. (2 óra E)
- A felderítő alegység (-szerv) feladatai a roham megindításától az átjutás végrehajtásáig. (2 óra E)
- A felderítő alegység (-szerv) feladatai a mélységi terület felderítése során. (2 óra E)
- A felderítő alegység (-szerv) feladatai az ellenség ellenlökésének felderítése során. (2 óra E)
- A felderítő alegység (-szerv) feladatai a saját csapatokhoz történő csatlakozás során. (2 óra E)
- 12.2. A védelmi harc (hadművelet) felderítő támogatása. *Intelligence (Support for defense Combat Operation)* (12 óra E)
- Az összfégyvernemi egységek védelmi harcának felderítő támogatása (2 óra E)
- A földi telepítésű felderítő rendszer feladatai a védelmi harcra történő szétbontakozás időszakában. (2 óra E)
- Az előrevonást és szétbontakozást végrehajtó erők felderítésének feladatai. (2 óra E)
- Felderítés sajátosságai a biztosítási övben. (2 óra E)
- Az ellenlökés felderítésének feladatrendszer. (2 óra E)
- Témazáró szeminárium az 01-06 foglalkozás anyagából (zárhelyi dolgozat) (2 óra)
- 12.3. A csapatok mozgásának és a nyugvás felderítő támogatása. *Intelligence support for team movement and rest* (4 ó E, 6 ó GY)
- A felderítő alegységek (-szervek) feladatai és tevékenysége menetvonalak felderítése folyamán. (1 óra E)
- A felderítő alegységek (-szervek) feladatai és tevékenysége ÖPK helyének felderítése folyamán. (1 óra E)
- A felderítő alegységek (-szervek) feladatai és tevékenysége ÖPK helyének biztosítása folyamán. (1 óra E)
- Menetvonal felderítésének megtervezése. (6 óra GY)
- Témazáró szeminárium az 01-04 foglalkozás anyagából (zárhelyi dolgozat). (1 óra)
- 12.4. A nem háborús katonai műveletek felderítő támogatása. (*Reconnaissance support for non-war military operations.*) (10 óra E)
- A nem háborús katonai műveletek felderítő támogatásának sajátosságai. (2 óra E)
- Felderítési feladatok sajátosságai terület felderítésekor. (1 ó E)
- Felderítési feladatok sajátosságai konvoj kísérésekor. (1 óra E)
- Felderítési feladatok sajátosságai CP és OP szolgálatban. (1 ó E)
- Felderítési feladatok sajátosságai VIP személyek kísérésekor. (1 óra E)
- Felderítési feladatok sajátosságai körözött személyek felkutatásakor. (2 óra E)
- Témazáró szeminárium az 01-06 foglalkozás anyagából (zárhelyi dolgozat). (2 óra)
- 12.5. Harcászati zárófoglalkozás (A felderítő alegység /-szerv parancsnok parancsnoki munkájának gyakorlása). (*Tactical closing exercise*) (0 óra E/28 óra GY)
- A felderítő alegységek tevékenysége ÖPK- ben (biztosítási terv elkészítése, az általános és közvetlen felkészülés rendszabályainak kidolgozása). (6 óra)
- Parancsnoki munka a felderítési feladatok vételétől a készenlét eléréséig. A felderítőszerv parancsnok harcparancsa. (6 óra GY)
- Parancsnoki munka a készenlét elérésétől a felderítési feladatok befejezéséig. (16 óra GY)
- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente / 7. félév**
- 14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**
- A tanórák minimum 60%-án való részvétel, a harcászati zárófoglalkozás teljesítése. A hallgató köteles a foglalkozásokon aktívan részt venni, különös tekintettel az ismeretszint felmérő, a szemináriumi és a gyakorlati foglalkozásokra. A hallgató igazolt okkal (egészségügyi, külföldi képzési, vezénylési) az összes foglalkozás legfeljebb 40%- ról hiányozhat. Az ezt meghaladó mértékű hiányzások a féléves aláírás megtagadását vonják maguk után. Az igazolt hiányzás

következtében elmaradt foglalkozások, ismeretszint felmérők a tantárgy oktatójával egyeztetett módon pótolhatók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A zárthelyi dolgozatok (zárthelyi dolgozat az 12.1-12.2-12.4. tantárgyrészekből) maximális pontszám értéke 25 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 5 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 13, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

25–23 pont 5 (jeles)

22-20 pont 4 (jó)

19-16 pont 3 (közepes)

15-13 pont 2 (elégséges)

A harcászati zárófoglalkozás teljesítése, értékelése kétfokozatú (teljesítette, nem teljesítette). Megismétlésére az adott félévben nincs lehetőség.

A mulasztott félévközi feladat vagy sikertelen félévközi a teljesítmény akkor a TVSZ alkalmazandó a pótlás tekintetében.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok (zárthelyi dolgozat az 12.1-12.2-12.4. tantárgyrészekből) legalább elégséges szintű megírása, a harcászati zárófoglalkozás teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Értékelését két összetevőből, az év közben megírt zárthelyi dolgozatok átlagának kerekített értékeléséből valamint a gyakorlati foglalkozásokon szerzett értékelések átlagának kerekített értékeléséből kell megállapítani úgy, hogy a gyakorlati értékelés eredménye kétszeres súlyozással bírjon.

16.3. A kreditekmegszerzésének feltételei:

A kredit megszerzésének feltétele: aláírás és a gyakorlati jegy legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Holndonner Hermann: A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő rendszere működésének elemzése. E-jegyzet. NKE. 2014.
2. Holndonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete. E-jegyzet. ZMNE. 2010.
3. A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő doktrínája. MH DOSZFT kód:11217.
4. 4/306 A felderítő támogatás elvei és gyakorlata MH DOFT kód:11514 HM HKF 2010

17.2. Ajánlott irodalom:

1. AJP 2.0 Szövetségi összhaderőnemi felderítő doktrína.
2. Héjja István, Holndonner Hermann, Füzesi Ottó: Hadtest felderítő törzs parancsnoki munkasorrendjének vizsgálata (G2). 2000.
3. Ranger Handbook.SH 21-76, United States Army. Fort Benning 2000.
4. COIN Handbook. FM 3-24. Headquarters Department of the Army. 2006.

Budapest, 2020. január 17.

Gulyás László őrnagy
gyakorlati oktatósk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA373
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Speciális felderítő ismeret
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Special ISR skills
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 77 % gyakorlat, 33 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás főhadnagy gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 84 (28 EA + 0 SZ + 56 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 6
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A honvéd tisztjelöltek számára olyan korszerű elméleti és gyakorlati ismeretek átadása, jártasságok és készségek kialakítása, amely birtokában képesek leendő szakterületüket magas szinten művelni, a rájuk bízott szakmai feladatokat maradéktalanul megoldani. A felderítési feladatok végrehajtásának és vezetésének megtanítása a normál körülményektől eltérő hatások közepette.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The provide for the intelligence cadets state of the art theoretical and practical knowledge, shaping routine and skill, with the cadets will be able to execute their tasks at a high level. To teach to cadets to execute and lead intelligence tasks in unusual environments. To teach and train the cadets for the specialities of the commander tasks of the intelligence platoon (unit) during the planning, organization and commanding of the execution of the special intelligence task.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait
  - Tudása továbbá kiterjed alapszinten a műveleti területen (valószínűsíthető hadszíntér) előforduló terepakadályok leküzdésének elméletére és gyakorlatára.

Képességei:

  - Képes célok felderítésére, azonosítására.
  - Képes alapszinten a felderítő szervek különböző kijuttatási és bevonási módjainak, megtervezésére, megszervezésre, a végrehajtás vezetésére, az „Ejtőernyős alkalmas” orvosi minősítéssel rendelkezők alkalmasak a Magyar Honvédségben rendszeresített ejtőernyővel

történő kijuttatásra és alkalmazásra.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.

Autonómiaja és felelőssége:

- Önellenőrzést végez.
- Felelősséget visel a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai-jogi-etikai normák és szabályok betartása terén.
- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.
- Képes egyének és csoportok felelősségteljes, reális értékelésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the principles, resources, capabilities, and limitations of military intelligence.
- It also covers the basic theory and practice of overcoming field obstacles in the area of operation (probable theater).

Capabilities:

- Able to identify targets
- Able to plan, organize, lead the implementation of various means of application and engagement of reconnaissance organs, and those with "Airborne capable " medical certification are eligible for parachuting and airborne application in the Hungarian Defense Forces

Attitude:

- Be receptive to understanding the features and handling of new ISR tools and procedures.
- Recognize the professional skills of his/her subordinates and coordinate their application.

Autonomy and responsibility:

- Self-check.
- Responsible for complying with professional, legal and ethical standards and regulations relating to his / her work and conduct.
- Based on his / her professional skills, he / she makes independent decisions during his / her activity
- Make recommendations on how to perform each task.
- Able to make responsible and realistic assessments of individuals and groups.

11. Előtanulmányi követelmények: HKMTTA352 Felderítő szakmai felkészítés 2.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Felderítő alegységek tevékenysége hegyi akadályok leküzdésekor. (*Activity of reconnaissance units during overcoming obstacles in mountainous environment*)

12.1.1. Hegyi akadályok osztályozása, hatásuk az összefegyvernemi harcra és a felderítésre.

12.1.2. A felderítő alegység speciális hegyi felszerelése, azok alkalmazásának elmélete.

12.1.3. Témazáró szeminárium az 01-02 foglalkozás anyagából (zárhelyi dolgozat).

12.1.4. A felderítő alegység speciális hegyi felszerelése, azok alkalmazásának gyakorlata.

12.2. Speciális robbantási ismeretek. (*Special demolition knowledge*)

12.2.1. A felderítőszervek által végrehajtandó robbantási feladatok elmélete.

12.2.2. Robbantás, általános alapismeretek, anyagismeret. Robbantás biztonsági rendszabályai. Gyújtási módok. (Tűzzel való gyújtás, villamos gyújtás, NONEL rendszer)

12.2.3. Témazáró szeminárium az 01 – 02 foglalkozás anyagából (robbantási vizsga)

12.2.4. Földrobbantás.

12.2.5. Szerkezeti elemek robbantása.

12.2.6. Átjáró nyitás nyújtott töltettel.

12.2.7. Témazáró gyakorlati foglalkozás a 2. 4-2. 6 foglalkozás anyagából.

12.3. Felderítés különleges viszonyok között (*Reconnaissance in special circumstances*)

12.3.1. A lakott települések, ipari körzetek, az urbanizáció hatásai a felderítésre

12.3.2. Az erdős- hegyes körzetek hatásai a felderítésre

12.3.3. A vízi akadályok hatásai a felderítésre

12.3.4. A sivatagi környezet hatásai a felderítésre

12.3.5. A téli alpesi környezet és akadályok hatásai a felderítésre

12.3.6. Témazáró foglalkozás a 01-05 foglalkozás anyagából. Zárthelyi dolgozat

12.4. Adatszerzési eljárások (*Information collection procedures*)

12.4.1. HUMINT felderítési ág bemutatása

12.4.2. IMINT felderítési ág bemutatása

12.4.3. SIGINT felderítési ág bemutatása

12.4.4. Témazáró szeminárium az 12.4. anyagából (zárthelyi dolgozat).

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 66 %-án kötelező jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A megengedett meghaladó mértékű igazolt hiányzás pótlása beadandó házidolgozattal történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban a különböző tantárgyrészekből zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral történik. Az írásbeli ismeretszint felméréő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kétfő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. Robbantási feladatok végrehajtása.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, a kiadott önálló feladatok elvégzése, valamint a tanórák (elméleti és gyakorlati) minimum 66%-án való részvétel. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, melyet a fenti tantárgyrészből külön-külön tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi, kialakítása ötfokozatú értékeléssel történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges szintű gyakorlati jegy. Sikeres (elégtelennél jobb) gyakorlati jegy javítására nincs lehetőség.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. NATO - AJP 2.0 Szövetségi összhaderőnemi felderítő doktrína.
2. NATO – AJP 2.1 A Felderítési Eljárások Szövetségi Összhaderőnemi Doktrínája
3. Holdonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete. (E-jegyzet. ZMNE. 2010.
4. Mű/213. Robbantási utasítás. Honvédelmi Minisztérium, Budapest, 1971.
5. A különleges műveleti katonák hegyi kiképzésének kézikönyve, A Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokság kiadványa, 2010.

17.4 Ajánlott irodalom:

1. Nemes József mk. alezredes: A robbantás oktatásfogásai a katonai képzésben. tansegédlet. ZMNE. 2001.
2. 381/487 A csapatparancsnokok kézikönyve a felderítésre.

Budapest, 2020. február 03.

Horváth Tamás főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA381
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Idegen hadseregek-ismerete 3.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Foreign Armies 3.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 7 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 66 gyakorlat, 33 elmélet.
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás főhadnagy gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 84 (28 EA + 0 SZ + 56 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 6
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Megismertetni a hallgatókkal a Világ és Európa katonai nagyhatalmainak, valamint a környező országok katonai stratégiáit, katonai doktrínáit, fegyveres erőinek felépítését és fejlesztésének irányait, a gyakorló hadrend felépítésének logikáját az egyes szervezetek főbb összetevőit. A hallgatók az oktatás eredményeként legyenek képesek felismerni(azonosítani) a meghatározott ország csoport haderőinek felségjelzéseit, rendfokozati és fegyvernemi jelzéseit, fegyvereinek fegyverrendszereinek és főbb harci technikájának típusait. Legyenek képesek országok, szervezetek, szövetségek felderítő értékelésére szimmetrikus és aszimmetrikus körülmények között.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The military strategics, doctrines, structure, development, the logic of the practicing order of battle, components of the organizations of the World's and Europe's great powers' and the neighbouring countries' military. Be bale to identify the insignias, weapons, weapon systems, and types of main military equipment of the specified group countries. Be able to produce intelligence analysis of countries, organizations, alliances in conventional and unconventional circumstances.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri haladó szinten a terrorista, irreguláris, félkatonai szervezetek jellemzőit, haditechnikai eszközeit, felszerelésüket (felismerési jegyeit, megsemmisítési, rongálási, késleltetési lehetőségeit), szervezeti sajátosságait, harci alkalmazási elveit, az aszimmetrikus hadviselés sajátosságait.
  - Tudása kiterjed haladó szinten más országok reguláris haderejének jellemzőire, haditechnikai eszközeire (felismerési jegyek, technikai adatok, megsemmisítési, rongálási,

késleltetési lehetőségek), szervezeteire (zászlóalj, ezred, dandár) és a kötelékek harci alkalmazási elveire.

Képességei:

- Képes alapszinten a felderített adatok előzetes feldolgozására, értékelésére-elemzésére, továbbítására.
- Képes a műveleti tér felderítő előkészítése harcászati szintű elemzéseinek, értékeléseinek elkészítésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Proaktivitás a felderítési alapadatok megszerzése érdekében.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Knowledge of the theoretical and practical rules of conducting data mining activities.
- He / she is familiar with the characteristics of terrorist, irregular, paramilitary organizations, their military equipment, their equipment (identification, destruction, destruction, delay), their organizational characteristics, the principles of their application, asymmetrical warfare.
- His knowledge covers the capabilities of other countries' regular forces, their military equipment (recognition marks, technical data, destruction, damage, delay), their organizations (battalion, regiment, brigade) and the principles of the military application of ties.

Capabilities:

- It is capable of basic processing, evaluation, analysis and transmission of detected data at a basic level. Able to prepare the operational space reconnaissance for combat-level analysis and evaluation.

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures.
- Proactivity to obtain basic intelligence data.

Autonomy and responsibility:

- Make professional decisions based on your professional skills.
- Formulate suggestions for completing a task.

11. Előtanulmányi követelmények: HKMTTA381Idegen hadseregek-ismerete 2.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Más országok felderítő értékelése. (Intelligence assessment of other countries.)

12.1.1. A felderítő értékelés lépései, módszerei. (Steps and methods of intelligence assessment.)

12.1.2. Egy ország komplex felderítő értékelése. (A complex intelligence assessment of a country.)

12.1.3. Szeminárium. (Seminar.)

12.1.4. Ellenőrző foglalkozás, 1. sz. zárthelyi dolgozat. (1st test)

12.2. Szemben álló fél értékelése szimmetrikus körülmények között. (Evaluation of the enemy under symmetric conditions.)

12.3. Szemben álló fél értékelése aszimmetrikus körülmények között. (Evaluation of the enemy

under asymmetric conditions.)

12.3.1. Az megváltozott műveleti környezet sajátosságai. (*Characteristics of the changed operational environment.*)

12.3.2. A hibrid fenyegetés. (*Hybrid threat.*)

12.3.3. A szemben álló fél értékelésének sajátosságai alacsony intenzitású műveletekben. (*Evaluation of the opposing force in low intensity operations.*)

12.3.4. Elemző-értékelő modellek, módszerek. (*Intel analysis methods and technics.*)

12.3.5. Szeminárium. (*Seminar.*)

12.4. Ellenőrző foglalkozás, 2. sz. zárthelyi dolgozat. (*2nd test*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60 %-án kötelező jelen lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A megengedett meghaladó mértékű igazolt hiányzás pótlása beadandó házidolgozattal történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban a különböző tantárgyrészekből zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.4. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A részmegoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 15, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

30–27 pont 5 (jeles)

26-23 pont 4 (jó)

22-19 pont 3 (közepes)

18-15 pont 2 (elégséges)

16.5. Az értékelés: vizsgakövetelmény, gyakorlati jegy.

A gyakorlati jegy osztályzatát a 12.1-12.2. tantárgyrészből tett szóbeli vizsgán elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármely tantárgyrészből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. Az ismételt vizsgán csak az elégtelen tantárgyrészből kell újra vizsgázni.

16.6. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése a vizsgakövetelmény, a tantárgy legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Forray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Idegen hadseregek haditechnikai eszközei és harci alkalmazási elvei. I-II. kötet.
2. STANAG 2077.
3. A harcterület felderítő előkészítése] (Saját jegyzet)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. A Fegyverzet ellenőrzési Hivatal éves összefoglaló kiadványai
2. Interneten elérhető országok biztonságpolitikája, védelempolitikája
3. COIN Handbook. FM 3-24, Headquarters Department of the Army, 2006.

Budapest, 2020. február 03.

Horváth Tamás főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA382
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata 2
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactical military intelligence 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter**
  - 4.1.** 8 kredit
  - 4.2.a** tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke : 60 % gyakorlat, 40 % elmélet
- 5. A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gulyás László őrnagy kiemelt gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** összes óraszám:
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 98 (42+56) (42 EA + - SZ + 56 GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend
  - 8.2.** heti óraszám: 7
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szárazföldi és légi felderítés harcászati szintű adatforrásainak (csapatfelderítés; mélységi (különleges) felderítés; harcászati hírszerzés (HUMINT); képfelderítés (IMINT) stb.) alkalmazási elveinek ismerete. Az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikák és az adatszerzési tevékenységek megtervezésének, megszervezésének, a felderítés vezetésének ismerete. A lövész (manőver) zászlóalj törzs, a lövész zászlóalj felderítő törzs (S-2) részlegének felépítése, feladatrendszere a zászlóalj felderítő támogatásának megtervezése-, megszervezése-, és vezetésekor. A felderítő alegység /ISR század-, szakaszparancsnok parancsnoki munkájának gyakorlása különböző műveleti környezetben, vízi akadályok körzetében végrehajtott műveletek során.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The principles of the application of the land and aerial intelligence sources (Scout, long range (special) reconnaissance, HUMINT, IMINT, etc.). The knowledge of the intelligence collection techniques applied by the sources, the planning and organization of the collection activities, and the command of intelligence. The staff of the infantry battalion, the structure of the intelligence section of the infantry battalion (S-2) and its system of tasks during the planning-, organization- and commanding of the intelligence support of the battalion. Tasks of the intelligence section of infantry brigade (G-2), basis of its activities during the planning-, organization- and commanding of the intelligence of the brigade. Structure and activities of the intelligence troops. Practicing the intelligence units/ ISR company-, platoon commander tasks during operations executed in different operational environments and near water obstacles.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
- Ismeri alapszinten a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai alkalmazási elveit, az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikákat
- Ismeri alapszinten az adatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati szabályait.
- Ismeri általánosan a felderítő törzsmunka alapjait szakasz, század, zászlóaljszinten
- Ismeri alapszinten a felderítő támogatás megtervezésének, megszervezésének és irányításának legalapvetőbb elemeit.

Képességei:

- Képes a felderítő alegységeknél rendszeresített fegyverzeti eszközök kezelésére, az alegység tűzrendszerének megszervezésére.
- Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő műszerek szenzorok telepítésére, alkalmazására.
- Képes célok felderítésére, azonosítására.
- Képes a csapat-, mélységi felderítő szakasz szintű alegység parancsnoki munkaköreinek ellátására.
- Képes alapszinten a felderített adatok előzetes feldolgozására, értékelésére-elemzésére, továbbítására.
- Képes a szárazföldi harcászati szintű felderítőrendszeren belüli és az együttműködő, vertikális és horizontális, valamint szövetséges multinacionális rendszerek közötti kapcsolódások alapján végrehajtott adatszerzésre.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.
- Általános felügyelet mellett önállóan végzi és szervezi a részére meghatározott szakmai feladatokat.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the principles, resources, capabilities and limitations of exploration.
- Knows the basic principles of applying ground-based intelligence to combat-level data sources, and the data acquisition techniques used by the data sources.
- Knowledge of the theoretical and practical rules of conducting data mining activities.
- Knows the basics of reconnaissance staffing at section, century, battalion level.
- Knowledge of the most basic elements of planning, organizing and managing intelligence support.

Capabilities:

- Ability to install and use general detection equipment, monitoring instruments, sensors at the subunit level.
- Able to handle weapon devices standardized on reconnaissance sub-units and to organize sub-unit fire systems.
- Able to identify and identify targets.
- Able to undertake command duties for the team, depth reconnaissance unit.
- Ability to preprocess, evaluate, analyze, and forward detected data at baseline.
- Capable of acquiring data within the ground-based combat intelligence system and of

interfaces between cooperating, vertical, horizontal and Allied multinational systems.

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures.
- Recognize the professional skills of your subordinates and coordinate their application.
- Collaborate with your superiors and other people of the same rank to accomplish your tasks.

Autonomy and responsibility:

- Make professional decisions based on your professional skills.
- Formulate suggestions for completing a task.
- Under his / her general supervision, he / she independently carries out and organizes the professional tasks assigned to him / her.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: HKMTTA372 A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata 1.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A felderítőszázad- parancsnok (ISR) tevékenységének alapjai. (10 ó E / 6 ó G) (*ISR company*)

A felderítőszázadból képezhető felderítő szervek tevékenysége, a készenlét fokozásának szabályai.

A felderítőszázad általános és közvetlen felkészítésének szabályai, okmányai a végrehajtás rendje.

Az ISR századparancsnok feladatrendszere.

Az ISR század vezetésének, a felderítő szervek bevonásának, a felderítő alegységek feltöltésének, kiegészítésének és anyagellátásának sajátos szabályai

Témazáró szeminárium az 01-03 foglalkozás anyagából (zárthelyi dolgozat)

12.2. A lövész zászlóalj harccsoport (ZHCS) törzse, a lövész zászlóalj felderítő törzs (S-2) részlegének felépítése, feladatrendszere a zászlóalj felderítő támogatásának megtervezése, megszervezése, és vezetésekor. (32 ó E / 22 ó G) (*Tasks and Fundamentals of the Battalion Intelligence (S-2)*)

A zászlóaljtörzs, a zászlóalj felderítő törzs (S-2) részlegének szervezete, eszközei tevékenységének alapjai

A manőver zászlóalj alárendeltségében lévő különböző fegyvernemi és szakalegységek felderítő képessége, tevékenységük alapjai

A manőver zászlóalj felderítésének megtervezése, megszervezése és vezetése

Az S-2 törzsszolgálat alapjai

A műveleti terület felderítő előkészítése

A harcparancs felderítő mellékletének kialakítása

Témazáró szeminárium az 01-5 foglalkozás anyagából (zárthelyi dolgozat)

12.3. Harcászati zárófoglalkozás: A felderítő alegység / ISR század-, szakasparancsnok parancsnoki munkájának gyakorlása különböző műveleti környezetben végrehajtott műveletek során. (0ó E / 28 ó G). (*Tactical closing exercise*)

A felderítő alegységek tevékenysége ÖPK- ben (biztosítási terv elkészítése, az általános és közvetlen felkészülés rendszabályainak kidolgozása).

Parancsnoki munka a felderítési feladatok vételétől a készenlét eléréséig. A felderítőszerv parancsnok harcparancsa.

Parancsnoki munka a készenlét elérésétől a felderítési feladatok befejezéséig.

A felderítési feladat befejezése utáni tevékenységek vezetése.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente / 8. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák minimum 60%-án való részvétel, a harcászati zárófoglalkozás teljesítése. A hallgató köteles a foglalkozásokon aktívan részt venni, különös tekintettel az ismeretszint felmérő, a szemináriumi és a gyakorlati foglalkozásokra. A hallgató igazolt okkal (egészségügyi, külföldi képzési, vezénylési) az összes foglalkozás legfeljebb 40%-ról hiányozhat. Az ezt meghaladó mértékű hiányzások a féléves aláírás megtagadását vonják maguk után. Az igazolt hiányzás következtében elmaradt foglalkozások, ismeretszint felmérők a tantárgy oktatójával egyeztetett módon pótolhatók..

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A zárthelyi dolgozatok (zárthelyi dolgozat az 12.1.-12.2. tantárgyrészekből) maximális pontszám értéke 25 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 5 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 13, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

25–23 pont 5 (jeles)

22–20 pont 4 (jó)

19–16 pont 3 (közepes)

15–13 pont 2 (elégséges)

Az integrált gyakorlati blokk teljesítése, értékelése kétfokozatú (teljesítette, nem teljesítette). Megismétlésére az adott félévben nincs lehetőség.

A mulasztott félévközi feladat vagy sikertelen félévközi a teljesítmény akkor a TVSZ alkalmazandó a pótlás tekintetében.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok (zárthelyi dolgozat az 12.1.-12.2. tantárgyrészekből) legalább elégséges szintű megírása, a harcászati zárófoglalkozás teljesítése.

16.2. Az értékelés: vizsgakövetelmény, gyakorlati jegy.

Értékelését két összetevőből, az év közben megírt zárthelyi dolgozatok átlagának kerekített értékeléséből valamint a gyakorlati foglalkozásokon szerzett részértékelések átlagának kerekített értékeléséből kell megállapítani úgy, hogy a gyakorlati értékelés eredménye kétszeres súlyozással bírjon.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kredit megszerzésének feltétele: aláírás és a tantárgy legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Holndonner Hermann: A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő rendszere működésének elemzése. E-jegyzet. NKE. 2014.
2. Holndonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete. E-jegyzet. ZMNE. 2010.
3. Dr. Furray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Idegen hadseregek haditechnikai eszközei és harci alkalmazási elvei I-II. kötet (kiadás alatt)
4. A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő doktrínája. MH DOSZFT kód:11217.
5. 4/306 A felderítő támogatás elvei és gyakorlata MH DOFT kód:11514 HM HKF 2010.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. AJP 2.0 Szövetségi összhaderőnemi felderítő doktrína.
2. Héjja István, Holndonner Hermann, Füzesi Ottó: Hadtest felderítő törzs parancsnoki

- munkasorrendjének vizsgálata (G2). 2000.
3. Ranger Handbook. SH 21-76, United States Army. Fort Benning 2000.
  4. COIN Handbook. FM 3-24. Headquarters Department of the Army. 2006.
  5. NATO STANDARD AIntP-4 Generic Enemy Forces Edition A Version 1

Budapest, 2020. január 17.

Gulyás László őrnagy
gyakorlati oktatósk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA367**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field exercise 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gulyás László őrnagy, gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 EA + 0 SZ + 90 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 6 (0+6)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Gyakorlati foglalkozások terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A felderítőszerv- parancsnok parancsnoki munkája. A felderítőszakasz (felderítőszerv)- parancsnok parancsnoki munkájának sajátosságai a felderítési feladat vételétől a felderítés befejezése utáni tevékenységig.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The commander tasks of the commander of a scout unit. The specificities of the commander tasks of the commander of a scout platoon (scout unit) from receiving the mission till the activities after the completion of the scouting.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
- Ismeri alapszinten a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai alkalmazási elveit, az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikákat
- Ismeri alapszinten az adatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati szabályait.

Képességei:

- Képes a felderítő alegységeknél rendszeresített fegyverzeti eszközök kezelésére, az alegység tűzrendszerének megszervezésére.
- Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő

- műszerek szenzorok telepítésére, alkalmazására.
- Képes célok felderítésére, azonosítására.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the principles, resources, capabilities and limitations of exploration.
- Knows the basic principles of applying ground-based intelligence to combat-level data sources, and the data acquisition techniques used by the data sources.
- Knowledge of the theoretical and practical rules of conducting data mining activities.

Capabilities:

- Ability to install and use general detection equipment, monitoring instruments, sensors at the subunit level.
- Able to handle weapon devices standardized on reconnaissance sub-units and to organize sub-unit fire systems.
- Able to identify and identify targets.....

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures

Autonomy and responsibility:

- Make professional decisions based on your professional skills.
- Formulate suggestions for completing a task.....

11. Előtanulmányi kötelezettségek: Nincs.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

13.3. **A felderítőszerv- parancsnok parancsnoki munkája** (parancsnoki tevékenység rendje a felderítési feladat vételétől a készenlét eléréséig). **The commander tasks of the commander of a scout unit.** (28 óra)

13.4. **A harc- és tűzvezetés alapjai** (parancsnoki tevékenység rendje a készenlét elérésétől a felderítőszerv kijuttatása végrehajtásának befejezéséig). **The battle- and fire command of the scout unit** (28 óra)

13.5. **A felderítőszerv- parancsnok parancsnoki munkája** (parancsnoki tevékenység rendje objektumok felderítésének vezetésekor). **The commander tasks of the commander of a scout unit.** (28 óra)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/ a tantervben történő félévi elhelyezkedése:évente / 6. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák minimum 75%-án való kötelező részvétel. . A hallgató igazolt okkal (egészségügyi, külföldi képzési, vezénylési) az összes foglalkozás legfeljebb 25 %- ról hiányozhat. Az ezt meghaladó mértékű hiányzások a féléves aláírás megtagadását vonják maguk után. Az igazolt

hiányzás következtében elmaradt foglalkozások, ismeretszint felmérők a tantárgy oktatójával egyeztetett módon pótolhatók. A tantárgy újbóli felvételére nincs lehetőség.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tantárgy tárgykörei egyhetes időszakokban külső helyszíneken kerülnek végrehajtásra. A terepfoglalkozások során a hallgatók az elméleti ismereteiket a gyakorlatban alkalmazzák, amelyre ötfokozatú értékelést kapnak (60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles)..

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy. A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei

A kredit megszerzésének feltétele: az aláírás és legalább elégséges értékelésű gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Holndonner Hermann: A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő rendszere működésének elemzése. E-jegyzet. NKE. 2014.
2. Holndonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete. E-jegyzet. ZMNE. 2010.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő doktrínája. MH DOSZFT kód:11217.
2. 4/306 A felderítő támogatás elvei és gyakorlata MH DOFT kód:11514 HM HKF 2010.

Budapest, 2020. január 17.

Gulyás László őrnagy
gyakorlati oktatósk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA377
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field exercise 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 EA + 0 SZ + 90 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 6 (0+6)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során szerzett elméleti ismereteket, begyakoroltatni a szakmai végrehajtás fogásait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a csapat és mélységi felderítés alapjaival és átfogó ismeretekkel rendelkezik ezen alegységek adatgyűjtő képességeiről.
  - Tisztában van a rendszeresített felderítő eszközök alkalmazásával és karbantartásával.**Képességei:**
  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos felderítő támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
  - Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
  - Képes a szakasz (század) szinten felmerülő felderítési feladatok megszervezésére és

irányítására.

- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Proaktivitás a felderítési alapadatok megszerzése érdekében.

Autonómiája és felelőssége:

- Önellenőrzést végez.
- Felelősséget visel a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai-jogi-etikai normák és szabályok betartása terén.
- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.
- Képes egyének és csoportok felelősségteljes, reális értékelésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with the knowledge needed for the application and maintenance of ISR equipments in service.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to organize and manage ISR tasks at platoon (company) level.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Be receptive to understanding the features and handling of new ISR tools and procedures.
- Recognize the professional skills of his/her subordinates and coordinate their application.
- Proactivity to obtain basic intelligence data.

Autonomy and responsibility:

- Self-check.
- Responsible for complying with professional, legal and ethical standards and regulations relating to his / her work and conduct.
- Based on his / her professional skills, he / she makes independent decisions during his / her activity
- Make recommendations on how to perform each task.
- Able to make responsible and realistic assessments of individuals and groups.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Felderítő szakmai/fegyvernemi feladatok (*Military intelligence professional tasks*) (1 hét)

12.2. Felderítő haditechnika ismeret és alkalmazás (*Knowledge and application of military intelligence tools*) (1 hét)

12.3. Felderítő alegységparancsnoki feladatok (*Military intelligence commanding tasks on subunit level*) (1 hét)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Az elmaradt foglalkozások pótlására nincs lehetőség.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy tárgykörei egyhetes időszakokban külső helyszíneken kerülnek végrehajtásra. A terepfoglalkozások során a hallgatók az elméleti ismereteiket a gyakorlatban alkalmazzák, amelyre ötfokozatú értékelést kapnak (60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles).

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy.

A *gyakorlati jegy* kialakítása ötfokozatú értékeléssel történik.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelésű gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Holndonner Hermann: A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő rendszere működésének elemzése. E-jegyzet. NKE. 2014.
2. Holndonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete. E-jegyzet. ZMNE. 2010.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő doktrínája. MH DOSZFT kód:11217.
2. 4/306 A felderítő támogatás elvei és gyakorlata MH DOFT kód:11514 HM HKF 2010.

Budapest, 2020. február 02.

Horváth Tamás főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

Tüzér specializáció:

A specializáció tantárgyprogramjainak kidolgozását vezette:

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized cursive letters that appear to read 'Berek Tamás'.

Dr. Berek Tamás alezredes (PhD), egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA451
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzér alapozó ismeretek 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic Knowledge of Artillery 1.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 60 % elmélet, 40% gyakorlat
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**NKE HHK (BSc)
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Művelési Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely őrnagy
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**70
    - 8.1.1. **nappali munkarend:** 70 (42 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. **levelező munkarend:** —
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 5
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:**—
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A csapatvezetés és a tüzérealgységek harcvezetésének alapfogalmai, alapelvei, követelményei. A tüztámogatás és a tüzérség vezetésének tartalma, rendszere, szervei, vezetési pontjai. A tüzérparancsnokok és törzsek alapvető kötetmei. A tüzérség harctevékenysége előkészítésének, annak tartalma, feladatai, módszerei, a tüztámogatást koordináló rendszabályai, a NATO-ban alkalmazott harcászati jelek, jelzések, rövidítések.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The basic concepts, principles, and requirements of leadership and conducting combat. The contents, system, members, and command posts of fire support and artillery management. The fundamental obligations of artillery commanders and staffs. The preparation, content, tasks of conducting combat of the artillery, the fire support coordination measures, the tactical signs and abbreviations used in NATO.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** .
Tudása:
  - Ismeri a tüzérségi tüztámogatás rendszere felépítését és annak az összefegyvernemi harcban történő integrálásának módját.
  - Ismeri a tüzér erők szervezetét és eszközeit.**Képességei:**
  - Képes a tüzér alegységek harctevékenysége előkészítésére és vezetésére.
  - Képes a lövész század tüztámogatásának megszervezésére és tervezésére.**Attitűdje:**

- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.
- Vezeti a rábízott tüzérallegység harcát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the organisation of fire support system and it's integration in combined arms operation.
- Know the of the organization and the weapons of the artillery.

Capabilities:

- Capable to plan, prepare and conduct the fight of artillery units.
- Capable to plan and organize the fire support of an infantry company.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.

Autonomy and responsibility:

- Able to plan the fire support of the unit independetly.
- Lead the figft of the commended artillery unit.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1 Tárgykör 1: A tüzérség harci alkalmazásának alapjai (Basics of the employment of the artillery)

A tüzérség csoportosítása, a tüzérallegységek osztályozása. A MH tüzér alegységei. A tüzérség helye, szerepe a tűztámogatás rendszerében. A Tűztámogatás rendszere, az egyes rendszerösszetevők tartalma.

12.2 Tárgykör 2: Tüzérség részvétele a támadásban (The role of the artillery in attack operations)

A tüzérséggel megoldható feladatok. A tüzérség harcrendje, harcrendi elemei. A tüzérség manőverei, a manőverekkel kapcsolatos számítások. A tüzérség harctevékenységnek harci támogatása, a harci támogatás típusai, a harci támogató erők tüzérség érdekében elvégzendő feladatai. A tüzérség harci kiszolgáló támogatása.

12.3 Tárgykör 3: Tüzérség harcvezetésének alapjai (Basics of Artillery C2)

A tüzérség vezetését végző szervek. A tűztámogatást tervező és koordináló szervek. A harcvezetés fogalma, alapjai, tartalma, elvei. A tűztámogatást tervező és koordináló szervek, azok felépítése, rendeltetése és feladatai. A tűztámogatás alapelvei.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel. 3 db. zárthelyi dolgozat

legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) az oktató előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

Az évközi értékelés értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására kettő lehetőség van.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegyértékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A tüzérség harci alkalmazásának és vezetésének alapjai. Egyetemi jegyzet, Nyt.sz.: 952/378;
2. A gépesített lövész-, és harckocsi zászlóalj (zászlóalj alkalmi harci kötelék) harci alkalmazásának elvei (doktrína tervezet) Nyt.sz.:527/5;
3. A tüzérség harci alkalmazásának alapjai a NATO-ban. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/195;
4. Kézikönyv – A nem háborús műveletek katonai feladataihoz, Nyt.sz.: 1381/926;
5. Békefenntartó segédlet, Nyt.sz.: 1381/917;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Tűztámogatás az összefegyvernemi harcban (kivonat az FM-6-20 amerikai szabályzatból), Nyt.sz.: 21/28;
2. A Arty-P5 A tábori tüzérség harcászati doktrínája;
3. A gépesített lövészdandár páncéltörő tüzérosztály harci alkalmazása a dandár védelmi harcában. Tanulmány, Nyt.sz.:846/210.
4. Törzsszolgálat II. (törzsmunka és a törzsek által kidolgozandó okmányok) Nyt.sz.: 522/1998.

Budapest, 2022. január 24.

Magyar Gergely őrnagy
gyakorlakai oktató

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: HKMTTA455**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzér alapozó ismeretek 2.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic Knowledge of Artillery 2.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely őrnagy
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tüzér harcszolgálat alapjai. A TÁSK FCS (tűzelőállás-körlet felderítőcsoport) tevékenysége, annak vezetése és gyakorlati feladatok végrehajtása. Az előkészített TÁSK (tűzelőállás-körlet) elfoglalásának és a tűzfaladatok végrehajtásának folyamata szakaszparancsnoki szinten történő gyakorlása.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The basics of artillery works on firing positions. The activity and leading of the firing position survey team, execute practical tasks. The process of the occupation of the prepared artillery firing position and the execution of the fire mission, practiced in platoon leader level.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.
  - Ismeri a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetését és megóvásának módját.
  - Ismeri feladatait a harcrendi elemek elfoglalása során.
  - Ismeri feladatait a tűzelőállásokban

Képességei:

  - Képes első tiszti beosztásban a tüzéregységek harcának, tüzeinek, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
  - Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére, az alapvető beszabályozások végrehajtására.
  - Képes a megkövetelt tüzérségi tűzfeladatok normaidőre történő végrehajtására.
  - Képes a tüzérségi harcrendi elemek kiválasztására, előkészítésére, elfoglalásának irányítására és a harci munka megszervezésére.
  - Képes tüzér szakmai foglalkozások, gyakorlatok előkészítésére, hatékony levezetésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

- Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzérségi egység harcát.
- Önállóan vezeti a harcrendi elemekben folyó munkát

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the modern weapons and instruments of the artillery.
- Know the way of use and conserve of artillery guns and instruments.
- Know the tasks during taking over artillery battle positions.
- Know the tasks in the artillery battle positions

Capabilities:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.
- Capable to use the artillery guns and instruments and complete the basic zeroing.
- Capable to complete the necessary fire missions in time.
- Capable to choose and prepare the battle positions of the artillery units and lead the occupation of them and organize the work there.
- Capable to prepare and control the professional artillery lessons and trainings.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Feel responsibility for conservation and professional employing of the leaded artillery weapons and instruments.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.
- Independently lead the work on the battle positions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Tárgykör 1: A harcszolgálat alapjai. (Basics fo the employment of artillery guns)

Alapfogalmak. A harcrendi elemek kiválasztásának követelményei, kiválasztásuk, elfoglalásuk, berendezésük alapjai. Zászló- és karjelek.

12.2. Tárgykör 2: Tüzelőákkások elfoglalása, tevékenység a tűzkészség eléréséig. (Occupation of

fireing positions, work until fireing rediness.)

Fedett tüzelőállás elfoglalása. Vezérlőveg tájolásának módszerei. Az üteg párhuzamosításának módszerei. A legkisebb irányzékállás megállapítása. A tájolás ellenőrzése. Tűzkésztség elérése.

12.3. Tárgykör 3: Tüzérségi eszközök kezelése és kiszolgálása. (Work with artillery guns)

Tűzeszközök harcászati tétele. Tűzeszközök üzemeltetése, kiszolgálása. Különböző beosztású kezelők feladatai. Tevékenység rajparancsnokként. Gyakorló tűzfeladatok végrehajtása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegyértékelés.

- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban kettő alkalommal zárthelyi írásbeli dolgozattal és kettő, a tantárgy tárgyköreihez kapcsolódó gyakorlati feladat végrehajtásával történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottakszerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

A félévközi jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszakban kettő lehetőség van.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Tü/5 A Magyar Honvédség táborig tüzér és páncéltörő tüzalegységeinek harcszolgálati szabályzata, Magyar Honvédség, 2015;
2. Tü/29 Szakutastás az önbemérő csoportok részére;
3. 246/181 Az üteg harcrendi elemeinek bemérése;
4. Tüfe/136 Lőszer-anyagismeret;
5. Tüfe/107 Tüzérségi Gyűjtök, Honvédelmi Minisztérium 1969, NKE Szolgálati Könyvtár;
6. A Tüfe/329 152 mm-es D-20 ágyútarack lőtáblázata, Honvédelmi Minisztérium 1982, ZMNE Szolgálati Könyvtár;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Szakutastás az optikai felderítő alegységek részére, Tü/49;
2. A táborig tüzérség célfelderítése, FM 6-121;
3. A felderítési adatok feldolgozása, FM-34;

4. Tűztámogatás az összfégyvernemi harcban (kivonat az FM-6-20 amerikai szabályzatból),
Nyt.sz.: 21/28;
5. A Arty-P1 tüzérségi eljárások 8. módosított kiadás,2002.

Budapest, 2022. január 30.

Magyar Gergely őrnagy
gyakorlaki oktató

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA453
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzér szakmai felkészítés II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Artillery specialization training 2th
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. 60 % gyakorlat, 40 % elmélet
5. **A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Andóczy-Balogh András Ádám százados, gyakorlati oktató.
8. **A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat):**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1.nappali munkarend: 70 (28 + 42)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (2+3)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Szimulátoros gyakorlati foglalkozás.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A honvéd tisztjelöltek ismerjék meg azokat a legfontosabb alapfogalmakat, alapösszefüggéseket, amelyek feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy megismerjék a tüzérségi tűzvezetés lényegét, feladatait, a tűzfeladatok végrehajtásának lehetséges módszereit. A hallgatók sajátítsák el a lövészet és tűzvezetés előkészítésével kapcsolatos lőszabályzati előírások lényegét, azok jelentőségét a tüzérségi tűz pontosságával kapcsolatban. A hallgatók ismerjék meg az álló célok belövésének, és a hatástűz lövésének általános szabályait és rendjét.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The cadets acquire the most important basic concepts and basics contexts that are essential to know the essence of the artillery fire direction procedures, its tasks, and the possible methods of employing fire missions. Cadets acquire the essence of the preparation rules of the fire direction and shooting, their relevance to the accuracy of artillery fire. Cadets acquire the rules and procedures of engaging stationary targets, and the rules and procedures of the deployment of fire for effect.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Ismeri a tüzérség lövészetének és tűzvezetésének előkészítését.
  - Ismeri az első tiszti beosztásához szükséges meteorológiai és ballisztikai ismereteket.
  - Ismeri a belövással végrehajtható tűzfeladatok előkészítésének rendjét, végrehajtásának menetét normaidőn belül

Képességei:

- Képes a tüzér szakasz (üte) lövészetének és tűzvezetésének előkészítésére és vezetésére.
- Képes a megkövetelt tüzérségi tűzfeladatok normaidőre történő végrehajtására.
- Képes a tüzérfegyvernem szerint szervezett továbbképzést követően speciális szakmai feladatok végrehajtására.

Attitűdje:

- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzérallegység harcát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Know the preparation of the fire missions and fire direction.
- Know the ballistic and meteorology essentials necessary for the first officer's assignment.
- Knows the procedures and process of the preparation and execution of the adjustment fire missions within the required time given.

Capabilities:

- Capable to prepare and conduct the fire missions and fire control of the artillery platoon or gun.
- Capable to complete the necessary fire missions in time.
- Capable to conduct special tasks after artillery extension courses.

Attitude:

- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Able to plan the fire support of the unit independently.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek**12. A tantárgy tematikája:**

12.1. A tüzérség lövészetével kapcsolatos alapfogalmak: A röppálya, lövedék szórás. (2 óra elmélet) A röppálya részei. (*Basic concepts of the artillery gunnery, trajectory and dispersion*)

12.2. Ballisztikai alapfogalmak: (2 óra elmélet) Lövedékre ható erők, lövészetet befolyásoló tényezők, bel-, átmeneti és külballisztikalőporok fajtái, kialakításuk okai. (*Basic concepts of ballistic*)

12.3. A tüzér lövéstan alapfogalmak (4 óra elmélet) Tüzérségi lövészethez és tűzvezetéshez szükséges eljárások, feladatok fogalmi tartalma, célok felosztása és pusztítási fokai. (*Basic terms and definitions of artillery gunnery*)

12.4. 1. számú Zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) Tüzér lövéstan alapfogalmak. (*Written Exam*)

12.5. A lövészet és tűzrendszer megszervezésének alapvető feladatai. (2 óra elmélet) A lövészet és tűzvezetés megszervezése és a bemérő előkészítés feladatai és azok tartalma. (*Basic tasks of the preparation the artillery for combat engagement*)

12.6. A lövészet és tűzrendszer megszervezésének alapvető feladatai. (2 óra elmélet 2 gyakorlat) A ballisztikai, technikai, és meteorológiai előkészítés, valamint a felderítés megszervezésének feladatai és azok tartalma. (*Basic tasks of the preparation the artillery for combat engagement*)

12.7. A lövészet és tűzrendszer megszervezésének alapvető feladatai. (2 óra elmélet) Lőelemek megállapítása és a híradás megszervezése. (*Basic tasks of the preparation the artillery for combat engagement*)

12.8. 2. számú Zárthelyi dolgozat: (1 óra elmélet) (*Written test*)

12.9. A kezdőelemek meghatározása PUO-9 tűzvezető műszerrel. (2 óra gyakorlat) A tűzvezető műszer ismertetése, felépítése, alkalmazása. Kezdőelemek meghatározása a tűzvezető műszer segítségével. (*Determining the initial firing data with PUO-9 firing chart*)

12.10. A belövés általános szabályai (2 óra elmélet) Belövési módok, alapfeltételek, szabályok (*Basic rules of the adjustment*)

12.11. Belövés mért eltérések alapján (MEA) távmérővel (lézertáv mérős eljárás). (6 óra 4 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) A mért eltérések alapján történő belövés szabályai, módszerei, eszközei: távmérő, figyelőpár, hangfelderítés, stopperóra és rádiólokátor állomás. Lézertáv mérős eljárás szabályai, végrehajtásának feltételei. (*Rules of the adjustment with laser polar plot, Pair of OPs, Soundranging, stopwatch, target acquisition radar*)

12.12. MEA távmérő, FIP pár belövés végrehajtás Baglyas szimulátoron: (6 óra gyakorlat) Belövés (*Practice the Laser polar adjusment on artillery gunnery simulator*)

12.13. Belövés technikai felderítő eszközökkel (rádiólokátor állomás, hangfelderítő üteg). (2 óra elmélet 2 óra gyakorlat) A rádiólokátor állomás, hangfelderítő rendszerrel végrehajtott belövés alapelvei és azzal kapcsolatos végrehajtandó feladatok. (*Adjusment fire with target acquisition systems*)

12.14. 3. számú tűzfeladat MEA végrehajtása Baglyas szimulátoron: (6 óra gyakorlat) Belövés (*Practice the Laser polar adjusment on artillery gunnery simulator*)

12.15. A hatástüzelemek meghatározása belövessel. (3 óra 1 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) A megfigyelhető álló célok belövésének általános szabályai. (*Determining fire for effect firing data by adjustment fire*)

12.16. A hatástűz javítása. (4. óra 2 óra elmélet 2 óra gyakorlat) A hatástűz javításának szabályai, előírásai, alkalmazása. (*Fire for Effect final adjusments*)

12.17. 3. számú Zárthelyi dolgozat (1. óra elmélet) Célok pusztítása MEA alapján (*Written test*)

12.18. 3. számú tűzfeladat MEA végrehajtása Baglyas szimulátoron: (6 óra gyakorlat) Belövés (*Practice the Laser polar adjusment on artillery gunnery simulator*)

12.19. 3. számú tűzfeladat MEA végrehajtása Baglyas szimulátoron: (6 óra gyakorlat) Belövés (*Practice the Laser polar adjusment on artillery gunnery simulator*)

12.20. Megfigyelhető álló célok pusztítása Ellenőrző foglalkozás. (6 óra gyakorlat) 3.számú tűzfeladat „BAGLYAS-2” tüzér szimulációs rendszeren kerül végrehajtásra. (*Practice the Laser polar adjusment on artillery gunnery simulator*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/ 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 70%-án jelen kell lenni a honvéd tisztjelöltnek. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolni. A honvéd tisztjelölt köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: 3 zárthelyi dolgozat megírása 12.1-12.3, a 12.5-12.7 és a 12.9-12.16. foglalkozások anyagából. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 70 %-tól elégséges, 77 %-tól közepes, 85 %-tól % jó, 93 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Két beadandó feladat (célok belövése Kezdőelemek és a MEA belövés alapján) kidolgozása. A beadandó feladatok értékelése ötfokozatú jeggyel történik. Amennyiben a beadandó feladat értékelése nem megfelelő, azt ki kell javítani, erre kettő lehetőség van. Amennyiben az egyes tüzfeladatok értékelése nem megfelelő, azt meg kell ismételni.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozások legalább 70%-án való részvétel, a három zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Két beadandó feladat legalább elégséges szintű elkészítése. Az szimulátoros lövészet során a három egyéni tüzfeladat legalább megfelelő szintű végrehajtása.

16.2. Az értékelés: beszámoló, szóbeli vizsga a félév anyagából. A beszámoló tételhúzással történik. A tételek kettő fő részből állnak, ezek: komplex gyakorlati feladat kidolgozása és elméleti kérdés. Az eredményes beszámolóhoz a hallgatónak mindkettő főkérdésre legalább elégséges értékelést kell szereznie. A beszámoló osztályzatát a két részkérdésre kapott osztályzat számtani közepese képezi. Amennyiben az osztályzat nem kerek értékű, a kerekítés megtételekor a félévközi zárthelyik és az éleslövészet eredményét is figyelembe kell venni.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az 5 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább megfelelt értékelésű) beszámoló.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Tü/1 – A tüzérség lő- és tüzvezetési szabályzata (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1995 – A MH kiadványa;
2. Tü/50 – A tüzérség lőutasítása (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1986 – A HM kiadványa ;
3. Nyt.sz.:185/81 ea. –Tansegédlet a tábori tüzérség tüzvezetési és lőszabályzatának tanulmányozásához – 1980 – A MN Tüzérfőnökség kiadványa ;
4. Nyt.sz.:T–2210 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becslő előkészítéssel, I. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv ;
5. Dr. Erdélyi Sándor alez. - Dr. Iványosi Sz. István alez. - Dr. Szabó Tibor alez.– A tüzérségi tűz pontosságának és hatásosságának értékelése a Magyar Honvédségben – 2003 (tanulmányok).

17.2. Ajánlott irodalom:

1. STANAG 4119 – A csöves tüzérség szabvány lőtábla kivonata (Adoption of a standard cannon artillery firing table) – NATO Szabványügyi Ügynökség – 2006-os módosított kiadás (in Hungarian);
2. STANAG 2934 – A Arty P–1 Tüzérségi eljárások (Artillery procedures), 8. módosított kiadás – NATO Szabványügyi Ügynökség, 2002 (in Hungarian);
3. Paulov Endre ka. – Dr. Szabó Tibor alez – Kísérleti lövészet végrehajtása M139 MOD–1 közelségi gyújtóval – 2004 – 18'-es oktatófilm.

Budapest, 2020. január 17.

Andóczy-Balogh András Ádám százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

A tantárgy kódja: HKMTTA452

A tantárgy megnevezése (magyarul): Tüzér szakmai felkészítés III.

A tantárgy megnevezése (angolul): Artillery specialization training 3th

Kreditérték és képzési karakter:

- 4.1. 4 kredit
- 4.2. 50 % gyakorlat, 50 % elmélet

A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják): katonai vezetői szak, tüzér specializáció

Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Műveleti Támogató Tanszék

A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Magyar Gergely százados, gyakorlati oktató.

A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)

- 8.1. összes óraszám/félév:
  - 8.1.1.nappali munkarend: 56 (28 + 28)
  - 8.1.2.levelező munkarend: -
- 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
- 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: terepfoglalkozás, kihelyezett gyakorlati foglalkozás.

A tantárgy szakmai tartalma (magyarul): A tüzér bemérés ismeretanyagához kapcsolódó alapfogalmak, az alapvető biztonsági és környezetvédelmi rendszabályok, bemérési módok és eljárások fajtáit, azok tartalmi lényeg, és különbségei, rajz és kidolgozó eszközök, számoló és számítógépek alkalmazása, a harcrendi elemek bemérése, koordináta rendszerek, távolságmérés módjai, az irányszög helyesbítő és javító tényezői, azok meghatározása, a tájolóirányok irányszögeinek meghatározása, műszerek tájolásának végrehajtása, az üteg tájolása és párhuzamosítása, ennek ellenőrzése, normafeladatok végrehajtása.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Basic concepts related to the knowledge of the artillery survey, basic safety and environmental policies, procedures and methods of artillery survey, their content essences and differences, drawing and development tools, calculators and computers, survey of combat positions, coordinate systems, distance measurement methods, adjustive and corrective factors of azimuth, defining those, determine the azimuths of orientation, laying the aiming circle, laying and parallelization of the battery, inspect and control those before, execute standard tasks.

Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.
- Ismeri a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetését és megóvásának módját.
- Ismeri a korszerű bemérő eljárásokat.
- Ismeri a beméréshez szükséges számítási módszereket.

Képességei:

- Képes első tiszti beosztásban a tüzéralegységek harcának, tüzének, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
- Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére, az alapvető beszabályozások végrehajtására.
- Képes a tüzérségi harcrendi elemek kiválasztására, előkészítésére, elfoglalásának irányítására és a harci munka megszervezésére.

- Képes tüzér szakmai foglalkozások, gyakorlatok előkészítésére, hatékony levezetésére.
- Képes végrehajtani a bemérés gyakorlati feladatait.

Attitűdje:

- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előjáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.
- Előkészíti a bemérőmunkákat.

Autonómiája és felelőssége:

- Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzéralegység harcát.
- Önállóan beszerzi a beméréshez szükséges adatokat.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the modern weapons and instruments of the artillery.
- Know the way of use and conserve of artillery guns and instruments.
- Know the up to date methods of artillery survey.
- Know the necessary calculating methods of the survey

Capabilities:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.
- Capable to use the artillery guns and instruments and complete the basic zeroing.
- Capable to choose and prepare the battle positions of the artillery units and lead the occupation of them and organize the work there.
- Capable to prepare and control the professional artillery lessons and trainings.
- Capable to conduct the practical tasks of the survey.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.
- Prepare the survey work.

Autonomy and responsibility:

- Feel responsibility for conservation and professional employing of the leaded artillery weapons and instruments.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.
- Independently gain the necessary informations for survey.

Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

A tantárgy tematikája:

- 12.1.** A bemérő előkészítés általános alapelvei (4 óra elmélet) (*Principles of locating and laying.*)
- 12.2.** Koordináta rendszerek (2 óra elmélet) (*Coordinate systems*)
- 12.3.** Egyszerű és fordított geodéziai feladat (4 elmélet+2 óra gyakorlat) (*Geodetical tasks.*)
- 12.4.** Az irányszög helyesbítő és javító tényezői. (3 óra elmélet) (*Improve consideration of azimuth.*)

- 12.5.** A tájolóirány irányszögének meghatározása térkép alapján történő bemérés követelményeinek megfelelően. (4 elmélet+6 óra gyakorlat) (*Determine azimuths on the field*)
- 12.6.** A távolság meghatározásának módszerei. (2 óra elmélet) (*Determine ranging*)
- 12.7.** 1. Zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written exam*)
- 12.8.** A bemérést végrehajtó részére meghatározandó adatok és az eredmények okmányolása. (4 óra elmélet) (*Record of positioning*)
- 12.9.** Irányszögek és koordináták átalakítása a szomszédos zónába. (2 elmélet + 2 óra gyakorlat) (*Convert azimuths and coordinates into next zone.*)
- 12.10.** A harcrendi elemek bemérése térkép alapján műszerek felhasználásával. (6 óra gyakorlat) (*Positioning artillery positions with instruments.*)
- 12.11.** A harcrendi elemek bemérése bemérő gépkocsi segítségével. (6 óra gyakorlat) (*Positioning artillery positions with positioning vehicle.*)
- 12.12.** Figyelőpont elfoglalása, felderítés megszervezése és végrehajtása, valamint tüzmfelügyelés. (1 elmélet+6 óra gyakorlat) (*Taking up the observation post, organize and conduct the reconnaissance, observe of fire.*)
- 12.13.** 2. Zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written exam*)

A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/ 5. félév

A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Kettő zárthelyi dolgozat megírása a 12.1-12.6 illetve a 12.8-12.12. foglalkozások anyagából. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Terepfoglalkozásokon illetve harcászati gyakorlaton bemérőcsoport-parancsnoki illetve tüzelőállás előkészítő csoport parancsnoki beosztások ellátása. A gyakorló beosztásokban folytatott tevékenység értékelése ötfokozatú jeggyel történik. A nem megfelelő gyakorló beosztás valamelyik következő terepfoglalkozáson megismételhető és értékelése javítható.

Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. A gyakorló beosztásokban legalább elégséges szintű értékelés megszerzése.
- 16.2. Az értékelés:** kollokvium, szóbeli vizsga a félév anyagából. A kollokvium tételhúzással történik. A tételek kettő fő részből állnak, ezek: komplex számítsái feladat és elméleti kérdés. Az eredményes beszámolóhoz a hallgatónak mindkettő főkérdésre legalább elégséges értékelést kell szereznie. A beszámoló osztályzatát a két részkérdésre kapott osztályzat számtani közepese képezi. Amennyiben az osztályzat nem kerek értékű, a kerekítés megtételekor a félévközi zárthelyik és az éleslövészetben betöltött beosztás eredményét is figyelembe kell venni.
- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:** A 4 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább megfelelt értékelésű) **kollokvium**.

Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Tü/27: Szakutasítás a bemérő alegységek részére;
2. Tü/29: Szakutasítás az önbemérő csoportok részére;
3. 246/181: Az üteg harcrendi elemeinek bemérése 2001. Egyetemi jegyzet;
4. Tüfe/136: Lőszer anyagismeret;
5. Tü/3 Szakutasítás a Magyar Honvédség tüzérségi tüzesszökeinek kiszolgálására MH Tüzérfőnökség, 1995, ZMNE Szolgálati könyvtár;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. 267/386: Bemérő katonák és alegységek szakkiképzési kézikönyve;
2. J1627 NATO térképészeti ismeretek.
3. Tüfe/394: Az 1T12-M bemérő gépkocsi kezelési utasítása
4. Tüfe/288 A PAB-2A periszkópos tüzér tájolóműszer leírása és kezelési utasítása, MH Tüzérfőnökség, 1975, ZMNE Szolgálati könyvtár;
5. (J-1434 Egyetemi jegyzet) Tevékenység az ágyútarackos üteg tüzelőállás-körletében.

Budapest, 2020. január 17.

Magyar Gergely százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA454
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzér szakmai felkészítés IV.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Artillery specialization training 4th
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. 30 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely százados, gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1.nappali munkarend: 42 (28 + 14)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (2+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: terepfoglalkozás, kihelyezett gyakorlati foglalkozás.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Korszerű tüzér felderítő eszközök fajtái, működési elve, típusai, szervezetük. A figyelőpont elfoglalásának, a felderítés megszervezésének, vezetésének követelményei. Figyelőpont elfoglalásának végrehajtása a gyakorlatban. A figyelőpont felderítési harci okmányai, azok vezetésének rendje.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Types of the modern artillery reconnaissance instruments, their types and their functioning theory. The process of the occupation of the prepared artillery firing position and the execution of the fire mission, practiced in platoon leader level. Requirements for occupying an observation post, and organizing, conducting the reconnaissance. Occupying an observation post in practice. The documentation of the observation post, order of administration of them.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.
  - Ismeri a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetését és megóvásának módját.
  - Ismeri a korszerű tüzér felderítő eszközöket.
  - Ismeri a tüzér felderítő harcrendi elemek elfoglalásának és üzemeltetésének módját

Képességei:

  - Képes első tiszti beosztásban a tüzéral egységek harcának, tüzeinek, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
  - Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére, az alapvető besabályozások végrehajtására.
  - Képes a megkövetelt tüzérségi tűzfeladatok normaidőre történő végrehajtására.

- Képes a tüzérségi harcrendi elemek kiválasztására, előkészítésére, elfoglalásának irányítására és a harci munka megszervezésére.
- Képes tüzér szakmai foglalkozások, gyakorlatok előkészítésére, hatékony levezetésére.
- Képes megszervezni a figyelőponton történő munkát.

Attitűdje:

- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

- Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzérallegység harcát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the modern weapons and instruments of the artillery.
- Know the way of use and conserve of artillery guns and instruments.
- Know the up to date artillery reconnaissance instruments.
- Know the methods of take over the battle positions of the artillery reconnaissance

Capabilities:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.
- Capable to use the artillery guns and instruments and complete the basic zeroing.
- Capable to complete the necessary fire missions in time.
- Capable to choose and prepare the battle positions of the artillery units and lead the occupation of them and organize the work there.
- Capable to prepare and control the professional artillery lessons and trainings.
- Capable to organize the work on the observation point.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Feel responsibility for conservation and professional employing of the leaded artillery weapons and instruments.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1. Tüzérfelderítés célja, helye a tüzérség és a felderítés rendszerében. (2 óra elmélet) (*The mission of the artillery reconnaissance and it's place in ISTAR system*).
- 12.2. Néhány NATO tagország tüzérfelderítésének rendszere, képessége, sajátosságai. (2 óra elmélet) (*The structure, capabilities, specialities of artillery reconnaissance of some NATO countrys.*)
- 12.3. Zárthelyi dolgozat (1 óra elmélet) (*Written examination.*)

- 12.4. A tüzér- és csapat felderítés célfelderítést végrehajtó szervezetei. (2 óra elmélet) (*The conduction forces of the artillery reconnaissance and ISTAR units.*)
- 12.5. A tüzérségnél rendszeresített technikai felderítő eszközök harci alkalmazása. (2 óra elmélet) (*Employment of the artillery reconnaissance instruments in combat.*)
- 12.6. Célok rendszere, zónázása, számozása. (2 óra elmélet) (*Targets, target zones and target numbering.*)
- 12.7. Tüzérfelderítés megszervezése, megtervezése. (2 óra elmélet) (*The planning and organizing of artillery reconnaissance.*)
- 12.8. Figyelőponton vezetendő harci okmányok. (2 óra elmélet) (*Documents of the artillery reconnaissance observation posts.*)
- 12.9. Figyelőpont elfoglalásának és a felderítés megszervezésének alapkérdései. (2 óra elmélet) (*The fundamentals of the taking up the artillery reconnaissance observation posts and organizing the reconnaissance.*)
- 12.10. Célfelderítési adatok gyűjtése és feldolgozása. (3 óra elmélet) (*Collecting and processing the target informations.*)
- 12.11. Célfelderítési adatok számítógépes feldolgozása digitális térkép, ortofoto felhasználásával. (2x3 óra elmélet) (*Processing the target informations digitaly.*)
- 12.12. 2. Zárthelyi dolgozat (1 óra elmélet) (*Written examination.*)
- 12.13. Figyelőpont elfoglalása, mérőkészség elérése. (2 óra elmélet) (*Taking up the opservation post, preparing for target acquisition.*)
- 12.14. Figyelőpont elfoglalása, felderítés megszervezése és végrehajtása. (6 óra gyakorlat) (*Taking up the opservation post, organize and conduct the reconnaissance.*)
- 12.15. A felderítés megszervezése és vezetése, tűzmegfigyelés végrehajtása figyelőponton. (6 óra gyakorlat) (*Organize and conduct the reconnaissance, opserved of fire in opservation post.*)
- 12.16. Figyelőpont elfoglalása, felderítés megszervezése és végrehajtása, valamint tűzmegfigyelés. (2 óra gyakorlat) (*Taking up the opservation post, organize and conduct the reconnaissance, opserved of fire.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/ 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Kettő zárthelyi dolgozat megírása. a 12.1-12.2 és a 12.4-12.11 foglalkozások anyagából A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Terepfoglalkozásokon illetve harcászati gyakorlaton század tűztámogató szakaszzparancsnoki beosztások ellátása. A gyakorló beosztásokban folytatott tevékenység értékelése ötfokozatú jeggyel történik. A nem megfelelő gyakorló beosztás valamelyik következő terepfoglalkozáson megismételhető és értékelése javítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. A gyakorló beosztásokban legalább elégséges szintű értékelés megszerzése.

16.2. **Az értékelés:** beszámoló, szóbeli vizsga a félév anyagából. A beszámoló tételhúzással történik. A tételek kettő fő részből állnak, ezek: komplex számítsái feladat és elméleti kérdés. Az eredményes beszámolóhoz a hallgatónak mindkettő főkérdésre legalább elégséges értékelést kell szereznie. A beszámoló osztályzatát a két részkérdésre kapott osztályzat számtani közepese képezi a beszámolók értékelésének háromfokú rendszerében. Amennyiben az osztályzat nem kerek értékű, a kerekítés megtételekor a félévközi zárthelyik és az éleslövészetben betöltött beosztás eredményét is figyelembe kell venni.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A *3 kredit* megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább megfelelt értékelésű) **beszámoló**.

A *beszámoló* két fő részből tevődik össze. Az első részben egy komplex gyakorlati feladatot kell kidolgozni, míg a második részben egy elméleti feladatra kell megválaszolni. Amennyiben az elméleti, illetve a gyakorlati részfeladat elégtelen értékelésű, úgy a beszámoló *értékelése elégtelen*.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Tü/29 Szakutasítás az önbemérő csoportok részére;
2. 246/181 Az üteg harcrendi elemeinek bemérése;
3. Tüfe/136 Lőszer-anyagismeret;
4. Tüfe/107 Tüzérségi Gyűjtők, Honvédelmi Minisztérium 1969, NKE Szolgálati Könyvtár;
5. Tüfe/329 A 152 mm-es D-20 ágyútarack lőtáblázata, Honvédelmi Minisztérium 1982, ZMNE Szolgálati Könyvtár;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Szakutasítás az optikai felderítő alegységek részére, Tü/49;
2. A tábori tüzérség célfelderítése, FM 6-121;
3. A felderítési adatok feldolgozása, FM-34;
4. Tűztámogatás az összefegyvernemi harcban (kivonat az FM-6-20 amerikai szabályzatból), Nyt.sz.: 21/28;
5. Tüfe/394 Az 1T12-M bemérő gépkocsi kezelési utasítása;

Budapest, 2020. január 17.

Magyar Gergely százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA461
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzér szakmai felkészítés 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Artillery specialization training 1th
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Művelési Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 + 28)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tüzéregységek menetének és nyugvásának elvei, feladatait, a menet megszervezésének tartalmát, rendjét, az elkészítendő harci okmányok. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék rendeltetése, állománya, támadó és találkozó harcának elvei, harcrendje és a harctevékenység végrehajtásának rendje. A tüzérség harci alkalmazásának elvei, feladatai és azok végrehajtásának rendje. A lövészsorozat tűztámogatásának rendszere, a TTMCS állománya, feladatai, alkalmazásának elvei, okmányai. A parancsnoki munka rendjét az alkalmi harci kötelék támadó és találkozó harcában.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Principles and tasks of artillery units movement and assembly, the content and order of the preparation for movement, and the combat documents to be prepared. The function, personnel of the battalion, company task force, principles of the deliberate and hasty attack of their, battle formations, and the tasks, techniques and procedures of them. The principles, tasks, techniques and procedures of the artillery in combat. The fire supports system of the infantry company, the tasks, techniques, procedures and documentation of the FIST (Fire Support Team). The task force's command, control and troop leading procedures during deliberate and hasty attack.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a tüzérségi tűztámogatás rendszere felépítését és annak az összefegyvernemi harcba történő integrálásának módját.
  - Ismeri a tüzér erők szervezetét és eszközeit

Képességei:

- Képes első tiszti beosztásban a tüzérealgységek harcának, tüzének, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.

- Képes a tüzér alegységek harctevékenysége előkészítésére és vezetésére.

- Képes a lövész század tűztámogatásának megszervezésére és tervezésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.

- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.

- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

- Ötleteit a tüzér harcászat keretei között valósítja meg.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.

- Vezeti a rábízott tüzérealgység harcát.

- Felelősséget érez a támogatott alegység szakszerű tűztámogatásáért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the organisation of fire support system and it's integration in combined arms operation.

- Know the of the organization and the weapons of the artillery

Capabilities:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.

- Capable to plan, prepare and conduct the fight of artillery units.

- Capable to plan and organize the fire support of an infantry company.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.

- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.

- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

- Conduct ideas among the fight of the artillery.

Autonomy and responsibility:

- Able to plan the fire support of the unit independetly.

- Lead the figft of the commended artillery unit.

- Feel responsibility of the professional fire support of the unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A tüzérealgységek menete. (2 óra elmélet) (*Movement of the artillery units.*)

12.2. A tüzérealgységek menetének megszervezése és vezetése (2 óra elmélet) (*Planning and conduct the movement of the artillery units.*)

12.3. A tüzérealgységek nyugvása. (1 óra elmélet) (*The rest of artillery units.*)

12.4. Szeminárium (1 óra elmélet) (*Seminar*)

12.5. 1. Zárthelyi dolgozat (1 óra elmélet) (*Written examination.*)

12.6. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék támadó és találkozó harca. (1 óra elmélet) (*Meeting engagement of the battalion-, company task force.*)

12.7. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék támadó harcának sajátosságai az általánostól eltérő viszonyok között. (1 óra elmélet) (*Attack of the battalion-, company task force during special conditions.*)

12.8. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék támadó harcának előkészítése és vezetése. (1 óra elmélet) (*Preparation and conduct of the attack of the battalion-, company task force.*)

- 12.9. A tüzérség harci alkalmazásának elvei, a zászlóalj, század alkalmi harci kötelék támadó harcában. (2 óra elmélet) (*Fire support in the attack of the battalion-, company task force.*)
- 12.10. A tüzérség harcrendje, elhelyezése, manőverei. (1 óra elmélet) (*Positions and manoeuvre of the artillery.*)
- 12.11. A tüzérség alkalmazása a zászlóalj találkozóharcában (2 óra elmélet) (*Use of artillery in the attack of the battalion-, company task force.*)
- 12.12. A tüzérségalkalmazás harci alkalmazásának sajátosságai erdős- hegyes terepen, és éjszaka támadásban. (2 óra elmélet) (*Fire support in attack during special conditions.*)
- 12.13. A tüzérségalkalmazás logisztikai támogatása támadásban. (2 óra elmélet) (*Combat service support of artillery during attack.*)
- 12.14. A tüzérségalkalmazás harctevékenységeinek előkészítése és vezetése támadásban. (1 óra elmélet) (*Preparation and conduct of fire support in attack.*)
- 12.15. A tüzérségalkalmazás tüzérség és manőverei tervezése támadásban. (2 elmélet +2 óra gyakorlat) (*Planning and preparation of the manoeuvre of the artillery in attack.*)
- 12.16. A század (zászlóalj) tűztámogatása. (2 óra elmélet) (*Fire support at battalion and company level.*)
- 12.17. A század tűztámogató és tűzmegfigyelő csoport tevékenységének megszervezése és vezetése támadásban. (2 óra elmélet) (*Planning and conducting the employment of fire support teams in attack.*)
- 12.18. Szeminárium. (1 óra elmélet) (*Seminar*)
- 12.19. 2. Zárthelyi dolgozat (1 óra elmélet) (*Written examination.*)
- 12.20. A parancsnok menetre vonatkozó döntésének kialakítása. (2 óra gyakorlat) (*Decision making of the commander in movement.*)
- 12.21. A menet megtervezése, ledokumentálása, az alárendelt feladatainak megszabása. (4 óra gyakorlat) (*Preparation and conduction of the movement, plan and order making.*)
- 12.22. Menetparancsok kiadása, dokumentumok, számvetések elkészítésének ellenőrzése. (2 óra gyakorlat) (*Issue the order of movement, making and checking documents and accountments.*)
- 12.23. A század tűztámogatásának megtervezése. (4 óra gyakorlat) (*Planning the fire support of the company.*)
- 12.24. Az ütegparancsnok tevékenysége a döntés meghozataláig. (2 óra gyakorlat) (*Decision making of the battery commander.*)
- 12.25. Az üteg harctevékenységeinek előkészítése, megszervezése és vezetése. (2 óra gyakorlat) (*Preparation and conduction of the battle of the battery.*)
- 12.26. A század tűztámogatásának megtervezése. (4 óra gyakorlat) (*Planning the fire support of the company.*)
- 12.27. Az ütegparancsnok tevékenysége a döntés meghozataláig. (2 óra gyakorlat) (*Decision making of the battery commander.*)
- 12.28. Az üteg harctevékenységeinek előkészítése, megszervezése és vezetése. (6 óra gyakorlat) (*Preparation and conduction of the battle of the battery.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/ 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az

elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Kettő zárthelyi dolgozat megírása a 12.1-12.4 és a 12.6-12.17. foglalkozások anyagaiból.. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Menetfeladat kidolgozása, (okmányok, térkép elkészítése). A menetfeladat értékelése ötfokú jeggyel történik. A menetfeladat megismétlésére a félévben nincsen lehetőség.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább *60%-án* való részvétel, a kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása, a harcászati gyakorlatokon betöltött beosztások minimum elégséges szintű végrehajtása.

16.2. **Az értékelés:** beszámoló, szóbeli vizsga a félév anyagából. A beszámoló tételhúzással történik. A tételek három részből állnak, ezek: elméleti kérdés, számítási feladat és harcászati jelek. Az eredményes beszámolóhoz a hallgatónak mindhárom részkérdésre legalább elégséges értékelést kell szereznie. A beszámoló osztályzatát a három részkérdésre kapott osztályzat számtani közepese képezi. Amennyiben az osztályzat nem kerek értékű, a kerekítés megtételekor a félévközi zárthelyik eredményét is figyelembe kell venni.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A *4 kredit* megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább megfelelt értékelésű) **beszámoló**.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A tűzérség harci alkalmazásának és vezetésének alapjai. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/378;
2. A tűzérség harci alkalmazásának alapjai a NATO-ban. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/195;
3. A csapatok tevékenységének osztályozása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/228;
4. A tűzérség mozgása és nyugvása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.:734/260;
5. A zászlóalj támadása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/230;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Tűztámogatás az összefegyvernemi harcban (kivonat az FM-6-20 amerikai szabályzatból), Nyt.sz.: 21/28;
2. A Arty-P1 tűzérségi eljárások 8. módosított kiadás, 2002;
3. A menet. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.:952/322;
4. Nyugvás és nyugvásbiztosítás. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.:952/71;

Budapest, 2020. január 17.

Magyar Gergely százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1.A tantárgy kódja: HKMTTA464

2.A tantárgy megnevezése (magyarul): Haditechnika, tüzér 6.

3.A tantárgy megnevezése (angolul): Military technology Arty 6th

4.Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. 60 % gyakorlat, 40 % elmélet

5.A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják): Katonai vezetői alapképzési szak, tüzér specializáció

6.Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Katonai Vezetőképző Intézet Műveleti Támogató Tanszék

7.A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Andóczy-Balogh András
Ádám százados, gyakorlati oktató

8.A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)

8.1. összes óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 + 28)

8.1.2. levelező munkarend: -

8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (1+2)

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Haditechnikai eszközök használata.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul): A rendszeresített, alapvető tüzér technikai eszközök felépítésével, kezelésével kapcsolatos ismereteket elsajátítása. Alapvető jártasság megszerzése az alap tüzérségi műszerek kezelésében. A megfelelő alapismeretek elsajátítása ahhoz, hogy szükség esetén önállóan legyenek képesek az eszközök kezelésére.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Acquire the knowledge of technical structure and handling the adopted, basic artillery assets. Acquire the basic proficiency in the handling of artillery instruments. Acquire the proper basic knowledge to be able to handle the assets independently if needed.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.
- Ismeri a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetését és megóvásának módját.
- Ismeri a tüzér lövegek, műszerek alegység szintű javításának szabályait és menetét.

Képességei:

- Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére, az alapvető beszabályozások végrehajtására.
- Képes a tüzérfegyvernem szerint szervezett továbbképzést követően speciális szakmai feladatok végrehajtására.

Attitűdje:

- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.

Autonómiaja és felelőssége:

- Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Know the modern weapons and instruments of the artillery.
- Know the way of use and conserve of artillery guns and instruments.
- Knows basic the preventive and maintenance checks and services procedures for the artillery instruments and canons

Capabilities:

- Capable to use the artillery guns and instruments and complete the basic zeroing.
- Capable to conduct special tasks after artillery extension courses.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.

Autonomy and responsibility:

- Feel responsibility for conservation and professional employing of the leaded artillery weapons and instruments.
- Able to prepare the subordinates.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek.**12. A tantárgy tematikája:**

1. A tüzér felderítő műszerek: A tüzérségi stereo-és lézertáv mérők. (2 óra elmélet) (*Artillery reconnaissance instruments: rangefinders.*)
2. A tüzér felderítő műszerek kezelése. (6 óra gyakorlat) (*Handling the artillery reconnaissance instruments.*)
3. A tüzérségi felderítő műszerek technikai kiszolgálása. (2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) (*Preventive maintenance of the artillery reconnaissance instruments.*)
4. A tüzérségi girótájéoló. (5 óra gyakorlat) (*Artillery gyroscopes.*)
5. Tüzérségi navigációs berendezések (2 óra elmélet) (*Artillery navigation systems.*)
6. Navigációs és bemérő, tájoló berendezések, módszerek. (1 óra elmélet + 4 óra gyakorlat) (*Navigation and laying methods and instruments.*)
7. A tüzérségi műszerek technikai kiszolgálása. (3 óra gyakorlat) (*Preventive maintenance of the artillery instruments.*)
8. Zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written examination.*)
9. Tüzérségi műszerek talapítása (1 óra elmélet, 2 óra gyakorlat) (*Deployment of artillery instruments.*)
10. Meteorológiai mérőműszerek és eszközök. (1 óra elmélet, 2 óra gyakorlat) (*Meteorological instruments.*)
11. Tüzérségi felderítő rádiólokátor állomások. (1 óra elmélet) (*Artillery radars.*)
12. GPS (Global Positioning System) (1 óra elmélet) (*Global Positioning Systems.*)
13. Pilótanélküli felderítő repülőgépek. (1 óra elmélet) (*Unmanned Aerial Systems*)
14. Napjaink tüzérségi tűzeszközeinek fejlesztési irányzatai. (2 óra gyakorlat) (*Development of artillery guns nowadays.*)
15. Tüzérségi lőszer fejlesztésének irányai napjainkban. (2 óra gyakorlat) (*Development of the artillery munitions nowadays.*)
16. 2. Zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written examination.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/ 6. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án**

jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Kettő zárthelyi dolgozat megírása a 12.1-12.7 és a 12.9-12.15 foglalkozások anyagaiból. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Három normafeladat végrehajtása, illetve a műszerek értékelt kezelésének végrehajtása legalább elégséges szinten. Az értékelés ötfokú jeggyel történik. Elégtelen osztályzat esetén a normafeladatot és az értékelt műszerkezelést meg kell ismételni, az ismétlésre kettő lehetőség van.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Három normafeladat illetve értékelt műszerkezelés végrehajtása.

16.2. **Az értékelés:** Gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy a három zárthelyi dolgozat eredménye és a normafeladatok illetve az értékelt eszközkezelések értékeléseinek eredményéből, azok számtani közepével alakítható ki. Amennyiben az átlag nem kerek szám, úgy az értékelésnél a ZH-k eredményeit kell súlyozottan figyelembe venni.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 3 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább elégséges értékelésű) gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. **Kötelező irodalom:**

1. Tüfe/288 A PAB-2A periszkopikus tűzér tájolóműszer leírása és kezelési utasítása;
2. Tüfe/167 Az 1D11-M lézertáv mérő (DAK-2) Műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása;
3. Tüfe/394 Az 1T12-M bemérőgépkocsi műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása;
4. Tüfe/309 Utasítás a fegyverzeti szakanyagok megóvására;
5. Tü/3 Szakutasítás a Magyar Honvédség tűzérési eszközeinek kiszolgálására.

17.2. **Ajánlott irodalom:**

1. Szabó Tibor - A tábori tűzérési technikai fejlesztésének tendenciái, illetve azok megvalósíthatóságának lehetőségei a MH-ben - 2000 - Doktori (PhD) értekezés;
2. Varga Gyula, Gacsályi László, Gál Attila: Rendszertechnika jegyzet.

Budapest, 2020. január 17.

Andóczy-Balogh András Ádám százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA463
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzér harcászolgálat 13.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Battle drill 13th
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. 80 % gyakorlat, 20 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Művelési Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely százados, gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1.nappali munkarend: 56 (14 + 42)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (1+3)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: terepfoglalkozás, kihelyezett gyakorlati foglalkozás.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tüzelőállásban vezetendő okmányok fajtái, elkészítésük és vezetésük szabályai. A TÁSK FCS (tüzelőállás-körlet felderítőcsoport) tevékenysége, annak vezetése és gyakorlati feladatok végrehajtása Az előkészített TÁSK (tüzelőállás-körlet) elfoglalásának és a tűzfeladatok végrehajtásának folyamata szakaszparancsnoki szinten történő gyakorlása.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Types of the documentation to be kept in the firing positions, the rules of preparation and management of them. The activity and leading of the firing position survey team, execute practical tasks. The process of the occupation of the prepared artillery firing position and the execution of the fire mission, practiced in platoon leader level.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.
  - Ismeri a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetését és megóvásának módját.
  - Ismeri feladatait a harcrendi elemek elfoglalása során.
  - Ismeri feladatait a tüzelőállásokban

Képességei:

  - Képes első tiszti beosztásban a tüzéralagységek harcának, tüzeinek, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
  - Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére, az alapvető beszabályozások végrehajtására.
  - Képes a megkövetelt tüzérségi tűzfeladatok normaidőre történő végrehajtására.
  - Képes a tüzérségi harcrendi elemek kiválasztására, előkészítésére, elfoglalásának irányítására és a harci munka megszervezésére.

- Képes tüzér szakmai foglalkozások, gyakorlatok előkészítésére, hatékony levezetésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiaja és felelőssége:

- Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzéralegység harcát.
- Önállóan vezeti a harcrendi elemekben folyó munkát

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the modern weapons and instruments of the artillery.
- Know the way of use and conserve of artillery guns and instruments.
- Know the tasks during taking over artillery battle positions.
- Know the tasks in the artillery battle positions

Capabilities:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.
- Capable to use the artillery guns and instruments and complete the basic zeroing.
- Capable to complete the necessary fire missions in time.
- Capable to choose and prepare the battle positions of the artillery units and lead the occupation of them and organize the work there.
- Capable to prepare and control the professional artillery lessons and trainings.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Feel responsibility for conservation and professional employing of the leaded artillery weapons and instruments.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.
- Independently lead the work on the battle positions.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1. A tűzparancs tartalma, végrehajtásának megszervezése a tüzelőállásban. (2 óra elmélet) (*The fire order and organization it's accomplish.*)
- 12.2. A Tűzvezető pont (TVP), tűzszakaszparancsnok, lövegparancsnokok okmányai. (2 óra elmélet) (*Documents of the Fire Direction Centre (FDC), fire platoon commander, gun commander.*)
- 12.3. A tűzvezetés végrehajtásának gyakorlása. (2 óra gyakorlat) (*Fire control training.*)
- 12.4. 1. Zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written examination.*)
- 12.5. A tüzelőállás felderítőcsoport (FCS) feladata, állománya. (4 óra elmélet) (*The mission and construction of the firing position reconnaissance team.*)

- 12.6. A vontatott löveges tüzerűteg TÁSK-nek előkészítése. (bemérő eljárások alkalmazása) (4 óra elmélet + 4 óra gyakorlat) (*Preparation of the firing position of the towed battery. (employing laying methods)*)
- 12.7. Előkészített tüzelőállás-körlet előkészítése (komplex gyakorlat) (3x6 óra gyakorlat) (*Preparation of firing position (complex exercise)*)
- 12.8. Az előkészített TÁS elfoglalása tűzfeladatok végrehajtása. (3x6 óra gyakorlat) (*Taking up the prepared firing position and conducting fire missions.*)
- 12.9. 2. Zárthelyi dolgozat (1 óra elmélet) (*Written examination.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/ 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Kettő zárthelyi dolgozat megírása a 12.1-12.3 és a 12.5-12.18 foglalkozások anyagából. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Terepfoglalkozásokon illetve harcászati gyakorlaton lövegparancsnoki, szakaszparancsnoki beosztások ellátása. A gyakorló beosztásokban folytatott tevékenység értékelése ötfokozatú jeggyel történik. A nem megfelelő gyakorló beosztás valamelyik következő terepfoglalkozáson megismételhető és értékelése javítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

- 16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. A gyakorló beosztásokban legalább elégséges szintű értékelés megszerzése.
- 16.2. **Az értékelés:** Gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy a három zárthelyi dolgozat eredménye és a normafeladatok illetve az értékelt eszközkezelések értékeléseinek eredményéből, azok számtani közepével alakítható ki. Amennyiben az átlag nem kerek szám, úgy az értékelésnél a ZH-k eredményeit kell súlyozottan figyelembe venni.
- 16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 4 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább elégséges értékelésű) **gyakorlati jegy** megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. **Kötelező irodalom:**

7. Tü/29 Szakutasítás az önbemérő csoportok részére;
8. 246/181 Az üteg harcrendi elemeinek bemérése;
9. Tüfe/136 Lőszer-anyagismeret;
10. Tüfe/107 Tüzérségi Gyűjtők, Honvédelmi Minisztérium 1969, NKE Szolgálati Könyvtár;
11. Tüfe/329 A 152 mm-es D-20 ágyútarack lőtáblázata, Honvédelmi Minisztérium 1982, ZMNE Szolgálati Könyvtár;

17.2. **Ajánlott irodalom:**

6. Szakutasítás az optikai felderítő alegységek részére, Tü/49;
7. A tábori tüzérség célfelderítése, FM 6-121;
8. A felderítési adatok feldolgozása, FM-34;

9. Tűztámogatás az összfégyvernemi harcban (kivonat az FM-6-20 amerikai szabályzatból),
Nyt.sz.: 21/28;
10. A Arty-P1 tüzérségi eljárások 8. módosított kiadás,2002.

Budapest, 2020. január 17.

Magyar Gergely százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA462
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzér lövéstan és tűzvezetés 16.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Fire rules and fire control of artillery 16th
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. 60 % gyakorlat, 40 % elmélet
- 5. A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Andóczy-Balogh András
Ádám százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat):**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1.nappali munkarend: 98 (42 + 56)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 7 (3+4)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Szimulátoros gyakorlati foglalkozás.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A honvéd tisztjelöltek ismerjék meg azokat a legfontosabb alapfogalmakat, alapösszefüggéseket, amelyek feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy megismerjék a tüzérségi tűzvezetés lényegét, feladatait, a tűzfeladatok végrehajtásának lehetséges módszereit. A hallgatók sajátítsák el a lövészet és tűzvezetés előkészítésével kapcsolatos lőszabályzati előírások lényegét, azok jelentőségét a tüzérségi tűz pontosságával kapcsolatban. A hallgatók ismerjék meg az álló célok belövésének, és a hatástűz lövésének általános szabályait és rendjét.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The cadets acquire the most important basic concepts and basics contexts that are essential to know the essence of the artillery fire direction procedures, its tasks, and the possible methods of employing fire missions. Cadets acquire the essence of the preparation rules of the fire direction and shooting, their relevance to the accuracy of artillery fire. Cadets acquire the rules and procedures of engaging stationary targets, and the rules and procedures of the deployment of fire for effect.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Ismeri a tüzérség lövészetének és tűzvezetésének előkészítését.
  - Ismeri az első tiszti beosztásához szükséges meteorológiai és ballisztikai ismereteket.

- Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.
- Ismeri a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetését és megóvásának módját.
- Ismeri a belövással végrehajtható tűzfeladatok előkészítésének rendjét, végrehajtásának menetét normaidőn belül.

Képességei:

- Képes a tüzér szakasz (üte)g lövészetének és tűzvezetésének előkészítésére és vezetésére.
- Képes a megkövetelt tüzérségi tűzfeladatok normaidőre történő végrehajtására.
- Képes a tüzérfegyvernem szerint szervezett továbbképzést követően speciális szakmai feladatok végrehajtására.
- Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére, az alapvető besabályozások végrehajtására.

Attitűdje:

- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.
- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére

Autonómiaja és felelőssége:

- Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzérallegység harcát.
- Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the preparation of the fire missions and fire direction.
- Know the ballistic and meteorology essentials necessary for the first officer's assignment.
- Know the modern weapons and instruments of the artillery.
- Know the way of use and conserve of artillery guns and instruments.
- Knows the procedures and process of the preparation and execution of the adjustment fire missions within the required time given

Capabilities:

- Capable to prepare and conduct the fire missions and fire control of the artillery platoon or gun.
- Capable to complete the necessary fire missions in time.
- Capable to conduct special tasks after artillery extension courses.
- Capable to use the artillery guns and instruments and complete the basic zeroing

Attitude:

- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.
- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.

Autonomy and responsibility:

- Able to plan the fire support of the unit independently.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.
- Feel responsibility for conservation and professional employing of the leaded artillery weapons and instruments.
- Able to prepare the subordinates

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1. Megfigyelhető álló célok belövésének szabályai robbanópontok előjeleinek megfigyelése (REMA) alapján, villaképzéssel és üteg skálával. (2 óra elmélet) (*Rules of adjusment fire and the succesive bracketing.*)
- 12.2. Megfigyelhető álló célok belövésének és pusztításának végrehajtása helikopterrel. (2 óra elmélet) (*Engaging artillery targets using an aerial observer (helicopter.)*)
- 12.3. A felpattanó és a mozsárlövészet sajátosságai.(4 óra, 4 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) (*Engaging targets with High trajectory*)
- 12.4. Lövészet időzíthető gyújtóval szerelt lövedékkel. (4 óra, 4 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) (*Engaging targets with time fuse.*)
- 12.5. A 3. sz. tűzfeladat végrehajtásának rendje, szabályai, értékelése.(2 óra elmélet) (*Proper procedure and rules of the execution Fire mission No. 3.*)
- 12.6. A 3. sz. tűzfeladat végrehajtása csapódó gyújtóval szerelt repesz-romboló (RRO) gránáttal, a Baglyas tűzvezető teremben. (6 óra gyakorlat) (*Proper procedure and rules of the execution Fire mission No. 3 with PD fuse in artillery gunnery simulator.*)
- 12.7. A 3. sz. tűzfeladat végrehajtása időzíthető gyújtóval szerelt repesz-romboló (RRO) gránáttal, a Baglyas tűzvezető teremben. (6 óra gyakorlat) (*Proper procedure and rules of the execution Fire mission No. 3 with Mechanical Time fuse in artillery gunnery simulator.*)
- 12.8. 1.. számú Zárthelyi Dolgozat (2 óra elmélet) (*writen exam*)
- 12.9. AArty P1 (STANAG 2934) tűzkérés kiszolgálása (2 óra elmélet)
- 12.10. Álló célok pusztítása az A ARTY P-1 (STANAG 2934) belövással, lézertáv mérős és bázisvonalas belövési eljárással. (8 óra, 4 óra elmélet, 12 óra gyakorlat) (*Engaging targets with NATO CFF grid and polar fire mission.*)
- 12.11. Megfigyelhető mozgó gyalogos csoportok pusztítása ütegekötélekben. (4 óra elmélet) (*Engaging advancing infantry with battery sized unit.*)
- 12.12. A merev zárótűz (MEZT) lövésének rendje és szabályai. (4 óra elmélet, 4 óra gyakorlat) (*Proper procedure and rules of engaging artillery barrage targets.*)
- 12.13. A század tüzérségi tűztámogatásának rendje. (2 óra elmélet, 4 óra gyakorlat) (*Procedures of company level fire support.*)
- 12.14. Megfigyelhető mozgó gyalogos csoportok pusztítása ütegekötélekben. (6 óra gyakorlat) (*Engaging advancing infantry with battery sized unit.*) Baglyas szimulátoron végrehajtott feladat
- 12.15. 2. számú Zárthelyi dolgozat (2 óra elmélet) (*writen exam*)
- 12.16. Álló célok pusztításának szabályai közvetlen irányzású lövészetel. (2 óra elmélet) (*Rules of Engaging targets with artillery direct fire.*)
- 12.17. Mozgó célok pusztításának szabályai közvetlen irányzású lövészetel. (2 óra elmélet) (*Rules of Engaging moving targets with artillery direct fire.*)
- 12.18. Az 1. sz., az 1/a. sz. és a 2. sz. tűzfeladatok végrehajtásának rendje, szabályai, értékelése. (4 óra, 2 óra elmélet, 2 óra gyakorlat) (*Proper procedure, rules and assessment of execution of the fire mission No. 1, 1/a, 2.*)
- 12.19. 3. számú zárthelyi dolgozat (2 óra elmélet) (*writen exam*)
- 12.20. Megfigyelhető álló és mozgó célok pusztítása megosztott és közvetlen irányzással (tüzérségi éleslövészet a várpalotai tüzérségi lőtéren). (6 óra gyakorlat) (*engaging Stationare and moving targets with indirect artillery fire –LFX*)
- 12.21. Megfigyelhető álló és mozgó célok pusztítása megosztott és közvetlen irányzással AArty P-1 eljárásokkal (tüzérségi éleslövészet a várpalotai tüzérségi lőtéren). (6 óra gyakorlat) (*engaging Stationare and moving targets with indirect artillery fire –LFX*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/ 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lenni a honvéd tisztjelöltnek. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolni. A honvéd tisztjelölt köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A hallgató köteles

az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: 3 zárthelyi dolgozat megírása a 12.1-12.7, a 12.9-12.14, és a 12.16-12.18 foglalkozások anyagából.. A zárthelyi dolgozatok értékelése: : 70 %-tól elégséges, 77 %-tól közepes, 85 %-tól % jó, 93 %-tól jeles.. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Két beadandó feladat (célok belövése REMA és az AARTY P-1 STANAG alapján) kidolgozása. A beadandó feladatok értékelése ötfokozatú jeggyel történik. Amennyiben a beadandó feladat értékelése nem megfelelő, azt ki kell javítani, erre kettő lehetőség van. Az 1. sz. (1/a. sz.) és 2. sz. és 3. sz. tűzfeladatok tűzérési éleslövészetben történő végrehajtása. A tűzfeladatok értékelése a Tű/50 szabályzat alapján történik. Amennyiben az egyes tűzfeladatok értékelése nem megfelelő, azt meg kell ismételni. Amennyiben a hallgató a tűzérési éleslövészet során nem hajtott végre értékelhető tűzfeladatot, azt a Bagylas szimulátoron, egy alkalommal lehet javítani.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a három zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Két beadandó feladat legalább elégséges szintű elkészítése. Az éleslövészet során a három egyéni tűzfeladat legalább megfelelő szintű végrehajtása.

16.2. **Az értékelés:** kollokvium, szóbeli vizsga a félév anyagából. A kollokvium tételhúzással történik. A tételek kettő fő részből állnak, ezek: komplex gyakorlati feladat kidolgozása és elméleti kérdés. Az eredményes beszámolóhoz a hallgatónak mindkettő főkérdésre legalább elégséges értékelést kell szereznie. A beszámoló osztályzatát a két részkérdésre kapott osztályzat számtani közepese képezi. Amennyiben az osztályzat nem kerek értékű, a kerekítés megtehető a félévközi zárthelyik és az éleslövészet eredményét is figyelembe kell venni.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 6 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább megfelelt értékelésű) kollokvium.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. **Kötelező irodalom:**

1. Tű/1 – A tűzérési lö- és tűzvezetési szabályzata (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1995 – A MH kiadványa;
2. Tű/50 – A tűzérési löutasítása (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1986 – A HM kiadványa ;
3. Nyt.sz.:185/81 ea. –Tansegédlet a tábori tűzérési tűzvezetési és löszabályzatának tanulmányozásához – 1980 – A MN Tüzérfőnökség kiadványa ;
4. Nyt.sz.:T–2210 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becsülő előkészítéssel, I. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv ;
5. Dr. Erdélyi Sándor alez. - Dr. Iványosi Sz. István alez. - Dr. Szabó Tibor alez.– A tűzérési tűz pontosságának és hatásosságának értékelése a Magyar Honvédségben – 2003 (tanulmányok).

17.2. **Ajánlott irodalom:**

1. STANAG 4119 – A csöves tűzérési szabvány lőtábla kivonata – NATO Szabványügyi Ügynökség – 2006-os módosított kiadás
2. STANAG 2934 – A Arty P–1 Tűzérési eljárások, 8. módosított kiadás – NATO Szabványügyi Ügynökség, 2002
3. Paulov Endre ka. – Dr. Szabó Tibor alez – Kísérleti lövészet végrehajtása M139 MOD–1 közelségi gyújtóval – 2004 – 18’-es oktatófilm.

Budapest, 2020. január 17.

Andóczy-Balogh András Ádám százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA474
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Haditechnika tüzér 7.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military technology Arty 7th
- 4. Kreditérték és képzési rendszer:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. 30 % gyakorlat, 70 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Katonai Vezetőképző Intézet Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Andóczy-Balogh András Ádám százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 + 14)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (1+2)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Haditechnikai eszközök használata.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A rendszeresített, alapvető tüzér technikai eszközök felépítésével, kezelésével kapcsolatos ismereteket elsajátítása. Alapvető jártasság megszerzése az alap tüzérségi műszerek kezelésében. A megfelelő alapismeretek elsajátítása ahhoz, hogy szükség esetén önállóan legyenek képesek az eszközök kezelésére.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Acquire the knowledge of technical structure and handling the adopted, basic artillery assets. Acquire the basic proficiency in the handling of artillery instruments. Acquire the proper basic knowledge to be able to handle the assets independently if needed.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.
  - Ismeri a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetését és megóvásának módját.
  - Ismeri a tüzér rakéták, aknavetők alegység szintű javításának szabályait és menetét

Képességei:

  - Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére, az alapvető beszabályozások végrehajtására.
  - Képes a tüzérfegyvernem szerint szervezett továbbképzést követően speciális szakmai feladatok végrehajtására.

Attitűdje:

  - Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
  - Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.

Autonómiája és felelőssége:

- Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Know the modern weapons and instruments of the artillery.
- Know the way of use and conserve of artillery guns and instruments.
- Knows basic the preventive and maintenance checks and services procedures for the artillery AP missiles and mortars

Capabilities:

- Capable to use the artillery guns and instruments and complete the basic zeroing.
- Capable conduct special tasks after artillery extension courses.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.

Autonomy and responsibility:

- Feel responsibility for conservation and professional employing of the leaded artillery weapons and instruments.
- Able to prepare the subordinates.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: HKMTTA464 Haditechnika tüzér 6.**12. A tantárgy tematikája:**

- 12.1. Páncéltörő fegyverek: Az irányított páncéltörő rakéta irányítási elve. (2 óra elmélet) (*Principles of guiding system of anti tank guided missiles.*)
- 12.2. A 9P151 (METISZ), (9K111) (FAGOT) hordozható páncéltörő rakétarendszer felépítése és harcászatechnikai adatai, működése. (2 óra elmélet) (*Structure and datas of the anti tank guided missiles type 9P151 and 9K111.*)
- 12.3. 9P151, (METISZ), (9K111) (FAGOT) hordozható páncéltörő rakéta kezelése a rakéták bevizsgálása. (4 óra 2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) (*Handle and examination of the anti tank guided missiles type 9P151 and 9K111.*)
- 12.4. A P148 indítóállvány és a 9M113 (KONKURSZ) páncéltörő rakéta felépítése és harcászatechnikai adatai, működése. (2 óra elmélet) (*Structure, datas and functioning of the 9M113 anti tank guided missiles system.*)
- 12.5. A 9P148 indítóállvány kezelése (6 óra gyakorlat) (*Handling of the P148 launching stand*)
- 12.6. A 9P148 indítóállvány lövészet előtti technikai bevizsgálásai, besabályozások-ellenőrzések végrehajtása. (2 óra elmélet) (*pre exercise inspection of the 9P148 launching stand.*)
- 12.7. 1. számú Zárthelyi dolgozat. (2 óra elmélet) (*Written examination*)
- 12.8. Aknavetők és aknagránátok (2 óra elmélet) (*Mortars and mortar shells.*)
- 12.9. Aknagránátok és kezelésük szabályai. (2 óra elmélet) (*Handling the mortar shells.*)
- 12.10. A 82mm 37M aknavető kezelése és besabályozása. (6 óra gyakorlat) (*The handling and zeroing the 37M 82 mm mortar.*)
- 12.11. 2. számú Zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written examination*)
- 12.12. Fegyverzettechnikai eszközök megóvása: A fegyverzettechnikai szakanyagok és eszközök átadás-átvétele. (4 óra elmélet) (*Preventive procedures and the handover-takeover of the artillery weapons and instruments.*)

- 12.13. Tüzér alegységek fegyverzettechnikai eszközeinek tárolása, megóvása. (2 óra elmélet) (*Store and saving the artillery instruments and weapons.*)
- 12.14. A fegyverzettechnikai eszközök alegységszintű technikai kiszolgálása (4 óra elmélet) (*Preventive maintenance of the artillery instruments and weapons.*)
- 12.15. 3. számú Zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written examination*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/ 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Három zárthelyi dolgozat megírása a 12.1-12.16, a 12.8-12.10 és a 12.12.-12.14 foglalkozások anyagaiból. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Három értékelt eszközkezelés és normafeladat végrehajtása. Az értékelés ötfokú jeggyel történik. Amennyiben az értékelés elégtelen, a feladatot meg kell ismételni, erre kettő lehetőség van.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a három zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Három értékelt eszközkezelés és normafeladat végrehajtása.

16.2. **Az értékelés:** Gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy a három zárthelyi dolgozat eredménye és a normafeladatok normaidőre való teljesítése, illetve az értékelt eszközkezelések értékeléseinek eredményéből, azok számtani közepével alakítható ki. Amennyiben az átlag nem kerek szám, úgy az értékelésnél a ZH-k eredményeit kell súlyozottan figyelembe venni.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 4 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább elégséges értékelésű) gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. **Kötelező irodalom:**

1. Tüfe/288 A PAB-2A periszkopikus tüzér tájolóműszer leírása és kezelési utasítása;
2. Tüfe/167 Az 1D11-M lézertáv mérő (DAK-2) Műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása;
3. Tüfe/394 Az 1T12-M bemérőgépkocsi műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása;
4. Tüfe/309 Utasítás a fegyverzeti szakanyagok megóvására;
5. Tü/3 Szakutasítás a Magyar Honvédség tüzérségi eszközeinek kiszolgálására.

17.2. **Ajánlott irodalom:**

1. Szabó Tibor - A tábori tüzérség technikai fejlesztésének tendenciái, illetve azok megvalósíthatóságának lehetőségei a MH-ben - 2000 - Doktori (PhD) értekezés.;
2. Varga Gyula, Gacsályi László, Gál Attila: Rendszertechnika jegyzet.

Budapest, 2020. január 17.- n.

Andóczy-Balogh András Ádám százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA475
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai Metodika V. 6.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military methodology Leadership Arty 6th
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Katonai Vezetőképző Intézet Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Andóczy-Balogh András Ádám százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 + 14)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A katonai kiképzés módszere, kiképzési ágak tartalma, valamint a tervezés alapokmányai. A foglalkozásokra való felkészülés folyamata, azok előkészítése és levezetése. A fegyveres erők készenléti fokozatai, a NATO alegységek értékelésének elvei. A foglalkozásokra való felkészülés és azok gyakorlása.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The military training technique, the contents of training disciplines as well as the basic documents of planing. The process of preparation for training classes, how to prepare and hold those. The readiness level of armed forces, the theory of the evaluation of NATO units. Practice to hold training class, exercise.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.
  - Ismeri a kiképzési doktrína és szabályzók alegység szintű előírásait.
  - Ismeri a kiképzési foglalkozások logisztikai hátterének megszervezését

Képességei:

  - Képes első tiszti beosztásban a tüzéralgységek harcának, tüzeinek, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
  - Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére, az alapvető beszabályozások végrehajtására.
  - Képes tüzér szakmai foglalkozások, gyakorlatok előkészítésére, hatékony levezetésére.
  - Képes a tüzérfegyvernem szerint szervezett továbbképzést követően speciális szakmai feladatok végrehajtására.

Attitűdje:

- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonómiája és felelőssége:

- Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Know the modern weapons and instruments of the artillery.
- Knows the the training doctrine and manuals regulations related to squad and up to battery level
- Knows the procedure of the logistical background organization for an training event

Capabilities:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.
- Capable to use the artillery guns and instruments and complete the basic zeroing.
- Capable to prepare and control the professional artillery lessons and trainings.
- Capable to conduct special tasks after artillery extension courses.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Feel responsibility for conservation and professional employing of the leaded artillery weapons and instruments.
- Able to prepare the subordinates.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsen.**12. A tantárgy tematikája:**

- 12.1. Magyar Honvédség kiképzési rendszere. (2 óra elmélet) (*The training system of the HDF.*)
- 12.2. Az alapkiképzés, szakkiképzés, kötelékkiképzés feladatai. (1 óra elmélet) (*The missions of the basic- specialist- and unit training.*)
- 12.3. A fő kiképzési ágak tartalma. (1 óra elmélet) (*Content of the main disciplinary directions of training.*)
- 12.4. A kiképzési szintek tartalma, végrehajtandó feladatok. (1 óra elmélet) (*Content of the different training levels.*)
- 12.5. A szakkiképzés metodikai elvei, tervezése és végrehajtása. (1 óra elmélet) (*The methodological fundamentals of the specialist training.*)
- 12.6. A kiképzés okmányrendszere. (3 óra 1 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) (*Administrative document system of training.*)
- 12.7. Század (üteg) szintű kiképzési szabályzók és okmányok. (2 óra elmélet) (*Training documents at company level.*)

- 12.8. A Magyar Honvédség Harckészültségi és mozgósítási rendszere. A magas készenléti szint fogalma és tartalma. (1 óra elmélet) (*Combat readiness and mobilization system of the HDF. Definition and content of the High Combat readiness level.*)
- 12.9. A NATO kiképzettség ellenőrzési-értékelési rendszere. (1 óra elmélet) (*NATO training evaluation system*)
- 12.10. 1. számú Zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written examination*)
- 12.11. A tüzérlövészeti gyakorlatok rendszere, előkészítése és levezetése. (1 óra elmélet) (*System, preparation and execution of Artillery Gunnery competition.*)
- 12.12. Egyéni tűzfeladatok (1., 2., és 6. sz.tűzfeladatok) végrehajtásának módszertani végrehajtása a „Baglyas-2” tüzvezető tanteremben. (6 óra gyakorlat) (*Proper procedure and rules of the execution Individual Fire missions No. 1., 2., 6. in artillery gunnery simulator.*)
- 12.13. A harcszolgálat és haditechnika foglalkozások előkészítése és levezetése. (1 óra gyakorlat) (*Preparation and execution of Artillery drill and artillery warfare technics lessons.*)
- 12.14. Harcszolgálat és haditechnika foglalkozások levezetése. (5 óra gyakorlat) (*Preparation and execution of Artillery drill and artillery warfare technics lessons.*)
- 12.15. 2. számú Zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written examination*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/ 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Kettő zárthelyi dolgozat megírása a 12.1-12.9 és a 12.11-12.14 foglalkozások anyagaiból. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Kettő gyakorló feladat eredményes végrehajtása (a 12.13 és a 12.14 foglalkozásokon). A gyakorló feladatok során az okmányok, az előkészítés és a végrehajtás ötfokú jeggyel kerül értékelésre. Amennyiben az értékelés elégtelen, úgy a feladatot meg kell ismételni. A gyakorló feladatok megismétlésére kettő lehetőség van.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Kettő gyakorló feladat eredményes végrehajtása.

16.2. **Az értékelés:** Gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy a kettő zárthelyi dolgozat eredménye és a gyakorló feladatok értékeléseinek eredményéből, azok számtani közepével alakítható ki. Amennyiben az átlag nem kerek szám, úgy az értékelésnél a ZH-k eredményeit kell súlyozottan figyelembe venni.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 2 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább elégséges értékelésű) gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. **Kötelező irodalom:**

1. Kiképzési program a MH tüzéerkatonái és -alegységei szakkiképzéséhez, Nytsz.: 889/203;

2. Gyakorlatvezetői útmutató (segédlet), Nytsz.: 1381/18;
3. Normagyűjtemény a tüzér katonák és –alegységek részére Nytsz.: 291/96;
4. A katonai kiképzés módszertana kézikönyv, Nytsz.: 1381/196;
5. Módszertan a tábori- és páncéltörő tüzér katonák kiképzéséhez.

Budapest, 2020.január 17.- n.

Andóczy-Balogh András Ádám százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA471
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászat és harcvezetés V.16.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics and combat control V.16th
- 4. Kreditérték és kiképzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapszak, tüzér specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 + 28)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Komplex gyakorlati feladatok kidolgozása, harcászati gyakorlat.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék harcfadatai, harcrendje, védelmi harcának méretei, a védőkörlet felépítése, berendezése, valamint harctevékenységének előkészítése és vezetése. Az aknavető, a tábori tüzér és páncéltörő alegységek alkalmazásának elvei, feladatai és azok végrehajtásának rendje. A tüzérség elhelyezésének és manővereinek elvei. Az aknavető-, a tábori tüzérűteg, az IPTR szakasz, üteg valamint a század tűztámogatása megtervezése, megszervezése és vezetésének tartalma, feladatai. A parancsnoki munka rendje védelmi harcban. A század tűztámogatásának, a tüzéralagségek harctevékenységének előkészítése és vezetése. Az alárendeltek részére feladatok megszabása és tevékenységük irányítása.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Battalion, company task force's combat duties, battle formations, dimension of his defensive operations, the structure and installation of the defensive area, prepare and conduct defensive operations. Tactics, techniques and procedures of deployment of mortars, field artillery and armored piercing units. The manouvre and deployment principals of field artillery units. Concepting and organizing the fire support of the mortar, field artillery, ATGM platoon, battery and the infantry company, and the tasks, contents of conducting. The order of commander's framework in defensive operations. Preparing and conducting combat operations of fire support of a company and artillery units. Leading and issuing orders for the subordinates.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:

- Ismeri a tüzérségi tűztámogatás rendszere felépítését és annak az összefegyvernemi harcban történő integrálásának módját.

- Ismeri a tüzér erők szervezetét és eszközeit.

Képességei:

- Képes első tiszti beosztásban a tüzéralagységek harcának, tüzeinek, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.

- Képes a tüzér alegységek harctevékenysége előkészítésére és vezetésére.

- Képes a lövész század tűztámogatásának megszervezésére és tervezésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.

- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.

- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

- Ötleit a tüzér harcászati kertei között valósítja meg.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.

- Vezeti a rábízott tüzéralagység harcát.

- Felelősséget érez a támogatott alegység szakszerű tűztámogatásáért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the organisation of fire support system and its integration in combined arms operation.

- Know the of the organization and the weapons of the artillery.

Capabilities:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.

- Capable to plan, prepare and conduct the fight of artillery units.

- Capable to plan and organize the fire support of an infantry company.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.

- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.

- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

- Conduct ideas among the fight of the artillery.

Autonomy and responsibility:

- Able to plan the fire support of the unit independetly.

- Lead the figft of the commended artillery unit.

- Feel responsibility of the professional fire support of the unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: Tüzér szakmai felkészítés 1. HKMTTA461

12. A tantárgy tematikája:

12.1. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék védelmi harcának feladatai, méretei, harcrendje, védőkörlet felépítése. (2 óra elmélet) (*The battalion- company task force in deffence.*)

12.2. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék védelmi harcának sajátosságai az általános eltérő viszonyok között. (2 óra elmélet) (*The battalion- company task force in deffence under special conditions.*)

12.3. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék védelmi harcának előkészítése, megvívása. (1 óra elmélet) (*Preparation of the deffence of the battalion- company task force.*)

12.4. Szeminárium. (1 óra elmélet) (*Seminar*)

12.5. 1. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written examination*)

- 12.6. A tüzérség harci alkalmazásának elvei a zászlóalj, század alkalmi harci kötelék védelmi harcában. (2 óra elmélet) (*Employment of the artillery in the fight of the battalion- company task force.*)
- 12.7. A tüzérség harcrendje, elhelyezése, manőverei. (2 óra elmélet) (*Battle position and maneuver of the artillery.*)
- 12.8. A tüzérség harci alkalmazásának sajátosságai, erdős- hegyes terepen, lakott település védelmekor, valamint éjszakai védelmi harcban. (2 óra elmélet) (*Speciality of the employment of the artillery under special conditions.*)
- 12.9. Tüzéregységek logisztikai támogatása védelemben. (2 óra elmélet) (*Service support of the artillery in combat.*)
- 12.10. A tüzéregységek harctevékenységének előkészítése és vezetése védelmi harcban. (3 óra elmélet) (*Preparation and conduct of the fight of the artillery units.*)
- 12.11. A tüzéregységek tüzének és manővereinek tervezése védelemben. (6 óra gyakorlat) (*Planning the maeuver of the artillery in the deffence.*)
- 12.12. 2. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Writing examination*)
- 12.13. A század (zászlóalj) tüztámogatásának feladatai, rendszere védelemben. (2 óra elmélet) (*Tasks of the fire support at battalion and company level in the deffence.*)
- 12.14. A század tüztámogató és tüzmegfigyelő csoport tevékenységének megszervezése és vezetése. (4 óra elmélet) (*Organize and conduct the fire support team.*)
- 12.15. 3. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Writen axamination*)
- 12.16. A lövészs század tüztámogatásának és a zászlóalj aknavető üteg harctevékenységének megszervezése a zászlóalj alkalmi harci kötelék védelmi harcában (harcászati feladat). (12 óra gyakorlat) (*Preparation and organization of the fight of the battalion mortar paltoon and the fire support of the mechanizes infantry company task force in the deffence of the infantry battalion task force - exercise*)
- 12.17. IPTR üteg, század páncéltörő szakasz harctevékenységének előkészítése és vezetése (harcászati feladat - TOPCCIS). (12 óra gyakorlat) (*Preparation and conduction of the fight of the anti tank guided missile platoon and company - exercise*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/ 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Három zárthelyi dolgozat megírása a 12.1-12.4, a 12.6-12.11 és a 12.13-12.14 foglalkozások anyagaiból. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Három szemináriumi foglalkozás értékelt végrehajtása. A szemináriumi munka értékelése ötfokú jeggyel történik. Amennyiben a szeminárium értékelése elégtelen, úgy azt meg kell ismételni, erre kettő lehetőség van. Kettő gyakorló feladat kidolgozása. A gyakorló feladat értékelése ötfokú jeggyel történik. Amennyiben a gyakorló feladat elégtelen értékelésű, annak javítása kettőször lehetséges.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a három zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Kettő gyakorló feladat eredményes végrehajtása.

16.2. **Az értékelés:** Kollokvium, szóbeli vizsga a félév anyagából. A kollokvium tételhúzással történik. A tételek három részből állnak, ezek: elméleti kérdés, számítási feladat és harcászati jelek. Az eredményes beszámolóhoz a hallgatónak mindhárom részkérdésre legalább elégséges értékelést kell szereznie. A beszámoló osztályzatát a három részkérdésre kapott osztályzat számtani közepese képezi. Amennyiben az osztályzat nem kerek értékű, a kerekítés megtételekor a félévközi zárthelyik eredményét is figyelembe kell venni.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 6 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább elégséges értékelésű) kollokvium teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A tüzérség harci alkalmazásának és vezetésének alapjai. Egyetemi jegyzet, Nyt.sz.: 952/378;
2. A gépesített lövész-, és harckocsi zászlóalj (zászlóalj alkalmi harci kötelék) harci alkalmazásának elvei (doktrína tervezet) Nyt.sz.:527/5;
3. A gépesített lövészzászlóalj védelme. Egyetemi jegyzet, Nyt.sz.:952/15;
4. Törzsszolgálat II. (törzsmunka és a törzsek által kidolgozandó okmányok) Nyt.sz.: 522/1998.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Tűztámogatás az összefegyvernemi harcban (kivonat az FM-6-20 amerikai szabályzatból), Nyt.sz.: 21/28;
2. A Arty-P5 A tábori tüzérség harcászati doktrínája;
3. A gépesített lövészdandár páncéltörő tüzerosztály harci alkalmazása a dandár védelmi harcában. Tanulmány, Nyt.sz.:846/210.

Budapest, 2020. január17.

Magyar Gergely százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA473
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcsozolgálat 14.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Battle drill 14.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapszak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 + 28)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Terepfoglalkozásokon ellátott gyakorló beosztások.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A közvetlen irányzás, a nyílt tüzelőállás, ezek harcsozolgálati alapfogalmái. A szétbontakozási terepszakasz, annak előkészítése és tűzalegységekkel történő elfoglalása, berendezésének folyamata. A tüzerszköz (tűzszakasz) tűzrendszerének megszervezése és tüzeinek vezetése, Az irányítható páncéltörő rakéták tüzeléshez történő előkészítése, a tűzkészség eléréséig végrehajtandó feladatok sajátosságai. A páncéltörő eszközök éleslövészet keretében történő kiszolgálása.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Direct aiming and open (not concealed) firing positions and battle drill definitions of them. The deployment line, its preparation, occupation with artillery units, process of its installation. Assessment of an artillery fire asset (artillery platoon) firing sector and orienting, directing its fire mission. Preparation of the anti-tank guided missiles to fire, and specific task prior reaching the weapon readiness status. Utilizing armored piercing assets during live fire exercise.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.
  - Ismeri a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetését és megóvásának módját.
  - Ismeri feladatait a harcrendi elemek elfoglalása során.
  - Ismeri feladatait a tüzelőállásokban.

Képességei:

- Képes első tiszti beosztásban a tüzérealgységek harcának, tüzének, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
- Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére, az alapvető beszabályozások végrehajtására.
- Képes a megkövetelt tüzérségi tűzfeladatok normaidőre történő végrehajtására.
- Képes a tüzérségi harcrendi elemek kiválasztására, előkészítésére, elfoglalásának irányítására és a harci munka megszervezésére.
- Képes tüzér szakmai foglalkozások, gyakorlatok előkészítésére, hatékony levezetésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiaja és felelőssége:

- Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzérealgység harcát.
- Önállóan vezeti a harcrendi elemekben folyó munkát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the modern weapons and instruments of the artillery.
- Know the way of use and conserve of artillery guns and instruments.
- Know the tasks during taking over artillery battle positions.
- Know the tasks in the artillery battle positions.

Capabilities:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.
- Capable to use the artillery guns and instruments and complete the basic zeroing.
- Capable to complete the necessary fire missions in time.
- Capable to choose and prepare the battle positions of the artillery units and lead the occupation of them and organize the work there.
- Capable to prepare and control the professional artillery lessons and trainings.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Feel responsibility for conservation and professional employing of the leaded artillery weapons and instruments.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.
- Independently lead the work on the battle positions.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: HKMTTA463 Harcsergő 13.

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1. A közvetlen irányítás alapelvei. (2 óra gyakorlat) (*Principals of armour piercing.*)
- 12.2. Az eszközök előkészítése tüzeléshez. (4 óra elmélet) (*Lounchnig stande preparatoin for lounching.*)

- 12.3. A rakéták előkészítése. (4 óra gyakorlat) (*Preparation of the missiles.*)
- 12.4. Az alegységek okmányai. (1 óra gyakorlat) (*Documents of the units.*)
- 12.5. A felderítő csoport tevékenysége. (3 óra elmélet) (*Task for a battle position reconnaissance team.*)
- 12.6. Szétbontakozási terepszakasz előkészítése (gyakorlati foglalkozás). (6 óra gyakorlat) (*Preparation of the battle position.*)
- 12.7. Álló és mozgó célok pusztítása. (gyakorlati foglalkozás) (6 óra gyakorlat) (*Destroying stand and moving targets.*)
- 12.8. 1. zárthelyi dolgozat (1 óra gyakorlat) (*Written examination*)
- 12.9. Aknavető előkészítése tüzeléshez. (2 óra elmélet + 1 óra gyakorlat) (*Mortar preparation for firing.*)
- 12.10. Aknavető TÁS felderítése, előkészítése. (1 óra elmélet) (*Reconnaissance a battle position for mortars.*)
- 12.11. Aknavető TÁS elfoglalása, tevékenység a tűzkészség eléréséig. (gyakorlati foglalkozás) (6 óra gyakorlat) (*Takeing up a mortar battle position.*)
- 12.12. A félközvetlen és megosztott irányzású tűzfeladatok végrehajtása aknavetővel. (2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) (*Fire missions with mortar.*)
- 12.13. A ballisztikai előkészítés feladatai a tüzelőállásban. (4 óra elmélet) (Ballistic preparation in the battle position.)
- 12.14. A löveg egyéni javításainak meghatározása. (2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) (*Determine the guns technical and survey corrections*)
- 12.15. 2. zárthelyi dolgozat (1 óra gyakorlat) (*Written examination*)
- 12.16. Tüzelés végrehajtása fedett (aknavető) tüzelőállásból az egyéni javítások figyelembevételének gyakorlása (gyakorlati foglalkozás) (6 óra gyakorlat) (*Firing from mortar positions.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/ 7. félév

14. A tanórákról való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Kettő zárthelyi dolgozat megírása a 12.1-12.7 és a 12.9-12.14 foglalkozások anyagaiból. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Terepfoglalkozásokon illetve harcászati gyakorlaton IPTR harci gép parancsnoki, szakaszparancsnoki és század tűztámogató szakaszparancsnoki beosztások ellátása. A gyakorló beosztásokban folytatott tevékenység értékelése ötfokozatú jeggyel történik. A nem megfelelő gyakorló beosztás valamelyik következő terepfoglalkozáson megismételhető és értékelése javítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Kettő gyakorló beosztás eredményes végrehajtása.

16.2. **Az értékelés:** Gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy a kettő zárthelyi dolgozat eredménye és a gyakorló beosztások értékeléseinek eredményéből, azok számtani közepével alakítható ki. Amennyiben az átlag nem kerek szám, úgy az értékelésnél a ZH-k eredményeit kell súlyozottan figyelembe venni.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 4 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább elégséges értékelésű) gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Löfe/34 Lőtáblázat a 82 mm-es aknavető részére;
2. Tü/3 Szakutasítás a Magyar Honvédség tüzérségi tüzesszökeinek kiszolgálására. MH Tüzérfőnökség, 1995;
3. Tüfe/329 A 152 mm-es D-20 ágyútarack lőtáblázata;
4. Löfe/60 9M111-2 páncéltörő rakéta műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása;
5. Löfe/62 9P135M indítóállvány műszaki leírása;
6. Tüfe173 9P148 indítóállvány műszaki leírása.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Löfe/60 A 9M111-2 páncéltörő rakéta műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása, Honvédelmi Minisztérium kiadása, 1986, NKE Szolgálati Könyvtár;
2. Tüfe/140 9P133 indítóállvány műszaki leírása és kezelési utasítása, Honvédelmi Minisztérium kiadása, 1986, NKE Szolgálati Könyvtár;.

Budapest, 2020. január 17.

Magyar Gergely százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA472**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzérlövésstan és tűzvezetés 17.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Fire rules and fire control of artillery 17.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Andóczy-Balogh András Ádám százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat):**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 + 14)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (2+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Szimulátoros foglalkozások.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A rögzítőpontok létesítésének (belövésének) szabályai és rendje. A teljes előkészítés (TEK) feltételei, pontossága, a kiszámított távolság és oldaljavítások meghatározásának rendje. ISO és GOSZTY szabvány időjárás-jelentések tartalma. A NATO STANAG időjárás-jelentések adattartalma, a METCM időjárás-jelentés átalakítása GOSZTY szabvány időjárás-jelentéssé. A teljes előkészítés speciális esete. A nem megfigyelhető célok pusztításának rendje és szabályai. A gépesített lövészsorozat támadó harctevékenysége tüzérségi tűztámogatásának megtervezése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Rules and order of conducting registration. The requirements and accuracy of met technique, the order of determining improved range and lateral corrections. The content of standard ISO and GOSZTY met messages. The data content of NATO STANAG met message, convert the GOSZTY standard met messages into METCM met message. The concurrent met message technique. Laws and rules of destroying not observable targets. Planning the fire support for infantry company tactical employment.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a tüzérség lövészetének és tűzvezetésének előkészítését.
  - Ismeri az első tiszti beosztásához szükséges meteorológiai és ballisztikai ismereteket.
  - Ismeri a különböző légkörmodellek felépítését és tüzérségi hibarendszereket

Képességei:

  - Képes a tüzér szakasz (üteg) lövészetének és tűzvezetésének előkészítésére és vezetésére.

- Képes a megkövetelt tüzérségi tűzfeladatok normaidőre történő végrehajtására.
- Képes a tüzérfegyvernem szerint szervezett továbbképzést követően speciális szakmai feladatok végrehajtására.

Attitűdje:

- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.
- Irányítással a lövészet és tüzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzérallegység harcát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the preparation of the fire missions and fire direction.
- Know the ballistic and meteorology essentials necessary for the first officer's assignment.
- Knows the the different atmospheric models and the error system of the artillery ballistics.

Capabilities:

- Capable to prepare and conduct the fire missions and fire control of the artillery platoon or gun.
- Capable to complete the necessary fire missions in time.
- Capable to conduct special tasks after artillery extension courses.

Attitude:

- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Able to plan the fire support of the unit independently.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: HKMTTA462, Tüzérvéstan és tüzvezetés V 16.

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1. A teljes előkészítés fogalma, pontossága és feltételei. (2 óra elmélet) (*Definition, accuracy and requirements of the full preparation.*)
- 12.2. A kiszámított távolság és oldaljavítások meghatározása. (1 óra elmélet) (*Determine the calculated range and lateral corrections.*)
- 12.3. A teljes előkészítés speciális esete. A kiszámított javítások meghatározása az egymás utáni megközelítés módszerével. (1 óra elmélet) (*Determine the muzzle velocity corrections with MET corrections and Determine accurate firing data with successive approach.*)
- 12.4. A megközelítő pontosságú időjárás-jelentés összeállítása. (1 óra elmélet) (*Prepare MET message using ground level MET data.*)
- 12.5. A hatástűzelemek felújítása és felújításának feladatai. (1 óra elmélet) (*Fire for Effect firing data renewal.*)
- 12.6. Hatástűzelemek megállapítása teljes előkészítéssel. (6 óra gyakorlat) (*Determining fire data with predicted accuracy.*)
- 12.7. Rendszerező foglalkozás. 1. sz. zárthelyi dolgozat megírása (1 óra elmélet) (*Written exam*)

- 12.8. A képzelt földi rögzítőpont (KFR) létesítése. A 6. sz. tűzfeladat tartalma, végrehajtásának szabályai, értékelésnek rendje (2 óra elmélet) (*Rules of assessment and rules of Executing registration fire mission on a predetermined range and direction.*)
- 12.9. A valóságos rögzítő pont (VRP) belövése. a belőtt távolság-és oldaljavítások meghatározásának menete. (1 óra elmélet) (*Executing registration fire mission, determining calculated range and lateral corrections.*)
- 12.10. A képzelt légi rögzítő pont (KLRP) létesítése. (1 óra elmélet) (*Execution of registration fire mission.*)
- 12.11. A rögzítő ponttól történő tűzathelyezés végrehajtása. A 4. számú tűzfeladat tartalma. (1 óra elmélet) (*Determine Fire for Effect firing data using registration corrections.*)
- 12.12. Belövőlöveg alkalmazása tüzérosztály szinten. A belövőlöveg alkalmazásának megtervezése. (1 óra elmélet) (*Using an other Battery's corrections of registration.*)
- 12.13. A nem megfigyelhető álló célok pusztításának általános elvei, szabályai. (1 óra elmélet) (*Engaging target when it cannot be observed.*)
- 12.14. A tűzfeladat végrehajtásának rendje, a célok tűz alatt tartásának módja. (1 óra elmélet) (*Rules of Fire for Effect to achive the predetermined effect.*)
- 12.15. Az osztály és üteg tűvezető ponton kiadott parancsok tartalma. (1 óra elmélet) (*Content of the fire orders on Battallion and Battery FDC.*)
- 12.16. A nem megfigyelhető álló célok pusztításának folyamata. (1 óra elmélet) (*Procedure of Engaging target when it cannot be observed.*)
- 12.17. A 4. sz. és a 6. sz. tűzfeladatok végrehajtásának gyakorlása a „Baglyas” tűzvezető szimulátoron. (6 óra gyakorlat) (*Execute fire mission No. 4 and 6 on artillery gunnery simulator.*)
- 12.18. Rendszerező foglalkozás. 2. sz. zárthelyi dolgozat megírása. (1 óra elmélet) (*Written exam*)
- 12.19. NATO STANAG időjárás-jelentések (METCM) átalakítása közepes időjárás jelentéssé. (6 óra elmélet) (*NATO METCM messege convert to GOSZT44-01 MET Messege.*)
- 12.20. NATO STANAG időjárás-jelentések (METCM) átalakítása közepes időjárás jelentéssé. (2 óra gyakorlat) (*NATO METCM messege convert to GOSZT44-01 MET Messege.*)
- 12.21. Tüzérütegek feladatai a támadó harctevékenység tűztámogatásának tervezésekor. (1 óra elmélet) (*Task of the battery during fire support planning phase in offensive operations.*)
- 12.22. A támadó harctevékenység tűzfeladatainak tervezése. (2 óra elmélet) (*Planning fire mission in offensive operations*)
- 12.23. Rendszerező foglalkozás. 3. sz. zárthelyi dolgozat megírása.(1 óra elmélet) (*Written exam*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/ 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: 3 zárthelyi dolgozat megírása a 12.1-12.6, a 12.8-12.17 és a 12.19-12.22 foglalkozások anyagaiból. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Egy beadandó feladat (METCM átalakítása GOSZTY szabvány időjárás-jelentéssé) kidolgozása. A beadandó feladat értékelése ötfokú jeggyel történik. Amennyiben a beadandó

feladat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni, erre kettő lehetőség van. A 4. sz. és 6. sz. tűzfeladatok Baglyas tűzvezető szimulátoron történő végrehajtása. A tűzfeladatok értékelése a Tű/50 alapján történik. Amennyiben a tűzfeladat értékelése nem megfelelő, akkor meg kell ismételni, erre kettő lehetőség van.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a 3 zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Egy beadandó feladat legalább elégséges szintű elkészítése. A két tűzfeladat szimulátoron történő, legalább elégséges szintű végrehajtása.

16.2. **Az értékelés:** Kollokvium, szóbeli vizsga a félév anyagából. A kollokvium tételhúzással történik. A tételek kettő részből állnak. Az első részben elméleti feladatra kell megválaszolni, míg a második részben egy komplex gyakorlati feladatot kell kidolgozni. A kollokvium átlagát a két részkérdésre kapott osztályzat számtani közepese képezi. Amennyiben az osztályzat nem kerek értékű, a kerekítés megtételekor a félévközi zárthelyik és a szimulációs lövészetek eredményét is figyelembe kell venni.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 3 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább elégséges értékelésű) kollokvium teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Tű/1 – A tűzéség lő- és tűzvezetési szabályzata (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1995 – A MH kiadványa ;
2. Tű/50 – A tűzéség lőutasítása (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1986 – A HM kiadványa ;
3. Nyt.sz.:T-2210 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becselő előkészítéssel, I. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv;
4. STANAG 2934 A Arty P-1 Tűzéségi eljárások 8. módosított kiadás – NATO Szabványügyi Ügynökség, 2002.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Petrovics Mihály őrgy. – Piroska György ka. – Dr. Szabó Tibor alez.– A NATO STANAG meteorológiai és ballisztikai jelentések átalakításának és számítógépes feldolgozásának lehetőségei a Magyar Honvédségben – 2004
2. STANAG 4044 Szabvány légkör alkalmazása;
3. STANAG 4131 A különböző típusú időjárás-jelentések karakterenkénti felépítése
4. STANAG 4103 – A ballisztikai, vagy különleges célokra szolgáló időjárás-jelentések igénylésének formája (szabályai)
5. STANAG 4082 – Meteorological Message (METCM) – Tűzéségi számítógépek szabvány időjárás-jelentése

Budapest, 2020. január 17.

Andóczy-Balogh András Ádám százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA482
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzérlövésstan és tűzvezetés 18.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Fire rules and fire control of artillery 18.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Andóczy-Balogh András Ádám, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat):**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 + 28)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Szimulátoros tűzvezetési foglalkozások.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tüzérosztály tűzvezetésének alapjai. Az osztály tűzvezető-ponton kiadott tűzparancsok tartalma, kiadásuk szabályai. A löelemek meghatározásának folyamata az üteg tűzvezető-ponton. A tűzparancsok adásának rendje a megfigyelhető és nem megfigyelhető célok pusztításakor. A menetoszlopok pusztításának általános rendje és szabályai. A gépesített lövészsorozat védelmi harctevékenységének tűzérési tűztámogatása megtervezésének elvei. A tűzfeladatok végrehajtásának rendje és szabályai különleges löszerek alkalmazásakor. A tartós védelmi építmények rombolása, a ködösítési és a világítási feladatok végrehajtása. A NATO tagállamok tűzériségének együttműködési kérdései (az A ARTY P-1 alapján).

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Fire directing basics of artillery battalion. Elements and issuing rules of the fire commands given by Battalion fire direction center. The process of fire data determination in battery fire direction center. The process of fire commands when engaging targets. Method of attack of enemy convoy. Planning principles of Infantry company defensive operation's fire support. Rules and process of fire missions when utilizing special ammunition. Destruction of temporary defensive infrastructure, smoking and illumination fire missions. NATO states artillery units cooperation.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

- Ismeri a tüzérség lövészetének és tűzvezetésének előkészítését.
- Ismeri az első tiszti beosztásához szükséges meteorológiai és ballisztikai ismereteket.

Képességei:

- Képes a tüzér szakasz (üteg) lövészetének és tűzvezetésének előkészítésére és vezetésére.
- Képes a megkövetelt tüzérségi tűzfeladatok normaidőre történő végrehajtására.
- Képes a tüzérfegyvernem szerint szervezett továbbképzést követően speciális szakmai feladatok végrehajtására.

Attitűdje:

- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzérallegység harcát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Know the preparation of the fire missions and fire direction.
- Know the ballistic and meteorology essentials necessary for the first officer's assignment.

Capabilities:

- Capable to prepare and conduct the fire missions and fire control of the artillery platoon or gun.
- Capable to complete the necessary fire missions in time.
- Capable to conduct special tasks after artillery extension courses.

Attitude:

- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Able to plan the fire support of the unit independently.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: HKMTTA472 Tüzér lövéstan és tűzvezetés 17.**12. A tantárgy tematikája:)**

- 12.1. A tűzvezetés alapjai, a tüzérosztály tűzképessége.(1 óra elmélet) (*Basics of fire directions, Fire capabilities of artillery battalion.*)
- 12.2. Célok pusztítása osztálykötelékben, helikopter segítségével.(1 óra elmélet) (*Engaging targets with arty battalion, observed by helicopter.*)
- 12.3. Előkészített és nem előkészített tűzfeladatok végrehajtása tüzérosztály kötelékben.(1 óra elmélet) (*Prepared and not prepared fire missions execution in battalion level.*)
- 12.4. Megfigyelhető mozgó célok pusztítása. A menetoszlopok pusztításának szabályai. (2 óra elmélet) (*Engaging moving targets, Rules of destroying military convoys.*)
- 12.5. A menetoszlopok pusztítása technikai felderítőeszközök alkalmazásával. (2 óra elmélet) (*Destroying military convoys using different artillery reconnaissance assets.*)
- 12.6. Zárótűzek lövésének szabályai. (1 óra elmélet) (*Rules of artillery barrage.*)
- 12.7. Mozgó célok pusztításának gyakorlása a „Baglyas” tűzvezető szimulátoron. (6 óra gyakorlat) (*Practicing of the destroying military convoys on Artillery Gunnery simulator.*)

- 12.8. Rendszerező, ellenőrző foglalkozás. 1. sz. ZH megírása. (1 óra elmélet) (*Written exam*)
- 12.9. Különleges tűzfeladatok végrehajtása. Lövészet ködlövedékkel. (4 óra elmélet) (*Special fire mission, smoke fire mission.*)
- 12.10. A rombolótűz sajátosságai. Tartós védelmi építmények rombolásának végrehajtása. (3 óra elmélet) (*Engaging infrastructure with artillery. Destroying fortified military positions.*)
- 12.11. A lövészet és tűzvezetés sajátosságai éjjel és korlátozott látási viszonyok között. Világító lövedék alkalmazása a célok felderítésére, a belövés és a hatástűz megfigyelésére. (3 óra elmélet) (*Specialty of fire direction at night and limited visibility. Illumination fire missions.*)
- 12.12. A tüzérségi távaknásítás feladatai. A szórt aknamezők létesítésének végrehajtása. (1 óra elmélet) (*Establishing minefields with artillery.*)
- 12.13. 3. sz. tűzfeladat (rombolás) végrehajtása a „Baglyas” tűzvezető szimulátoron. (6 óra 2 óraelmélet 4 óra gyakorlat) (*Destruction of infrastructure on Artillery Gunnery simulator.*)
- 12.14. Világítási feladatok végrehajtása a „Baglyas” tűzvezető szimulátoron. (6 óra gyakorlat) (*Illumination fire mission on Artillery Gunnery simulator.*)
- 12.15. Rendszerező, ellenőrző foglalkozás. 2. sz. ZH megírása. (1 óra elmélet) (*Written exam*)
- 12.16. A tüzéruitegek feladatai a védelmi harctevékenység tűztámogatásának tervezésekor. (1 óra elmélet) (*Tasks of the batteries during the planning in defensive operations.*)
- 12.17. A védelmi harctevékenység tűzfeladatainak tervezése. A tüzéruiteg parancsnok tevékenysége az előkészített tűzfeladatok tervezésekor. (1 óra elmélet) (*Planning fire missions in defensive operations. The task of the Battery commander while planning prepared targets in defensive operations.*)
- 12.18. A tüzéruiteg parancsnok tevékenysége nem előkészített tűzfeladatok tervezésekor. (1 óra elmélet) (*Actions of the battery commander planning not prepared targets.*)
- 12.19. A védelmi harctevékenység tűzfeladatainak végrehajtása éleslövészet keretében. (12 óra gyakorlat) (*Executing Fire missions of defensive operations on LFX.*)
- 12.20. A NATO tüzérség együttműködésének kérdései. A tűz kérésének szabályai a koalíciós műveletek során. (1 óra elmélet) (*Interoperability questions of NATO artillery units in coalition operations.*)
- 12.21. Ellenőrző, rendszerező foglalkozás. a 3. sz. ZH megírása. (1 óra elmélet) (*Written exam*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/ 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Három zárthelyi dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Kettő egyéni tűzfeladat végrehajtása a „Baglyas” szimulátoron, négy egyéni tűzfeladat végrehajtása tüzérségi éleslövészetben. Az egyéni tűzfeladatok a Tü/50 alapján kerülnek értékelésre. Amennyiben a szimulátoros tűzfeladatok értékelése nem megfelelő, azokat meg kell ismételni, erre kettő lehetőség van. Amennyiben az éleslövészet tűzfeladata nem megfelelő, azt meg kell ismételni, erre egy lehetőség van. A további egy ismétlési lehetőséget szimulátoron kell biztosítani.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a Három zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Hat egyéni tűzfeladat (kettő szimulátoron, négy éleslövészetben) eredményes végrehajtása.

16.2. **Az értékelés:** Gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy a négy zárthelyi dolgozat eredménye és az egyéni tűzfeladatok értékeléseinek eredményéből, azok számtani közepével alakítható ki. Az értékelés ötfokozatú jeggyel történik. Amennyiben az átlag nem kerek szám, úgy az értékelésnél a ZH-k eredményeit kell súlyozottan figyelembe venni.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 4 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább elégséges értékelésű) gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Tü/1 – A tüzérség lő- és tűzvezetési szabályzata (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1995 – A MH kiadványa;
2. Tü/50 – A tüzérség lőutasítása (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1986 – A HM kiadványa;
3. Nyt.sz.:T-2210 – A lőelemek előkészítése, teljes, rövidített és becsülő előkészítéssel, I. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv Egyetemi tankönyv;
4. Nyt.sz.:734/17 – A tüzérosztály tűzvezetése – 1996 – Egyetemi jegyzet.;
5. A Arty P-1, STANAG 2934 [Artillery Procedures] – Tüzérségi eljárások 8. módosított kiadás – NATO Szabványügyi Ügynökség, 2002.

20.2 Ajánlott irodalom:

1. Petrovics Mihály őrgy. – Piroska György ka. – Dr. Szabó Tibor alez.– A NATO STANAG meteorológiai és ballisztikai jelentések átalakításának és számítógépes feldolgozásának lehetőségei a Magyar Honvédségben – 2004 (tanulmány);
2. STANAG 4044 – Szabvány légkör alkalmazása;
3. STANAG 4131 – A különböző típusú időjárás-jelentések karakterenkénti felépítése.

Budapest, 2020. január.17.

Andóczy-Balogh András Ádám százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA483
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tábori tüzér szakosító képzés.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field artillery training.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 + 14)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Terepfoglalkozásokon gyakorló beosztásokban végrehajtott komplett feladatok.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tüzelőállásban vezetendő okmányok fajtái, előkészítésük és vezetésük szabályai. A Tüzelőállás-körlet felderítő csoport (TASK FCS) tevékenységének folyamatos irányítására és a gyakorlati feladatok végrehajtása. Előkészített TÁSK illetve a nem előkészített tüzelőállás elfoglalása szakaszpáncsnoki szinten. Tűzfeladatok végrehajtásának folyamata és fogásai löveggel, tűzszakasszal és üteggel. Nem előkészített tüzelőállás elfoglalása során a szakaszpáncsnoki feladatok végrehajtása. A tűzeszközök szakszerű kiszolgálásra tüzérségi éleslövészet keretében. A tűzeszköz (tűzszakasz) tűzrendszerének megszervezésére és tűzének vezetésére.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The types, preparation and the administrative rules of the documentation in the firing position of the field artillery. The continuous direction of the artillery survey team and implementation of tasks in practice. The process and proceedings to conduct of fire mission with a gun, platoon and battery. Implementation of platoon leader tasks during the occupation of not prepared firing position. Workmanlike utilization of field artillery assets in artillery live fire exercise. Assessment of an artillery fire asset (artillery platoon) firing sector and orienting, directing its fire mission.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.
  - Ismeri a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetését és megóvásának módját.

- Ismeri feladatait a harcrendi elemek elfoglalása során.
- Ismeri feladatait a tüzelőállásokban.

Képességei:

- Képes első tiszti beosztásban a tüzéregységek harcának, tüzeinek, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
- Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére, az alapvető beszabályozások végrehajtására.
- Képes a megkövetelt tüzérségi tűzfeladatok normaidőre történő végrehajtására.
- Képes a tüzérségi harcrendi elemek kiválasztására, előkészítésére, elfoglalásának irányítására és a harci munka megszervezésére.
- Képes tüzér szakmai foglalkozások, gyakorlatok előkészítésére, hatékony levezetésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

- Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzéregység harcát.
- Önállóan vezeti a harcrendi elemekben folyó munkát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the modern weapons and instruments of the artillery.
- Know the way of use and conserve of artillery guns and instruments.
- Know the tasks during taking over artillery battle positions.
- Know the tasks in the artillery battle positions.

Capabilities:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.
- Capable to use the artillery guns and instruments and complete the basic zeroing.
- Capable to complete the necessary fire missions in time.
- Capable to choose and prepare the battle positions of the artillery units and lead the occupation of them and organize the work there.
- Capable to prepare and control the professional artillery lessons and trainings.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Feel responsibility for conservation and professional employing of the leaded artillery weapons and instruments.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.
- Independently lead the work on the battle positions.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: HKMTTA473, Harcsolgálat 14.

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1. Az előkészített tüzelőállás-körletben folyó tevékenység. (2 elmélet+4 óra gyakorlat) (*Work in the prepared artillery battle position.*)
- 12.2. A nem előkészített tüzelőállás elfoglalásának rendje. (2 elmélet) (*Takeing up an non-prepared artillery battle position.*)
- 12.3. Tevékenység az aknavető tüzelőállásban. (2 elmélet +4 óra gyakorlat) (*Work in the mortar battle position.*)
- 12.4. Navigációs berendezések használata a fedett tüzelőállásban. (2 elmélet) (*Use of navigation instruments in the covered artillery battle position.*)
- 12.5. 1. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Writen examination*)
- 12.6. Tüzelőállás elfoglalása tűzfeladatok végrehajtásának gyakorlása. (gyakorlati foglalkozás) (6 óra gyakorlat) (*Taking up a battle position and fire mission drills.*)
- 12.7. A tüzelőállás-körleten belül folyó harcszolgálati munka. (gyakorlati foglalkozás) (4 óra elmélet) (*Work inside the artillery battle position.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/ 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Egy zárthelyi dolgozat megírása a 12.1-12.4 foglalkozás anyagából. A zárthelyi dolgozat értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozat javítására kettő lehetőség van. Gyakorlati foglalkozásokon három alkalommal gyakorló parancsnoki beosztásokban való tevékenység értékelésre. A gyakorló beosztásokban folytatott tevékenység értékelése ötfokozatú jeggyel történik. A nem megfelelő gyakorló beosztás valamelyik következő terepfoglalkozáson megismételhető és értékelése javítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, egy zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Három értékelt gyakorló foglalkozás betöltése terepfoglalkozásokon.

16.2. **Az értékelés:** Gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy a zárthelyi dolgozat eredménye és a terepfoglalkozásokon ellátott gyakorló beosztások értékeléseinek eredményéből, azok számtani közepével alakítható ki. Az értékelés ötfokozatú jeggyel történik. Amennyiben az átlag nem kerek szám, úgy az értékelésnél a ZH eredményeit kell súlyozottan figyelembe venni.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 2 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább elégséges értékelésű) gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. **Kötelező irodalom:**

1. Lőfe/34 Lőtáblázat a 82 mm-es aknavető részére;
2. Tü/3 Szakutasítás a Magyar Honvédség tüzérségi tüzerszerveinek kiszolgálására. MH Tüzérfőnökség, 1995;
3. Tüfe/329 A 152 mm-es D-20 ágyútarack lőtáblázata;
4. Lőfe/60 9M111-2 páncéltörő rakéta műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása;
5. Lőfe/62 9P135M indítóállvány műszaki leírása;

6. Tüfe173 9P148 indítóállvány műszaki leírása.

17.2. **Ajánlott irodalom:**

1. Löfe/60 A 9M111-2 páncéltörő rakéta műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása, Honvédelmi Minisztérium kiadása, 1986, NKE Szolgálati Könyvtár;
2. Tüfe/140 9P133 indítóállvány műszaki leírása és kezelési utasítása, Honvédelmi Minisztérium kiadása, 1986, NKE Szolgálati Könyvtár.

Budapest, 2020. január 17.

Magyar Gergely százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA481
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászat és harcvezetés V.17.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics and combat control V.17th
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar gergely százados, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 84 (42 + 42)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 6 (3+3)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Harcászati gyakorlat, éleslövészettel egybekötött harcászati gyakorlat.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A zászlóalj alkalmi harci kötelék, század alkalmi harci csoport, valamint a tüzérség alkalmazása, feladatai válságkezelésben és békekikényszerítő, fenntartó műveletekben. A lövészzászlóalj, dandár tűztámogatásának rendszere, szervei és vezetésének rendje; a dandár közvetlen támogató tábori tüzérosztály és a páncéltörő rakétaosztály alkalmazásának elvei, harci lehetőségei, feladatai, harcrendje és manőverei.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Employment battalion and company task force, as well as the field artillery, their tasks in crisis and peace-enforcing and -keeping operations. The fire support system of the infantry battalion, brigade, elements and direction order of it; the manoeuvre, battle formations, tasks, combat abilities, employment principles of the brigade direct support field artillery battalion and armoured piercing missile battalion.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a tüzérségi tűztámogatás rendszere felépítését és annak az összefegyvernemi harcban történő integrálásának módját.
  - Ismeri a tüzér erők szervezetét és eszközeit.

Képességei:

  - Képes első tiszti beosztásban a tüzéralegységek harcának, tüzének, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
  - Képes a tüzér alegységek harctevékenysége előkészítésére és vezetésére.
  - Képes a lövész század tűztámogatásának megszervezésére és tervezésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.
- Ötleit a tüzér harcászati kertei között valósítja meg.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.
- Vezeti a rábízott tüzérallegység harcát.
- Felelősséget érez a támogatott alegység szakszerű tűztámogatásáért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the organisation of fire support system and its integration in combined arms operation.

- Know the of the organization and the weapons of the artillery.

Capabilities:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.

- Capable to plan, prepare and conduct the fight of artillery units.

- Capable to plan and organize the fire support of an infantry company.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.

- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.

- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

- Conduct ideas among the fight of the artillery.

Autonomy and responsibility:

- Able to plan the fire support of the unit independently.

- Lead the fight of the commended artillery unit.

- Feel responsibility of the professional fire support of the unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: HKMTTA471, Harcászat és harcvezetés V.16

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1. A béketámogató műveletek. (1 óra elmélet) (*Crisys management operations.*)
- 12.2. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék összetétele, csoportosítása, lehetséges feladatai és azok végrehajtásának rendje válságkezelésben. (3 óra elmélet) (*The build up a battalion task force, it's missin, tasks and possible tasks in crisis management operations.*)
- 12.3. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék összetétele, csoportosítása, lehetséges feladatai és azok végrehajtásának rendje békekikényszerítő és békefenntartó műveletekben. (3 óra elmélet) (*The build up a battalion task force, it's missin, tasks and possible tasks in peace enforcing and peace keeping operations.*)
- 12.4. Szeminárium (1 óra elmélet) (*Seminar*)
- 12.5. 1. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written examination*)
- 12.6. A válságkezelésben résztvevő aknavető, táborig- és páncéltörő tüzérség, valamint a tüzérfelderítő erők lehetséges összetétele, alkalmazásának célja, feladatai, együttműködésük a válságkezelésben résztvevő más erőkkel. (4 óra elmélet) (*The mortar, field artillery and anti armour artillery units take part in crisis management operations and artillery reconnaissance forces in crisis management operations.*)
- 12.7. A béketámogató műveletekben résztvevő aknavető, táborig- és páncéltörő tüzérség, valamint a tüzérfelderítő erők lehetséges összetétele, alkalmazásának célja, feladatai, együttműködésük a béketámogató műveletekben résztvevő más erőkkel. (3 óra elmélet) (*The mortar, field artillery and anti armour artillery units take part in crisis management*)

operations and artillery reconnaissance forces cooperation with other forces in crisis management operations.)

- 12.8. Szeminárium (1 óra elmélet) (*Seminar*)
- 12.9. 2. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written examination*)
- 12.10. A zászlóalj, dandár tüztámogatása. (2x6 óra elmélet) (*Fire support of the battalion, brigade.*)
- 12.11. A tábori tüzérosztály és az IPTR osztály harci alkalmazása. (8 óra elmélet) (*The employment of the field artillery battalion and the anti armour battalion.*)
- 12.12. A lövészzászlóalj, dandár tüztámogatása, a tábori tüzérosztály és az IPTR osztály harci alkalmazása támadó- és védelmi harcban (6 óra elmélet) (*Fire support of the battalion, brigade, the employment of the field artillery battalion and the anti armour battalion in defence and in attack.*)
- 12.13. 3. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written examination*)
- 12.14. Az ütegparancsnok tevékenysége a döntés meghozataláig. (gyakorlati foglalkozás) (10 óra gyakorlat) (*Activity of the battery-commander since the decision.*)
- 12.15. Az üteg harctevékenységének megszervezése. (gyakorlati foglalkozás) (10 óra gyakorlat) (*Organization of the fight of the battery.*)
- 12.16. Az üteg harctevékenységének vezetése (dinamikai helyzetek, közlések alapján) (gyakorlati foglalkozás) (9 óra gyakorlat) (*Conduct the the fight of the battery.*)
- 12.17. A lövészszázad tüztámogatásának és a zászlóalj aknavetőüteg harctevékenységének előkészítése és vezetése (éleslövészettel egybekötött harcászati gyakorlat). (10 óra gyakorlat) (*Preparation and conduction of the fire support of the infantry company and the battalion mortar platoon, live fire exercise.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/ 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Három zárthelyi dolgozat megírása a 12.1-12.4, a 12.6-12.8 és a 12.10-12.12 foglalkozások anyagából. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Terepfoglalkozásokon illetve harcászati gyakorlaton lövegparancsnoki, szakaszparancsnoki és század tüztámogató szakaszparancsnoki beosztások ellátása. A gyakorló beosztásokban folytatott tevékenység értékelése ötfokozatú jeggyel történik. A nem megfelelő gyakorló beosztás valamelyik következő terepfoglalkozáson megismételhető és értékelése javítható.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a három zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Kettő gyakorló beosztás eredményes végrehajtása.

16.2. **Az értékelés:** Gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy a három zárthelyi dolgozat eredménye és a gyakorló beosztások értékeléseinek eredményéből, azok számtani közepével alakítható ki. Amennyiben az átlag nem kerek szám, úgy az értékelésnél a ZH-k eredményeit kell súlyozottan figyelembe venni.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 6 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább elégséges értékelésű) gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A tüzérség harci alkalmazásának és vezetésének alapjai. Egyetemi jegyzet, Nyt.sz.: 952/378;
2. A gépesített lövész-, és harckocsi zászlóalj (zászlóalj alkalmi harci kötelék) harci alkalmazásának elvei (doktrína tervezet) Nyt.sz.:527/5;
3. A tüzérség harci alkalmazásának alapjai a NATO-ban. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/195;
4. Kézikönyv – A nem háborús műveletek katonai feladataihoz, Nyt.sz.: 1381/926;
5. Békefenntartó segédlet, Nyt.sz.: 1381/917;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Tűztámogatás az összefegyvernemi harcban (kivonat az FM-6-20 amerikai szabályzatból), Nyt.sz.: 21/28;
2. A Arty-P5 A tábori tüzérség harcászati doktrínája;
3. A gépesített lövészdandár páncéltörő tüzérosztály harci alkalmazása a dandár védelmi harcában. Tanulmány, Nyt.sz.:846/210.
4. Törzsszolgálat II. (törzsmunka és a törzsek által kidolgozandó okmányok) Nyt.sz.: 522/1998..

Budapest, 2020 január 17.

Magyar Gergely százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA466
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field exercise 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Művelési Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 + 90)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 30 (0+30)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: A csapatgyakoroltatás során a foglalkozások a csapatoknál, haditechnikai eszközökkel, a gyakorlótéren, a valós állomány vezetésével kerülnek megtartásra.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy tárgyköreinek foglalkozásain a honvéd tisztjelöltek gyakorolják az elméletben megszerzett ismereteiket. Gyakorló beosztásokban, komplex feladatokkal mélyítik el ismerteiket.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): In the lessons of this subject, Cadets practice their knowledge gained in theory. They conduct exercises in training assignments.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.
  - Ismeri a tüzérségi tűztámogatás rendszere felépítését és annak az összefegyvernemi harcban történő integrálásának módját.
  - Ismeri a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetését és megóvásának módját.
  - Ismeri a tüzérség lövészetének és tűzvezetésének előkészítését.

Képességei:

  - Képes első tiszti beosztásban a tüzéralagységek harcának, tűzének, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
  - Képes a tüzér alegységek harctevékenysége előkészítésére és vezetésére.
  - Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére, az alapvető beszabályozások végrehajtására.
  - Képes a tüzér szakasz (üteg) lövészetének és tűzvezetésének előkészítésére és vezetésére.

Attitűdje:

- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

- Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzérallegység harcát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Tudása:

- Know the modern weapons and instruments of the artillery.
- Know the organisation of fire support system and it's integration in combined arms operation.
- Know the way of use and conserve of artillery guns and instruments.
- Know the preparation of the fire missions and fire direction.

Képességei:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.
- Capable to plan, prepare and conduct the fight of artillery units.
- Capable to use the artillery guns and instruments and complete the basic zeroing.
- Capable to prepare and conduct the fire missions and fire control of the artillery platoon or gun.

Attitűdje:

- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonómiája és felelőssége:

- Feel responsibility for conservation and professional employing of the leaded artillery weapons and instruments.
- Able to plan the fire support of the unit independently.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs.

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1. Tüzér haditechnikai eszközök megismerése. (2x5 óra gyakorlat) (*Artillery instruments and weapons.*)
- 12.2. Tüzér haditechnikai eszközök felkészítő foglalkozásokban való részvétel. (2x5 óra gyakorlat) (*Conduct Artillery instruments and weapons training.*)
- 12.3. Harcászolgálati ismeretek, fedett tüzelőállás előkészítése. (15 óra gyakorlat) *Battle drill, preparation of artillery fireing positions.*
- 12.4. Harcászolgálati ismeretek, fedett tüzelőállás elfoglalása. (15 óra gyakorlat) *Battle drill, taking up of artillery fireing positions.*
- 12.5. Lövéstan, gyakorló tűzvezetés végrehajtása. (4x5 óra gyakorlat) *Gunnary, practice fireing contrlrol in FDC.*
- 12.6. Tüzér üteg, szakasz harctevékenységének előkészítése. (2x10 óra gyakorlat) *Preparation of the battle of artillery platoon and battery.*
- 12.7. Tüzér üteg, szakasz harctevékenységének vezetése. (2x10 óra gyakorlat) *Conduct of the battle of artillery platoon and battery.*

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:
tavaszi félév/ 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 75%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Terepfoglalkozásokon illetve harcászati gyakorlaton szakasziparancsnoki és ütegparancsnok-helyettes beosztások ellátása. A gyakorló beosztásokban folytatott tevékenység értékelése ötfokozatú jeggyel történik. A nem megfelelő gyakorló beosztás valamelyik következő terepfoglalkozáson megismételhető és értékelése javítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel. Kettő gyakorló beosztás eredményes végrehajtása.

16.2. **Az értékelés:** Gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy a gyakorló beosztások értékeléseinek eredményéből, azok számtani közepével alakítható ki.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 6 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. **Kötelező irodalom:**

1. Tű/3 Szakutasítás a Magyar Honvédség tüzérségi tüzerszközeinek kiszolgálására. MH Tüzérfőnökség, 1995;
2. Nyt.sz.:952/226 – A lövészet és a tűzvezetés előkészítése – 1999 – Egyetemi jegyzet;
3. Nyt.sz.: T–2210 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becslő előkészítéssel, I. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv;
4. Nyt.sz.:T–2211 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becslő előkészítéssel, II. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv;
5. A tüzérség harci alkalmazásának és vezetésének alapjai. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/378;

17.2. **Ajánlott irodalom:**

1. A Arty-P1 STANAG2934 Tüzérségi eljárások, 8. módosított kiadás, 2002

Budapest, 2020. január 17.

Magyar Gergely százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA476
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field exercise 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 + 90)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 30 (0+30)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: A csapatgyakoroltatás során a foglalkozások a csapatoknál, haditechnikai eszközökkel, a gyakorlótéren, a valós állomány vezetésével kerülnek megtartásra.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy tárgyköreinek foglalkozásain a honvéd tisztjelöltek gyakorolják az elméletben megszerzett ismereteiket. Gyakorló beosztásokban, komplex feladatokkal mélyítik el ismereteiket.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): In the lessons of this subject, Cadets practice their knowladge gained is theory. They conduct exercices in training assignments.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.
  - Ismeri a tüzérségi tűztámogatás rendszere felépítését és annak az összefegyvernemi harcba történő integrálásának módját.
  - Ismeri a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetését és megóvásának módját.
  - Ismeri a tüzérség lövészetének és tűzvezetésének előkészítését.

Képességei:

  - Képes első tiszti beosztásban a tüzéralegységek harcának, tüzének, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
  - Képes a tüzér alegységek harctevékenysége előkészítésére és vezetésére.
  - Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére, az alapvető besabályozások végrehajtására.
  - Képes a tüzér szakasz (üte)g lövészetének és tűzvezetésének előkészítésére és vezetésére.

Attitűdje:

  - Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.

- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

- Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
- Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzérallegység harcát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Tudása:

- Know the modern weapons and instruments of the artillery.
- Know the organisation of fire support system and it's integration in combined arms operation.
- Know the way of use and conserve of artillery guns and instruments.
- Know the preparation of the fire missions and fire direction.

Képességei:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.
- Capable to plan, prepare and conduct the fight of artillery units.
- Capable to use the artillery guns and instruments and complete the basic zeroing.
- Capable to prepare and conduct the fire missions and fire control of the artillery platoon or gun.

Attitűdje:

- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonómiája és felelőssége:

- Feel responsibility for conservation and professional employing of the leaded artillery weapons and instruments.
- Able to plan the fire support of the unit independently.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs.

12. A tantárgy tematikája:

12.1. Tüzér haditechnikai eszközök felkészítő foglalkozásokban való részvétel. (2x5 óra gyakorlat) *Conduct Artillery instruments and weapons training.*

12.2. Harcsolgálati ismeretek, fedett tüzelőállás előkészítése. (15 óra gyakorlat) *Battle drill, preparation of artillery firing positions.*

12.3. Harcsolgálati ismeretek, fedett tüzelőállás elfoglalása. (15 óra gyakorlat) *Battle drill, taking up of artillery firing positions.*

12.4. Figyelőpontok bemérése, elfoglalása. (2x5 óra gyakorlat) *Preparation and taking up artillery observation posts.*

12.5. Lövéstan, gyakorló tűzvezetés végrehajtása. (4x5 óra gyakorlat) *Gunnery, practice firing control in FDC.*

12.6. Páncéltörő üteg, szakasz harctevékenységének előkészítése. (2x10 óra gyakorlat) *Preparation of the battle of anti tank artillery platoon and battery.*

12.7. Páncéltörő üteg, szakasz harctevékenységének vezetése. (2x10 óra gyakorlat) *Conduct of the battle of anti tank artillery platoon and battery.*

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/ 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 75%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Terepfoglalkozásokon illetve harcászati gyakorlaton szakaszparancsnoki és ütegparancsnok-helyettes, valamint századtűztámogató beosztások ellátása. A gyakorló beosztásokban folytatott tevékenység értékelése ötfokozatú jeggyel történik. A nem megfelelő gyakorló beosztás valamelyik következő terepfoglalkozáson megismételhető és értékelése javítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel. Kettő gyakorló beosztás eredményes végrehajtása.

16.2. **Az értékelés:** Gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy a gyakorló beosztások értékeléseinek eredményéből, azok számtani közepével alakítható ki.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 6 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Tü/3 Szakutasítás a Magyar Honvédség tüzérségi tüzerszközeinek kiszolgálására. MH Tüzérfőnökség, 1995;
2. Nyt.sz.:952/226 – A lövészet és a tűzvezetés előkészítése – 1999 – Egyetemi jegyzet;
3. Nyt.sz.: T–2210 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becselő előkészítéssel, I. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv;
4. Nyt.sz.:T–2211 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becselő előkészítéssel, II. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv;
5. A tüzérség harci alkalmazásának és vezetésének alapjai. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/378;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. A Arty-P1Tüzérségi eljárások, 8. módosított kiadás, 2002

Budapest, 2020. január 17.

Magyar Gergely százados
gyakorlati oktató sk.

Légyvédelmi rakéta specializáció

A specializáció tantárgyprogramjainak kidolgozását vezette:

Dr. Krajnc Zoltán ezredes (PhD), egyetemi tanár

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA526
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta alapozó ismeretek 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic Knowledge of Air Defence Missile 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 5 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 80 % elmélet, 20 % gyakorlat
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
- 1. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 6. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
- 7. A tanórák száma és típusa**
  - 7.1.** össz óraszám/félév: 70
    - 7.1.1.** nappali munkarend: 70 (56 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 7.1.2.** levelező munkarend: —
  - 7.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 5
  - 7.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:—
- 8. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a légvédelmi rakéatechnika fizikai alapjait, a légvédelmi rakéta rendszerelmélet alapismereteit.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To acquaint the cadets with the physics of missile technology and general basic concepts of air defense missile technology.
- 9. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a légvédelmi a légvédelmi rakéatechnika fizikai alapjait, a légvédelmi rakéta rendszerelmélet alapismereteit.

Képességei:

  - Képes a légvédelmi rakéta működésével kapcsolatos alapvető törvényszerűségek alkalmazására, lényegi számítások elvégzésére.

Attitűdje:

  - Lépést tart a légvédelmi rakéta technológia új technikai eljárásaival, adaptálási lehetőségeivel.

Autonómiája és felelőssége:

  - Önállóan koordinálja a felelősségbe tartozó egység légvédelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- He/She knows the physical foundations of air defense missile technology, the basics of missile system theory.

Capabilities:

- He/She is capable of applying basic laws related to the operation of an anti-aircraft missile, performing basic calculations.

Attitude:

- He/She keeps up with the new technical procedures and adaptation possibilities of anti-aircraft missile technology.

Autonomy and responsibility:

- It independently coordinates the air defense activities of the unit under its responsibility.

10. Előtanulmányi követelmények: nincsenek.

11. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1 A rakétahajtás alapjai. Reaktív hajtás elmélete. Változó tömegű test mozgásegyenletei (Mescserszkij és Ciolkovszkij egyenlet.)
- 12.2 Reaktív hajtóművek energiaátalakítási folyamatai, csoportosítása és általános jellemzői.
- 12.3 Szilárd hajtóanyagú rakétahajtóművek. Folyékony hajtóanyagú rakétahajtóművek. Levegőt felhasználó sugárhajtóművek.
- 12.4 A rakétarepülés törvényszerűségei a gáztörvények összefoglalása.
- 12.5 Aerodinamikai erők és nyomatékok a légvédelmi rakéták aerodinamikai jellemzői.
- 12.6 A rakéta átviteli függvényének felírása és hatásvázlatának megszerkesztése.
- 12.7 Légvédelmi rakéták rávezetési kinematikája. Rakéta rávezetési módszerek, két-, és hárompontos módszerek.

12. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév

13. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolni. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

14. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

2 db. zárthelyi dolgozat (12.4 és a 12.7 utáni első órákban) legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése az oktató előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből.

A zárthelyi dolgozat értékelése:	46–50 pont	5 (jeles)
	39–45 pont	4 (jó)
	32–38 pont	3 (közepes)
	25–31 pont	2 (elégséges)

15. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

15.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi

feladatok eredményes teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

15.2. Az értékelés:

Az évközi értékelés értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. A ZH dolgozatok javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

15.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegyértékelés.

16. Irodalomjegyzék:

16.1. Kötelező irodalom:

1. Stachó Tamás: Légvédelmi rakéták rendszertana I. BJKMF. 1992.

16.2. Ajánlott irodalom:

1. Jereb Gábor: Aerodinamika és repülés elmélet. 1987.

Budapest, 2022. január 24.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes, PhD (hadtudomány)
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 2. A tantárgy kódja:** HKMTTA527
- 3. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta alapozó ismeretek 2.
- 4. A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic Knowledge of Air Defence Missile 2.
- 5. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 5.1.** 3 kredit
  - 5.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 6. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 7. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 8. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes (PhD), egyetemi tanár
- 9. A tanórák száma és típusa**
  - 9.1. össz óraszám/félév:**
    - 9.1.1. nappali munkarend: 42 (21 EA + 0 SZ + 21 GY)
    - 9.1.2. levelező munkarend: –
  - 9.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2+1)
  - 9.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a légvédelmi rakéta alegységek harci alkalmazásához szükséges harcászati-, hadművelet-elméleti és légvédelmi vezetési-irányítási alapismereteket.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To familiarize the military officer candidates with the basic tactical, operational theoretical and air defense command-control skills necessary for the combat application of air defense missile subunits.
- 11. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Szerepkörének megfelelő szinten ismeri a NATO és a nemzeti légierő vezetési-irányítási rendszerét, a légvédelmi rakéta csapatok alkalmazásának elveit és gyakorlatát egyszerű műveleti környezetben.

Képességei:

  - Képes értékelni a saját alegysége helyét, szerepét a NATO és a nemzeti légi C2-rendszerében.
  - Képes, egyszerű műveleti viszonyok között, a légvédelmi rakéta csoportosítás harcának megtervezésére, megszervezésére.

Attitűdje:

  - Vállalja és hitelesen képviseli szakterületét, a képzése szerinti tevékenységeket és azok eredményeit.
  - Elkötelezett szakterülete etikai és jogi szabályainak betartására.

- Nyitott a képezésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.
- Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végig gondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.
- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektszempontban a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Döntési helyzetekben felelősséget vállal az azok következtében kialakuló komplex hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- According to own disposition familiar with the command-and-control system of NATO and the National Air Force, the principles and practice of the deployment of anti-aircraft missile troops in a simple operational environment.

Capabilities:

- It is able to assess the location and role of its own subunit in NATO and its national air C2 system.
- Capable of planning and organizing the fight of the anti-aircraft missile grouping under simple operational conditions.

Attitude:

- Undertakes and credibly represents your area of expertise, your Qualified Activities and their results.
- Committed to complying with ethical and legal standards in your area of expertise.
- He is open to getting to know and accept the professional, technological and development results related to his / her qualification and field, and he / she strives to share his / her knowledge.
- He is interested in new methods and tools related to the field.
- Understands the importance of lifelong learning, strives for realization, continuous vocational training and general self-education.

Autonomy and responsibility:

- With the autonomy of his or her position, he / she carries out reflection on general and specific professional issues and develops them based on specific factors and circumstances, relying on his / her wide scope, general and professional literacy, and problem-solving and problem-solving skills.
- By virtue of his position, he is involved in research and development within his area of activity and mobilizes his theoretical and practical knowledge and skills autonomously, in cooperation with the other members of the group, in order to achieve the goal (s).
- In decision-making situations, he takes responsibility for the complex effects that result from them.

12. Előtanulmányi követelmények: Nincs

13. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

- 13.1. A légi hadviselés alapjai, légierő elméletek (Basics of Air Warfare, Theories of Air Power)
- 13.2. A légvédelem elmélete, doktrinális alapjai (Theories of Air Defense, basics of doctrinal base of AD)
- 13.3. Légi C2-rendszerek (Air C2-systems)
- 13.4. Légvédelmi rakéta műveletek tervezésének az alapjai (Planning of ADM engagement)
- 13.5. Szimulációs komplex gyakorlás (CAX for ADM operations)

14. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegyértékelés.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

2 db. zárthelyi dolgozat (12.2 és a 12.4 utáni első órákban) legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése az oktató előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből.

A zárthelyi dolgozat értékelése: 46–50	pont	5 (jeles)
39–45	pont	4 (jó)
32–38	pont	3 (közepes)
25–31	pont	2 (elégséges)

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Ruttai László –Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.
2. Krajnc Zoltán, Ruttai László: Rakétavédelem, [Missile Defence] Budapest: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, 2006. 183 p.
3. Krajnc Zoltán: A légierő képességalapú közelítése, mint a parancsnokképzés egyik alap kognitív kompetenciája, [Capability based approach as a basic cognitive competence of leadership training] In: Krajnc Zoltán (szerk.): A katonai vezetői-parancsnoki (harcászati vezetői) kompetenciák fejlesztésének lehetséges stratégiája, [Possible strategy of development of competencies of tactical leadership] 241 p. Budapest: Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2014. pp. 163-173., (ISBN:978-615-5305-67-2)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Ruttai L. – Krajnc Z. : A légierő doktrinális alapjai, [Doctrinal Bases of Air Power], Budapest 2001, ZMNE, Egyetemi-jegyzet,
2. Krajnc Zoltán, Ruttai László: A katonai doktrínákról, [Military Doctrines], Nemzet és Biztonság: Biztonságpolitikai Szemle (ISSN: 1789-5286) I.: (6) pp. 38-46. (2008)
3. Re/419 – Légi Műveletek Doktrína. Magyar Honvédség, 2015.
4. Kurta G. (szerk.): Légierő hadművelet-elmélet (egyetemi-jegyzet), Budapest, ZMNE 2000,

Budapest, 2022. január 24.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes sk.
egyetemi tanár

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA501
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta szakmai felkészítés 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defence Missile Professional Training 1.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33 % gyakorlat, 66 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:** 84
    - 8.1.1. **nappali munkarend:** 84 (56 EA + - SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. **levelező munkarend:** -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 6
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** számítógépes szimuláció és térképes, adatbázis elemzésen alapuló gyakorlati foglalkozások.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a légvédelmi rakétacsapatok alkalmazásának (harcászatának) általános elveit és törvényszerűségeit, gyakorlati tapasztalatokat nyújtani a tűzalegységek alkalmazásának komplex feladatköréről szimulációs körülmények között.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce basic knowledge of employment of SBAD forces, AD doctrines of the HDF, and the NATO and significant nations. Employment of SBAD units in environment of tactical simulation.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Alapvetően ismeri a légierő haderőnem felépítését és alkalmazásának az alapelveit.
  - Alapvetően ismeri a földi telepítésű légvédelem alkalmazásával kapcsolatos követelményeket és értékelési rendet.

- Ismeri és alkalmazni tudja a földi telepítésű légvédelem harctevékenység előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.
- Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.
- Alapjaiban ismeri a földi telepítésű légvédelem harc- és tűzvezetésének a feladatait, a kapcsolódó eljárás- és okmányrendszert.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelemeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.
- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and it's equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) differents positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assinged SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SDAB unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi követelmények: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

- 12.1.** A légvédelmi rakéta csapatok helye, szerepe a légierő rendszerében.
- A légierő fogalma, rendeltetése, feladatrendszere;
  - A légvédelmi rakéta csapatok rendeltetése, feladatrendszere;
  - Az MH légierő;

- Az MH 12. ALRE rendeltetése, feladatrendszere, szervezete;
(*Role and task of SBAD forces in system of Air Power*)
- 12.2.** A légvédelem doktrinális értelmezése, a légvédelmi rakéta csapatok harcának ismeretelméleti alapjai.
- Katonai doktrína;
  - A NATO légi hadviselési doktrinálisirodalomrendszere;
  - A légvédelmi rakéta alegység alkalmazását támogató doktrínák rendszere;
(*Doctrinal background of AD, basics of SBAD warfare*)
- 12.3.** Légvédelmi rakéta harcászat alapjai
- Az alkalmazás elvei.
  - A légvédelmi csapatok szervezése.
  - Szimulációs gyakorlás.
(*Basics of tactics of SBAD forces*)
- 13.** A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/5. félév
- 14.** A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
- 15.** Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév során két zárthelyi dolgozatot kell megírni (a 12.1 és a 12.3 témák után).
- A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:
- A zárthelyi időtartama 45-45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.
- Értékelés rendje:
- 0-49 % Elégtelen (1);
  - 50-60 % Elégséges (2);
  - 61-70 % Közepes (3);
  - 71-80 % Jó (4);
  - 81 – 100 % Jeles (5).
- Javításra és pótlásra (egy-egy alkalommal ZH-nként) a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.
- 16.** Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:
- 16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei:** a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint, valamint mindkét ZH legalább elégséges megírása.
- 16.2 Az értékelés:** Az osztályzat és a kredit gyakorlati jegy formájában szerezhető meg, a ZH-kon szerzett értékelések egyszerű matematikai átlaga alapján.
- 16.3 A kreditek megszerzésének feltételei:**
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlatijegy.
- 17.** Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):
- 17.1. Kötelező irodalom:**
1. Tamás Attila: Kiképzés-felkészítés virtuális (szimulációs) környezetben, In hadtudomány és a hadviselés komplexitása a XXI. században. Budapest: Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2015. (ISBN 978-615-5527-47-0)

2. Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.
3. A légvédelmi rakétaegységek harcrendje, Egyetemi jegyzet, ZMNE 2000.
4. Ruttai László - Krajnc Zoltán: A magyar légierő doktrinális alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2001.
5. Ruttai László - Krajnc Zoltán: A légi szembenállás elmélete, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2004.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Baksa (et al.): Légvédelmi eszközök I., II. ZMNE, 1998.
2. Kalmár István: A légvédelmi rakéta egységek tűzrendszere, ZMNE, 1997.
3. Szekeres István: A légierő repülőcsapatai harci alkalmazásának fejlődése I. kötet, ZMKA, 1994.

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA502
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta szakmai felkészítés 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defence Missile Professional Training 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33 % gyakorlat, 66 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
- 8. A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 84
    - 8.1.1.**nappali munkarend: 84 (56 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2.**levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 6
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: csapatbázison végrehajtott elméleti és gyakorlati foglalkozások, a hadrendi harci technikai eszköz felhasználásával.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni honvéd tisztjelöltekkel az S-6 légvédelmi rakétafegyver rendeltetését, feladatrendszerét, harci alkalmazásának sajátosságait, felépítését és működésének elvét. Gyakorlati ismeretek szerzése a rendszer üzemeltetéséről, kiszolgálásáról és harci alkalmazásáról valós és szimulációs környezetben egyaránt.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce aim, tasks and specialities of employment, operation and structure of SA-6 air defence missile systems. To get practical knowledge of maintenance and employment of SA-6 in real and virtual environment as well.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Alapismeretek a légvédelmi rakéta alegység (SA-6) rendeltetése, alkalmazásának alapjai, és harci sajátossága, a légvédelmi rakéta alegység üzemeltetésének alapjai komplex ismeretanyagából.
  - Alapvetően ismeri a légierő haderőnem felépítését és alkalmazásának az alapelveit, benne az SA-6 rendszert érintő eljárásokat.

- Ismeri és támogatással alkalmazni tudja az SA-6-al felszerelt alegységek harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.
- Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelmeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Basic knowledge of: mission of SA-6 subunits, basics of it's employment, tactical features of SA-6, employment of SA-6 in VR environment.

- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.
- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SA-6 SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SA-6 SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and it's equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) differents positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assinged SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SDAB unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi követelmények: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

Magyarul:

12.1. A légvédelmi rakéta alegység (SA-6) rendeltetése, alkalmazásának alapjai, és harci sajátosságai.

- SZURN;
- SZPU;
- 3M9ME.

(Functions, specifications and employment of the SBAD unit (SA-6))

- *Straight Flush radar system (SZURN);*
- *Launching system;*
- *Missile of the SA-6 system (3M9ME).*

12.2. A légvédelmi rakéta alegység (SA-6) főbb rendszerei.
(Main systems of the SBAD unit (SA-6)).

12.3. Csapatbázison gyakorlás.
(Training at the unit).

12.4. Szimulációs gyakorlás.
(Simulation training).

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/5. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév során két zárthelyi dolgozatot kell megírni (a 12.1 és a 12.3 témák után).

A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:

A zárthelyi időtartama 45-45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.

Értékelés rendje:

- 0-49 % Elégtelen (1);
- 50-60 % Elégséges (2);
- 61-70 % Közepes (3);
- 71-80 % Jó (4);
- 81 – 100 % Jeles (5).

Javításra és pótlásra (egy-egy alkalommal ZH-nként) a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint, valamint mindkét ZH legalább elégséges megírása.

16.2 Az értékelés: Az osztályzat és a kredit vizsga (kollokvium) formájában szerezhető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján. A vizsga szóbeli.

16.3 A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. KUB-M légvédelmi rakéta rendszertechnika tankönyv a 2K12M rendszer tanulmányozásához, 1982. Magyar Néphadsereg Légvédelmi Rakéta és Tüzérfőnökség, 1982.

2. Klé/10 Utasítás a csapatlégvédelmi rakéta alegységek részére (KUB légvédelmi rakétaüteg) A MN kiadása 1976.
3. Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.
4. Légvédelmi rakéta- és tüzérfegyverek, Segédlet, MH Légvédelmi rakéta- és tüzérfőnökség, 1997.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Baksa (et al.): Légvédelmi eszközök I., II. ZMNE, 1998.
2. Kalmár István: A légvédelmi rakéta egységek tűzrendszere ZMNE, 1997.

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA503
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta szakmai felkészítés 3.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defence Missile Professional Training 3.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:** 56
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (56 EA + 0 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 4
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** --.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a rádiólokáció és információ átvitel alapjait, a különböző zavarok keletkezését, valamint a zavaró hatások kompenzálásának lehetőségeit. Az oktatás folyamán megértetni a hallgatókkal a rádiólokáció fontosságát, megvalósításának eszközeit és lehetőségeit. A megszerzett ismeretek kapcsán legyenek képesek megérteni a légvédelmi rakéta eszközök alapvető mérőelemének, a különböző típusú rádiólokátorok működési sajátosságait. A képzés eredményeként rendelkezzenek olyan ismeretekkel, melynek segítségével képesek lesznek automatizált légvédelmi rakétaeszközöket működtetni különböző zavarviszonyok között is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce a variety of disorders of the formation as well as the possibilities of compensation for the disturbance. Be able to understand the specificities of the fundamental operating elements (various types radar) of air defense missile systems measuring devices. As a result of the training is to have knowledge that allows you to be able to operate automated air defense missile devices in different interference conditions.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Alapvető ismeretek az alábbi témakörökben:
    - Információ átvitel alapjai, csatorna, jelek, zajok, digitális jelek, döntési küszöbök és szabályok, modulációk.

- Rádiólokáció fogalma, felosztása, rádiólokátorok működési tartománya, impulzus és folytonos üzemű rádiólokátorok általános felépítése.
- Célok távolságának meghatározása folytonos üzemű lokátorokkal.
- Folytonos üzemű adó és vevő felépítése, működése.
- Rádiólokátorok hatótávolsága aktív és passzív céltárgy esetén, rádiólokátorok harcászati technikai jellemzői.
- Távolság, szög és sebesség mérés rádiólokátorokkal.
- Rádiólokációs zavarok, zavarkompensáció.
- Tűzvezető rendszerek, rádiólokátorok hálózati alkalmazása.
- Alapvetően ismeri a légi haderő felépítését és alkalmazásának az alapelveit.
- Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.
- Alapjaiban ismeri a földi telepítésű légvédelem harc- és tűzvezetésének a feladatait, a kapcsolódó eljárás- és okmányrendszert.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelemeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.

- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- To be familiar with the next topics:
  - Basics of information transmission, channel, signals, noises.
  - Digital signals, decision thresholds, methods and rules.
  - Summary of Modulations.
  - Radiolocation concept. Radar operating range.
  - General construction of pulsed and continuous wave radar.
  - Operation of the continuous wave radars.
  - Measurement of target distances using continuous locators.
  - Construction of continuous waves transmitter and receiver.
  - Range of radar for active and passive targets.
  - Technical characteristics of radar.
  - Measuring distance, angle and speed with radar.
  - Radar interference, compensation method.
  - Network application of fire control systems, and radar systems.
- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and it's equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) different positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assigned SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SDAB unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi követelmények: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

- 12.1.** Információ átvitel alapjai, csatorna, jelek, zajok. (*Basics of information transmission, channel, signals, noises*).
- 12.2.** Digitális jelek, döntési küszöbök és szabályok. (*Digital signals, decision thresholds, methods and rules*).
- 12.3.** Modulációk összefoglalása. (*Summary of Modulations*).
- 12.4.** Rádiólokáció fogalma, felosztása, Rádiólokátorok működési tartománya. (*Radiolocation concept. Radar operating range*).
- 12.5.** Impulzus és folytonos üzemű rádiólokátorok általános felépítése. (*General construction of pulsed and continuous wave radar*).
- 12.6.** Folytonos üzemű rádiólokátorok felépítése működése. (*Operation of the continuous wave radars*).
- 12.7.** Célok távolságának meghatározása folytonos üzemű lokátorokkal. (*Measurement of target distances using continuous locators*).
- 12.8.** Folytonos üzemű adó és vevő felépítése, működése. (*Construction of continuous waves transmitter and receiver*).
- 12.9.** Rádiólokátorok hatótávolsága aktív és passzív céltárgy esetén. (*Range of radar for active and passive targets*).
- 12.10.** Rádiólokátorok harcászati technikai jellemzői. (*Technical characteristics of radar*).
- 12.11.** Távolság, szög és sebesség mérés rádiólokátorokkal. (*Measuring distance, angle and speed with radar*).
- 12.12.** Rádiólokációs zavarok, zavarkompensáció. (*Radar interference, compensation method*).
- 12.13.** Tűzvezető rendszerek, rádiólokátorok hálózati alkalmazása. (*Network application of fire control systems, and radar systems*).

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/6. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév során kettő zárthelyi dolgozatot kell megírni (a 12.6 és a 12.13 témák után).

A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:

A zárthelyik időtartama 45-45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.

Értékelés rendje:

0-49 % Elégtelen (1);

50-60 % Elégséges (2);

61-70 % Közepes (3);
71-80 % Jó (4);
81 – 100 % Jeles (5).

Javításra és pótlásra (egy-egy alkalommal ZH-nként) a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint, valamint mindkét ZH legalább elégséges megírása.

16.2 Az értékelés: Az osztályzat és a kredit évközi értékelés (ÉÉ) formájában szerzhető meg, a két ZH egyszerű matematikai átlaga alapján.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Forgon Miklós: Rádiólokáció elméleti és rendszertechnikai alapismeretek. BJKMF, jegyzet. 1989.
2. Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Légvédelmi rakéta- és tüzérfegyverek, Segédlet, MH Légvédelmi rakéta- és tüzérfőnökség, 1997.
2. Baksa (et al.): Légvédelmi eszközök I.,-II. ZMNE, 1998.

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA504
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta szakmai felkészítés 4.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defence Missile Professional Training 4.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 66 % gyakorlat, 33 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 84
    - 8.1.1.nappali munkarend: 84 (28 EA + - SZ + 56 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 6
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a haditechnikai eszközök csapatbázison, az ottani szakértők támogatásával kerülnek felhasználásra.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni honvéd tisztjelöltekkel a Mistral-2 és az SA-6 légvédelmi rakétafegyver rendeltetését, feladatrendszerét, harci alkalmazásának sajátosságait, felépítését és működésének elvét. Gyakorlati ismeretek szerzése a rendszer üzemeltetéséről, kiszolgálásáról és harci alkalmazásáról valós és szimulációs környezetben egyaránt.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce aim, tasks and specialities of employment, operation and structure of Mistral air defence and SA-6 missile systems. To get practical knowledge of maintenance and employment of Mistral in real and virtual environment as well.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Alapvetően ismeri a légvédelmi rakéta alegység (Mistral-szakasz, SA-üteg) rendeltetését, alkalmazásának alapjait, és harci sajátosságainak komplex ismeretanyagát. A légvédelmi rakéta alegység (Mistral-szakasz, SA-üteg) üzemeltetésének alapjait.
  - Alkalmazói szinten ismeri a Mars/Marcus harcászati szimulációs rendszert a harcászati szituációk gyakorlására.
  - Alapvetően ismeri a légierő haderőnem felépítését és alkalmazásának az alapelveit.

- Ismeri és alkalmazni tudja a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelmeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- To be familiar with:
- mission of Mistral and SA-6 systems,
- basics of employment,
- tactical features of Mistral and SA-6,
- employment of Mistral and SA-6 in VR environment.
- To know and be able to use the procedures of SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).

- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and it's equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) different positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assigned SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SBAD unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi követelmények: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

12.1. A légvédelmi rakéta alegység (Mistral-szakasz, SA-üte) rendeltetése, alkalmazásának alapjai, és harci sajátosságai. (*Functions, specifications and employment of the SBAD unit (Mistral platoon)*).

12.2. A légvédelmi rakéta alegység (Mistral-szakasz, SA-üte) főbb rendszerei:

MISTRAL-2 légvédelmi rakéta:

- BCU tápegység és hűtőegység;
- Rakéta logisztikai konténer;
- ATLAS indítóállvány;
- MITS-2 hőkamera; AIDA fegyverterminál;
- Indítóállvány hordozó gépkocsi rakfelület;
- MCP – SHORAR lokátor és vezetési pont.

SA-6 fegyverrendszer:

- SZURN önjáró felderítő és rávezető állomás;

- SZPU önjáró indítóállvány;
  - irányítható légvédelmi rakéta;
- (Main systems of the SBAD Unit (Mistral platoon);
- The Mistral-2 AD missile;
  - The BCU's power supply and cooling subsystems;
  - The container of the missile;
  - The ATLAS launching pad;
  - The MITS-2 thermal imaging night sight, and the AIDA subsystem;
  - Platform of the carrier vehicle;
  - MCP-SHORAR radar and command post;
  - SA-6 weapon system;)

12.3. Csapatbázison gyakorlás.

(Training at the unit)

12.4. Szimulációs gyakorlás.

(Simulation training)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/6. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév során kettő zárthelyi dolgozatot kell megírni (a 12.1 és a 12.2 témák után).

A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:

A zárthelyik időtartama 45-45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.

Értékelés rendje:

- 0-49 % Elégtelen (1);
- 50-60 % Elégséges (2);
- 61-70 % Közepes (3);
- 71-80 % Jó (4);
- 81 – 100 % Jeles (5).

Javításra és pótlásra (egy-egy alkalommal ZH-nként) a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint, valamint mindkét ZH legalább elégséges megírása.

16.2 Az értékelés: Az osztályzat és a kredit gyakorlati jegy formájában szerzhető meg, a ZH-kon szerzett értékelések egyszerű matematikai átlaga alapján.

16.4 A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlatijegy.

16.5 A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Lé/3 A Mistral-2 Közeli hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt alegységek részére. Szakutasítás, A HM kiadványa, 2000.

2. Lamper László - Kecszer Ernő: MISTRAL 2 közel hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum, ZMNE, Budapest, 2008.
3. KUB-M légvédelmi rakéta rendszertechnika tankönyv a 2K12M rendszer tanulmányozásához, 1982. A Magyar Néphadsereg Légvédelmi Rakéta és Tüzérfőnökség, 1982.
4. Klé/10 Utasítás a csapatlégvédelmi rakéta alegységek részére (KUB légvédelmi rakétaüteg) A MH kiadása 1976.
5. Légvédelmi rakéta- és tüzérfegyverek, Segédlet, MH Légvédelmi rakéta- és tüzérfőnökség, 1997.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Baksa (et al.): Légvédelmi eszközök I.,-II. ZMNE, 1998.
2. Kalmár István: A légvédelmi rakéta egységek tűzrendszere ZMNE, 1997.

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA505
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta harcászat I.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defense Missile Tactics I.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Csengeri János főhadnagy, egyetemi adjunktus, PhD (hadtudomány)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 56
    - 8.1.1.**nappali munkarend: 56 (28 EA + - SZ + 28 GY)
    - 8.1.2.**levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: számítógépes szimuláció és térképes, adatbázis elemzésen és egyéni irodalom-feldolgozáson alapuló gyakorlati, csoportos foglalkozások.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel a légvédelmi harcászat alapjait, a légvédelmi rakéta alegységek alkalmazásának alapvető elveit és eljárásrendszerét.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce basic theories and procedures of air defence missile troops.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Alapvetően ismeri a légierő haderőnem felépítését és alkalmazásának az alapelveit.
  - Alapvetően ismeri a földi telepítésű légvédelem alkalmazásával kapcsolatos követelményeket és értékelési rendet.
  - Ismeri és alkalmazni tudja a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.
  - Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.

- Alapjaiban ismeri a földi telepítésű légvédelem harc- és tűzvezetésének a feladatait, a kapcsolódó eljárás- és okmányrendszert.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötetmeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tűzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.
- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.

- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and its equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) different positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assigned SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SBAD unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

12.1. A légvédelem fogalma, a légvédelem harcászatának fogalma, helye a tudományok rendszerében. A légvédelem kialakulásának okai és szükségessége, fegyvereinek jellemzői. A földi telepítésű légvédelem rövid története.

(The concept of air defense. The place of the air defense's combat operations in the field of military science. Reasons and requirements of the development of air defense, weapon specifications. Short history of the ground based air defense.)

12.2. A légvédelemben alkalmazott egyezményes jelek és jelzések. A Magyarország biztonságát fenyegető veszélyforrások. A Magyarország biztonságpolitikai és honvédelmi stratégiája, ezen belül a honvédelmi stratégia, honvédelem rendszere.

(Conventional signs and signals in the air defense. Potential security risks in Hungary. Hungary's security policy and defense strategy, including the defense strategy and defense system.)

12.3. A fegyveres erők és a Magyar Honvédség rendeltetése, feladatai. A légierő rendeltetése, feladatrendszere. A kiterjesztett légvédelem és az integrált kiterjesztett légvédelem. A szárazföldi csapatok légvédelmének alapfogalmai. Légvédelmi rakéta harcászat alapjai.
(*Purpose and tasks of the armed forces and the Hungarian Defence Forces. Purpose and tasks of the Hungarian Air Force. Extended and integrated and air defense. Basic concepts of the army organic air defense. Tactical basics of the air defense missiles.*)

12.4. A 2K12M légvédelmi rakéta komplexum alkalmazásának elvei és gyakorlati kérdései. A MISTRAL-2 légvédelmi rakéta komplexum alkalmazásának elvei és gyakorlati kérdései.
(*Principles and practical issues of application of 2K12M SBAD system. Principles and practical issues of application of MISTRAL SBAD system.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/6. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév során két zárthelyi dolgozatot kell megírni (a 12.2 és a 12.4 témák után).

A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:

A zárthelyik időtartama 45-45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.

Értékelés rendje:

0-49 % Elégtelen (1);

50-60 % Elégséges (2);

61-70 % Közepes (3);

71-80 % Jó (4);

81 – 100 % Jeles (5).

Javításra és pótlásra (egy-egy alkalommal ZH-nként) a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint, valamint mindkét ZH legalább elégséges megírása.

16.2 Az értékelés: Az osztályzat és a kredit évközi értékelés, gyakorlati jegy formájában szerzhető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján megírt zárthelyi dolgozatok értékelése, egyszerű matematikai átlaga, szerint.

16.6 A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.
2. Horváth Mihály: A légvédelemben alkalmazható NATO jelek és jelzések. Tansegédlet 1998.
3. Lé/3 A Mistral-2 Közeli hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt alegységek részére. Szakutasítás, A HM kiadványa, 2000.
4. Lamper László - Kecszer Ernő: MISTRAL 2 közel hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. ZMNE, Budapest, 2008.

5. KUB-M légvédelmi rakéta rendszertechnika tankönyv a 2K12M rendszer tanulmányozásához, 1982. A Magyar Néphadsereg Légvédelmi Rakéta és Tüzérfőnökség, 1982.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kecs Ernő - Lamper László - Forgon Miklós: MISTRAL 2 közeli hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. ZMNE, Budapest, 2008.
2. Lőelméleti alapismeretek légvédelmi rakétás tisztek és tiszthelyettesek számára. MH légvédelmi rakéta és tüzérfőnökség (1997).

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Csengeri János főhadnagy, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA506
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatkiképzés módszertana
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Methods of Training and Drilling at AD Units level
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1.**nappali munkarend: 28 (14 EA + - SZ + 14 GY)
    - 8.1.2.**levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: gyakorlati, csoportos foglalkozások, egyéni irodalom-feldolgozáson alapuló feladatok kidolgozása és előadása prezentációval.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel a Magyar Honvédségben és a NATO-ban alkalmazott kiképzés követelményeket és a kiképzés értékelésének elveit és módszereit.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce training system of the Home Defence Forces and NATO requirements and monitoring system.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Felkészíti a hallgatókat az alegységparancsnok kiképző feladatainak ellátására.
  - Módszertani alapokat biztosít a légvédelmi rakéta komplexumok alkalmazásának elveihez és gyakorlati megvalósításához.
  - Alapvetően ismeri a légi haderő felépítését és alkalmazásának az alapelveit.
  - Alapvetően ismeri a földi telepítésű légvédelem alkalmazásával kapcsolatos követelményeket és értékelési rendet.

- Ismeri és alkalmazni tudja a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.
- Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.
- Alapjaiban ismeri a földi telepítésű légvédelem harc- és tűzvezetésének a feladatait, a kapcsolódó eljárás- és okmányrendszert.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötetének ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területet tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.
- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and it's equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) differents positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assinged SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SDAB unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

12.1. Az oktatás lehetséges stratégiái és módszerei, eszközei és tárgyi feltételei. A Magyar Honvédség integrált kiképzési rendszere. Kiképzési ágak a Magyar Honvédségben.

(Strategic concepts, methodology, equipments and required tools of the education. Integrated training system of the Hungarian Defence Forces. Training branches in the Hungarian Defence Forces.)

- 12.2.** A harckiképzés általános rendszere, különböző szintű dokumentumai. Parancsnokok és törzsek felkészítésének alapjai. A katonai kiképzés módszer és eszköz rendszere.
(General concept of the combat training, documents of different leveled training. Basics of training for commanders and staff. Methodology and tools of the military training system.)
- 12.3.** A légvédelmi rakétaegység kiképzési rendszere. A kiképzési foglalkozások levezetésének módszertani sajátosságai. Az üteg heti (kétheti) részletes kiképzési tervének formai és tartalmi követelményei, elkészítésének szabályai. Foglalkozásra felkészülés rendje.
(Training concept of the SBAD unit. Methodological features of performing a training session. Formal and content requirements of the detailed training plans for the SBAD battery and rules how to prepare it. Preparation for a training performance.)
- 12.4.** Az ellenőrzések rendszere. A gyakorlások és gyakorlatok szerepe a katonai felkészítésben.
(The supervision evaluation system. The role of the exercises in the military system.)

- 13.** A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/6. félév
- 14.** A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A gyakorlati foglalkozásokon való részvétel (az integrált gyakorlati blokk teljesítése) kötelező. (2 hiányzás engedélyezett, a pótlás az oktató által megadott feladat teljesítésével lehetséges)
- 15.** Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév során két zárthelyi dolgozatot kell megírni (a 12.2 és a 12.4 témák után).

A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:

A zárthelyik időtartama 45-45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.

Értékelés rendje:

- 0-49 % Elégtelen (1);
- 50-60 % Elégséges (2);
- 61-70 % Közepes (3);
- 71-80 % Jó (4);
- 81 – 100 % Jeles (5).

Javításra és pótlásra (egy-egy alkalommal ZH-nként) a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.

- 16.** Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:
- 16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei:** a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint.
- 16.2 Az értékelés:** Az osztályzat és a kredit megszerzésének feltétele: az évközi értékelés (ÉÉ) elégséges teljesítése (legalább elégséges átlag megszerzése a 2 ZH-ból)
- 16.3 A kreditek megszerzésének feltételei:** A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés.
- 17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 17.1. Kötelező irodalom:**
1. A katonai kiképzés módszertana kézikönyv. MN kiképzési Főfelügyelőség kiadványa. Budapest, 1986. (Eredeti nyt. szám: 267/309)
  2. Szárazföldi Harcshabályzat I., II., III., IV. rész (tervezet), HVK, 2012.

3. A katonai kiképzés módszertana kézikönyv. MN kiképzési Főfelügyelőség kiadványa. Budapest, 1986. (Eredeti nyt. szám: 267/309)
4. Szárazföldi Harcszabályzat I., II., III., IV. rész (tervezet), HVK, 2012.
5. Magyar Honvédség Törzsszolgálat, HVK, 2011.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Csapatszintű szabályzó dokumentumok.

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA507
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta tűzvezetési ismeretek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Knowledge of air defence fire control
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 66 % gyakorlat, 33 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 70
    - 8.1.1.nappali munkarend: 70 (28 EA + 0 SZ + 42 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 5
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: számítógépes szimuláció és térképes, adatbázis elemzésen alapuló gyakorlati foglalkozások.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel a légvédelmi rakéta egység tűzirányítási modelljét, a tűzelosztó és tűzirányító funkcióban végzendő munkát. A megszerzett elméleti ismeretek gyakorlása csapatbázison és virtuális környezetben.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce the model of fire control system of air defence unit and activities of fire control and fire distribution officers. Practice of the learnt theoretical knowledge in virtual and troop environment.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Alapvető ismeretek a légvédelmi rakéta egység tűzirányítási modelljéről, a tűzelosztó és tűzirányító funkcióban végzendő munkáról.
  - A MARS/MARCUS harcászati szimulációs rendszerben a megszerzett elméleti ismeretekből gyakorlati tudás megszerzése.
  - Fegyverirányítási állapotok.
  - Harcászati vezetési jogkörök.
  - légi riasztási szintek.

Képességei:

- Képes a NATO-ban alkalmazott, légvédelmi rakétaalegységekre vonatkozó harcászati parancsokat feldolgozni;
- Képes a NATO-ban alkalmazott, légvédelmi rakétaalegységekre állapotára vonatkozó jelentések leadására;
- Képes a NATO-ban alkalmazott, fegyverirányítási állapotok értelmezésére, és azok betartására;
- Képes a NATO-ban alkalmazott, harcászati vezetési jogkörök értelmezésére és azok végrehajtására;
- Képes a NATO-ban alkalmazott, légi riasztási szintek értelmezésére és az adott szint rendszabályainak betartására;
- Képes a NATO-ban alkalmazott, mozgást elrendelő parancsok értelmezésére, és azok végrehajtására;
- Ismeri a NATO-ban alkalmazott, légvédelmi eljárásokat, információvédelmi alapelveket

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Model of fire control system of air defence unit.
- Activities of fire control and fire distribution officers.
- General knowledge about the tactical control, fire control and fire distribution of SBAD units.
- Converting theoretical knowledge into practical knowledge based upon MARS/MARCUS Military Simulation Software.

Capabilities:

- Able to understand and execute the received SAM Shorad Tactical Orders (SSTO), according to NATO principles;
- Able to process and report SAM Shorad Reports (SSREP), according to NATO principles;
- Able to understand and follow the received Weapon Control Status (WCS) information, according to NATO principles;
- Able to interpret and follow the received Tactical Battle Management Functions (TBMFs), and be able to cooperate, according to NATO principles;
- Able to process the received Air Raid Warning (ARW) information, and be able to execute the general procedures, according to NATO principles;
- Able to understand and execute the received Movement Messages (MM), according to NATO principles;
- Must know the required NATO Air Defense (AD) procedures, and information security regulations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SDAB unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

12.1. Magyar Honvédség műveleti vezetési rendje

- A Légvédelmi Rakétaezred harcvezetés és tűzirányítás harci munka modellje;
- Művelettervezés;
- Az ezred műveleti vezetési rendjének elgondolása;
- Feladatszabás;
- Általános követelmények a harcászati vezetési rendszerrel szemben (MH MVR).

(Operational command in the HDF

- *The role of battle management and fire control in the SAM Wing;*
- *Operation planning;*
- *Operational command of the SAM Wing;*

- *Tasking process in the SAM Wing;*
- *General requirements in the tactical control of the SAM Wing.)*

12.2. Ezred Műveleti Központ - SAMOC

- Az Ezred Műveleti Központ felépítése béke időszakban;
- SAMOC felépítése békétől eltérő időszakban;
- SAMOC települési vázlata;
- Harcvezető Központ;
- A tűzelosztó központ.

(Surface to Air Missile Operation Centre (SAMOC)

- *SAMOC's structure in peace operations;*
- *SAMOC's structure in non-peace time operations;*
- *Draft of SAMOC's deployment;*
- *Ground Operation Centre (GOC);*
- *Fire Distribution Cell (FDC).)*

12.3. A SAMOC tűzirányítása

- A Tűzelosztó Központ személyi és technikai állománytábla;
- FDC C2 felépítése és működtetése;
- FDC híradása, rejtjelzése;
- FDC-ben dolgozó kezelőszemélyzet harci munkája;
- Műveleti alkalmazási módok - Centralizált tűzirányítás;
- Műveleti alkalmazási módok - Decentralizált tűzirányítás;
- Műveleti alkalmazási módok - Autonóm tűzirányítás.

(Fire control of the SAMOC subsystem

- *Positions and equipments of the FDC;*
- *Structure and operations of the FDC's C2 elements;*
- *Signal and cryptography in the FDC;*
- *Operational tasks of the FDC's crew members;*
- *Methods of Operation – Centralised;*
- *Methods of Operation – Decentralised;*
- *Methods of Operation – Autonomous.)*

12.4. Szimulációs gyakorlás.

(Military Simulation Training.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/7. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév során kettő zárthelyi dolgozatot kell megírni (a 12.1 és a 12.3 témák után).

A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:

A zárthelyik időtartama 45-45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.

Értékelés rendje:

- 0-49 % Elégtelen (1);
- 50-60 % Elégséges (2);
- 61-70 % Közepes (3);
- 71-80 % Jó (4);

81 – 100 % Jeles (5).

Javításra és pótlásra (egy-egy alkalommal ZH-nként) a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint, valamint mindkét ZH legalább elégséges megírása.

16.2 Az értékelés: Az osztályzat és a kredit légvédelmi rakéta tűzvezetési gyakorlásokon szerzett oktatói értékelés (egy összegzett értékelés a félévben nyújtott teljesítmény alapján) és a két ZH-val szerzett jegyek egyszerű matematikai átlaga alapján.

16.3 A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlatijegy.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. A Légvédelmi Rakétaezred tűzirányítása. A MH ÖHP kiadványa. 2013.
2. Lé/3 A Mistral-2 Közeli hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt alegységek részére. Szakutasítás, A HM kiadványa, 2000.
3. KUB-M légvédelmi rakéta rendszertechnika tankönyv a 2K12M rendszer tanulmányozásához, 1982. A Magyar Néphadsereg Légvédelmi Rakéta és Tüzérfőnökség, 1982.
4. Lamper László - Kecszer Ernő: MISTRAL 2 közel hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. ZMNE, Budapest, 2008.
5. Szabó Csaba: A légvédelmi rakétacsoportosítás harci munka modellje - Harcvezetés és tűzirányítás, 2014. (kézirat)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzérsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.
2. A légvédelmi rakétaegységek harcrendje, Egyetemi jegyzet, ZMNE 2000.

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA508
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Löelméleti alapismeretek
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic concepts of missile launching
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 56
    - 8.1.1.**nappali munkarend: 56 (28 EA + - SZ + 28 GY)
    - 8.1.2.**levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 4
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: szerkesztéseken, számításokon, szituációk értékelésén alapuló gyakorlati foglalkozásokon.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A légvédelmi rakétakomplexummal az ellenséges célokra történő tüzeléssel kapcsolatos alapvető elméleti és gyakorlati ismeretek.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Basic theoretical and practical knowledge of launching air defense missiles.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Alapvetően ismeri a légi célok fajtáinak főbb jellemzőit, alkalmazásuk sajátosságait.
  - Alapvetően ismeri a légvédelmi rakétakomplexumoknál a harci munka során alkalmazott – az ellenséges légi célok felderítésével, követésével, megsemmisítésével kapcsolatos – főbb koordinátarendszereket, sajátosságaikat, azok szerepét.
  - Ismeri a légvédelmi rakétakomplexummal az ellenséges célokra végrehajtott tüzelés alapvető elveit, a harci munka mozzanatait, azok tartalmát.
  - Alapvetően ismeri a légvédelmi rakétakomplexum harci zónáit valamint azok alkalmazásának alapelveit a harci munka során.

- Rendelkezik azokkal az elvi ismeretekkel, melyek szükségesek egy konkrét légvédelmi rakétafegyver-típus löszabályzatának segítségével történő feldolgozásához, értelmezéséhez.

Képességei:

- Alapvetően képes a harci munka mozzanatainak értelmezésére adott típusra való képzés esetén.
- Képes adott típusú légvédelmi rakétafegyverrel felszerelt tűzalegység harci váltásának tagjaként a harci munka gyakorlatban történő gyors elsajátítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.

Elérendő kompetenciák (angolul):**Knowledge:**

- To be familiar with the main characteristics, applications and specifications of aerial targets.
- To be familiar with the main coordinate systems – related to tracking, covering, engaging hostile targets - used by SBAD units, their specifications and roles during air defense operations.
- To be familiar with the basic principles of launching an air defense missile, the content and steps of the air defense operations.
- To be familiar with the main principles of the application of engagement zones during air defense operations.
- To be familiar with theoretical knowledge of processing and understanding the regulations of launching an air defense missile.

Capabilities:

- To be able to operate the SBAD system during air defense operations.
- To be able to master practical experience during air defense operations as a member of SBAD shifts.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.

- To be capable to lead and guide the assigned GBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.

Autonomy and responsibility:

- To be responsible for the tasks and the members of the assigned GBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned GDAB unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

12.1. A légi hadviselési eszközök:

A légi hadviselési eszközök csoportosítása, azok főbb jellemzői, mozgásuk jellegzetességei.

(Aerial Warfare tools:

The characterization, specifications and evaluation of maneuvering capabilities of aerial vehicles.)

12.2. A légvédelmi rakétafegyvereknél alkalmazott főbb koordinátarendszerek:

A célok mozgásának leírása a gömb (r, β, ε) koordináta-rendszerben, valamint a paraméteres (LPH) koordinátarendszerben.

(The main coordinate systems used by SBAD units:

Description of the maneuvering aerial targets in polar (r, β, ε) and parametric (LPH) coordinate system.)

12.3. A tüzelés:

A tüzelés lényege, tartalma és időtényezői.

(Engagement:

The definition, main points and the time factor of engagement.)

12.4. A cél megsemmisítésének valószínűsége:

A cél megsemmisítésének, pusztításának módjai. Rakétaravezetési hibák felosztása jelleg és eredet szerint. A légvédelmi rakéta harci készletének működése. A célmegsemmisítés koordináta törvénye, a célmegsemmisítés feltételes koordinátatörvénye.

(Probability of engaging aerial vehicles:

Methods of target destruction. Apportion of missile guidance errors. Functioning of air defense missile warheads. The target destruction coordinate law and the target destruction circular law.)

12.5. A megsemmisítési zóna (MZ):

A megsemmisítési zóna fogalma, leírása a paraméteres /LPH/ koordinátarendszerben. A megsemmisítési zóna határai, a határolás okai. A megsemmisítés várható kezdeti és végső távolságának meghatározása ABT és BM esetén.

(The Engagement Zone (EZ):

The definition of EZ and the description of EZ in LPH coordinate system. Boundaries of EZ. Reasons for the limitation of EZ. Determination method of the expected earliest and latest destruction points in cases of ABT and BM targets.)

12.6. Az indítási zóna (IZ):

Az indítási zóna meghatározása és alkalmazása.

(The Launching Zone (LZ):

Definition and application of the LZ.)

12.7. A légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt tűzalegység alapvető harci lehetőségei:

A tüzelés hatékonysága különböző körülmények figyelembevételével, a megsemmisíthető célok száma. A légvédelmi rakétakomplexum lehetőségei a folyamatos tüzelésre. Az oltalmazás főbb jellemzői.

*(Possibilities for the SBAD unit in air defense operations:
Engagement effectiveness under various circumstances. Expected number of engageable targets.
Possibility for the continuous missiles launching for SBAD units. Main aspects of the air defense
coverage.)*

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/7. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév során két zárthelyi dolgozatot kell megírni (a 12.4; és a 12.8 témák után).

A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:

A zárthelyik időtartama 45-45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.

Értékelés rendje:

0-49 % Elégtelen (1);

50-60 % Elégséges (2);

61-70 % Közepes (3);

71-80 % Jó (4);

81 – 100 % Jeles (5).

Javításra és pótlásra (egy-egy alkalommal ZH-nként) a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint, valamint mindkét ZH legalább elégséges megírása.

16.2 Az értékelés: Az osztályzat és a kredit gyakorlati jegy formájában szereshető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján megírt zárthelyi dolgozatok matematikai átlaga, valamint a gyakorlati foglalkozásokon mutatott teljesítmény értékelése szerint.

16.3 A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlatijegy.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Löelmeleti alapismeretek - a légvédelmi rakétás tisztek számára. Tansegédlet, MH Légvédelmi rakéta- és tüzészemplélőség, 1997, nyt. szám: 611/45 (ZMNE nyt. szám: 889/104)
2. Kalmár István: Légvédelmi rakéta harci zónák elmélete, 2014. Korszerű hadviselés és haderő, (Hadtudományi kutatóműhely)
3. Lé/3 A Mistral-2 Közeli hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt alegységek részére. Szakutasítás, A HM kiadványa, 2000.
4. KUB-M légvédelmi rakéta rendszertechnika tankönyv a 2K12M rendszer tanulmányozásához, 1982. A Magyar Néphadsereg Légvédelmi Rakéta és Tüzérfőnökség, 1982.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Általános szakalapismeretek (a légvédelmi rakétás tisztek számára). tansegédlet, MH Légvédelmi rakéta- és tüzészemplélőség, 1997, nyt. szám: 519/630 (ZMNE nyt. szám: 889/66)

2. Baksa-Szekszárdi: Légvédelmi rakéta és tüzérfegyverek (Segédlet), Magyar Honvédség, Légvédelmi Rakéta- és Tüzérfőnökség, 1998, nyt. szám: 611/64 (ZMNE nyt. szám: 889/93)

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA509
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakétafegyverek rendszertana I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Theories of Systems of Air Defense Missile Weapon Systems I
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 66 % gyakorlat, 33 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:** 84
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (56 EA + - SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 6
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a különböző típusú rakétaeszközök felépítését, hajtóműveit, valamint a rakétarepülés törvényszerűségeit. Az oktatás során a hallgatók elsajátítják a távirányítású, az önirányítású, valamint a kombinált irányítású légvédelmi rakétaeszközök jellemzőit, felépítését, működését. Elsajátítják a légvédelmi rakéták rávezetési törvényszerűségeit. A képzés eredményeként a honvéd tisztjelöltek rendelkezzenek olyan korszerű ismeretekkel melynek kapcsán képesek a légvédelmi alegységek technikai eszközeinek üzemeltetését szervezni, irányítani.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce the structure and the rocket's engines and the aviation laws of the various types of missile equipment. The students, learn the remote control, the self-directed and combined guided missile air defense equipment characteristics, structure and operations. Students will acquire anti-aircraft air missiles to the laws of guidance. As a result of the training of officers, candidates should have a knowledge of modern technical equipment, and able to organize the operation of the air defense subunits.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Alapvetően ismeri a légi haderő felépítését és alkalmazásának az alapelveit.
  - Alapvetően ismeri a földi telepítésű légvédelem alkalmazásával kapcsolatos követelményeket és értékelési rendet.

- Ismeri és alkalmazni tudja a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.
- Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.
- Alapjaiban ismeri a földi telepítésű légvédelem harc- és tűzvezetésének a feladatait, a kapcsolódó eljárás- és okmányrendszerét.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelemeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tűzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Basic Knowledge:

The operation of missile equipment and the development of a sense of responsibility relating to

the application. Establishing professionalism of the management and deployment of air defense missile systems.

Knowledge:

- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.
- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and it's equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) different positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assigned SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SBAD unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

- 12.1.** Rakétahajtás alapjai, Rakétatípusok osztályozása és jellemzői. Reaktív hajtás elmélete.
(*Rocket Propulsion Fundamentals. Classification of Rocket Types. Reactive drive theory.*)
- 12.2.** Szilárd hajtóanyagú rakétahajtóművek. Folyékony hajtóanyagú rakétahajtóművek.
Levegőt felhasználó sugárhajtóművek.
(*Solid rocket propulsion systems. Liquid propellant rocket engines. Air-powered jet engines.*)
- 12.3.** Rakétarepülés törvényszerűségei. Gáztörvények összefoglalása, légkör fizikája.
Aerodinamikai erők és nyomatékok.
(*Rocket Flight properties. Summary of gas properties, physics of atmosphere. Aerodynamic forces and moments.*)
- 12.4.** Rakétára ható erők és nyomatékok értelmezése.
(*Interpretation of rocket forces and moments.*)
- 12.5.** Légvédelmi rakéták rávezetési módszerei. Rávezetési módszer fogalma, rávezetési módszerek felosztása. Kétpontos rávezetési módszerek. Hárompontos rávezetési módszerek. Kombinált módszerek.
(*Methods of launching air defense missiles. Concept of lead method, division of lead methods. Two point, three point, and, combined methods.*)
- 12.6.** Távirányítású rendszerek felépítése, jellemzői, működése. cél és rakéta paraméterek értelmezése.
(*Structure, characteristics and operation of remote control systems. Target and missile parameters.*)
- 12.7.** Önrávezető rendszerek felépítése, jellemzői, működése.
(*Structure, characteristics and operation of self-guiding systems.*)
- 12.8.** Jelfeldolgozó és követő rendszerek felépítése működése.
(*Architecture of signal processing and tracking systems.*)
- 12.9.** Szög, távolság és sebesség szerinti követőrendszerek felépítése, működése.
(*Construction of angle, distance and speed tracking systems.*)
- 13.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév/7. félév
- 14.** **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
- 15.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A félév során kettő zárthelyi dolgozatot kell megírni (a 12.4 és a 12.9 témák után).
A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:
A zárthelyik időtartama 45-45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.
- Értékelés rendje:
0-49 % Elégtelen (1);
50-60 % Elégséges (2);
61-70 % Közepes (3);
71-80 % Jó (4);
81 – 100 % Jeles (5).
- Javításra és pótlásra (egy-egy alkalommal ZH-nként) a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint, valamint mindkét ZH legalább elégséges megírása.

16.2 Az értékelés: Az osztályzat és a kredit vizsga (kollokvium) formájában szerzhető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján.

16.3 A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Stachó Tamás: Légvédelmi rakéták rendszertana I. jegyzet, BJKMF. 1992.
2. Stachó Tamás: Légvédelmi rakéták rendszertana II. (Önrávezető légvédelmi rakétarendszerek) jegyzet, BJKMF. 1992.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Légvédelmi rakéta- és tüzérfegyverek, Segédlet, MH Légvédelmi rakéta- és tüzérfőnökség. 1997.
2. Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai. Jegyzet 2004.
3. Andrew May: Surface-to-Air Missiles - Part of the Weapons of War Series Books, LLC, General Books LLC: Anti-Aircraft Weapons: Interceptor Aircraft, Ship Gun Fire-Control Systems, Hacs, List of Antiaircraft Weapons General Books LLC, 2010.

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA510
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tűzvezető radarok működésének alapjai
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** High Frequencies Items of Air Defence Networks
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Szökrény Zoltán alezredes, kiemelt gyakorlati oktató (főtiszt)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:** 42
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + - SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 3
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A mikrohullámú berendezésekben használt aktív és passzív áramkörti elemek működési és alkalmazási elvei. A radarokban alkalmazott adó-, vevő-, és antenna rendszerek felépítése, azok jellemző paraméterei. A szabadtéri hullámterjedést módosító hatások.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Principles of operation and application of active and passive circuits used in microwave equipment. Structure of radar transmitter, receiver and antenna systems, their characteristic parameters. The effects of outdoor wave propagation.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

Elméleti alaptudás:

  - a rádiólokáció alapjairól,
  - a hullámcsomag terjedését befolyásoló tényezőkről,
  - a radarok működésének elméletéről,
  - a nagyfrekvenciás, nagyteljesítményű adókról,
  - a vevőberendezésekről,
  - az antenna rendszerek működéséről,
  - az elektronikai hadviselés alapjairól.

Képességei:

- Képes a kognitív jellemzőknek megfelelő tanulási stílus és módszer elsajátítására és alkalmazására.
- Alap szinten képes az általa alkalmazott nagyfrekvenciás berendezések részegységeinek megismerésére. A különféle részegységekből külön és az egész rendszer összességéből származó információ feldolgozására, analizálására és szintetizálására.

Attitűdje:

- Természetes kíváncsisággal nyitott a szakterülete új eredményei, innovációi iránt. Törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.
- Elkötelezett és szakmailag motivált önmaga folyamatos képzésére.
- Vállalja a csoportos munkavégzés során a saját tudásának és felkészültségének megfelelő igényes, pontos munkavégzést. Kollégáival szemben toleráns.

Autonómiája és felelőssége:

- Az elsajátított ismereteit folyamatosan, szorgalmasan bővíti önképzéssel.
- Tudatosága, önismerete és felelősségtudata alkalmassá teszi jelentős döntések meghozatalára.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.
- Ambiciózus szakmai hozzáállása és etikus magatartása alkalmassá teszi a fegyvernemi hagyományok tiszteletére, azok ápolására és értékeinek megőrzésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Basic theoretical knowledge:

- basics of radar,
- factors influencing the propagation of the wave package,
- radar theory,
- high-frequency, high-power transmitters,
- receiver equipment,
- operation of antenna systems,
- the basics of electronic warfare.

Capabilities:

- Ability to acquire and apply learning styles and methods appropriate to cognitive performance.
- Has a basic understanding of the components of the HF equipment he uses. For processing, analyzing and synthesizing information from various components separately and from the system as a whole.

Attitude:

- He is naturally open to new achievements and innovations in his field. It seeks to know, understand and apply them.
- Dedicated and professionally motivated to continually train yourself.
- Undertakes demanding, accurate work in line with his knowledge and skills in group work. He is tolerant of his colleagues.

Autonomy and responsibility:

- He constantly and diligently extends his acquired knowledge through self-education.

- His awareness, self-knowledge and sense of responsibility makes it suitable to take major decisions.
- He is aware of the effects and consequences of his decisions and activities on the professional activity.
- Ambitious professional attitude and ethical behavior make it suitable to the arms traditions in honor of their care and preservation of values.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

- 12.1.** Általános alapok.
(*General basics.*)
- 12.2.** Determinisztikus jelek és sztochasztikus folyamatok idő- és frekvenciatartománybeli leírása, lineáris rendszerek idő- és frekvenciatartománybeli leírása.
(*Description of deterministic signals and stochastic processes in time and frequency domain, description of linear systems in time and frequency domain.*)
- 12.3.** Antennák alapjai, antennarendszerek alapjai.
(*Basics of antennas, basics of antenna systems.*)
- 12.4.** Zaj leírása.
(*Noise description.*)
- 12.5.** Koherens vevő, optimális vevő, illesztett szűrő.
(*Coherent receiver, optimal receiver, matched filter.*)
- 12.6.** Radar alapok.
(*Radar basics.*)
- 12.7.** Mérés elve, a mérőrendszer csoportosítása feladat, alkalmazási terület, telepítés, frekvencia, mérendő objektum típusa, stb. szerint. Radar elven mérhető objektum paraméterek.
(*Principle of measurement, grouping of the measuring system by task, field of application, installation, frequency, type of object to be measured, etc. According to. Object parameters measured by radar principle.*)
- 12.8.** A mérés szabadtéri hatótávolsága, objektumok radar hatásos keresztmetszete. A detekció (statisztikus döntésmélet), objektumparaméterek mérése (statisztikus becslésmélet).
(*Outdoor measurement range, effective radar cross section of objects. Detection (statistical decision theory), measurement of object parameters (statistical estimation theory).*)
- 12.9.** Impulzuskompressziós adó modulációs eljárások és a megfelelő illesztett szűrők (Barker, Chirp, stb.)
(*Pulse compression transmitter modulation methods and appropriate fitted filters (Barker, Chirp, etc.)*)
- 12.10.** PSR alapegyenlete. SSR.
(*PSR basic equation. SSR.*)
- 12.11.** EW, ECM, ESM és ECCM. Radar ECCM módszerek.
(*EW, ECM, ESM and ECCM. Radar ECCM methods.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/7. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév során egy zárthelyi dolgozatot kell megírni.

A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:

A zárthelyik időtartama 45-45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.

Értékelés rendje:

- 0-49 % Elégtelen (1);
- 50-60 % Elégséges (2);
- 61-70 % Közepes (3);
- 71-80 % Jó (4);
- 81 – 100 % Jeles (5).

Javításra és pótlásra (egy-egy alkalommal ZH-nként) a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint, valamint a ZH legalább elégséges megírása.

16.2 Az értékelés: Az osztályzat és a kredit évközi értékelés formájában szerezhető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részeiből megírt zárthelyi dolgozat eredménye alapján.

16.3 A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Ferencz Csaba: Elektromágneses hullámterjedés. Akadémiai Kiadó, Budapest 1996. ISBN: 963-0569302
2. Szabó Pál József: Radarokkal a lopakodók ellen - A magyar katonai légtérelenőrző és radarrendszer története 1917-2014. Zrínyi Kiadó, Budapest 2014. ISBN: 978-9633276211

17.2. Ajánlott irodalom:

1. David M. Pozar: Microwave Engineering. 4th ed. John Wiley & Sons, Inc., New York 2011. ISBN: 978-0470631553
2. M. I Skolnik: Radar Handbook 2nd ed. McGraw-Hill Companies, 1990. ISBN: 978-0070579132
3. D. K. Barton: Modern Radar System Analysis, Artech House Inc. Boston London 1988, ISBN: 978-0890061701
4. S. Kingsley – S. Quegan: Understanding Radar Systems, McGraw-Hill Companies, London 1992. ISBN: 978- 0077074265

Budapest, 2020. január 29.

Szőkrény Zoltán alezredes
kiemelt gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA511
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi eszközök üzemeltetése
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Operating of Air Defense Missile Systems
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 42
    - 8.1.1.nappali munkarend: 42 (0 EA + - SZ + 42 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: csapatbázison, a rendszerben lévő haditechnikai eszközök felhasználásával, csapatbiztonság támogatásával.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel a légvédelmi rakéta struktúrák alrendszerait, az alrendszerek rendszer elemeit, ezek működési elvét, technikai kiszolgálásának a rendjét.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce structure and subsystems of AD weapons, its operation and technical maintenance order.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Képes a légvédelmi rakétaegység (szakasz és üteg) haditechnikai eszközei üzemeltetésének irányítására, működésének egyszerű helyzetekben történő hatékony biztosítására.
  - Alapvetően ismeri a földi telepítésű légvédelem alkalmazásával kapcsolatos követelményeket és értékelési rendet.
  - Ismeri és alkalmazni tudja a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelmeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and it's equipment in an operational level.

- To be able to perform (in user level) different positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assigned SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SBAD unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

12.1. A komplexumok (Mistral-2M, SA-6) kezelőszervei, telepítése, bekapcsolása, működés ellenőrzése, üzemeltetése egyszerű viszonyok közt, menethelyzetbe állítása.

(Deploying, operating, controlling, of the SBAD system, during simple conditions. Preparing for movement.)

12.2. Az indítóállvány és a célzó berendezés ellenőrzéseinek fizikai tartalma, az ellenőrzések végrehajtása. Az indítóállvány telepítése szállítójárművön, illetve terepen. Az állvány feltöltése, álcázása. A rakéta tárolási helyzetből harc helyzetbe állítása. A tároló cső karbantartása. A fegyverterminál üzembe helyezésének rendszabályai, csatlakoztatása, üzemeltetése.

(Content of the physical supervision for the launcher and target acquisition system. Deploying the launcher on carrier vehicle and on terrain. Loading and camouflaging the launcher. Setting the missile from carried mode into combat mode. Maintaining the container of the missile's tube. Rules and procedures of the weapons-terminal subsystem.)

12.3. A szimulátor használata a kiképzésben. A szimulátor programjai, kezelőszervek, a szimulátoros értékelés végrehajtása.

(Using military simulators in training. Softwares, controls of the simulator, evaluating the execution of the simulated exercise.)

12.4. Az ATPS használata a kiképzésben. Az FHT használata a kiképzésben. Célkövetési feladatok végrehajtása és gyakorlása.

(Using the ATPS subsystem in training concepts. Using the FHT subsystem in training concepts. Executing and practising target covering.)

- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/8. félév
- 14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A gyakorlati részfeladatok osztályzatát (ötfokozatú) mindig az adott feladatok teljesítésének minősége határozza meg.
- 16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**
- 16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei:** a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint.
- 16.2 Az értékelés:** a gyakorlati foglalkozásokon az oktató(k) értékeli a hallgatók teljesítményét.
- 16.3 A kreditek megszerzésének feltételei:** A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges értékelés megszerzése a gyakorlati foglalkozásokon.
- 17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 17.1. Kötelező irodalom:**
1. Lé/3 A Mistral-2 Közeli hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt alegységek részére. Szakutatisítás, A HM kiadványa, 2000.
  2. KUB-M légvédelmi rakéta rendszertechnika tankönyv a 2K12M rendszer tanulmányozásához, A Magyar Néphadsereg Légvédelmi Rakéta és Tüzérfőnökség, 1982.
  3. Klé/10 Utasítás a csapatlégvédelmi rakéta alegységek részére (KUB légvédelmi rakétaüteg) A MH kiadása 1976.
  4. Lamper László - Kecske Ernő: MISTRAL 2 közel hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. ZMNE, Budapest, 2008.
- 17.2. Ajánlott irodalom:**
1. Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.
  2. A légvédelmi rakétaegységek harcrendje, Egyetemi jegyzet, ZMNE 2000.
  3. Löelmeleti alapismeretek légvédelmi rakétás tisztek és tiszthelyettesek számára. MH légvédelmi rakéta és tüzérfőnökség, 1997.

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA512
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta harcászat II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defense Missile Tactics II
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Csengeri János főhadnagy, egyetemi adjunktus, PhD (hadtudomány)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:** 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + - SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 4
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** számítógépes szimuláció és térképes, adatbázis elemzésen alapuló gyakorlati foglalkozások, csapatbázison végrehajtott foglalkozások.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel a 2K12M és a MISTRAL-2 légvédelmi rakéta komplexum alkalmazásának elveit és gyakorlati kérdéseit.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce tactics and procedures of employment of SA-6 and Mistral-2 systems.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Magas szintű elméleti tudás és átfogó kép a légvédelmi rakéta eszközök alkalmazásának elméleti és gyakorlati kérdéseiben.
  - Magas szintű elméleti tudás a légvédelmi harc alapjai területén, a harctevékenység fajtáinak továbbá a harccal kapcsolatos alapfogalmak ismerete; a légvédelmi alegység (a harcjármű kezelőszemélyzete valamint a tűz alegység személyi állománya) vezetésére alkalmas szakmai tudás és jártasság megszerzése.
  - A légvédelmi harc harci támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető ismerete.
  - Módszertani alapok a légvédelmi rakéta komplexumok alkalmazásának elveihez és gyakorlati megvalósításához.

- Alapvetően ismeri a légierő haderőnem felépítését és alkalmazásának az alapelveit.
- Alapvetően ismeri a földi telepítésű légvédelem alkalmazásával kapcsolatos követelményeket és értékelési rendet.
- Ismeri és alkalmazni tudja a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.
- Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelemeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Giving high level theoretical knowledge about major questions of employment (tactics) of SBAD forces, and giving practice of TCO and FDO activities.
- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.
- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and it's equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) differents positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assigned SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SDAB unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

- 12.1.** A légi szembenállás alapelvei, hadműveletei. A légvédelmi hadműveletek végrehajtása. A katonai légtérmenedzsment alapjai. A földi telepítésű légvédelem célja, feladatai, erőforrásai, helye szerepe, feladatai a NATO-ban.
(*Principles and operations of the air contradiction. Executing the air operations. Basics of the airspace management. Goals, tasks, roles, and missions in NATO of the SBAD units.*)
- 12.2.** Szárazföldi csapatok légvédelmének alapjai, alapfogalmai. Harci zónák, terepszakaszok. A harcrend fogalma, kialakításának követelményei, szempontjai, elemei, paraméterei. A légvédelmi rakéta üteg harcrendjének változatai, a harcrend elfoglalásának rendje. Az önálló menet és a vasúti szállítás megszervezése és végrehajtásának szabályai, okmányai, azok elkészítésének rendje.
(*Basic concepts of the army organic air defense. Engagement zones, terrain sections. Basic concepts, requirements, aspects, elements, parameters of the battle order. SBAD specific battle order, preparation assuming the battle formation. Organizing, rules of the execution, documents, rules of the preparation of the documents of movements, and railway transportation.*)
- 12.3.** A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának irányelvei. C-RAM képesség, korszerű C-RAM fegyverek. A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok fegyverzete, a fegyverzet jellemzői, azok osztályozása.
(*Basic principles of controlling SBAD units. C-RAM capabilities, modern C-RAM systems. Characteristics and classification of the weapons and arms of the SBAD units.*)
- 12.4.** A légvédelmi rakéta- és tüzérharc vezetése, támogatása.
(*Commanding and supporting of SBAD units.*)
- 13.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/8. félév
- 14.** **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
- 15.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A félév során két zárthelyi dolgozatot kell megírni (a 12.1 és a 12.4 témák után).
A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:
A zárthelyik időtartama 45-45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.

Értékelés rendje:
0-49 % Elégtelen (1);
50-60 % Elégséges (2);
61-70 % Közepes (3);
71-80 % Jó (4);
81 – 100 % Jeles (5).

Javításra és pótlásra (egy-egy alkalommal ZH-nként) a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.
- 16.** **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**
- 16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei:** a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint, valamint mindkét ZH legalább elégséges megírása.
- 16.2 Az értékelés:** Az osztályzat és a kredit gyakorlati jegy formájában szerzhető meg. Az osztályzat alapja az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján összeállított ZH-k megírása.
- 16.3 A kreditek megszerzésének feltételei:** A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.
- 17.** **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Ruttai László – Horváth Mihály: A földi telepítésű légvédelem alapjai. Tansegédlet 1998.
2. Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.
3. A légvédelmi rakétaegységek harcrendje, Egyetemi jegyzet, ZMNE 2000.
4. Horváth Mihály: A légvédelemben alkalmazható NATO jelek és jelzések. Tansegédlet 1998.
5. NATO Joint Military Symbology APP-6 (C).

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kecs Ernő - Lamper László - Forgon Miklós: MISTRAL 2 közeli hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. ZMNE, Budapest, 2008.
2. Löelmeleti alapismeretek légvédelmi rakétás tisztek és tiszthelyettesek számára. MH légvédelmi rakéta és tüzérfőnökség (1997).

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Csengeri János főhadnagy, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA513
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakétafegyverek rendszertana II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Theories of Air Defense Missile Weapon Systems II
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 66 % gyakorlat, 33 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 42
    - 8.1.1.nappali munkarend: 42 (28 EA + - SZ + 14 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a különböző típusú rakétaeszközök felépítését, a rakéta eszközök fedélzeti berendezéseit. Az oktatás során a hallgatók elsajátítják a különböző célkövetési eljárásokat. Elsajátítják a légvédelmi rakéták célmegsemmisítési lehetőségeit valamint a célmegsemmisítés valószínűségét determináló tényezőket. A képzés eredményeként a honvéd tisztjelöltek rendelkezzenek olyan korszerű ismeretekkel melynek kapcsán képesek a légvédelmi alegységek technikai eszközeinek üzemeltetését szervezni, irányítani.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce the structure of the various types of missile equipment and the on-board equipment. Students learn the different kind of tracking of target methods during the training. Opportunities to acquire anti-aircraft missiles as well as the factors that determine the likelihood of target destroy. As a result of the training of officers, candidates should have a knowledge of modern technical equipment, and able to organize the operation of the air defense subunits.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Különböző típusú rakétaeszközök felépítése, a rakéta eszközök fedélzeti berendezései.
  - Célkövetési eljárások.
  - A légvédelmi rakéták célmegsemmisítési lehetőségei, valamint a célmegsemmisítés valószínűségét determináló tényezők.
  - Alapvetően ismeri a légierő haderőnem felépítését és alkalmazásának az alapelveit.

- Alapvetően ismeri a földi telepítésű légvédelem alkalmazásával kapcsolatos követelményeket és értékelési rendet.
- Ismeri és alkalmazni tudja a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.
- Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.
- Alapjaiban ismeri a földi telepítésű légvédelem harc- és tűzvezetésének a feladatait, a kapcsolódó eljárás- és okmányrendszert.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelmeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.
- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and it's equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) differents positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assinged SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SDAB unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: HKMTTA509 Légvédelmi rakétafegyverek rendszertana I.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

Magyarul:

12.1. Giroszkópok fizikája.
(*Theory of gyro systems.*)

- 12.2.** Girostabilizált célkoordinátor felépítése és működési elve.
(*Structure and operation of a gyro-stabilized target gauges systems.*)
- 12.3.** Optikai céliránymérők felépítése, működése.
(*Construction and operation of infra target gauges systems.*)
- 12.4.** Orrvédő kúp hatása a rendszer dinamikájára.
(*Effect of missile head cover on system dynamics.*)
- 12.5.** Több célsatornás légvédelmi rendszerek általános jellem-zői, a kvázifolytonos jel értelmezése.
(*General characteristics of multi-target air defense systems. Interpretation of quasi-continuous signal.*)
- 12.6.** Célok detektálása, azonosítása és követése kvázi folytonos jelfeldolgozás esetén.
(*Detection, identification and tracking of targets using quasi-continuous signal.*)
- 12.7.** Több célsatornás légvédelmi rakéta komplexumok rakéta irányítási rendszere.
(*Missile control system for multi-target air defense missile systems.*)
- 12.8.** Légvédelmi rakéta komplexumok összehasonlító elemzése.
(*Comparative analysis of air defense missile systems.*)
- 12.9.** Célok megsemmisítése.
(*Destruction of air targets.*)
- 12.10.** Légvédelmi rakéták harci része.
(*War head of air defense missiles.*)
- 12.11.** A célmegsemmisítési valószínűség értelmezése.
(*Interpretation of target destruction probability.*)
- 13.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/8. félév
- 14.** **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
- 15.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A félév során kettő zárthelyi dolgot kell megírni (a 12.4 és a 12.11 témák után).
A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:
A zárthelyi időtartama 45-45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.
Értékelés rendje:
0-49 % Elégtelen (1);
50-60 % Elégséges (2);
61-70 % Közepes (3);
71-80 % Jó (4);
81 – 100 % Jeles (5).
Javításra és pótlásra (egy-egy alkalommal ZH-nként) a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.
- 16.** **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**
- 16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei:** a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint, valamint mindkét ZH legalább elégséges megírása.
- 16.2 Az értékelés:** Az osztályzat és a kredit gyakorlati jegy formájában szereshető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján.
- 16.3 A kreditek megszerzésének feltételei:** A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a két ZH matematikai átlaga alapján elért legalább elégséges értékelés.
- 17.** **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

17.1. Kötelező irodalom:

1. Stachó Tamás: Légvédelmi rakéták rendszertana I. jegyzet, BJKMF. 1992.
2. Stachó Tamás: Légvédelmi rakéták rendszertana II. (Önrávezető légvédelmi rakétarendszerek) jegyzet, BJKMF. 1992.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Légvédelmi rakéta- és tüzérfegyverek, Segédlet, MH Légvédelmi rakéta- és tüzérfőnökség. 1997.
2. Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai. Jegyzet 2004.
3. Andrew May: Surface-to-Air Missiles - Part of the Weapons of War Series
– Books, LLC, General Books LLC: Anti-Aircraft Weapons: Interceptor Aircraft, Ship Gun Fire-Control Systems, Hacs, List of Antiaircraft Weapons General Books LLC, 2010.

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA514
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi szimulációs gyakorlatok
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Wargaming in VR environment
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33 % gyakorlat, 66 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Csengeri János főhadnagy, egyetemi adjunktus, PhD (hadtudomány)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 42
    - 8.1.1.**nappali munkarend: 42 (14 EA + - SZ + 28 GY)
    - 8.1.2.**levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 3
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: számítógépes szimuláció és térképes, adatbázis elemzésen alapuló gyakorlati foglalkozások.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Gyakoroltatni a tisztjelöltekkel a harcászati feladatok tervezését, szervezését és végrehajtásának vezetését SA-6 üteg és Mistral-2 szakasz szinten.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To practise planning, organizing and commanding of tactical tasks of SA-6 and Mistral 2 subunits.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - A MARS szimulációs rendszer ismerete, önálló feladatok megoldása a szimulációs rendszerrel.
  - Alapvetően ismeri a légi haderő felépítését és alkalmazásának az alapelveit.
  - Alapvetően ismeri a földi telepítésű légvédelem alkalmazásával kapcsolatos követelményeket és értékelési rendet.
  - Ismeri és alkalmazni tudja a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.

- Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.
- Alapjaiban ismeri a földi telepítésű légvédelem harc- és tűzvezetésének a feladatait, a kapcsolódó eljárás- és okmányrendszert.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelmeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tűzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Giving high level practical knowledge of virtual battlefield and MARS/MARCUS simulation software and giving FO and EO practice at platoon level.
- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.

- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and it's equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) differents positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assinged SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SDAB unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

Magyarul:

12.1. A MARCUS és MARS szimulációs rendszerek lehetőségei. A digitális térkép használata. A légvédelmi alegységek számítógépes szimulációval támogatott parancsnoki és törzsvezetési gyakorlataira való felkészítés.

(Possibilities and capabilities in the MARS/MARCUS simulation systems. Using the digital map. Commanding and Staff Leadership training for SBAD units, supported by military simulation software.)

- 12.2.** A légvédelmi művelet megtervezésének lépései. A légvédelmi rakéta osztály menetének megszervezése.
(Basic steps for planning an Air Defense Operation. Basic steps for planning a movement for an SBAD Group.)
- 12.3.** A terep értékelése. Vizuális láthatóság kiértékelése. Radar láthatóság. A földi felderítő rendszer kialakítása, a lehetséges tüzelő állások kijelölése.
(Evaluation of the terrain. Evaluation of visibility. Evaluation of radar coverage. Selecting the possible radar and launching sites.)
- 12.4.** Szimulációs gyakorlat végrehajtása.
(Simulation exercise.)
- 13.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/8. félév
- 14.** **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A gyakorlati foglalkozásokon való részvétel, 2 hiányzás lehetséges. (a pótlás az oktató által meghatározott feladat teljesítésével)
- 15.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A gyakorlati részfeladatok osztályzatát (ötfokozatú) mindig az adott feladatok teljesítésének minősége határozza meg.
- 16.** **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**
- 16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei:** a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint.
- 16.2 Az értékelés:** A gyakorlati jegy osztályzatát a szimulációs rendszer használatával végrehajtott gyakorlati feladatok teljesítésére kapott értékelések egész számmá kerekített matematikai átlaga képezi.
- 16.3 A kreditek megszerzésének feltételei:** A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.
- 17.** **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 17.1. Kötelező irodalom:**
1. Tamás Attila: Kiképzés-felkészítés virtuális (szimulációs) környezetben, In hadtudomány és a hadviselés komplexitása a XXI. században. Budapest: Nemzeti Közszerzői Egyetem, 2015. (ISBN 978-615-5527-47-0)
  2. Magyar Honvédség Törzsszolgálat, HVK, 2011.
  3. Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzérsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.
  4. Horváth Mihály: A légvédelemben alkalmazható NATO jelek és jelzések. Tansegédlet 1998.
  5. MARCUS számítógéppel támogatott szimuláció (CAX) Felhasználói kézikönyv 1-10. Artifex 2012.
- 17.2. Ajánlott irodalom:**
1. Kecs Ernő - Lamper László - Forgon Miklós: MISTRAL 2 közeli hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. ZMNE, Budapest, 2008.

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Csengeri János főhadnagy, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA515
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakétarendszerek elektronikai védelme
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Electronic Defence of Air Defense Missile Systems
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Szökrény Zoltán alezredes, kiemelt gyakorlati oktató (főtiszt)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1.nappali munkarend: 28 (14 EA + - SZ + 14 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: számítások, szituációk elemzése, szimulációs program alkalmazása.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az elektronikai védelem elméleti és gyakorlati ismeretei, amelyek támogatják a légvédelmi rakéta harc eredményes végrehajtását.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Giving theoretical knowledge and comprehensive view of application of EW knowledge.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Elméleti tudás a légvédelmi rakéta komplexumok felderítő és követőeszközei (radarok) ellen alkalmazható elektronikai harc módszerekről és az azok elleni védekezés lehetőségeiről.
  - az elektronikai hadviselés alapjai,
  - a radarok elleni elektronikai ellentevékenység,
  - a radarok elleni elektronikai ellentevékenység (elektronikai védelem),
  - az elektronikai támogatás,
  - a zavarvédelem érdekében alkalmazott áramkörök.
  - légvédelmi rakétafegyver-rendszerek felderítés elleni védelme,
  - a légvédelmi rakétafegyverek elleni zavarás,

- a légvédelmi rakétafegyverek felderítő és követő radarjainak zavarvédelme,
- a légvédelmi rakétafegyverekkel felszerelt tűzalegységek lehetőségei és képességei zavarás viszonyai között.

Képességei:

- Képes a kognitív jellemzőknek megfelelő tanulási stílus és módszer elsajátítására és alkalmazására.
- Alap szinten képes az általa alkalmazott radarberendezések elektronikai védelmi részegységeinek megismerésére. A különféle részegységekből külön és az egész rendszer összességéből származó zavar információ feldolgozására és analizálására.
- Alap szinten képes értelmezni egy adott légvédelmi rakétafegyver elektronikai hadviseléssel kapcsolatos képességeit, jellemzőit. lehetőségeit.

Attitűdje:

- Nyitott a szakterülete új eredményei, innovációi iránt. Törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.
- Vállalja a csoportos munkavégzés során a saját tudásának és felkészültségének megfelelő igényes, pontos munkavégzést. Kollégáival szemben toleráns.

Autonómiája és felelőssége:

- Az elsajátított ismereteit folyamatosan, szorgalmasan önképzéssel bővíti.
- Tudatossága, önismerete és felelősségtudata alkalmassá teszi jelentős döntések meghozatalára.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.
- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Providing theoretical knowledge of the methods of electronic combat against the equipment of air defence missile weapons (radars) and the possibilities of defense against them.
- The basics of electronic warfare (ew),
- Electronic countermeasures radars (ecm),
- Electronic counter-countermeasures radars (eccm), electronic protection (ep),
- Electronic support measures (esm),
- Circuits used for interference protection,
- Protection of air defence missiles against enemy reconnaissance
- Ecm against air defence missile weapons,
- Eccm of radars of air defence missiles,
- Possibilities and capabilities of anti-aircraft missile units under eccm conditions.

Capabilities:

- Ability to acquire and apply learning styles and methods appropriate to cognitive performance.
- Has a basic understanding of the electronic protection components of the radar equipment it uses. For processing and analyzing information from various components separately and from the system as a whole.
- Ability to interpret the capabilities, characteristics and capabilities of a given anti-missile weapon related to electronic warfare at a basic level.

Attitude:

- He is open to new achievements and innovations in his field. It seeks to know, understand and apply them.
- Undertakes demanding, accurate work in line with his / her own knowledge and skills during group work. He is tolerant of his colleagues.

Autonomy and responsibility:

- The acquired knowledge constantly busy expanding its self-education,
- Awareness, self-awareness and responsibility make you able to make important decisions,
- Is aware of the effects and consequences of his / her decisions and activities on the professional activity.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

- 12.1.** Az elektronikai védelem területei;
(*Areas of electronic protection.*)
- 12.2.** Passzív zavarok elleni védelem;
(*Passive interference protection*)
- 12.3.** Aktív zavarok elleni védelem;
(*Active interference protection*)
- 12.4.** Radar ECM;
(*Radar ECM*)
- 12.5.** Radar ECCM;
(*Radar ECCM*)
- 12.6.** Radar ESM;
(*Radar ESM*)
- 12.7.** A zavarvédelem érdekében alkalmazott áramkörök felépítése, működése az antenna-tápvonalrendszerben;
(*Structure of circuits used for interference protection in antenna feeder system.*)
- 12.8.** Az adóban és a vevőben megvalósítható zavarvédelmi áramkörök felépítése, működése;
(*Construction and operation of interference protection circuits within the transmitter and receiver.*)
- 12.9.** A felderítés elleni védelem lehetőségei a légvédelmi rakétacsapatoknál.
(*Counter-measure procedures of being detected of SBAD units.*)
- 12.10.** Az optikai és az infra felderítés elleni védelem lehetőségei a légvédelmi rakéta csapatoknál.
(*Optical and infra-red counter-measure procedures of being detected of SBAD units.*)
- 12.11.** A rádiólokációs felderítés valamint az elektronikai felderítő tevékenység elleni védelem lehetőségei és eszközei.
(*Possibilities and means for protection against radar reconnaissance and electronic detection in air defense missile groups.*)
- 12.12.** A rádiólokációs zavarok elleni védelem. A rádiólokációs zavarok felosztása, azok jellemzői. Az aktív zavarok elleni védelem főbb módszerei: az oldal nyaláb elnyomás (SLC) és az oldalnyaláb blankolás (SLB).
(*ECM and ECCM of radars. Division and features of radio interference. The main methods for active interference protection: Side-lobe Cancellation (SLC) and Side-lobe Blanking (SLB).*)
- 12.13.** A 2K12M komplexumnál alkalmazott zavarvédelmi eljárások.
(*ECCM methods applied to the 2K12M complex.*)
- 12.14.** A SHORAR rádiólokátorban alkalmazott zavarvédelmi eljárások.
(*ECCM methods applied to the SHORAR radar.*)
- 12.15.** A légvédelmi rakétafegyverek, fegyver-rendszerek lehetőségei zavarás viszonyai között.

(Possibilities of anti-aircraft missiles, weapon systems under interference circumstances.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/8. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév során 2 zárthelyi dolgozatot kell megírni (a 12.6, és a 12.15 témák után). A ZH megírása az utolsó foglalkozásra tervezett, pótlására a szorgalmi időszak utolsó hetén, egyeztetett időpontban van lehetőség

A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:

A zárthelyi időtartama 45-45 perc. A ZH-k elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődnek, és 50%-os átlageredménytől számítanak elfogadottnak.

Értékelés rendje:

- 0-49 % Elégtelen (1);
- 50-60 % Elégséges (2);
- 61-70 % Közepes (3);
- 71-80 % Jó (4);
- 81 – 100 % Jeles (5).

Javításra és pótlásra (egy-egy alkalommal ZH-nként) a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint, valamint mindkét ZH legalább elégséges megírása.

16.2 Az értékelés: Az osztályzat és a kredit évközi értékelés formájában szerezhető meg, az a ZH-k matematikai átlaga alapján.

16.3 A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Haig Zsolt, Kovács László, Ványa László, Vass Sándor, Németh András (szerk.) Elektronikai hadviselés. NKE, Budapest, 2014. 271 p.
2. Stachó Tamás: Légvédelmi rakéták rendszertana I. jegyzet, BJKMF. 1992.
3. Stachó Tamás: Légvédelmi rakéták rendszertana II. (Önrávezető légvédelmi rakétarendszerek) jegyzet, BJKMF. 1992.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bozsóki Attila: Az elektronikai harc gyakorlatok kiképzési tapasztalatai, együttműködés lehetőségei a légierő csapataival, Repüléstudományi Közlemények, 2012.,
2. Lé/3 A Mistral-2 Közeli hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt alegységek részére. Szakutasítás, A HM kiadványa, 2000.
3. KUB-M légvédelmi rakéta rendszertechnika tankönyv a 2K12M rendszer tanulmányozásához, 1982. A Magyar Néphadsereg Légvédelmi Rakéta és Tüzérfőnökség, 1982.

Budapest, 2020. január 29.

Szőkrény Zoltán alezredes
kiemelt gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA518**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field exercise 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 EA + 0 SZ + 90 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 6 (0+6)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során szerzett elméleti ismereteket, begyakoroltatni a szakmai végrehajtás fogásait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Alapismeretek a légvédelmi rakéta alegység (SA-6) rendeltetése, alkalmazásának alapjai, és harci sajátossága, a légvédelmi rakéta alegység üzemeltetésének alapjai komplex ismeretanyagából.
  - Alapvetően ismeri a légierő haderőnem felépítését és alkalmazásának az alapelveit, benne az SA-6 rendszert érintő eljárásokat.
  - Ismeri és támogatással alkalmazni tudja az SA-6-al felszerelt alegységek harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.
  - Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelmeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Basic knowledge of: mission of SA-6 subunits, basics of it's employment, tactical features of SA-6, employment of SA-6 in VR environment.
- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.
- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SA-6 SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SA-6 SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and its equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) different positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assigned SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SDAB unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. A légvédelmi rakéta szakasz (Mistral-2) békevezetési rendje, okmányai. (Peace leadership system of Mistral-2 ADA platoon, documents of these leadership)

12.2. A légvédelmi rakéta üteg (SA-6) békevezetési rendje, okmányai. (Peace leadership system of Mistral-2 ADA platoon, documents of these leadership)

12.3. Kiképzés a Mistral-2 légvédelmi rakéta fegyverrel felszerelt zászlóaljnál (Training system of Mistral-2 ADA BN)

12.4. Kiképzés az SA-6 légvédelmi rakéta fegyverrel felszerelt zászlóaljnál (Training system of SA-2 ADA BN)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy tárgykörei egyhetes időszakokban külső helyszíneken kerülnek végrehajtásra. A terepfoglalkozások során a hallgatók

az elméleti ismereteiket a gyakorlatban alkalmazzák, amelyre ötfokozatú értékelést kapnak (60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles).

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelésű gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A Magyar Honvédség 12. Arrabona Légvédelmi Rakéta Ezred kiképzési dokumentumai (éves parancsok, kiképzési tervek, dokumentációk)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. MH Kiképzési Doktrína 2012, MH kiadványa, Budapest,

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA519**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field exercise 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 EA + 0 SZ + 90 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 6 (0+6)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során szerzett elméleti ismereteket, begyakoroltatni a szakmai végrehajtás fogásait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Alapismeretek a légvédelmi rakéta alegység (SA-6) rendeltetése, alkalmazásának alapjai, és harci sajátossága, a légvédelmi rakéta alegység üzemeltetésének alapjai komplex ismeretanyagából.
  - Alapvetően ismeri a légierő haderőnem felépítését és alkalmazásának az alapelveit, benne az SA-6 rendszert érintő eljárásokat.
  - Ismeri és támogatással alkalmazni tudja az SA-6-al felszerelt alegységek harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.
  - Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelmeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Basic knowledge of: mission of SA-6 subunits, basics of it's employment, tactical features of SA-6, employment of SA-6 in VR environment.
- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.
- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SA-6 SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SA-6 SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and its equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) different positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assigned SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SDAB unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

- 12.1.** A légvédelmi rakéta szakasz (Mistral-2) háborús, békétől eltérő vezetési rendje, okmányai. (*Wartime leadership system of Mistral-2 ADA platoon, documents of these leadership*)
- 12.2.** A légvédelmi rakéta üteg (SA-6) háborús, békétől eltérő vezetési rendje, okmányai. (*Wartime leadership system of Mistral-2 ADA platoon, documents of these leadership*)
- 12.3.** Harci munka rendje a Mistral-2 légvédelmi rakéta fegyverrel felszerelt zászlóaljnál (*Battle system of Mistral-2 ADA BN*)
- 12.4.** Harci munka rendje az SA-6 légvédelmi rakéta fegyverrel felszerelt zászlóaljnál (*Battle system of SA-2 ADA BN*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy tárgykörei egyhetes időszakokban külső helyszíneken kerülnek végrehajtásra. A terepfoglalkozások során a hallgatók az elméleti ismereteiket a gyakorlatban alkalmazzák, amelyre ötfokozatú értékelést kapnak (60%-

tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles).

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelésű gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A Magyar Honvédség 12. Arrabona Légvédelmi Rakéta Ezred kiképzési dokumentumai (éves parancsok, kiképzési tervek, dokumentációk)

17.2. Ajánlott irodalom:

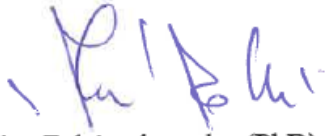
1. MH Kiképzési Doktrína 2012, MH kiadványa, Budapest,

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

Műszaki specializáció

A specializáció tantárgyprogramjainak kidolgozását vezette:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Z. Kovács'.

Dr. Kovács Zoltán alezredes (PhD), egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA641**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki alapozó ismeretek 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer fundamental knowledges 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 5 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Ember István alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 70 (42 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 5 (3+2)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a műszaki támogatással és a műszaki szakfeladatokkal kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki építő munkák során alkalmazott anyagok jellemzőit, felhasználásuk lehetőségeit, a mechanika, a műszaki mérések, ábrázolások alapjait.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the basics of engineer support and engineer tasks. Familiarize them with characteristics of material used during engineer constructions, and with mechanics, technical measuring, depicting.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására,

üzemeltetésére.

- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime commanding documents and their completing.
- Familiar with platoon (company) established weaponary, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material
- Competent to organize and supervise platoon (company) construction and demolition tasks.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Mechanikai alapismeretek (*Mechanics fundamentals*)

Rudak belső erőrendszere. Speciális igénybevételi ábrák. Rácsos és csuklós szerkezetek. Gerber tartó. Alakváltozási és feszültségi tenzor. Alakváltozási és feszültségi állapot egyenes és ferde hajlítás, hajlítás-nyírás, kör és körgyűrű keresztmetszetű rudak, valamint vékonyfalú csövek csavarása esetén. Kihajlás. Főfeszültségek, főirányok. Az 1. zárthelyi dolgozat.

12.2. Építőanyag alapismeretek (*Construction materials*)

Faanyagok jellemzői. Méretezés egyszerű és összetett igénybevételekre. Fakötések. Acél jellemzői. Kapcsolatok típusai, méretezésük. Méretezés és ellenőrzés egyszerű és összetett igénybevételekre. Acél tartószerkezetek kialakítása. Vasbeton jellemzése, méretezése. Vasbeton mechanikája. Az

építőanyagok átvételi és beépítési szabványai. A 2. zárthelyi dolgozat.

12.3. Geodézia alapismeretek (*Geodesy fundamentals*)

Geodéziai alapfogalmak, műszer nélküli kitűzések és azok gyakorlása. Vízzintes részletmérések, alapfogalmak, pontsűrítési eljárások, sokszögelés, számítási gyakorlat, részletes felmérések és ezek gyakorlása. Kitűzések műszerekkel és azok nélkül. Szögek és körívek kitűzése, azok gyakorlása. Magasságmérések szintezéssel és trigonometriai alapon. Terepfelvétel alapjai, módszerei és gyakorlása. A 3. zárthelyi dolgozat.

12.4. Műszaki rajz alapismeretek (*Technical drawings fundamental*)

Rajzi alapfogalmak. Alaprajz, metszet részletrajzok. Szabványos rajzi jelölések. Méretezés szabályai. Az építészeti rajzok sajátosságai. Vonalas rajz készítése. Vonalvastagságok. Vonalas műtárgyak rajzai. A 4. zárthelyi dolgozat.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Négy zárthelyi dolgozat a tantárgyrészekből. A dolgozatokban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozatok szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is. A hallgató a zárthelyi dolgozatokra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. A hiányzás miatt mulasztott vagy elégtelen értékelésű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés

Az érdemjegyet a zárthelyi dolgozatokra kapott érdemjegyek átlaga és a gyakorlati feladatok során nyújtott teljesítmény értékelése képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Kocsis Lászlóné: Statika Főiskolai jegyzet
2. Dr. Kocsis Lászlóné: Szilárdságtan Főiskolai jegyzet
3. Dr. Vas József – Húth József: Mechanika I. Főiskolai jegyzet
4. Dr. Hilvert Elek: Faszervezetek
5. Halász O. – Plathy P.: Acélszerkezetek TK Bp. 1987.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Dr. Vas József – Húth József: Mechanika példatár I-II. Főiskolai jegyzet
2. Kollár László: Vasbeton-szilárdságtan. Műegyetemi kiadó 1995.
3. Kollár László: Vasbetonszerkezetek I. Műegyetemi kiadó 2002.
4. T 1921 Batiz Zoltánné – Tokodi András: Geodézia. Nemzeti Tankönyvkiadó 1993. Budapest

Budapest, 2022. január 30.

Ember István alezredes
egyetemi tanársegéd, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA642**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki alapozó ismeretek 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer fundamental knowledges 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2+1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a műszaki támogatással és a műszaki szakfeladatokkal kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki harctámogató feladatok végrehajtásának, szervezésének és tervezésének alapjait.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the basics of engineer support and engineer tasks. Familiarize them with planning, organizing and accomplishing engineer combat support tasks.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
  - Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.

- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime commanding documents and their completing.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material
- Competent to organize and supervise platoon (company) construction and demolition tasks.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Robbantás – műszaki zárás alapismeretek (*Demolitions & countermobility fundamentals*)

Robbantás biztonsági rendszabályai. Robbanóanyagok, gyújtószerek alapismerete. Töltetek és jellemzőik. Műszaki zárás alapjai. Műszakizár-rendszer általános elvei. Az 1. zárthelyi dolgozat.

12.2. Erődítés-álcázás alapismeretek (*Field fortification and Concealment fundamentals*)

Az erődítés története. Az erődítés alapjai. A pusztító eszközök. Erődítési építmények felosztása. Nyílt, fedett és zárt erődítési építmények. Az álcázás története. Az álcázás alapjai. A 2. zárthelyi dolgozat.

12.3. Műszaki támogatás alapismeretek (*Engineer support fundamentals*)

A harc műszaki biztosításának és támogatásának fogalma, alapelvei. A harccal kapcsolatos tevékenységek műszaki támogatásának fő feladatai. A 3. zárthelyi dolgozat.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Három zárthelyi dolgozat a tantárgyrészekből. A dolgozatokban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozatok szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is. A hallgató a zárthelyi dolgozatokra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. A hiányzás miatt mulasztott vagy elégtelen értékelésű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés

Az érdemjegyet a zárthelyi dolgozatokra kapott érdemjegyek átlaga és a gyakorlati feladatok során nyújtott teljesítmény értékelése képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges évközi jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. STANAG 2394 ATP-3.12.1 Allied Tactical Doctrine for Military Engineering, NATO, Brussels, 2018.
2. Mű/213 Robbantási utasítás, HM, Budapest, 1971.
3. Harekocsi és gyalogság elleni akadályrendszerek anyagainak és eszközeinek, valamint az új típusú műszaki harcanyagok kezelése és karbantartása Szolgálati könyv, Budapest, 2007. (Nyt. szám: 361/119)
4. Mű/116. Szakutasítás a műszaki záruk létesítésére és leküzdésére, MH, Budapest, 1981.
5. Mű/1 Erődítési típusalbum, Honvédelmi Minisztérium, Budapest (1965).
6. Mű/20 Erődítési utasítás, Honvédelmi Minisztérium, Budapest (1963).
7. Mű/99 Csapat álcázási utasítás I. rész, Honvédelmi Minisztérium, Budapest (1959).
8. Mű/57 Csapat álcázási utasítás II. rész, Honvédelmi Minisztérium, Budapest (1961).
9. Mű/243 Műszaki szakutasítás a nem műszaki alegységek számára, Honvédelmi Minisztérium, Budapest (1978).
10. 734/159 Erődítés I. ZMKA, Budapest.
11. Kuti Géza: Állások, körletek, vezetési pontok erődítési építményekkel történő berendezése: jegyzet, ZMKA, Budapest.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. 30/883 Tankönyv a 3 éves mű. hallgatók harcbiztosítási felkészítéséhez, KKKF Szentendre, 1987.
2. Németh Ervin: Az álcázás alapjai: jegyzet, ZMKA, Budapest (1982).
3. Németh Ervin: A csapatok tevékenységének és harcának álcázása: jegyzet műszaki hallgatók részére. ZMKA, Budapest (1982).
4. Wanczel Gábor, Horváth Tibor: Csapat-erődítés: jegyzet tiszti hallgatók részére, MH KKKF, Szentendre (1995).

5. Wanczel Gábor, Horváth Tibor: Álcázás: jegyzet tiszti hallgatók részére, MH KKKF, Szentendre (1995).

Budapest, 2022. január 30.

Dr. Kovács Zoltán alezredes PhD.
egyetemi docens, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA601**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki szakmai felkészítés 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer professional training 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 25 % gyakorlat, 75 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 84 (56 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 6 (4+2)**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a műszaki támogatással és a műszaki szakfeladatokkal kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki építő munkák során alkalmazott anyagokat, eszközöket, a végrehajtás tervezését és szervezését.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the the basics of engineer support and engineer tasks. Familiarize them with characteristics of material used during engineer constructions, with their application for construction works and planning, organizing engineer support tasks.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
  - Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgatására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with skills needed to read technical drawings and to make simple technical drawings.
- Familiar with the (construction manager) knowledge needed to control the construction of structures.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to conduct the blasting tasks and occupations of the platoon (company), to perform blasting calculations.
- Competent to read technical drawings, simple technical drawings, static and strength calculations.
- Competent to organize and manage construction and demolition tasks at platoon (company) level.
- Competent to moving the improvised explosive device in a hazardous environment.

- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Egyszerű tartószerkezetek (*Simple supporting structures*)

Fa tartószerkezetek. Acél tartószerkezetek. Vasbeton tartószerkezetek. Az 1. zárthelyi dolgozat.

12.2. Épületszerkezetek (*Building structures*)

Épületszerkezetek. Alapfogalmak, alapozási szerkezetek, falszerkezetek, födémszerkezetek. Épület- és tartószerkezetek megerősítései, kiváltási lehetőségei. Az átalakítási munkák sajátos szerkezeti megoldásai. Biztonsági épületszerkezetek. A 2. zárthelyi dolgozat.

12.3. Műszaki munkaszervezés (*Technical work organization*)

A műszaki munkaszervezés célja, feladatai és elemei. A műszaki munkák térbeni és időbeli szervezése. Normák és normatívák, valamint azokat befolyásoló tényezők. A műszaki építési folyamatok és azok gépesítésének elvei. A műszaki munkaszervezési terv előkészítése. A sávos, a ciklogramos a munkaerő szükségleti-, anyagfelhasználási-, szállítási- és gépszükségleti ütemtervek. A 3. zárthelyi dolgozat. Prezentáció az 1-3. tárgykörök anyagából kiadott témából.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 60 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Három zárthelyi dolgozat és egy kiselőadás (prezentáció) a tantárgyrészekből. A zárthelyi dolgozatban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozatok szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is. A hallgató a zárthelyi dolgozatokra és a prezentációra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékelésű zárthelyi dolgozat, prezentáció a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Kollokvium.

A vizsga formája: írásbeli és szóbeli vizsga kombinációja. Elégtelen írásbeli vizsgát követően a hallgató szóbeli vizsgára nem bocsátható, ebben az esetben a hallgató elégtelen vizsgaosztályzatot kap. A vizsga anyaga a tantárgyi tematikára épül, aminek szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga, valamint a kiadott

felkészülést segítő kérdések témakörei is. A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú értékeléssel történik, amely az írásbeli és a szóbeli vizsga eredményének átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelés (vizsgajegy) megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Kocsis Lászlóné: Statika /Főiskolai jegyzet/
2. Dr. Kocsis Lászlóné: Szilárdságtan /Főiskolai jegyzet/
3. Dr. Vas József – Húth József: Mechanika I. /Főiskolai jegyzet/
4. Dr. Hilvert Elek: Faszervezetek
5. Halász O. – Platthy P.: Acélszerkezetek TK Bp. 1987.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. T 1921 Batiz Zoltánné – Tokodi András: Geodézia Nemzeti Tankönyvkiadó 1993. Budapest
2. Kollár László: Vasbeton-szilárdságtan Műegyetemi kiadó 1995.
3. Kollár László: Vasbetonszerkezetek I. Műegyetemi kiadó 2002.

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Dénes Kálmán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA602**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki szakmai felkészítés 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer professional training 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti és gyakorlati jellegének mértéke: 25 % gyakorlat, 75 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Ember István alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 84 (56 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 6 (4+2)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** –
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a csapatok kiképzési rendszerét, annak elemeit és tartalmát, a műszaki kiképzés tervezésével és végrehajtásával kapcsolatos szabályzókat, valamint a szakkiképzési foglalkozások tartalmát, végrehajtásuk rendjét. Megismertetni a műszaki törzsmunka alapjait, a műszaki alegységek vezetési okmányait. Megismertetni a műszaki alegységeknél rendszeresített technikai eszközöket.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the engineer training system, with its planning and accomplishing. Familiarize them with engineer staff work. Familiarize them with the main engineer vehicles and equipment.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Tisztában van a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretekkel.
  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) napi tevékenysége tervezésének, irányításának rendjét.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) parancsnok jogainak, kötelezettségeinek, parancsadási jogkörének, a fegyelmi jogkörének gyakorlására.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
  - Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiaja és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) training methods.
- Familiar with platoon (company) peacetime commanding documents and their completing.
- Familiar with platoon (company) daily routine planning and controlling.

Capabilities:

- Competent to platoon (company) commander rights, responsibilities, command and disciplinary authorities employment.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material.
- Competent to complete platoon (company) peacetime command documents.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Műszaki csapatok kiképzésének alapjai (*Engineer troops training fundamentals*)

A felkészítés rendszere, a kiképzések helye szerepe a rendszeren belül, a kiképzés alapelvei, fázisai, szintjei. A műszaki csapatok kiképzési rendszere, annak elemei és tartalma. A műszaki alegységek kiképzésének tervezése, nyilvántartása, okmányai, a kitöltés szabályai. Az egyes kiképzési foglalkozások levezetéséhez szükséges okmányok.

12.2. Harcvezetés alapjai (*Combat command fundamentals*)

Az alegységek vezetésének elvei, főbb feladatai. Alegység szintű vezetési okmányok fajtái, típusai, technikai rendje, szabályai. A jelek, jelzések és rövidítések alkalmazásának szabályai. Prezentáció (kiselőadás) a kiadott témakörből.

12.3. Műszaki technikai alapismeretek (*Engineer technical fundamentals*)

A műszaki alegységeknél rendszeresített főbb műszaki technikai eszközök fajtái, típusai, technikai adatai, alkalmazásuk alapelvei. Zárthelyi dolgozat az 1-3. tárgykörökből.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Egy szóbeli prezentáció és egy zárthelyi dolgozat a tantárgy anyagából. A zárthelyi dolgozatban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A hallgató a félév során a prezentáció és a zárthelyi dolgozatra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékelésű prezentáció és zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Kollokvium.

A vizsga formája írásbeli és szóbeli vizsga kombinációja. Elégtelen írásbeli vizsgát követően a hallgató szóbeli vizsgára nem bocsátható, ebben az esetben a hallgató elégtelen vizsgaosztályzatot kap. A vizsga anyaga a tantárgyi tematikára épül, aminek szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga, valamint a kiadott felkészülést segítő kérdések témakörei is. A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú értékeléssel történik, amely az írásbeli és a szóbeli vizsga eredményének átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelés (vizsgajegy) megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Ált/59., A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata (szakasz, raj, kezelőszemélyzet, honvéd), Magyar Honvédség, Budapest, 2016.
2. Ált/55., A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata (század), Magyar Honvédség, Budapest, 2014.
3. Ált/54., A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata (zászlóalj), Magyar Honvédség, Budapest, 2014.
4. Ált/24 magyar Honvédség Kiképzési doktrína (2. kiadás), Magyar Honvédség, Budapest, 2012.
5. Kiképzési program a Magyar Honvédség műszaki katonái részére, MH Műszaki Főnökség, Budapest, 1997.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Mű/243 Műszaki szakutasítás a nem műszaki alegységek számára, Honvédelmi Minisztérium, Budapest (1978). Budapest, 2020. január 15.
2. STANAG 2238 ATP-3.12 Allied Joint Doctrine for Military Engineering, NATO, Brussels, 2018.

Budapest, 2020. január 30.

Ember István alezredes
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA603**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki szakmai felkészítés 3.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer professional training 3.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti és gyakorlati jellegének mértéke: 25 % gyakorlat, 75 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 84 (56 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 6 (4+2)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismerni a robbanóanyagok felhasználásának területeit és körülményeit, a robbanótöltetek iniciálásának eszközeit, alkalmazásuk szabályait. Megismertetni az alegységparancsnokok erődítéssel és álcázással kapcsolatos szakfeladatai tervezésének és szervezésének végrehajtását. Megismerni a robbanó és nem robbanó záruk jellemzőit, telepítésük általános elveit, módszereit. Megismertetni a műszaki biztosítás és támogatás alapfogalmait, feladatait.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the explosives, charges and their initiation. Make the students familiar with the field fortification and concealment tasks as well as the planning, organizing and supervising their execution. Familiarize them with explosive and non-explosive engineer barriers, obstacles and planning, organizing, accomplishing engineer combat support tasks.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Átfogóan ismeri a rábízott alegység készenlétének fenntartására, fokozására vonatkozó feladatokat.
  - Ismeri a harctevékenységi fajtákat.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with subunits combat readiness preservation and increasing tasks.
- Familiar with types of combat activities.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Robbantás-műszaki zárás (*Demolitions-counter mobility*)

Töltetek iniciálása. Gyűjtőhálózatok. Robbanó és nem robbanó műszaki záruk telepítésének általános elvei, módszerei. Az 1. zárthelyi dolgozat.

12.2. Erődítés-álcázás (*Field fortification and Concealment*)

Az erődítés alapelvei. Lövészárkok, tüzelőállások és gépjármű fedezékek, fedezék személyi állomány részére, valamint a vezetési pontok Anyagelőkészítés, vízelvezetés, berendezés. HESCO

rendszer. A felderítés alapjai. Az álcázás műszaki-technikai megoldásai. A 2. zárthelyi dolgozat.

12.3. Műszaki támogatás (Engineer support)

Műszaki támogatás alapelvei, a műszaki harcrendi elemek fajtái, felépítésük, főbb feladataik. Műszaki felderítés alapjai, műszaki felderítő szervek fajtái, feladatai. A 3. zárthelyi dolgozat.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Három zárthelyi dolgozat a tantárgy anyagából. A zárthelyi dolgozatokban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A hallgató a félév során a zárthelyi dolgozatokra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékelésű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Kollokvium.

A vizsga formája írásbeli és szóbeli vizsga kombinációja. Elégtelen írásbeli vizsgát követően a hallgató szóbeli vizsgára nem bocsátható, ebben az esetben a hallgató elégtelen vizsgaosztályzatot kap. A vizsga anyaga a tantárgyi tematikára épül, aminek szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga, valamint a kiadott felkészülést segítő kérdések témakörei is. A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú értékeléssel történik, amely az írásbeli és a szóbeli vizsga eredményének átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelés (vizsgajegy) megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Ált/59., A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata (szakasz, raj, kezelőszemélyzet, honvéd), Magyar Honvédség, Budapest, 2016.
2. Ált/55., A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata (század), Magyar Honvédség, Budapest, 2014.
3. Ált/54., A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata (zászlóalj), Magyar Honvédség, Budapest, 2014.
4. Rögtönzött robbanóeszközök elleni tevékenység (C-IED) alapismeret, MH Műveleti Központ, Budapest, 2010.
5. Mű/116. Szakutasítás a műszaki záruk létesítésére és leküzdésére, MH, Budapest, 1981

17.2. Ajánlott irodalom:

1. STANAG 2036 Land Mine Laying, Marking, Recording and Reporting Procedures, NATO, Brussels, 2000.
2. STANAG 2430 Land Forces Combat Engineer Messages Reports and Returns, NATO, Brussels, 2004.
3. STANAG 2485 Countermine Operations in Land Warfare, NATO, Brussels, 2003.
4. STANAG 2394 ATP-3.12.1 Allied Tactical Doctrine for Military Engineering, NATO, Brussels,

- 2018.
5. STANAG 2430 Land Forces Combat Engineer Messages Reports and Returns, NATO, Brussels, 2004.

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Kovács Zoltán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA604**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki szakmai felkészítés 4.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer professional training 4.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 5 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Tamás alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 70 (0 EA + 0 SZ + 70 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 5 (0+5)**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során szerzett elméleti ismereteket, begyakoroltatni a szakmai végrehajtás fogásait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
  - Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.

- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgatására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with skills needed to read technical drawings and to make simple technical drawings.
- Familiar with the (construction manager) knowledge needed to control the construction of structures.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to conduct the blasting tasks and occupations of the platoon (company), to perform blasting calculations.
- Competent to read technical drawings, simple technical drawings, static and strength calculations.
- Competent to organize and manage construction and demolition tasks at platoon (company) level.
- Competent to moving the improvised explosive device in a hazardous environment.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Robbantás-műszaki zárás gyakorlati ismeretek (*Explosives and demolitions & Countermobility practical knowledge*)

Terepfoglalkozások. Tűzzel való gyújtás, NONEL és villamos gyújtóhálózatok. Szerkezeti elemek robbantása (fa, kő, beton). Robbanó és nem robbanó műszaki záruk telepítése. Robbanó és nem robbanó műszaki záruk leküzdése.

12.2. Erődítés-álcázás gyakorlati ismeretek (*Field fortification & concealment practical knowledge*)

Erődítési építmények kialakítása. Technikai eszközök álcázása.

12.3. Harcvezetés-műszaki csapatok kiképzése gyakorlati ismeretek (*Engagement control - training of engineers*)

Alegység vezetési és ellenőrzési okmányainak és terveinek előkészítése, kitöltése. Kiképzési terv, levezetési terv, foglalkozási jegy, munkajegy készítése. Ellenőrző foglalkozás: 1 db levezetési terv és 2 db foglalkozási jegy leadása, 1 foglalkozás megtartása terepen 45 percben.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 60 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A hallgatónak a szorgalmi időszakban 2 db tervezési feladatot és 4 db vezetési okmányt kell készítenie a kiadott témakörből. A hallgató a szorgalmi időszakban elkészített tervezési feladatokra és vezetési okmányokra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles. Az elégtelen értékelésű terv vagy okmány a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy a szorgalmi időszakban a legalább elégségesre teljesített tervezési feladatok és vezetési okmányok, valamint a tantárgy elméleti anyagának gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Mű/213 Robbantási utasítás
2. Mű/20 Erődítési utasítás
3. Erődítés I. ZMKA 481/0634
4. Erődítés II. ZMKA 481/0589
5. Erődítés III. ZMKA 481/0160

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Lukács László: Idegen hadseregek műszaki zárai, műszaki záró és átjárónyitó eszközei, lehetőségei, akadémiai jegyzet ZMKA Műszaki tanszék, Budapest, 1992.
2. Kovács Zoltán: A műszaki támogatás NATO-munkaokmányai, Tansegédlet, ZMNE, 2002.
3. Lukács László: Szemelvények a magyar robbantástechnika fejlődéstörténetéből, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017.
4. Mű/57 Álcázási utasítás
5. Mű/116.: Szakutasítás a műszaki zárok létesítésére és leküzdésére

Budapest, 2020. január 30.

Bakos Tamás alezredes
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA605**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Hadiútépítés**
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul): Military road construction**
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33 % gyakorlat, 67 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2+1)**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** A gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a hadiútépítéssel kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki építő munkák során alkalmazott anyagok jellemzőit, felhasználásuk lehetőségeit, a mechanika, a műszaki mérések, ábrázolások alapjait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the basics of Military road construction. Familiarize them with characteristics of material used during engineer constructions, and with mechanics, technical measuring, depicting.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
  - Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.

- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with skills needed to read technical drawings and to make simple technical drawings.
- Familiar with the (construction manager) knowledge needed to control the construction of structures.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to conduct the blasting tasks and occupations of the platoon (company), to perform blasting calculations.
- Competent to read technical drawings, simple technical drawings, static and strength calculations.
- Competent to organize and manage construction and demolition tasks at platoon (company) level.
- Competent to moving the improvised explosive device in a hazardous environment.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):****12.1.** A hadiútépítés alapismeretei (*Basic knowledge of military road construction*)

A hadiútépítés általános elvei, alapfogalmai. Az utak általános jellemzése, osztályozása. Az utak, és hadiutak fajtái, szerkezeti kialakítása, jellemző méretei, anyagai. Az Magyar Honvédség útépítő képessége.

12.2. A hadiutak főbb elemei és építése (*Main structural elements of military roads & road construction*)

Az utak pályaszerkezete, azok kialakítása. Hadiutak felderítése, tervezése és építése. Utak víztelenítése.

12.3. Hadiutak üzemeltetése, fenntartása és gazdálkodása (*Operation, maintenance and management of military roads*)

Utak és hadiutak üzemeltetésének és fenntartásának feladatai. Rombolt utak helyreállítása. Ellenőrző foglalkozás: zárhelyi dolgozat az 1-3. tárgykörök anyagából, valamint 1 db kiselőadás az 1-3. tárgykörök anyagából. 1 db tervezési feladat és 1 db tanulmány leadása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 6. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A hallgató köteles a foglalkozások legalább 60 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.**15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A hallgatónak a szorgalmi időszakban 1 db féléves tervezési feladatot, 1 db tanulmányt és 1 db kiselőadást kell készítenie. A hallgató a szorgalmi időszakban 1 db zárhelyi dolgozat ír a tantárgyrészekből. A dolgozatban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárhelyi dolgozat szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga, valamint a kiadott felkészülést segítő kérdések témakörei is. A hallgató a szorgalmi időszakban elkészített tervezési feladatra, tanulmányra és kiselőadásra, valamint zárhelyi dolgozatra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles. Az elégtelen zárhelyi dolgozat, kiselőadás, tervfeladat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.**16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok és a zárhelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú évközi értékeléssel történik, amely a legalább elégségesre teljesített zárthelyi dolgozat eredménye, illetve a félév során a legalább elégségesre teljesített feladatok értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és a legalább elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Szakutasítás a hadiutak létesítésére (Mű/59)
2. Közlekedésépítés I. (J 15-424)
3. Utak vonalvezetése (KLKF jegyzet 1985)
4. Dr. Papp Zoltán: Geotechnika I. (SZIKTMF jegyzet)
5. Szepesházi Róbert: Geotechnika II. (SZIKTMF jegyzet)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Útívkítűző zsebkönyv I-II.
2. Úttervezés (Tankönyvkiadó, Dr. Nemesdy Ervin 1990)
3. Dr. Bartos Sándor: Geotechnika I. – Gyakorlatok

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Dénes Kálmán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA606**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki technikai eszközök 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer equipment 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti és gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Ember István alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók ismerjék meg a műszaki technikai támogatásban alkalmazott gépek típusait, alkalmazásuk lehetőségeit.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with military engineer equipment, possibilities of using in military engineering support.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van a műszaki támogatás technikai eszközeinek alkalmazási lehetőségeivel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) műszaki támogatással kapcsolatos műszaki technikai feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) műszaki technikai kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

  - Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
  - A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with possibilities of engineer equipment using in military engineering support.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer technical tasks of engineer support.
- Competent to employ platoon (company) military technical engineering training methods.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):****12.1. Műszaki technikai eszközök igénybevétele (*Using of military engineer equipment*)**

Műszaki technikai eszközök igénybevétele alapjai, okmányai. A műszaki gépek, eszközök, anyagok alkalmazásának szabályai, elszámolások okmányai, vezetésük szabályai. Az 1. zárthelyi dolgozat.

12.2. Műszaki gépek felépítése (*Parts of military engineer machinery*)

Műszaki technikai eszközök erőforrása, meghatása, futóművek és kormányzás főbb részei. Katonai és építőipari gépek főbb munkaszervei, működésük alapjai. A 2. zárthelyi dolgozat.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 6. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.**15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Két zárthelyi dolgozat a tantárgyrészekből. A zárthelyi dolgozatban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A hallgató a félév során megírt zárthelyi dolgozatokra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékelésű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.**16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

Az érdemjegyet a két zárthelyi dolgozatra kapott érdemjegy átlaga képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Vég Róbert: Áruszállító Járművek I.-II. Főiskolai jegyzet, ZMNE, BJKMK, Közlekedésmérnöki Tanszék, Budapest, 2004.
2. Bohrer-Gscheidle-Leyer-Pichler-Saier-Schmidt-Siegmayer-Zwickel: Gépjárműszerkezetek Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 4. kiadás, ISBN: 963 16 1867 6, ISSN: 963 16 0543 4 (Tárolási kód: 59121)
3. Műszaki gépek szerkezeti alapjai. KLKF Főiskolai Jegyzet (T-1733)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Wilfried Staudt: Gépjárműtechnika OMÁR Könyvkiadó, 1988, ISBN: 963 85108 0 3
2. Dr. Lévai Zoltán: Gépjárművek szerkezetana Tankönyvkiadó, Budapest, 1978, ISBN: 963 17 2518 9
3. Műszaki gépek. Tankönyv I.-II rész, (Mű/33, Mű/96)

Budapest, 2020. január 30.

Ember István alezredes,
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA607**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Robbantás
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Explosives and demolitions
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (42 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 4 (3+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A békében és háborúban alkalmazható robbantási technológiák; az alapvető robbantási feladatok, a különböző szerkezeti elemek, a talajok és sziklás kőzetek robbantásának, valamint a jégrobbantás szabályai; a műszaki támogatás során jelentkező komplex robbantási feladatok tervezésének és szervezésének folyamata. A robbantási feladatok tervezése és gyakorlati irányítása.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Demolition technologies used in peacetime and war; fundamental blasting tasks such as destruction of different structures, soil blasting and ice demolition. Complicated demolition works planning process. Planning, organizing blasting tasks, and supervising their execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.

- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime commanding documents and their completing.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material
- Competent to organize and supervise platoon (company) construction and demolition tasks.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Szerkezeti elemek robbantása (*Simple structures demolition*)

Fa és acél szerkezeti elemek robbantása. Téglá, kő, beton és vasbeton elemek robbantása. Talajok hajító és lazító robbantása. Töltetek számvetése talajok és sziklás kőzetek robbantásához. Jégrobbantás és víz alatti robbantások tervezése. Az 1. zárthelyi dolgozat.

12.2. Robbantási gyakorlat talajokban (*Soil demolition practice*)

Tölcsérek és harcjármű tüzelőállás robbantása. Harckocsiárok-rész és óvóhely alapgödör robbantása. Robbantási tervfeladat készítése (házi dolgozat).

12.3. Háborúban alkalmazott robbantási technológiák (*Demolition technologies used in wartime*)

Fa-, fém- és vasbeton hidak rombolása. Hidak rombolásának tervezése. Utak és műtárgyaik, vasutak és alagutak rombolása. Épületek, kémények és hidrotechnikai építmények rombolása. A 2. zárthelyi dolgozat.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Robbantási tervfeladat (házi dolgozat) és két zárthelyi dolgozat a tantárgyrészekből. A dolgozatokban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A hallgató a félév során elkészített tervezési feladatra és zárthelyi dolgozatokra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékelésű házi dolgozat és zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Kollokvium.

A vizsga formája írásbeli és szóbeli vizsga kombinációja. Elégtelen írásbeli vizsgát követően a hallgató szóbeli vizsgára nem bocsátható, ebben az esetben a hallgató elégtelen vizsgaosztályzatot kap. A vizsga anyaga a tantárgyi tematikára épül, aminek szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga, valamint a kiadott felkészülést segítő kérdések témakörei is. A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú értékeléssel történik, amely az írásbeli és a szóbeli vizsga eredményének átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelés (vizsgajegy) megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Mű/213 Robbantási utasítás, HM, Budapest, 1971.
2. Harckocsi és gyalogság elleni akadályrendszerek anyagainak és eszközeinek, valamint az új típusú műszaki harcanyagok kezelése és karbantartása Szolgálati könyv, Budapest, 2007. (Nyt. szám: 361/119)
3. Lukács László: Szemelvények a magyar robbantástechnika fejlődéstörténetéből Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Lukács László: Harcászati műszakizár-csomópontok létesítése, fenntartása, aktivizálása. A zászlóalj védőkörlet műszakizár-rendszere. Jegyzet. ZMKA Műszaki tanszék Budapest, 1993. – 93 p., (Nyt. sz.: 734/360)
2. Lukács László: Katonai jégrobbantási tapasztalatok Műszaki Katonai Közlöny 2005/1-4. szám pp. 201-214.
3. Lukács László: A robbanóanyag fogalma, a robbanóanyagok felosztása a magyar honvédségben. Műszaki Katonai Közlöny 2008/1-4. szám pp. 27-40.

4. STANAG 2394 ATP-3.12.1 Allied Tactical Doctrine for Military Engineering, NATO, Brussels, 2018.
5. STANAG 2430 Land Forces Combat Engineer Messages Reports and Returns, NATO, Brussels, 2004.

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Kovács Zoltán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA608**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki zárás
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Countermobility
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33 % gyakorlat, 67 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az aknák alkalmazásával kapcsolatos nemzetközi egyezmények, a Magyar Honvédségnél rendszeresített aknák és töltetek, telepítésük és hatástalanításuk szabályai. Alapvető nem robbanó záruk létesítése. Az aknamezők telepítésének részletmunkái különböző viszonyok között. Aknamezők telepítésének megtervezése, megszervezése és irányítása, az okmányolás, valamint az átadás-átvétel parancsnoki feladatai. Aknamezők felderítése és leküzdésének részletmunkái különböző viszonyok között.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the international agreements on the usage of landmines; equipment in service with Hungarian Defense Forces. Get basic knowledge on anti-personnel landmines and non-explosive obstacles. Get experience on laying minefields in different conditions as well as the planning, organizing counter-mobility tasks, and supervising their execution. Minefield reconnaissance, counter obstacle tasks.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime commanding documents and their completing.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material
- Competent to organize and supervise platoon (company) construction and demolition tasks.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. A műszaki zárás általános elvei (Countermobility general principles)

A műszaki zárás általános elvei. Robbanó és nem robbanó műszaki zárak. Nemzetközi

egyezmények előírásai. Aknák egyenkénti telepítése és a nem robbanó műszaki záruk létesítése. Műszakizár-csomópont létesítésének, tervezésének elvei. PPT kiselőadás (prezentáció) a kiadott témakörből.

12.2. Aknamezők telepítése (*Minefield laying*)

Aknamezők telepítésének elvei, módjai, szabályai. Utak és folyópartok aknásításának módjai, szabályai. Aknamező kézi erővel történő telepítésének gyakorlása.

12.3. Műszaki záruk felderítése, leküzdése (*Barrier reconnaissance and breaching*)

Aknamezők felderítésének módjai, eszközei. Műszaki záruk leküzdése, az átjárónyitás módszerei és eszközei. Utak és folyópartok aknamentesítése. Szórt aknamezők leküzdése, a terep teljes aknamentesítése. Az átjáró komendáns szolgálat megszervezése. Az 1. zárthelyi dolgozat.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Kiselőadás (prezentáció) a tantárgy irodalma alapján kiadott, a tantárgy témaköreinek egyikéhez kapcsolódó témából. Egy zárthelyi dolgozat a tantárgyrészekből. A dolgozatban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A hallgató a félév során elkészített prezentációra, valamint zárthelyi dolgozatra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékelésű prezentáció és zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Kollokvium.

A vizsga formája írásbeli és szóbeli vizsga kombinációja. Elégtelen írásbeli vizsgát követően a hallgató szóbeli vizsgára nem bocsátható, ebben az esetben a hallgató elégtelen vizsgaosztályzatot kap. A vizsga anyaga a tantárgyi tematikára épül, aminek szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga, valamint a kiadott felkészülést segítő kérdések témakörei is. A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú értékeléssel történik, amely az írásbeli és a szóbeli vizsga eredményének átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelés (vizsgajegy) megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Mű/116. Szakutasítás a műszaki záruk létesítésére és leküzdésére, MH, Budapest, 1981.
2. Mű/213 Robbantási utasítás, HM, Budapest, 1971.
3. Lukács László: Útirányzárak és műszakizár-övek létesítésének elvei, tervezésük szabályai. : Jegyzet. – Bp. : ZMKA Műszaki tanszék, 1992. – 47 p., Nyt. sz.: 481/0743/Ea.
4. Lukács László: Harcászati műszakizár-csomópontok létesítése, fenntartása, aktivizálása. A zászlóalj védőkörlet műszakizár-rendszere. : Jegyzet. – Bp. : ZMKA Műszaki tanszék, 1993. – 93 p., Nyt. sz.: 734/360

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Lukács László: Útirányokban létrehozott hadműveleti műszaki zárok az ellenség várható támadási irányában. – In. Akadémiai Közlemények, 1992/181. sz. – pp. 103-119.
2. STANAG 2036 Land Mine Laying, Marking, Recording and Reporting Procedures, NATO, Brussels, 2000.
3. STANAG 2430 Land Forces Combat Engineer Messages Reports and Returns, NATO , Brussels, 2004.
4. STANAG 2485 Countermining Operations in Land Warfare, NATO, Brussels, 2003.

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Kovács Zoltán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA609**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Erődítés-álcázás
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field fortification and concealment
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Ember István alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2+1)**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** A gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatókat készítse fel alegység parancsnoki beosztásban az erődítéssel, álcázással kapcsolatos szakfeladatok végrehajtásának tervezésére és irányítására. Tartalmát az alapvető műszaki támogatási feladatok eredményes végrehajtásához szükséges erődítési, álcázási ismeretek képezik.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the field fortification and concealment tasks as well as the planning, organizing and supervising their execution. The content of this course is the field fortification and concealment tasks which are necessary to the successful execution of any essential military engineering tasks

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
- Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
- Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására,

üzemeltetésére.

- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime commanding documents and their completing.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material
- Competent to organize and supervise platoon (company) construction and demolition tasks.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Erődítés (*Field fortification*)

Rajállás, szakasztámpont, századtámpont, zászlóalj védőkörlet kiépítése. Erődítési feladatokba bevonható erők, eszközök. Erődítési munkák szervezése, az erődítési építmények kitűzése. Erődítési számvetések. Erődítési számvetés tervfeladat (házi dolgozat). A túlélési valószínűség növelése.

12.2. Álcázás (*Concealment*)

A csapatmozgások álcázása. A csapatok álcázása védelemben. A csapatok álcázása támadásban. PPT prezentáció az fenti témák egyikéből. Az 1. zárthelyi dolgozat az 1-2. tárgykörök anyagából.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Egy zárthelyi dolgozat az elméleti tantárgyrészekből. A dolgozatban teszt, gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozat szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is. Egy erődítési számvetési feladat elkészítése és a kijelölt határidőre történő beadása. Önálló felkészülés egy kijelölt tananyagrészből, melyet elektronikus prezentációval egybekötve kell előadni. A hallgató a zárthelyi dolgozatra, a számvetésre és a prezentációra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen zárthelyi dolgozat, prezentáció és számvetés a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

Az érdemjegyet a zárthelyi dolgozatra, az erődítési számvetésre és az egyénileg feldolgozott tananyagrészt előadására kapott érdemjegyek matematikai átlaga képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Mú/20 Erődítési utasítás, Honvédelmi Minisztérium, Budapest (1963).
2. Mú/99 Csapat álcázási utasítás I. rész, Honvédelmi Minisztérium, Budapest (1959).
3. Mú/57 Csapat álcázási utasítás II. rész, Honvédelmi Minisztérium, Budapest (1961).
4. 734/159 Erődítés I. ZMKA, Budapest.
5. Horváth Tibor: A védőképesség növelésének lehetőségei az erődítés-álcázás területén: egyetemi jegyzet, ZMNE, Budapest (2000).

17.2. Ajánlott irodalom:

1. STANAG 2394 ATP-3.12.1 Doctrine for Military Engineering, NATO, Brussels (2018).
2. Horváth Tibor: Csapaterődítési építmények méretezése I., Hadmérnök, XIII. évfolyam, 4. szám, 125-136. oldal (2018) ISSN 1788-1929.

Budapest, 2020. január 30.

Ember István alezredes,
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA610**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki támogatás 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer support 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti és gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Tamás alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat az összefegyvernemi harc műszaki támogatási feladatainak szakasz-század szintű megtervezésére, megszervezésére, a végrehajtás vezetésére önállóan és más alegységekkel együttműködve.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the basics of engineer support and engineer tasks. Familiarize them with planning, organizing and accomplishing engineer combat support tasks.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

- Ismeri a harctevékenységi fajtákat.
- Ismeri a szakasz (század) műszaki támogatásának rendjét.
- Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki támogatás valamennyi spektrumát lefedő ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with types of combat activities.
- Familiar with platoon (company) military engineering support.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Védelmi harc műszaki támogatása (*Engineer support of defence*)

A lövész- (harckocsi-) alegységek (zászlóalj) védelmi harca műszaki támogatásának fogalma, célja, fő feladatai. A védelmi harc előkészítésének és megvívásának műszaki támogatása. A műszaki harcrendi elemek alkalmazása védelmi harc során. A zászlóalj védőkörlet műszaki berendezése. Menet műszaki támogatása. Prezentáció a tárgykör kiadott témaköréből.

12.2. Támadó harc műszaki támogatása (*Engineer support of offence*)

A lövész- (harckocsi-) alegységek (zászlóalj) támadó harca műszaki támogatásának fogalma, célja, fő feladatai. A támadóharc előkészítésének és megvívásának műszaki támogatása. A műszaki harcrendi elemek alkalmazása támadó harc során. A mélységben folyó harc műszaki támogatása. Prezentáció a tárgykör kiadott témaköréből.

12.3. Nem háborús műveletek műszaki támogatása (*Engineer support of operations other than war*)

Nem háborús műveletek fajtái, jellemzői. Nem háborús műveletek előkészítése és végrehajtása időszakában jelentkező műszaki támogatási feladatok fajtái, specialitásuk. Improvizált robbanó

eszközök (IED) fajtái, jellemzőik, az ellenül való tevékenység (C-IED) alapjai, műszaki támogatása. Prezentáció a tárgykör kiadott témaköréből. Zárthelyi dolgozat az 1-3. tárgykörökből.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: 3 darab prezentációval támogatott szóbeli előadás a tantárgyrészekből és egy zárthelyi dolgozat a tantárgy anyagából. A zárthelyi dolgozatban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A hallgató a félév során elkészített prezentációk előadására, valamint zárthelyi dolgozatra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékelésű prezentáció és zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Beszámoló.

A vizsga formája írásbeli és szóbeli vizsga kombinációja. Elégtelen írásbeli vizsgát követően a hallgató szóbeli vizsgára nem bocsátható, ebben az esetben a hallgató „nem felelt meg” vizsgaosztályzatot kap. A vizsga anyaga a tantárgyi tematikára épül, aminek szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga, valamint a kiadott felkészülést segítő kérdések témakörei is. A hallgató teljesítményének értékelése háromfokozatú értékeléssel történik, amely az írásbeli és a szóbeli vizsga eredményének átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább „megfelelt” értékelés (vizsgajegy) megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Ált/59., A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata (szakasz, raj, kezelőszemélyzet, honvéd), Magyar Honvédség, Budapest, 2016.
2. Ált/55., A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata (század), Magyar Honvédség, Budapest, 2014.
3. Ált/54., A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata (zászlóalj), Magyar Honvédség, Budapest, 2014.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Rögtönzött robbanóeszközök elleni tevékenység (C-IED) alapismeret, MH Műveleti Központ, Budapest, 2010.
2. STANAG 2238 ATP-3.12 Allied Joint Doctrine for Military Engineering, NATO, Brussels, 2018.
3. STANAG 2394 ATP-3.12.1 Allied Tactical Doctrine for Military Engineering, NATO, Brussels, 2018.
4. STANAG 2430 Land Forces Combat Engineer Messages Reports and Returns, NATO, Brussels, 2004.

Budapest, 2020. január 30.

Bakos Tamás alezredes
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA611**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Hadihídépítés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military bridge construction
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33 % gyakorlat, 67 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** A gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a hadihídépítéssel kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki építő munkák során alkalmazott anyagok jellemzőit, felhasználásuk lehetőségeit, a mechanika, a műszaki mérések, ábrázolások alapjait.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the basics of Military bridge construction. Familiarize them with characteristics of material used during engineer constructions, and with mechanics, technical measuring, depicting.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
  - Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.

- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with skills needed to read technical drawings and to make simple technical drawings.
- Familiar with the (construction manager) knowledge needed to control the construction of structures.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to conduct the blasting tasks and occupations of the platoon (company), to perform blasting calculations.
- Competent to read technical drawings, simple technical drawings, static and strength calculations.
- Competent to organize and manage construction and demolition tasks at platoon (company) level.
- Competent to moving the improvised explosive device in a hazardous environment.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):****12.1.** A hadihídépítés alapismeretei (*Basic knowledge of military bridge construction*)

A hidépítés általános elvei, alapfogalmai. A hidak általános jellemzése, osztályozása. A hidak fajtái, szerkezeti kialakítása, jellemző méretei, anyagai.

12.2. A hadihidak főbb szerkezeti elemei (*Main structural elements of military bridges*)

A hidak felszerkezete, azok kialakítása. A hidak alépítménye, azok kialakítása.

12.3. Hadihidak üzemeltetése, fenntartása és gazdálkodása (*Operation, maintenance and management of military bridges*)

Hidak és hadihidak üzemeltetésének és fenntartásának feladatai. Rombolt hidak helyreállítása. Hadihidak megerősítése. Ellenőrző foglalkozás: zárhelyi dolgozat az 1-3. tárgykörök anyagából, valamint 1 db kiselőadás az 1-3. tárgykörök anyagából. 1 db tervezési feladat és 1 db tanulmány leadása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 7. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A hallgató köteles a foglalkozások legalább 60 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.**15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A hallgatónak a szorgalmi időszakban 1 db féléves tervezési feladatot, 1 db tanulmányt és 1 db kiselőadást kell készítenie. A hallgató a szorgalmi időszakban 1 db zárhelyi dolgozat ír a tantárgyrészekből. A dolgozatban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárhelyi dolgozat szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga, valamint a kiadott felkészülést segítő kérdések témakörei is. A hallgató a szorgalmi időszakban elkészített tervezési feladatra, tanulmányra és kiselőadásra, valamint zárhelyi dolgozatra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles. Az elégtelen zárhelyi dolgozat, tervfeladat, kiselőadás a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.**16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú évközi értékeléssel történik, amely a tantárgyi programban rögzített módon – folyamatos értékelés alapján – a legalább elégségesre teljesített

zárthelyi dolgozat eredménye, illetve a szorgalmi időszakban a legalább elégségesre teljesített feladatok értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi értékelés teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Szakutasítás a katonai hidak építésére (Mű/8, Mű/1.)
2. Katonai hídépítés (KLKF jegyzet, 1988) (KLKF-1988)
3. Mérnöki kézikönyv I. és II.
4. Dr. Papp Zoltán: Geotechnika I. (SZIKTMF jegyzet)
5. Szepesházi Róbert: Geotechnika II. (SZIKTMF jegyzet)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Dr. Bartos Sándor: Geotechnika I. – Gyakorlatok

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Dénes Kálmán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA612**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Átkelés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** River crossing
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2+1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatókat készítse fel alegységparancsnoki beosztásban a vízen járással és átkeléssel kapcsolatos szakfeladatok (átkelőhelyek felderítése, berendezése, fenntartása) végrehajtásának megtervezésére, megszervezésére és irányítására.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the rafting and river crossing tasks (crossing site reconnaissance, preparation, maintenance) as well as the planning, organizing and supervising their execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
  - Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és

irányítására.

- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime commanding documents and their completing.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material
- Competent to organize and supervise platoon (company) construction and demolition tasks.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Átkelési, vízen járási alapismeretek (*River crossing fundamentals*)

A felszíni vizek akadályjellege és osztályozása. A vízi akadályok leküzdésének kialakulása, fejlődése. Vízen járási alapismeretek.

12.2. Vízi akadályok leküzdése (*Crossing and assault crossing*)

A vízi akadályok leküzdése, átkelési módok. A Magyar Honvédségben rendszeresített átkelőeszközök. Deszantátkelőhelyek, kompátkelőhelyek, hídátkelőhelyek, gázló- és jégátkelő helyek felderítése, berendezése és fenntartása. Az átkelőhelyek komendáns szolgálata. Az 1.

zárthelyi dolgozat.

12.3. Átkelőhelyek berendezése és fenntartása (*Evolve and maintain crossing sites*)

Átkelési számvetések. Átkelési terv, grafikon (kivonat) tartalma, készítése. Áthajózási kompok építése és mozgatása vízen. A 2. zárthelyi dolgozat. Felderítés és forgalmazás gyakorlása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Két zárthelyi dolgozat a tantárgyrészekből. A dolgozatokban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozatok szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is. A hallgató a zárthelyi dolgozatokra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékelésű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

Az érdemjegyet a két zárthelyi dolgozatra kapott érdemjegy átlaga képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. 21/462 Kézikönyv a műszaki alegységek szakkiképzéséhez, 1984.
2. MÚ/275 Vízenjárás szakutasítás. HM Budapest, 1987.
3. MÚ/201 PMP szalaghíd szakutasítás. HM Budapest, 1968.
4. Mú/203 PTSZ-M közepes láncalpas úszógépkocsi. HM Budapest, 1968.
5. Mú/277 A KD-84 könnyű deszantátkelő készlet műszaki leírása, 1988.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. 30/883 Tankönyv a 3 éves mű. hallgatók harcbiztosítási felkészítéséhez, KKKF Szentendre, 1987.
2. Mú/227 TMM-3 nehéz hídrakó gépkocsi leírása, 1974.
3. 734/440 Átkelés I. ZMKA jegyzet, Budapest, 1990.
4. 734/545 Átkelés II. ZMKA jegyzet, Budapest, 1993.
5. Mú/249 A BLG-60M hídvető hk. leírása, kezelési és karbantartási utasítása, 1979.

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Kovács Zoltán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA613**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki támogatás 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer support 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti és gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Tamás alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 70 (42 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 5 (3+2)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat az összefegyvernemi harc műszaki támogatási feladatainak szakasz-század szintű megtervezésére, megszervezésére, a végrehajtás vezetésére önállóan és más alegységekkel együttműködve.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the basics of engineer support and engineer tasks. Familiarize them with planning, organizing and accomplishing engineer combat support tasks.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a harctevékenységi fajtákat.
  - Ismeri a szakasz (század) műszaki támogatásának rendjét.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki támogatás valamennyi spektrumát lefedő ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
  - Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with types of combat activities.
- Familiar with platoon (company) military engineering support.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Műszaki támogatás 1. (HKMTTA610)

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Mozgás és manőver műszaki támogatása (*Engineer support of mobility*)

Route Clearance alapjai, végrehajtó alegységek erő, eszköz összeállítása, végrehajtás módszerei. Prezentáció a tárgykör kiadott témaköréből.

12.2. Erők megóvásának műszaki támogatása (*Engineer support of Force protection (FP)*)

Force protection alapjai, feladatai, azok műszaki támogatásának lehetséges feladatai. Katonai táborok berendezésének elvei, műszaki támogatásának feladatai, műszaki berendezésének tartalma. Prezentáció a tárgykör kiadott témaköréből.

12.3. Műszaki szakfelderítés (*Professional engineer reconnaissance*)

Mozgási pályák, objektumok, területek műszaki szakfelderítése. Műszaki felderítő és szakfelderítő jelentés készítésének szabályai, elvei. Műszaki jelentések tartalma, felépítése. Prezentáció a tárgykör kiadott témaköréből. Zárthelyi dolgozat az 1-3. tárgykörökből.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: 3 darab prezentációval támogatott szóbeli előadás a tantárgyrészekből és egy zárthelyi dolgozat a tantárgy anyagából. A zárthelyi dolgozatban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A hallgató a félév során elkészített prezentációk előadására, valamint zárthelyi dolgozatra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékelésű prezentáció és zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Kollokvium.

A vizsga formája írásbeli és szóbeli vizsga kombinációja. Elégtelen írásbeli vizsgát követően a hallgató szóbeli vizsgára nem bocsátható, ebben az esetben a hallgató elégtelen vizsgaosztályzatot kap. A vizsga anyaga a tantárgyi tematikára épül, aminek szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga, valamint a kiadott felkészülést segítő kérdések témakörei is. A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú értékeléssel történik, amely az írásbeli és a szóbeli vizsga eredményének átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelés (vizsgajegy) megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Ált/59., A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata (szakasz, raj, kezelőszemélyzet, honvéd), Magyar Honvédség, Budapest, 2016.
2. Ált/55., A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata (század), Magyar Honvédség, Budapest, 2014.
3. Ált/54., A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata (zászlóalj), Magyar Honvédség, Budapest, 2014.
4. Műszaki támogatás (doktrína tervezet), MH Szárazföldi vezérkar Műszaki Főnökség, Budapest, 2000.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. STANAG 2625 ATP-3.12.1.3 Allied Tactical Doctrine for Route Clearance, NATO, Brussels, 2016.
2. STANAG 2528 AJP-3.14 Allied Joint Doctrine for Force Protection, NATO, Brussels, 2015.
3. STANAG 2238 ATP-3.12 Allied Joint Doctrine for Military Engineering, NATO, Brussels, 2018.
4. STANAG 2394 ATP-3.12.1 Allied Tactical Doctrine for Military Engineering, NATO, Brussels, 2018.
5. STANAG 2430 Land Forces Combat Engineer Messages Reports and Returns, NATO, Brussels, 2004.

Budapest, 2020. január 30.

Bakos Tamás alezredes
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA614**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki technikai eszközök 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer equipment 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti és gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Ember István alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók ismerjék meg a műszaki technikai támogatásban alkalmazott gépek alkalmazásának szabályait, a karbantartás tervezésének, szervezésének feladatait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with military engineer equipment, possibilities of using in military engineering support, rules of military engineer equipment maintenance.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van a műszaki támogatás technikai eszközeinek alkalmazási lehetőségeivel, a karbantartás szabályaival.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) műszaki támogatással kapcsolatos műszaki technikai karbantartási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) műszaki technikai kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

  - Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival

megegyező legyen.

- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with possibilities of engineer equipment using and maintenance rules in military engineering support.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer technical maintenance of engineer support.
- Competent to employ platoon (company) military technical engineering training methods.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Műszaki technikai eszközök 1. (HKMTTA606)

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (Description of the subject, curriculum):

12.1. Műszaki technikai eszközök karbantartása (*Military engineer equipment maintenance*)

Technikai eszközök karbantartásának alapjai, okmányai. Az egységes technikai kiszolgálás rendszerének alapjai. A műszaki gépek, eszközök, anyagok technikai kiszolgálásának szabályai, az elszámolás okmányai, vezetésük szabályai. Az 1. zárthelyi dolgozat.

12.2. Műszaki technikai eszközök karbantartásának végrehajtása (*Executing military engineer equipment maintenance*)

Út- és hídépítő, gumikerekes és láncfalpas, úszóképes, speciális felépítménnyel és unkaszervekkel rendelkező műszaki technikai eszközök igénybevételre történő felkészítése, igénybevétel közbeni és utáni karbantartásának sajátosságai. A terepfoglalkozásokon nyújtott szakmai teljesítmény értékelése. A 2. zárthelyi dolgozat.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák és terepfoglalkozások minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A terepfoglalkozáson nyújtott szakmai teljesítmény és két zárthelyi dolgozat a tantárgyrészekből. A zárthelyi dolgozatokban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A hallgató a félév során a terepfoglalkozásokon nyújtott teljesítményére és a megírt zárthelyi dolgozatokra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékelésű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Kollokvium.

A vizsga formája írásbeli és szóbeli vizsga kombinációja. Elégtelen írásbeli vizsgát követően a hallgató szóbeli vizsgára nem bocsátható, ebben az esetben a hallgató elégtelen vizsgaosztályzatot kap. A vizsga anyaga a tantárgyi tematikára épül, aminek szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga, valamint a kiadott felkészülést segítő kérdések témakörei is. A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú értékeléssel történik, amely az írásbeli és a szóbeli vizsga eredményének átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelés (vizsgajegy) megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gjmű/2 Gépjármű-igénybevételi szabályzat, Magyar Honvédség, Budapest, 2015.
2. Vég Róbert: Áruszállító Járművek I.-II. Főiskolai jegyzet, ZMNE, BJKMK, Közlekedésmérnöki Tanszék, Budapest, 2004.
3. Műszaki gépek szerkezeti alapjai. KLKF Főiskolai Jegyzet (T-1733)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Mű/203 A PTSZ-M közepes lánctalpas úszógépkocsi, Honvédelmi Minisztérium, Budapest, 1968.
2. Mű/227 TMM-3 Nehéz hídrakó gépkocsi műszaki leírása és kezelési utasítása, Honvédelmi Minisztérium, Budapest, 1974.
3. Mű/259 A PZM-2 típusú földmunkagép kezelési és karbantartási szakutasítása, Honvédelmi Minisztérium, Budapest, 1982.

Budapest, 2020. január 30.

Ember István alezredes,
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA615**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field exercise 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 EA + 0 SZ + 90 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 6 (0+6)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során szerzett elméleti ismereteket, begyakoroltatni a szakmai végrehajtás fogásait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
  - Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.

- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgatására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with skills needed to read technical drawings and to make simple technical drawings.
- Familiar with the (construction manager) knowledge needed to control the construction of structures.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to conduct the blasting tasks and occupations of the platoon (company), to perform blasting calculations.
- Competent to read technical drawings, simple technical drawings, static and strength calculations.
- Competent to organize and manage construction and demolition tasks at platoon (company) level.
- Competent to moving the improvised explosive device in a hazardous environment.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Fajegmunkálás (Woodworks)

Fajegmunkálás eszközei, munkarészei. Kisgépek kezelésének fogásai.

12.2. Speciális műszaki támogatás (Special engineer support)

Hadihajós, tüzserész és bűvár alegységek feladatai, eszközei.

12.3. Légierő műszaki csapatok (Air Force engineer troops)

Repülőtér karbantartó műszaki alegységek feladatai, eszközei.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy tárgykörei egyhetes időszakokban külső helyszíneken kerülnek végrehajtásra. A terepfoglalkozások során a hallgatók az elméleti ismereteiket a gyakorlatban alkalmazzák, amelyre ötfokozatú értékelést kapnak (60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles).

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelésű gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

17.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Kovács Zoltán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA616**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field exercise 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 EA + 0 SZ + 90 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 6 (0+6)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során szerzett elméleti ismereteket, begyakoroltatni a szakmai végrehajtás fogásait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
  - Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.

- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with skills needed to read technical drawings and to make simple technical drawings.
- Familiar with the (construction manager) knowledge needed to control the construction of structures.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to conduct the blasting tasks and occupations of the platoon (company), to perform blasting calculations.
- Competent to read technical drawings, simple technical drawings, static and strength calculations.
- Competent to organize and manage construction and demolition tasks at platoon (company) level.
- Competent to moving the improvised explosive device in a hazardous environment.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Hídépítési feladatok (*Bridge construction tasks*)

Alacsonyvízi hidak építésének fogásai, eszközei, munkafolyamata.

12.2. Harcos műszaki feladatok (*Combat engineer tasks*)

Robbantás, mozgásakadályozás, túlélőképesség-fokozás műszaki szakfeladatai.

12.3. Műszaki alegységparancsnoki feladatok (*Engineer commanding tasks on subunit level*)

Alegységparancsnoki feladatok gyakorlása. Számítógéppel támogatott parancsnoki munka.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy tárgykörei egyhetes időszakokban külső helyszíneken kerülnek végrehajtásra. A terepfoglalkozások során a hallgatók az elméleti ismereteiket a gyakorlatban alkalmazzák, amelyre ötfokozatú értékelést kapnak (60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles).

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelésű gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

17.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Kovács Zoltán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

Vegyivédelmi specializáció

A specializáció tantárgyprogramjainak kidolgozását vezette:

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized cursive letters and a long horizontal stroke.

Dr. Berek Tamás alezredes (PhD), egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA725
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi alapozó ismeretek 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic Knowledge of CBRN defence 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 5 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 60 % elmélet, 40% gyakorlat
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**NKE HHK (BSc)
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Művelési Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Földi László ezds. egyetemi tanár, PhD (katonai műszaki tudományok)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:70
    - 8.1.1. nappali munkarend: 70 (42 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: —
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 5
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:—
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel az általános kémiai alapfogalmakat; a kémia matematikai és fizikai alapfogalmait, a tömeg- és az energia-megmaradás törvényét. A periódusos rendszer felépítését, az elemek jellemző tulajdonságait a periódusos rendszerben elfoglalt helyük alapján. Az atommagok tulajdonságait, a radioaktív bomlás fogalmát, a radioaktív bomlás típusait, a maghasadás és a láncreakció jellemzőit. A sugárzás hatását a fizikai, kémiai és biológiai rendszerekre.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To acquaint the military officers with the general basic concepts of chemistry; the basic mathematical and physical concepts of chemistry, the law of mass and energy conservation. The structure of the periodic table, the characteristic properties of the elements based on their place in the periodic table. The properties of nuclear nuclei, the concept of radioactive decay, the types of radioactive decay, the characteristics of nuclear fission and chain reaction. The effects of radiation on physical, chemical and biological systems.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul): .**

Tudása:

  - Ismeri a mérgező harcanyagok alapvető laboratóriumi analitikai módszereit, a különböző eredetű radioaktív minták laboratóriumi elemzésének eljárásait és a vegyi, biológiai és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésének technikáit.

Képességei:

  - Képes a mérgező harcanyagok és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésére, laboratóriumi elemzések előkészítésére és az analízis végrehajtására.

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with the basic laboratory analytical methods of chemical warfare agents and radiological samples of different origins, and the battlefield sampling procedures of chemical, biological and radiological materials.

Capabilities:

- Capable to sample chemical warfare agents and radiological materials on the battlefield, to prepare and conduct their laboratory analysis.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defense.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1 Tárgykör 1 Általános kémiai alapok

Az atom, az elemi részecskék, az elektronhéj kiépülése, ionizációs energia, elektronaffinitás. A periódusos rendszer felépítése. A periódusos rendszer elemeinek jellemzői, tulajdonságai.

12.2 Tárgykör 2: Szervetlen kémiai alapok

A kémiai kötések fajtái, molekulák szerkezete, molekulapályák, lokalizált, delokalizált kötések. Szilárd anyagok szerkezete, kristályrács típusok, kísérletek kristályos anyagokkal. Fémek és nemfémek elemek vegyületei, szervetlen kémiai reakciók.

12.3 Tárgykör 3: Radiológiai alapok

A radioaktív bomlás fogalma, típusai, bomlási görbék és szerkesztésük sajátosságai, a radioaktív bomlás törvényszerűségei. Az aktivitás és mértékegységei, radioaktív bomlások, egyensúlyok. Kölcsönhatások rendszerezése, az alfa-, béta-, gamma sugárzás kölcsönhatása az anyaggal.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel. 2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) az oktató előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

Az évközi értékelés értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegyértékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bodonyi F.- Dr. Pitter Gy.: Kémiai összefoglaló, Műszaki könyvkiadó, Budapest, 1993
2. Bodor Endre: Szervetlen kémia I., Tankönyvkiadó, Budapest, 1983
3. Lengyel Béla, Proszta János, Szarvas Pál: Általános és szervetlen kémia, Tankönyvkiadó, Budapest, 1971.
4. Balázs Lórántné dr.: Kémia, Ennyit kell(ene) tudnod, Panem-Akkord kiadó, Bp., 1996
5. Dr. Kovács Tibor: Sugárvédelem, ZMNE BJKMFK, 2002

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Berecz Endre: Kémia műszakiaknak, Tankönyvkiadó, Budapest, 1991
2. Máté J.-né-Z. Orbán E.-dr. Szereday É.-dr. Jalsovszky I: Kémiai tesztbank Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996
3. Dr. Virágh Elemér: Sugárvédelmi ismeretek, BME, MTI, 1990

Budapest, 2022. január 24.

Dr. Földi László ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA726**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi alapozó ismeretek 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic Knowledge of CBRN defence 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes (PhD), egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2+1)**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel az ABV védelem alapelveit, az ABV védelem feladatait és elveit a Magyar Honvédségben és a NATO-ban. Ismerjék meg a védelmi rendszabályok formáit és a megvalósítás feladatait, valamint az ezzel kapcsolatos NATO STANAG előírásokat a vegyivédelmi szakalegységek alkalmazásának elveit.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To acquaint the military officer candidates with the aim of CBRN defence, the tasks and principles of CBRN defence in the Hungarian Armed Forces and NATO. The forms of safety regulations and the tasks of CBRN defence implementation, as well as the related NATO STANAG regulations and the principles of application of CBRN defense units.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Szerepkörének megfelelő szinten ismeri az eljárói döntés-támogatást segítő, az ABV helyzet szakszerű értékelését szabályozó okmányrendszert, a következmények csökkentésére és felszámolására, alkalmazott alegységek koordinálásának feladatait.
  - Saját szintjének megfelelően ismeri az ABV szakfeladatok végrehajtásához szükséges informatikai és kommunikációs rendszereket.
  - Ismeri az alapvető ABV védelmi feladatokat.
Képességei:
  - Képes felmérni az ABV-fegyverek, illetve veszélyes ipari anyagok katonai műveletre gyakorolt hatásának kockázatát a harcterületen, illetve a tevékenységi körzetben. Képes a harcászati

ismereteinek, a szakasz és századszintű harcászat alapfogalmainak, alapelveinek gyakorlati alkalmazására.

Attitűdje:

- Vállalja és hitelesen képviseli szakterületét, a képzése szerinti tevékenységeket és azok eredményeit.
- Elkötelezett szakterülete etikai és jogi szabályainak betartására.
- Nyitott a képzésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.
- Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.
- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektszerte a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Döntési helyzetekben felelősséget vállal az azok következtében kialakuló komplex hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- According to own disposition familiar with methodology regulating NBC/CBRN situation evaluation system furthermore familiar with tasks of special subunits carrying out reducing and liquidating consequences of NBC/CBRN events.Familiar with the types of combat activities and the tasks of combat related activities.
- According to own position level familiar with informatic and communication systems required for performing NBC/CBRN tasks.Familiar with detail the technical-closure, fortification-camouflage, and blasting at section (platoon) level.
- Familiar with the CBRN knowledge needed to survive in CBRN conditions.

Capabilities:

- Capable to evaluate hazard of NBC/CBRN weapons and toxic industrial materials on the battlefield and in the area of activityHe / she is able to apply his / her tactical knowledge, the basic concepts and principles of phase and century-level combat.

Attitude:

- Undertakes and credibly represents your area of expertise, your Qualified Activities and their results.
- Committed to complying with ethical and legal standards in your area of expertise.
- He is open to getting to know and accept the professional, technological and development results related to his / her qualification and field, and he / she strives to share his / her knowledge.
- He is interested in new methods and tools related to the field.
- Understands the importance of lifelong learning, strives for realization, continuous vocational training and general self-education.

Autonomy and responsibility:

- With the autonomy of his or her position, he / she carries out reflection on general and specific professional issues and develops them based on specific factors and circumstances, relying on his / her wide scope, general and professional literacy, and problem-solving and problem-solving skills.
- By virtue of his position, he is involved in research and development within his area of activity and mobilizes his theoretical and practical knowledge and skills autonomously, in cooperation with the other members of the group, in order to achieve the goal (s).
- In decision-making situations, he takes responsibility for the complex effects that result from them.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Az ABV védelem alapelvei (CBRN Defence Principles)

Az ABV védelem alapelvei, ABV védelem definíciója, célja, elvei. Az ABV vonatkozású felderítő, hírszerzési igények. ABV fenyegetettség elemzése. ABV kockázatkezelés. Interoperabilitás. Prioritások meghatározása. Rugalmasság. Erők felkészítése. Harcképesség fenntartása

12.2. ABV fenyegetések és veszélyek (CBRN Threats and Hazards)

A műveletek ABV védelmi feladatai. Az ellenfelek kategorizálása. Az ABV-veszélyes környezet értelmezése. A műveleti környezet ABV védelmi szempontjai.

12.3. Az ABV védelem komponensei (Enabling Components of CBRN Defence)

Az ABV védelem komponensei - Detektálás, azonosítás, ellenőrzés, kimutatás; Információ menedzsment; fizikai védelem; veszélykezelés; egészségügyi és ABV védelmi rendszabályok.

12.4. ABV védelmi képességek (The capability levels of CBRN defence)

Alapképesség (Basic) - Az egyéni túlélés biztosítása. Bővített képesség (Enhanced) - ABV fenyegetés során vagy ABV környezetben a műveletek folytatásának biztosítása. Speciális képesség (Specialised) - A szövetséges erők ABV védelmi erői, szakcsapatai által az ABV védelmi feladatok minőségi végrehajtásának biztosítása.

12.5. ABV védelem tervezésének és végrehajtásának megfontolásai (Key CBRN defence planning considerations)

ABV védelem tervezésének és végrehajtásának megfontolásai. Műveleti és ABV védelmi prioritások. ABV védelmi tevékenységek - incidens előtti tevékenységek, incidens alatti tevékenységek, incidens utáni tevékenységek.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegyértékelés.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban kettő alkalommal zárthelyi írásbeli kérdéssorral és egy, a tantárgy tárgyköréhez kapcsolódó gyakorlati feladat kidolgozásával történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottakszerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

A félévközi értékést a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Grósz Zoltán: ABV védelem alapjai - Jegyzet - 2003., ZMNE
2. Dr. Berek Tamás: ABV (CBRN) védelmi alapismeretek in: Honvédelmi Ismeretek ZMNE, 2011.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Berek Tamás: Dandár (zászlóalj harccsoport) ABV védelmi feladatai, Tanulmány, TÁMOP-4.2.1.B-11/2/KMR-2011-0001 Kritikus infrastruktúra védelmi kutatások 2013., NKE
2. A Magyar Honvédség ABV védelmi Doktrínája 2. kiadás

Budapest, 2022. január 30.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA701
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence special professional training 1.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Földi László ezds. egyetemi tanár, PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 4 SZ + 24 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2+2)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a gyakorlati órák kémiai laboratóriumban végrehajtott anyagismereti, kísérleti és mérési feladatokból állnak.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Fémek és nemfémek kémiai elemek és ezek vegyületei. Savak, bázisok, sók. A kolloid kémia alapfogalmai. Elektrokémia, elektródok, katódos és anódos fémvédelem. Galvánelemek, akkumulátorok, elektrolízis. Radioaktív bomlások, egyensúlyok. Az alfa-, béta- és a gamma-sugárzás kölcsönhatása az anyaggal. A dózis fogalma, típusai. A radioaktív sugárzás élettani hatásai.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Metallic and non-metallic chemical elements and their compounds. Acids, bases, salts, Basics of colloid chemistry. Electrochemistry, electrodes, cathodic and anodic protection of metals. Galvanic cells, accumulators, electrolysis. Radioactive decays, equilibriums. Interactions of alpha, beta and gamma rays with the material. Definition and types of doses. Physiological effects of radiation.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a mérgező harcanyagok alapvető laboratóriumi analitikai módszereit, a különböző eredetű radioaktív minták laboratóriumi elemzésének eljárásait és a vegyi, biológiai és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésének technikáit.

Képességei:

  - Képes a mérgező harcanyagok és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésére, laboratóriumi

elemzések előkészítésére és az analízis végrehajtására.

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.

Autonómiaja és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with the basic laboratory analytical methods of chemical warfare agents and radiological samples of different origins, and the battlefield sampling procedures of chemical, biological and radiological materials.

Capabilities:

- Capable to sample chemical warfare agents and radiological materials on the battlefield, to prepare and conduct their laboratory analysis.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defense.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: HKMTTA725 Vegyivédelmi alapozó ismeretek 1.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Általános és szervetlen kémiai ismeretek (*Learning of general and inorganic chemistry*).

A kémiai kötések fajtái, molekulák szerkezete, molekulapályák. Az elektronegativitás és a kötéstípus összefüggése. A kovalens kötés kvantummechanikai értelmezése. Két és többatomos molekulák szerkezete, molekulaszínképek. Lokalizálható molekulaszintek. Hibridizáció, delokalizált molekulapályák. Szilárd anyagok elektronszerkezete. Komplex vegyületek. Szilárd halmazállapot törvényei. Halmazok, kristályrács-típusok. A rácsszerkezet típusai. Rácsösszetartó erők. Kémiai reakciók típusai és sebességük. A katalízis. Elemek jellemzői. Fémek elemek, nemfémek elemek, és ezek vegyületei. Sók, savak, bázisok.

12.2. Kolloid- és elektrokémiai ismeretek (*Learning of colloidal and electro chemistry*).

A kolloidika alapfogalmai; mikrorészecskékre vonatkozó alapvető törvényszerűségek. Elektrokémiai alapismeretek. Első- és másodfajú elektródok. Katódos és anódos fémvédelem. Galvánelemek, akkumulátorok, elektrolízis.

12.3. Radiológiai alapismeretek (*Learning of basic radiology*).

Radioaktív bomlások, egyensúlyok. Az aktivitás és mértékegységei. A kölcsönhatások rendszerezése. Az alfa-sugárzás kölcsönhatása az anyaggal. A béta-, és a gamma-sugárzás kölcsönhatása az anyaggal. A béta-, és a gamma-sugárzás abszorpciója, gyengülése. Az abszorpciós törvény alkalmazása: az abszorpciós görbék szerkesztése. A magreakciók mechanizmusa. Hatáskeresztmetszet. Energetikai viszonyok. Magreakciók neutronokkal, elektromosan töltött részecskékkal, nevezetesen magreakciók. A dózis általános fogalma. A besugárzási dózis (dózisteljesítmény) fogalma, mértékegysége. A közölt dózis (dózisteljesítmény) fogalma, mértékegysége. Az elnyelt dózis (dózisteljesítmény) fogalma, mértékegysége. A dózisegyenérték és effektív dózisegyenérték fogalmai, mértékegységei. A radioaktív sugárzás élettani hatása. A sugárbetegség fajtái és tünetei. A lakosságot terhelő természetes és mesterséges sugárzások. Laboratóriumi gyakorlatok, detektorok munkapontjának meghatározása, felezési idő

mérése, a béta- és gamma sugárzás abszorpciója.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel. 2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) az oktató előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

Írásbeli vagy szóbeli vizsga ötfokozatú értékeléssel. A Tanszék az írásbeli vagy szóbeli vizsgához tételsort bocsát ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak, az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kollokvium legalább elégséges szinten történt teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bodonyi F.- Dr. Pitter Gy.: Kémiai összefoglaló, Műszaki könyvkiadó, Budapest.
2. Bodor Endre: Szervetlen kémia I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.
3. Lengyel Béla, Proszk János, Szarvas Pál: Általános és szervetlen kémia, Tankönyvkiadó, Budapest, 1971.
4. Balázs Lórántné dr.: Kémia, Ennyit kell(ene) tudnod, Panem-Akkord kiadó, Bp., 1996.
5. Dr. Kovács Tibor: Nukleáris mérés technika I és II., ZMNE BJKMFK, 2002.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Berecz Endre: Kémia műszakiaknak, Tankönyvkiadó, Budapest, 1991.
2. Máté J.-né-Z. Orbán E.-dr. Szereday É.-dr. Jalsovszky I: Kémiai tesztbank, Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996.
3. Dr. Virágh Elemér: Sugárvédelmi ismeretek, BME, MTI, 1990.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Földi László ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA702
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence special professional training 2.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Földi László ezds. egyetemi tanár, PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 70 (42 EA + 4 SZ + 24 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 5 (3+2+1)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** a gyakorlati órák kémiai laboratóriumban végrehajtott anyagismereti, kísérleti és mérési feladatokból állnak.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szerves vegyületek szerkezetének és rendszerezésének elve. A szénhidrogének, szerkezetük, származékai. Oxovegyületek, karbonsavak és származékai. Heterociklikus vegyületek, műanyagok, környezetet károsító szerves anyagok. Biokémiai alapfogalmak, az élő anyag kémiai felépítése. A mérge fogalma, mérgező anyagok, szervezetbe jutásuk, mérgezések lefolyása. Vegyifegyverekben és az iparban alkalmazott mérgek, kezelésük szabályai.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): System of organic chemical compounds and their structure. Structure of hydrocarbons and their derivatives. Organic compounds with oxygen, aldehydes, carbonic acids and derivatives. Heterocyclic compounds, plastics and harmful organic compounds to the environment. Basics of biochemistry, chemical composition of the living matter. Toxicity, toxic compounds, incorporation to the body, intoxication. Toxic materials used in chemical weapons and industry, rules of their handling.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a mérgező harcanyagok alapvető laboratóriumi analitikai módszereit, a különböző eredetű radioaktív minták laboratóriumi elemzésének eljárásait és a vegyi, biológiai és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésének technikáit.

Képességei:

  - Képes a mérgező harcanyagok és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésére, laboratóriumi elemzések előkészítésére és az analízis végrehajtására.

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Familiar with the basic laboratory analytical methods of chemical warfare agents and radiological samples of different origins, and the battlefield sampling procedures of chemical, biological and radiological materials.

Capabilities:

- Capable to sample chemical warfare agents and radiological materials on the battlefield, to prepare and conduct their laboratory analysis.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defense.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: HKMTTA725 Vegyivédelmi alapozó ismeretek 1..

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Analitikai mintavétel és mintaelőkészítés. (*Analytical sampling and sample preparation*).

A szerves analízis elméleti és gyakorlati alapjai. Az analitikai mintavétel módszerei: térfogatos, adszorpciós és abszorpciós eljárások. Izokinetikus mintavétel. Az analízis előkészítő műveletei: bemérés, kondicionálás, oldás, feltárás, roncsolás, elválasztás, tisztítás, koncentráció. Az elválasztás módszerei, csapadékképzés, savas bepárlás, extrakció és kromatográfiai eljárások.

12.2. Klasszikus analitikai módszerek (*Classic analytical methods*).

A térfogatos analitikai eljárások fontosabb reakciói, és a lehetséges végpontjelzés eszközei. Különböző mérőoldatok és mérőeszközök. A gravimetria és a titrimetria fajtái és eljárásai. Sav-bázis és redoxi titrálások. Minőségi analízis színreakciókkal és csapadék-képzéssel.

12.3. Műszeres analitikai eljárások (*Instrumental analytical methods*)

A mennyiségi és minőségi analízis műszeres módszerei. Amperometria, voltametria, coulometria. Kromatográfiai ismeretek: Gélkromatográfia, vékonyréteg kromatográfia, gáz- és folyadék kromatográfia. Detektorok főbb típusai: vezetőképesség mérő, lángionizációs, elektronbefogós, lángfotometriás, spektrofotometriás. A tömegspektrometria és a mágneses magrezonancia spektrometria.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel. 2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) az oktató előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

Írásbeli vagy szóbeli vizsga ötfokozatú értékeléssel. A Tanszék az írásbeli vagy szóbeli vizsgához tételsort bocsát ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak, az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kollokvium legalább elégséges szinten történt teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bodonyi F.- Dr. Pitter Gy.: Kémiai összefoglaló, Műszaki könyvkiadó, Budapest.
2. Bodor Endre: Szervetlen kémia I. Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.
3. Lengyel Béla, Proszk János, Szarvas Pál: Általános és szervetlen kémia, Tankönyvkiadó, Budapest, 1971.
4. Balázs Lórántné dr.: Kémia, Ennyit kell(ene) tudnod, Panem-Akkord kiadó, Bp., 1996.
5. Dr. Kovács Tibor: Nukleáris mérés technika I és II., ZMNE BJKMFK, 2002.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Berecz Endre: Kémia műszakiaknak, Tankönyvkiadó, Budapest, 1991.
2. Máté J.-né-Z. Orbán E.-dr. Szereday É.-dr. Jalsovszky I: Kémiai tesztbank, Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996.
3. Dr. Virágh Elemér: Sugárvédelmi ismeretek, BME, MTI, 1990.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Földi László ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA705
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** ABV fegyverek és veszélyes ipari anyagok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN weapons and toxic industrial materials
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes, egyetemi docens, (PhD)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 42
    - 8.1.1.nappali munkarend: (28 EA + 4 SZ + 10 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ABV fegyverek fogalma, fajtái. A nukleáris fegyverek különböző típusainak működési elve, hatóenergia eloszlása, célba juttató eszközei, robbantási módjai, pusztító hatásai. A vegyi fegyverek alkalmazásának eszközei, élettani hatásuk, a biológiai fegyver alkalmazási eszközei, lehetséges töltetei, élettani hatása. A műveletek biztonságát fenyegető ipari források, az ABV-fegyverek alkalmazására ráutaló jelek, veszélyjelzések.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Definition of CBRN weapons. Characteristics, effects and types of nuclear weapons. Dispersion of energy released by nuclear weapon categories of chemical agents. Characteristics and physiological effects of potential chemical agents. Characteristics of potential biological agents. Chemical and biological agent employment weather factors. Employments of biological weapons and devices. Chemicals which identified as presenting an extreme risk/hazard of concern to commanders for the conduct of military operations.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Mélyrehatóan ismeri a sugárzó, mérgező, fertőző és veszélyes ipari anyagok kezelésével kapcsolatos rendszabályokat.
  - Ismeri a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagok típusaiból és tulajdonságaiból eredő kockázatokat a műveleti területen.

Képességei:

- Képes felmérni az ABV-fegyverek, illetve veszélyes ipari anyagok katonai műveletre gyakorolt hatásának kockázatát a harcterületen, illetve a tevékenységi körzetben.
- Képes az ABV- és gyújtófegyverek, valamint a harcéri tüzek elleni védelem technikai feladatainak megszervezésére és összehangolt végrehajtására.

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival..

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Possess in-depth knowledge of measures related to handling and managing radioactive, toxic, infectious and hazardous industrial materials.
- Be aware of the nature and extent of the threat from Toxic Industrial Hazards (TIH) within an area of operations.

Capabilities:

- Capable to evaluate hazard of NBC/CBRN weapons and toxic industrial materials on the battlefield and in the area of activity.
- Capable to organize and complete technical tasks related to protection against NBC/CBRN and incendiary weapons as well as battlefield fires.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defence.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Nukleáris fegyverek (Nuclear weapons)

12.2. Vegyifegyverek (Chemical weapons)

12.3. Biológiai fegyverek (Biological weapons)

12.4. ZH (Written test)

12.5. Veszélyes ipari anyagok (Toxic industrial materials)

12.6. Radiológiai eszközök (Radiological devices)

12.7. ZH (Written test)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban kettő alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral és egy, a tantárgy tárgyköreihez kapcsolódó gyakorlati feladat kidolgozásával történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles..

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

Az évközi értékelés értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegyértékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Grósz Zoltán: ABV védelem alapjai - Jegyzet – ZMNE 2003.
2. Berek Tamás: ABV (CBRN) védelmi alapismeretek in: Honvédelmi Ismeretek ZMNE, 2011.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Berek Tamás: Vegyivédelmi biztosítás in: Általános Katonai Ismeretek multimédiás tananyag az előmeneteli tanfolyamok részére, fejezet, ZMNE 2005.
2. Halász László, Pellérdi Rezső, Földi László: Katasztrófavédelem I. ZMNE Elektronikus egyetemi jegyzet, 2009.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA703
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence special professional training 3.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Csurgai József alez. PhD (katonai műszaki tudományok)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** a gyakorlati órák laboratóriumban végrehajtott anyagismereti, kísérleti és mérési feladatokból állnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hidrodinamikai-, a hőtani-, mechanikai műveletek és gépek alapjai.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Basics of hydrodynamic, thermodynamic and mechanical processes and devices.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

- Ismeri a szakterületeknek megfelelő vegyivédelmi szaktechnikai eszközök, berendezések üzemeltetésének, alkalmazásának és kiszolgáltatásának általános és speciális szabályait.

Képességei:

- Képes a vegyi-, sugár és biológiai felderítés, valamint a mentesítés és a fertőtlenítés eszközeinek hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelő biztonságos üzemeltetésére, különböző környezeti és bonyolult viszonyok között, azok összehangolt, hatékony alkalmazásának megszervezésére és irányítására.

Attitűdje:

- Törekszik a szakmai területen elért új tudományos eredmények, a vegyivédelmi szaktechnikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelősségbe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- According to specialization familiar with basic and special regulation of operating, applying and maintaining NBC/CBRN technical equipment.

Capabilities:

- Capable to operate devices and equipment of NBC/CBRN reconnaissance and decontamination corresponding domestic and international security regulations in various environmental and difficult conditions, to implement and manage them effectively.

Attitude:

- Seeks to know new scientific results in the professional area and in the NBC/CBRN technical development.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: HKMTTA725 Vegyvédelmi alapozó ismeretek 1.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Fizikai- kémiai alapismeretek (*Learning of physical chemistry*).

Az anyagi rendszerek és folyamatok leírásának alapjai. A termodinamika tételei, állapotfüggvények.

12.2. Hidrodinamikai műveletek, fluidumok áramlása (*Learning of hydrodynamic operations and fluid flow*).

Kontinuitás-tétel, Bernoulli-tétel. Newtoni folyadékok áramlása, viszkozitás. Lamináris, turbulens áramlás, Reynolds-szám. Csőáramlás, félvégtelen áramlás, lecsurgó folyadék áramlás. Áramlási ellenállás, teljesítményszükséglet.

12.3. Mechanikai műveletek (*Learning of mechanical operations*).

Ülepedés, ülepítés, ülepítő berendezések. Keverés, teljesítményszükséglet, légcseré. Szűrés, felületi szűrés, mélységi szűrés, folyadék-, zagszűrés, optimális szűrési idő, szűrési teljesítményszükséglet. Áramlás töltött csövekben. Fluidizáció.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Két gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel. 2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) az oktató előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Simon Ákos: Vegyipari műveletek és gépek, BJKMF, főiskolai tankönyv, 1993.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Fejes Gábor-Tarján Gusztáv: Vegyipari gépek és műveletek, Tankönyvkiadó, Budapest, 1973.
2. Dr. Manczinger József-Dr. Radnai György: Vegyipari Műveletek I., Tankönyvkiadó, Bp., 1982.
3. Dr. Manczinger József: Vegyipari Műveleti Számítások, Tankönyvkiadó, Bp., 1982.

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Csurgai József alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja:HKMTTA704
2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4.
3. A tantárgy megnevezése (angolul): CBRN defence special professional training 4.
4. Kreditérték és képzési karakter:
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják): Katonai vezetői alapképzési szak
6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Műveleti Támogató Tanszék
7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Földi László ezds. egyetemi tanár, PhD (katonai műszaki tudományok)
8. A tanórák száma és típusa
  - 8.1. össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 4 SZ + 24 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2+2)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a gyakorlati órák kémiai laboratóriumban végrehajtott anyagismereti, kísérleti és mérési feladatokból állnak.
9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul): Az analitikai kémia alapjai. Mintavétel és az analízist előkészítő műveletek, az elválasztás módszerei. A mennyiségi és minőségi analitikai eljárások, kimutatási és azonosítási módszerek. Spektrometriai és kromatográfiás eljárások.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Basics of analytical chemistry. Sampling and sample preparation, methods of separation. Quantitative and qualitative analytical methods, detection and identification. Spectrometric and chromatographic techniques.
10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

  - Ismeri a mérgező harcanyagok alapvető laboratóriumi analitikai módszereit, a különböző eredetű radioaktív minták laboratóriumi elemzésének eljárásait és a vegyi, biológiai és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésének technikáit.

Képességei:

  - Képes a mérgező harcanyagok és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésére, laboratóriumi elemzések előkészítésére és az analízis végrehajtására.

Attitűdje:

  - Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.

Autonómiája és felelőssége:

  - Önállóan koordinálja a felelőségbe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with the basic laboratory analytical methods of chemical warfare agents and radiological samples of different origins, and the battlefield sampling procedures of chemical, biological and radiological materials.

Capabilities:

- Capable to sample chemical warfare agents and radiological materials on the battlefield, to prepare and conduct their laboratory analysis.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defense.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: HKMTTA725 Vegyivédelmi alapozó ismeretek 1.**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):****12.1. Általános és szervetlen kémiai ismeretek (*Learning of general and inorganic chemistry*).**

A kémiai kötések fajtái, molekulák szerkezete, molekulapályák. Az elektronegativitás és a kötéstípus összefüggése. A kovalens kötés kvantummechanikai értelmezése. Két és többatomos molekulák szerkezete, molekulaszínképek. Lokalizálható molekulaszintek. Hibridizáció, delokalizált molekulapályák. Szilárd anyagok elektronszerkezete. Komplex vegyületek. Szilárd halmazállapot törvényei. Halmazok, kristályrács-típusok. A rácsszerkezet típusai. Rácsösszetartó erők. Kémiai reakciók típusai és sebességük. A katalízis. Elemek jellemzői. Fémek, nemfémek, és ezek vegyületei. Sók, savak, bázisok.

12.2. Kolloid- és elektrokémiai ismeretek (*Learning of colloidal and electro chemistry*).

A kolloidika alapfogalmai; mikrorészecskékre vonatkozó alapvető törvényszerűségek. Elektrokémiai alapismeretek. Első- és másodfajú elektródok. Katódos és anódos fémvédelem. Galvánelemek, akkumulátorok, elektrolízis.

12.3. Radiológiai alapismeretek (*Learning of basic radiology*).

Radioaktív bomlások, egyensúlyok. Az aktivitás és mértékegységei. A kölcsönhatások rendszerezése. Az alfa-sugárzás kölcsönhatása az anyaggal. A béta-, és a gamma-sugárzás kölcsönhatása az anyaggal. A béta-, és a gamma-sugárzás abszorpciója, gyengülése. Az abszorpciós törvény alkalmazása: az abszorpciós görbék szerkesztése. A magreakciók mechanizmusa. Hatáskeresztmetszet. Energetikai viszonyok. Magreakciók neutronokkal, elektromosan töltött részecskékkal, nevezetes magreakciók. A dózis általános fogalma. A besugárzási dózis (dózisjeljesítmény) fogalma, mértékegysége. A közölt dózis (dózisjeljesítmény) fogalma, mértékegysége. Az elnyelt dózis (dózisjeljesítmény) fogalma, mértékegysége. A dózisegyenérték és effektív dózisegyenérték fogalmai, mértékegységei. A radioaktív sugárzás élettani hatása. A sugárbetegség fajtái és tünetei. A lakosságot terhelő természetes és mesterséges sugárzások. Laboratóriumi gyakorlatok, detektorok munkapontjának meghatározása, felezési idő mérése, a béta- és gamma sugárzás abszorpciója.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:
tavaszi félév/6. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból

önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) az oktató előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy legalább elégséges szinten történt teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Máté J.-né-Z. Orbán E.-dr. Szereday É.-dr. Jalsovszky I: Kémiai tesztbank, Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996.
2. Römpf: Vegyészeti lexikon, Műszaki könyvkiadó, Budapest, 1960.
3. Vorsatz Brúnó: Műszaki kémiai anyagvizsgálati módszerek, Tankönyvkiadó, Budapest 1986.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bodonyi F.- Dr. Pitter Gy.: Kémiai összefoglaló, Műszaki könyvkiadó, Budapest.
2. Balázs Lórántné dr.: Kémia, Ennyit kell(ene) tudnod, Panem-Akkord kiadó, Bp., 1996.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Földi László ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA706
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence specialist technical means I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes, egyetemi docens, (PhD)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:** 56
    - 8.1.1. nappali munkarend: (28 EA + 4 SZ + 24 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 4 (2+2)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ABV-védelmi anyagi-technikai biztosítás alapjai, helye a logisztikai támogatás rendszerében. A vegyivédelmi anyagellátás szervezésének feladatai. A technikai biztosítás feltételrendszere és sajátos feladatai. Vegyivédelmi eszközök tárolásának feltételei és feladatai.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The fundamentals of CBRN defence logistic and role in logistical support system. Tasks of CBRN defence material supply management. Conditions and task of technical supply management. Maintenance and their function in the field of CBRN defence. Tasks and conditions of storage of CBRN defence tools and materials.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Magas szinten ismeri a különböző vegyivédelmi technikai eszközök, egyéni védőeszközök, felszerelések és anyagok szállításával, tárolásával kapcsolatos rendszabályokat.
  - Ismeri a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagok típusaiból és tulajdonságaiból eredő kockázatokat a műveleti területen.

Képességei:

  - Képes a vegyi-, sugár- és biológiai felderítés, valamint a mentesítés és a fertőtlenítés eszközeinek hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelő biztonságos üzemeltetésére, különböző környezeti és bonyolult viszonyok között, azok összehangolt, hatékony alkalmazásának megszervezésére és irányítására.
  - Képes a személyi védelem ABV védelmi összetevőivel történő ellátására és a technikai

kiszolgálás megszervezésére..

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Possess strong knowledge of the regulations for the transportation and storage of different NBC/CBRN technical and protection equipment and materials.
- Be aware of the nature and extent of the threat from Toxic Industrial Hazards (TIH) within an area of operations.

Capabilities:

- Capable to operate devices and equipment of NBC/CBRN reconnaissance and decontamination corresponding domestic and international security regulations in various environmental and difficult conditions, to implement and manage them effectively.
- Capable to support personal protection with NBC/CBRN equipment and to organize technical maintenance.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defence.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A vegyivédelmi anyagi-technikai biztosítás alapjai (Principles of CBRN defence logistic support)

12.2. Vegyivédelmi eszközök nyilvántartása (Inventory of CBRN defence equipment)

12.3. Vegyivédelmi eszközök nomenklatúrája (Nomenclature of CBRN defence equipment)

12.4. ZH (Written test)

12.5. Vegyivédelmi eszközök tárolásának feltételei és feladatai (Conditions and tasks for storing CBRN defence equipment)

12.6. Vegyivédelmi eszközök technikai kiszolgálásának feladatai (Tasks of maintaining of CBRN defence equipment)

12.7. ZH (Written test)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban kettő alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral és egy, a 12.6. tárgykörhöz kapcsolódó gyakorlati feladat kidolgozásával történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottakszerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

Az évközi értékelés értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegyértékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kiss Sándor: Vegyivédelmi anyagi-technikai biztosítás Jegyzet, BJKMF , 1997.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kiss Sándor, Zelenák János: Tankönyv a vegyivédelmi hallgatók szaktechnika oktatásához III, BJKMF, 1995..

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA707
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence specialist technical means II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Földi László ezds. egyetemi tanár, PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 5 SZ + 23 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 4 (2+2)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** a gyakorlati órák szimulációs illetve valós vegyivédelmi technikai eszközökön végrehajtott komplex feladatokból állnak.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A rendszeresített vegyivédelmi eszközök, azok rendeltetése, felépítése, főbb adatai, rendeltetési helyei, működési elvük. Az egyéni ABV védelem eszközrendszere, a légzésvédelem és bőrvédelem eszközei, használatuk szabályai. A kollektív ABV védelem, megvalósításának lehetőségei, eszközrendszer.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): CBRN defense equipment, their function, composition, main features, areas of operations and operational principles. Tools of individual CBRN protection, equipment for breathing and skin protection, their rules of operation. Collective CBRN protection, its possible means and tools.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakterületeknek megfelelő vegyivédelmi szaktechnikai eszközök, berendezések üzemeltetésének, alkalmazásának és kiszolgáltatásának általános és speciális szabályait.
  - Magas szinten ismeri a különböző vegyivédelmi technikai eszközök, egyéni védőeszközök, felszerelések és anyagok szállításával, tárolásával kapcsolatos rendszabályokat.

Képességei:

  - Képes a vegyi-, sugár- és biológiai felderítés, valamint a mentesítés és a fertőtlenítés eszközeinek hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelő biztonságos üzemeltetésére, különböző környezeti és bonyolult viszonyok között, azok összehangolt, hatékony alkalmazásának megszervezésére és irányítására.

- Képes a személyi védelem ABV védelmi összetevőivel történő ellátására és a technikai kiszolgálás megszervezésére.

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.
- Törekszik a szakmai területen elért új tudományos eredmények, a vegyivédelmi szaktechnikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- According to specialization familiar with basic and special regulation of operating, applying and maintaining NBC/CBRN technical equipment.
- Possess strong knowledge of the regulations for the transportation and storage of different NBC/CBRN technical and protection equipment and materials.

Capabilities:

- Capable to operate devices and equipment of NBC/CBRN reconnaissance and decontamination corresponding domestic and international security regulations in various environmental and difficult conditions, to implement and manage them effectively.
- Capable to support personal protection with NBC/CBRN equipment and to organize technical maintenance.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defence.
- Seeks to know new scientific results in the professional area and in the NBC/CBRN technical development.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: HKMTTA701 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1., HKMTTA701 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2. ,

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A MH-ben rendszeresített vegyivédelmi eszközök (*CBRN equipment in the HDF*).

A vegyivédelmi technikai eszközök rendszerelmélete. A rendszeresített vegyivédelmi eszközök rendeltetése, rendeltetési helyeik. A vegyivédelmi technikai eszközök működési elve, tápellátása .

12.2. Egyéni vegyivédelmi eszközök (*Individual CBRN defense equipment*).

Egyéni ABV-védelmi készlet rendeltetése fajtái, alkalmazásuk lehetőségei és korlátai, védelmi szintjei. Légzésvédelem eszközeinek rendszere, fajtái, a levegőellátás módjai, gázálc védőképességének ellenőrzése. Bőrvédő eszközök fajtái, velük szemben támasztott követelmények.

12.3. Kollektív védőeszközök (*Collective CBRN defense equipment*).

Kollektív légzésvédő védőeszközök rendszere, típusai, kialakítása. Óvóhelyek műszaki követelményei, kategóriái, légellátása. Az óvóhelyek használatának rendszabályai, az óvóhely ügyeletes és helyettes ABV-védelmi kötelmei. A harc- és zártfelépítményű járművek (küzdőterek) szűrt levegős levegőellátása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi

félév/7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel. 1 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) az oktató előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

Az évközi értékelés értékét a félév során tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Az évközi értékelés legalább elégséges szinten történt teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kiss Sándor, Zelenák János: Tankönyv a vegyivédelmi hallgatók szaktechnika oktatásához, III, BJKMF, 1995.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kiss Sándor: Főiskolai jegyzet a vegyivédelmi hallgatók vegyivédelmi műszerismeret oktatásához, BJKMF, 1996.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Földi László ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA710
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi szakharcászat I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence tactics I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes, egyetemi docens, (PhD)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:** 42
    - 8.1.1. nappali munkarend: (14 EA + 4 SZ + 24 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 5 (2+3)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** a gyakorlati órák terepen, csapatbázison és ABV harcászati szakkabinetben végrehajtott harcászati, kezelőszolgálati és szimulációs felkészítésből állnak.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A vegyivédelmi szakcsapatok helye és szerepe a Magyar Honvédségben. A vegyi-, sugárfelderítő és a vegyi-, sugármentesítő elemek rendeltetése, szervezete felszerelése, tevékenysége különböző műveletekben és nukleáris és ipari katasztrófák elhárítása során.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The role, and the mission of specialist CBRN defence units in the Hungarian Defence Army. The structure, the equipment and the of the CBRN reconnaissance and CBRN decontamination assets, the activity of the CBRN reconnaissance and CBRN decontamination elements within different operations and nuclear- and chemical disaster relief operations.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri a (harc)tevékenységek ABV támogatásához, ABV biztosításához kapcsolódó szakfeladatok ellátását lehetővé tevő gyakorlati tevékenységek megtervezésének, megszervezésének és irányításának módszereit.

Képességei:

- Képes a mérgező harcanyagok és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésére, laboratóriumi elemzések előkészítésére és az analízis végrehajtására.
- Képes az ABV- és gyújtófegyverek, valamint a harctéri tüzek elleni védelem technikai feladatainak megszervezésére és összehangolt végrehajtására.

Attitűdje:

- Együttműködésre képes az ABV védelem, illetve az ABV támogatás feladatainak megszervezése és végrehajtása során.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Familiar with methods of planning, organizing and managing practical activities related to perform professional tasks of CBRN support and protection.

Capabilities:

- Capable to sample chemical warfare agents and radiological materials on the battlefield, to prepare and conduct their laboratory analysis.
- Capable to organize and complete technical tasks related to protection against NBC/CBRN and incendiary weapons as well as battlefield fires.

Attitude:

- Capable to co-operation during the organizing and completing tasks of NBC/CBRN protection and support.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: -**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. A vegyvédelmi alegységek feladatai katonai műveletekben. (Tasks of CBRN units on operation).

12.2. Az ABV felderítő alegységek (raj) tevékenysége és vezetése (Operation and management of CBRN reconnaissance subunits (level squad)).

12.3. Az ABV mentesítő alegységek (raj) tevékenysége és vezetése (Operation and management of CBRN decontamination subunits (level squad)).

12.4. ZH (Written test)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral és egy, a 12.2, 12.3 tárgykörökhöz kapcsolódó gyakorlati feladat önálló kidolgozásával történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az

elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzése és a gyakorlati jegy legalább elégséges szinten történt teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Grósz Zoltán: ABV védelem alapjai - Jegyzet - 2003., ZMNE
2. Berek Tamás: ABV (CBRN) védelmi alapismeretek in: Honvédelmi Ismeretek ZMNE, 2011.
3. VV/115 Szakutasítás a vegyi csapatok tevékenységére HM 1980.
4. VV/122 Mentésítési szakutasítás HM 1987.
5. Nyt. 26/96 Általános harcászati ismeretek BJKMFK jegyzet 1996.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Nyt 1024/15 Segédlet a mentesítő alegységek harci alkalmazásához BJKMFK jegyzet 1989.
2. Berek Tamás: Vegyivédelmi biztosítás in: Általános Katonai Ismeretek multimédiás tananyag az előmeneteli tanfolyamok részére, fejezet, 2005.
3. Szabó Sándor - Berek Tamás: Az ABV mentesítő állomás Force Protection koncepciója 2012. Hadmérnök VI. Évfolyam 1. – 2012. július ISSN1788-1919, 48-58. p.
4. Berek Tamás: Zászlóalj Harccsoport ABV Támogató modulszakasz, mint művelettámogató vegyivédelmi képesség 2013. Bolyai Szemle XXII. évf. 2. szám, ISSN: 1416-1443 pp. 27-47.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA708
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek III.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence specialist technical means III.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Csurgai József alezredes (PhD), egyetemi docens (hadtudományok)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 4 (2+2)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** a gyakorlati órák laboratóriumban és terepen végrehajtott műszerismereti és mérési feladatokból állnak.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ABV felderítés eszközzrendszere. Az alfa, béta és gamma sugárzás detektálás elvei. Sugármérő detektorok. Vegyifelderítő detektorok. Pontdetektorok. Hordozható kézi kimutató eszközök. Járműre telepíthető felderítő eszközök. Stacioner analitikai eszközök. Telepíthető kimutató eszközök. A biológiai felderítés eszközei. A biológiai kimutatás és azonosítás eszközei.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Tools of CBRN reconnaissance. Detection technologies of alpha, beta and gamma radiation. Handheld radiological detectors. Chemical detectors. Point detection technologies. Handheld-portable detection equipment. Vehicle-mounted detection equipment. Fixed-site analytical laboratory equipment. Standoff detection equipment. Technologies and equipment of biological detection and identification.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakterületeknek megfelelő vegyivédelmi szaktechnikai eszközök, berendezések üzemeltetésének, alkalmazásának és kiszolgáltatásának általános és speciális szabályait.

Képességei:

  - Képes a vegyi-, sugár és biológiai felderítés, valamint a mentesítés és a fertőtlenítés eszközeinek hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelő biztonságos üzemeltetésére, különböző környezeti és bonyolult viszonyok között, azok összehangolt, hatékony alkalmazásának megszervezésére és irányítására.

Attitűdje:

- Törekszik a szakmai területen elért új tudományos eredmények, a vegyivédelmi szaktechnikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelősségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- According to specialization familiar with basic and special regulation of operating, applying and maintaining NBC/CBRN technical equipment.

Capabilities:

- Capable to operate devices and equipment of NBC/CBRN reconnaissance and decontamination corresponding domestic and international security regulations in various environmental and difficult conditions, to implement and manage them effectively.

Attitude:

- Seeks to know new scientific results in the professional area and in the NBC/CBRN technical development.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: HKMTTA701 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1., HKMTTA702 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2., HKMTTA703 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3., HKMTTA704 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A sugárfelderítés sajátosságai (specialties of the radiological reconnaissance).

A vegyi-, sugárfelderítés és nem szakbiológiai felderítés eszközrendszere. A radioaktív sugárzás mérések elvi alapjai, radioaktív sugárzás mérésének leggyakoribb módszerei. A radioaktív sugármérések a katonai gyakorlatban.

12.2. A vegyifelderítés sajátosságai (specialties of the chemical reconnaissance).

A vegyifelderítés elvi alapjai A mérgező harcanyagok észlelésének módszerei. Mérgező harcanyagok kémiai és biokémiai elvű kimutatásának módszerei. Mérgező harcanyagok fizikai elvű kimutatásának módszerei.

12.3. ABV felderítés eszközei (devices of the CBRN reconnaissance).

A sugárfelderítő, sugárzást jelző, sugáradag-mérő, sugárszennyezettség és sugárszintmérő eszközök. A mérgező harcanyagok és a veszélyes vegyi anyagok felderítésére, ellenőrzésére, jelzésére alkalmas műszerek. A biológiai felderítés eszközei. A mintavételezés feladatai és eszközei. A meteorológiai paraméterek megállapítására alkalmas eszközök, berendezések, azok kezelése, technikai kiszolgálásuk feladatai.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév

teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Két gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel. 1 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kiss Sándor: Főiskolai jegyzet a vegyivédelmi hallgatók vegyivédelmi műszerismeret oktatásához, BJKMF, 1996.
2. Kiss Sándor, Zelenák János: Tankönyv a vegyivédelmi hallgatók szaktechnika oktatásához, III, BJKMF, 1995.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Berek Tamás: LCD-3 széria, mint lehetséges hatékony eszköz az alegységek ABV védelmi felszerelés rendszerében, Műszaki Katonai Közlöny XXVI. évfolyam, 2016. 1. szám 68-79 p. ISSN 2063-4986
2. Berek Tamás: Hordozható vegyi detektorok új generációja az ABV felderítő szakalegységek képességnövelésének érdekében, Műszaki Katonai Közlöny XXVII. évfolyam, 2017.1. szám 137-155 p. ISSN 2063-4986

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Csurgai József alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA709
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek IV.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence specialist technical means IV.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Földi László ezds. egyetemi tanár, PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 4 SZ + 24 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 4 (2+2)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** a gyakorlati órák szimulációs illetve valós vegyivédelmi technikai eszközökön végrehajtott komplex feladatokból állnak.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ABV mentesítés eszközszerrendszere, a rendszeresített és szükség-mentesítő anyagok és oldatok. A mentesítés technikája és technológiája. A folyadékos (nagy nyomású) mentesítés eszközszerrendszere, a vegyi-, sugármentesítő alegységek mentesítő eszközeinek rendeltetése, részei, működése, használatuk szabályai. A mentesítési eljárásokba bevonható egyéb technikai eszközök.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Tools of CBRN decontamination, ordinary and casual decontamination agents and solutions. Techniques and technologies of CBRN decontamination. Tools of high pressure liquid decontamination, functions of decontamination equipment of CBRN subunits, their parts, operation and rules. Other technical devices suitable for decontamination procedures.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakterületeknek megfelelő vegyivédelmi szaktechnikai eszközök, berendezések üzemeltetésének, alkalmazásának és kiszolgáltatásának általános és speciális szabályait.
  - Magas szinten ismeri a különböző vegyivédelmi technikai eszközök, egyéni védőeszközök, felszerelések és anyagok szállításával, tárolásával kapcsolatos rendszabályokat.

Képességei:

  - Képes a vegyi-, sugár- és biológiai felderítés, valamint a mentesítés és a fertőtlenítés eszközeinek hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelő biztonságos üzemeltetésére, különböző környezeti és bonyolult viszonyok között, azok összehangolt, hatékony alkalmazásának megszervezésére és irányítására.

- Képes a személyi védelem ABV védelmi összetevőivel történő ellátására és a technikai kiszolgálás megszervezésére.

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.
- Törekszik a szakmai területen elért új tudományos eredmények, a vegyivédelmi szaktechnikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.

Autonómiaja és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- According to specialization familiar with basic and special regulation of operating, applying and maintaining NBC/CBRN technical equipment.
- Possess strong knowledge of the regulations for the transportation and storage of different NBC/CBRN technical and protection equipment and materials.

Capabilities:

- Capable to operate devices and equipment of NBC/CBRN reconnaissance and decontamination corresponding domestic and international security regulations in various environmental and difficult conditions, to implement and manage them effectively.
- Capable to support personal protection with NBC/CBRN equipment and to organize technical maintenance.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defence.
- Seeks to know new scientific results in the professional area and in the NBC/CBRN technical development.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

- 11. Előtanulmányi követelmények:** : HKMTTA701 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1., HKMTTA701 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2. , HKMTTA701 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3. , HKMTTA701Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4.
- 12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**
- 12.1.** Az ABV mentesítés fogalma és általános elve, a sugármentesítés alapelvei, technológiája (*Definition and basic principles of CBRN decontamination, technology and principles of radiation decontamination*).
- A vegyimentesítés módszerei, a mérgező harcanyagok ártalmatlanításának eljárásai. A biológiai mentesítés (fertőtlenítés) alapelvei, módszerei.
- 12.2.** Az ABV mentesítés eszközzrendszere (*Tools of CBRN decontamination*).
- Az ABV mentesítés eszközzrendszere, a rendszeresített mentesítő anyagok. Az alegységnél rendszeresített mentesítő anyagok, eszközök és alkalmazásuk rendje. Mentésítő szakalegységek technikai eszközei.
- 12.3.** ABV mentesítési eljárások (*Procedures of CBRN decontamination*).
- A harc-, és gépjármű mentesítés eljárása és technológiái. A fegyverzet mentesítés technikái. A

ruházat és felszerelés mentesítés technikái és technológiái. A személyi mentesítés technikái és technológiái. A terepmentesítés technikái és technológiái.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Két gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel. 1 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) az oktató előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy legalább elégséges szinten történt teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kiss Sándor: Főiskolai jegyzet a vegyivédelmi hallgatók vegyivédelmi műszerismeret oktatásához, BJKMF, 1996.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kiss Sándor, Zelenák János: Tankönyv a vegyivédelmi hallgatók szaktechnika oktatásához, III, BJKMF, 1995.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Földi László ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA711
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi szakharcászat II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence tactics II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes, egyetemi docens, (PhD)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:** 56
    - 8.1.1. nappali munkarend: (28 EA + 4 SZ + 24 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 4 (2+2)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** a gyakorlati órák terepen, csapatbázison és ABV harcászati szakkabinetben végrehajtott harcászati, kezelőszolgálati és szimulációs felkészítésből állnak.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A vegyivédelmi szakcsapatok helye és szerepe a Magyar Honvédségben. A vegyi-, sugárfelderítő és a vegyi-, sugármentesítő elemek rendeltetése, szervezete felszerelése, tevékenysége különböző műveletekben és nukleáris és ipari katasztrófák elhárítása során.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The role, and the mission of specialist CBRN defence units in the Hungarian Defence Army. The structure, the equipment and the of the CBRN reconnaissance and CBRN decontamination assets, the activity of the CBRN reconnaissance and CBRN decontamination elements within different operations and nuclear- and chemical disaster relief operations.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri a (harc)tevékenységek ABV támogatásához, ABV biztosításához kapcsolódó szakfeladatok ellátását lehetővé tevő gyakorlati tevékenységek megtervezésének, megszervezésének és irányításának módszereit.

Képességei:

- Képes a mérgező harcanyagok és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésére, laboratóriumi elemzések előkészítésére és az analízis végrehajtására.
- Képes az ABV- és gyújtófegyverek, valamint a harctéri tüzek elleni védelem technikai feladatainak megszervezésére és összehangolt végrehajtására.

Attitűdje:

- Együttműködésre képes az ABV védelem, illetve az ABV támogatás feladatainak megszervezése és végrehajtása során.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Familiar with methods of planning, organizing and managing practical activities related to perform professional tasks of CBRN support and protection.

Capabilities:

- Capable to sample chemical warfare agents and radiological materials on the battlefield, to prepare and conduct their laboratory analysis.
- Capable to organize and complete technical tasks related to protection against NBC/CBRN and incendiary weapons as well as battlefield fires.

Attitude:

- Capable to co-operation during the organizing and completing tasks of NBC/CBRN protection and support.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: HKMTTA711 Vegyivédelmi szakharcászat I.**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. A vegyivédelmi alegységek feladatai speciális műveletekben. (Tasks of CBRN units on special operation).

12.2. Az ABV felderítő alegységek (szakasz, század) tevékenysége és vezetése (Operation and management of CBRN reconnaissance subunits (level platoon, company)).

12.3. ZH (Written test)

12.4. Az ABV mentesítő alegységek (szakasz) tevékenysége és vezetése (Operation and management of CBRN reconnaissance subunits (level platoon, company)).

12.5. Az ABV támogató alegységek (szakasz, század) tevékenysége és vezetése (Operation and management of CBRN subunits (level platoon, company)).

12.6. ZH (Written test)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Egy, a 12.4, 12.5 tárgykörökhöz kapcsolódó gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges

értékeléssel Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban 2 alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottakszerint, valamint a félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

Az osztályzat és a kredit vizsga (kollokvium) formájában szerezhető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján. A vizsga szóbeli.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Szóbeli vizsga ötfokozatú értékeléssel. A Tanszék az írásbeli vagy szóbeli vizsgához tételsort bocsát ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak, az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Grósz Zoltán: ABV védelem alapjai - Jegyzet - 2003., ZMNE
2. Berek Tamás: ABV (CBRN) védelmi alapismeretek in: Honvédelmi Ismeretek ZMNE, 2011.
3. VV/115 Szakutasítás a vegyi csapatok tevékenységére HM 1980.
4. VV/122 Mentésítési szakutasítás HM 1987.
5. Nyt. 26/96 Általános harcászati ismeretek BJKMFK jegyzet 1996.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Nyt 1024/15 Segédlet a mentesítő alegységek harci alkalmazásához BJKMFK jegyzet 1989.
2. Berek Tamás: Vegyivédelmi biztosítás in: Általános Katonai Ismeretek multimédiás tananyag az előmeneteli tanfolyamok részére, fejezet, 2005.
3. Szabó Sándor - Berek Tamás: Az ABV mentesítő állomás Force Protection koncepciója 2012. Hadmérnök VI. Évfolyam 1. – 2012. július ISSN1788-1919, 48-58. p.
4. Berek Tamás: Zászlóalj Harccsoport ABV Támogató modulszakasz, mint művelettámogató vegyivédelmi képesség 2013. Bolyai Szemle XXII. évf. 2. szám, ISSN: 1416-1443 pp. 27-47.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA712
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Kiemelt katasztrófavédelmi szakterületi feladatok
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Key tasks for disaster management faculty
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Csurgai József alez., PhD (katonai műszaki tudományok)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** a gyakorlati órák a honvédség katasztrófavédelmi feladatokba történő bevonásával járó események és hazai gyakorlatok tapasztalatainak feldolgozásából állnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Országos katasztrófavédelmi rendszer, HKR vegyi és nukleárisbaleset-elhárítási rendszere, szakfeladatok, veszélyhelyzeti tevékenység tervezése, szervezése.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): National disaster management system, chemical and nuclear emergency response system of HDF, structure, tasks and mission, planning, organization of disaster relief activity.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri a környezetvédelmi, katasztrófa-elhárítási, és kárfelszámolási tevékenység tervezéséhez, szervezéséhez és a végrehajtás irányításához kapcsolódó feladatokat.

Képességei:

- Képes a Magyar Honvédség katasztrófa-elhárítási rendszerén belül nukleáris baleset, ipari katasztrófa következményeinek felszámolásával összefüggő szakfeladatok tervezésére, szervezésére és irányítására.

Attitűdje:

- Törekszik a szakmai területen elért új tudományos eredmények, a vegyivédelmi szaktechnikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelősségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with tasks related to plan, organize and manage activities of environmental protection, disaster relief and remediation.

Capabilities:

- Capable to planning, organizing and managing special tasks in connection with liquidating consequences of nuclear or industrial disaster within the disaster management system of Hungarian Defense Forces.

Attitude:

- Seeks to know new scientific results in the professional area and in the NBC/CBRN technical development.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A katasztrófavédelem alapjai a MH-ban. (*Fundamentals of disaster relief operations*)

A katasztrófa fogalma, jellege, fajtái. A katasztrófa-elhárítás jogi szabályozása, szervezetei, erői eszközei. A Magyar Honvédség katasztrófa-elhárítási rendszere. A nukleáris baleset elhárítás országos rendszere

12.2. Nukleáris létesítmények. (*Nuclear facilities*)

Az atomerőművek felépítése, biztonsági rendszerei. A működés főbb paraméterei, üzemzavarok minősítése. A Paksi Atomerőmű balesetelhárítási rendszere.

12.3. Katasztrófaesemények felszámolásának szakfeladatai. (*Tasks of disaster relief operations*)

A vegyipari balesetek, lehetséges következményei és azok felszámolásának feladatai. Nukleáris balesetek és következményeik. Nukleáris baleset, ipari katasztrófa következményeinek felszámolásával összefüggő szakfeladatok tervezésének feladatai.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Egy írásbeli házi dolgozat elkészítése, legalább elégséges értékeléssel (a leadás végső határideje a szorgalmi időszak utolsó hete)

Zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 66%-án való részvétel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottakszerint, valamint a félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Nagy Károly - Halász László: Katasztrófavédelem ZMNE Elektronikus egyetemi jegyzet, 2001.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Halász László, Pellérdi Rezső, Földi László: Katasztrófavédelem I, ZMNE Elektronikus egyetemi jegyzet, 2009.

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Csurgai József alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA713
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** ABV védelmi támogatás rendszere
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence support system
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes, egyetemi docens, (PhD)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:** 70
    - 8.1.1. nappali munkarend: (42 EA + 4 SZ + 24 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 5 (3+2)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** a gyakorlati órák terepen, csapatbázison és ABV harcászati szakkabinetben végrehajtott harcászati feladatok kidolgozásából állnak.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ABV védelem alapelvei és feladatrendszere. Összefegyvernemi harcászati magasabb-egység ABV védelmi feladatai, képessége. Az összefegyvernemi harcászati magasabb-egység tevékenysége vegyvédelmi támogatásának feladatai. A hadszíntér ABV felderítő előkészítésének folyamata, sebezhetőségi analízis és ABV kockázatkezelés. Katonai műveletek ABV védelme. Az ABV védelem tervezésének irányelvei.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The principles and tasks of CBRN Defence. The specialist CBRN defence capabilities of a Combined Task Force. The tasks of CBRN support of combat troops. The mission of specialist CBRN defence units. CBRN Intelligence Preparation of the Operational Environment (IPOE) process. Vulnerability, risk assessment and risk management. CBRN Defence on Operations. Operational CBRN defence planning and implementation of CBRN defence.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a (harc)tevékenységek ABV támogatásához, ABV biztosításához kapcsolódó szakfeladatok ellátását lehetővé tevő gyakorlati tevékenységek megtervezésének, megszervezésének és irányításának módszereit.
  - Szerepkörének megfelelő szinten ismeri az előjárói döntés-támogatást segítő, az ABV helyzet szakszerű értékelését szabályozó okmányrendszert, a következmények csökkentésére és

felszámolására, alkalmazott alegységek koordinálásának feladatait.

Képességei:

- Képes az ABV helyzet szakszerű értékelése alapján javaslatok tételére, a következmények csökkentésére és felszámolására, az ABV védelmi feladatok koordinálására és az alegységek hatékony alkalmazására..

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with methods of planning, organizing and managing practical activities related to perform professional tasks of CBRN support and defence.
- According to own disposition familiar with methodology regulating NBC/CBRN situation evaluation system furthermore familiar with tasks of special subunits carrying out reducing and liquidating consequences of NBC/CBRN events.

Capabilities:

- Capable to make proposals related to reducing and liquidating consequences, to coordinating NBC/CBRN tasks and implementing subunits based on a professional evaluation of the NBC/CBRN situation.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defence.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: HKMTTA711 Vegyivédelmi szakharcászat I.,
HKMTTA711 Vegyivédelmi szakharcászat II

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. ABV fenyegetettség értékelése. (*CBRN threat assessment*).

Az ABV fegyverek jellemzői és hatásai - stratégiai összefüggések. Az ABV védelem és a csapatok védelme. Az ABV fenyegetettség és a környezet hatása a katonai műveletekre. Magyar Köztársaság biztonsága és fenyegetettsége. Az ABV védelmi támogatás a hadműveleti és harcbiztosítás rendszerében. Az ABV fenyegetettség értékelése és érvényessége. ABV esemény előtti rendszabályok rendszere. Esemény alatti rendszabályok. ABV incidens utáni rendszabályok.

12.2. Az ABV védelmi támogatás elvei, feladatai, követelményei (*Principles, tasks and requirements of CBRN defence support*).

Az ABV támogatás a hadműveleti és harcbiztosítás rendszerében. Az ABV védelem elvei és feladatrendszere, ABV felderítés, ABV riasztás és értesítés, ABV helyzetértékelés. A veszélyhelyzet kezelése, az ABV védelmi rendszabályok. Veszély elleni védelem, egyéni és kollektív védelem, felszerelés- és anyagvédelem, ABV mentesítés. Az ABV egészségügyi ellenintézkedések és az egészségügyi támogatás A vegyivédelmi eszközök és teljesítőképességük, a vezetési és információs rendszer alapelvei ABV környezetben, ABV műveletek logisztikai támogatás alapelvei. Az ABV védelmi kiképzés. Az ABV jártasság és a katonai műveletek ABV támogatását meghatározó ABV védelem alapelvei kapcsolata és

követelményei.

12.3. ZH (Written test)

12.4. A műveleti terület ABV felderítő előkészítésének tényezői (*Factors for CBRN Intelligence Preparation of the Operational Environment*).

Az ABV fenyegetettség hatása a katonai műveletekre. Az ABV környezet hatása a katonai műveletekre. Az ABV védelemi tervezés kulcskérdései, a műveletek tervezésének ABV védelmi tényezői. A műveletek tervezésének ABV védelmi tényezői, irányelvei, a hadműveleti terület felderítő előkészítése.

12.5. A műveletek tervezésének ABV védelmi tényezői (*CBRN defence factors in the planning of operations*).

A műveletek tervezésének ABV védelmi tényezői, irányelvei, a hadműveleti terület felderítő előkészítése. Katonai műveletek ABV védelmi támogatása, speciális ABV védelmi képességek. Az összefegyvernemi és fegyvernemi csapatok és a vegyivédelmi szakalegységek közötti együttműködési feladatok. Különböző rendeltetésű vegyivédelmi alegységek a harcbiztosítás megvalósulása terén, illetve az ABV védelmi támogatás feladatrendszerébe történő alkalmazásának elvei és gyakorlata. Az ABV védelem feladatai alacsony sugárszintű helyzetekben háborús és nem háborús műveletekben.

12.6. ZH (Written test)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban 2 alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral és egy, a 12.2, 12.4. 12.5 tárgykörökhöz kapcsolódó gyakorlati feladat önálló kidolgozásával történik. Az írásbeli ismeretszint felmérése pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Grósz Zoltán: ABV védelem alapjai - Jegyzet - 2003., ZMNE
2. Berek Tamás: ABV (CBRN) védelmi alapismeretek in: Honvédelmi Ismeretek ZMNE, 2011.
3. VV/115 Szakutasítás a vegyi csapatok tevékenységére HM 1980.
4. VV/122 Mentésítési szakutasítás HM 1987.
5. Nyt. 26/96 Általános harcászati ismeretek BJKMFK jegyzet 1996.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Nyt 1024/15 Segédlet a mentésítő alegységek harci alkalmazásához BJKMFK jegyzet 1989.
2. Berek Tamás: Vegyivédelmi biztosítás in: Általános Katonai Ismeretek multimédiás tananyag az előmeneteli tanfolyamok részére, fejezet, 2005.
3. Szabó Sándor - Berek Tamás: Az ABV mentésítő állomás Force Protection koncepciója 2012. Hadmérnök VI. Évfolyam 1. – 2012. július ISSN1788-1919, 48-58. p.
4. Berek Tamás: Zászlóalj Harccsoport ABV Támogató modulszakasz, mint művelettámogató vegyivédelmi képesség 2013. Bolyai Szemle XXII. évf. 2. szám, ISSN: 1416-1443 pp. 27-47.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA714
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Gyújtófegyverek elleni védelem és ködösítő eszközök
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Protection against flame-weapons and the means of smoke operation CBRN defence meteorology
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes, egyetemi docens, (PhD)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1.** nappali munkarend: (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2.** levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: –
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A ködképzés fizikai és kémiai feltételei, a ködképző vegyületek azok műszaki-, gyakorlati jellemzői. Az időjárás és a terep hatása a ködösítésre. A ködösítés eszközrendszere és az alkalmazás harcászati elvei. Rendszeresített és szükség ködösítő anyagok. A gyújtóanyagok és fizikai, kémiai tulajdonságai, célba juttató eszközei.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The physical and chemical conditions of using generated smoke, the special features of smoke agents, weather and terrain impact on smoke employment. Tools of smoke operations, tactical considerations. Ordinary and casual smoke agents and solutions. Flame fuels and their physical and chemical features, means of delivery.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

- Ismeri a gyújtófegyverek, valamint a harctéri tüzek elleni védelem feladatait.
- Szerepkörének megfelelő szinten ismeri az elöljárói döntés-támogatást segítő, az ABV helyzet szakszerű értékelését szabályozó okmányrendszert, a következmények csökkentésére és felszámolására, alkalmazott alegységek koordinálásának feladatait.

Képességei:

- Képes az ABV- és gyújtófegyverek, valamint a harctéri tüzek elleni védelem technikai feladatainak megszervezésére és összehangolt végrehajtására.

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with tasks related to protection against incendiary weapons and battlefield fires.
- According to own disposition familiar with methodology regulating NBC/CBRN situation evaluation system furthermore familiar with tasks of special subunits carrying out reducing and liquidating consequences of NBC/CBRN events.

Capabilities:

- Capable to organize and complete technical tasks related to protection against NBC/CBRN and incendiary weapons as well as battlefield fires.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defence.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A gyújtóanyagok és fizikai, kémiai tulajdonságai, célba juttató eszközei (*Flame fuels and their physical and chemical features, means of delivery*)

12.2. A ködösítés alapjai (*Description of Smoke and Obscurants*)

12.3. Diszperz rendszerek, kolloid diszperz rendszerek tulajdonságai, diszpergált részek halmazállapota (*Disperse systems, properties of colloidal disperse systems, state of dispersed parts*)

12.4. Ködanyagok műszaki és gyakorlati tulajdonságai. (*Technical and practical properties of obscurants*)

12.5. Ködök előállításának módszerei, ködképző anyagok és keverékek, jellemző ködreakciók (*Methods for producing obscurants, agents and mixtures, typical chemical reactions*).

12.6. A ködfejlés technikai eszközei, a ködösítés, tervezése, végrehajtása (*Means of delivery, Operational concept for smoke and obscurants*)

12.7. ZH. (*Written test.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral és egy, a 12.4, 12.5. 12.6 tárgykörökhöz kapcsolódó

gyakorlati feladat önálló kidolgozásával történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottakszerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

Az évközi értékelés értékét a félév során tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Az évközi értékelés legalább elégséges szinten történt teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Balogh János: Az álcázó ködösítés alapjai, tankönyv BJKMF Jegyzet 1987.
2. Simon Ákos: Mérgező-, gyújtó- és ködösítő anyagok, Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola, Nyt.sz: 59/1990. tankönyv
3. Halász László: ABV védelmi meteorológia Jegyzet ZMNE 2004.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Berek Tamás - Grósz Zoltán: Új típusú „tűzakadály”- pálya 2007. Új Honvédségi Szemle LVI. évfolyam . szám, ISSN 1216-743

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTA715
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyi- sugárfelderítési szimulációs gyakorlatok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN reconnaissance simulation exercises
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Csurgai József alez., PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a gyakorlati órák számítógépes szimulációs és terepen gyalog végrehajtott műveleti és mérési feladatokból állnak.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a járműfedélzeti ABV felderítő rendszer rendeltetését, működését. Sajtátítsa el a trenázsor segítségével a rendszer kezelését, a mért ABV paraméterek alapján szabvány CBRN jelentések készítésének fogásait, legyen képes egyénileg, ill. csoportosan a szimulált gyakorlatok végrehajtására.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Let the students to be familiar with the on-board system for CBRN reconnaissance. Train them on processing the simulation software and on writing CBRN reports, operating alone and within crew during simulated exercises.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a (harc)tevékenységek ABV támogatásához, ABV biztosításához kapcsolódó szakfeladatok ellátását lehetővé tevő gyakorlati tevékenységek megtervezésének, megszervezésének és irányításának módszereit.

Képességei:

  - Képes a vegyi-, sugár és biológiai felderítés, valamint a mentesítés és a fertőtlenítés eszközeinek hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelő biztonságos üzemeltetésére, különböző környezeti és bonyolult viszonyok között, azok összehangolt, hatékony alkalmazásának megszervezésére és irányítására.

Attitűdje:

- Együttműködésre képes az ABV védelem, illetve az ABV támogatás feladatainak megszervezése és végrehajtása során.

Autonómiája és felelőssége:

- Vegyivédelmi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, vegyivédelmi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére alkalmas.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with methods of planning, organizing and managing practical activities related to perform professional tasks of NBC support and protection.

Capabilities:

- Capable to operate devices and equipment of NBC/CBRN reconnaissance and decontamination corresponding domestic and international security regulations in various environmental and difficult conditions, to implement and manage them effectively.

Attitude:

- Capable to co-operation during the organizing and completing tasks of NBC/CBRN protection and support.

Autonomy and responsibility:

- Capable to perform tasks of the NBC/CBRN platoon commander as well as to operate on the level of company commander and staff after short preparation.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A FABV trenazsőr jellemzői. (Features of FABV trainer)

A FABV járműfedélzeti ABV felderítő rendszer felépítése, részei. A FABV-M trenazsőr alkalmazhatósága, képességei, kezelőfelülete. Beállítások, kezelés.

12.2. Önálló feladat-végrehajtás. (Independent execution of tasks)

Egyéni feladatok önálló végrehajtása.

12.3. Kötelékfeladatok. (Bond fulfillment)

Kötelékgyakorlatok végrehajtása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel. 1 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Atom, biológiai, vegyi védelmi doktrína MH DOFT kód: 12018, MH ÖHP kiadványa, 2010.
2. VV/115 Szakutasítás a vegyi csapatok tevékenységére HM 1980.
3. VV/122 Mentесítő szakutasítás HM 1987.
4. FABV trenazsőr terepi irányító szoftver alkalmazói leírása Gamma Műszaki ZRT. 2000

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Nyt 1024/15 Segédlet a mentесítő alegységek harci alkalmazásához BJKMFK jegyzet 1989.
2. Nyt. 26/96 Általános harcászati ismeretek BJKMFK jegyzet 1996.

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Csurgai József alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA716
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** ABV helyzetértékelés - ABV RIÉR
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Assessment of the CBRN situation - CBRN Warning and Reporting System
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Csurgai József alez., PhD (katonai műszaki tudományok)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1.** nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2.** levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a gyakorlati órák az ABV helyzetértékelés típusfeladatainak feldolgozásából, ábrázolásából és megoldásából állnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a MH ABV RIÉR felépítését és az ABV helyzet értékelésének eljárásait.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Let the students to be familiar with the structure of the CBRN W & R and CIS and the procedures for the evaluation of CBRN situation.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Szerepkörének megfelelő szinten ismeri az előjárói döntés-támogatást segítő, az ABV helyzet szakszerű értékelését szabályozó okmányrendszert, a következmények csökkentésére és felszámolására, alkalmazott alegységek koordinálásának feladatait.

Képességei:

  - Képes az ABV helyzet szakszerű értékelése alapján javaslatok tételére, a következmények csökkentésére és felszámolására, az ABV védelmi feladatok koordinálására és az alegységek hatékony alkalmazására.

Attitűdje:

  - Lépeést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.

Autonómiája és felelőssége:

- Vegyivédelmi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, vegyivédelmi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére alkalmas.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- According to own disposition familiar with methodology regulating NBC/CBRN situation evaluation system furthermore familiar with tasks of special subunits carrying out reducing and liquidating consequences of NBC/CBRN events.

Capabilities:

- Capable to make proposals related to reducing and liquidating consequences, to coordinating NBC/CBRN tasks and implementing subunits based on a professional evaluation of the NBC/CBRN situation.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defence..

Autonomy and responsibility:

- Capable to perform tasks of the NBC/CBRN platoon commander as well as to operate on the level of company commander and staff after short preparation.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. ABV RIÉR alapeljárások, modellek. (*CBRN WRS methods*)

ABV események forrástagja. Csapásmodellek. Terjedési modellek. Szennyezések sajátosságai. Meteorológiai adatok, magassági széljelentés, földközeli meteorológia.

12.2. Egyszerűsített, manuális értékelés. (*Simplified assessment*)

A vegyi-, sugár-, és biológiai helyzetértékelés szabvány eljárásai.

12.3. Automata (számítógépes) értékelés. (*CBRN assessment*)

Alkalmazott szoftverek, NBC Analysis, HPAC.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Két gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel. 1 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel..

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi

feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Szakutasítás a sugárhelyzet értékelésére és a csapatok riasztására MH ÖHP 2011
2. Szakutasítás a vegyihelyzet értékelésére és a csapatok riasztására MH ÖHP 2011
3. Szakutasítás a biológiai helyzet értékelésére és a csapatok riasztására MH ÖHP 2011
4. Szakutasítás a különleges értékelési eljárásokra és a csapatok riasztására MH ÖHP 2011

17.2. Ajánlott irodalom: -

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Csurgai József alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA717
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatkiképzés módszertana
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Methodology of field training
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás, egyetemi docens, (PhD)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: –
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ABV védelmi kiképzés és a vegyivédelmi szakkiképzés célja, követelménye Az egyes harcos ABV jártasságának követelményei. ABV védelmi szakszemélyzet ABV jártasságának elemei. Parancsnokok és törzsek ABV jártassága. Az ABV védelmi kiképzés környezetvédelmi követelményei. Speciális szakerők ABV felkészítése. ABV tűzszerészcsoporthoz ABV részlegének alapjártassága minimumkövetelményei. ABV tűzszerészcsoporthoz tűzszerész részlegének alapjártassága minimumkövetelményei.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of CBRN defence training, and the CBRN specialists. CBRN defence training approach. Basic standards of proficiency-non-specialists. basic standards of proficiency-CBRN specialists, basic standards of proficiency-commanders and staff, environmental protection considerations for CBRN specialists and non-specialists. CBRN training for special conditions. Minimum Standards of Proficiency in EOD education and training for CBRN specialists. Minimum Standards of Proficiency in CBRN education and training for EOD specialists
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a (harc)tevékenységek ABV támogatásához, ABV biztosításához kapcsolódó szakfeladatok ellátását lehetővé tevő gyakorlati tevékenységek megtervezésének, megszervezésének és irányításának módszereit.
  - Ismeri a vegyivédelmi alegységek általános katonai és szakkiképzésének, továbbá napi tevékenysége tervezésének, szervezésének és vezetésének feladatait és alapelveit.

Képességei:

- Képes az ABV helyzet szakszerű értékelése alapján javaslatok tételére, a következmények csökkentésére és felszámolására, az ABV védelmi feladatok koordinálására és az alegységek hatékony alkalmazására..

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.

Autonómiaja és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with tasks and principles of basic military and technical training of NBC defense subunits and with tasks of planning, organizing and managing their daily routine.
- According to own disposition familiar with methodology regulating NBC/CBRN situation evaluation system furthermore familiar with tasks of special subunits carrying out reducing and liquidating consequences of NBC/CBRN events.

Capabilities:

- Capable to make proposals related to reducing and liquidating consequences, to coordinating NBC/CBRN tasks and implementing subunits based on a professional evaluation of the NBC/CBRN situation.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defence.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A katonai kiképzés általános módszereinek elvei és eszközrendszere. (Principles and tools of general methods of military training)

12.2. Az ABV védelmi kiképzés elvei (Systems approach to CBRN training description)

12.3. ABV –védelmi kiképzés sajátosságai (CBRN defence training standards).

12.4. A vegyvédelmi alegységek harc kiképzésének körülményei (CBRN defence training for special conditions).

12.5. ABV tűzserézőcsoport alapjártassága minimumkövetelményei (Minimum Standards of Proficiency in EOD education and training)

12.6. ZH. (Written test.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az elsajátított elméleti ismeretanyag

szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral és egy, a 12.4, 12.5 tárgykörökhöz kapcsolódó gyakorlati feladat önálló kidolgozásával történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

Az évközi jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. ABV védelmi alegységparancsnoki kézikönyv, MH SZFP 2004.
2. ABV védelmi jártasság NATO szabvány szerinti követelményei, 2004., MH Szárazföldi Parancsnokság
3. Atom, biológiai, vegyi védelmi doktrína, MH DOFT kód: 12018, MH ÖHP kiadványa, 2010.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. ATP-3.8.1 CBRN defence standards for education, training and evaluation 2003.
2. Berek Tamás: Dandár (zászlóalj harccsoport) ABV védelmi feladatai, Jegyzet, 2013., NKE
3. Berek Tamás: Key elements of standards of proficiency for CBRN defence in military officers' education, Hadmérnök VIII. Évfolyam 4. szám - 2013. december ISSN1788-1919 pp.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA718**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field exercise 1.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szak, vegyivédelmi specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes (PhD), egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 EA + 0 SZ + 90 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 6 (0+6)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során szerzett elméleti ismereteket, begyakoroltatni a szakmai végrehajtás fogásait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a (harc)tevékenységek ABV támogatásához, ABV biztosításához kapcsolódó szakfeladatok ellátását lehetővé tevő gyakorlati tevékenységek megtervezésének, megszervezésének és irányításának módszereit.
  - Ismeri a vegyivédelmi alegységek általános katonai és szakkiképzésének, továbbá napi tevékenysége tervezésének, szervezésének és vezetésének feladatait és alapelveit.
  - Mélyrehatóan ismeri a sugárzó, mérgező, fertőző és veszélyes ipari anyagok kezelésével kapcsolatos rendszabályokat.
  - Szerepkörének megfelelő szinten ismeri az előljárói döntés-támogatást segítő, az ABV helyzet szakszerű értékelését szabályozó okmányrendszert, a következmények csökkentésére és felszámolására, alkalmazott alegységek koordinálásának feladatait.
  - Ismeri a szakterületeknek megfelelő vegyivédelmi szaktechnikai eszközök, berendezések üzemeltetésének, alkalmazásának és kiszolgáltatásának általános és speciális szabályait.
  - Saját szintjének megfelelően ismeri az ABV szakfeladatok végrehajtásához szükséges informatikai és kommunikációs rendszereket.

- Ismeri a környezetvédelmi, katasztrófa-elhárítási, és kárfelszámolási tevékenység tervezéséhez, szervezéséhez és a végrehajtás irányításához kapcsolódó feladatokat.
- Magas szinten ismeri a különböző vegyivédelmi technikai eszközök, egyéni védőeszközök, felszerelések és anyagok szállításával, tárolásával kapcsolatos rendszabályokat.
- Ismeri a gyújtófegyverek, valamint a harctéri tüzek elleni védelem feladatait.
- Ismeri a mérgező harcanyagok alapvető laboratóriumi analitikai módszereit, a különböző eredetű radioaktív minták laboratóriumi elemzésének eljárásait és a vegyi, biológiai és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésének technikáit..

Képességei:

- Képes felmérni az ABV-fegyverek, illetve veszélyes ipari anyagok katonai műveletre gyakorolt hatásának kockázatát a harcterületen, illetve a tevékenységi körzetben.
- Képes az ABV helyzet szakszerű értékelése alapján javaslatok tételére, a következmények csökkentésére és felszámolására, az ABV védelmi feladatok koordinálására és az alegységek hatékony alkalmazására.
- Képes az ABV- és gyújtófegyverek, valamint a harctéri tüzek elleni védelem technikai feladatainak megszervezésére és összehangolt végrehajtására.
- Képes a mérgező harcanyagok és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésére, laboratóriumi elemzések előkészítésére és az analízis végrehajtására.
- Képes a vegyi-, sugár- és biológiai felderítés, valamint a mentesítés és a fertőtlenítés eszközeinek hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelő biztonságos üzemeltetésére, különböző környezeti és bonyolult viszonyok között, azok összehangolt, hatékony alkalmazásának megszervezésére és irányítására.
- Képes a személyi védelem ABV védelmi összetevőivel történő ellátására és a technikai kiszolgálás megszervezésére.
- Képes a Magyar Honvédség katasztrófa-elhárítási rendszerén belül nukleáris baleset, ipari katasztrófa következményeinek felszámolásával összefüggő szakfeladatok tervezésére, szervezésére és irányítására.

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.
- Törekszik a szakmai területen elért új tudományos eredmények, a vegyivédelmi szaktechnikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.
- Együttműködésre képes az ABV védelem, illetve az ABV támogatás feladatainak megszervezése és végrehajtása során.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.
- Önállóan ellenőrzi az alegység szervezeti és működési szabályzatában az ABV védelem előkészítését és annak beillesztését más (al)egységek terveibe.
- Irányítással tervezi és ellenőrzi a fegyvernemi és szakalegységek ABV védelmi felkészítését, kiképzését.
- Vegyivédelmi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, vegyivédelmi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére alkalmas.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with methods of planning, organizing and managing practical activities related to perform professional tasks of NBC support and protection.
- Familiar with tasks and principles of basic military and technical training of NBC defense subunits and with tasks of planning, organizing and managing their daily routine.
- Possess in-depth knowledge of measures related to handling and managing radioactive, toxic, infectious and hazardous industrial materials.

- According to own disposition familiar with methodology regulating NBC/CBRN situation evaluation system furthermore familiar with tasks of special subunits carrying out reducing and liquidating consequences of NBC/CBRN events.
- According to specialization familiar with basic and special regulation of operating, applying and maintaining NBC/CBRN technical equipment.
- According to own position level familiar with informatics and communication systems required for performing NBC/CBRN tasks.
- Familiar with tasks related to plan, organize and manage activities of environmental protection, disaster relief and remediation.
- Possess strong knowledge of the regulations for the transportation and storage of different NBC/CBRN technical and protection equipment and materials.
- Familiar with tasks related to protection against incendiary weapons and battlefield fires.
- Familiar with the basic laboratory analytical methods of chemical warfare agents and radiological samples of different origins, and the battlefield sampling procedures of chemical, biological and radiological materials.

Capabilities:

- Capable to evaluate hazard of NBC/CBRN weapons and toxic industrial materials on the battlefield and in the area of activity
- Capable to make proposals related to reducing and liquidating consequences, to coordinating NBC/CBRN tasks and implementing subunits based on a professional evaluation of the NBC/CBRN situation.
- Capable to organize and complete technical tasks related to protection against NBC/CBRN and incendiary weapons as well as battlefield fires.
- Capable to sample chemical warfare agents and radiological materials on the battlefield, to prepare and conduct their laboratory analysis.
- Capable to operate devices and equipment of NBC/CBRN reconnaissance and decontamination corresponding domestic and international security regulations in various environmental and difficult conditions, to implement and manage them effectively.
- Capable to support personal protection with NBC/CBRN equipment and to organize technical maintenance.
- Capable to planning, organizing and managing special tasks in connection with liquidating consequences of nuclear or industrial disaster within the disaster management system of Hungarian Defense Forces.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defence.
- Seeks to know new scientific results in the professional area and in the NBC/CBRN technical development.
- Capable to co-operation during the organizing and completing tasks of NBC/CBRN protection and support.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defence activities of the (sub)unit he is responsible for.
- Independently controls preparation of NBC/CBRN protection and embedding in the plans of other subunits in accordance with organizational and operational rules.
- Plans and supervises NBC/CBRN training and preparation of other subunits under control.
- Capable to perform tasks of the NBC/CBRN platoon commander as well as to operate on the level of company commander and staff after short preparation.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Analitikai mintavétel és mintaelőkészítés. (*Analytical sampling and sample preparation*)

A szerves analízis gyakorlati alapjai. Az analitikai mintavétel módszerei

12.2. Speciális ABV védelmi támogatás (*Special CBRN defence support*)

ABV támogató alegységek feladatai, eszközei.

12.3. Légierő vegyvédelmi alegységek (*Air Force CBRN defence subunits*)

Légibázisok vegyvédelmi alegységei feladatai, eszközei.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy tárgykörei egyhetes időszakokban külső helyszíneken kerülnek végrehajtásra. A terepfoglalkozások során a hallgatók az elméleti ismereteiket a gyakorlatban alkalmazzák, amelyre ötfokozatú értékelést kapnak (60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles).

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelésű gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

17.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA719**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatgyakoroltatás 2.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Field exercise 2.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 6 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szak, vegyivédelmi specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes (PhD), egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 90 (0 EA + 0 SZ + 90 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 6 (0+6)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során szerzett elméleti ismereteket, begyakoroltatni a szakmai végrehajtás fogásait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a (harc)tevékenységek ABV támogatásához, ABV biztosításához kapcsolódó szakfeladatok ellátását lehetővé tevő gyakorlati tevékenységek megtervezésének, megszervezésének és irányításának módszereit.
  - Ismeri a vegyivédelmi alegységek általános katonai és szakkiképzésének, továbbá napi tevékenysége tervezésének, szervezésének és vezetésének feladatait és alapelveit.
  - Mélyrehatóan ismeri a sugárzó, mérgező, fertőző és veszélyes ipari anyagok kezelésével kapcsolatos rendszabályokat.
  - Szerepkörének megfelelő szinten ismeri az előljárói döntés-támogatást segítő, az ABV helyzet szakszerű értékelését szabályozó okmányrendszert, a következmények csökkentésére és felszámolására, alkalmazott alegységek koordinálásának feladatait.
  - Ismeri a szakterületeknek megfelelő vegyivédelmi szaktechnikai eszközök, berendezések üzemeltetésének, alkalmazásának és kiszolgáltatásának általános és speciális szabályait.
  - Saját szintjének megfelelően ismeri az ABV szakfeladatok végrehajtásához szükséges informatikai és kommunikációs rendszereket.

- Ismeri a környezetvédelmi, katasztrófa-elhárítási, és kárfelszámolási tevékenység tervezéséhez, szervezéséhez és a végrehajtás irányításához kapcsolódó feladatokat.
- Magas szinten ismeri a különböző vegyivédelmi technikai eszközök, egyéni védőeszközök, felszerelések és anyagok szállításával, tárolásával kapcsolatos rendszabályokat.
- Ismeri a gyújtófegyverek, valamint a harctéri tüzek elleni védelem feladatait.
- Ismeri a mérgező harcanyagok alapvető laboratóriumi analitikai módszereit, a különböző eredetű radioaktív minták laboratóriumi elemzésének eljárásait és a vegyi, biológiai és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésének technikáit..

Képességei:

- Képes felmérni az ABV-fegyverek, illetve veszélyes ipari anyagok katonai műveletre gyakorolt hatásának kockázatát a harcterületen, illetve a tevékenységi körzetben.
- Képes az ABV helyzet szakszerű értékelése alapján javaslatok tételére, a következmények csökkentésére és felszámolására, az ABV védelmi feladatok koordinálására és az alegységek hatékony alkalmazására.
- Képes az ABV- és gyújtófegyverek, valamint a harctéri tüzek elleni védelem technikai feladatainak megszervezésére és összehangolt végrehajtására.
- Képes a mérgező harcanyagok és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésére, laboratóriumi elemzések előkészítésére és az analízis végrehajtására.
- Képes a vegyi-, sugár- és biológiai felderítés, valamint a mentesítés és a fertőtlenítés eszközeinek hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelő biztonságos üzemeltetésére, különböző környezeti és bonyolult viszonyok között, azok összehangolt, hatékony alkalmazásának megszervezésére és irányítására.
- Képes a személyi védelem ABV védelmi összetevőivel történő ellátására és a technikai kiszolgálás megszervezésére.
- Képes a Magyar Honvédség katasztrófa-elhárítási rendszerén belül nukleáris baleset, ipari katasztrófa következményeinek felszámolásával összefüggő szakfeladatok tervezésére, szervezésére és irányítására.

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.
- Törekszik a szakmai területen elért új tudományos eredmények, a vegyivédelmi szaktechnikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.
- Együttműködésre képes az ABV védelem, illetve az ABV támogatás feladatainak megszervezése és végrehajtása során.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.
- Önállóan ellenőrzi az alegység szervezeti és működési szabályzatában az ABV védelem előkészítését és annak beillesztését más (al)egységek terveibe.
- Irányítással tervezi és ellenőrzi a fegyvernemi és szakalegységek ABV védelmi felkészítését, kiképzését.
- Vegyivédelmi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, vegyivédelmi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére alkalmas.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with methods of planning, organizing and managing practical activities related to perform professional tasks of NBC support and protection.
- Familiar with tasks and principles of basic military and technical training of NBC defense subunits and with tasks of planning, organizing and managing their daily routine.
- Possess in-depth knowledge of measures related to handling and managing radioactive, toxic, infectious and hazardous industrial materials.

- According to own disposition familiar with methodology regulating NBC/CBRN situation evaluation system furthermore familiar with tasks of special subunits carrying out reducing and liquidating consequences of NBC/CBRN events.
- According to specialization familiar with basic and special regulation of operating, applying and maintaining NBC/CBRN technical equipment.
- According to own position level familiar with informatics and communication systems required for performing NBC/CBRN tasks.
- Familiar with tasks related to plan, organize and manage activities of environmental protection, disaster relief and remediation.
- Possess strong knowledge of the regulations for the transportation and storage of different NBC/CBRN technical and protection equipment and materials.
- Familiar with tasks related to protection against incendiary weapons and battlefield fires.
- Familiar with the basic laboratory analytical methods of chemical warfare agents and radiological samples of different origins, and the battlefield sampling procedures of chemical, biological and radiological materials.

Capabilities:

- Capable to evaluate hazard of NBC/CBRN weapons and toxic industrial materials on the battlefield and in the area of activity
- Capable to make proposals related to reducing and liquidating consequences, to coordinating NBC/CBRN tasks and implementing subunits based on a professional evaluation of the NBC/CBRN situation.
- Capable to organize and complete technical tasks related to protection against NBC/CBRN and incendiary weapons as well as battlefield fires.
- Capable to sample chemical warfare agents and radiological materials on the battlefield, to prepare and conduct their laboratory analysis.
- Capable to operate devices and equipment of NBC/CBRN reconnaissance and decontamination corresponding domestic and international security regulations in various environmental and difficult conditions, to implement and manage them effectively.
- Capable to support personal protection with NBC/CBRN equipment and to organize technical maintenance.
- Capable to planning, organizing and managing special tasks in connection with liquidating consequences of nuclear or industrial disaster within the disaster management system of Hungarian Defense Forces.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defence.
- Seeks to know new scientific results in the professional area and in the NBC/CBRN technical development.
- Capable to co-operation during the organizing and completing tasks of NBC/CBRN protection and support.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defence activities of the (sub)unit he is responsible for.
- Independently controls preparation of NBC/CBRN protection and embedding in the plans of other subunits in accordance with organizational and operational rules.
- Plans and supervises NBC/CBRN training and preparation of other subunits under control.
- Capable to perform tasks of the NBC/CBRN platoon commander as well as to operate on the level of company commander and staff after short preparation.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. ABV felderítő alegységek feladatai, felderítés, felmérés technikái (*Tasks of CBRN reconnaissance units, reconnaissance, survey technics*)

Körletfelderítés, útvonalfelderítés, ABV felmérési technikák

12.2. ABV mintavételi műveletek (*CBRN sampling operation*)

ABV mintavevő alegységek feladatai, eszközei.

12.3. ABV mentesítő alegységek (*CBRN decontamination units*)

ABV mentesítő alegységek által létesített körletek, mentesítő alegységek feladatai, eszközei.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy tárgykörei egyhetes időszakokban külső helyszíneken kerülnek végrehajtásra. A terepfoglalkozások során a hallgatók az elméleti ismereteiket a gyakorlatban alkalmazzák, amelyre ötfokozatú értékelést kapnak (60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles).

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik. A gyakorlati jegy az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges értékelésű gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

17.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

Szakdolgozat

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA12
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szakdolgozat készítés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Writing of Bachelor Theses
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 14 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes, egyetemi docens, (PhD)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:** 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: (0 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** –
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szakdolgozat elkészítése. Irodalomkutatás, rendszerezés, szerkezetkialakítás, megvalósítás.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To write the bachelor theses. Literature research, systematization, structure design, implementation.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

- Ismeri a Magyar Honvédség haderőneveinek felépítését és alkalmazásának elveit.
- Ismeri általánosan a szárazföldi haderőnem harcászati szintű összefegyvernemi kötelékek összhaderőnemi műveleti környezetben történő alkalmazási elveit
- Ismeri az összefegyvernemi harc megvívásával kapcsolatos alapismereteket, annak főbb jellemzőit, a harctámogatás, a harckiszolgáló támogatás, a haderőnemek, a fegyvernemek és szakcsapatok szervezeti felépítését, harceljárásait.
- Mélyrehatóan ismeri és széleskörűen áttekinti a választott témát.

Képességei:

- Képes a szakmai terminológia magyarul és idegen nyelven történő alkalmazására.
- Képes a témához kapcsolódó jogszabályi háttér értelmezésére és gyakorlati alkalmazására.
- Képes a témában összefüggések feltárására.
- Képes a témához kapcsolódó irodalom kutatására és feldolgozására.

Attitűdje:

- Nyitott a hadtáp szakterület új tudományos eredményei iránt, képes a hadtáp szakterületen bekövetkező változásokhoz és fejlődéshez jól alkalmazkodni.
- Tevékenységét a hatékonyság központú szemlélet jellemzi.

Autonómiája és felelőssége:

- Az dolgozat elkészítése során önállóan döntéseket hoz.
- Felelősséget vállal számvetéseinek pontosságáért.
- Felelősséget vállal a jogszerű irodalomfelhasználásért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Familiar with the structure of the Hungarian Defense Forces and the principles of their application
- Familiar with the principles of applying all-armed land-based military units in a combined force operational environment.
- Knows the basic procedures and features of the battle carried out by combined arms, the combat service (CS) and combat service support (CSS) tasks, the battle procedures and organizational structures of the military services, branches and specific units.
- Has a thorough knowledge and broad overview of the chosen topic.

Capabilities:

- Capable of using the professional terminology in Hungarian and foreign languages.
- Capable of interpreting and applying in practice the legal background related to his/her job and duties.
- He/She is able to explore context within topic.
- He/She is able to research and process related literature.

Attitude:

- He/She is open to new achievements and innovations, strives to know, understand and apply them, and committed to continuous self-education.
- His/Her working activities are characterized by an efficiency-oriented approach.

Autonomy and responsibility:

- During the preparation of the thesis he / she makes independent decisions.
- He/She takes responsibility for the accuracy of his/her calculations.
- He/She takes responsibility for the legitimate use of literature.

11. Előtanulmányi követelmények: –**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. Irodalomkutatás. (*Literature research.*)

12.2. A szakirodalom rendszerezése. (*Systematization of literature.*)

12.3. A szakdolgozat szerkezetének kialakítása. (*Structuring of the thesis.*)

12.4. A szakdolgozat megírása. (*Writing the thesis.*)

12.5. A konzultációk eredménye után átdolgozás, pontosítás. (*Following the results of the consultations, revision and clarification.*)

12.6. A szakdolgozat véglegesítése. (*Finalization of the thesis.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: Minden tavaszi szemeszterben / 8. félév

- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A szakdolgozat elkészítése során a feladatlapon meghatározott időszakokban és alkalmakkor a konzultációk kötelezőek.
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A szakdolgozat feladatlapon meghatározottak szerinti időszakos és végső értékelése.
- 16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**
- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:**
Az aláírás feltétele a szakdolgozat kidolgozása, a részfeladatok határidőre történő teljesítése (előrehaladást bemutató szakdolgozat-változatok).
- 16.2. Az értékelés:** Az ötfokozatú évközi jegy a beadott dolgozat verziók és a leadott szakdolgozat értékelése. A szakdolgozattal szemben támasztott formai és tartalmi követelmények kielégítése.
- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:**
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegy.
- 17. Irodalomjegyzék:**
- 17.1. Kötelező irodalom:**
1. Témakör szerint egyénileg megadva.
- 17.2. Ajánlott irodalom:**
1. Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot (PARTVONAL, Budapest, 2012.) 216 p. ISBN: 9639910898

Budapest, 2020. január 18.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

Szakmai gyakorlat

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: HKMTTA10**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szakmai gyakorlat
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Field exercise
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 0 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes (PhD), egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 240 (0 EA + 0 SZ + 240 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 30 (0+30)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során szerzett elméleti ismereteket, begyakoroltatni a szakmai végrehajtás fogásait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of execution.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harctámogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
  - Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
  - Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Együttműködésre képes a harcátmozgatás feladatainak megszervezésében.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását
- Szakmai nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiaja és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.
- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- To be able to cooperate with organization of task of the combat support.
- Recognize the professional skills of his/her subordinates and coordinate their application
- Develop language skills and communication skills in the professional field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.
- Based on his / her professional skills, he / she makes independent decisions during his / her activity
- Make recommendations on how to perform each task.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):**

12.1. Lövész szakmai gyakorlat (*Infantry practical training*)

12.2. Harckocsizó szakmai gyakorlat (*Armoured practical training*)

12.3. Felderítő szakmai gyakorlat (*Reconnaissance support tasks*)

12.4. Tüzér szakmai gyakorlat (*Artillery support tasks*)

12.5. Légvédelmi szakmai gyakorlat (*Air defence support tasks*)

12.6. Műszaki szakmai gyakorlat (*Engineer support tasks*)

12.7. Vegyivédelmi szakmai gyakorlat (*CBRN defence support tasks*)

- 12.8.** Közös Roham (1 hét)
- 12.9.** Szakmai gyakorlat elsőtiszti beosztásban (4 hét)
- 13.** A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév
- 14.** A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:
- A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá..
- 15.** Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy 1-3. tárgykörei egyhetes időszakokban külső helyszíneken kerülnek végrehajtásra. A terepfoglalkozások során a hallgatók az elméleti ismereteiket a gyakorlatban alkalmazzák, amelyre ötfokozatú értékelést kapnak (60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles).
- 16.** Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:
- 16.1.** Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott gyakorlati feladatok legalább elégséges teljesítése.
- 16.2.** Az értékelés: Aláírás.
- Az aláírás alapja az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség folyamatos évközi értékelése.
- 16.3.** A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzése.
- 17.** Irodalomjegyzék:
- 17.1.** Kötelező irodalom:
- 17.2.** Ajánlott irodalom:

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

Szabadon választható tantárgyak

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA124
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész alapozó felkészítés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry Basic Skills Training
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Zentai Károly alez. PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a lövész tisztjelöltekkel a löélmélet és a céllövészet alapjait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To familiarize the infantry military officer candidates with the fundamentals of the ballistics and the marksmanship.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - A lövész tisztjelöltek sajátítsák el az alapvető lőtechnikákat, a kezdőelemek meghatározásának, a távolságbecslésnek és az optikai eszközök alkalmazásának alapjait.
  - Ismerje a belső, a külső- és a célballisztika törvényszerűségeit.

Képességei:

  - Képes szakterületén újító és innovatív ötletek megfogalmazására

Attitűdje:

  - Nyitott a képezésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
  - Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.

Autonómiája és felelőssége:

  - Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektszereplésben a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- The infantry military officer candidates have to be familiar with the basics shooting techniques, determination of environmental effects and ranges. They have to be able to use simple optic devices.
- Knows the relations of external, internal and wound ballistics.

Capabilities:

- Able to formulate innovative ideas in their field.

Attitude:

- He is open to getting to know and accept the professional, technological and development results related to his / her qualification and field, and he / she strives to share his / her knowledge.

Autonomy and responsibility:

- By virtue of his position, he is involved in research and development within his area of activity and mobilizes his theoretical and practical knowledge and skills autonomously, in cooperation with the other members of the group, in order to achieve the goal (s).

11. Előtanulmányi követelmények: -**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul):**

- 12.1. Belső ballisztika, külső ballisztika és célballisztika. A lövedék viselkedése a levegőben. A röppálya. Lőtáblázatok.
- 12.2. A vonás fogalma. A szögperc fogalma. Alapvető távolságbecslési eljárások.
- 12.3. A szórás jelensége, okai és törvényszerűségei. A pontos lövés fogalma.
- 12.4. Alapvető tüzelési technikák, testhelyzetek. Célzási szabályok nyílt és optikai irányzékkel.
- 12.5. Egyéni lögyakorlatok (14 tanóra)

Description of the subject, curriculum (English):

- 12.1. Internal, external and wound ballistics. The projectile's behavior in the air. The trajectory. Ballistics charts.
- 12.2. The definition of the MIL. The definition of the minutes of angle. Range finding techniques.
- 12.3. The phenomenon, the reasons and the principles of the shot patterns. The definition of the accurate shot.
- 12.4. Basic shooting techniques. Aiming with iron and optical sights.
- 12.5. Individual live firing exercises. (14 hours)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral és egy gyakorlati feladat önálló kidolgozásával történik. Az írásbeli ismeretszint felmérése pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig

kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

Az évközi jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Lőkiképzés I. (Löelmélet) tankönyv
2. A löelmélet alapjai a gyalogsági fegyverekhez, Honvédelmi Minisztérium, 2005.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Shoot to Live. Canada Ministry of Defence, 2004.

Budapest, 2022. január 30.

Dr. Zentai Károly alezredes, PhD,
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKÖMTA224
2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Harckocsizó alapozó felkészítés
3. A tantárgy megnevezése (angolul): Armoured Basic Training
4. Kreditérték és képzési karakter:
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják): Katonai vezetői alapképzési szak, NKE HHK (BSc)
6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: NKE HHK Összhaderőnemi Műveleti tanszék
7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Tóth András őrnagy, gyakorlati oktató
8. A tanórák száma és típusa
  - 8.1.1. össz óraszám/félév:
    - 8.1.2. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.3. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul): megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a löelmélet alapjait, az egységes lövészeti szakutastást. Megismertetni az R—173 rádió készülék kezelését.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The officer cadets have to know the base of shooting practice, unified shooting instruction. The R-173 radio device and operation.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Átfogóan ismeri a tüzelés és tűzhelyesbítés szabályait;

Képességei:

  - Képes szakterületén újító és innovatív ötletek megfogalmazására

Attitűdje:

  - Nyitott a képezésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
  - Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.

Autonómiája és felelőssége:

  - Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektszereplésben a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- They are knows comprehensively the rules of firing and adjust fire;

Capabilities:

- Able to formulate innovative ideas in their field.

Attitude:

- He is open to getting to know and accept the professional, technological and development results related to his / her qualification and field, and he / she strives to share his / her knowledge.

Autonomy and responsibility:

- By virtue of his position, he is involved in research and development within his area of activity and mobilizes his theoretical and practical knowledge and skills autonomously, in cooperation with the other members of the group, in order to achieve the goal (s).

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Lőelmélet alapjai (Basic knowledge of firing theory)

- 12.1.1. Belső ballisztikai ismeretek.
- 12.1.2. Külső ballisztikai ismeretek.
- 12.1.3. A lövedék mozgása légüres térben.
- 12.1.4. Lőtáblázatok.
- 12.1.5. Páztázás.
- 12.1.6. Irányzás.
- 12.1.7. A röppálya és a lövedékszórás.
- 12.1.8. A tűzhatás értékelésének módjai.
- 12.1.9. Ellenőrző foglalkozás.

12.2. Szakutasítási ismeret. (Knowledge of profession instructions)

- 12.2.1. Lövészeti szakutasítás ismeret.
- 12.2.2. Ellenőrző foglalkozás

12.3. Híradás. (Signal)

- 12.3.1. Az általános rádióforgalmazás alapjai.
- 12.3.2. Az R-173 rádiókészülék kezelése.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal zárthelyi írásbeli kérdéssorral történik. Az írásbeli ismeretszint felméréő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

Az évközi jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmény képezi. A dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

3. Lőelmélet I.(főiskolai jegyzet);
4. Egységes Lövészeti Szakutastás.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gjmű 166/1/2

Budapest, 2022. február 9.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA357
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő alapozó felkészítés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic Reconnaissance Training
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gulyás László őrnagy, gyakorlati oktató.
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A felderítő szakirányú képzés követelményeihez igazodó speciális felkészítés részeként megismertetni és felkészíteni a hallgatókat a felderítő tevékenységek során adódó sajátos feladatok ellátására, gyakorlati fogások végrehajtására, pszichikailag és fizikailag az átlagostól eltérő igénybevétel elviselésére téli viszonyok között.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To acquaint the cadets with and prepare them for executing unique tasks occurring during intelligence activities; executing practical techniques; bear extreme physical and psychological stress during winter conditions in accordance with the requirements of intelligence training and part of the special preparation.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri alapszinten a SERE (Survival, Evasion, Resistance, and Escape - Túlélés, Elkerülés, Ellenállás és Szökés) elméleti és a túlélés elméleti és gyakorlati alapjait.
  - Ismeri alapszinten a műveleti területen (valószínűsíthető hadszíntér) előforduló terepakadályok leküzdésének elméletére és gyakorlatára.

Képességei:

  - Képes tartós idejű (több hónap), nem honi területen végrehajtott alacsony vagy magas intenzitású katonai műveletben való részvételre, huzamosabb ideig a saját csapatoktól távol, idegen kulturális és vallási környezetben megerőltető fizikai és pszichikai igénybevétel elviselésére.

Attitűdje:

- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Scientific knowledge required for the proper practical cultivation of professional tasks
- Knows the theory and practice of overcoming field obstacles of the operational area (probable theater of war).

Capabilities:

- Able to formulate innovative ideas in their field.

Attitude:

- Collaborate with your superiors and other people of the same rank to accomplish your tasks.

Autonomy and responsibility:

- Based on his / her professional skills, he / she makes independent decisions during his / her activity.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Mozgás alapjai télen. (Basic movements during winter circumstances.)

12.1.1. Mozgás sík/erdős-hegyes területen, télen, túlélési feladatokkal egybekötve.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 80%-án való részvétel. A tantárgy újbóli felvételére az NKE TVSZ rendelkezései a mérvadók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A gyakorlati fogások elsajátítása, valamint a folyamatos, fegyelmezett és kreatív feladatmegoldás.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

5. Dr. Forray László: Túlélés alapjai mérsékelt égövi viszonyok között [Fundamentals of survival in the temperate zone]. Hadtudományi Szemle. (in Hungarian)

6. Tóth Lóránt: Katonai túlélés [Military Survival]. ZMNE. 2000.
7. Survival Manual. United States Marine Corps. Winter Survival Course Handbook. Mountain Warfare Training Center. 2002.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. FM 21-76 Survival. Headquarters, department of the Army.
2. Wiseman, John: The SAS Survival Handbook. Harvill, 1986, ISBN000 217185.

Budapest, 2022. január 30.

Horváth Tamás,
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA456
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzér alapozó felkészítés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Artillery Leadership Training
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely őrnagy
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Alapvető tüzér haditechnikai eszközök működése, harci alkalmazáshoz való előkészítésük rendje és követelményei.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The operation of basic artillery equipment, requirements and procedures of preparation for combat.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a korszerű tüzérségi eszközöket.
  - Ismeri a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetését és megóvásának módját.
  - Ismeri a tüzér lövegek, műszerek alegység szintű javításának szabályait és menetét.

Képességei:

  - Képes a tüzér lövegek, műszerek kezelésére, az alapvető beállítások végrehajtására.
  - Képes a tüzérfegyvernem szerint szervezett továbbképzést követően speciális szakmai feladatok végrehajtására.

Attitűdje:

  - Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére. Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.

Autonómiája és felelőssége:

  - Felelősséget érez a rábízott tüzérségi eszközök megfelelő állapotban tartásáért és szakszerű üzemeltetéséért.
  - Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the modern weapons and instruments of the artillery.
- Know the way of use and conserve of artillery guns and instruments.
- Knows basic the preventive and maintenance checks and services procedures for the artillery instruments and canons.

Capabilities:

- Capable to use the artillery guns and instruments and complete the basic zeroing.
- Capable conduct special tasks after artillery extension courses.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.

Autonomy and responsibility:

- Feel responsibility for conservation and professional employing of the leaded artillery weapons and instruments.
- Able to prepare the subordinates.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Tárgykör 1: A tüzérség harceszközei. (Weapons of artillery firing units)

Alapvető eszköztípusok, azok jellemzői. A Magyar Honvédségben rendszeresített tüzérségi eszközök, lövegek és aknavetők. Tüzér figyelőműszerek.

12.2. Tárgykör 1: A tüzérségi eszközök üzemeltetése, előkészítése harchoz. (Operation of artillery guns and preparation for fire missions)

A tüzérszökök kezelői, kötelmeik. A tüzérszök harchoz-harctól tétele, működtetése. Tüzér figyelőműszerek harchoz-harctól tétele, működtetése.

12.3. Tárgykör 1: A tüzérségi eszközök technikai kiszolgálása, beszályozása. (Operation and Maintenance of artillery weapons.)

A tüzérszökök és figyelőműszerek karbantartása, lövészet előtti előkészítése, javítása. Tárolás körülményei és szabályai, okmányai. Átadás-átvétel.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására kettő lehetőség van. Három

normafeladat végrehajtása, illetve a műszerek értékelt kezelésének végrehajtása legalább elégséges szinten. Az értékelés ötfokú jeggyel történik. Elégtelen osztályzat esetén a normafeladatot és az értékelt műszerkezelést meg kell ismételni, az ismétlésre kettő lehetőség van. Normafeladatok végrehajtása.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

Az évközi jegy a kettő zárthelyi dolgozat eredménye és a normafeladatok illetve az értékelt eszközekezelések értékeléseinek eredményéből, azok számtani közepével alakítható ki. Amennyiben az átlag nem kerek szám, úgy az értékelésnél a ZH-k eredményeit kell súlyozottan figyelembe venni.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Tüfe/288 A PAB-2A periszkopikus tűzér tájolóműszer leírása és kezelési utasítása;
2. Tüfe/167 Az 1D11-M lézertáv mérő (DAK-2) Műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása;
3. Tüfe/394 Az 1T12-M bemérőgépkocsi műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása;
4. Tüfe/309 Utasítás a fegyverzeti szakanyagok megóvására;
5. Tü/3 Szakutasítás a Magyar Honvédség tűzérési eszközeinek kiszolgálására.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Szabó Tibor - A táborigényes tűzérési technikai fejlesztésének tendenciái, illetve azok megvalósíthatóságának lehetőségei a MH-ben - 2000 - Doktori (PhD) értekezés;
2. Varga Gyula, Gacsályi László, Gál Attila: Rendszertechnika jegyzet.

Budapest, 2022. január 30.

Magyar Gergely őrnagy
gyakorlaktató

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA528
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta alapozó felkészítés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Air defense missile basic training
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth Bálint hadnagy
gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a szakmai alapozó tantárgyak anyagának elsajátításához szükséges légvédelmi rakéta alegység szintű béke-, és háborús vezetési ismereteket.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To familiarize the military officer candidates with the peace and war leadership skills necessary for the acquisition of the materials of the professional foundation subjects.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakmai feladatok megfelelő gyakorlati műveléséhez szükséges béke-, és háborús vezetési ismereteket.

Képességei:

  - Képes szakterületén újító és innovatív ötletek megfogalmazására

Attitűdje:

  - Nyitott a képesítésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
  - Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektcsoportban a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- He is familiar with the peace and war leadership skills necessary for the proper practical cultivation of professional tasks.

Capabilities:

- Able to formulate innovative ideas in their field.

Attitude:

- He is open to getting to know and accept the professional, technological and development results related to his / her qualification and field, and he / she strives to share his / her knowledge.

Autonomy and responsibility:

- By virtue of his position, he is involved in research and development within his area of activity and mobilizes his theoretical and practical knowledge and skills autonomously, in cooperation with the other members of the group, in order to achieve the goal (s).

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. A légvédelmi rakéta egység, alegység szervezete, funkcionális beosztások szakmai tartalma. (Professional content of the anti-aircraft missile unit, subunit organization, functional positions.)

12.2. A légvédelmi rakéta alegység béke vezetése (Peace leadership of the anti-aircraft missile subunit)

12.3. A légvédelmi rakéta alegység háborús vezetése (War time leadership of the anti-aircraft missile subunit)

12.4. Gyakorlati foglalkozás. (AD organizational EX)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

2 db. zárthelyi dolgozat (12.2 és a 12.4 témák után) legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése az oktató előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből.

A zárthelyi dolgozat értékelése: 46–50	pont	5 (jeles)
39–45	pont	4 (jó)
32–38	pont	3 (közepes)
25–31	pont	2 (elégséges)

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint az évközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint..

16.2. Az értékelés:

Az évközi értékelés jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyiken (ZH) elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

4. Ruttai László –Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzérsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.
5. Krajnc Zoltán, Ruttai László: Rakétavédelem, [Missile Defence] Budapest: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, 2006. 183 p.
6. Krajnc Zoltán: A légierő képességalapú közelítése, mint a parancsnokképzés egyik alap kognitív kompetenciája, [Capability based approach as a basic cognitive competence of leadership training] In: Krajnc Zoltán (szerk.): A katonai vezetői-parancsnoki (harcászati vezetői) kompetenciák fejlesztésének lehetséges stratégiája, [Possible strategy of development of competencies of tactical leadership] 241 p. Budapest: Nemzeti Közzolgálati Egyetem, 2014. pp. 163-173., (ISBN:978-615-5305-67-2)

17.2. Ajánlott irodalom:

5. Ruttai L. – Krajnc Z. : A légierő doktrinális alapjai, [Doctrinal Bases of Air Power], Budapest 2001, ZMNE, Egyetemi-jegyzet,
6. Krajnc Zoltán, Ruttai László: A katonai doktrínákról, [Military Doctrines], Nemzet és Biztonság: Biztonságpolitikai Szemle (ISSN: 1789-5286) I.: (6) pp. 38-46. (2008)
7. Re/419 – Légi Műveletek Doktrína. Magyar Honvédség, 2015.
8. Kurta G. (szerk.): Légierő hadművelet-elmélet (egyetemi-jegyzet), Budapest, ZMNE 2000,

Budapest, 2022. január 24.

Dr. Krajnc Zoltán ezredes sk.
egyetemi tanár

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA727
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi alapozó felkészítés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN Leadership Training
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Csurgai József alez. PhD (katonai műszaki tudományok)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a szakmai alapozó tantárgyak anyagának elsajátításához szükséges természettudományi ismereteket.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To acquaint the military candidates with the scientific knowledge necessary for the acquisition of the material of the professional foundation subjects.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakmai feladatok megfelelő gyakorlati műveléséhez szükséges természettudományi ismereteket.
  - Ismeri a matematika törvényszerűségeit, rendelkezik műszaki alapismeretekkel

Képességei:

  - Képes szakterületén újító és innovatív ötletek megfogalmazására

Attitűdje:

  - Nyitott a képezésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
  - Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektcsoportban a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Scientific knowledge required for the proper practical cultivation of professional tasks
- Knows the laws of mathematics, has basic technical knowledge

Capabilities:

- Able to formulate innovative ideas in their field.

Attitude:

- He is open to getting to know and accept the professional, technological and development results related to his / her qualification and field, and he / she strives to share his / her knowledge.

Autonomy and responsibility:

- By virtue of his position, he is involved in research and development within his area of activity and mobilizes his theoretical and practical knowledge and skills autonomously, in cooperation with the other members of the group, in order to achieve the goal (s).

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Függvényvizsgálat alapfogalmai és módszerei. (*Basic concepts and methods of function analysis.*)

Elemi függvények. Sorozatok és függvények korlátossága, monotonitása és határértéke. Folytonosság. Gyakorlati alkalmazások. A differenciálhányados fogalma. Alapfüggvények deriváltjai, deriválási szabályok.

12.2. A derivált geometriai és fizikai jelentése. (*Geometric and physical meaning of the derivative*)

Lineáris közelítés, érintő. Szélsőértékek meghatározása, teljes függvényvizsgálat. A differenciálhányados gyakorlati alkalmazásai.

12.3. A határozatlan integrál fogalma. (*The concept of indefinite integral.*)

12.4. Alapintegrálok. Fontosabb integrálási szabályok, parciális integrálás. A határozott integrál fogalma és kiszámítása. Alkalmazások Lövész szakmai felkészítés (Infantry basic course)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral és egy gyakorlati feladat önálló kidolgozásával történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig

kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

Az évközi jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

8. Kocsiné Fábián Margit, Függvénytan és differenciálszámítás, ZMNE, 2006.

17.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2022. január 30.

Dr. Csurgai József alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA643**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki alapozó felkészítés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Primer engineer training
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Bevezető jellegű általános földtani ismeretek. Az alapozás fajtái és a korszerű alapozási technológiák. Számítási módszerek alkalmazása az egyszerű alapok tervezése során.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Preliminary general knowledge on geology. Types of groundworks and the novel technologies. Application of calculative methods during planning process of simple foundations.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
  - Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
  - Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.

- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime commanding documents and their completing.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material
- Competent to organize and supervise platoon (company) construction and demolition tasks.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Általános földtan (General soil geology)

Az általános földtan alapjai. Talajok fizikai tulajdonságai, eredetük, keletkezésük, alkotórészeik, konzisztenciájuk, osztályozásuk. Talajok viselkedése terhelés hatására, nyomási és nyírási igénybevételek, talajok szilárdsága. Talajfelderítés és -értékelés. Az 1. zárthelyi dolgozat.

12.2. Az alapozás feladatai (Basement groundwork)

Az alapozás célja és feladatai. Síkalapozások, síkalapok számítása, teherbírása, stabilitása. Mélyalapozások fajtái, cölöpalapok tervezése és számítása, résfal-alapozások, kút- és szekrény alapok. A 2. zárthelyi dolgozat.

12.3. Munkatér határolások (Workplace limits)

Munkatér-határolások, dúcolások. Szádfalak, kihorgonyzások, ezek méretezése, munkagödrök víztelenítése. A 3. zárthelyi dolgozat.

- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 5. félév
- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Három zárthelyi dolgozat a tantárgyrészekből. A dolgozatokban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozatok szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is. A hallgató a zárthelyi dolgozatokra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. A hiányzás miatt mulasztott vagy elégtelen értékelésű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.
- 16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**
- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.
- 16.2. Az értékelés:** Évközi jegy.
Az érdemjegyet a zárthelyi dolgozatokra kapott érdemjegyek átlaga képezi.
- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:** Az aláírás és legalább elégséges évközi jegy (évközi értékelés) megszerzése.
- 17. Irodalomjegyzék:**
- 17.1. Kötelező irodalom:**
6. Közlekedésépítés I. (J 15-424)
  7. Dr. Papp Zoltán: Geotechnika I. SZIKTMF jegyzet
  8. Szepesházi Róbert: Geotechnika II. SZIKTMF jegyzet
  9. Dr. Bartos Sándor: Geotechnika I. – Gyakorlatok
- 17.2. Ajánlott irodalom:**
5. Kézdi: Talajmechanika- példák és esettanulmányok
  6. Mérnöki Kézikönyv. Műszaki Könyvkiadó I. kötet

Budapest, 2022. január 30.

Dr. Dénes Kálmán alezredes PhD.
egyetemi docens, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKÖMTA217
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Gyalogsági harcjármű típusok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Types of infantry fighting vehicles
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrnagy, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám: 28
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (14+14)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** megismertetni a honvéd tisztjelölteket a más hadsereg rendszerben álló gyalogsági harcjárműveinek szerkezetével, működésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyaggal.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The officer cadets have to know the technical structure of today's infantry fighting vehicle of other armies. Operation and knowledge of theoretical and practical question.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) **tudása**
    - Rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével;
  - b) **képességei**
    - Képes a szakasz (század) a rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására;
  - c) **attitűdje**
    - Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.
  - d) **autonómiája és felelőssége**
    - Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;**Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
  - a) **Knowledge:**
    - To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;
  - b) **Capabilities:**
    - To be able to use the regular military weapons and tools of the troop and squadron;

c) Attitude:

- To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch.

d) Autonomy and responsibility:

- They are able to provide professional training to their staff on their own;

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek.

12. A tantárgy tematikája:

12.1. Más hadseregek gyalogsági harcjármű típusai (*Types of infantry fighting vehicles in other armies*)

12.1.1. A gyalogsági harcjárművek megjelenése, napjainkig.

12.1.2. A jelenleg rendszerben lévő keleti gyalogsági harcjármű típusok. Harcászati-technikai adatai. Szerkezeti felépítése, működése, lehetőségei.

12.1.3. A jelenleg rendszerben lévő nyugati gyalogsági harcjármű típusok. Harcászati-technikai adatai. Szerkezeti felépítése, működése, lehetőségei.

12.1.4. A fejlesztés irányai. A kezelőszemélyzet védettségének, a mozgékonyáságnak, a tűz hatásosságának növelése.

12.1.5. Szeminárium.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/8. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Félévközi feladatok típusa: beadandó dolgozat a feldolgozott témakörben. A dolgozat terjedelme: 4-6 oldal. A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele a feladatok határidőre való elkészítése. Az oktató az alábbi szempontok mentén értékeli a beadott és előadott anyagot 1-5-ig terjedő skálán: szakmaiság, szaknyelv alkalmazása, felkészültség, tájékozottság, reflektivitás szintje.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a beadandó házi dolgozat elkészítése az oktató által meghatározott időre. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a házi dolgozat legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés: - ÉÉ, évközi jegy

- A kreditek megszerzésének feltételei: legalább elégséges beadandó dolgozat

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom: ---

17.2. Ajánlottirodalom: ---

Budapest, 2020. január 13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA358
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Túlélés alapjai természetes vizek közelében. (Vizi túlélés)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Water survival.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás főhadnagy, gyakorlati oktató.

8. A tanórák száma és típusa:

8.1. össz óraszám:

8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A felderítő specializációjú honvéd tisztjelöltek a képzés követelményeihez igazodó speciális felkészítése. Felkészíteni a tisztjelöltek a felderítő tevékenységek során adódó sajátos feladatok ellátására, gyakorlati fogások végrehajtására. A tantárgy készítsen fel pszichikailag és fizikailag az átlagostól eltérő igénybevétel elviselésére vizek közelében.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

To acquaint the cadets with and prepare them for executing unique tasks occurring during intelligence activities; executing practical techniques; bear extreme physical and psychological stress near water in accordance with the requirements of intelligence training and part of the special preparation.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
- Ismeri alapszinten az adatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati szabályait.
- Ismeri alapszinten a SERE (Survival, Evasion, Resistance, and Escape - Túlélés, Elkerülés, Ellenállás és Szökés) elméleti és a túlélés elméleti és gyakorlati alapjait.
- Tudása továbbá kiterjed alapszinten a műveleti területen (valószínűsíthető hadszíntér) előforduló terepakadályok leküzdésének elméletére és gyakorlatára.

Képességei:

- Képes a felderítő alegységeknél rendszeresített fegyverzeti eszközök kezelésére, az alegység tűzrendszerének megszervezésére.
- Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő

- műszerek szenzoroktelepítésére, alkalmazására.
- Képes célok felderítésére, azonosítására.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.

Autonómiaja és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the principles, resources, capabilities and limitations of exploration.
- Knowledge of the theoretical and practical rules of conducting data mining activities.
- Knowledge of the SERE (Survival, Evasion, Resistance, and Escape) Theoretical and Practical Basics of Survival, Avoidance, Resistance, and Escape.
- His knowledge also covers the basic theory and practice of overcoming field obstacles in the field of operation (probable theater).

Capabilities:

- Ability to install and use general detection equipment, monitoring instruments, sensors at the subunit level.
- Able to handle weapon devices standardized on reconnaissance sub-units and to organize sub-unit fire systems.
- Able to identify and identify targets.

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures.

Autonomy and responsibility:

- Make professional decisions based on your professional skills.
- Formulate suggestions for completing a task.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Túlélés természetes vizek közelében. *Survival near natural waters.* (0 ó E + 28 ó GY)

12.1.1. Elméleti ismeretek. *Theoretical knowledge.* (6 óra E/GY)

12.1.2. Túlélési fogások vízparton. *Survival catches on the waterfront.* (16 óra GY)

12.1.3. Vizi akadályok leküzdése szükség eszközökkel. *Overcoming water obstacles with the necessary tools.* (6 óra GY)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon a részvétel kötelező (minimum 80%); rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a hiányzás pótolható az oktató által kijelölt témakörben beadott, legalább elégségesre értékelt házidolgozattal. Az elégtelen jegyet a szorgalmi időszak végéig lehet javítani, ha ez nem sikerül, a tantárgy újbóli felvételére az NKE TVSZ rendelkezései a mérvadók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félévközi foglalkozások gyakorlati formájában zajlanak. A 12. pontban meghatározott tantárgyi tematikában megadott témák ismerete, gyakorlása a félévközi feladat. A tantárgy ötfokozatú gyakorlati jeggyel zárul, mely a félévközi feladatok értékeléséből tevődik össze. A félévközi feladat

pótlására a tanárral való egyeztetés alapján van lehetőség.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

17.1. Az értékelés: gyakorlati jegy.

Gyakorlati jegy, ötfokozatú értékelés. A gyakorlati jegyet a gyakorlaton végrehajtott feladatokra kapott osztályzatok átlaga adja. A honvéd tisztjelölt tevékenységét a tanszékvezető, specializációfelelős által kijelölt személy, illetve az alegységparancsnoka értékeli: a gyakorlati foglalkozások feladatainak megfelelő szintű, fegyelmezett és kreatív végrehajtását.

17.2. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kredit megszerzésének feltétele: aláírás az integrált gyakorlati blokk legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gerhard Buzek: A túlélés kézikönyve SubRosa. Budapest. 1995. ISBN: 9638354488.
2. Peter Darman: Túlélés kézikönyv Hajja és Fiai, 1997
3. Dr. Forray László: Túlélés alapjai közép-európai viszonyok között (Hadtudományi Szemle)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Hamilton, Ian: Survive, Evade, Resist and Escape, Combat and Survival, 1992./10
2. Headquarters, department of the Army: FM 21-76 Survival
3. Wiseman, John: The SAS Survival Handbook. Harvill, 1986, ISBN 0 00 217185
4. Hugh McManners: The Complete Wilderness Training Manual. DK Publishing. New York. ISBN 978-0-75662-804-8. 1994.
5. Don Mann and Ralph Pezzullo: The U.S. Navy Seal Survival Handbook Skyhorse Publishing. 2012.

Budapest, 2020. január 17.

Horváth Tamás főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA459
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászat és harcvezetés V 15.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics and combat control V. 15th
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Művelési Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 + 14)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A csapatvezetés és a tüzérealgységek harcvezetésének alapfogalmai, alapelvei, követelményei. A tűztámogatás és a tüzérség vezetésének tartalma, rendszere, szervei, vezetési pontjai. A tüzérparancsnokok és törzsek alapvető kötetmei. A tüzérség harctevékenysége előkészítésének, annak tartalma, feladatai, módszerei, a tűztámogatást koordináló rendszabályai, a NATO-ban alkalmazott harcászati jelek, jelzések, rövidítések.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The basic concepts, principles, and requirements of leadership and conducting combat. The contents, system, members, and command posts of fire support and artillery management. The fundamental obligations of artillery commanders and staffs. The preparation, content, tasks of conducting combat of the artillery, the fire support coordination measures, the tactical signs and abbreviations used in NATO.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a tüzérségi tűztámogatás rendszere felépítését és annak az összefegyvernemi harcba történő integrálásának módját.

Képességei:

  - Képes első tiszti beosztásban a tüzérealgységek harcának, tüzeinek, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
  - Képes a tüzér alegységek harctevékenysége előkészítésére és vezetésére.
  - Képes a lövész század tűztámogatásának megszervezésére és tervezésére.

Attitűdje:

  - Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
  - Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
  - Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

  - Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.
  - Vezeti a rábízott tüzérealgység harcát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the organisation of fire support system and its integration in combined arms operation.

Capabilities:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.

- Capable to plan, prepare and conduct the fight of artillery units.

- Capable to plan and organize the fire support of an infantry company.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.

- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.

- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Able to plan the fire support of the unit independently.

- Lead the fight of the commended artillery unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs.

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1. Az összefegyvernemi harc tűztámogatásának alapjai. (2 óra elmélet) (*Basics of the combined arms fire support.*)
- 12.2. A tüzérség harci alkalmazásának általános elvei, lehetőségei. (2 óra elmélet) (*Basics of the employment of the artillery*)
- 12.3. 1.sz. zárthelyi dolgozat (1 óra elmélet) (*Written exam*)
- 12.4. A tüzérség részvétele a tűztámogatásban. A tüzérség harcrendje, elhelyezése, manőverei. (2 óra elmélet) (*Battle positions of the artillery*)
- 12.5. A tüzérség harci,- és harci kiszolgáló támogatásának alapjai. (2 óra gyakorlat) (*Combat support and combat service support of the artillery*)
- 12.6. A tüzérség részvétele a tűztámogatásban, harcrendje, manőverei, harci, és harci kiszolgáló támogatásának alapjai. (gyakorlati feladatok + szeminárium) (2 óra gyakorlat) (*Artillery in fire support*)
- 12.7. 2.sz. zárthelyi dolgozat (1 óra elmélet) (*Written exam*)
- 12.8. A tűztámogatás és a tüzéregységek harcvezetésének alapfogalmai, rendszere. (2 óra elmélet) (*Basics of conduction of artillery*)
- 12.9. A tűztámogatás tervezésének és koordinálásának alapjai (2 óra gyakorlat) (*Basics of planning and coordination the fire support*)
- 12.10. A tűztámogatás és a tüzéregységek harcvezetésének alapjai (szeminárium) (4 óra gyakorlat) (*seminar*)
- 12.11. 3.sz. zárthelyi dolgozat (2 óra gyakorlat) (*Written exam*)
- 12.12. A tüzéregységek harctevékenységének előkészítése és vezetése (2 óra elmélet) (*Preparation and leading of the employment of the artillery*)
- 12.13. Jelek, jelzések és rövidítések alkalmazásának szabályai (2 óra elmélet) (*Signs, abbreviations and it's use*)
- 12.14. 4.sz. zárthelyi dolgozat (2 óra gyakorlat) (*Written exam*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/ 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Egy zárthelyi dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozat javítására kettő lehetőség van.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, egy zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés. Az évközi értékelés a zárthelyi dolgozatok eredményeinek számtani közepével alakítható ki. Az értékelés ötfokozatú jeggyel történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A 2 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és az évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A tűzértség harci alkalmazásának és vezetésének alapjai. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/378;
2. A tűzértség harci alkalmazásának alapjai a NATO-ban. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/195;
3. A csapatok tevékenységének osztályozása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/228;
4. A tűzértség mozgása és nyugvása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.:734/260;
5. A menet. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.:952/322;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Tűztámogatás az összefegyvernemi harcban (kivonat az FM-6-20 amerikai szabályzatból), Nyt.sz.: 21/28;
2. A Arty-P1 tűzértségi eljárások 8. módosított kiadás,2002.;
3. A gépesített lövészdandár páncéltörő tüzérosztály harci alkalmazása a dandár védelmi harcában. Tanulmány, Nyt.sz.:846/210.

Budapest, 2020.január.17.

Magyar Gergely százados
gyakorlati oktató, sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA522
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rendszerek villamosság-tani alapjai
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Specialization consultation
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Fatalin László, egyetemi docens, PhD
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: - (- EA + - SZ + - GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Megismertetni a metrológia alapfogalmait. A villamos modellek és számítógépes szimulációk megismerése és alkalmazása hálózatok vizsgálatára. A harmonikus analízis matematikai alapjainak elsajátítása.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul):

Learn the basic concepts of metrology. Knowing and applying electrical models and simulations on networks testing. Learn the mathematical basics of harmonic analysis.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
  - a) **tudása**
    - ismeri a rendszeresített haditechnikai eszközök alkalmazásának és fenntartásának tervezését, szervezését, irányítását és ellenőrzését
    - haditechnikai és más szaktechnikai eszközeinek üzemeltetésére, az üzemfenntartás vezetésére
  - b) **képességei**
    - alkalmas a megszerzett elméleti tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a problémamegoldó technikák használatára
  - c) **attitűdje**
    - kreativitás, rugalmasság, problémamegoldó készség
    - a minőségi munka iránti igényesség
  - d.) **felelőssége**
    - alaposág és feladatmegoldó képesség

Elérendő kompetenciák (angolul):

a) knowledge

- being familiar with planning, organizing, managing and controlling the use and maintenance of standardized military equipment
- maintenance of military technology and other technical equipment

b) capabilities

- being suitable for the application and practical utilization of acquired theoretical knowledge and using of problem-solving techniques

c) attitude

- creativity, flexibility, problem-solving skills
- having high standards for quality work

d) responsibility

- thoroughness and problem solving ability

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tematikája:

12.1. Metrológiai alapok: extenzív és intenzív mennyiségek, a mérési adat jellemzése, az SI-egységek és prefixumok használata, mérési eljárások, modellek és szimulációk.

(Metrological bases: extensive and intensive quantities, measurement data characterisation, use of SI units and prefixes, measurement procedures, models and simulations.)

12.2. Hálózatépítés aktív és passzív kétpólusok szekvenciális és paralel kapcsolásával.

(Networking by sequential and paralysed switching of active and passive bipoles.)

12.3. Periodikus jelek előállítása és vizsgálata villamos modellel és számítógépes szimulációval.

(Production and testing of periodic signals with an electrical model and computer simulation.)

12.4. Szinuszos jelek leírásának matematikai alapjai. (Időfüggvények, komplex számok algebraja és szemléltetési módjai (fazorábrák).

(Mathematical foundations for describing sinusoidal marks. (Algebra, and methods of illustration (tree diagrams) of time functions, complex numbers.)

12.5. Rezonanciajelenségek vizsgálata.

(Examination of resonance phenomena.)

12.6. A harmonikus analízis matematikai alapjai, a Fourier-sorok és a spektrum.

(The mathematical foundations of harmonic analysis, the Fourier lines and the spectrum.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: bármelyik félévben

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák minimum 75%-án való részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az aláírás megtagadásra kerül. A távolmaradás következtében elmaradt óra, az oktatóval egyeztetett időpontban pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A számonkérés módjai: egy zárthelyi dolgozat abszolválása. A hiányzás miatt végre nem hajtott, illetve az elégtelen zárthelyi egy alkalommal javítható.

A zárthelyi dolgozat értékelése ötfokozatú skálán történik, az elégséges szint eléréséhez legalább 60%-ot kell teljesíteni. (60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles)

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott ismeretellenőrzés legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Félévközi jegy: évközi értékelés, A jegy megállapítása a megírt dolgozat értékelése, illetve a végrehajtott gyakorlati feladat értékelése alapján (normál, átlagszámítással) történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Nagy Imre: Elektrotechnika I/1-3. BJKMF, 1999. elektronikus jegyzet
2. Fatalin László.: A lineáris hálózatok számítási eljárásairól. Bolyai Szemle 2016/4. pp. 58-70.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Johnson D. H.: Origins of the Equivalent Circuit Concept: The Current-Source Equivalent. Proceedings of the IEEE 91/4: 636–640. 2003.
2. Jackson D. J. (1962): Classical Electrodynamics. John Wiley & Sons Ltd. (in Global publishing industry)
3. Simonyi K.: Villamosságtan. Akadémiai Kiadó 1983.
4. Millman J. – Halkias, C. C.: Electronic Devices & Circuits. McGraw-Hill 1967. (in New York).

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Fatalin László, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA630
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Földművek és alapozás
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Earthworks and foundation
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a földművekkel és alapozással kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki építő munkák során alkalmazott anyagok jellemzőit, felhasználásuk lehetőségeit, valamint a mechanika, a műszaki mérések, ábrázolások alapjait.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the basics of Earthworks and foundation. Familiarize them with characteristics of material used during engineer constructions, and with mechanics, technical measuring, depicting.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
- Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
- Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
- Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.

- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgatására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with skills needed to read technical drawings and to make simple technical drawings.
- Familiar with the (construction manager) knowledge needed to control the construction of structures.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to conduct the blasting tasks and occupations of the platoon (company), to perform blasting calculations.
- Competent to read technical drawings, simple technical drawings, static and strength calculations.
- Competent to organize and manage construction and demolition tasks at platoon (company) level.
- Competent to moving the improvised explosive device in a hazardous environment.

- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. A földművek alapismeretei (*Basic knowledge of earthworks*)

A földművek jellemzése, alapfogalmai. A földművek osztályozása. A földművek létesítésének fő feladatai. Vízszintes földterhek, földnyomások. Függőleges földterhek, földnyomások. A víznyomások. Vízépítési műtárgyak jellemzése.

12.2. Földművek és támfalak (*Earthworks and retaining walls*)

Támfaltípusok és szerkezeti kialakításuk. Támfalak háttöltésének víztelenítése. Támfalkárok okai, azok javítása. Számítási gyakorlat. Rézsúk és lejtők állékonyság vizsgálata. Rézsúk és lejtők romlásai, helyreállításuk. Területszámítás. Köbtartalom számítás.

12.3. Földművek építése és víztelenítése (*Earthworks construction and dewatering*)

Földművek építése és az építés eszközei. Földművek minősítése. Földművek védelme. A felszíni és a felszín alatti vizek, a csapadékvizek. A felszíni- és a felszín alatti vizek elleni védekezés lehetőségei. Ellenőrző foglalkozás: zárhelyi dolgozat az 1-3. tárgykörök anyagából, valamint 1 db kiselőadás az 1-3. tárgykörök anyagából. 1 db tervezési feladat és 1 db tanulmány leadása.

12.4. Alapozási alapismeretei (*Basic knowledge of foundation*)

Az alapozások jellemzése, alapfogalmai. Alapok osztályozása. Sík- és mélyalapok jellemzői, kialakítása és anyagai. Ellenőrző foglalkozás: zárhelyi dolgozat az 1-4. tárgykörök anyagából, valamint 1 db kiselőadás az 1-4. tárgykörök anyagából. 1 db tervezési feladat és 1 db tanulmány leadása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi vagy tavaszi félév / 5-6-7-8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 60 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A hallgatónak a szorgalmi időszakban 1 db féléves tervezési feladatot, 1 db tanulmányt és 1 db kiselőadást kell készítenie. A hallgató a szorgalmi időszakban egy db zárhelyi dolgozat ír a tantárgyrészekből. A dolgozatban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárhelyi dolgozat szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga, valamint a kiadott felkészülést segítő kérdések témakörei is.

A hallgató a szorgalmi időszakban elkészített tervezési feladatra, tanulmányra és kiselőadásra, valamint zárhelyi dolgozatra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-

tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles. Az elégtelen értékelésű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok és zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú évközi értékeléssel történik, amely a legalább elégségesre teljesített zárthelyi dolgozat eredménye, illetve a szorgalmi időszakban a legalább elégségesre teljesített feladatok értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi értékelés teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Papp Zoltán: Geotechnika I. (SZIKTMF jegyzet)
2. Szepesházi Róbert: Geotechnika II. (SZIKTMF jegyzet)
3. Mérnöki kézikönyv I.
4. Petróczky Ferenc: Geotechnika 2. (SZIF, J 19 – 662)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Dr. Bartos Sándor: Geotechnika I. – Gyakorlatok

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Dénes Kálmán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA721
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tűzvédelem
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Fire protection
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes, egyetemi docens, (PhD)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: –
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az általános tűzvédelem helye, szerepe, feladata a Magyar Honvédségben. A megelőző tűzvédelem fogalma, összetevői, célja, feladatai. A tűzvesélyességi osztálybasorolás szabályai, a tűzállósági fokozatok, létesítmények tűzvédelmi előírásai. A tűzvédelmi tervek készítésének szabályai, a tűzvédelmi tervek és okmányok készítésének előírásai. A tűzoltás technikai rendszere, a MH-ben rendszeresített tűzoltó felszerelések, eszközök, gépek és ezek működtetésének szabályai. Tűzoltó harcászati ismeretek és azok alkalmazása különböző viszonyok között. A tűzoltó alegység kiképzése, a tűzoltás vezető feladatai, a tűzoltás vezetése.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The place, role and task of general fire protection in the Hungarian Defense Forces. Concept, components, purpose and tasks of preventive fire protection. Rules of classification of fire hazard class, fire protection regulations, fire protection regulations of facilities. Rules for the preparation of fire protection plans, requirements for the preparation of fire protection plans and documents. The technical system of fire extinguishing, the fire extinguishing equipment, tools, machines and the rules of their operation in the HDF. Training of the fire-fighting subunit, tasks of fire-fighting, management of fire-fighting.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri a környezetvédelmi, katasztrófa-elhárítási, és kárfelszámolási tevékenység tervezéséhez, szervezéséhez és a végrehajtás irányításához kapcsolódó feladatokat.

Képességei:

- Képes a Magyar Honvédség katasztrófa-elhárítási rendszerén belül nukleáris baleset, ipari

katasztrófa következményeinek felszámolásával összefüggő szakfeladatok tervezésére, szervezésére és irányítására.

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.

Autonómiaja és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with tasks related to plan, organize and manage activities of environmental protection, disaster relief and remediation.

Capabilities:

- Capable to planning, organizing and managing special tasks in connection with liquidating consequences of nuclear or industrial disaster within the disaster management system of Hungarian Defense Forces.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defense.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A megelőző tűzvédelem fogalma, összetevői (*Concept, components, purpose and tasks of preventive fire protection.*)

12.2. A tűzveszélyességi osztályba sorolási (*Classification of fire hazard class*)

12.3. Tűzvédelmi tervek készítésének szabályai (*Rules for the preparation of fire protection plans*)

12.4. ZH. (*Written test.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral és egy gyakorlati feladat önálló kidolgozásával történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi

feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

Az évközi jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. 54/2014. (XII.5.) BM rendelete az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról;
2. .Tűzvédelmi Műszaki Irányelvek 1.1 —10.1.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Erdős Antal: Építmények tűzvédelmi követelményei, KJK-KERSZÖV kiadó, Budapest, 2003.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKHFKTA07
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész fegyvernemtörténet
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry Branch History
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mérték: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Hadtörténelem, Filozófia- és Kultúrtörténeti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Négyesi Lajos ezds. egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1.nappali munkarend: 28 (30 EA + 0 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2
- 7. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A lövész (gyalogos) fegyvernem történetének megismertetése a hallgatókkal.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

To introduce students to the major events of the World and Hungarian military history and the processes leading to them.
- 8. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
  - a) tudása**
    - Átfogóan ismeri a nemzetközi – Európai Unió, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (a továbbiakban: NATO), Egyesült Nemzetek Szervezete (a továbbiakban: ENSZ) – környezetben, háborús és békeműveleti helyzetekben, különböző vallási, etnikai és kulturális területen való feladat-végrehajtás feladatait.
    - Behatóan ismeri a harctevékenységi fajtákat, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek feladatait.
    - Ismeri az összefegyvernemi harc támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető feladatait.
    - Átfogóan rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
    - Részletbe menően ismeri szakasz (század) szinten a műszaki-zárási, az erődítési-álcázási, és a robbantási alapismereteket.
    - Rendelkezik korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretekkel.
    - Meghatározó módon rendelkezik magabiztos angol katonai szaknyelvi kommunikációs

készségekkel.

- Ismeri a Magyar Honvédség haderőnemeinek felépítését és alkalmazásának elveit.
- Ismeri általánosan a szárazföldi haderőnem harcászati szintű összefegyvernemi kötelékek összhaderőnemi műveleti környezetben történő alkalmazási elveit.

b) képességei

- Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
- Képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes más fegyvernemekkel és szakalegységekkel való együttműködésre.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakterületét, a képesítése szerinti tevékenységeket és azok eredményeit.
- Elkötelezett fegyvernemi munkája eredményessége, hatékonysága iránt.
- Elkötelezett szakterülete etikai és jogi szabályainak betartására.
- Nyitott a képesítésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.
- Megérti az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, törekszik ennek megvalósítására, a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, amely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó képességére támaszkodik.
- Beosztásában, felelősségi és jogköréből adódóan önállóan tervezi és végzi szakmai tevékenységét.
- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektcsoportban a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Comprehensive knowledge of tasks in international environment, (European Union, North Atlantic Treaty Organization ("NATO"), United Nations ("UN"), war and peacekeeping situations, in various religious, ethnic and cultural fields .
- Is thoroughly familiar with the types of combat activities and the tasks of combat related activities.
- Knows the basic tasks of combat support and combat support services.
- Comprehensive knowledge of the armaments, military equipment and war material of the platoon (company).

Capabilities:

- Ability to plan, organize and conduct combat and combat-related activities of the subordinate.
- Is able to apply the necessary technical knowledge for the training of the platoon.
- Cooperation in work with other branch.

Attitude:

- Undertakes and credibly represents its area of expertise, the activities it has qualified for, and its results.
- He is committed to the efficiency and effectiveness of his military work.
- Committed to complying with ethical and legal standards in his/her own area of expertise.
- He/she is open to get to know and accept the professional, technological and development results related to his / her qualification and specialty, and seeks to share his / her knowledge.
- Interested in new methods and tools related to the field.
- Accept the importance of lifelong learning, pursues it, continuous vocational training and general self-education.

Autonomy and responsibility:

- Has the autonomy of his/her or her position to think through and develop general and specific professional issues based on specific factors and circumstances, relying on his or her wide scope, general and professional literacy, and problem-solving and problem-solving skills.
- Plans and carries out his / her professional activities independently in his / her position, responsibility and authority.
- Involves, by virtue of and in connection with his / her position, in research and development within his / her field of activity and mobilizes his / her theoretical and practical knowledge and skills autonomously, in cooperation with the other members of the group, to achieve the goal (s).

9. Előtanulmányi követelmények: nincs**10. A tantárgy tananyagának leírása, tematika:**

- 12.1. Szent László a lövészkatonák védőszentje
- 12.2. Ókori görög, makedón és római gyalogság felszerelése, fegyverzete és harceljárása
- 12.3. Középkori hadseregek gyalogságának (a frankok, vikingek, normannok, oroszok, angol íjászok, itáliai és spanyol számszeríjászok) felszerelése, fegyverzete és harceljárása
- 12.4. Zárt rendben, hidegfegyverrel harcoló gyalogság kialakulása a lőfegyverek alkalmazásáig, felszerelésük, fegyverzetük és harceljárásuk
- 12.5. Korajújkori lőfegyverrel felszerelt nyugati és keleti gyalogság felszerelése, fegyverzete és harceljárása
- 12.6. A XVIII. századi gyalogság csapatnemei felszerelése, fegyverzete és harceljárása
- 12.7. A XIX. századi gyalogság felszerelése, fegyverzete és harceljárása (1789 – 1859)
- 12.8. A XIX. századi gyalogság felszerelése, fegyverzete és harceljárása (1866 – 1914)
- 12.9. Az első világháború gyalogságának felszerelése, fegyverzete és harceljárása
- 12.10. Rohamisták, légideszant, kerékpárosok és könnyűgyalogosok a két világháború között, felszerelésük, fegyverzetük és harceljárásuk
- 12.11. A második világháború gyalogosainak felszerelése, fegyverzete és harceljárása
- 12.12. Az MN gépkocsizó lövész (1945-1960') és a gépesített („nehéz”) lövész (1960'-1995) katonáinak felszerelése, fegyverzete és harceljárása
- 12.13. A könnyű lövész koncepció (1996-2007) és MH missziós lövész katonáinak (2003-napjainkig) felszerelése, fegyverzete és harceljárása
- 12.14. Külföldi hadseregek lövész csapatnemeinek felszerelése, fegyverzete és harceljárása a második világháború után.

Description of the subject, curriculum

- 12.1. Saint Ladislaus, the patron of Infantry soldiers
- 12.2. Ancient Greek, Macedonian and Roman Infantry Equipment, Armaments and Military Tactics
- 12.3. Equipment, weaponry, and tactics of medieval Infantry (Franks, Vikings, Normans, Russians, English archers, Italian and Spanish archers)
- 12.4. The history of cold weapon equipped Mercenaries infantry until the use of firearms, their equipment, armaments and combat methods
- 12.5. The history of firearms equipped eastern and western Mercenaries, their armament, equipment and combat methods
- 12.6. The equipment, armament and combat methods of the 18th century infantry
- 12.7. XIX. Century Infantry Equipment, Arms and Tactics (1789 - 1859)
- 12.8. XIX. Century Infantry Equipment, Arms and Tactics (1866 - 1914)
- 12.9. World War I infantry equipment, armament and tactics
- 12.10. Assault troops, Airborn, Cyclists and Infantrymen before the World War II, Equipment, Weapons, and Tactics
- 12.11. Equipment, armament and Tactics of World War II infantry
- 12.12. Equipment, Weapons and Tactics of the Hungarian Infantry (1945-1960 ') and Mechanized Infantry (1960'-1995)
- 12.13. Light Infantry concept (1996-2007), equipment, weaponry and combat tactics of Hungarian Mission soldiers (2003 to date)
- 12.14. Equipment, weaponry, and combat tactics of foreign Infantry troops after World War II.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6.

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Legalább három oldalas kritikai elemzés megírása könyvészeti és elektronikus források felhasználásával az oktató által megadott, elektronikusan hozzáférhető hadtörténelmi tárgyú írásról, melynek tartalmaznia kell a vizsgált témához kapcsolódó legalább 5-5 tételből álló nyomtatott és elektronikus művek jegyzékét. Beadása elektronikus formában történik a hivatkozások követhető megjelenítésével.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A tanórákon való részvétel, figyelembe véve az engedélyezett hiányzás mértékét, valamint a meghatározott követelmények szerinti esszé megírása.

16.2. Az értékelés: félévközi jegy.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Legalább elégséges szintű félévközi jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. John Warry: A klasszikus világ hadművészete. Gemini, Budapest, 1995.

2. John Keegan: A csata arca: a közkatonák háborúja. Debrecen 2000.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Csikány Tamás: Az európai hadművészet a harmincéves háborútól a XIX. század végéig. Budapest : ZMNE, 2001.
2. Csikány Tamás: Magyarország hadügye 1715 és 1867 között: hadtörténelmi jegyzet / Budapest, ZMKA, 1995.
3. Csikány Tamás: Az első világháború eseményei és hadművészete. Budapest, ZMNE, 2010

Budapest, 2020. február 10.

Dr. Négyesi Lajos ezds., PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA216
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi típusok
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Types of tank
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrgy., gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** összes óraszám: 28
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (28+0)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám nappali munkarend: 2 (2+0)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** megismertetni a honvéd tisztjelölteket a más hadsereg rendszerben álló harckocsijainak szerkezetánál, működésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyaggal.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The officer cadets have to know the technical structure of today's tank of other armies. Operation and knowledge of theoretical and practical question.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) tudása**
    - Rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével;
  - b) képességei**
    - Képes a szakasz (század) a rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására;
  - c) attitűdje**
    - Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.
  - d) autonómiája és felelőssége**
    - Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;**Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
  - a) Knowledge:**
    - To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;

b) Capabilities:

- To be able to use the regular military weapons and tools of the troop and squadron;

c) Attitude:

- To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch.

d) Autonomy and responsibility:

- They are able to provide professional training to their staff on their own;

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek.

12. A tantárgy tematikája:

12.1. Más hadseregek harckocsi típusai (Type of tanks in other armies)

12.1.1. A harckocsik megjelenése. A harckocsik megjelenése napjainkig.

12.1.2. A jelenleg rendszerben lévő keleti harckocsi típusok. Harcászati-technikai adatai. Szerkezeti felépítése, működése, lehetőségei.

12.1.3. A jelenleg rendszerben lévő nyugati harckocsi típusok. Harcászati-technikai adatai. Szerkezeti felépítése, működése, lehetőségei.

12.1.4. A fejlesztés irányai. A kezelőszemélyzet védettségének, a mozgékonyásának, a tűz hatásosságának növelése.

12.1.5. Szeminárium.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: beadandó dolgozat a feldolgozott témakörben. A dolgozat terjedelme: 4-6 oldal. A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele a feladatok határidőre való elkészítése. Az oktató az alábbi szempontok mentén értékeli a beadott és előadott anyagot 1-5-ig terjedő skálán: szakmaiság, szaknyelv alkalmazása, felkészültség, tájékozottság, reflektivitás szintje.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a beadandó házi dolgozat elkészítése az oktató által meghatározott időre. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a házi dolgozat legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

- ÉÉ, évközi jegy

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges beadandó dolgozat

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom: ---

17.2. Ajánlottirodalom: ---

Budapest, 2020. január13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA368
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Mozgás alapjai téli időjárási viszonyok között
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic winter movement, winter training
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak (-ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás főhadnagy, gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1.** össz óraszám:
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A felderítő specializációjú képzés követelményeihez igazodó speciális felkészítés részeként megismertetni és felkészíteni a hallgatókat a felderítő tevékenységek során adódó sajátos feladatok ellátására, gyakorlati fogások végrehajtására, pszichikailag és fizikailag az átlagostól eltérő igénybevétel elviselésére téli viszonyok között.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

To acquaint the cadets with and prepare them for executing unique tasks occurring during intelligence activities; executing practical techniques; bear extreme physical and psychological stress during winter conditions in accordance with the requirements of intelligence training and part of the special preparation.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
- Ismeri alapszinten a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai alkalmazási elveit, az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikákat
- Ismeri alapszinten az adatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati szabályait.
- Ismeri alapszinten a SERE (Survival, Evasion, Resistance, and Escape - Túlélés, Elkerülés, Ellenállás és Szökés) elméleti és a túlélés elméleti és gyakorlati alapjait.
- Tudása továbbá kiterjed alapszinten a műveleti területen (valószínűsíthető hadszíntér) előforduló terepakadályok leküzdésének elméletére és gyakorlatára

Képességei:

- Képes a felderítő alegységeknél rendszeresített fegyverzeti eszközök kezelésére, az alegység tűzrendszerének megszervezésére.

- Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő műszerek szenzorok telepítésére, alkalmazására.
- Képes célok felderítésére, azonosítására.
- Képes tartós idejű (több hónap), nem honi területen végrehajtott alacsony vagy magas intenzitású katonai műveletben való részvételre, huzamosabb ideig, a saját csapatoktól távol, idegen kulturális és vallási környezetben megerőltető fizikai és pszichikai igénybevétel elviselésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.
- Önellenzést végez.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the principles, resources, capabilities and limitations of exploration.
- Knows the basic principles of applying ground-based intelligence to combat-level data sources, and the data acquisition techniques used by the data sources.
- Knowledge of the theoretical and practical rules of conducting data mining activities.
- Knowledge of the SERE (Survival, Evasion, Resistance, and Escape) Theoretical and Practical Basics of Survival, Avoidance, Resistance, and Escape.
- His knowledge also covers the basic theory and practice of overcoming field obstacles in the field of operation (probable theater).

Capabilities:

- Ability to install and use general detection equipment, monitoring instruments, sensors at the subunit level.
- Able to handle weapon devices standardized on reconnaissance sub-units and to organize sub-unit fire systems.
- Able to identify and identify targets.
- Able to engage in long-term, non-domestic, low-intensity and high-intensity military operations, for extended periods of time, to withstand strenuous physical and psychological stress away from own troops in foreign cultural and religious environments.

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures.

Autonomy and responsibility:

- Make professional decisions based on your professional skills.
- Formulate suggestions for completing a task.
- Performs self-test.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1.A mozgás alapjai télen. *Basic winter movement.* (28 ó GY)

A felderítő katonai és kisalegység mozgásmódjainak gyakorlása erdős-hegyes területen, télen; túlélési feladatok végrehajtása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon a részvétel kötelező (minimum 80%); rövid/tartós távolmaradás indokolt

esetben (orvosi, szolgálati) pótolható. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a hiányzás pótolható az oktató által kijelölt témakörben beadott, legalább elégségesre értékelt házidolgozattal. Az elégtelen jegyet a szorgalmi időszak végéig lehet javítani, ha ez nem sikerül, a tantárgy újbóli felvételére az NKE TVSZ rendelkezései a mérvadók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félévközi foglalkozások gyakorlati formájában zajlanak. A 12. pontban meghatározott tantárgyi tematikában megadott témák ismerete, gyakorlása a félévközi feladat. A tantárgy ötfokozatú gyakorlati jeggyel zárul, mely a félévközi feladatok értékeléséből tevődik össze.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy.

Gyakorlati jegy, ötfokozatú értékelés. A gyakorlati jegyet a gyakorlaton végrehajtott feladatokra kapott osztályzatok átlaga adja. A honvéd tisztjelölt tevékenységét a tanszékvezető, specializációfelelős által kijelölt személy, illetve az alegységparancsnok értékeli: a gyakorlati foglalkozások feladatainak megfelelő szintű, fegyelmezett és kreatív végrehajtását.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kredit megszerzésének feltétele: aláírás az integrált gyakorlati blokk legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gerhard Buzek: A túlélés kézikönyve SubRosa Kiadó, Budapest, 1995. ISBN 963 8354 48 8
2. Tóth Lóránt: Katonai túlélés ZMNE. 2000.
3. Survival Manual, United States Marine Corps, Winter Survival Course Handbook, Mountain Warfare Training Center. 2002.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Headquarters, Department of the Army: FM 21-76 Survival
2. Wiseman, John: The SAS Survival Handbook, Harvill, 1986, ISBN 0 00 217185.
3. Dr. Forray László: Túlélés alapjai mérsékelt égövi viszonyok között (kiadás alatt).
4. Hugh McManners: The Complete Wilderness Training Manual. DK Publishing. New York. ISBN 978-0-75662-804-8. 1994.

Budapest, 2020. január 17.

Horváth Tamás főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA468
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzérségi tűz tervezése 8.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Planning of artillery fire 8th
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Andóczy-Balogh András Ádám százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 + 14)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: nincsenek.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy tárgyköreinek foglalkozásain a honvéd tisztjelöltek tovább szélesítik a lövészet és tűzvezetés előkészítésével és a megfigyelhető célok pusztításával kapcsolatos elméleti ismereteiket. Begyakorolják az üteg tűzvezető-pont állománya és a tűzmegfigyelő szervek (SZDTTMCS) együtműködésének feladatait a megfigyelhető álló célok pusztítása során.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): In the lessons of this subject, Cadets continue to broaden their theoretical knowledge of the preparation of artillery shooting and fire direction and destroying the observable targets. Exercise the tasks of co-operation between the Fire direction center and the observation points (SZDTTMCS) during the destruction of the observable stationary targets.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a tüzérség lövészetének és tűzvezetésének előkészítését.
  - Ismeri az első tiszti beosztásához szükséges meteorológiai és ballisztikai ismereteket.

Képességei:

  - Képes a tüzér szakasz (üteg) lövészetének és tűzvezetésének előkészítésére és vezetésére.
  - Képes a megkövetelt tüzérségi tűzfeladatok normaidőre történő végrehajtására.
  - Képes a tüzérfegyvernem szerint szervezett továbbképzést követően speciális szakmai feladatok végrehajtására.

Attitűdje:

  - Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
  - Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
  - Együtműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzéreallegység harcát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Know the preparation of the fire missions and fire direction.
- Know the ballistic and meteorology essentials necessary for the first officer's assignment.

Capabilities:

- Capable to prepare and conduct the fire missions and fire control of the artillery platoon or gun.
- Capable to complete the necessary fire missions in time.
- Capable to conduct special tasks after artillery extension courses.

Attitude:

- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Able to plan the fire support of the unit independently.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs.**12. A tantárgy tematikája:**

- 12.1. A tüzéreallegységek parancsnokainak feladatai a lövészet és a tűzvezetés előkészítésekor (2 óra elmélet) (*Artillery commander's tasks at the preparation of LFX*)
- 12.2. A célok felderítésének és a bemérő előkészítés végrehajtása (2 óra elmélet) (*Execute the target acquisition and artillery survey preparation*)
- 12.3. A ballisztikai, a meteorológiai és a technikai előkészítés végrehajtása. (2 óra elmélet) (*Execute the ballistic and meteorological preparation*)
- 12.4. A ballisztikai előkészítés gyakorlati feladatai. (2 óra gyakorlat) (*Practical tasks of the ballistic preparation*)
- 12.5. A löelemek meghatározásának végrehajtása (6 óra gyakorlat) (*Execution of determining firing data*)
- 12.6. A célok belövése technikai felderítőeszközök alkalmazásával. (4 óra elmélet) (*Adjusting targets w/ different target acquisition systems*)
- 12.7. Különleges belövési eljárások (2 óra elmélet 6 óra gyakorlat) (*Special adjustment procedures*)
- 12.8. Rendszerező, ellenőrző foglalkozás. (2 óra elmélet) (*Written test*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:
tavaszi félév/ 6. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.**15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Egy zárthelyi dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól

jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozat javítására kettő lehetőség van.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, egy zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása.

16.2. **Az értékelés:** Évközi értékelés. Az évközi értékelés a zárthelyi dolgozatok eredményeinek számtani közepével alakítható ki. Az értékelés ötfokozatú jeggyel történik.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 2 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és az évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Nyt.sz.:952/226 – A lövészet és a tűzvezetés előkészítése – 1999 – Egyetemi jegyzet;
2. Nyt.sz.: T-2210 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becsló előkészítéssel, I. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv;
3. Nyt.sz.:T-2211 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becsló előkészítéssel, II. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv;
4. Nyt.sz.: T-2220 – A löelemek megállapítása teljes előkészítéssel és tűzathelyezéssel, példatár – 2001 – Egyetemi tanszéglet.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. A Arty-P1 (STANAG2934, Artillery procedures) Tüzérségi eljárások, 8. módosított kiadás, 2002 (in Hungarian);
2. Dr. Erdélyi Sándor – Dr. Iványosi Sz. István – Dr. Szabó Tibor – A tüzérségi tűz pontossága és hatásossága növelésének lehetőségei a Magyar Honvédségben című tanulmánykötet résztanulmánya – 2003 – ZMNE –Tudományos tanulmány.

Budapest, 2020.január.17.

Andóczy-Balogh András Ádám százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA521
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi önálló évfolyammunka 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defense Missile Essay 1
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Csengeri János főhadnagy, egyetemi tanársegéd, PhD (hadtudomány)
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1.nappali munkarend: 28 (4 EA + - SZ + 24 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: számítógépes szimuláció és térképes, adatbázis elemzésen és egyéni irodalom-feldolgozáson alapuló gyakorlati, csoportos foglalkozások.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel a szakterületének megfelelő témák (tudományos, szakszerű) kidolgozásának módszereit.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce basics of writing of hot air defence missile topics.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Megismeri a szakterületének megfelelő témák (tudományos, szakszerű) kidolgozását.
  - Alapvetően ismeri a légierő haderőnem felépítését és alkalmazásának az alapelveit.
  - Alapvetően ismeri a földi telepítésű légvédelem alkalmazásával kapcsolatos követelményeket és értékelési rendet.
  - Ismeri és alkalmazni tudja a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.
  - Alapjaiban ismeri a földi telepítésű légvédelem harc- és tűzvezetésének a feladatait, a kapcsolódó eljárás- és okmányrendszert.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelmeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):**Knowledge:**

- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.
- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.

- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and its equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) different positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assigned SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SBAD unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

12.1. A tudományos kutatás alapjai.
(*Basics of scientific research.*)

12.2. A tanulmányírás alapjai, az irodalom feldolgozás módszerei.
(*Basics of scientific essay developments.*)

12.3. Önálló téma feldolgozása.
(*Writing essay of hot military topic.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév.

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 2 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az értékelés alapja az elkészített esszé (20.000 – 34.000 karakter).

Értékelés	Értékelési szempont
5 (jeles)	Akkor adható: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ha a fogalmazás értelmes mondatokból áll, a szöveg szerkesztett (tartalmaz bevezetést, tárgyalást és befejezést), felépítése logikus, arányosan igazodik a tartalmi kifejtéshez, megállapításai árnyaltak és nem tartalmaznak nyelvtani vagy helyesírási hibát, ➤ a fogalmazás terjedelme eléri a meghatározott karakterszámot,
4 (jó)	Akkor adható: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ha a szöveg értelmes mondatokból áll, de a szerkesztése aránytalan, vagy néhány megállapítása leegyszerűsített, egysíkú, kisebb nyelvhelyességi hibákat tartalmaz,
3 (közepes)	Akkor adható: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ha a szöveg értelmes mondatokból áll, de a szerkesztése aránytalan, vagy néhány megállapítása leegyszerűsített, egysíkú, kisebb nyelvhelyességi hibákat tartalmaz, terjedelme kevesebb az előírtnál.
2 (elégséges)	Akkor adható: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ha a szöveg értelmes mondatokból áll, de a szöveg szerkesztése aránytalan vagy hiányos (a bevezetés, tárgyalás, befejezés közül valamelyik hiányzik), és terjedelme kevesebb az előírtnál, ➤ a szöveg megállapításai leegyszerűsítettek és/vagy durva helyesírási hibákat tartalmaznak.
1 (elégtelen)	Akkor adható: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ha a szöveg nem értelmes és nem összefüggő mondatokból vagy csak szavakból áll.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint.

16.2 Az értékelés: Az osztályzat és a kredit évközi értékelés formájában szerezhető meg, az esszére kapott értékelés alapján.

16.3 A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges esszé értékelése.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Göcze István: A tudományelmélet és kutatómódszertan alapjai: tudományos kutatás és tudományos publikálás, Budapest, Magyarország, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (2010), 106 p.

2. Garai Zsolt: Hogyan?

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot?

Budapest, 2020. január 26.

Dr. Csengeri János főhadnagy, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA621**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tűzszerész ismeretek
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Explosive ordnance disposal knowledge
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Ember István alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** a gyakorlati foglalkozások tanteremben és/vagy terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatókat készítse fel tűzszerész alegység parancsnoki beosztásban a tűzszerész szakfeladatok tervezésére és irányítására. Tartalmát a műszaki támogatási feladatok eredményes végrehajtásához szükséges tűzszerész ismeretek képezik.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the explosive ordnance disposal tasks as well as the planning, organizing and supervising their execution. The content of this course is the field of explosive ordnance disposal tasks which are necessary to the successful execution of military engineering tasks.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

- Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
- Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
- Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.

- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime commanding documents and their completing.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material
- Competent to organize and supervise platoon (company) construction and demolition tasks.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Tűzszerész szakfeladatok szervezése (Organizing EOD tasks)

A tűzszerész szakfeladatok (járőrfeladatok, lövészetbiztosítások, lőtérmentesítések, területmentesítések stb.) szervezésének alapjai, különös tekintettel a közszolgálati tevékenységre.

Az robbanótestekkel kapcsolatos bejelentések kezelése, jogszabályi háttere. A társszervek és a civil lőszermentesítő cégek tevékenysége és szerepe a tűzszerész szakfeladatokban.

12.2. Hagyományos robbanótest ismeret (*Conventional ordnances*)

A hagyományos robbanótestek felosztása, a különböző típusok általános felépítése. A robbanótestekre ható legfontosabb erőhatások. Gyújtószerkezet ismeret. Megsemmisítési, hatástalanítási alapismeretek. Eszközismeret.

12.3. Improvizált robbanótest ismeret (*Improvised ordnances*)

Az improvizált robbanótestek felosztása, fő részeinek ismertetése. Megsemmisítési, hatástalanítási alapismeretek. Eszközismeret. Zárthelyi dolgozat az 1-3. tárgykörök tananyagából.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi vagy tavaszi félév / 5-6-7-8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. A terepfoglalkozáson (kihelyezés) a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Egy zárthelyi dolgozat az elméleti tantárgyrészekből. A dolgozatban teszt, gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozat szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is. A hallgató a zárthelyi dolgozatra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékkelű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány. A zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

Az érdemjegyet a zárthelyi dolgozatra kapott érdemjegy képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Mű-35 A Magyar Honvédség bűvár szabályzata, A Magyar Honvédség kiadványa, 2018.
2. Mű/41 A Magyar Honvédség Tűzszerész szabályzata I. rész, A Magyar Honvédség kiadványa, 2014.
3. Mű/45 A Magyar Honvédség Tűzszerész szabályzata II. rész, A Magyar Honvédség kiadványa, 2015.
4. Mű-1749/1 – Szakkiképzési program a Magyar Honvédség tűzszerész katonái részére, Honvéd Vezérkar Kiképzési és Oktatási Csoportfőnökség, 2018.
5. Szakutastítás a Magyar Honvédség robbanóanyag kereső szolgálati kutyaállománya kiképzésére, ellátására és a szolgálat szabályozásáról, Magyar Honvédség Dr. Radó György Honvéd Egészségügyi Központ, 2011.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. NATO Standard, AEODP-6, Explosive Ordnance Disposal Reports and Messages, Edition B, Version 1, September 2014, The NATO Standardization Office (NSO).
2. NATO Standard, ATP-3.12.1, Allied Tactical Doctrine for Military Engineering, Edition A,

- Version 1, February 2016, NATO Standardization Office (NSO).
3. NATO Standard, ATP-3.18.1, Allied Tactical Doctrine for Explosive Ordnance Disposal, Edition A, Version 1, April 2017, NATO Standardization Office (NSO).
  4. NATO Standard, AEODP-10, Explosive Ordnance Disposal (EOD) Principles and Minimum Standards of Proficiency, Edition B, Version 1, September 2014, NATO Standardization Office (NSO).

Budapest, 2020. január 30.

Ember István alezredes
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: HKMTTA722
2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Atomerőművek biztonságtechnikája
3. A tantárgy megnevezése (angolul): Protection technology of Nuclear Power Plants
4. Kreditérték és képzési karakter:
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják): Katonai vezetői alapképzési szak
6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Műveleti Támogató Tanszék
7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Dr. Csurgai József alez., PhD (katonai műszaki tudományok)
8. A tanórák száma és típusa
  - 8.1. össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a gyakorlati órák laboratóriumban és terepen végrehajtott műszerismereti és mérési feladatokból állnak.
9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul): Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a hazai nukleáris létesítmények felépítését, működését.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Let the students to be familiar with the structure and operation of domestic nuclear installations.
10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

  - Ismeri a környezetvédelmi, katasztrófa-elhárítási, és kárfelszámolási tevékenység tervezéséhez, szervezéséhez és a végrehajtás irányításához kapcsolódó feladatokat.

Képességei:

  - Képes a Magyar Honvédség katasztrófa-elhárítási rendszerén belül nukleáris baleset, ipari katasztrófa következményeinek felszámolásával összefüggő szakfeladatok tervezésére, szervezésére és irányítására.

Attitűdje:

  - Törekszik a szakmai területen elért új tudományos eredmények, a vegyivédelmi szaktechnikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

  - Önállóan koordinálja a felelősségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

  - Familiar with tasks related to plan, organize and manage activities of environmental protection,

disaster relief and remediation.

Capabilities:

- Capable to planning, organizing and managing special tasks in connection with liquidating consequences of nuclear or industrial disaster within the disaster management system of Hungarian Defense Forces.

Attitude:

- Seeks to know new scientific results in the professional area and in the NBC/CBRN technical development.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Atomerőművek felépítése, működése, biztonsági rendszerei. (*Structures of nuclear facilities*)

A szabályozott láncreakció folyamata. Az atomreaktor elemei, biztonsági gátak, hermetikus tér, konténment. Passzív és aktív biztonsági rendszerek. Dozimetriai ellenőrző rendszerek, kibocsátásellenőrzés. Üzemi és biztonsági recirkulációs szűrő és szellőztetőrendszerek

12.2. A működés főbb paraméterei, üzemzavarok, baleseti helyzetek minősítése. (*Main parameters of operation, malfunctions, qualification of accidents*)

Nemzetközi eseményskála. A paksi 2003-as súlyos üzemzavar. Csernobil. Fukushima.

12.3. A Paksi Atomerőmű üzemlátogatása, balesetelhárítási rendszere. (*Site visits*)

Látogatóközpont: Paks I. felépítése, működése, technológiai rendszerei. Blokkvezénylő: ügyeletes mérnök és a vezénylési stáb munkahelye. Reaktorcsarnok: az ikerblokk elrendezése, pihentetőmedencék, védőhenger, az átrakás gépei és armatúrái.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Egy írásbeli házi dolgozat elkészítése, legalább elégséges értékeléssel (a leadás végső határideje a szorgalmi időszak utolsó hete)

Zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 66%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

Az évközi jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből

kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Nagy Lajos György – Nagyné László Krisztina: Radiokémia és Izotóptechnika, Egyetemi tankönyv, BME 1997.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Andrási Andor, Ballay László, Bujtás Tibor, Csete István, Horváth Kristóf, Kanyár Béla, Fehér István, Deme Sándor: Sugárvédelem, 2010

Budapest, 2020. január 20.

Dr. Csurgai József alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA220
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi anyagismeret
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Material knowledge of tanks
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrgy., gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** összes óraszám: 28
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (14+14)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** megismertetni a honvéd tisztjelölteket a szakirányhoz kapcsolódó műszaki munkálatokkal kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyaggal.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The officer cadets have to knowledge about theoretical and practical question of technical and engineering jobs.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) tudása**
    - Rendelkezik a szakasz (század) rendszerített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével;
  - b) képességei**
    - Képes a szakasz (század) a rendszerített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására;
  - c) attitűdje**
    - Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.
  - d) autonómiája és felelőssége**
    - Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;**Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
  - a) Knowledge:**
    - To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;
  - b) Capabilities:**

- To be able to use the regular military weapons and tools of the troop and squadron;
- c) **Attitude:**
  - To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch.

d) **Autonomy and responsibility:**

- They are able to provide professional training to their staff on their own;

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek.

12. A tantárgy tematikája:

12.1. Szakirányú műszaki ismeretek (Specialized engineer skills)

12.1.1. A támpontok műszaki berendezései.

12.1.2. A technikai eszközök használata.

12.1.3. TÁS kiépítése.

12.1.4. Technikai eszközök álcázása.

12.2. Szakirányú vegyvédelmi ismeretek (Specialized NBC skills)

12.2.1. Harekocsi mentesítése

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/7. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Félévközi feladatok típusa: beadandó dolgozat a feldolgozott témakörben. A dolgozat terjedelme: 4-6 oldal. A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele a feladatok határidőre való elkészítése. Az oktató az alábbi szempontok mentén értékeli a beadott és előadott anyagot 1-5-ig terjedő skálán: szakmaiság, szaknyelv alkalmazása, felkészültség, tájékozottság, reflektivitás szintje.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy):

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a beadandó dolgozat legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

- ÉÉ, évközi jegy

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges beadandó dolgozat

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom: ---

17.2. Ajánlottirodalom: ---

Budapest, 2020. január 13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA215
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi lőszer
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Ammunition of tank
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrnagy, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** összes óraszám: 28
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (28+0)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám nappali munkarend: 2 (2+0)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a harckocsi alegységek által alkalmazott harckocsi lőszer részletes felépítését, működését, kezelésük szabályait. Begyakoroltatni a lőszer kezelését.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The officer cadets have to know the ordnances that are used by tank subunits. The build-up, operation, their rules of threatment and practise of these tasks.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - a) tudása**
    - Rendelkezik a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével;
  - b) képességei**
    - Képes a szakasz (század) a rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására;
  - c) attitűdje**
    - Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.
  - d) autonómiája és felelőssége**
    - Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;**Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
  - a) Knowledge:**
    - To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;

b) Capabilities:

- To be able to use the regular military weapons and tools of the troop and squadron;

c) Attitude:

- To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch.

d) Autonomy and responsibility:

- They are able to provide professional training to their staff on their own;

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek.

12. A tantárgy tematikája:

12.1. A harckocsifegyverek lőszerai (Ammunition of tank weapons)

12.1.1. A harckocsigéppuskák lőszerai. Kődgránát, betétcső lőszer.

12.1.2. Harckocsiágyú lőszerai. Repeszromboló gránátok, kumulatív gránátok, páncéltörő gránátok, űrméret alatti gránátok, különleges lőszer.

12.1.3. Az ágyúlőszer gyújtói. Repeszromboló gránát gyújtói. Kummulatív gránát gyújtói. Páncélgránát gyújtói. Fényjelző, csappantyús csavarok.

12.1.4. Harckocsik páncéltörő rakétái.

12.1.5. Lőszerkezelés. Lőszerkezelés, csomagolása, málházása, gyújtók állítása.

12.1.6. Szeminárium.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/6. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: beadandó dolgozat a feldolgozott témakörben. A dolgozat terjedelme: 4-6 oldal. A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele a feladatok határidőre való elkészítése. Az oktató az alábbi szempontok mentén értékeli a beadott és előadott anyagot 1-5-ig terjedő skálán: szakmaiság, szaknyelv alkalmazása, felkészültség, tájékozottság, reflektivitás szintje.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a beadandó házi dolgozat elkészítése az oktató által meghatározott időre. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a házi dolgozat legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

- ÉÉ, évközi jegy

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges beadandó dolgozat

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

3. Lőtáblázat a 125 mm-es D-81 ágyúhoz Pc/63.
4. Egységes lövészeti szakutasítás.

17.2. Ajánlott irodalom: ---

Budapest, 2020. január13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA370
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vizi akadályok felderítése.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Waterborne operations.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak (-ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** **Katonai Vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.**
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** **HHK Műveleti Támogató Tanszék.**
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás főhadnagy, gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1.** össz óraszám:
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A felderítő specializációjú hallgatók részére olyan korszerű elméleti és gyakorlati ismeretek átadása, jártasságok és készségek kialakítása, amely birtokában képesek leendő szakterületüket magas szinten művelni, a rájuk bízott szakmai feladatokat maradéktalanul megoldani. A felderítési feladatok végrehajtásának és vezetésének megtanítása a normál körülményektől eltérő hatások közepette. A felderítőszakasz (felderítőszerv)- parancsnok parancsnoki munkája sajátosságai a speciális felderítési feladat végrehajtásának megtervezése, megszervezése és vezetése folyamatában.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The provide for the intelligence cadets state of the art theoretical and practical knowledge, shaping routine and skill, with the cadets will be able to execute their tasks at a high level. To teach to cadets to execute and lead intelligence tasks in unusual environments. The specialities of the commander tasks of the intelligence platoon (unit) during the planning, organization and commanding of the execution of the special intelligence task.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
- Ismeri alapszinten a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai alkalmazási elveit, az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikákat
- Ismeri alapszinten az adatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati szabályait.
- Ismeri alapszinten a SERE (Survival, Evasion, Resistance, and Escape - Túlélés, Elkerülés,

Ellenállás és Szökés) elméleti és a túlélés elméleti és gyakorlati alapjait.

- Tudása továbbá kiterjed alapszinten a műveleti területen (valószínűsíthető hadszíntér) előforduló terepakadályok leküzdésének elméletére és gyakorlatára.

Képességei:

- Képes a felderítő alegységeknél rendszeresített fegyverzeti eszközök kezelésére, az alegység tűzrendszerének megszervezésére.
- Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő műszerek szenzorok telepítésére, alkalmazására.
- Képes célok felderítésére, azonosítására.
- Képes tartós idejű (több hónap), nem honi területen végrehajtott alacsony vagy magas intenzitású katonai műveletben való részvételre, huzamosabb ideig, a saját csapatoktól távol, idegen kulturális és vallási környezetben megerőltető fizikai és pszichikai igénybevétel elviselésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.
- Önellenőrzést végez.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the principles, resources, capabilities and limitations of exploration.
- Knows the basic principles of applying ground-based intelligence to combat-level data sources, and the data acquisition techniques used by the data sources.
- Knowledge of the theoretical and practical rules of conducting data mining activities.
- Knowledge of the SERE (Survival, Evasion, Resistance, and Escape) Theoretical and Practical Basics of Survival, Avoidance, Resistance, and Escape.
- His knowledge also covers the basic theory and practice of overcoming field obstacles in the field of operation (probable theater).

Capabilities:

- Ability to install and use general detection equipment, monitoring instruments, sensors at the subunit level.
- Able to handle weapon devices standardized on reconnaissance sub-units and to organize sub-unit fire systems.
- Able to identify and identify targets.
- Able to engage in long-term, non-domestic, low-intensity and high-intensity military operations, for extended periods of time, to withstand strenuous physical and psychological stress away from own troops in foreign cultural and religious environments.

Attitude:

- Susceptible to understanding the features and handling of new detection tools and procedures

Autonomy and responsibility:

- Make professional decisions based on your professional skills.
- Formulate suggestions for completing a task.
- Performs self-test.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Felderítő alegységek tevékenysége vízi akadályok felderítése és leküzdésekor. (12 ó GY)
Detection of obstacles.

Vízi akadályok osztályozása, hatásuk az összefegyvernemi harcra és a felderítésre. (6 óra GY)
A felderítő alegység speciális felszerelése, azok alkalmazásának elmélete vízi akadályok felderítése-
és leküzdésekor. (6 óra GY).

12.2. Felderítő alegységek tevékenységének gyakorlása. (18 óra GY) *Exercise the activities of reconnaissance units.*

Folyó előterének, a folyómeder felderítésének (mederszelvényezés) gyakorlása és a vízi akadály
műszaki paramétereinek megállapítása. (6 óra GY)

Szükségátkelő-eszközök készítése, használatuk szabályai. (6 óra GY)

Rendszeresített eszközök használatának gyakorlása a vízi jártasság kialakítása. (6 óra GY)

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon a részvétel kötelező (minimum 80%); rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a hiányzás pótolható az oktató által kijelölt témakörben beadott, legalább elégségesre értékelt házidolgozattal. Az elégtelen jegyet a szorgalmi időszak végéig lehet javítani, ha ez nem sikerül, a tantárgy újbóli felvételére az NKE TVSZ rendelkezései a mérvadók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félévközi foglalkozások gyakorlati formájában zajlanak. A 12. pontban meghatározott tantárgyi tematikában megadott témák ismerete, gyakorlása a félévközi feladat. A tantárgy ötfokozatú gyakorlati jeggyel zárul, mely a félévközi feladatok értékeléséből tevődik össze.

16.Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy.

Gyakorlati jegy, ötfokozatú értékelés. A gyakorlati jegyet a gyakorlaton végrehajtott feladatokra kapott osztályzatok átlaga adja. A honvéd tisztjelölt tevékenységét a tanszékvezető, specializációfelelős által kijelölt személy, illetve az alegységparancsnoka értékeli: a gyakorlati foglalkozások feladatainak megfelelő szintű, fegyelmezett és kreatív végrehajtását.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kredit megszerzésének feltétele: aláírás az integrált gyakorlati blokk legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1 Kötelező irodalom:

1. Gerhard Buzek: A túlélés kézikönyve SubRosa Kiadó, Budapest, 1995. ISBN 963 8354 48 8
1. Harcászati kézikönyv szakaszparancsnokoknak és szakasz vezénylő tiszthelyetteseknek. MH Műveleti Központ 2010.
2. Az általános katonai kiképzés kézikönyve. [General military training handbook]. 1. - 2. kötet. HM HKF 2007.

17.2Ajánlott irodalom:

2. Headquarters, Department of the Army: FM 21-76 Survival
3. Wiseman, John: The SAS Survival Handbook, Harvill, 1986, ISBN 0 00 217185.
4. Dr. Forray László: Túlélés alapjai mérsékelt égövi viszonyok között (kiadás alatt)

Budapest, 2020. január 17.

Horváth Tamás főhadnagy

gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA378
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Speciális felderítő eszközök ismerete.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Special ISR devices.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Horváth Tamás főhadnagy, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tisztjelöltek ismerjék meg a felderítő alegységeknél rendszeresített pilótánélküli eszközök felépítését, alkalmazásának alapelveit. Készítse fel a tisztjelölteket a felderítő alegységeknél rendszeresített műszaki eszközök alkalmazására. A tisztjelöltek ismerjék meg a rendszeresített eszközök felépítését, működését, alkalmazásuk biztonsági rendszabályait, üzemeltetésük, technikai kiszolgálásuk szabályait, kiemelt feladatait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The cadets have to know the unmanned aerial vehicles' (UAV) structure and the fundamentals of it's application what are in service at intelligence units. Prepare the cadets for the application of the technical equipments what are in service at intelligence units. The cadets have to know the structure, operations, application of its security measures, functioning, technical servicing and major functions of the equipments what are in service at intelligence units.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
  - Ismeri alapszinten a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai alkalmazási elveit, az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikákat.
  - Ismeri alapszinten az adatszerzési tevékenységek vezetésének elméleti és gyakorlati szabályait.

Képességei:

  - Képes célok felderítésére, azonosítására.
  - Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő műszerek szenzorok telepítésére, alkalmazására.

- Képes a legáltalánosabban alkalmazott adat- és információvédelmi rendszerek, eszközök magabiztos üzemeltetésére.

Attitűdje:

- Fogékony az új felderítő eszközök és eljárások sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.

Autonómiája és felelőssége:

- Önellenőrzést végez.
- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.
- Általános felügyelet mellett önállóan végzi és szervezi a részére meghatározott szakmai feladatokat.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the principles, resources, capabilities, and limitations of military intelligence.
- Has a basic knowledge on the application of tactical intelligence data sources and the data acquisition techniques employed by the data sources.
- Knowledge of the theoretical and practical rules of leading data collecting activities.

Capabilities:

- Able to identify targets
- Ability to install and use ISR equipment, monitoring instruments, sensors at the ISR subunit level.
- Is able to operate the most commonly used data and information protection systems and devices with confidence.

Attitude:

- Be receptive to understanding the features and handling of new ISR tools and procedures.
- Recognize the professional skills of his/her subordinates and coordinate their application.

Autonomy and responsibility:

- Self-check.
- Based on his / her professional skills, he / she makes independent decisions during his / her activity
- Make recommendations on how to perform each task.
- Carries out and organizes the professional tasks assigned to him / her independently under general supervision.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Pilóta nélküli felderítő eszközök (UAV) / UAVs (12 óra E)

12.1.1. Pilóta nélküli felderítő eszközök általános jellemzői. (4 óra E)

12.1.2. A rendszeresített eszköz harcászati-technikai adatai, felépítése, működése, alkalmazás elvei. (4 óra E)

12.1.3. A rendszeresített UAV eszköz üzemeltetésének szabályai, gyakorlati fogásai. (4 óra E)

12.2. Ellenőrző foglalkozás, 1. sz. zárthelyi dolgozat (2 óra)

12.3. Műszaki felderítő eszközök / Engineer reconnaissance tools (12 óra E)

12.3.1. A rendszeresített műszaki felderítő eszközök típusismerete. (6 óra E)

12.3.2. Műszaki felderítő eszközök alkalmazásának gyakorlati fogásai. (6 óra E)

12.4. Ellenőrző foglalkozás, 2. sz. zárthelyi dolgozat (2 óra)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az elsajátított ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban a különböző tantárgyrészekből zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral történik. Az írásbeli ismeretszint felmérése pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kétféle alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. A különböző tantárgyrészek gyakorlati feladatainak végrehajtása.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A részmegoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 15, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, melyet a fenti tantárgyrészből külön-külön tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi, kialakítása ötfokozatú értékeléssel történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges szintű gyakorlati jegy. Sikeres (elégtelennél jobb) gyakorlati jegy javítására nincs lehetőség.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A SKYLARK-1 típusú UAV anyagismereti és igénybevételi szakutasítása.

17.2. Ajánlott irodalom:

2. Fekete Csaba Zoltán, Dr. Palik Mátyás: A hazai UAV kezelő személyzet képzésének tapasztalatai.. Repüléstudományi közlemények, különszám. 2012.

Budapest, 2020. február 20.

Horváth Tamás főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA469
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzérség harci alkalmazásának tervezése és vezetése 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Planning and leading of the employment of artillery units 1th
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 + 14)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tüzérség harci alkalmazásának tervezése. A tervezés okmányrendszere. A tüzérség vezetésének elvei. A vezetéssel szemben támasztott követelmények. A tüzérség harci alkalmazásának vezetése a század (zászlóalj) támadó harctevékenységének megvívása során.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Planning the artillery combat deployment. The administration of planning. The principles of artillery management. Leadership requirements. Leading the artillery combat deployment when the infantry company (battalion) conducting combat operations.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a tüzérségi tűztámogatás rendszere felépítését és annak az összefegyvernemi harcba történő integrálásának módját.

Képességei:

  - Képes első tiszti beosztásban a tüzéralgységek harcának, tüzének, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
  - Képes a tüzér alegységek harctevékenysége előkészítésére és vezetésére.
  - Képes a lövész század tűztámogatásának megszervezésére és tervezésére.

Attitűdje:

  - Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
  - Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
  - Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

  - Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.

- Vezeti a rábízott tüzéregység harcát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the organisation of fire support system and its integration in combined arms operation.

Capabilities:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.
- Capable to plan, prepare and conduct the fight of artillery units.
- Capable to plan and organize the fire support of an infantry company.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.
- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Able to plan the fire support of the unit independently.
- Lead the fight of the commended artillery unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1. A tüzérség harci alkalmazásának tervezése. A tervezés okmányrendszere. (2 óra elmélet) (*The planning of the employment of the artillery and its documentations.*)
- 12.2. Az üteg tűzvezető-ponton és a század tűztámogató és tűzmegfigyelő csoport (SZDTTMCS) által vezetendő harci okmányok. (2 óra elmélet) (*Documentations of the FDC and FST*)
- 12.3. Az üteg tűzvezető-ponton vezetendő harci okmányok tartalma. A század tűztámogató és tűzmegfigyelő csoport (SZDTTMCS) által vezetendő harci okmányok. A harci okmányok kitöltésének szabályai és rendje. (2 óra elmélet) (*Documentations of the FDC and FST, the order and system of filling.*)
- 12.4. Az alap harcászati helyzet feldolgozása. Közlések vétele és feldolgozása. (2 óra elmélet) (*Process of the battle situation. Receive and give radio messages.*)
- 12.5. A tüzérség vezetésének elvei. A vezetéssel szemben támasztott követelmények. A tüzéregységek harctevékenységének előkészítése és vezetése védelmi harcban. (2 óra elmélet) (*Principals and requirements of the lead of the artillery. Preparation and conduct of the fight of the artillery units in the defence.*)
- 12.6. A tüzéregységek harctevékenységének előkészítése és vezetése támadó és védelmi harctevékenység során. (4 óra, 2 óra elmélet, 2 óra gyakorlat) (*Preparation and conduct of the fight of the artillery units in the attack and defence.*)
- 12.7. A tüzéregységek harctevékenységének előkészítése és vezetése támadó és védelmi harctevékenység során (kidolgozott harcászati feladat értelmezése). (2 óra gyakorlat) (*Preparation and conduct of the fight of the artillery units in the attack and defence. Receive battle plan.*)
- 12.8. A tüzérség harci alkalmazásának vezetése a század (zászlóalj) támadó harctevékenységének megvívása során (harcászati feladat kidolgozása). (4 óra gyakorlat) (*Preparation and conduct of the fight of the artillery units in the attack and defence. Development of the battle plan.*)
- 12.9. A tüzérség harci alkalmazásának vezetése a század (zászlóalj) védelmi harctevékenységének megvívása során (harcászati feladat kidolgozása). (6 óra gyakorlat) (*Preparation and conduct of the fight of the artillery units in the battle at battalion and company level. Development of the battle plan.*)
- 12.10. Zárthelyi dolgozat. (2 óra elmélet) (*Written examination*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/ 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Egy zárthelyi dolgozat megírása a 12.1-12.10 foglalkozások anyagaiból. A zárthelyi dolgozat értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozat javítására kettő lehetőség van. Kettő gyakorló feladat kidolgozása a 12.8 és 12.9. foglalkozáson. A gyakorló feladat értékelése ötfokú jeggyel történik. Amennyiben a gyakorló feladat elégtelen értékelésű, annak javítása kettőszer lehetséges.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, egy zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Kettő gyakorló feladat eredményes kidolgozása.

16.2. **Az értékelés:** Évközi értékelés. Az osztályzat és a kredit évközi értékelés formájában szerezhető meg, értéke a zárthelyi dolgozat és a két gyakorló feladatra kapott osztályzatok számtani közepéből számolandó.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 2 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A tűzértség harci alkalmazásának és vezetésének alapjai. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/378;
2. A tűzértség harci alkalmazásának alapjai a NATO-ban. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/195;
3. A csapatok tevékenységének osztályozása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/228;
4. A tűzértség mozgása és nyugvása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.:734/260;
5. A zászlóalj támadása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/230;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Tűztámogatás az összfégyvernemi harcban (kivonat az FM-6-20 amerikai szabályzatból), Nyt.sz.: 21/28;
2. A Arty-P1 tűzértségi eljárások 8. módosított kiadás, 2002;
3. A menet. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.:952/322;
4. A gépesített lövész-, és harckocsi zászlóalj (zászlóalj alkalmi harci kötelék) harci alkalmazásának elvei (doktrína tervezet) Nyt.sz.:527/5;
5. Törzsszolgálat II. (törzsmunka és a törzsek által kidolgozandó okmányok) Nyt.sz.: 522/1998.

Budapest, 2020. január 17.

Magyar Gergely százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA478
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzérség lőelmélete 10.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Theory of artillery fire 10th
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Andóczy-Balogh András Ádám százados, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 + 14)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: nincsenek.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A képzés eredményeként a hallgatók ismerjék meg a legfontosabb valószínűség-számítási alapfogalmakat, törvényeket és azok összefüggéseit, annak érdekében, hogy jobban értsék a tüzérség lő- és tűzvezetési szabályzatának előírásait, realisabban értékeljék a tüzérségi tűz hatásosságát a különböző céltípusok pusztításakor. Ismerjék a különböző lőelem megállapítási módokat jellemző közepes távolsági és oldal hibák nagyságát, a hibák csökkentésének lehetőségeit. A képzés eredményeként a hallgatók sajátítsák el a célok pusztításához elméletileg szükséges lőszer mennyiség megállapításának szabályait, rendjét. Ismerjék és értsék a tüzérségi tűz hatásossága értékelésének általános elveit, a célok tűz alatt tartásának módját befolyásoló tényezőket.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul): As a result of the training, cadets will learn the key concepts, laws and their contexts of probability calculation, in order to understand better the regulations of the field artillery gunnery manual, evaluate the effectiveness of the artillery fire more realistic when destroying different target types. Know the extent of the specific lateral and range circle error of the different firing data determination modes, and the possibilities of reducing errors. As a result of the training the cadets acquire the laws, rules of ascertaining the theoretically necessary ammunition quantity for destroying targets. Know and understand the general evaluation principles of the artillery fire effectiveness, and the factors influencing the method of attack.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

- Ismeri a tüzérség lövészetének és tűzvezetésének előkészítését.
- Ismeri az első tiszti beosztásához szükséges meteorológiai és ballisztikai ismereteket.

Képességei:

- Képes a tüzér szakasz (üteg) lövészetének és tűzvezetésének előkészítésére és vezetésére.
- Képes a megkövetelt tüzérségi tűzfeladatok normaidőre történő végrehajtására.
- Képes a tüzérfegyvernem szerint szervezett továbbképzést követően speciális szakmai feladatok végrehajtására.

Attitűdje:

- Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elismeri beosztottjai szakmai tudását és összehangolja ezek alkalmazását.
- Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.
- Irányítással a lövészet és tűzvezetés előkészítésének reá eső részét végrehajtja.
- Vezeti a rábízott tüzéralegység harcát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the preparation of the fire missions and fire direction.
- Know the ballistic and meteorology essentials necessary for the first officer's assignment.

Capabilities:

- Capable to prepare and conduct the fire missions and fire control of the artillery platoon or gun.
- Capable to complete the necessary fire missions in time.
- Capable to conduct special tasks after artillery extension courses.

Attitude:

- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.
- Acknowledge the professionalism of subordinates and harmonize them.
- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Able to plan the fire support of the unit independently.
- Under control able to complete and conduct the part of the preparation of fire missions and fire control.
- Lead the fight of the commended artillery unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs.

12. A tantárgy tematikája:

- 12.1. A valószínűség-számítás alapvető tételeinek alkalmazása a találati valószínűség meghatározására a tüzérségi tűzfeladatok végrehajtásakor. (2 óra elmélet) (*Applying the basic principles of probability calculation to determine the probability of a hit when execute artillery fire missions.*)
- 12.2. A véletlen találat valószínűsége egyes célra történő tüzeléskor. (2 óra elmélet) (*Possibility of accidental hit when firing on a single target*)
- 12.3. A véletlen találat valószínűsége csoportos célra történő tüzeléskor. (2 óra elmélet) (*Possibility of accidental hit when firing on a group target*)
- 12.4. A rövidített előkészítés (REK) hibaforrásai, pontossága. A közepes hibák meghatározása. (2 óra elmélet) (*The circular error sources of the hasty preparation. Determining circular error of probability.*)
- 12.5. A ballisztikai, meteorológiai, a technikai előkészítés és a löelemek meghatározása közepes hibáinak meghatározása különböző távolságokon. (2 óra elmélet) (*Determining the CEP of the ballistic, meteorological, technical and firing data in different ranges.*)

- 12.6. A hibaforrások súlyarányának meghatározása különböző távolságokon történő lövészet esetén. (2 óra elmélet) (*Determine the weight ratio of the sources of error when shooting at different ranges.*)
- 12.7. A tüzérségi tűz hatásosságának értékelése. A koordináta hatástörvény és a numerikus hatástörvény értelmezése. (2 óra elmélet) (*Assessment of the artillery barrage effectiveness.*)
- 12.8. A célok pusztítási valószínűségének meghatározása löveggel, üteggel történő lövészet esetén. (8 óra gyakorlat) (*Determinig the probability of destroying a target with single cannon up to a battery.*)
- 12.9. A célok pusztítási valószínűségének meghatározása löveggel, üteggel történő lövészet esetén. ZH kidolgozása. (6 óra gyakorlat) (*Written test*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/ 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Egy zárthelyi dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozat javítására kettő lehetőség van.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, egy zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása.

16.2. **Az értékelés:** Gyakorlati jegy. A gyakorlati jegy a kettő zárthelyi dolgozat eredménye és a gyakorló beosztások értékeléseinek eredményéből, azok számtani közepével alakítható ki. Amennyiben az átlag nem kerek szám, úgy az értékelésnél a ZH-k eredményeit kell súlyozottan figyelembe venni.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 2 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a félév végi eredményes (legalább elégséges értékelésű) gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. **Kötelező irodalom:**

1. Tü/1 – A tüzérség lő- és tűzvezetési szabályzata (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1995 – A MH kiadványa ;
2. Tü/50 – A tüzérség löutasítása (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1986 – A HM kiadványa ;
3. Nyt.sz.:T-2210 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becsülő előkészítéssel, I. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv Egyetemi tankönyv;
4. Nyt.sz.:734/17 – A tüzérosztály tűzvezetése – 1996 – Egyetemi jegyzet.;
5. A Arty P-1, STANAG 2934 (Artillery Procedures) – Tüzérségi eljárások 8. módosított kiadás – NATO Szabványügyi Ügynökség, 2002.

17.2. **Ajánlott irodalom:**

1. Petrovics Mihály őrgy. – Piroska György ka. – Dr. Szabó Tibor alez.– A NATO STANAG meteorológiai és ballisztikai jelentések átalakításának és számítógépes feldolgozásának lehetőségei a Magyar Honvédségben – 2004 (tanulmány.).

Andóczy-Balogh András Ádám százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKHIRA51
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai szervezetek információbiztonsága
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Information Security in Military Organisations
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Híradó Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kerti András PhD alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1.nappali munkarend: 28 (17 EA + SZ + 11GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: - (- EA + - SZ + - GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 1+1
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A Magyar Honvédség információs hálózatainak felépítése szervezési elve. Az információbiztonsági megszervezése a katonai információs rendszerekben.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The organizational principle of the construction of the information networks of the Hungarian Defense Forces. Organization of information security in military information systems.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Rendelkezik alapvető vezetői alapismeretekkel, tisztában van a vezetői kompetenciákkal és a beosztottak eredményes irányításához szükséges alapvető ismeretekkel, valamint a beosztottakat motiváló képességekkel.
  - Ismeri a szakasz, század (zászlóalj) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz, század (zászlóalj) infokommunikációs eszközeit és azok alkalmazását.

Képességei:

  - Képes magas szinten alkalmazni a szakterminológiát magyarul és angolul is.
  - Képes idegen nyelvű szakirodalom olvasására, feldolgozására.
  - Képes az együttműködésben folyó munkavégzésre.

- Képes az angol nyelvű rádióforgalmazásra.

Attitűdje:

- Nyitott ismereteinek gyarapítása iránt.
- Nyitott szakterülete új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.

Autonómiája és felelőssége:

- A szakterületén megjelenő folyamatokban képes önállóan döntéseket hozni, azokat felelősséggel, a jogszabályi keretek figyelembevételével végrehajtani.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének az alegységének egészére gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Deal with basic leadership skills, has competences of leadership, fundamental knowledge for leading the underlings and motivational ability
- Knows the command documents (in peacetime) of the platoon, the company and the battalion.
Knows the infocommunication equipment of the platoon, the company and the battalion, knows their application.

Capabilities:

- Can apply in high-level the terminology in Hungarian and English.
- Is able to read and process foreign language literature.
- Able to work collaboratively (teamwork).
- Able to radio communication in English

Attitude:

- Open to increase his knowledge
- Aim to get acquainted with the innovation, the new results and try for self-education

Autonomy and responsibility:

- Able to make decisions independently in the processes appearing in his specialty, and to implement them with responsibility.
- Is aware of the effects and consequences of his decisions and activities on the whole subunit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

12.1. Katonai hálózatok alapjai technikai felépítésük

(Basics of military networks, Their technical structure)

12.2. A katonai hálózatok üzemeltetése, az üzemeltető személyzet feladatai

(Operation of military networks, tasks of operating personnel.)

12.3. Az információbiztonság alapfogalmai rendszere

(Basic concepts of information security)

12.4. Az információvédelem jogszabályai

(Legislation)

12.5. Az információk fizikai személyi és adminisztratív védelme

(The laws of the information protection the basics of the preparation and handling of documents)

- 12.6.** Az iratkészítés és kezelés alapjai
(*Basics of document handling and managing*)
- 12.7.** Az elektronikus adatok védelme
(*Protection of electronic data*)
- 12.8.** Az információs rendszerek védelmének kialakítása, a feltételek megteremtése, az információbiztonsági szerepek és felelőségek
(*Design of the protection of information systems, the creation of conditions, the role of information security and responsibilities*)
- 12.9.** A kidolgozandó okmányok tartalmi és formai követelményei
(*The content and formalities of the documents to be drafted*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: bármelyik félévben

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák minimum 80%-án való részvétel kötelező. A gyakorlati foglalkozások minimum 80%-án való részvétel kötelező.

Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az aláírás megtagadásra kerül. A távolmaradás következtében elmaradt óra, az oktatóval egyeztetett időpontban pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tantárgy során szerzett ismeretek ellenőrzése egy zárthelyi dolgozat megírásával történik, amelynek legalább elégséges szintű teljesítése a feltétele a tantárgy lezárásának.

A zárthelyi dolgozat értékelése ötfokozatú skálán történik, az elégséges szint eléréséhez legalább 60%-ot kell teljesíteni. (60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles) A hiányzás miatt meg nem írt és az elégtelen zárthelyik egy alkalommal javíthatók.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, a zárthelyi dolgozat elégséges érdemjegye.

16.2. Az értékelés: A tantárgy értékelése félévközi jeggyel zárul, amely a hallgató által megírt sikeres zárthelyi dolgozat értékeléséből kerül meghatározásra.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges félévközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Az érvényben levő információbiztonsági törvények és kormányrendeletek.
2. ÁLT/3 A Honvédelmi minisztérium és a Magyar Honvédség Titokvédelmi Szabályzata.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Simon Singh: Kódkönyv A rejtjelzés és a rejtjelfejtés története Budapest, 2002
2. A NATO minősített információbiztonsági szabályzata (C-M(2002)49 Security Within The North Atlantic Treaty Organisation (NATO)).

Budapest, 2020. január. 20.

Dr. Kerti András alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKHIRA52
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi híradás
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Air defense communication
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Az NKE HHK minden BSc szakán
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Híradó Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Tóth András, adjunktus, PhD (hadtudomány)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 2 SZ + 12 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: - (- EA + - SZ + - GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatókkal megismertetni a légvédelmi feladatok során használt rádiókészülékekkel létesített rádióhíradás során alkalmazásra kerülő hírváltási rendszabályokat, a nemzetközi környezetben betartandó rádióforgalmazás szabályait. A hallgatók a képzés során elsajátítják a rendszeresített eszközök felhasználói szintű kezelését, üzemeltetését.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To give information for the students about the rules of radio communications and the military radios used by the Air Defence Forces in Homeland and international environment. During the training the students learn how to use the authorized radio tools at the user level.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Rendelkezik alapvető vezetői alapismeretekkel, tisztában van a vezetői kompetenciákkal és a beosztottak eredményes irányításához szükséges alapvető ismeretekkel, valamint a beosztottakat motiváló képességekkel.
  - Ismeri a szakasz, század (zászlóalj) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz, század (zászlóalj) infokommunikációs eszközeit és azok alkalmazását.
  - Jogszabályokra alapozott elméleti tudással rendelkezik a személyi, - fizikai, - és adminisztratív területen.

Képességei:

  - Képes magas szinten alkalmazni a szakterminológiát magyarul és angolul is.
  - Képes idegen nyelvű szakirodalom olvasására, feldolgozására.

- Képes az együttműködésben folyó munkavégzésre.
- Képes az angol nyelvű rádióforgalmazásra.

Attitűdje:

- Nyitott ismereteinek gyarapítása iránt.
- Nyitott szakterülete új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.

Autonómiája és felelőssége:

- A szakterületén megjelenő folyamatokban képes önállóan döntéseket hozni, azokat felelősséggel, a jogszabályi keretek figyelembevételével végrehajtani.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének az alegységének egészére gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Deal with basic leadership skills, has competences of leadership, fundamental knowledge for leading the underlings and motivational ability
- Knows the command documents (in peacetime) of the platoon, the company and the battalion.
- Knows the infocommunication equipment of the platoon, the company and the battalion, knows their application.
- He or she has theoretical knowledge of personal, physical, and - administrative area, based on legislation.

Capabilities:

- Can apply in high-level the terminology in Hungarian and English.
- Is able to read and process foreign language literature.
- Able to work collaboratively (teamwork).
- Able to radio communication in English

Attitude:

- Open to increase his knowledge
- Aim to get acquainted with the innovation, the new results and try for self-education

Autonomy and responsibility:

- Able to make decisions independently in the processes appearing in his specialty, and to implement them with responsibility.
- Is aware of the effects and consequences of his decisions and activities on the whole subunit.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

12.1. A rádióhíradás alapfogalmai (*Basic concepts of radio communication*)

12.2. Általános előírások, a rádióhíradás létesítésének szabályai (*General regulations, rules for establishing radio communications*).

12.3. Rádióhíradás fenntartásának szabályai (*Rules for maintaining radio communications*)

12.4. Rádióforgalmi szolgálat szabályai rádiótávbeszélő üzemmódban. (*Radio communication rules in voice communication mode.*)

12.5. Ellenséges rádiófelderítés elleni védelem (*Protection against hostile Communications Intelligence*)

12.6. Rádióforgalmazás nemzetközi környezetben (*Radio communication in international environment*)

12.7. A rádióforgalmazás okmányrendszere (*Documentation of radio communication*)

12.8. Összefoglalás, ZH (*Summary, written examination*)

12.9. A légvédelmi erőknél rendszeresített rádiókészülékek (*Military Radios in the Air Defence Forces*)

12.10. Új generációs rádió berendezések felépítése, működése, technikai adatai. (*Construction, operation and technical data of new generation radio equipment*)

12.11. Frekvencia hopping alkalmazásának rendszertechnikai megoldásai. (*System engineering solutions for frequency hopping application*)

12.12. A légvédelmi erőknél rendszeresített korszerű rádióeszközök és rádióállomások üzembe helyezése, üzemeltetése és kezelési szabályai, frekvencia menedzsment programjainak alkalmazása. (Installation, operation and management of radio equipment and radio stations standardized in the Air Defense Forces, application of frequency management programs)

12.13. A rádióeszközök alkalmazása, valamint kulcsolása során betartandó információbiztonsági rendszabályok (*Information security rules to be observed when using and encrypting on radio equipment*)

12.14. A légvédelmi erőknél alkalmazott műholdas kommunikációs lehetőségek (*Satellite communication capabilities used by Air Defense Forces*)

12.15. A rádióforgalmazás elméleti ismereteinek ellenőrzése a gyakorlatban (*Radio communication in practice*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: bármelyik félévben.

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák minimum 75%-án való részvétel kötelező. A gyakorlati foglalkozások minimum 75%-án való részvétel kötelező.

Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az aláírás megtagadásra kerül. A távolmaradás következtében elmaradt óra, az oktatóval egyeztetett időpontban pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A számonkérés módjai: egy zárthelyi dolgozat, illetve egy gyakorlati feladat abszolválása. A hiányzás miatt végre nem hajtott, illetve az elégtelen zárthelyi vagy gyakorlati feladat egy alkalommal javíthatók.

A zárthelyi dolgozat értékelése ötfokozatú skálán történik, az elégséges szint eléréséhez legalább 60%-ot kell teljesíteni. (60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles)

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott ismeretellenőrzés legalább elégséges teljesítése.

16.2 Az értékelés: Félévközi jegy: évközi értékelés. A jegy megállapítása a megírt dolgozat értékelése, illetve a végrehajtott gyakorlati feladat értékelése alapján (normál, átlagszámítással) történik.

16.3 A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges jegy elérése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A különböző híradó eszközök műszaki leírásai és kezelési utasításai.
2. Sándor M. – Farkas T. – Jobbágy Sz.: Híradásszervezés. egyetemi jegyzet, ZMNE Budapest, 2009.
3. A Magyar Honvédség Összhaderőnemi Híradó és Informatikai Doktrína 1. kiadás.

Hír/4; Magyar Honvédség, 2013.

4. A Magyar Honvédség Rádióforgalmi Szakutasítása. Hír/3. Magyar Honvédség, 2004.
5. A Honvédelmi minisztérium és a Magyar Honvédség Titokvédelmi Szabályzata Ált/3. Magyar Honvédség.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. C-M(2002)49 Security Within The North Atlantic Treaty Organisation. NATO, 2002.
2. Allied Joint Doctrine for Communication and Information System AJP-6; NATO, 2011.
3. FM 6-02.53, Tactical radio operations, Headquarters, Department of the Army, Washington DC, 2009.

Budapest, 2020.02.13.

Dr. Tóth András százados, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA629**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Számítógépes tervezés**
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul): Computer aided design**
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 80 % gyakorlat, 20 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Művelési Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** A gyakorlati foglalkozások tanteremben végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a számítógépes tervezéssel kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki építő munkák során alkalmazott tervezőprogramokat.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the basics of CAD software. Familiarize them with CAD software used during engineer constructions.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
- Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
- Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
- Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgatására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with skills needed to read technical drawings and to make simple technical drawings.
- Familiar with the (construction manager) knowledge needed to control the construction of structures.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to conduct the blasting tasks and occupations of the platoon (company), to perform blasting calculations.
- Competent to read technical drawings, simple technical drawings, static and strength calculations.
- Competent to organize and manage construction and demolition tasks at platoon (company)

level.

- Competent to moving the improvised explosive device in a hazardous environment.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Az ARCHICAD alapismeretei (Basic knowledge of ARCHICAD)

Az ArchiCad grafikus tervezőrendszer általános jellemzői, alkalmazási lehetőségei. Rajzoló, szerkesztő rajzkezelő parancsok. Fóliák használata. Méretezés, méretarányok, vonalvastagságok. 1 db tervezési feladat leadása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi vagy tavaszi félév / 5-6-7-8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 60 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A hallgatónak a szorgalmi időszakban 1 db tervezési feladatot kell elkészítenie, amelyre ötfokozatú értékelést kap. (60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles)

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladat legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú évközi értékeléssel történik, amely a legalább elégségesre teljesített tervezési feladat, valamint a tantárgy anyagának gyakorlati alkalmazási készsége értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi értékelés teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. ArchiCad felhasználói kézikönyv

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Úttervezés (Tankönyvkiadó, Dr. Nemesdy Ervin 1990) (in Hungarian)

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Dénes Kálmán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA633
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki számítási gyakorlatok, szakmai tervek
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer calculations, professional plans
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 80 % gyakorlat, 20 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során szerzett elméleti ismereteket, begyakoroltatni a szakmai végrehajtás fogásait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
  - Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.

- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgatására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with skills needed to read technical drawings and to make simple technical drawings.
- Familiar with the (construction manager) knowledge needed to control the construction of structures.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to conduct the blasting tasks and occupations of the platoon (company), to perform blasting calculations.
- Competent to read technical drawings, simple technical drawings, static and strength calculations.
- Competent to organize and manage construction and demolition tasks at platoon (company) level.
- Competent to moving the improvised explosive device in a hazardous environment.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):****12.1.** Robbantás gyakorlati foglalkozás tervezése (*Planning explosives and demolitions practical training*)

Veszélyesanyag igénylési, felhasználási és elszámolási kimutatás kitöltése. Robbantási terv szerkezeti felépítése, készítésének szabályai, elvei.

12.2. Műszaki zárás gyakorlati foglalkozás tervezése (*Planning countermobility practical training*)

Aknamező törzskönyv kitöltése. Felderítő jelentés műszaki zár felderítéséről c. okmány felépítése, kitöltésének szabályai, elvei.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 7. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A hallgató köteles a foglalkozások legalább 60 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.**15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A hallgatónak a szorgalmi időszakban 1 db tervezési feladatot (robbantási terv) és 3 db okmányt kell készítenie a kiadott témakörből. A hallgató a szorgalmi időszakban elkészített tervezési feladatra és okmányokra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles. Az elégtelen értékelésű terv vagy okmány a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.**16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik, mely a legalább elégségesre teljesített tervezési feladat, valamint a készített okmányok és a gyakorlati alkalmazási készség folyamatos évközi értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és a legalább elégséges értékelésű évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:**17.1. Kötelező irodalom:**

1. Mú/213 Robbantási utasítás

2. Mú/116.: Szakutastítás a mőszaki záarak létesítésére és lekőzűdésére
3. Kiképzési program a mőszaki katonák és alegységek részére. Tervezet. Szárazföldi Parancsnokság 2002. Nytsz.: 889/202

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Lukács László: Idegen hadseregek mőszaki záarak, mőszaki záró és átjárónyitó eszközei, lehetőségei, akadémiai jegyzet ZMKA Mőszaki tanszék, Budapest, 1992.
2. Kovács Zoltán: A mőszaki támogatás NATO-munkaokmányai, Tansegédlet, ZMNE, 2002.
3. Lukács László: Szemelvények a magyar robbantástechnika fejlődéstörténetéből, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017.

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Kovács Zoltán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA720
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** ABV védelmi meteorológia
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence meteorology
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** NKE HHK katonai alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Berek Tamás ezredes, egyetemi docens, (PhD)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1.** nappali munkarend: (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2.** levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: –
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az időjárás hatása a vegyi-, biológiai-, radiológiai ágensekre. Az időjárás hatása az ABV kibocsátásokra. A levegő függőleges stabilitásának értelmezése. A levegő függőleges stabilitásának alapkategóriái. A szélirány és sebesség hatása a biológiai- és mérgező harcanyagfelhő, valamint a radioaktív felhő terjedésére és a kihullásra. A páratartalom és a csapadék hatása a mérgező harcanyagokra és a biológiai ágensekre. A meteorológiai jelentések tartalma.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Weather effects on chemical, biological, radiological, and nuclear agents. Influence of weather on the effectiveness of CBRN releases. Definition of air stability. General air stability categories. The wind speed and direction effect the spread of nuclear, biological, chemical clouds. Humidity and precipitation effects of chemical and biological agents. Contents of meteorological reports.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a környezetvédelmi, katasztrófa-elhárítási, és kárfelszámolási tevékenység tervezéséhez, szervezéséhez és a végrehajtás irányításához kapcsolódó feladatokat.

Képességei:

  - Képes a Magyar Honvédség katasztrófa-elhárítási rendszerén belül nukleáris baleset, ipari katasztrófa következményeinek felszámolásával összefüggő szakfeladatok tervezésére, szervezésére és irányítására.

Attitűdje:

- Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.

Autonómiaja és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Familiar with tasks related to plan, organize and manage activities of environmental protection, disaster relief and remediation.

Capabilities:

- Capable to planning, organizing and managing special tasks in connection with liquidating consequences of nuclear or industrial disaster within the disaster management system of Hungarian Defense Forces.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defense.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. A levegő összetétele és szerepe (*The role and composition of the atmosphere*)

12.2. Az időjárás hatása az ABV fegyverekre (*The effect of weather on CBRN weapons*)

12.3. Meteorológiai jelentések (*Meteo reports*)

12.4. ZH. (*Written test.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Az elsajátított elméleti ismeretanyag szintfelmérése a szorgalmi időszakban egy alkalommal zárthelyi írásbeli feleletválasztó kérdéssorral és egy gyakorlati feladat önálló kidolgozásával történik. Az írásbeli ismeretszint felmérő pótlására, illetve elégtelen osztályzatról történő javítására a szorgalmi időszak végéig kettő alkalommal van lehetőség az oktatóval egyeztetett időpontokban. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:**

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.2. Az értékelés:

Az évközi jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből

kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Halász László: ABV védelmi meteorológia Jegyzet ZMNE 2004.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. AJP-3.8 Allied Joint Doctrine for NBC, 2003.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Berek Tamás ezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

CURRICULUM

- 1. Code of subject:** HKMTTA724
- 2. Name of subject:** CBRN defence on operations (angol nyelvű)
- 3. Credit value and course structure:**
  - 3.1.** 2 credit
  - 3.2.** ratio of lectures and seminars: 100% practice, 0% theory
- 4. Name of major(s), specializations (where it is taught):** Military Leadership BSc
- 5. Name of organizational unit responsible for its education:** Department of Operation and Support
- 6. Name, position, academic degree of tutor responsible for the curriculum:** Colonel Tamás Berek, Head of Department, Associate Professor, PhD
- 7. Number and types of classes**
  - 7.1.** full number of classes/semester:
    - 7.1.1. Full time course: 28 (28 LEC + 0 SEM)
    - 7.1.2. Correspondence course: –
  - 7.2.** weekly number of classes – full time course: 2 (2 LEC + 0 SEM)
  - 7.3.** Further special or unique methods applied throughout of the course: –
- 8. The academic content of the subject:** The objective of the subject is to provide detailed information and guidance on operational CBRN defence planning and implementation of CBRN defence measures to those involved in the preparation, planning and execution of operations. It expands on the fundamental principles of CBRN defence.
- 9. Competences to be achieved:**

Knowledge:

  - According to own disposition familiar with methodology regulating NBC/CBRN situation evaluation system furthermore familiar with tasks of special subunits carrying out reducing and liquidating consequences of NBC/CBRN events.

Capabilities:

  - Capable to make proposals related to reducing and liquidating consequences, to coordinating NBC/CBRN tasks and implementing subunits based on a professional evaluation of the NBC/CBRN situation.

Attitude:

  - Independently controls preparation of NBC/CBRN protection and embedding in the plans of other subunits in accordance with organizational and operational rules.

Autonomy and responsibility:

  - Capable to co-operation during the organizing and completing tasks of NBC/CBRN protection and support.
- 10. Required previous studies:** none
- 11. The syllabus of the subject:**

- 11.1. Fundamentals of CBRN Defence.
  - 11.2. Characteristics and Effects of CBRN Hazards.
  - 11.3. CBRN in the Operational Environment.
  - 11.4. Characteristics and Effects of CBRN Hazards. Environmental Effects
  - 11.5. CBRN Defence Operational Planning Process
  - 11.6. CBRN Intelligence Preparation of the Battlefield.
  - 11.7. Vulnerability Assessment.
  - 11.8. Risk Assessment.
  - 11.9. The CBRN Defence Estimate CBRN Defence.
  - 11.10. CBRN Defence Standard Operating Procedures
  - 11.11. CBRN Defence Communication and Information Systems
  - 11.12. Written test
- 12. The frequency of offering the subject/its position in the curriculum of the term:**
7th semester
- 13. Requirements of attendance, acceptable absence, opportunity for making up missed classes:**
The student is required to attend at least 70% of the classes. If the student exceeds the acceptable absenteeism rate, participation may be replaced by an, at least sufficiently rated, thesis on a specific topic, in consultation with the instructor.
- 14. Term assignments, testing knowledge:**
Written test is to test his/her knowledge. The portfolio is rated on a five-point scale (from 61% – 2, from 71% – 3, from 81% – 4, from 91% – 5). There is no possibility to replace the portfolio.
- 15. The exact conditions of testing knowledge, obtaining signature or credits:**
- 15.1. **The exact conditions of obtaining signature:**
The signature is subject to the participation in the classes as defined in point 13 and the at least satisfactory (2) completion of the written test specified in point 14.
  - 15.2. **Evaluation:**
Practical grade (five-level) as defined in point 14.
  - 15.3. **The exact conditions of obtaining credits:**
The prerequisites for obtaining credits are obtaining a signature and at least a satisfactory (2) practical grade.
- 16. Bibliography:**
- 16.1. **Compulsory readings:**
    1. ATP-3.8.1 volume 1. CBRN defence on operations, 2011.
  - 16.2. **Recommended readings:**
    1. AJP-3.8 Allied Joint Doctrine for NBC, 2018.

Budapest, 11 March 2020

Colonel Tamás Berek, PhD
Associate Professor

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKÖMTA221
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Fegyverzettechnika
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Weapons technology
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András őrnagy, gyakorlati oktató
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1.** összes óraszám: 28
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (14+14)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a honvéd tisztjelölteket a kézfegyverek kezeléséhez szükséges elméleti kérdésekre, megismertetni és begyakoroltatni a kezelési fogásokat, egyszerűbb hibaelhárításokat..
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): The officer cadets prepare to operate the weapons, operations, practice, simple troubleshooting.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
  - e) tudása**
    - Rendelkezik a szakasz (század) rendszerített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével;
  - f) képességei**
    - Képes a szakasz (század) a rendszerített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására;
  - g) attitűdje**
    - Törekszik a harckocsizó fegyvernem területein elért új tudományos eredmények, technikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.
  - h) autonómiája és felelőssége**
    - Önállóan képes beosztottjai szakmai felkészítésére;**Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
  - e) Knowledge:**
    - To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;
  - f) Capabilities:**

- To be able to use the regular military weapons and tools of the troop and squadron;
- g) Attitude:**
  - To make an effort to get to know new scientific achievements and improvements in technical equipment in the areas of tanker branch.

h) Autonomy and responsibility:

- They are able to provide professional training to their staff on their own;

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek.

12. A tantárgy tematikája:

12.1. A P9RC pisztoly (The P9RC pistol)

- 12.1.1. A P9RC pisztoly anyagismerete, felépítése, működése.
- 12.1.2. A P9RC pisztoly kezelése.

12.2. Az AK63 gépkarabély (The AK63 carbine)

- 12.2.1. Az AK63 gépkarabély anyagismerete, felépítése, működése.
- 12.2.2. Az AK63 gépkarabély kezelése.

12.3. Az RPG-7 gránátvető (The RPG-7 grenade launcher)

- 12.3.1. Az RPG-7 gránátvető anyagismerete, felépítése, működése.
- 12.3.2. Az RPG-7 gránátvető kezelése.

12.4. A PKM géppuska (The PKM machinegun)

- 12.4.1. A PKM géppuska anyagismerete, felépítése, működése.
- 12.4.2. A PKM géppuska kezelése.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/7. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel. 40 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Félévközi feladatok típusa: beadandó dolgozat a feldolgozott témakörben. A dolgozat terjedelme: 4-6 oldal. A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele a feladatok határidőre való elkészítése. Az oktató az alábbi szempontok mentén értékeli a beadott és előadott anyagot 1-5-ig terjedő skálán: szakmaiság, szaknyelv alkalmazása, felkészültség, tájékozottság, reflektivitás szintje.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy):

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a beadandó dolgozat legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

- ÉÉ, évközi jegy

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

- legalább elégséges beadandó dolgozat

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom: ---

17.2. Ajánlott irodalom: ---

Budapest, 2020. január13.

Tóth András őrnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA388
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Túlélés erdős hegyes területen. (Nyári túlélés)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Survival in a wooded mountainous area. (Survival in summer).
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % gyakorlat, 0 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás főhadnagy, gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A felderítő specializációjú honvéd tisztjelöltek a képzés követelményeihez igazodó speciális felkészítése. Felkészíteni a tisztjelöltek a felderítő tevékenységek során adódó sajátos feladatok ellátására, gyakorlati fogások végrehajtására. A tantárgy készítsen fel pszichikailag és fizikailag az átlagostól eltérő igénybevétel elviselésére.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

To acquaint the cadets with and prepare them for executing unique tasks occurring during intelligence activities; executing practical techniques; bear extreme physical and psychological stress in accordance with the requirements of intelligence training and part of the special preparation.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri alapszinten a felderítés elveit, forrásait, képességeit és korlátait.
  - Ismeri alapszinten a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai alkalmazási elveit, az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikákat
  - Ismeri alapszinten a SERE (Survival, Evasion, Resistance, and Escape - Túlélés, Elkerülés, Ellenállás és Szökés) elméleti és a túlélés elméleti és gyakorlati alapjait.
  - Tudása továbbá kiterjed alapszinten a műveleti területen (valószínűsíthető hadszíntér) előforduló terepakadályok leküzdésének elméletére és gyakorlatára.
  - Rendelkezik korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a felderítő alegységeknél rendszeresített fegyverzeti eszközök kezelésére, az alegység tűzrendszerének megszervezésére.
- Képes általános szinten az alegységénél rendszeresített felderítő eszközök, megfigyelő műszerek szenzoroktelepítésére, alkalmazására.
- Képes célok felderítésére, azonosítására.

Attitűdje:

- Elkötelezett fegyvernemi munkája eredményessége, hatékonysága iránt.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.
- Önellenzést végez.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the principles, resources, capabilities and limitations of exploration.
- Knows the basic principles of applying ground-based intelligence to combat-level data sources, and the data acquisition techniques used by the data sources.
- Knowledge of the SERE (Survival, Evasion, Resistance, and Escape) Theoretical and Practical Basics of Survival, Avoidance, Resistance, and Escape.
- His knowledge also covers the basic theory and practice of overcoming field obstacles in the field of operation (probable theater).
- Has advanced military cartography, terrain and military geography knowledge.

Capabilities:

- Ability to install and use general detection equipment, monitoring instruments, sensors at the subunit level.
- Able to handle weapon devices standardized on reconnaissance sub-units and to organize sub-unit fire systems.
- Able to identify and identify targets.

Attitude:

- He is committed to the efficiency and effectiveness of his armaments work.

Autonomy and responsibility:

- Make professional decisions based on your professional skills.
- Formulate suggestions for completing a task.
- Performs self-test.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Túlélés erdős-hegyes terepen nyári körülmények között. *Survival in a wooded mountainous area. Survival in summer.* (28 ó GY)

12.1.1. Gyakorlati ismeretek. *Practical knowledge.* (6 óra GY)

12.1.2. Élelem, víz beszerzése, táplálék elkészítése. *Providing food, water, preparing food.* (10 óra GY)

12.1.3. Pihenő és menedékhelyek készítése. *Creating rest and shelter.* (6 óra GY)

12.1.4. (Hegyvidéki) terepakadályok leküzdése különböző módszerek alkalmazásával. *Overcoming obstacles in the field using different methods in mountainous area.* (6 óra GY)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon a részvétel kötelező (minimum 80%); rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható. Amennyiben a hallgat az elfogadható hiányzások mértékét

túllépi, a hiányzás pótolható az oktató által kijelölt témakörben beadott, legalább elégségesre értékelt házidolgozattal. Az elégtelen jegyet a szorgalmi időszak végéig lehet javítani, ha ez nem sikerül, a tantárgy újbóli felvételére az NKE TVSZ rendelkezései a mérvadók.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félévközi foglalkozások gyakorlati formájában zajlanak. A 12. pontban meghatározott tantárgyi tematikában megadott témák ismerete, gyakorlása a félévközi feladat. A tantárgy ötfokozatú gyakorlati jeggyel zárul, mely a félévközi feladatok értékeléséből tevődik össze.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy.

Gyakorlati jegy, ötfokozatú értékelés. A gyakorlati jegyet a gyakorlaton végrehajtott feladatokra kapott osztályzatok átlaga adja. A honvéd tisztjelölt tevékenységét a tanszékvezető, specialácafelelős által kijelölt személy, illetve az alegységparancsnoka értékeli: a gyakorlati foglalkozások feladatainak megfelelő szintű, fegyelmezett és kreatív végrehajtását.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kredit megszerzésének feltétele: aláírás az integrált gyakorlati blokk legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gerhard Buzek: A túlélés kézikönyve SubRosa. Budapest. 1995. ISBN: 9638354488.
2. Peter Darman: Túlélés kézikönyv Hajja és Fiai, 1997.
3. John 'Lofty' Wiseman: SAS túlélési kézikönyv 21. Század Kiadó, 2016.
4. Hugh McManners: The Complete Wilderness Training Manual. DK Publishing. New York. ISBN 978-0-75662-804-8. 1994.
5. Dr. Forray László: Túlélés alapjai közép-európai viszonyok között (Hadtudományi Szemle)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Mirko Vosatka: Természetjárók enciklopédiája Kassa, 1978
2. Tóth Lóránt: Katonai túlélés ZMNE. 2000.
3. The SAS Handbook of Tracking and Navigation. Amber Books Ltd. 2000.
4. Don Mann and Ralph Pezzullo: The U.S. Navy Seal Survival Handbook. Skyhorse Publishing. 2012

Budapest, 2020. január 17.

Horváth Tamás főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA479
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A tüzérség harci alkalmazásának tervezése és vezetése 2.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Planning and leading of the employment of artillery units 2.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Magyar Gergely százados, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma és típusa (előadás+gyakorlat)**
  - 8.1. összes óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 + 14)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: nincsenek.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal a tüzérség harci alkalmazásával és tervezésével kapcsolatos gyakorlati módszereket.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Familiarises the cadets with practical methods of planing and conducting artillery combat employment.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
  - Tudása:**
    - Ismeri a tüzérségi tűztámogatás rendszere felépítését és annak az összefegyvernemi harcba történő integrálásának módját.
  - Képességei:**
    - Képes első tiszti beosztásban a tüzéralegységek harcának, tüzének, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.
    - Képes a tüzér alegységek harctevékenysége előkészítésére és vezetésére.
    - Képes a lövész század tűztámogatásának megszervezésére és tervezésére.
  - Attitűdje:**
    - Fogékony az új tüzérségi eszközök sajátosságainak, kezelésének megismerésére.
    - Törekszik a szakmai számítások pontosságára, ezt elvárja beosztottjaitól is.
    - Együttműködik előljáróival és más, azonos beosztású személyekkel feladatai megoldásában.
  - Autonómiája és felelőssége:**
    - Önállóan képes alegységének tűztámogatását tervezni.
    - Vezeti a rábízott tüzéralegység harcát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the organisation of fire support system and its integration in combined arms operation.

Capabilities:

- Capable to conduct the battle of the artillery unit, to fire direction, to organize the training and lead it in the first officer's assignment.

- Capable to plan, prepare and conduct the fight of artillery units.

- Capable to plan and organize the fire support of an infantry company.

Attitude:

- Acceptant to acquire the operation and speciality of the new artillery instruments and weapons and operation.

- Aspire the precision of the artillery calculation and expect it from his subordinates.

- Cooperate with superiors and other person in the same assignment to complete tasks.

Autonomy and responsibility:

- Able to plan the fire support of the unit independently.

- Lead the fight of the commended artillery unit.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs.

12. A tantárgy tematikája:

12.1. A tüzérség harci alkalmazásának vezetése a század (zászlóalj) támadó harctevékenységének megvívása során. (1 óra elmélet) (*Conducting the employment of the artillery at battalion level in attack.*)

12.2. Tüzérüteg harctevékenységének vezetése támadó harc során. Harcászati feladat kidolgozása. (2 óra elmélet) (*Conducting the employment of the artillery at battery level in attack.*)

12.3. Tüzérüteg harctevékenységének megtervezése, megszervezése és vezetése támadó és védelmi harc során. (2 X 4 óra gyakorlat) (*Planning and conducting the employment of the artillery at battery level in attack and in defence.*)

12.4. Az IPTR üteg harctevékenységének megtervezése és megszervezése. (2 óra elmélet) *Planning and conducting of the employment of the anti tank artillery battery.*

12.5. AZ IPTR üteg harctevékenységének vezetése támadó és védelmi harc során. Harcászati feladat kidolgozása. (2 óra elmélet) *Conducting of the employment of the anti tank artillery battery in attack and defence.*

12.6. Az IPTR üteg harctevékenységének megtervezése, megszervezése és vezetése támadó és védelmi harctevékenység során. Harcvezetési foglalkozás levezetése a HAVIR tanteremben. (6 óra elmélet) *Conducting of the employment of the anti tank artillery battery in attack and defence. Training exercise in simulation.*

12.7. Az IPTR üteg harctevékenységének megtervezése, megszervezése és vezetése támadó és védelmi harctevékenység során. Harcvezetési foglalkozás levezetése a terepen. (6 óra gyakorlat) *Conducting of the employment of the anti tank artillery battery in attack and defence. Training exercise in the field.*

12.8. Zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet) (*Written exam*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/ 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás megszerzéséhez a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató

köteles az elmulasztott előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Egy zárthelyi dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80 %-tól % jó, 90 %-tól jeles. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozat javítására kettő lehetőség van.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. **Az aláírás megszerzésének feltételei:** A foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, egy zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása.

16.2. **Az értékelés:** Évközi értékelés. Az évközi értékelés a zárthelyi dolgozatok eredményeinek számtani közepével alakítható ki. Az értékelés ötfokozatú jeggyel történik.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:** A 2 kredit megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és az évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. **Kötelező irodalom:**

1. A tüzérség harci alkalmazásának és vezetésének alapjai. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/378;
2. A tüzérség harci alkalmazásának alapjai a NATO-ban. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/195;;
3. A csapatok tevékenységének osztályozása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/228;;
4. A tüzérség mozgása és nyugvása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.:734/260;
5. A zászlóalj támadása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/230;

17.2. **Ajánlott irodalom:**

1. A Arty-P1 (STANAG2934, Artillery Procedures) – Tüzérségi eljárások 8. módosított kiadás, 2002;
2. A gépesített lövészdandár páncéltörő tüzérosztály harci alkalmazása a dandár védelmi harcában. Tanulmány, Nyt.sz.:846/210.

Budapest, 2020. január 17.

Magyar Gergely százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA524
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta harcászati esettanulmány I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defense Missile Tactics Study I
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Antal Zoltánné százados, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:** 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + - SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** számítógépes szimuláció és térképes, adatbázis elemzésen alapuló gyakorlati foglalkozások, csapatbázison végrehajtott foglalkozások.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel a légvédelmi rakéta harcászati relevanciával is bíró történések elemzésének a módszereit.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce basics of research methods of relevant air defence events.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Magas szintű elméleti tudás és átfogó kép a légvédelmi rakéta eszközök alkalmazásának elméleti és gyakorlati kérdéseiben.
  - Magas szintű elméleti tudás a légvédelmi harc alapjai területén, a harctevékenység fajtáinak továbbá a harccal kapcsolatos alapfogalmak ismerete; a légvédelmi alegység (a harcjármű kezelőszemélyzete valamint a tűz alegység személyi állománya) vezetésére alkalmas szakmai tudás és jártasság megszerzése.
  - A légvédelmi harc harci támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető ismerete.
  - Módszertani alapok a légvédelmi rakéta komplexumok alkalmazásának elveihez és gyakorlati megvalósításához.

- Alapvetően ismeri a légierő haderőnem felépítését és alkalmazásának az alapelveit.
- Alapvetően ismeri a földi telepítésű légvédelem alkalmazásával kapcsolatos követelményeket és értékelési rendet.
- Ismeri és alkalmazni tudja a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.
- Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelemeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Giving high level theoretical knowledge about major questions of employment (tactics) of SBAD forces, and giving practice of TCO and FDO activities.
- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.
- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and it's equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) differents positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assinged SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SDAB unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

12.1. 1. légvédelmi rakéta harcászati téma.
(*Number 1 Air Defence Missile Topic.*)

12.2. 2. légvédelmi rakéta harcászati téma.

(*Number 2 Air Defence Missile Topic.*)

12.3. 3. légvédelmi rakéta harcászati téma.

(*Number 3 Air Defence Missile Topic.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: bármelyik félév.

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 2 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév során egy zárthelyi dolgozatot kell megírni (a 12.3 téma után).

A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:

A zárthelyi időtartama 45perc. A ZH elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődik, és 50%-os átlageredménytől számít elfogadottnak.

Értékelés rendje:

0-49 % Elégtelen (1);

50-60 % Elégséges (2);

61-70 % Közepes (3);

71-80 % Jó (4);

81 – 100 % Jeles (5).

Javításra és pótlásra a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint.

16.2 Az értékelés: Az osztályzat alapja az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján összeállított valamint a ZH legalább elégséges megírása.

16.3 A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Ruttai László – Horváth Mihály: A földi telepítésű légvédelem alapjai. Tansegédlet 1998.
2. Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzérsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.
3. A légvédelmi rakétaegységek harcrendje, Egyetemi jegyzet, ZMNE 2000.
4. Horváth Mihály: A légvédelemben alkalmazható NATO jelek és jelzések. Tansegédlet 1998.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kecs Ernő - Lamper László - Forgon Miklós: MISTRAL 2 közeli hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. ZMNE, Budapest, 2008.
2. Löelméleti alapismeretek légvédelmi rakétás tisztek és tiszthelyettesek számára. MH légvédelmi rakéta és tüzérfőnökség (1997).
3. NATO Joint Military Symbology APP-6(C).

Budapest, 2020. január 26.

Antal Zoltánné százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA628**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai katasztrófavédelem
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military disaster relief operations
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatókat készítse fel alegységparancsnoki beosztásban a katasztrófavédelmi feladatok műszaki támogatásának megtervezésére, megszervezésére és irányítására, a feladatok gyakorlati végrehajtására.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the engineer support tasks of disaster relief operations, as well as the planning, organizing and supervising their execution.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Átfogóan ismeri a rábízott alegység készenlétének fenntartására, fokozására vonatkozó feladatokat.
  - Tisztában van a szakasz (század) béke és békétől eltérő vezetéséhez szükséges ismeretekkel.
  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
  - Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
  - Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.

- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with subunits combat readiness preservation and increasing tasks.
- Familiar with platoon (company) order of command during peacetime and other than peacetime.
- Familiar with platoon (company) peacetime commanding documents and their completing.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material
- Competent to organize and supervise platoon (company) construction and demolition tasks.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. A katasztrófakezelés elméleti kérdései, alapfogalmak (*Disaster relief theoretical fundamentals*)

Katasztrófavédelmi alapismeretek. A katasztrófák elleni védekezés rendszere, a katonai erő helye, rendeltetése ebben a rendszerben. A kárelhárítás, kárfelszámolás műszaki feladatai.

12.2. A katasztrófák elleni védekezés gyakorlati kérdései (*Practical issues of disaster relief*)

A katonai erő lehetséges feladatai, vezetésük, az együttműködés és a mindenoldalú biztosítás (támogatás) kérdései. A Magyar Honvédség katasztrófa-elhárítási rendszere (HKR), a katonai erő

igénybevétele. Nemzetközi szervezetek a védekezésben. Jogszabályi háttér és az országban valószínűsíthető veszélyforrások értékelése. Esszé (házi dolgozat) készítése.

12.3. A vizek kártételei elleni védelem és a védekezés feladatai (*Defence and protection tasks of water devastation*)

Árvízvédelmi alapismeretek. Az árvíz-védekezési készültség tartalma és fokozatai. A honvédség által nyújtható személyi, technikai lehetőségek. Zárthelyi dolgozat.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi vagy tavaszi félév / 5-6-7-8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Egy házi dolgozat a kiadott szempontok alapján és egy zárthelyi dolgozat a tantárgyrészekből. A dolgozatban gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozat szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is. A hallgató a házi dolgozatra és a zárthelyi dolgozatra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékkelű zárthelyi dolgozat és házi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

Az érdemjegyet a házi dolgozatra és a zárthelyi dolgozatra kapott értékelés átlaga képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Schweickhardt Gotthilf, Hautzinger Zoltán (Szerkesztő): A katasztrófavédelem rendszere. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, Nordex Kft. (2018)
2. E. P. Mihno: Elemi csapások, természeti és ipari katasztrófák következményeinek felszámolása. ÉTK, Budapest, 1984.
3. Hornyacsek Júlia: A katasztrófák elleni védekezés műszaki szakfeladatainak rendszere, a végrehajtás követelményei, módszerei, és eszközei. Műszaki Katonai Közlöny XXVIII. évfolyam, 2018. 1. szám pp. 103-139.
4. Hornyacsek Júlia, Keszely László: A katonai erők, képességek alkalmazása katasztrófák esetén. Hadmérnök, 2013. VIII: 2, pp. 191-209.
5. Halász László: Katasztrófa előrejelzés – és katasztrófa helyzetértékelés. ZMNE, Budapest, 2010.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Ambrusz József – Muhoray Árpád: A vörösiszap-katasztrófa következményeinek felszámolása, a keletkezett károk helyreállítása. Bolyai Szemle, XXIV. évfolyam, 2015/4. szám, pp. 67-85.
2. Hornyacsek Júlia: A biztonságunkat veszélyeztető tényezők, és a katasztrófák elleni

- védekezés átfogó megközelítése. Hadmérnök, 2017/1. pp. 67-89.
3. Júlia HORNYACSEK: Why the military forces? The role and capabilities of military forces in the protection against disasters. Revista Academiei Fortelor Terestre / Land Forces Academy Review 2018. (89)/2018. Nr. 1., pp. 5-16.
  4. Hornyacsek Julia, Antal Örs: (Specialized) Technical and medical reconnaissance of disaster-affected areas. AARMS, Volumen 13 : Issue 1 pp. 167-182., (2014)
  5. Dr. Szabó Sándor, Dr. Tóth Rudolf: A kárelhárítási és kárfelszámolási feladatok értelmezése a katasztrófavédelem területén. VI th International Symposium on Defence Technology, 06.-07. május 2010. Budapest.

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Hornyacsek Júlia, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA723
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Különleges személyvédelmi eszközök
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Special individual protective equipment
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: **50 %** gyakorlat, **50 %** elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Földi László ezds. egyetemi tanár, PhD (katonai műszaki tudományok)
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1.nappali munkarend: 28 (14 EA + 2 SZ + 12 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** a gyakorlati órák terepen illetve gyakorlópályán végrehajtott komplex feladatokból állnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel az egyéni és a kollektív ABV védelem speciális, a Magyar Honvédségben nem rendszeresített eszközeit.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): To introduce the students to special equipment and tools of individual and collective CBRN defense not applied within the Hungarian Defense Forces.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakterületeknek megfelelő vegyvédelmi szaktechnikai eszközök, berendezések üzemeltetésének, alkalmazásának és kiszolgálásának általános és speciális szabályait.

Képességei:

  - Képes a vegyi-, sugár- és biológiai felderítés, valamint a mentesítés és a fertőtlenítés eszközeinek hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelő biztonságos üzemeltetésére, különböző környezeti és bonyolult viszonyok között, azok összehangolt, hatékony alkalmazásának megszervezésére és irányítására.
  - Képes a személyi védelem ABV védelmi összetevőivel történő ellátására és a technikai kiszolgálás megszervezésére.

Attitűdje:

  - Lépést tart az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival.

- Törekszik a szakmai területen elért új tudományos eredmények, a vegyivédelmi szaktechnikai eszközök fejlesztéseinek megismerésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Önállóan koordinálja a felelőségébe tartozó (al)egység ABV védelmi tevékenységét.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- According to specialization familiar with basic and special regulation of operating, applying and maintaining NBC/CBRN technical equipment.

Capabilities:

- Capable to operate devices and equipment of NBC/CBRN reconnaissance and decontamination corresponding domestic and international security regulations in various environmental and difficult conditions, to implement and manage them effectively.
- Capable to support personal protection with NBC/CBRN equipment and to organize technical maintenance.

Attitude:

- Follows the latest conceptions and technical procedures of CBRN defence.
- Seeks to know new scientific results in the professional area and in the NBC/CBRN technical development.

Autonomy and responsibility:

- Independently coordinates CBRN defense activities of the (sub)unit he is responsible for.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Speciális egyéni ABV védőfelszerelések (Special personal CBRN protective equipment).

Légzésvédelmi, valamint bőrvédő eszközök fajtái, alkalmazásuk lehetőségei. Menekülést szolgáló eszközök. Zártrendszerű sűrített levegős illetve kémiai úton oxigént előállító légzőkészülékek. Szűrő és szigetelő típusú bőrvédő eszközök. Pszichológiai (labirintus) pálya gyakorlat teljesítése védőfelszerelésben.

12.2. Speciális kollektív ABV védőfelszerelések (Special collective CBRN protective equipment).

Kollektív védőeszközök, felépítése, működése, üzemelése.

12.3. Egyéb védőfelszerelések (Additional protective tools).

A légzésvédelem és bőrvédelem kiegészítő felszereléseinek bemutatása. Védősisakok, védőcsizmák, szem- és fülvédő eszközök. Hővédő, repesz- és golyóálló felszerelések fajtái, használatuk rendje.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Két gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel. 1 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) az oktató előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon történő részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint, valamint a félévközi feladatok teljesítése a 15. pontban meghatározottak szerint

16.2. Az értékelés:

Az évközi jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Az évközi jegy jegy legalább elégséges szinten történt teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kiss Sándor: Speciális védőfelszerelések, BJKMFK jegyzet. 2000.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Berek Tamás: Védőruha élettani hatásának egyes jellemzői az ABV (CBRN) tűzszerész csoport műveletei során Műszaki Katonai Közlöny XXVII. évfolyam, 2017.3. szám 139-251 p. ISSN 2063-4986
2. Berek Tamás; Horváth Lívia: Az egyéni vegyvédelmi védőeszköz alkalmazásának élettani hatásai – a vízveszteség, Hadmérnök XII. Évfolyam 1. különszám – 2017. július ISSN1788-1919, 48-58. p.

Budapest, 2020. január 24.

Dr. Földi László ezredes, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA622**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Robbanóanyagok, robbanószerkezetek felkutatásának és detektálásának alapjai
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Searching and detection methods of explosives and explosive devices
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Ember István alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a gyakorlati foglalkozások tanteremben és/vagy terepen végrehajtott tanórákat tartalmazznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatókat készítse fel tűzszerész alegység parancsnoki beosztásban a tűzszerész szakfeladatok tervezésére és irányítására. Tartalmát a műszaki támogatási feladatok eredményes végrehajtásához szükséges tűzszerész ismeretek képezik.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the explosive ordnance disposal tasks as well as the planning, organizing and supervising their execution. The content of this course is the field of explosive ordnance disposal tasks which are necessary to the successful execution of military engineering tasks.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) bekevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Familiar with platoon (company) peacetime commanding documents and their completing.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material
- Competent to organize and supervise platoon (company) construction and demolition tasks.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):****12.1. Robbanóanyagok felkutatása és detektálása (Search and detection of explosives)**

A legmeghatározóbb ipari és házi készítésű robbanóanyagok bemutatása. Robbanóanyagok felkutatására alkalmazható szolgálati ebek. A robbanóanyag felkutatás és detektálás technikai eszközei.

12.2. Robbanótestek felkutatása és detektálása (*Search and detection of ordnances*)

A robbanótestek csoportosítása, a főbb típusok általános bemutatása. A detektálás és felkutatás módszerei és eszközei. Zárthelyi dolgozat az 1-2. tárgykörök tananyagából.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi vagy tavaszi félév / 5-6-7-8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Egy zárthelyi dolgozat az elméleti tantárgyrészekből. A dolgozatban teszt, gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozat szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is. A hallgató a zárthelyi dolgozatra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékelésű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány. A zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

Az érdemjegyet a zárthelyi dolgozatra kapott érdemjegy képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Mű-35 A Magyar Honvédség bűvár szabályzata, A Magyar Honvédség kiadványa, 2018.
2. Mű/41 A Magyar Honvédség Tűzszerész szabályzata I. rész, A Magyar Honvédség kiadványa, 2014.
3. Mű/45 A Magyar Honvédség Tűzszerész szabályzata II. rész, A Magyar Honvédség kiadványa, 2015.
4. Mű-1749/1 – Szakkiképzési program a Magyar Honvédség tűzszerész katonái részére, Honvéd Vezérkar Kiképzési és Oktatási Csoportfőnökség, 2018.
5. Szakutastítás a Magyar Honvédség robbanóanyag kereső szolgálati kutyaállománya kiképzésére, ellátására és a szolgálat szabályozásáról, Magyar Honvédség Dr. Radó György Honvéd Egészségügyi Központ, 2011.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. NATO Standard, AEODP-6, Explosive Ordnance Disposal Reports and Messages, Edition B, Version 1, September 2014, The NATO Standardization Office (NSO).
2. NATO Standard, ATP-3.12.1, Allied Tactical Doctrine for Military Engineering, Edition A, Version 1, February 2016, NATO Standardization Office (NSO).
3. NATO Standard, ATP-3.18.1, Allied Tactical Doctrine for Explosive Ordnance Disposal, Edition A, Version 1, April 2017, NATO Standardization Office (NSO).

4. NATO Standard, AEODP-10, Explosive Ordnance Disposal (EOD) Principles and Minimum Standards of Proficiency, Edition B, Version 1, September 2014, NATO Standardization Office (NSO).

Budapest, 2020. január 30.

Ember István alezredes
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA623
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Robbanóanyag-ipari technológiák
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Explosive-industrial technologies
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Ember István alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a gyakorlati foglalkozások tanteremben és/vagy terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatókat készítse fel tűzszerész alegység parancsnoki beosztásban a tűzszerész szakfeladatok tervezésére és irányítására. Tartalmát a műszaki támogatási feladatok eredményes végrehajtásához szükséges tűzszerész ismeretek képezik.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the explosive ordnance disposal tasks as well as the planning, organizing and supervising their execution. The content of this course is the field of explosive ordnance disposal tasks which are necessary to the successful execution of military engineering tasks.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.

- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime commanding documents and their completing.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material
- Competent to organize and supervise platoon (company) construction and demolition tasks.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Robbanóanyagok gyártása (*Explosives manufacturing*)

A robbanóanyagok típusai. A robbanóanyagok gyártása és a termékek elkészítésének technológiája. A gyújtószerkesztés technológiai megoldásai. Az elkészült termékek vizsgálati módszerei.

12.2. Robbanótestek gyártása (*Ordnances manufacturing*)

A robbanótestek készítésének ipari alapjai. A robbanótest gyártás során felfedezhető hibák és azok kiküszöbölése. Zárthelyi dolgozat az 1-2. tárgykörök tananyagából.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi vagy tavaszi félév / 5-6-7-8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Egy zárthelyi dolgozat az elméleti tantárgyrészekből. A dolgozatban teszt, gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozat szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is. A hiányzás vagy egyéb okból mulasztott zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható. A hallgató a zárthelyi dolgozatra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékelésű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány. A zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

Az érdemjegyet a zárthelyi dolgozatra kapott érdemjegy képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. J. J. Orlova: Brizáns robbanóanyagok kémiája és technológiája. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1986, ISBN 963 10 6466 2

17.2. Ajánlott irodalom:

1. J. P. Agrawal – R. D. Hodgson: Organic chemistry of explosives, John Wiley & Sons Ltd, Chichester, 2007, ISBN-13: 978-0-470-02967-1
2. Lukács László: Szemelvények a magyar robbantástechnika fejlődéstörténetéből - Különös tekintettel a továbbfejlesztés várható irányaira és a kor új kihívásaira, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017, ISBN 978-615-5680-35-9

Budapest, 2020. január 30.

Ember István alezredes
egyetemi tanársegédsk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA624**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Robbanásfizikai és robbanóanyag kémiai ismeretek
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Blasting phisical and explosives chemical knowledge
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Ember István alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: a gyakorlati foglalkozások tanteremben és/vagy terepen végrehajtott tanórákat tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatókat készítse fel tűzszerész alegység parancsnoki beosztásban a tűzszerész szakfeladatok tervezésére és irányítására. Tartalmát a műszaki támogatási feladatok eredményes végrehajtásához szükséges tűzszerész ismeretek képezik.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the explosive ordnance disposal tasks as well as the planning, organizing and supervising their execution. The content of this course is the field of explosive ordnance disposal tasks which are necessary to the successful execution of military engineering tasks.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
- Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
- Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására,

üzemeltetésére.

- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgásra.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime commanding documents and their completing.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material
- Competent to organize and supervise platoon (company) construction and demolition tasks.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Robbanásfizika (Blasting physics)

A robbanás fizikai leírásának, elméletének ismerete. Implóziós robbanás. Kumulatív hatás elmélete és a töltetméretezés alternatívái. A robbanóanyagok fizikai vizsgálatának módszerei és eszközei.

12.2. Robbanóanyag kémia (Explosives chemistry)

A robbanóanyagok kémiai összetétel alapú felosztása. A különböző csoportok tulajdonságai és

legfontosabb tulajdonságai. Robbanóanyagok lassú kémiai átalakulása. A robbanóanyagok kémiai vizsgálatának módszerei és eszközei. Zárthelyi dolgozat az 1-2. tárgykörök tananyagából.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi vagy tavaszi félév / 5-6-7-8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 60%-án a részvétel kötelező. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Egy zárthelyi dolgozat az elméleti tantárgyrészekből. A dolgozatban teszt, gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozat szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is. A hallgató a zárthelyi dolgozatra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A foglalkozásokon a 14. pontban rögzített részvételi arány. A zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

Az érdemjegyet a zárthelyi dolgozatra kapott érdemjegy képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. J. J. Orlova: Brizáns robbanóanyagok kémiája és technológiája. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1986, ISBN 963 10 6466 2

17.2. Ajánlott irodalom:

1. J. P. Agrawal – R. D. Hodgson: Organic chemistry of explosives, John Wiley & Sons Ltd, Chichester, 2007, ISBN-13: 978-0-470-02967-1

2. Lukács László: Szemelvények a magyar robbantástechnika fejlődéstörténetéből - Különös tekintettel a továbbfejlesztés várható irányaira és a kor új kihívásaira, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017, ISBN 978-615-5680-35-9

Budapest, 2020. január 30.

Ember István alezredes
egyetemi tanáregéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA625**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Robbantásos cselekmények elleni védelem
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Protection against blast attacks
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 20 % gyakorlat, 80 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal a robbantásos cselekmények során alkalmazott eszközöket és az ellenük való védekezés lehetséges módszereit.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with explosive devices used for terrorist attacks and with the protection against these devices.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

- Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
- Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
- Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
- Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.

- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with skills needed to read technical drawings and to make simple technical drawings.
- Familiar with the (construction manager) knowledge needed to control the construction of structures.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to conduct the blasting tasks and occupations of the platoon (company), to perform blasting calculations.
- Competent to read technical drawings, simple technical drawings, static and strength calculations.
- Competent to organize and manage construction and demolition tasks at platoon (company) level.
- Competent to moving the improvised explosive device in a hazardous environment.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):****12.1.** Robbanóanyagok, robbanószerkezetek (*Explosives and explosive devices*)

A robbantásos merényletek során alkalmazott eszközök, szerkezetek. Házi készítésű robbanóanyagok és robbantást kiváltó eszközök. Bombafenyegetés és bombamerényletek általános jellemzői, a felderítés és a hatástalanítás eszközei és módszerei. Házi dolgozat, PPT prezentáció a kiadott témakörből.

12.2. Robbantások elleni védekezés (*Protection against blast attacks*)

Védekezés a bombatámadások ellen Felderítésük lehetséges módszerei és eszközei. Robbantások épületekre gyakorolt hatásainak jellemzői. Épületszerkezeti alapismeretek. Építészeti szempontok a biztonság növelésére. Szerkezeti megerősítések lehetőségei. Objektumok védelmének mechanikus biztonságtechnikai eszközei. Katonai táborok és építmények robbantások elleni védelme. Zárthelyi dolgozat az 1-2. tárgykörökből.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi vagy tavaszi félév / 5-6-7-8. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A hallgató köteles a foglalkozások legalább 60 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.**15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Egy zárthelyi dolgozat az elméleti tantárgyrészekből. PPT prezentáció a kiadott témakörből. A dolgozatban teszt, gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozat szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is.. A hallgató a zárthelyi dolgozatra és a prezentációra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékelésű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.**16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

Az érdemjegyet a zárthelyi dolgozatra és a prezentációra kapott érdemjegyek átlaga képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi értékelés teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Mú/213 Robbantási utasítás
2. Mú/116.: Szakutasítás a műszaki záruk létesítésére és leküzdésére
3. Kiképzési program a műszaki katonák és alegységek részére. Tervezet. Szárazföldi Parancsnokság 2002. Nytsz.: 889/202
4. STANAG 2295 Allied Joint Doctrine For Countering Improvised Explosive Devices (C-IED) - AJP- 3.15 Edition C

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Lukács László: Szemelvények a magyar robbantástechnika fejlődéstörténetéből, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017.
2. Dr. Lukács László: Épületek elleni robbantásos cselekmények és jellemzőik - Műszaki Katonai Közlöny on-line folyóirat, XXII. évfolyam, TÁMOP Különszám, 2012. november (ISSN 2063-4986), pp. 4-13
3. Balogh Zsuzsanna – Objektumok robbantásos cselekmények elleni védelmének lehetőségei – PhD értekezés, NKE, Katonai Műszaki Doktori Iskola, Budapest, 2013.

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Kovács Zoltán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA626**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Humanitárius aknamentesítés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Humanitarian mine clearance
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 20 % gyakorlat, 80 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal a humanitárius aknamentesítés során alkalmazott módszereket és eszközöket, valamint a vonatkozó NATO és ENSZ előírásokat. Előzetes ismereteket adni egy esetleges békefenntartó misszióban végzendő ilyen jellegű feladathoz.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with methods and equipment used during humanitarian mine clearance, and with the related NATO and UN laws. Give preliminary knowledge on similar tasks may occur in a peacekeeping operation.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
  - Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.

- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgatására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with skills needed to read technical drawings and to make simple technical drawings.
- Familiar with the (construction manager) knowledge needed to control the construction of structures.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to conduct the blasting tasks and occupations of the platoon (company), to perform blasting calculations.
- Competent to read technical drawings, simple technical drawings, static and strength calculations.
- Competent to organize and manage construction and demolition tasks at platoon (company) level.
- Competent to moving the improvised explosive device in a hazardous environment.

- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Aknák alkalmazása elleni küzdelem (*Fight against landmines*)

Föld akna-problémája és a megoldás lehetőségei: letelepített aknák a Föld országaiban, az aknatelepítést és a mentesítést szabályozó nemzetközi megállapodások Nemzetközi mozgalom az aknák betiltásáért és ennek hatása a műszaki támogatásra.

12.2. Aknamentesítés eszközei és módszerei (*Equipment and methods of mine clearance*)

A humanitárius aknamentesítés során alkalmazható technikák és technológiák: a mentesítő eszközök és módszerek értékelése, az ENSZ aknamentesítési szabványa. Kézi területmentesítés gyakorlása az ENSZ előírásai szerint. Hazai és nemzetközi tapasztalatok a területmentesítésben. Zárthelyi dolgozat az 1-2. tárgykörökből.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi vagy tavaszi félév / 5-6-7-8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 60 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Egy zárthelyi dolgozat az elméleti tantárgyrészekből. A dolgozatban teszt, gyakorlati feladatmegoldást igénylő és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozat szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga is. A hallgató a zárthelyi dolgozatra ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. Az elégtelen értékű zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

Az érdemjegyet a zárthelyi dolgozatra kapott érdemjegy képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi értékelés teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Mű/116.: Szakutasítás a műszaki zárok létesítésére és leküzdésére
2. Kiképzési program a műszaki katonák és alegységek részére. Tervezet. Szárazföldi Parancsnokság 2002. Nytsz.: 889/202
3. Lukács László: Idegen hadseregek műszaki zárai, műszaki záró és átjárónyitó eszközei, lehetőségei - akadémiai jegyzet (ZMKA Műszaki tanszék, Budapest, 1992.)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Lukács László: Idegen hadseregek műszaki zárai, műszaki záró és átjárónyitó eszközei, lehetőségei, akadémiai jegyzet ZMKA Műszaki tanszék, Budapest, 1992.
2. Dr. Lukács László: A Föld akna-problémája és a megoldás lehetőségei, különös tekintettel a Magyar Honvédség közreműködésének javasolható irányaira I-III. (Műszaki Katonai Közlöny 1998/1-4. számok)
3. STANAG 2394 ATP-3.12.1 Allied Tactical Doctrine for Military Engineering, NATO, Brussels, 2018.
4. STANAG 2036 Land Mine Laying, Marking, Recording and Reporting Procedures, NATO, Brussels, 2000.

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Kovács Zoltán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA627**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Búvár kiképzés tervezése, szervezése
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Planning and organizing of diving training
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Tamás alezredes, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmazhatnak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során törzsmunkával, kiképzések és szakkiképzések tervezésével kapcsolatban szerzett elméleti ismereteket, a búvár szakterületen keresztül begyakoroltatni a kiképzések tervezésével, szervezésével kapcsolatos feladatokat.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of diving training execution. Drills of planning and organizing of diving tasks.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
- Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
- Tisztában van a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretekkel.
- Ismeri a szakasz (század) napi tevékenysége tervezésének, irányításának rendjét.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgatására.

- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with platoon (company) training methods.
- Familiar with platoon (company) daily routine planning and controlling

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) engineer support tasks of combat and non-combat activities.
- Competent to employ platoon (company) training methods.
- Competent to use and operate platoon (company) military equipment and material
- Competent to complete platoon (company) peacetime command documents.
- Competent to work in improvised explosive device endangered environment.
- Competent to co-operate with subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Katonai búvárok felkészítési rendszere (*Military divers training system*)

Fogalmi meghatározások, búvár kiképzések helye a felkészítések rendszerében, búvár kiképzések fajtái, tartalmuk.

12.2. Búvár kiképzési foglalkozás tervezése (*Planning the diving trainings*)

Búvár kiképzés alapidokumentumai, kiképzés bemeneti és vizsga követelményei. Búvár kiképzés menete, részei, igényei, a tervezés és végrehajtás okmányai. Levezetési terv készítése.

12.3. Búvár kiképzési foglalkozások okmányolása (*Documentation of diving training*)

Búvár kiképzés tervezésének, szervezésének, igényeinek, végrehajtásának okmányai, azok kitöltésének szabályai. Zárthelyi dolgozat az 1-3. témakörökből.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi vagy tavaszi félév / 5-6-7-8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 60 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A hallgatónak a szorgalmi időszakban 1 db tervezési feladatot (levezetési terv) kell készítenie és egy zárthelyi dolgozatot kell írnia a kiadott témakörből. A hallgató a szorgalmi időszakban elkészített tervezési feladatra és zárthelyi dolgozatra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles. Az elégtelen értékelésű terv vagy zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: A 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

Az érdemjegyet a zárthelyi dolgozatra és a tervezési feladatra kapott érdemjegy átlaga képezi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás és legalább elégséges évközi értékelés megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Mű-224/142: Magyar Honvédség Búvár Kézikönyv, 2015.
2. Kiképzési program a műszaki katonák és alegységek részére. Tervezet. Szárazföldi Parancsnokság 2002. Nytsz.: 889/202

17.2. Ajánlott irodalom:

1. STANAG 1485: Minimum competency and currency for NATO divers, 2017.
2. 21/462 Kézikönyv a műszaki alegységek szakkiképzéséhez, 1984.

Budapest, 2020. január 30.

Bakos Tamás alezredes
egyetemi tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA631**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vízépítés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Hydraulic engineering
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1+1)**
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** Gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a vízépítéssel kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki építő munkák során alkalmazott anyagok jellemzőit, felhasználásuk lehetőségeit, valamint a mechanika, a műszaki mérések, ábrázolások alapjait.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with the basics of hydraulic engineering. Familiarize them with characteristics of material used during engineer constructions, and with mechanics, technical measuring, depicting.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

- Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
- Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
- Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
- Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
- Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.

- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with skills needed to read technical drawings and to make simple technical drawings.
- Familiar with the (construction manager) knowledge needed to control the construction of structures.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to conduct the blasting tasks and occupations of the platoon (company), to perform blasting calculations.
- Competent to read technical drawings, simple technical drawings, static and strength calculations.
- Competent to organize and manage construction and demolition tasks at platoon (company) level.
- Competent to moving the improvised explosive device in a hazardous environment.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):****12.1. Vízépítési alapismeretei (Basic knowledge of hydraulic engineering)**

Hidrológiai- és meteorológiai alapismeretek. Csapadéklefolyások vizsgálata. Vízépítési műtárgyak, földművek és burkolatok, kőművek, beton- és vasbeton szerkezetek, acélszerkezetek, faszerkezetek és rőzseművek. Folyószabályozás és árvízvédelem. Ármentesítés, középvízi szabályozás, vízrendezés, többcélú vízi létesítmények, árvízvédekezés, vízzárak létesítése.

12.2. Folyószabályozás és árvízvédelem (River control and flood protection)

Folyószabályozás és árvízvédelem. Árvizek vizsgálata. Ármentesítés, vízrendezés, többcélú vízi létesítmények, árvízvédekezés, vízzárak létesítése. Ellenőrző foglalkozás: zárhelyi dolgozat az 1-2. tárgykörök anyagából, valamint 1 db kiselőadás az 1-2. tárgykörök anyagából. 1 db tervezési feladat és 1 db tanulmány leadása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi vagy tavaszi félév / 5-6-7-8. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A hallgató köteles a foglalkozások legalább 60%-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.**15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A hallgatónak a szorgalmi időszakban 1 db féléves tervezési feladatot, 1 db tanulmányt és 1 db kiselőadást kell készítenie. A hallgató a szorgalmi időszakban egy db zárhelyi dolgozat ír a tantárgyrészekből. A dolgozatban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárhelyi dolgozat szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga, valamint a kiadott felkészülést segítő kérdések témakörei is.

A hallgató a szorgalmi időszakban elkészített tervezési feladatra, tanulmányra és kiselőadásra, valamint zárhelyi dolgozatra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles. Az elégtelen értékelésű zárhelyi dolgozat, feladat és kiselőadás a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok és zárhelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú évközi értékeléssel történik, amely a legalább elégségesre teljesített zárhelyi dolgozat eredménye, illetve a szorgalmi időszakban a legalább

elégőségre teljesített feladatok értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi értékelés teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Vízépítés, (BME jegyzet) J 9 – 1284
2. Vízépítés II. (BME jegyzet) J 9 – 1104
3. Hidrometria, (BME jegyzet) J 9 – 1111
4. Hidrológia, (BME jegyzet)
5. Vízfolyások rendezése és hasznosítása, (BME jegyzet)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Dr. Bartos Sándor: Geotechnika I. – Gyakorlatok
2. Dr. Papp Zoltán: Geotechnika I. (SZIKTMF jegyzet)
3. Szepesházi Róbert: Geotechnika II. (SZIKTMF jegyzet)
4. Mérnöki kézikönyv I.
5. Petróczky Ferenc: Geotechnika 2. (SZIF, J 19 – 662)

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Dénes Kálmán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKMTTA632**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közművek
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Public utilities
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40 % gyakorlat, 60 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, műszaki specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes PhD., egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1+1)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** A gyakorlati foglalkozások tanteremben és terepen végrehajtott tanórákat is tartalmaznak.
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Elméleti és gyakorlati ismereteket adjon a különböző közművek és a közműtervezés alapismereteinek megszerzéséhez. Az egyes közműfajták ismertetése során az alapfogalmak tisztázását követően, a fogyasztói igények meghatározása valamint a szakág területén használt anyagok és építési módozatok megismertetése a hallgatókkal. Ismereteket adjon a közművek fenntartásának és üzemeltetésének, valamint helyreállításának feladataihoz.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Make the students familiar with public utilities, their types and specialities, determination of customer demands, the materials used during public utilities construction. Give knowledge on maintenance and operation and reconstruction issues.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz (század) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
  - Ismeri a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeit és harcanyagait.
  - Tisztában van harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.
  - Tisztában van a műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
  - Tisztában van a szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel.

Képességei:

- Képes a szakasz (század) harc és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére.
- Képes a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.
- Képes a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére.
- Képes a szakasz (század) békevezetési okmányainak vezetésére.
- Képes a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére.
- Képes a műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére.
- Képes a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására.
- Képes a rögtönzött robbanóeszköz veszélyes környezetben való mozgatására.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel az együttműködésre.

Attitűdje:

- Törekszik arra, hogy önképzése a műszaki szakterületen folyamatos és a szakmai céljaival megegyező legyen.
- Figyel beosztottjai műszaki szakmai, technikai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére.
- A műszaki szakmai területen szerzett tapasztalatait folyamatosan megosztja katonai vezetőtársaival, így segítve fejlődésüket.
- Műszaki szak nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai feladatainak elvégzése során felelősségteljesen együttműködik más szakterület katonáival.
- Vezeti és irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a feladatok végrehajtását, a haditechnikai eszközök üzemeltetését.
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Familiar with platoon (company) peacetime documents and the order of their management.
- Familiar with platoon (company) established weaponry, military equipment and material.
- Familiar with combined arms on tactical level.
- Familiar with basic knowledge on all engineer field and overall blasting cognition.
- Familiar with skills needed to read technical drawings and to make simple technical drawings.
- Familiar with the (construction manager) knowledge needed to control the construction of structures.

Capabilities:

- Competent to plan and organize platoon (company) combat and combat-related technical support tasks.
- Competent to apply the professional methodological knowledge necessary for the training of the platoon (company).
- Competent to applying and operating the regular military equipment of the platoon (company).
- Competent to keeping the platoon (company) peacetime documents.
- Competent to conduct the blasting tasks and occupations of the platoon (company), to perform blasting calculations.
- Competent to read technical drawings, simple technical drawings, static and strength

calculations.

- Competent to organize and manage construction and demolition tasks at platoon (company) level.
- Competent to moving the improvised explosive device in a hazardous environment.
- Competent to cooperating subunits of other arms and services.

Attitude:

- Endeavour to continuous self-education on engineer field.
- Attention to the promotion of the technical and technical development of his subordinates and to the management and support of their efforts in this direction.
- Share engineer experiences with his comrades to support their progress.
- Develop language skills and communication skills in the technical field.

Autonomy and responsibility:

- Responsibly co-operate with other soldiers during executing a professional task.
- Command and control the charged personal, supervise task execution and equipment operation.
- Take the responsibility for own work and decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. (Description of the subject, curriculum):

12.1. Vízi közművek (*Water utilities*)

Vízellátási alapismeretek. A vízellátó rendszer ismertetése. Ivóvíz tisztítása. Települések és épületek vízellátása. Csatornázási alapismeretek. Települési szennyvizek és tisztítása. Épületek szennyvíz- és csapadékvíz rendszerei.

12.2. Energiaellátási közművek (*Energy supplies*)

Gázellátási-, villamosenergia-ellátási-, fűtési- és hűtési alapismeretek. Épületek energiaellátási rendszerei.

12.3. Távközlési és egyéb közművei (*Telecommunication and other public utilities*)

Távközlési (telefon, televízió, internet) rendszerek.

12.4. Közművek építése, üzemeltetése és rekonstrukciója (*Construction, operation and reconstruction of public utilities*)

A közműépítési feladatok tervezése és végrehajtása. Épületgépészeti rendszerek anyagai. Rekonstrukciós okok és módszerek. Ellenőrző foglalkozás: zárhelyi dolgozat az 1-4. tárgykörök anyagából, valamint 1 db kiselőadás az 1-4. tárgykörök anyagából. 1 db tervezési feladat és 1 db tanulmány leadása.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi vagy tavaszi félév / 5-6-7-8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgató köteles a foglalkozások legalább 60 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzás mértékét túllépi, számára az aláírás nem adható meg. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A hallgatónak a szorgalmi időszakban 1 db féléves tervezési feladatot, 1 db tanulmányt és 1 db kiselőadást kell készítenie. A hallgató a szorgalmi időszakban egy db zárhelyi dolgozat ír a tantárgyrészekből. A dolgozatban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A zárhelyi dolgozat szerves részét képezi a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagon kívül a megadott irodalmak anyaga, valamint a kiadott felkészülést segítő kérdések témakörei is.

A hallgató a szorgalmi időszakban elkészített tervezési feladatra, tanulmányra és kiselőadásra,

valamint zárthelyi dolgozatra egyaránt ötfokozatú értékelést kap, amely 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól pedig jeles. Az elégtelen zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint az oktató által biztosított időpontban pótolható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladatok és a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés.

A hallgató teljesítményének értékelése ötfokozatú évközi értékeléssel történik, amely a legalább elégségesre teljesített zárthelyi dolgozat eredménye, illetve a félév során a legalább elégségesre teljesített feladatok értékelésének átlaga alapján számított osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzése és a legalább elégséges évközi értékelés teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Menyhárt József: Az épületgépészet kézikönyve. Műszaki könyvkiadó, 1978, ISSN: 963 10 1810 5
2. Kereszty Balázs: Gázellátás BME Építészmérnöki Kar. Műegyetemi Kiadó, 2000 Azonosító: 85015
3. Kereszty Balázs: Vízellátás – csatornázás BME Építészmérnöki Kar. Műegyetemi Kiadó, 2000 Azonosító: 85013
4. Gyurcsovics Lajos – Zöld András: Fűtéstechnika. BME Építészmérnöki Kar. Műegyetemi Kiadó, 2000. Azonosító:85014

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Oravecz Béla: Épületgépész művezetők zsebkönyve Műszaki könyvkiadó, 1979, ISSN 963 10 2722 8
2. Vízellátás – Csatornázás (BME jegyzet) 85013

Budapest, 2020. január 30.

Dr. Dénes Kálmán alezredes, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKMTTA383
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Ejtőernyős kiképzés (Nyári kiképzés)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Parachutist Training. (Sommer).
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 81 % gyakorlat, 29 % elmélet
- 5. A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Horváth Tamás főhadnagy, gyakorlati oktató.
- 8. A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1.** nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)
    - 8.1.2.** levelező munkarend: 0
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az „Ejtőernyős alkalmas” orvosi minősítéssel rendelkezők számára:

Megtanítani és elsajátíttatani a kiképzésre jelentkezett honvéd tisztjelöltekkel a Magyar Honvédségben rendszeresített alapejtőernyők technikai adatait, kezelésének rendszabályait, a tevékenység rendjét ejtőernyős ugrások végrehajtása során. Legyenek képesek nappal, egyszerű terepre, felszerelés nélkül 6 db bekötött típusú ejtőernyős ugrás végrehajtására.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The For cadets with „Airborne capable” medical qualification:

Teach and make the cadets who applied for training to acquire the technical specifications, handling measures of the basic parachutes in service of the Hungarian Defence Forces, and the order of actions during parachute jumps. Be able to carry out 6 static line parachute jumps during daylight, on simple terrain, without combat gears.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:

Tudása:

  - Ismeri haladó szinten a rendszeresített ejtőernyők kezelését, irányítását.

Képességei:

  - Alkalmas a Magyar Honvédségben rendszeresített ejtőernyővel történő kijuttatásra és alkalmazásra.

Attitűdje:

  - Magasfokú hivatástudat, szilárd akaraterő, kitartás, fegyelmezett munkavégzési készség

jellemzi fokozott pszichikai és fizikai körülmények között is.

Autonómiája és felelőssége:

- Szakmai felkészültsége alapján tevékenysége során önálló döntéseket hoz.
- Javaslatokat fogalmaz meg egy-egy feladat végrehajtására vonatkozóan.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- He / she is familiar with the handling and management of regular parachutes.

Capabilities:

- To be suitable for parachuting and application in the Hungarian Defense Forces.

Attitude:

- He / she characterized by a high sense of duty, a strong willpower, perseverance, and a disciplined ability to work under increased psychic and physical conditions.

Autonomy and responsibility:

- To be able to make professional decisions based on his/her professional skills.
- To be able to present suggestions for completing tasks.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs.

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Ejtőernyős elmélet. *Parachute theory.*

12.2. Ejtőernyő ismeret. *Parachute knowledge.*

12.3. Ejtőernyő anyagismeret és hajtogatás. *Parachute Material Knowledge and Folding.*
Földi felkészítő gyakorlatok. *Ground preparation exercises.*

12.4. Ejtőernyős ugrások végrehajtása. *Perform parachute jumps.*

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 90 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A teljes ismeretanyag elsajátítását a honvéd tisztjelöltek beszámoló keretében igazolják a kurzus befejezését követően. Elméleti/írásbeli és gyakorlati vizsga. A honvéd tisztjelölt tevékenységét a vizsgáztatásra kijelölt bizottság értékeli. A vizsga értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen vizsga egyszer javítható.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az elméleti - írásbeli ismeretszint felmérő foglalkozások feladatainak és a gyakorlati ismeretfelmérés feladatainak sikeres (megfelelt szintű) teljesítése

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy

Szóbeli/írásbeli és gyakorlati beszámoló háromfokozatú értékelés. A 15. pontban meghatározott vizsgákon nyújtott szóbeli/írásbeli és gyakorlati teljesítmény számtani közepe. A Tanszék beszámoló felkészülési kérdéseket ad ki. A vizsga tartalmát az előadásokon elhangzottak és a gyakorlati foglalkozások anyagai képezik. A beszámoló eredménye a részosztályzatok kerekített átlaga (2.51-4.50-ig megfelelt, 4.51-5.00 kiválóan megfelelt).

Az elméleti/írásbeli és gyakorlati vizsgáztatás értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles

osztályzat). A gyakorlati ismeretek elsajátításának mérése (ejtőernyős földi felkészítő szerek, gyorsleoldó zár, vízre érkezés stb): Gyakorlati végrehajtás, vizsga. Megfelelő szint teljesítése. Gyakorlati jegy kialakításánál a tantárgyi tematika szerint átadott és elsajátított ismeretanyag, illetve a megszerzett kompetenciák értékelése, az egyetemi Tanulmányi és vizsgaszabályzatban foglaltak szerint történik.

A gyakorlati ismeretek elsajátításának mérése (ejtőernyős földi felkészítő szerek, gyorsleoldó zár, vízre érkezés stb): Gyakorlati végrehajtás, vizsga. Megfelelő szint teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és az elméleti/írásbeli és gyakorlati vizsgák eredményes teljesítése.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Forray László: Ejtőernyős kiképzés (Elmélet). ZMNE. 2004.
2. Forray László: Ejtőernyős kiképzés (Gyakorlat). ZMNE. 2004.
3. Dr. Forray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Felderítő szakmai felkészítés

17.2. Ajánlott irodalom:

4. Simóné - Dr. Ordódy, Kasza: Repülés motor nélkül. Sport, ISBN: 0489003128483. 1984.
5. Dombi Lőrinc: Selyemkopolák Zrínyi Kiadó, Budapest, 1993.
6. Tóth Lóránd: Ejtőernyős deszant Zrínyi Kiadó, Budapest, 1987.

Budapest, 2020. január 17.

Horváth Tamás főhadnagy
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKMTTA525
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta harcászati esettanulmány II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defense Missile Tactics Study II
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Antal Zoltánné százados, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1.nappali munkarend: 28 (14 EA + - SZ + 14 GY)
    - 8.1.2.levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: számítógépes szimuláció és térképes, adatbázis elemzésen alapuló gyakorlati foglalkozások, csapatbázison végrehajtott foglalkozások.
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel a légvédelmi rakéta harcászati relevanciával is bíró történések elemzésének a módszereit.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): To introduce basics of research methods of relevant air defence events.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása:
  - Magas szintű elméleti tudás és átfogó kép a légvédelmi rakéta eszközök alkalmazásának elméleti és gyakorlati kérdéseiben.
  - Magas szintű elméleti tudás a légvédelmi harc alapjai területén, a harctevékenység fajtáinak továbbá a harccal kapcsolatos alapfogalmak ismerete; a légvédelmi alegység (a harcjármű kezelőszemélyzete valamint a tűz alegység személyi állománya) vezetésére alkalmas szakmai tudás és jártasság megszerzése.

- A légvédelmi harc harci támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető ismerete.
- Módszertani alapok a légvédelmi rakéta komplexumok alkalmazásának elveihez és gyakorlati megvalósításához.
- Alapvetően ismeri a légi haderő felépítését és alkalmazásának az alapelveit.
- Alapvetően ismeri a földi telepítésű légvédelem alkalmazásával kapcsolatos követelményeket és értékelési rendet.
- Ismeri és alkalmazni tudja a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának alapvető eljárásait, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.
- Saját szerepének megfelelően ismeri a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítését, működésének rendjét és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyét és szerepét.

Képességei:

- Segítséggel képes az alárendeltségébe tartozó a légvédelmi rakéta alegység haditechnikai eszközeinek és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására.
- Alap szinten képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelemeinek ellátására.
- Segítséggel képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére.
- Képes a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének egyszerű helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására.

Attitűdje:

- Nyitott a légvédelmi rakéta szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.
- Releváns ismeretei birtokában pozitív hozzáállásával és motiváló erejével vezeti a rábízott légvédelmi rakéta alegységet.
- A légvédelmi rakéta és tüzér fegyvernemi hagyományok tisztelete és ápolása jellemzi.
- Vállalja és hitelesen képviseli, a hierarchiában betöltött szerepének megfelelően, a légvédelmi rakéta szakmai közösséget a katonai szervezeten belül és a társadalom egészében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul a légvédelmi rakéta alegysége feladataihoz.
- Saját légvédelmi rakéta alegysége életének, szervezeti kultúrájának javítása érdekében alkalmazza a megszerzett ismereteket.
- A rábízott légvédelmi szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal önmaga folyamatos légvédelmi szakmai és vezetői fejlesztésére és képzésére.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének a légvédelmi szaktevékenységre gyakorolt hatásaival, következményeivel.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- Giving high level theoretical knowledge about major questions of employment (tactics) of SBAD forces, and giving practice of TCO and FDO activities.
- To be familiar with the Air C2 structure of the Air Force, and with the basic principles of its employment.
- To be familiar with the requirements, and the evaluation criterias of the employment of SBAD units.
- To know and be able to use the procedures of SBAD units (pre-deploying, deploying, force protection).
- To know the specific abilities and attributes of the handled SBAD system.
- According to his/her position, be familiar with the structure, methods of operation of NATO Integrated Air Defense System, and the role of the Hungarian Defense Forces in it.
- To be familiar with the tasks, procedures and special documents of SBAD units, especially in the area of battle management and fire distribution.

Capabilities:

- With guidance, be able to maintain the assigned SBAD subunit's and it's equipment in an operational level.
- To be able to perform (in user level) different positions in the assigned SBAD unit.
- With guidance, be able to lead and organize the SBAD unit's (platoon and battery) employment.
- To be able to operate effectively with the assigned SBAD unit (platoon and battery) during peace-keeping, counter aggression operations.

Attitude:

- To be open for the new achievements within the air defense missile technology, willing to learn, understand and use innovative procedures, committed to self-education.
- To be capable to lead and guide the assigned SBAD unit, with relevant knowledge and positive attitude.
- To keep and respect the traditions of the air defense missile branch.
- To be a trustworthy member within the SBAD professional community, according to his/her role within the military hierarchy.

Autonomy and responsibility:

- To use the gained knowledge in order to improve his/her SBAD unit's organizational culture and daily life.
- To be responsible for the tasks and the members of the assigned SBAD unit.
- To be able to analyze and evaluate the assigned SBAD unit's tasks. During the preparation and implementation, be consistent.
- To take responsibility of his/her continuous self-development in the speciality of air defense missile leadership, and air defense missile profession.
- To be aware of the impacts and consequences of his/her decisions, actions during an air defense operation.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika (magyarul és angolul):

12.1. 4. légvédelmi rakéta harcászati téma.

(*Number 4 Air Defence Missile Topic.*)

12.2. 5. légvédelmi rakéta harcászati téma.

(*Number 5 Air Defence Missile Topic.*)

12.3. 6. légvédelmi rakéta harcászati téma.

(*Number 6 Air Defence Missile Topic.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: bármelyik félév.

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 2 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév során egy zárthelyi dolgozatot kell megírni (a 12.3 téma után).

A zárthelyi dolgozatok értékelése és pótlása:

A zárthelyi időtartama 45perc. A ZH elméleti beugróval (alapvető definíciók) kezdődik, és 50%-os átlageredménytől számít elfogadottnak.

Értékelés rendje:

0-49 % Elégtelen (1);

50-60 % Elégséges (2);

61-70 % Közepes (3);

71-80 % Jó (4);

81 – 100 % Jeles (5).

Javításra és pótlásra a szorgalmi időszak utolsó hetében, egyeztetett délutáni időben van lehetőség.

16. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1 Az aláírás megszerzésének feltételei: a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 14. pontban rögzített feltételek szerint.

16.2 Az értékelés: Az osztályzat alapja az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján összeállított valamint a ZH legalább elégséges megírása.

16.3 A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés.

17. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dr. Ruttai László – Horváth Mihály: A földi telepítésű légvédelem alapjai. Tansegédlet 1998.

2. Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzérsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.

3. A légvédelmi rakétaegységek harcrendje, Egyetemi jegyzet, ZMNE 2000.

4. Horváth Mihály: A légvédelemben alkalmazható NATO jelek és jelzések. Tansegédlet 1998.

5. NATO Joint Military Symbology APP-6(C).

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kecszer Ernő - Lamper László - Forgon Miklós: MISTRAL 2 közeli hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. ZMNE, Budapest, 2008.
2. Lőelméleti alapismeretek légvédelmi rakétás tisztek és tiszthelyettesek számára. MH légvédelmi rakéta és tüzerfőnökség (1997).

Budapest, 2020. január 26.

Antal Zoltánné százados
gyakorlati oktató sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKHFKTA08
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Ludovika Szabadegyetem
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** „Ludovika” - University Open Courses
- 4. Kreditérték:** 3
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem minden alapképzési szakán (kivéve a Víz tudományi Karon)
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Hadtörténelmi, Filozófiai és Kultúrtörténelmi Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Csikány Tamás ezredes, egyetemi tanár, az MTA doktora
- 8. A tanórák száma és típusa:**
  - 8.1. össz óraszám/félév:** 30
    - 8.1.1. nappali munkarend: 30 (30 EA + 0 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 30 (30 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az NKE hagyományteremtő céllal indította útjára az érdeklődők (lakosság, egyetemi polgárok) számára nyitott rendezvénysorozatot, amellyel a hallgatók mellett a szélesebb közönségnek is áttekintést kíván adni az egyetemen folyó és külsős szakmai kutatásokról, az egyetem tudományos életéről, közérthető módon mutatva be az egyes hivatásrendek (karok) és intézetek specifikus és interdiszciplináris szakterületeit. A tantárgyat felvevő hallgatók automatikusan bekerülnek az előadásokat látogatók névjegyzékébe.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The National University of Public Service started a series of events for those who are interested (population, university citizens) in order to create a tradition, which introduce a summary to the students and the general public about the university's internal and external professional researches, the scientific life of the university, the specific and interdisciplinary areas of the university's faculties and institutes. Students who take up the course, are automatically added to the visitor list.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- A hallgató a tantárgy elvégzésével megfelelő tudással rendelkezik a hadtudományi, a rendészettudományi, a közigazgatás-tudományi, az állam- és társadalomelméleti-, államtudományi kutatásokról, a nemzetbiztonsági munka sajátosságairól.
- Átfogóan ismeri a közszolgálat – hivatásrendjétől eltérő – további területeinek alapvető tudásanyagát, általános műveltsége erőteljesen bővül, megérti a különböző háttérű jelenségek kapcsolatát.

Képességei:

- Fejlődik a kritikai és elfogadási készsége, lojalitása és felelősségérzete, rendszerszintű szemléletet és átfogó megközelítést sajátít el.
- A megszerzett ismereteket alkalmazott tudásként kezeli. Képesé válik komplex problémák

megértésére, összefüggések észrevételére, következtetések megfogalmazására.

Attitűdje:

- A kurzus elvégzése után határozottabb világszemlélettel fog rendelkezni, közös közszolgálati érték- és fogalomkészlettel bír és nyitott a teljes közszolgálat egészére.
- Nyitott és kritikus gondolkodás, közszolgálati elkötelezettség, ambíció és kíváncsiság jellemzi. Érdeklődése megnő a szakterületével kapcsolatos újító és megőrző feladatok ellátására, a szakmai kihívások komplex szemléletű kezelésére.

Autonómiaja és felelőssége:

- Nagyra értékeli a hivatástudatot és felismeri az egyéni hozzájárulás jelentőségét a közösség életében.
- Munkáját folyamatos tanulásnak tekinti, saját hibáiból tanul, képes tanácsot kérni és másokat meghallgatni.
- Önállóan végzi a problémák végig gondolását és a rendelkezésre álló adatok objektív értékelését, elemzését.
- A szakterületéhez kapcsolódóan megfelelő áttekintő-, rendszerező-, valamint rendszerszemléletű képességgel rendelkezik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- With completing the course, the students will have sufficient knowledge of military, law enforcement, public administration, national security work, social theory and state science researches.
- In general, they know the basic knowledge of the public service - in their own, and different professional rules too.
- His overall knowledge is expected to be broadened, so that he will be able to understand the complicated connections between different phenomena.

Capabilities:

- They will improve skills in critical thinking, acceptance, loyalty and sense of responsibility, a system-wide perspective and holistic approach.
- They will be able to use the learned thoughts as part of their practical knowledge.
- They will be able to interpret complex issues, notice correlations and draw conclusions.

Attitude:

- After completing the course, students' world view becomes more well-defined.
- They will boast a set of values closely associated with public service and will become open to the field as a whole.
- They are characterized by open and critical thinking, public service commitment, ambition and curiosity.
- Their interest in developing their own profession increases and they are willing to learn and acknowledge innovations in their fields.

Autonomy and responsibility:

- They can value their vocation and see the need and importance of individual contribution in the society.
- Consider their own work a constant learning act, learns from their own mistakes, able to ask for advice and listens to others.
- They are able to think about problems independently and they can study information in an objective way.
- They have a systematic and systemic overview ability in relation to their field.

11. Előtanulmányi követelmények: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

A Szabadegyetem előadásainak témái szerteágazóak, szemeszterenként változóak, az alábbi főbb témakörökből választva (*The lecture topics of the „Ludovika” - University Open Courses are varied by semester, choosing from the following main topics*):

12.1. Hadtudományi kutatások eredményeinek bemutatása, hivatásrendi ismeretek nyújtása. (*Presentation of the results of military researches, expound professional rules for army officers.*)

12.2. Rendészettudományi kutatások eredményeinek bemutatása, hivatásrendi ismeretek nyújtása. (*Presentation of the results of law enforcement researches, expound professional rules for police officers.*)

12.3. Közigazgatás-tudományi kutatások eredményeinek a bemutatása. (*Presentation of the results of public administration researches.*)

12.4. Nemzetbiztonsági munka sajátosságainak bemutatása. (*Presentation of the specialities of national security work.*)

12.5. Állam- és társadalomelméleti-, államtudományi kutatások eredményeinek a bemutatása. (*Presentation of the results of state, social theory and political science researches.*)

12.6. A Ludovika Szabadegyetemen az intézmény hallgatói, oktatói, kutatói és külsős szakemberek személyesen is találkozhatnak és közvetlenül megoszthatják legújabb kutatási eredményeiket (*With the help of „Ludovika” - University Open Courses students, professors, researchers of the university and the outsider experts can meet personally and share their latest research results directly.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: minden félévben felvehető

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez a hallgató köteles az előadások legalább 60%-án részt venni. A hallgatónak a hiányzások pótlására nincs lehetősége. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az aláírást meg kell tagadni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató a foglalkozások végén teszt kitöltésével igazolja a részvételét és számot ad az előadás releváns tudásanyagából. A tesztek során megszerzett pontszámok képezik a félévközi jegy alapját. A tantárgy teljesítéséhez szükséges aláírás akkor adható meg, ha a hallgató legalább az előadások 60%-án megjelent.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A hallgató számára az aláírás akkor adható meg, ha az előadások 60%-án megjelent.

16.2. Az értékelés: Évközi értékelés

A hallgatók a foglalkozások végén egy feleletválasztós teszt kitöltésével adnak számot az előadás releváns tudásanyagából. A tesztek során megszerzett pontszámok képezik a félévközi jegy alapját. A tantárgy teljesítésének minimum követelménye az elérhető pontok 60%-ának megszerzése. Az értékelés ponthatárai a következők: elégtelen 60%-ig, elégséges 70%-ig, közepes 80%-ig, jó 90%-ig, jeles 91%-tól.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás és a legalább elégséges félévközi jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A Szabadegyetem jellegéből fakadóan előre nem meghatározható a kötelező irodalom.
2. A tantárgy elsődleges szakirodalmát az előadásokon elhangzott ismeretanyag képezi. További irodalmat képezhetnek az előadások prezentációi, az előadásokról készített videóanyagok, amelyek a lehetőségek függvényében a rendelkezésre álló elektronikus felületre feltöltésre kerülnek.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. A Szabadegyetem jellegéből fakadóan előre nem meghatározható az ajánlott irodalom.
2. A tantárgy elsődleges szakirodalmát az előadásokon elhangzott ismeretanyag képezi. További irodalmat képezhetnek az előadások prezentációi, az előadásokról készített videóanyagok, amelyek a lehetőségek függvényében a rendelkezésre álló elektronikus felületre feltöltésre kerülnek.

Budapest, 2020. január 31.

Dr. Csikány Tamás ezredes sk.
tudományos rektorhelyettes

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HK925A051
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéták kinematikája VEZ
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Kinematics of air defence missiles VEZ
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Természettudományi Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Nagy Imre, adjunktus, PhD
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 1+1
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: nincsenek
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Kinematikai alapfogalmak. Alapmozgások. A rávezetések kinematikája.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Basics of kinematic. Basic movements. Kinematic of guides.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Tisztában van a műszaki szakterület valamennyi spektrumát lefedő alapismeretekkel és átfogó robbantási ismeretekkel.

Képességei:

  - Képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására.

Attitűdje:

  - Nyitott a képesítésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.

Autonómiája és felelőssége:

  - Beosztásából adódó önállósággal végzi az általános és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott tényezők és körülmények alapján történő kidolgozását, mely során széles látókörére, általános és szakmai műveltségére, valamint problémafelismerő és -megoldó készségére támaszkodik.
  - Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektcsoportban a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Know the basics covering all spectrum of the technical field, and has a comprehensive blasting knowledge

Capabilities:

- Able to use the professional methodological knowledge needed to train his squad.

Attitude:

- Open to getting to know and accept the professional, technological and development results related to his / her qualification and specialty, and is striving to share his / her knowledge.

Autonomy and responsibility:

- With the autonomy of his / her position, he / she carries out general and specific professional issues and develops them according to specific factors and circumstances, relying on his / her wide scope, general and professional literacy, and problem-solving skills.
- Involved in and related to research and development within his / her area of activity and mobilizing his / her theoretical and practical knowledge and skills autonomously in cooperation with the other members of the group in order to achieve their goal(s).

11. Előtanulmányi követelmények: nincsenek

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Helyvektor, sebesség, gyorsulás, szögsebesség Descartes- és polárkoordináta-rendszerben (Position vector, velocity, acceleration, angular velocity in Cartesian and polar coordinate systems).

12.2. Alapmozgások (Fundamental movements).

12.3. A táv- és önirányítású rávezetés alap-egyenletrendszere (Basic equation system for remote and self-guided guidance).

12.4. A rávezetések alap esetei (Basic cases of leads).

12.5. A rakéta dinamikájának alapjai (The basics of rocket dynamics).

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente / 3-6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy teljesítéséhez a tanórák legalább 70%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A számonkérés a félév során két zárthelyi dolgozat keretében történik. Az első dolgozat a 12.1 és a 12.2 anyagrészt, a második dolgozat a 12.3 - 12.5 anyagrészt kéri számon.

A dolgozatok pótlására, javítására egyszer, a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség egy pótdolgozat keretében.

Az érdemjegy megszerzéséhez a zárthelyi dolgozat(ok) összpontszámának vagy a pótdolgozat pontszámának több mint 50%-a szükséges. Az elégséges érdemjegyhez 51-60% szükséges, közepeshez 61-75%, jóhoz 76-90%, jeleshez 91-100%.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon valamint a 15. pontban meghatározott félévközi

feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges érdemjegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Szőke László: A légvédelmi rakéta kinematikájának és dinamikájának alapismeretei, ZMKA, 1986.
2. Stachó Tamás: Rendszertan II. BJKMF, 1992.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Lőelméleti alapismeretek légvédelmi rakétás tisztek és tiszthelyettesek számára. MH légvédelmi rakéta és tüzerfőnökség, 1997.
2. Légvédelmi rakéta- és tüzerfegyverek, Segédlet, MH Légvédelmi rakéta- és tüzerfőnökség, 1997.

Budapest, 2020. január 31.

Dr. Nagy Imre, PhD,
adjunktus, sk

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HK925A600
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Matematika VF
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Mathematics VF
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői, katonai üzemeltetési, katonai logisztika, állami légiközlekedési alapszakok
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Természettudományi Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Pintér Sándor, tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa¹⁰**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 1+1
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: nincsenek
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Elemi szélsőérték feladatok. Teljes indukció és alkalmazásai. Elemi számelmélet feladatok. Skatulya elv, logikai szita és alkalmazásai. Sík- és térgeometria feladatok. Függvényegyenletek és polinomok. Elemi algebra feladatok. Komplex számok és analízis alapjainak alkalmazásai versenyfeladatokban.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Elementary extreme value problems. Mathematical induction and its applications. Elementary number theory problems. Pigeon hole principle, inclusion–exclusion principle and their applications. Plane and space geometry problems. Function equations and polynomials. Elementary algebra problems. Applications of complex numbers and basics of analysis in problems for mathematical competitions.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a szakasz, százas (zászlóalj) infokommunikációs eszközeit és azok alkalmazását.
  - Ismeri a harcászati szintű infokommunikációs forrásokat, a beszéd, adat és média feldolgozási technikákat és az infokommunikációs folyamatokhoz kapcsolódó tevékenységek vezetésének elveit, más szakmai szervekkel az együttműködés kérdéseit.
  - Ismeri a harcászati szintű infokommunikációs forrásokat, a beszéd, adat és média feldolgozási technikákat és az infokommunikációs folyamatokhoz kapcsolódó tevékenységek vezetésének elveit, más szakmai szervekkel az együttműködés kérdéseit.

---

¹⁰ Részletezni kell a foglalkozás (tanóra) típusa szerint a heti és féléves, illetve ahol a heti óraszám nem értelmezhető, a féléves óraszámot.

Képességei:

- Képes a munkájához szükséges módszerek és eljárások kiválasztására, azok egyedi és komplex alkalmazására.
- Képes a megszerzett adatok előzetes feldolgozására, az elektronikai objektumok értékelésére, a célok kiválasztására és az adatok továbbítására az előljáró vezetési szint felé.

Attitűdje:

- Nyitott ismereteinek gyarapítása iránt.
- Nyitott szakterülete új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.

Autonómiája és felelőssége:

- A szakterületén megjelenő folyamatokban képes önállóan döntéseket hozni, azokat felelősséggel, a jogszabályi keretek figyelembevételével végrehajtani.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Knows the infocommunication tools of the squad, company (battalion) and their application.
- Knows tactical-level infocommunication sources, speech, data and media processing techniques, principles of conducting activities related to infocommunication processes, and issues of collaboration with other professional bodies.
- Knows tactical-level infocommunication sources, speech, data and media processing techniques, principles of conducting activities related to infocommunication processes, and issues of collaboration with other professional bodies.

Capabilities:

- Able to select the methods and procedures required for their job, and apply them individually and complexly.
- Ability to pre-process acquired data, evaluate electronic objects, select targets, and transmit data to superiors.

Attitude:

- Open to new knowledge.
- Open for the new achievements and innovations of their specialty, seeks to know, understand and apply them, and committed to continuous self-education

Autonomy and responsibility:

- Able to make decisions independently in the processes emerging in his/her field of responsibility, and to implement them with responsibility and within the legal framework.

11. Előtanulmányi követelmények: nincsenek**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. Elemi szélsőérték feladatok. (*Elementary extreme value problems.*)

12.2. Teljes indukció és alkalmazásai. (*Mathematical induction and its applications.*)

12.3. Elemi számelmélet feladatok. (*Elementary number theory problems.*)

12.4. Skatulya elv, logikai szita és alkalmazásaik. (*Pigeon hole principle, inclusion–exclusion principle and their applications.*)

12.5. Sík- és téргеometria feladatok. (*Plane and space geometry problems.*)

12.6. Függvényegyenletek és polinomok. (*Function equations and polynomials.*)

12.7. Elemi algebra feladatok. (*Elementary algebra problems.*)

12.8. Komplex számok és analízis alapjainak alkalmazásai versenyfeladatokban. (*Applications of complex numbers and basics of analysis in problems for mathematical competitions.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: minden félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy teljesítéséhez a tanórák legalább 70%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A jegyszerzés az adott félévben lévő Bolyai János Egyetemi Matematikaversenyen valamint a Hajós György Országos Matematikaversenyhez kapcsolódó csapatválogató versenyen való sikeres szereplés alapján történik.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges érdemjegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Róka Sándor: 2000 feladat az elemi matematika köréből, Typotex Kiadó, 2010. ISBN: 9789632791630
2. Pólya György: A gondolkodás iskolája (Hogyan oldjunk meg feladatokat?) Akkord Kiadó, 2007. ISBN: 9789639429994

17.2. Ajánlott irodalom:

1. I. N. Bronstejn, K. A. Szemengyajev, G. Musiol, H. Mühlig: Matematikai kézikönyv, Typotex Kiadó, 2009. ISBN: 9789632790794
2. Hódi Endre: Szélsőérték-feladatok elemi megoldása, Typotex Kiadó, 1994. ISBN: 9789637546457

Budapest, 2020. január 31.

Pintér Sándor
tanársegéd sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HK925A602
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Modern fizika
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Modern Physics
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50 % gyakorlat, 50 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai üzemeltetési alapszak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Természettudományi Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Horváth István, egyetemi tanár, DSc
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** 1+1
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** nincsenek
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Atomok, kémiai elemek, elektronszerkezet. Az atommag felépítése, protonok, neutronok, kvarkok. Atomenergia és környezetvédelem. A kvantumhipotézis és a Planck féle sugárzási törvény. A kvantummechanika alapjai. Határozatlansági relációk. Schrödinger egyenlet. A kvantummechanika koppenhágai értelmezése. A fizika megoldatlan problémái 100 évvel ezelőtt. Az éter és a Michelson-Morley kísérlet. A relativitás elve. A Minkowski féle téridő. Idő dilatáció, Lorentz kontrakció, ikerparadoxon.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Atoms, chemical elements, electronic configuration. The structure of the nucleus, protons, neutrons, quarks. Nuclear energy and environmental protection. The quantum hypothesis and Planck's law of radiation. Basics of quantum mechanics. Indefinite relations. Schrödinger equation. Copenhagen Interpretation of Quantum Mechanics. The Unsolved Problems of Physics 100 Years Ago. The ether and the Michelson-Morley experiment. The principle of relativity. Minkowski spacetime. Time dilation, Lorentz contraction, twin paradox.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Ismeri a repülőműszaki szakterület műveléséhez szükséges általános törvényszerűségeket, elméleteket, valamint az ezekhez kapcsolódó fogalomrendszert.
  - A modern fizikai világkép megismerése és értelmezése. A modern fizikai ismeretek hasznosítása az alkalmazott tudományokban.

Képességei:

  - Képes a légijárművek gépészeti rendszereinek szerkezeti és üzemeltetési sajátosságaival kapcsolatos elméleti ismeretei magas szintű alkalmazására, és gyakorlati hasznosítására.

Attitűdje:

- Nyitott ismereteinek gyarapítása iránt.

Autonómiája és felelőssége:

- A szakterületén megjelenő folyamatokban képes önállóan döntéseket hozni, azokat felelősséggel, a jogszabályi keretek figyelembevételével végrehajtani.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Knows the general laws, theories, and related concepts needed to practice the specialty of aeronautics.
- Understanding the modern physical world. Utilizing modern physical knowledge in applied sciences.

Capabilities:

- Able to apply the theoretical knowledge of aircraft engineering systems in a structural and operational manner to a high level of application, and their practical applications.

Attitude:

- Open to new knowledge.

Autonomy and responsibility:

- Able to make decisions independently in the processes emerging in his / her field of responsibility, and to implement them with responsibility and within the legal framework.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. Modern fizika: Atomok, kémiai elemek, elektronszerkezet. Az atommag felépítése, protonok, neutronok, kvarkok. Atomenergia és környezetvédelem. A kvantumhipotézis és a Planck féle sugárzási törvény. A kvantummechanika alapjai. Határozatlansági relációk. Schrödinger egyenlet. A kvantummechanika koppenhágai értelmezése. (*Modern physics: Atoms, chemical elements, electronic configuration. The structure of the nucleus, protons, neutrons, quarks. Nuclear energy and environmental protection. The quantum hypothesis and Planck's law of radiation. Basics of quantum mechanics. Indefinite relations. Schrödinger equation. Copenhagen Interpretation of Quantum Mechanics.*)

12.2. Relativitáselmélet: A fizika megoldatlan problémái 100 évvel ezelőtt. Az éter és a Michelson-Morley kísérlet. A relativitás elve. A Minkowski féle téridő. Idő dilatáció, Lorentz kontrakció, ikerparadoxon. (*Theory of Relativity: The Unsolved Problems of Physics 100 Years Ago. The ether and the Michelson-Morley experiment. The principle of relativity. Minkowski spacetime. Time dilation, Lorentz contraction, twin paradox.*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente / 2.-6. félév**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy teljesítéséhez a tanórák legalább 70%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.**15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

A számonkérés a félév során két zárthelyi dolgozat keretében történik. Az első dolgozat a 12.1 anyagrészt, a második dolgozat a 12.2 anyagrészt kéri számon.

A dolgozatok pótlására, javítására egyszer, a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség egy pótdolgozat keretében.

Az érdemjegy megszerzéséhez a zárthelyi dolgozat(ok) összpontszámának vagy a pótdolgozat pontszámának több mint 50%-a szükséges. Az elégséges érdemjegyhez 51-60% szükséges, közepeshez 61-75%, jóhoz 76-90%, jeleshez 91-100%.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: gyakorlati jegy

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges érdemjegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Lev Davidovics Landau és Evgenij Mihajlovics Lifsic: Elméleti fizika I., Typotex Kiadó, 2010, ISBN: 978-963-2791-28-9
2. Lev Davidovics Landau és Evgenij Mihajlovics Lifsic: Elméleti fizika II., Typotex Kiadó, 2010, ISBN:978-963-2791-29-6
3. Marx György: Kvantummechanika, Műszaki Könyvkiadó, 1983
4. Taylor, Wheeler: Tér-idő fizika, Typotex Kiadó, 2005, ISBN: 978-963-9548-86-2

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Feynman-Leighton-Sands: Mai fizika. Műszaki Kiadó, 2003.
2. Dr. Budó Ágoston: Kísérleti fizika. III., Tankönyvkiadó Vállalat, 1999, ISBN: 963-19-0309-5
3. Dr. Gombás Pál és Dr. Kisdi Dávid: Bevezetés az elméleti fizikába, Akadémiai Kiadó, 1981.

Budapest, 2020. január 31.

Dr. Horváth István, DSc,
egyetemi tanár sk.

CURRICULUM

- 1. Code of subject:** HK925A603
- 2. Subject title:** Modern Physics (angol nyelvű)
- 3. Credit value and educational character:**
  - 3.1.** 3 credits
  - 3.2.** level of theoretical and/or practical character of subject: 50 % practice, 50 % theory
- 4. Name(s) of programme(s), specialization(s)/module(s) (where taught):** Military Maintenance BSc
- 5. Organizational unit responsible for its education:** Department of Natural Sciences
- 6. Name, position, academic degree of tutor responsible for the curriculum:** Dr. István HORVÁTH, professor, PhD
- 7. Number and type of classes**
  - 7.1.** total number of classes per term:
    - 7.1.1. full time training: 28 (14 lecture + 0 seminar + 14 practice)
    - 7.1.2. correspondance training: 0 (0 lecture + 0 seminar + 0 practice)
  - 7.2.** weekly number of classes - full time training: 1+1
  - 7.3.** Further special modes, characteristics in knowledge transfer: none
- 8. Course description:** Atoms, chemical elements, electronic configuration. The structure of the nucleus, protons, neutrons, quarks. Nuclear energy and environmental protection. The quantum hypothesis and Planck's law of radiation. Basics of quantum mechanics. Indefinite relations. Schrödinger equation. Copenhagen Interpretation of Quantum Mechanics. The Unsolved Problems of Physics 100 Years Ago. The ether and the Michelson-Morley experiment. The principle of relativity. Minkowski spacetime. Time dilation, Lorentz contraction, twin paradox.
- 9. Competences:**

Knowledge:

  - Knows the general laws, theories, and related concepts needed to practice the specialty of aeronautics.

Capabilities:

  - Able to select the methods and procedures required for their job, and apply them individually and complexly.

Attitude:

  - Open to new knowledge.
  - Open for the new achievements and innovations of their specialty, seeks to know, understand and apply them, and committed to continuous self-education.

Autonomy and responsibility:

  - Able to make decisions independently in the processes emerging in his / her field of responsibility, and to implement them with responsibility and within the legal framework.
- 10. Prerequisites:** -
- 11. Description of the subject, curriculum:**

- 11.1.** Modern physics.
- 11.2.** Theory of Relativity.
- 12. The frequency of offering the subject/its position in the curriculum of the term:**
yearly / 2nd-6th term
- 13. Requirements of attendance, acceptable absence, opportunity for making up missed classes:**
Students must be present at least 70% of the classes for acceptance of the subject. Absence must be justified during the first class after the absence. The student is required to obtain the material of the lecture and to prepare for it independently.
- 14. Term assignments, testing knowledge:**
Two classroom test during the term-time. The first test deals with the section of 11.1, the second one deals with the sections 11.2.
Re-taking the classroom test is allowed once in a term.
To obtain the grade, more than 50% of the points of the classroom test or the re-taken classroom test is needed. For the pass grade (2) 51-60% of the classroom test is needed, for the satisfactory grade (3) 61-75%, for the good grade (4) 76-90%, for the excellent grade (5) 91-100%.
- 15. The exact conditions of obtaining signature and credits:**
15.1. Conditions of obtaining the signature: The prerequisite to obtain the signature is to attend the classes specified in 14. and to complete the term-time assignments specified in 15 with at least a pass grade.
15.2. Rating: term mark
15.3. Conditions of obtaining the credits:
The prerequisite to obtain the credits is to obtain the signature and at least a pass grade.
- 16. Bibliography:**
16.1. Obligatory literature:
5. Lev Davidovics Landau és Evgenij Mihajlovics Lifsic: Elméleti fizika I., Typotex Kiadó, 2010, ISBN: 978-963-2791-28-9
6. Lev Davidovics Landau és Evgenij Mihajlovics Lifsic: Elméleti fizika II., Typotex Kiadó, 2010, ISBN:978-963-2791-29-6
7. Taylor, Wheeler: Tér-idő fizika, Typotex Kiadó, 2005, ISBN: 978-963-9548-86-2 (in Hungarian)
- 16.2. Recommended literature:**
1. Feynman-Leighton-Sands: Mai fizika. Műszaki Kiadó, 2003 (in Hungarian)
2. Horváth-Szigetvári: Fizika példatár I. [Problem in physics I.] ZMNE jegyzet, 2006. (in Hungarian)

Budapest, 2020. január 31.

Dr. Horváth István, PhD,
professor

CURRICULUM

- 1. Code of subject:** HKHJITA080
- 2. Name of subject:** Law of Armed Conflict (LOAC) (angol nyelvű)
- 3. Credit value and course structure:**
  - 3.1.** 2 credit
  - 3.2.** ratio of lectures and seminars: 0 % practice, 100 % theory
- 4. Name of major(s), specializations (where it is taught):** Military Leader
- 5. Name of organizational unit responsible for its education:** Department of Defence Law and Administration
- 6. Name, position, academic degree of tutor responsible for the curriculum:** Ltc. Ferenc Petruska, andjunct, (PhD)
- 7. Number and types of classes**
  - 7.1.** full number of classes/semester: 28
    - 7.1.1.** Full time course: 28 (28 LEC + 0 SEM)
    - 7.1.2.** Correspondence course: 0 (0 LEC + 0 SEM)
  - 7.2.** weekly number of classes - full time course: 0 (0 LEC + 0 SEM)
  - 7.3.** Further special or unique methods applied throughout of the course: case study
- 8. The academic content of the subject:** All students and participants are to receive training on the following topics: historical background, purpose and rationale of LOAC, LOAC applicability, relationship between LOAC and national law, importance of LOAC in planning and conduct of operations. Upon completion of this subject all students and participants should know their rights and duties relating to LOAC. In addition, the program develops the (military) English Language skills of the candidates.
- 9. Competences to be achieved:**

Knowledge:

  - He/she knows the regulation and organizations of LOAC.
  - He/she clearly understands the theory and regularities of military operations and military history and defence law and administration.
  - He/she clearly understands the theoretical and practical aspects of tactical and operational military support.
  - He/she knows problem-solving techniques for research or scientific work.
  - He/she knows global social and economic processes.
  - He/she is familiar with the analysis, management, control and monitoring of civil and military systems, and operating methods.

Capabilities:

  - He/she is able to manage logistic support for units and subunits.
  - He/she able to cooperate with national and international staffs.
  - He/she is able to manage material supply, maintenance and movement management tasks.
  - He/she is able to use problem solving techniques, and apply the acquired knowledge in practice.
  - He/she is able to process new information in the discipline.
  - He/she is able to form an opinion or criticism, draw conclusions, make decisions.

Attitude:

- He/she identifies with the overall and special circumstances and professional identity required for the scientific research and the elaboration of alternative solutions for the theoretical and practical problems of joint force operations;
- He/she makes decisions taking into account the legal and ethical norms regarding joint force operations and his/her own activities;
- He/she takes a proactive role for the effective operation of the military diplomacy system as well as for the military decision-making processes of international organizations.

Autonomy and responsibility:

- He/she properly applies the acquired managerial-management methods and analytical-evaluation methods.
- He/she takes responsibility for achieving military goals.
- He/she applies the necessary relationships.
- He/she monitors feedbacks.
- He/she takes responsibility for his continuous development and training.
- He/she applies the acquired knowledge to improve the life and organizational culture of his/her organization

10. Required previous studies: -**11. The syllabus of the subject:**

11.1. *The system and sources of LOAC*

11.2. *Principles of LOAC*

11.3. *Scope of LOAC: international and internal conflicts and „mixed” situations*

11.4. *Situation of persons in LOAC: status of prisoner of war, status of civilians*

11.5. *Rules of warfare, law of belligerent occupation*

12. The frequency of offering the subject/its position in the curriculum of the term: every semester**13. Requirements of attendance, acceptable absence, opportunity for making up missed classes:**

The cadet is required to attend at least 75% of the lessons. If the amount of acceptable absences is exceeded, the end of semester signature will be denied. Absence can be compensated by homework.

14. Term assignments, testing knowledge:

The cadet is required to attend at least 75% of the lessons. Written exam is to test his/her knowledge.

15. The exact conditions of testing knowledge, obtaining signature or credits:**15.1. The exact conditions of obtaining signature:**

A written examination paper of the requirements of point 11.

15.2. Evaluation:

Az The prerequisite for obtaining the signature is participation in the classes as defined in point 14.
60% sufficient, 70% moderate, 80% good, 90% excellent.

15.2. The exact conditions of receiving credits:

The prerequisites for obtaining credits are obtaining a signature and at least a "sufficient" exam mark.

16. Bibliography:

16.1. Compulsory readings:

1. NATO STANAG 2449 Training in the Law of Armed Conflict ATrainP-2 December 2010
2. David K. Linnan: Enemy Combatants, Terrorism, and Armed Conflict Law: A Guide to the Issues, September 2006. ISBN: 978-0275998141

16.2. Recommended readings:

1. Jo Morris & Libby Anderson: A Practical Guide to the Law of Armed Conflict, Law Brief Publishing, 2018. ISBN: 978-1911035619

Budapest, 06/03/2020

Ltc. Ferenc Petruska (PhD)
adjunct

CURRICULUM

- 1. Code of subject: HKHFKTA12**
- 2. Name of subject: War and Ethics: Contemporary Issues (angol nyelvű)**
- 3. Credit value and course structure:**
  - 3.1.** 2 credit
  - 3.2.** Ratio of lectures and seminars: 0% Lecture, 100% Seminar
- 4. Name of major(s), specializations (where it is taught): Military Leader, BSc**
- 5. Name of organizational unit responsible for its education: Department of Military History, Philosophy and Cultural History**
- 6. Name, position, academic degree of tutor responsible for the curriculum: dr. Mihály Boda, associate professor**
- 7. Number and types of classes**
  - 7.1.** full number of classes/semester: 28
    - 7.1.1. Full time course: 28 (0 LEC + 28 SEM)
    - 7.1.2. Correspondence course: 0 (... LEC + ... SEM)
  - 7.2.** weekly number of classes - full time course: 2 (1 LEC + 1 SEM)
  - 7.3.** Further special or unique methods applied throughout of the course: -

The academic content of the subject: The goal of the course is to help the students to better understand the contemporary questions and answers of warfare ethics.
- 8. Competences to be achieved:**

Knowledge:

  - Hungarian military tradition and officer's values in European context.

Capabilities:

Attitude:

  - Understands the importance of life-long learning, he is keen on achieving this, with continuous professional and self-personal development.
  - Committed to the ethical and legal norms of her/his profession.

Autonomy and responsibility:

  - Thinks through the regular and special professional challenges and plans on basis of defined factors and circumstances based on the independence originated from his assignment. His decisions are supported with open-minded thinking, general and professional education, problem recognition and problem-solving capabilities.
- 9. Required previous studies: None**
- 10. The syllabus of the subject:**
  - 1.1.** Introduction to Ethics
  - 1.2.** Theories of Warfare Ethics: Militarism and Crusading
  - 1.3.** Theories of Warfare Ethics: Defencism, Pacific-ism, Pacifism.

- 1.4. Just War Theory at the Beginning of 21th Century
- 1.5. Collectivism and Individualism about War
- 1.6. Combatant equality and combatants in asymmetric war
- 1.7. Noncombatants in asymmetric war
- 1.8. Ethics of Terrorism
- 1.9. Ethics of Counterterrorism: Assassination and Torture
- 1.10. Ethics of Nonconventional warfare: Humanitarian Intervention and Peacekeeping
- 1.11. Ethics of Nonconventional warfare: Hybrid Warfare
- 1.12. Ethics of Nonconventional warfare: Nuclear Warfare
- 1.13. *Ius ante bellum* and *ius post bellum*
- 1.14. Summary

11. The frequency of offering the subject/its position in the curriculum of the term:

12. Requirements of attendance, acceptable absence, opportunity for making up missed classes:

Have to attend 80% of the classes, or having to write summary on the essays/ bookchapter of class missed.

13. Term assignments, testing knowledge:

Class activity, reading essays/ book chapters on the 10.1-10.13., discussing problems.

14. The exact conditions of testing knowledge, obtaining signature or credits:

14.1. The exact conditions of obtaining signature:

Meet the attendance and assignment requirements.

14.2. Evaluation:

Preparedness for classes: 60% sufficient, 70% moderate, 80% good, 90% excellent.

14.3. The exact conditions of obtaining credits:

Having signature and evaluation.

15. Bibliography:

15.1. Compulsory readings:

- 1. Ceadel, Martin: *Thinking about Peace and War*, Oxford-New York, OUP, 1989.
- 2. Gross, Michael L.: *Moral Dilemmas of Modern War*, Cambridge, CUP, 2010.
- 3. Frowe, Helen: *Ethics of War and Peace*, Routledge, 2011.

15.2. Recommended readings:

- 1. Walzer, Michael: *Just and Unjust Wars*, New York, Basic Books, 2006.

Budapest, 2020. 03. 31.

dr. Mihaly Boda
Associate Professor

CURRICULUM

- 1. Code of subject: HKHFKTA13**
- 2. Name of subject: War and Ethics: Historical and Contemporary Issues (angol nyelvű)**
- 3. Credit value and course structure:**
  - 3.1.** 2 credit
  - 3.2.** Ratio of lectures and seminars: 0% Lecture, 100% Seminar
- 4. Name of major(s), specializations (where it is taught): Military Leader, BSc**
- 5. Name of organizational unit responsible for its education: Department of Military History, Philosophy and Cultural History**
- 6. Name, position, academic degree of tutor responsible for the curriculum: dr. Mihály Boda, associate professor**
- 7. Number and types of classes**
  - 7.1.** full number of classes/semester: 28
    - 7.1.1. Full time course: 28 (0 LEC + 28 SEM)
    - 7.1.2. Correspondence course: 0 (... LEC + ... SEM)
  - 7.2.** weekly number of classes - full time course: 2 (1 LEC + 1 SEM)
  - 7.3.** Further special or unique methods applied throughout of the course: -

The academic content of the subject: The goal of the course is to help the students to better understand the contemporary questions and answers of warfare ethics.
- 8. Competences to be achieved:**

Knowledge:

  - Hungarian military tradition and officer's values in European context.

Capabilities:

Attitude:

  - Understands the importance of life-long learning, he is keen on achieving this, with continuous professional and self-personal development.
  - Committed to the ethical and legal norms of her/his profession.

Autonomy and responsibility:

  - Thinks through the regular and special professional challenges and plans on basis of defined factors and circumstances based on the independence originated from his assignment. His decisions are supported with open-minded thinking, general and professional education, problem recognition and problem-solving capabilities.
- 9. Required previous studies: None**
- 10. The syllabus of the subject:**
  - 1.15.** Introduction to Ethics
  - 1.16.** Introduction to the theories of warfare ethics
  - 1.17.** Warrior ethics and professional soldiers

- 1.18. Holy war ideology and the ISIS
- 1.19. Imperial ideologies and Russia, China
- 1.20. European ideologies of Integration
- 1.21. Realism about politics and war
- 1.22. Hungarian historical warfare ideologies
- 1.23. Historical just war theory and the USA
- 1.24. Just war theory at the beginning of 21th century
- 1.25. Just war theory of insurgency and terrorism
- 1.26. Just war theory of small wars and counterterrorism
- 1.27. Just war theory of humanitarian intervention and peacekeeping
- 1.28. Just war theory of nuclear warfare and hybrid warfare

11. The frequency of offering the subject/its position in the curriculum of the term:

12. Requirements of attendance, acceptable absence, opportunity for making up missed classes:

Have to attend 80% of the classes, or having to write summary on the essays/ bookchapter of class missed.

13. Term assignments, testing knowledge:

Class activity, reading essays/ book chapters on the 10.1-10.13., discussing problems.

14. The exact conditions of testing knowledge, obtaining signature or credits:

14.1. The exact conditions of obtaining signature:

Meet the attendance and assignment requirements.

14.2. Evaluation:

Preparedness for classes: 60% sufficient, 70% moderate, 80% good, 90% excellent.

14.3. The exact conditions of obtaining credits:

Having signature and evaluation.

15. Bibliography:

15.1. Compulsory readings:

1. Christopher, Paul: *Ethics of War and Peace: an Introduction to legal and Moral Issues*, Prentice Hall, 2004.
2. Frowe, Helen: *Ethics of War and Peace*, Routledge, 2011.

15.2. Recommended readings:

1. Walzer, Michael: *Just and Unjust Wars*, New York, Basic Books, 2006.
2. Gregory M. Reichberg-Henrik Syse-Endre Begby (ed): *The Ethics of War: Classic and Contemporary Readings*, Malden: MA-Oxford-Carlton: Victoria, Blackwell Publishing, 2013.

Budapest, 2020. 03. 31.

dr. Mihaly Boda
Associate Professor

CURRICULUM

- 1. Code of subject: HKHFKTA14**
- 2. Name of subject: Military History of the 20th Century (angol nyelvű)**
- 3. Credit value and course structure:**
  - 3.1.** 2 credit
  - 3.2.** Ratio of lectures and seminars: 50% Lecture, 50% Seminar
- 4. Name of major(s), specializations (where it is taught): Military Leader, BSc**
- 5. Name of organizational unit responsible for its education: Department of Military History, Philosophy and Cultural History**
- 6. Name, position, academic degree of tutor responsible for the curriculum: Major Zoltán HARANGI-TÓTH, assistant lecturer**
- 7. Number and types of classes**
  - 7.1.** full number of classes/semester: 28
    - 7.1.1. Full time course: 28 (14 LEC + 14 SEM)
    - 7.1.2. Correspondence course: 0 (... LEC + ... SEM)
  - 7.2.** weekly number of classes - full time course: 2 (1 LEC + 1 SEM)
  - 7.3.** Further special or unique methods applied throughout of the course: -
- 8. The academic content of the subject:** The goal of the course is to help the students to better understand the military history of the 20th century – after 1918. The course mostly focuses on European (and Hungarian) military history aspects. It also has a special focus on military leadership, analysing different concepts through the century.
- 9. Competences to be achieved:**

Knowledge:

  - He/She knows all the types of military operations and all the activities connected to them
  - He/She knows all the support/combat support operations of joint warfare
  - He/She knows tactical level combined arms warfare and how it connects to joint warfare.

Capabilities:

  - He/She knows all the terms of the platoon/company level operations and he/she is capable of use them in the right way.
  - He/She has all the professional knowledge of platoon level leadership.
  - He/She is capable of successfully plan tactical level operations.

Attitude:

  - He/She successfully represents his/her branch.
  - He/She is open to use new methods and advanced technology during his/her professional career, and he/she is ready to share his/her knowledge
  - He/She is pursuing new and updated knowledge

Autonomy and responsibility:

  - He/She independently volunteers all researches and projects which benefits his/her professional development, and purchases his/her personal or the teams goals with full dedication.
- 10. Required previous studies: None**

11. The syllabus of the subject:

- 1.29. Introduction to the Interbellum era Military History
- 1.30. First Years of the War
- 1.31. Late Years of the War
- 1.32. Operations in Hungary
- 1.33. Introduction to Cold War Geopolitics
- 1.34. The NATO Decision Making Process
- 1.35. The WARPAC Decision Making Process
- 1.36. The US Decision Making Process
- 1.37. The Soviet Decision Making Process
- 1.38. Conflicts outside Europe
- 1.39. Military History Staff Ride 1.
- 1.40. Military History Staff Ride 2.
- 1.41. Military History Staff Ride 3.
- 1.42. Military History Staff Ride 4.

12. The frequency of offering the subject/its position in the curriculum of the term:

13. Requirements of attendance, acceptable absence, opportunity for making up missed classes:

Have to attend 80% of the classes.

14. Term assignments, testing knowledge:

Make a successful graded presentation.

15. The exact conditions of testing knowledge, obtaining signature or credits:

15.1. The exact conditions of obtaining signature:

Meet the attendance requirements.

15.2. Evaluation:

Have a signature and make a successful graded presentation.

15.3. The exact conditions of obtaining credits:

Have a signature and a passing grade on the presentation.

16. Bibliography:

16.1. Compulsory readings:

- 1 Keegan, John: The Second World War. Penguin, London, 2005.
- 2 Jessup, John E. – Coakley, Robert W.: A Guide to Study and Use of Military History. CMH, Washington DC, 1988.

16.2. Recommended readings:

- 1 Hermann, Róbert (ed.): Illustrated Military History of Hungary; Zrínyi, Budapest, 2017.
- 2 Isby, David C.: Armies of NATO's Central Front. Jane's, London, 1985.

3 Isby, David C.: Weapons and Tactics of the Soviet Army. Jane's, London, 1981.

Budapest, 2020. 03. 31.

Major Zoltán HARANGI-TÓTH,
assistant lecturer

CURRICULUM

- 1. Code of subject: HKHFKA17**
- 2. Name of subject:** History of firearms and firearms tactics (angol nyelvű)
- 3. Credit value and course structure:**
  - 3.1.** 2 credits
  - 3.2.** ratio of lectures and seminars: 75% lectures, 25 % seminars
- 4. Name of major(s), specializations (where it is taught):** Officer training, BSC
- 5. Name of organizational unit responsible for its education:** Department of Military History, Philosophy and Cultural History
- 6. Name, position, academic degree of tutor responsible for the curriculum:** Balázs Németh, PhD, senior lecturer
- 7. Number and types of classes**
  - 7.1.** full number of classes/semester:
    - 7.1.1. Full time course: 28 (21 LEC + 7 SEM)
    - 7.1.2. Correspondence course: ... (... LEC + ... SEM)
  - 7.2.** weekly number of classes - full time course: 1/1 (... LEC + ... SEM)
  - 7.3.** Further special or unique methods applied throughout of the course: ...

The academic content of the subject: To better understand the strong relation between the development of firearms and tactics. The lecture covers the period from the early 15th century till the early 20th century.
- 8. Competences to be achieved:**

Knowledge:

  - He/She knows all the types of military operations and all the activities connected to them

Capabilities: ...

Attitude:

  - He/She successfully represents his/her branch.
  - He/She is open to use new methods and advanced technology during his/her professional career, and he/she is ready to share his/her knowledge
  - He/She is pursuing new and updated knowledge

Autonomy and responsibility: He/She independently volunteers all researches and projects which benefits his/her professional development, and purchases his/her personal or the teams goals with full dedication.
- 9. Required previous studies:** none
- 10. The syllabus of the subject:**
  - 10.1.** The history of gunpowder
  - 10.2.** The history of gun manufacturing
  - 10.3.** The history of the cartridge

- 10.4.** The history of early muzzle loaders (handgonne, matchlock)
- 10.5.** The history of the wheellock
- 10.6.** The history of flintlocks and percussion systems
- 10.7.** The history of single shot breech loaders
- 10.8.** The history of repeaters
- 10.9.** The history of semiauto and automatic systems
- 10.10.** Military pistols
- 10.11.** The history of the machine gun
- 10.12.** The history of military optics
- 11. The frequency of offering the subject/its position in the curriculum of the term:** any
- 12. Requirements of attendance, acceptable absence, opportunity for making up missed classes:**
Attendance of minimum 80% of the lectures. Over this the signature can be refused.
- 13. Term assignments, testing knowledge:**
The student has to hold a presentation based on the topics mentioned in Point 10. The lecture is closed with five grade evaluation based on the quality of the presentation.
- 14. The exact conditions of testing knowledge, obtaining signature or credits:**
Fulfilment of the requirements in Point 12 and 13.
- 14.1. The exact conditions of obtaining signature:**
See Point 12 and 13.
- 14.2. Evaluation:**
See Point 13.
- 14.3. The exact conditions of obtaining credits:**
See Point 12 and 13.
- 15. Bibliography:**
- 15.1. Compulsory readings:**
1. Geoffrey Wawro: The Austro-Prussian war. Cambridge University Press, 1997.
  2. Bonaparte Napoleon: Napoleon's Art of War. Noble, 2005.
  3. John Keegan: The First World War. Vintage, 2000.
  4. Gábor Bona: The Hungarian Revolution and War of independence, 1848-49. Columbia University Press, 1999.
- 15.2. Recommended readings:**
1. Hans-Dieter Götz: Militärgewehre und Pistolen der Deutschen Staaten. Stuttgart, 1971.
  2. Erich Gabriel: Die Hand- und Faustfeuerwaffen der Habsburgischen Heer. ÖBV, 1990.
Budapest, 2020. 03. 31.

Balázs Németh PhD,
Senior lecturer
Signed by his own hand

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKHJITA080
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Fegyveres összeütközések joga
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Law of Armed Conflict (LOAC)
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői (BSc)
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Honvédelmi Jogi és Igazgatási Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Petruska Ferenc alezredes, adjunktus, (PhD),
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév: 28
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: jogesetmegoldás (*case study*)
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A képzés során a tisztjelöltek megismerik a fegyveres konfliktusok és a katonai megszállás jogának (LOAC) történelmi háttérét, céljait és indokait, annak alkalmazhatóságát, a fegyveres összeütközések joga és a nemzeti jog közötti kapcsolatot, annak jelentőségét a műveletek tervezésében és lefolytatásában. A program elvégzésével a hallgatók ismereteket szereznek a fegyveres összeütközések jogához kapcsolódó jogokról és kötelességekről, ezen belül az egyes személyek jogi helyzetéről, az őket megillető jogi védelemről, a hadviselés jogáról.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): All students and participants are to receive training on the following topics: historical background, purpose and rationale of LOAC, LOAC applicability, relationship between LOAC and national law, importance of LOAC in planning and conduct of operations. Upon completion of this subject all students and participants should know their rights and duties relating to LOAC.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri a fegyveres összeütközések jogának szabályait és intézményeit.
- Érti a harc- és hadműveletek és hadtörténelem elméletét, törvényszerűségeit és nemzetközi jogi szabályozását.
- Ismeri a harc- és hadművelet támogatásának és vezetésének elméleti és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a kutatáshoz vagy tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikákat.
- Ismeri a globális társadalmi és gazdasági folyamatokat.
- Ismeri a támogatási rendszer tartalmát, rendszerének elemeit és azok rendeltetését.

Képességei:

- Képes alegységek, egységek támogatásának vezetésére, törzskari együttműködésre hazai és nemzetközi törzsekben egyaránt.
- Képes harcászati és hadműveleti törzsekben törzskari feladatok ellátására döntések előkészítésére, a szaktisztek munkájának vezetésére, koordinálására.
- Képes szövetségi rendszerben a katonai középvezetők (törzsek) részére előírt feltételeknek megfelelni, feladataikat e rendszer keretei között ellátni.
- Képes a megszerzett tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a problémamegoldó technikák használatára.
- Képes a tudományágban megszerzett szakmai tapasztalat ismereti határaiból származó információk, felmerülő új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- Képes megalapozott vélemény, illetve bírálat megfogalmazására, következtetések levonására, döntések meghozatalára.

Attitűdje:

- Elkötelezett abban, hogy felkészülten, ismereteit folyamatosan fejlesztve átültesse a gyakorlatba az országvédelem stratégiai céljait, és a szövetségi rendszer érdekeinek megfelelően alakítsa a saját kompetenciájába tartozó folyamatokat.
- Elkötelezett az elvek és irányelvek középszintű megfogalmazásában, a harcászati-hadműveleti gondolkodás gyakorlatba ültetésében.
- Elkötelezett a működési (műveleti) környezet komplex jelenségeinek harcászati-hadműveleti szemléletű megközelítése tekintetében.

Autonómiája és felelőssége:

- Elsajátított ismeretei és megszerzett készségei alapján szakmailag megfelelő módon értelmezi és alkalmazza a megszerzett vezetői-irányítói metódusokat, elemző-értékelő módszereket.
- A rábízott szakmai területeket tudása és képességei legjavát alkalmazva elemzi-értékeli, a döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában következetes.
- Felelősséget vállal a célkitűzések végrehajtására és a szervezete problémáinak kezelésére.
- Kellő hatékonysággal alkalmazza a szükséges eszköz- és kapcsolatrendszert.
- Elsajátított ismeretei és készségei birtokában felelősséggel viszonyul feladataihoz.
- Tudatosan keresi a nemzetközi és a hazai szakmai fórumokat, a szakma képviselőivel való

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- He/she knows the regulation and organizations of LOAC.
- He/she clearly understands the theory and regularities of military operations and military history and defence law and administration.
- He/she clearly understands the theoretical and practical aspects of tactical and operational military support.
- He/she knows problem-solving techniques for research or scientific work.
- He/she knows global social and economic processes.
- He/she is familiar with the analysis, management, control and monitoring of civil and military systems, and operating methods.

Capabilities:

- He/she is able to manage logistic support for units and subunits.
- He/she is able to cooperate with national and international staffs.
- He/she is able to manage material supply, maintenance and movement management tasks.
- He/she is able to use problem solving techniques, and apply the acquired knowledge in practice.
- He/she is able to process new information in the discipline.
- He/she is able to form an opinion or criticism, draw conclusions, make decisions.

Attitude:

- He/she identifies with the overall and special circumstances and professional identity required for the scientific research and the elaboration of alternative solutions for the theoretical and

- practical problems of joint force operations;
- He/she makes decisions taking into account the legal and ethical norms regarding joint force operations and his/her own activities;
- He/she takes a proactive role for the effective operation of the military diplomacy system as well as for the military decision-making processes of international organizations.

Autonomy and responsibility:

- He/she properly applies the acquired managerial-management methods and analytical-evaluation methods.
- He/she takes responsibility for achieving military goals.
- He/she applies the necessary relationships.
- He/she monitors feedbacks.
- He/she takes responsibility for his continuous development and training.
- He/she applies the acquired knowledge to improve the life and organizational culture of his/her organization

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Hadijog történelmi háttere (*Historical background of LOAC*)
- 12.2. A fegyveres összeütközések jogának célja és indoka (*Purpose and rationale of LOAC*)
- 12.3. A fegyveres összeütközések jogának alkalmazhatósága (*LOAC applicability*)
- 12.4. A fegyveres összeütközések joga és a nemzeti jog közötti kapcsolat (*Relationship between LOAC and national law*)
- 12.5. A fegyveres összeütközések jogának fontossága a műveletek tervezésekor és lebonyolításakor (*Importance of LOAC in planning and conduct of operations*)
- 12.6. Hadijogi alapelvek (*Basic principles*)
- 12.7. Military necessity (*Katonai szükségszerűség*)
- 12.8. Proportionality (*Arányosság*)
- 12.9. Humanity (*Emberiesség*)
- 12.10. Distinction (*Megkülönböztetés*)
- 12.11. Harcosok (*Combatants*)
- 12.12. Védett személyek és objektumok (*Protected persons and objects*)
- 12.13. Védelmet élvező és megkülönböztető jelképek (*Protective and distinctive emblems*)
- 12.14. Hadviselés eszközei és módszerei, beleértve a LOAC-on alapuló tilalmakat és az alkalmazandó nemzeti köteleket (*Means and methods of warfare, including prohibitions under LOAC and applicable national obligations*)
- 12.15. Fegyveres összeütközések jogának kikényszerítése (*Enforcement of LOAC*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: minden szemeszterben

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Amennyiben az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, úgy a félév végi aláírás megtagadásra kerül. A hiányzás pótolható beadandó házidolgozattal.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: zárthelyi dolgozat a 12. pontban foglalt követelményekről.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:

A tárgy a félév végén kollokviummal (írásbeli) zárul, melynek formája az utolsó előadáson zárthelyi dolgozat. A zárthelyi dolgozat a tantárgyi tematikára és a megadott irodalomra épül.

Az értékelés ötfokozatú skálán történik: 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kovács Péter (szerk.): Nemzetközi közjog. Osiris Kiadó, Budapest, 2016. ISBN: 978-963-276-275-3
2. Ádány Tamás Vince - Bartha Orsolya - Törő Csaba (szerk.): A fegyveres összeütközések joga. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2009. ISBN: 978-963-7060-59-5
3. Andrejkovicsné Tanner Tímea - Für Gáspár (szerk.): A közszolgálati képzés fejlesztése az oktatástechnológián és a képzésmenedzsmenten keresztül (III. fejezet). Dialóg Campus Kiadó-Nordex Kft., Budapest, 2019. ISBN: 978-615-594-568-7 (online)
4. Krizbai János (szerk.): Fiatal tisztek zsebkönyve (5.6. alfejezet). Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 978-615-5764-08-0 (nyomtatott), ISBN 978-615-5764-09-7 (online)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. NATO STANAG 2449 Training in the Law of Armed Conflict ATrainP-2 December 2010 (online)
2. Webpage of ICRC: Law of Armed Conflicts. 30 June 2002 (online)
3. Jo Morris & Libby Anderson: A Practical Guide to the Law of Armed Conflict, Law Brief Publishing, 2018. ISBN: 978-1911035619

Budapest, 2020.04.30.

Dr. Petruska Ferenc alezredes, PhD,
adjunktus, sk.

CURRICULUM

- 1. Code of subject:** HKHJITA083
- 2. Name of subject:** Transition from military to civilian life (angol nyelví)
- 3. Credit value and course structure:**
  - 3.1.** 2 credits
  - 3.2.** ratio of lectures and seminars: 0 % practice, 100 % theory
- 4. Name of major(s), specializations (where it is taught):** Military Leader
- 5. Name of organizational unit responsible for its education:** Department of Defence Law and Administration
- 6. Name, position, academic degree of tutor responsible for the curriculum:** Ltc. Ferenc Petruska, adjunct (PhD)
- 7. Number and types of classes**
  - 7.1.** Full number of classes/semester: 28
    - 7.1.1.** Full time course: 28 (28 LEC + 0 SEM)
    - 7.1.2.** Correspondence course: 0 (0 LEC + 0 SEM)
  - 7.2.** Weekly number of classes - full time course: 2-4 (2-4 LEC + 0 SEM)
  - 7.3.** Further special or unique methods applied throughout of the course: Contact hours are composed of lectures, albeit students have the opportunity for small presentations or discussions related to the topic.
- 8. The academic content of the subject:** The word veteran might conjure up images of older soldiers who served in the conflicts of the last century, but in fact it includes everyone who has been in the armed forces. There are millions of veterans who have a long range of different experiences serving in campaigns across the globe. There are already several excellent support services specifically aimed at veterans and their families. However, veterans also, access support from the same wider community services as the rest of the population. Successful resettlement requires clear aims, good job intelligence, effective networking and an intelligent approach to employers. It can also help to acquire extra skills. It's therefore vital to take full advantage of the resources and facilities at disposal. The aim of this subject is presenting the greatest and most advantageous support services all over the world.
- 9. Competences to be achieved:**

Knowledge:

  - He/she knows the regulation and organizations of veteran support services.
  - He/she clearly understands the theory and regularities of veteran support services and military history .
  - He/she clearly understands the theoretical and practical aspects of veteran support services.
  - He/she clearly understands the different playgrounds of veteran support services.
  - He/she knows problem-solving techniques for research or scientific work.
  - He/she knows global political, social and economic processes.
  - He/she is familiar with the analysis, management, control, and monitoring of civil and military systems.

Capabilities:

- He/she is able to manage veteran support services.
- He/she able to cooperate with national veteran support services.
- He/she is able to manage material supply, maintenance and movement management tasks.
- He/she is able to use problem solving techniques, and apply the acquired knowledge in practice.
- He/she is able to process new information in the discipline.
- He/she is able to form an opinion or criticism, draw conclusions, make decisions.

Attitude:

- He/she identifies with the overall and special circumstances and professional identity required for the scientific research and the elaboration of alternative solutions for the theoretical and practical problems of joint force operations;
- He/she makes decisions taking into account the legal and ethical norms regarding veteran support services.
- He/she takes a proactive role for the effective operation of the military diplomacy system as well as for the military decision-making processes of international organizations.

Autonomy and responsibility:

- He/she properly applies the acquired managerial-management methods and analytical-evaluation methods.
- He/she takes responsibility for achieving veteran support service goals.
- He/she applies the necessary relationships.
- He/she is able to identify limitations to propose alternative options.
- He/she monitors feedbacks.
- He/she takes responsibility for his continuous development and training.
- He/she applies the acquired knowledge to improve the life and organizational culture of his/her organization

10. Required previous studies: -**11. The syllabus of the subject:**

- 11.1. Historical background
- 11.2. Purpose and rationale of support services
- 11.3. Support services applicability
- 11.4. Importance of support services
- 11.5. Holistic approach of support services
- 11.6. International regulations of support services
- 11.7. National regulations of support services
  - *Austria*
  - *Belgium*
  - *Czech Republic*
  - *Great Britain*
  - *France*
  - *Netherlands*
  - *Canada*
  - *China*
  - *Poland*
  - *Germany*
  - *Spain*
  - *Italy*
  - *Slovakia*
  - *United States*
  - *Hungary*
- 11.8. Future trends

12. The frequency of offering the subject/its position in the curriculum of the term: every semester.

13. Requirements of attendance, acceptable absence, opportunity for making up missed classes: The student must be present in 70% of the lectures.

14. Term assignments, testing knowledge: Colloquium to test his/her knowledge.

15. The exact conditions of testing knowledge, obtaining signature or credits:

15.1. The exact conditions of obtaining signature: Colloquium. The examination may end with question-and-answer type interaction.

15.2. Evaluation: The prerequisite for obtaining the signature is participation in the classes as defined in point 14. 60% sufficient, 70% moderate, 80% good, 90% excellent.

15.3. The exact conditions of receiving credits: The prerequisites for obtaining credits are obtaining a signature and at least a "sufficient" colloquium mark.

16. Bibliography:

16.1. Compulsory readings:

1. Binks, E., & Cambridge, S. (2018). The Transition Experiences of British Military Veterans: Military Transition Experiences. *Political Psychology*, 39(1), 125–142.
2. Bongar, B. M., Sullivan, G., & James, L. C. (Szerk.). (2017). *Handbook of military and veteran suicide: assessment, treatment, and prevention*. Oxford ; New York: Oxford University Press.
3. Boulton, M. (2014). *Failing our veterans: the G.I. Bill and the Vietnam Generation*. New York: New York University Press.

16.2. Recommended readings:

1. Bound, J., & Turner, S. (1999). Going to War and Going to College: Did World War II and the G.I. Bill Increase Educational Attainment for Returning Veterans? (No. w7452). Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research.

Budapest, 01/04/2020

Ltc. Ferenc Petruska (PhD)
adjunct

CURRICULUM

- 1. Code of subject:** HKHJITA077
- 2. Name of subject:** Law of Armed Conflict and Military Occupations (LOAC) (angol nyelvű)
- 3. Credit value and course structure:**
  - 3.1.** 2 credits
  - 3.2.** ratio of lectures and seminars: 0 % practice, 100 % theory
- 4. Name of major(s), specializations (where it is taught):** military leader
- 5. Name of organizational unit responsible for its education:** Department of Defence Law and Administration
- 6. Name, position, academic degree of tutor responsible for the curriculum:** Ltc. Ferenc Petruska, adjunct (PhD), Col. Peter Szabolcs Till (PhD), Lt. Viola Vincze (PhD)
- 7. Number and types of classes**
  - 7.1.** Full number of classes/semester: 28
    - 7.1.1.** Full time course: 28 (28 LEC + 0 SEM)
    - 7.1.2.** Correspondence course: 0 (0 LEC + 0 SEM)
  - 7.2.** Weekly number of classes - full time course: 2 (2 LEC + 0 SEM)
  - 7.3.** Further special or unique methods applied throughout of the course: Contact hours are composed of lectures, albeit students have the opportunity for small presentations or discussions related to the topic.
- 8. The academic content of the subject:** The lawful planning and execution of military occupations require a standardized training in the LOAC by establishing a minimum standard of training to ensure that operations of Hungarian Defence Forces are conducted in accordance with law. The rules of military occupation are delineated in various international agreements, primarily the Hague Convention of 1907, the Geneva Conventions of 1949, as well as established state practice. The relevant international conventions, the International Committee of the Red Cross Commentaries. Several treaties by military scholars provide rules on such topics as privileges and duties of the occupying power, protection of civilians, dealing with prisoners of war, management of relief efforts, issuance of travel documents, property rights of the general population, handling of cultural and art matters, management of refugees which have high importance before and after the hostilities as well. Every country establishing a military government, but violates the law of occupation runs the risk of condemnation, blame or disapproval. LOAC is a part of the customary international humanitarian law.
- 9. Competences to be achieved:**

Knowledge:

  - He/she knows the regulation and organizations of LOAC.
  - He/she clearly understands the theory and regularities of military operations and military history and defence law and administration.
  - He/she clearly understands the theoretical and practical aspects of tactical and operational military support.
  - He/she knows problem-solving techniques for research or scientific work.
  - He/she knows global social and economic processes.
  - He/she is familiar with the analysis, management, control and monitoring of civil and military systems, and operating methods.

Capabilities:

- He/she is able to manage logistic support for units and subunits.
- He/she able to cooperate with national and international staffs.
- He/she is able to manage material supply, maintenance and movement management tasks.
- He/she is able to use problem solving techniques, and apply the acquired knowledge in practice.
- He/she is able to process new information in the discipline.
- He/she is able to form an opinion or criticism, draw conclusions, make decisions.

Attitude:

- He/she identifies with the overall and special circumstances and professional identity required for the scientific research and the elaboration of alternative solutions for the theoretical and practical problems of joint force operations;
- He/she makes decisions taking into account the legal and ethical norms regarding joint force operations and his/her own activities;
- He/she takes a proactive role for the effective operation of the military diplomacy system as well as for the military decision-making processes of international organizations.

Autonomy and responsibility:

- He/she properly applies the acquired managerial-management methods and analytical-evaluation methods.
- He/she takes responsibility for achieving military goals.
- He/she applies the necessary relationships.
- He/she monitors feedbacks.
- He/she takes responsibility for his continuous development and training.
- He/she applies the acquired knowledge to improve the life and organizational culture of his/her organization

10. Required previous studies: -**11. The syllabus of the subject:**

- 11.1. Historical background
- 11.2. Purpose and rationale of Law of Occupation
- 11.3. Law of Occupation applicability
- 11.4. Relationship between Law of Occupation and national law
- 11.5. Importance of Law of Occupation in planning and conduct of operations
- 11.6. Basic principles
  - Military necessity*
  - Proportionality*
  - Humanity*
  - Distinction*
- 11.7. Combatants
- 11.8. Protected persons
- 11.9. Protected objects
- 11.10. Protective and distinctive emblems
- 11.11. Means and methods of warfare, including prohibitions under Law of Occupation and applicable national obligations
- 11.12. Enforcement of Law of Occupation
  - State obligations*
  - Individual responsibility*
  - Command responsibility*
  - War crimes*

12. The frequency of offering the subject/its position in the curriculum of the term: every semester.**13. Requirements of attendance, acceptable absence, opportunity for making up missed classes:** The student must be present in 70% of the lectures.

14. Term assignments, testing knowledge: Written examination to test his/her knowledge.

15. The exact conditions of testing knowledge, obtaining signature or credits:

15.1. The exact conditions of obtaining signature: Written test examination. The examination may end with question-and-answer type interaction.

15.2. Evaluation: The prerequisite for obtaining the signature is participation in the classes as defined in point 14. 60% sufficient, 70% moderate, 80% good, 90% excellent.

15.3. The exact conditions of receiving credits: The prerequisites for obtaining credits are obtaining a signature and at least a "sufficient" exam mark.

16. Bibliography:

16.1. Compulsory readings:

1. STANAG 2449 Edition ATrainP-2 December 2010
2. STANAG 2449 Law of Occupation Training Module Template, March 2011
3. David K. Linnan: Enemy Combatants, Terrorism, and Armed Conflict Law: A Guide to the Issues, September 2006

16.2. Recommended readings: -

Budapest, 01/04/2020

Ltc. Ferenc Petruska (PhD)
adjunct

CURRICULUM

- 1. Code of subject:** HKHJITA082
- 2. Name of subject:** Hungarian Military Law (angol nyelvű)
- 3. Credit value and course structure:**
  - 3.1.** 2 credits
  - 3.2.** ratio of lectures and seminars: 0 % practice, 100 % theory
- 4. Name of major(s), specializations (where it is taught):** Military Leader
- 5. Name of organizational unit responsible for its education:** Department of Defence Law and Administration
- 6. Name, position, academic degree of tutor responsible for the curriculum:** Ltc. Ferenc Petruska, adjunct (PhD), Col. Peter Szabolcs Till (PhD), Lt. Viola Vincze (PhD)
- 7. Number and types of classes**
  - 7.1.** Full number of classes/semester: 28
    - 7.1.1.** Full time course: 28 (28 LEC + 0 SEM)
    - 7.1.2.** Correspondence course: 0 (0 LEC + 0 SEM)
  - 7.2.** Weekly number of classes - full time course: 2-4 (2-4 LEC + 0 SEM)
  - 7.3.** Further special or unique methods applied throughout of the course: Contact hours are composed of lectures, albeit students have the opportunity for small presentations or discussions related to the topic.
- 8. The academic content of the subject:** The military defence's law, system and its administration. Tasks of the Hungarian Defense Forces with and without weapons. Rights and duties of soldiers. Military crimes and prosecution. The missions and tasks of the state and non-state organisations, involved in national defense system. Tasks of the military administration and connection between the defense administration and the military administration. Rules of special legal order during extraordinary periods and its connection with the defence administration. International organizational context and overlapping political concepts with effects on military organizations and decision makers.
- 9. Competences to be achieved:**

Knowledge:

  - He/she knows the regulation and organizations of LOAC.
  - He/she clearly understands the theory and regularities of military operations and military history and defence law and administration.
  - He/she clearly understands the theoretical and practical aspects of tactical and operational military support.
  - He/she clearly understands the different playgrounds of pol/mil debates with legal argumentations.
  - He/she knows problem-solving techniques for research or scientific work.
  - He/she knows global political, social and economic processes.
  - He/she is familiar with the analysis, management, control, and monitoring of civil and military systems, and operating methods.

Capabilities:

  - He/she is able to manage logistic support for units and subunits.
  - He/she able to cooperate with national and international staffs.

- He/she is able to manage material supply, maintenance and movement management tasks.
- He/she is able to use problem solving techniques, and apply the acquired knowledge in practice.
- He/she is able to process new information in the discipline.
- He/she is able to form an opinion or criticism, draw conclusions, make decisions.

Attitude:

- He/she identifies with the overall and special circumstances and professional identity required for the scientific research and the elaboration of alternative solutions for the theoretical and practical problems of joint force operations;
- He/she makes decisions taking into account the legal and ethical norms regarding joint force operations and his/her own activities;
- He/she takes a proactive role for the effective operation of the military diplomacy system as well as for the military decision-making processes of international organizations.

Autonomy and responsibility:

- He/she properly applies the acquired managerial-management methods and analytical-evaluation methods.
- He/she takes responsibility for achieving military goals.
- He/she applies the necessary relationships.
- He/she is able to identify limitations to propose alternative options.
- He/she monitors feedbacks.
- He/she takes responsibility for his continuous development and training.
- He/she applies the acquired knowledge to improve the life and organizational culture of his/her organization

10. Required previous studies: -

11. The syllabus of the subject:

11.1. Concept of non-linear causalities.

The role of legal argumentation in the militaries' life.

Topics with legal relevancy.

Historical background – 30+ years of the concept on defence constitution.

Lawfare and hybridity.

11.2. Military-related issues of the international institutions: UN / NATO / EU.

Concepts of multi-level government and R2P.

Alliances versus federalism.

State and non-state actors

Allied tasks from defense and deterrence via “out of area” to home defense and resilience.

Different conceptualizations from “citizen in uniform” to a more efficient/effective approach.

11.3. Introduction to International Law.

Subjects of International Law

Sources of International Law

Peacetime vs. the time of armed conflict.

The classification of armed conflicts.

The Law of Armed Conflict (LOAC) including the Law of Occupation.

11.4. Elements and structure of the concept of defence constitution.

Military related topics at the level of European constitutions.

German and French comparisons: similarities and differences.

Comparative reflection on the US model.

Concept of emergencies.

11.5. Relevancy of the different levels of military-related regulations.

Fundamental law (constitution)

Cardinal acts

(Normal) acts

Decrees

Special norms of the emergencies

Norms of the international organizations

Judicial review

Soft-law

2-level system of military tasks.

Rule of law, stability and (r)evolution.

- 11.6.** Law on defense, the provisions of the Fundamental Law on defense and their conceptual background.

International stakeholders in military-related debates.

Concepts of just / fair or legal. Legality versus legitimacy. “Not legal, but right”- type situations.

Concept of national defense. The complex system of national defense, the general principles of the management of national defense, the structure and operation of the system of national defense.

Defense functions of the state. Functions, structure, location and role of the public administration system during defense tasks of the country. Definition, purpose and location of the defense administration in the public administration system. Organization and operation of the defense administration.

- 11.7.** State vs individual soldier issues.

Categories, limited rights/obligations: limitations and packages.

Importance and limitations of the individual consent.

Discrimination-based arguments.

Human rights.

Proportionality and “urgent need”

- 11.8.** System of defense obligations.

Time-based model of the obligations.

Act on Defense and Hungarian Defense Forces.

Act on the Status of Soldiers.

Act on military data.

Civilians serving in military.

Act on military-related data.

- 11.9.** Central bodies of the defense administration. The defense tasks of the National Assembly, the President of the Republic, the Government and the ministers. Government coordination bodies on the field of defense.

Structure, tasks and operation of the territorial and local institutions of the defense administration during peacetime period and during special legal order. Purpose and organization of the military administration. Official and military tasks of the military administration during the normal period and under special legal order. The system of military administration.

- 11.10.** The defense tasks of Police and its cooperation with the Hungarian Defense Forces. The police tasks of the military. Overlaps, limitations.

The police tasks of Defense Forces and their cooperation with the Police.

The concept of security and the secret services. An alternative concept based on national security council. (US comparison).

Limitations, lessons learned, ways ahead.

- 11.11.** Individual level: structure-based and horizontal approaches.

Professional soldiers. Contract soldiers. Types of reservists and their legal status. Civilians in military.

Rules of command. Rules of establishment, termination and amendment of service.

Regulations dedicated to civilians serving for the military.

- 11.12.** Comparison of out of area and homeland security tasks.

Same toolbox / different limitations.

Ethical introduction to use of force.

Humanitarian law versus human rights.

- 11.13.** Military meets civilians I. The concept of differentiation.

Military meets civilians II. The concept civilian leadership.

Rules of use of military firearms and other coercive devices.
Military and defence crimes. Rules of military prosecution.
International Criminal Court – Rome Statute.

11.14. Theories versus practice: challenges from multi-level forum shopping.

CNN effect and the confused picture.

Concept on end of domestic/foreign policy bilateral approach.

War / peace / crisis – escalation and de-escalation.

Resilience and role of military power – a legal conclusion.

Conclusion: concepts to understand a non-linear world and reality checks of constitutions.

12. The frequency of offering the subject/its position in the curriculum of the term: every semester.

13. Requirements of attendance, acceptable absence, opportunity for making up missed classes: The student must be present in 70% of the lectures.

14. Term assignments, testing knowledge: Colloquium to test his/her knowledge.

15. The exact conditions of testing knowledge, obtaining signature or credits:

15.1. The exact conditions of obtaining signature: Colloquium. The examination may end with question-and-answer type interaction.

15.2. Evaluation: The prerequisite for obtaining the signature is participation in the classes as defined in point 14. 60% sufficient, 70% moderate, 80% good, 90% excellent.

15.3. The exact conditions of receiving credits: The prerequisites for obtaining credits are obtaining a signature and at least a "sufficient" colloquium mark.

16. Bibliography:

16.1. Compulsory readings:

4. Drinóczi Tímea, "Central and Eastern European constitutional formulas: the abuse and observance of constitutions in times of emergency", *Conference Paper* 2019
5. Ackerman, Bruce, "The Emergency Constitution" *Faculty Scholarship Series*. 121. (2004)
6. Till Szabolcs: Freedom of European national constitutions to regulate emergencies (Comparative study on the Hungarian structure of special legal orders)

16.2. Recommended readings: -

Budapest, 01/04/2020

Ltc. Ferenc Petruska (PhD)
adjunct

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKKVKA101
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonaantropológia
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Anthropology
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** a Kar valamennyi alapképzési szakán
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Sztankai Krisztián százados, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: –
  - 8.2.** heti óraszám – nappali munkarend: 2
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: –
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Napjainkban a béketámogató katonai feladatok tervezése és végrehajtása során már nem csak a klasszikusnak számító katonai szempontokat vesszük figyelembe, hanem fokozott hangsúlyt kap a műveleti terület civil környezetének, ezen belül is a helyi lakosság kulturális sajátosságainak ismerete. A nemzetközi békeműveletek során a katona számára egy idegen országban végzett szolgálat mindig nagy kihívást jelent mind mentálisan, mind fizikálisan. Az eltérő kultúrából, környezetből érkezők együttműködése sosem problémamentes, éppen a kulturális különbségek, a közös nyelv és tudás hiánya miatt.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Nowadays, in the planning and execution of peace operations, not only the classic military aspects are taken into account but also the civilian environment of the operational area-within and the knowledge of the local cultural characteristics. Peace operations in a foreign country are always a great mental and physical challenge for service members. The cooperation of persons coming from different cultures, environments is never unproblematic, exactly because of the cultural differences, lack of a common understanding and language.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Átfogóan ismeri a közszolgalat – hivatásrendjétől eltérő – további területeinek alapvető tudásanyagát;
  - Ismeri a honvédelem tárgykörének kiinduló kérdéseit, továbbá legalapvetőbb témáit;
  - Átfogóan ismeri a katonai felsőoktatási terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait;

- Ismeri a katonai felsőoktatási terület adott szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert;
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit;
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek a katonai felsőoktatási terület és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez;
- Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat;
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

Képességei:

- Képes eligazodni a mind gyorsabban változó világ politikai folyamataiban, és van elképzelése a rendre bekövetkező politikai-gazdasági és intellektuális válságok értelmezéséről;
- Felkészült arra, hogy későbbi munkavégzése során képes legyen a közszolgálat más szakterületein dolgozókkal is a hatékony együttműködésre;
- Más szakterületekkel együttműködve képes működtetni a normál működési rendtől eltérő, különleges viszonyok között a hivatásrendjére jellemző szervezeteket. Képes az alsó- és középszintű vezető-irányító tevékenység végrehajtására. Meghatározott feladatok elvégzése érdekében hatékonyan működteti a vezetésére bízott szervezeteket;
- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört;
- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analízisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését;
- Képes magas szinten alkalmazni a szakterminológiát magyarul és angolul is;
- Képes idegen nyelvű szakirodalom olvasására, feldolgozására.

Attitűdje:

- Felismeri az általa irányított szervezet feladatait és lehetőségeit, együttműködik másokkal a különböző jellegű szakmai problémák megoldásában, saját és szervezete tevékenységével szemben kritikus, követelménytámasztó, munkatársaival szemben empatikus, de feladat- és eredménycentrikus, törekszik a kitűzött célok maradéktalan elérésére;
- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz;
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására;
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére;
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon;
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését;
- Vállalja és hitelesen képviseli szakterületét, a képesítése szerinti tevékenységeket és azok eredményeit;
- Nyitott a képesítésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.

Autonómiája és felelőssége:

- Saját, mások és az általa irányított szervezet munkáját önállóan, kellő felelősséggel tervezi, szervezi, irányítja, ellenőrzi. Önellenőrzésre képes. A szakterületéhez kapcsolódóan megfelelő áttekintő-, rendszerező-, rendszerszemléletű képességgel rendelkezik;
- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását;
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását;
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett;

- Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában;
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja;
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- To be well versed in the basic knowledge of further areas regarding the public services which are disparate than his/her own profession. To be able to widely know the basics of military defence associated subjects and the most essential related topics as well;
- To be fully aware of the crucial facts, directions and boundaries concerning the field of military BSc (Bachelor of Science) education;
- To be able to familiarize with the most significant contexts, theories and the system of concepts related to the given field of military BSc education;
- To be confident in the knowledge and problem solving methods of the main theories of applicable specialty;
- To be able to possess the knowledge required to successfully apply for the MSc (Master of Science) program in the field of military higher education and other fields of training;
- To be able to be familiar with the legal regulations and ethical norms related to the field of expertise;
- To be able to possess the knowledge, abilities and attitudes that associated with a particular field of civic education.

Capabilities:

- To have ability to getting through the political processes of an ever-changing world and to establish own vision of the ongoing political-economic and intellectual crises;
- To be well-prepared to work effectively with other employees from different fields of public services in case of further cooperation. To be able to perform lower and middle level managerial activities;
- To be able to perform the acquired qualifications appropriate military assignment;
- To be able to apply high-level terminology both in Hungarian and English languages;
- To be able to read and process foreign language literature.

Attitude:

- To recognize the tasks and opportunities of the commanded organization, to cooperate with others in solving various professional challenges. To be critical and supportive of his/her own and organisation conducted activities, empathic with employees, but task-oriented and results-oriented, striving for the full achievement of the set goals;
- To be open-minded to get to know and accept the applicable technological development and innovation in the related professional field;
- To pursue making self-education as one of the fundamental tools to achieve his/her professional goals;
- To be able to make decision in full compliance with legislation and ethical standards in case of unexpected decision making situation;
- To undertake and credibly represent the area of expertise, activities and results related with his/her own qualification;
- To be open-minded in getting to know and adopt professional, technological and development achievements associated with his/her qualification and field, and willing to share his/her knowledge.

Autonomy and responsibility:

- To be able to schedule, organize, direct and control his/her own work, that of subordinates with due responsibility. To be able to conduct self-control. To be able to possess adequate overview, systematization and system-related skills in his/her controlled field;
- To be able to independently consider and develop comprehensive, grounded professional questions based on specific sources in case of unexpected decision-making situations;
- To provide professional guidance for reflection and development of comprehensive and specialized professional issues based on specific resources;
- To be able to complete his/her own tasks independently, critically evaluating and continuously correcting his/her activities;
- To take part with responsibility in developing and justifying professional views;
- To take responsibility for grounded views of his/her own specialty;
- To be able to develop existing skills through self-directed training or organized in-service training, and improve new competencies to help taking on a responsible assignment within an organization.

11. Előtanulmányi követelmények: nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum

(magyarul, angolul – English):

- 12.1. Bevezetés; Katonaantropológia (*Introduction; Military Anthropology*)
- 12.2. Alapfogalmak (*Basic concepts*)
- 12.3. Kulturális antropológia fogalma és módszertana (*Definition and methodologies of Cultural anthropology*)
- 12.4. A kulturális antropológia megjelenése a hadviselésben I. (*The appearance of cultural anthropology in warfare I*)
- 12.5. Szeminárium (*Seminar*)
- 12.6. Szeminárium. (*Seminar.*)
- 12.7. A kulturális antropológia megjelenése a hadviselésben II. (*The appearance of cultural anthropology in warfare II*)
- 12.8. A katonai antropológia jelene (*The present of military anthropology*)
- 12.9. Szeminárium (*Seminar*)
- 12.10. Szeminárium. (*Seminar.*)
- 12.11. A "Human Terrain System" (*The Human Terrain System*)
- 12.12. A felkelők elleni műveletek és a társadalomtudományok kapcsolata (*Relations between counter-insurgency operations and social science*)
- 12.13. Szeminárium. (*Seminar.*)
- 12.14. Befejezés, házidolgozatok leadása (*Finishing, submitting homework*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 60%-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel, az oktatóval való egyeztetés alapján, meghatározott témában beadott, legalább elégségesre értékelt, házidolgozattal pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A hallgató köteles egy előre

meghatározott házidolgozatot írásos formában beadni. A házidolgozat értékelése ötfokozatú skálán történik (51%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles).

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladat legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Gyakorlati jegy (ötfokozatú) a 15. pontban meghatározottak szerint.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladat legalább elégséges teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Sztankai Krisztián: A kulturális tudatosság szerepe az aszimmetrikus hadviselésben. Sereg Szemle, 2015/1. pp. 87–91. ISSN: 2060-3924
2. Boldizsár Gábor: A kultúrantropológia és a jövő tisztképzése. Hadtudományi Szemle, 2013/1. pp. 101–106. ISSN: 2060-0437

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Sztankai Krisztián: A társadalomtudományok katonai alkalmazásának tapasztalatai. Hadtudományi Szemle, 2018/4. pp. 286–301. ISSN: 2060-0437
2. Sztankai Krisztián. A kulturális antropológia alkalmazása az ISAF misszióban. Honvédségi Szemle, 2012/2. pp. 38–39. ISSN: 1216-7436
3. Sztankai Krisztián: Green-on-Blue: A belső támadások veszélyei és hosszú távú hatásai a műveletekre. Honvédségi Szemle, 2017/6. pp. 74–80. ISSN: 1216-743

Budapest, 2020. március 11.

Sztankai Krisztián százados s. k.
egyetemi tanársegéd

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: HKHFKTA05**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Hadijáték és harcászati szintű döntéshozatal (szabadon választható)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Wargaming and Tactical Level Decision Making
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 85 % gyakorlat, 15 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtörténelmi, Filozófiai és Kultúrtörténelmi tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Harangi-Tóth Zoltán őrnagy, egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. Össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (4 EA + 24 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 0
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend:** Két hetente 1x4 óra
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A tantárgy célja, hogy a hallgatók megértsék mi a modern hadijáték, és milyen lehetőségeket biztosít a harcászati szintű döntéshozatal fejlesztéséhez. A tantárgy első részében az oktatók segítségével feldolgozzák az alapfogalmakat, megismerik a hadijáték típusokat. Ezt követően a gyakorlati foglalkozások során, hadtörténelmi példákon keresztül, raj-század (tervezés esetén zászlóalj) szintű terepasztalos hadijátékok segítségével ismerkednek meg az egyes, harcászati szintű (parancsnoki) dilemmákkal, és azok feloldási lehetőségeivel. Ennek során lehetőség van a korábban tanult elméleti tudás biztonságos környezetben történő kipróbálására.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The goal of the course is to help the students understand what is a modern wargame, and how it helps to improve decision making. With the help of the teachers they understand wargaming terminology, and gain knowledge about the types of wargames available. During the practical exercises they will lead squads, platoons and companies (battalions only for planning purpose) through military history samples of real life events. This process will help them to handle tactical level dilemmas and teaches them how to bear the weight of their decisions. Tabletop wargames provide a safe to fail environment to implement their theoretical knowledge.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

  - Behatóan ismeri a harctevékenységi fajtákat, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek feladatait.
  - Ismeri az összefegyvernemi harc támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető feladatait.

- Ismeri általánosan a szárazföldi haderőnem harcászati szintű összefegyvernemi kötelékek összhaderőnemi műveleti környezetben történő alkalmazási elveit.

Képességei:

- Képes a harcászati ismereteinek, a szakasz és századszintű harcászat alapfogalmainak, alapelveinek gyakorlati alkalmazására.
- Meghatározó módon rendelkezik a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással.
- Képes a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére.

Attitűdje:

- Vállalja és hitelesen képviseli szakterületét, a képzése szerinti tevékenységeket és azok eredményeit.
- Nyitott a képzésével, szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai, fejlesztési eredmények megismerésére, befogadására, és törekszik saját tudásának megosztására.
- Érdeklődő a szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök iránt.

Autonómiája és felelőssége:

- Beosztásából adódóan és azzal összefüggésben bekapcsolódik a tevékenységi körébe tartozó kutatásokba és fejlesztésekbe és a projektcsoportban a cél, illetve a célok elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- He/She knows all the types of military operations and all the activities connected to them
- He/She knows all the support/combat support operations of joint warfare
- He/She knows tactical level combined arms warfare and how it connects to joint warfare.

Capabilities:

- He/She knows all the terms of the platoon/company level operations and he/she is capable of use them in the right way.
- He/She has all the professional knowledge of platoon level leadership.
- He/She is capable of successfully plan tactical level operations.

Attitude:

- He/She successfully represents his/her branch.
- He/She is open to use new methods and advanced technology during his/her professional career, and he/she is ready to share his/her knowledge
- He/She is pursuing new and updated knowledge

Autonomy and responsibility:

- He/She independently volunteers all researches and projects which benefits his/her professional development, and pursues his/her personal or the teams goals with full dedication.

11. Előtanulmányi követelmények: Nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A hadijátékok alapfogalmai és csoportosításuk (*Wargaming terms and categories*).

12.2. Raj szintű hadijáték (*Squad level wargaming*)

12.3. Szakasz szintű hadijáték 1. (*Platoon level wargaming 1.*)

12.4. Szakasz szintű hadijáték 2. (*Platoon level wargaming 2.*)

12.5. Század szintű hadijáték (*Company level wargaming*)

12.6. Zászlóalj szintű hadijáték (*Battalion level wargaming*)

12.7. Hadijáték a történelmi analógiák megértésére (*Wargaming to identify historical analogies*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az aláírás feltétele a legalább 75%-os órai részvétel, ellenkező esetben az aláírás megtagadható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tantárgy félévközi jeggyel zárul. A jegy megszerzésének feltétele az elméleti foglalkozást követően sikeresen megírt zárt helyi dolgozat. Ennek értékelése a következő: 60% Elégséges, 70% Közepes, 80% Jó, 90% Kiváló.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a legalább 75%-os órai részvétel.

Az értékelés: gyakorlati jegy.

A jegy megszerzésének feltétele az elméleti foglalkozást követően sikeresen megírt zárt helyi dolgozat. Ennek értékelése a következő: 60% Elégséges, 70% Közepes, 80% Jó, 90% Kiváló.

Aktív órai részvétel, és a gyakorlati hadijátékos foglalkozások során a betöltött gyakorló parancsnoki beosztásokban a legyőzése teljesíti a számára kijelölt célokat.

16.2. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

- 1 Harangi-Tóth Zoltán: Mi a történelmi hadijáték és miért van helye a katonai felsőoktatásban? *Hadtudomány* XXIX. évf. 2019/4, 119–128.
- 2 Harangi-Tóth Zoltán: A stratégiai hadijátékok szerepe a katonai felsővezető képzésben. *Honvédségi Szemle*, 148. évf. 2020/1, 91–100.

17.2. Ajánlott irodalom:

- 1 Sabin, Philip: *Simulating War. Studying Conflicts through Simulating Games*. Bloomsbury Academic, London, 2015.
- 2 Ministry of Defence Development, Concepts and Doctrine Center: *Wargaming Handbook*. LCSLS Headquarters and Operations Centre, Bicester, 2017.

Budapest, 2020. 01. 20.

Harangi-Tóth Zoltán őrnagy
egyetemi tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKISZLA311
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szakmai angol STANAG 3
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Professional English STANAG 3
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100 % elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának minden alapképzési szakán nappali munkarendben
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kiss Gabriella lektorátusvezető
8. **A tanórászám és típusa (előadás+szeminárium+gyakorlat):**
  - 8.1. összóraszám/félév: 28
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szakmai angol nyelv (STANAG 3) alapvető ismereteinek elsajátítása, beszédképesség, beszédértés és íráskészségek fejlesztése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Basic acquirement of professional English language (STANAG 3), and the enhancement of speaking, listening, and writing skills.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Birtokában van azon nyelvtani ismereteknek, melyek szükségesek a szakmai nyelvi ismeretekkel kapcsolatos kommunikáció lebonyolításához írásban és szóban is.

Képességei:

- Képes prezentációkat tartani angol nyelven.
- Képes a szakterületéhez kapcsolódó angol nyelvű prezentációk, eligazítások és munkával kapcsolatos megbeszélések lényegét megérteni.
- Képes oly mértékben folyékonyan és spontánul kommunikálni anyanyelvi beszélőkkel, hogy az nem jelent megerőltetést semelyik fél számára.
- Képes angol nyelven dokumentumokat, nyomtatványokat, jegyzőkönyveket, feljegyzéseket készíteni, valamint azokat kitölteni.

Attitűdje:

- Hajlandó elsajátítani új ismereteket, igyekszik annak megértésére és használatára, és törekszik a saját szakterületén a folyamatos nyelvi vonatkozású önképzésre.
- Az angol nyelv használata során pontosságra törekszik.
- Nem fél vagy szégyell segítséget kérni abban az esetben, ha nehézségekkel szembesül a nyelvhasználat során.
- Minden alkalmat megragad nyelvi készségeinek fejlesztésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Képes önállóan fejleszteni ismereteit.
- Tisztában van az angol nyelven történő hatékony kommunikáció szükségességével többnemzeti környezetben.
- Felelősséget vállal saját angol nyelvű szóbeli és írásbeli kommunikációjáért.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge: The student has the language knowledge and competence required for everyday oral and written communication.

Capabilities:

- Capable of verbal and written work-related communication in English.
- Capable of preparing presentations in English.
- Capable of interacting with a degree of fluency and spontaneity that makes regular interaction with native speakers quite possible without strain for either party.
- Capable of preparing documents, forms, minutes, notes and memos and completing documents in English.

Attitude:

- Is willing to learn the new terminology in his/her specialization, strives to understand and use it, and is committed to continuous self-education in his/her specialization.
- Is committed to accuracy when using the English language at work.
- Is not afraid or embarrassed to seek help when he/she faces problems with the English language.
- Takes every opportunity to improve his/her knowledge of English.

Autonomy and responsibility:

- Able to autonomously improve his/her knowledge of the terminology
- Aware of the importance of being able to effectively communicate in English in a multinational environment
- Takes responsibility for his/her written/verbal communication in English.

11. Előtanulmányi követelmény: -**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

- 12.1. Migrációs válság Európában (Migration crisis)
- 12.2. Nem-katonai kihívások (Non-Military challenges)
- 12.3. Konfliktus- és válságkezelés (Conflict crises management)
- 12.4. Katonai technológiai fejlesztések (Development of military)
- 12.5. NATO Stratégiai koncepciója (NATO strategic concept)
- 12.6. Magyarország katonai szerepvállalása békefenntartó missziókban (Hungary's role in peacekeeping missions)
- 12.7. Aktuális katonapolitikai kérdések (Current military political issues)
- 12.8. Katonai szakmai szöveg értése (Military reading comprehension)
- 12.9. Katonai szakmai témájú fogalmazás (Military composition)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5., 6., 7. és 8. tanulmányi félévben (Tanszék döntés alapján)**14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A hallgatónak a tanórák legalább 75 %-án jelen kell lennie, 25 % -ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem irható alá. A hallgató köteles az előadások és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató hiányzása meghaladja a 25%-ot, a hallgató köteles a félév végén a tanár által meghatározott témákból szóban beszámolni az aláírás teljesítése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A foglalkozás anyagainak és a kötelező irodalom feldolgozása, 2 zárthelyi dolgozat és egy szóbeli beszámoló legalább 60 %-os értékeléssel történő teljesítése a tanár előzetes bejelentése alapján, a foglalkozások ismereteiből. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli beszámoló értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat és a szóbeli beszámoló kétszer javítható a tanárral egyeztetett időpontban.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Az ötfokozatú évközi jegy a zárthelyi dolgozatok, valamint a szóbeli beszámoló eredményeinek átlaga alapján kerül meghatározásra.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése, és legalább elégséges évközi érdemjegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Ajkay-Nagy Éva, Robin Bellers: Opening Borders, Lexika, 2014
2. Bogár Judit, Erdei József, Robert Thiessen: Crossing Borders Lexica, 2015

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Oxenden-Koenig: New English File, Oxford University Press, 2010
2. Michael Vince: Advanced Language Practice. Macmillan Heinemann, 1994
3. Rácsai Róbert-Valkó László: NATO STANAG 3333. Nyelvtanoda, 2002
4. Izabella Szilvás: Exam-Fright Killer Advanced. Zalaegerszeg, 2007

Budapest, 2020. február 5.

Dr. Kiss Gabriella, PhD,
nyelvtanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** HKISZLA312
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Német középfokú kommunikációs készség fejlesztése
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Developing Communication Skills in German
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának minden alapképzési szakán nappali munkarendben
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kiss Gabriella lektorátusvezető
8. **A tanórászám és típusa (előadás+szeminárium+gyakorlat):**
  - 8.1. összóraszám/félév: 28
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.1.2. Levelező munkarend: -
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1) óra
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A általános német nyelv ismereteinek elsajátítása, beszéd-készség, beszédértés és íráskészségek fejlesztése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Acquiring the German language, and the enhancement of speaking, listening, and writing skills.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Birtokában van azon nyelvtani ismereteknek, melyek szükségesek általános nyelvi ismeretekkel kapcsolatos kommunikáció lebonyolításához írásban és szóban is.

Képességei:

- Képes prezentációkat tartani német nyelven.
- Képes oly mértékben folyékonyan és spontánul kommunikálni anyanyelvi beszélőkkel, hogy az nem jelent megerőltetést semelyik fél számára.
- Képes német nyelven dokumentumokat, nyomtatványokat, jegyzőkönyveket, feljegyzéseket készíteni, valamint azokat kitölteni.

Attitűdje:

- Hajlandó elsajátítani új ismereteket, igyekszik annak megértésére és használatára, és törekszik a saját szakterületén a folyamatos nyelvi vonatkozású önképzésre.
- Az német nyelv használata során pontosságra törekszik.
- Nem fél vagy szégyell segítséget kérni abban az esetben, ha nehézségekkel szembesül a nyelvhasználat során.
- Minden alkalmat megragad nyelvi készségeinek fejlesztésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Képes önállóan fejleszteni ismereteit.
- Tisztában van a német nyelven történő hatékony kommunikáció szükségességével többnemzeti

- környezetben.
- Felelősséget vállal saját német nyelvű szóbeli és írásbeli kommunikációjáért.

Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- The student has the language knowledge and competence required for everyday oral and written communication.

Capabilities:

- Capable of preparing presentations in German.
- Capable of interacting with a degree of fluency and spontaneity that makes regular interaction with native speakers quite possible without strain for either party.
- Capable of preparing documents, forms, minutes, notes and memos and completing documents in German.

Attitude:

- Is willing to learn the new terminology in his/her specialization, strives to understand and use it, and is committed to continuous self-education in his/her specialization.
- Is committed to accuracy when using the German language at work.
- Is not afraid or embarrassed to seek help when he/she faces problems with the German language.
- Takes every opportunity to improve his/her knowledge of German.

Autonomy and responsibility:

- Able to autonomously improve his/her knowledge of the terminology
- Aware of the importance of being able to effectively communicate in German in a multinational environment
- Takes responsibility for his/her written/verbal communication in German

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** Bemutakozás, család, napirend (Introduction, family, daily routine)
- 12.2.** Vásárlás (élelmiszer és ruhanemű) ((Shopping (food and clothes))
- 12.3.** Lakás, lakókörnyezet (Housing, neighbourhood)
- 12.4.** Munka, munkahely, foglalkozások (Jobs, workplace, career goals)
- 12.5.** Közlekedés, utazás, nyaralás (Transport, travelling, holiday)
- 12.6.** Szolgáltatások (telefon, bank, posta, étkezés, étterem) ((Services (phoning, bank, post office, eating, at the restaurant))
- 12.7.** Tanulás, iskolák, tantárgyak, nyelvtanulás (Education, schools, subjects, language learning)
- 12.8.** Egészség, betegségek. Tünetek, kezelések. Az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás, edzettség (Health, illnesses. Symptoms and treatments. Healthy lifestyle, balanced diet, fitness)
- 12.9.** Szabadidő, szórakozás, hobbi, sport (Leisure time, entertainment, hobbies, sport)
- 12.10.** Katonai kiképzés, tisztképzés (Military training, officer training)
- 12.11.** Napirend a bázison (Daily routine on the base)
- 12.12.** Az egyenruha és felszerelés. Jelzések az egyenruhán (Uniform, equipment, insignia)
- 12.13.** Rendfokozatok, az előmeneteli rendszer. Katonai pályafutás (Military ranks, promotions, military career)

- 12.14.** MH felépítése, reformja. Haderőnemek, fegyvernemek, fegyverek, eszközök (Hungarian Defence Forces, structure, reforms. Services and branches, weapons, equipments)
- 12.15.** A NATO szervezete, feladatai, tevékenysége (NATO (organisation, tasks and its operation))
- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 5., 6., 7. és 8. tanulmányi félévben (szakfelelős döntése alapján)
- 14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A hallgatónak a tanórák legalább 75 %-án jelen kell lennie, 25 % -ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadások és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató hiányzása meghaladja a 25%-ot, a hallgató köteles a félév végén a tanár által meghatározott témákból szóban beszámolni az aláírás teljesítése érdekében.
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A foglalkozás anyagainak és a kötelező irodalom feldolgozása, 2 zárthelyi dolgozat és egy szóbeli beszámoló legalább 60 %-os értékeléssel történő teljesítése a tanár előzetes bejelentése alapján, a foglalkozások ismereteiből. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli beszámoló értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat és a szóbeli beszámoló kétszer javítható a tanárral egyeztetett időpontban.
- 16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei**
- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:** Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.
- 16.2. Az értékelés:** Az ötfokozatú *évközi jegy* a zárthelyi dolgozatok, valamint a szóbeli beszámoló eredményeinek átlaga alapján kerül meghatározásra.
- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:** A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi érdemjegy.
- 17. Irodalomjegyzék:**
- 17.1. Kötelező irodalom:**
1. Themen aktuell /1,
  2. Készülünk az Arma nyelvvizsgára jegyzet
- 17.2. Ajánlott irodalom:**
1. Sajtó, internet cikkek

Budapest, 2020. február 5.

Dr. Kiss Gabriella, PhD,
nyelvtanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** HKISZLA313
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Francia középfokú kommunikációs készség fejlesztése
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Developing Communication Skills in French
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának minden alapképzési szakán nappali munkarendben
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kiss Gabriella lektorátusvezető
- 8. A tanórászám és típusa (előadás+szeminárium+gyakorlat):**
  - 8.1.** összóraszám/félév: 28
  - 8.2.** összóraszám: 28
    - 8.2.1.Nappali munkarend: 28 (14 EA + 0 SZ + 14 GY)
    - 8.2.2.Levelező munkarend: -
  - 8.3.** heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1) óra
  - 8.4.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A általános francia nyelv ismereteinek elsajátítása, beszédképesség, beszédértés és íráskészségek fejlesztése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Acquirement of general French language, and the enhancement of speaking, listening, and writing skills.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Birtokában van azon nyelvtani ismereteknek, melyek szükségesek általános nyelvi ismeretekkel kapcsolatos kommunikáció lebonyolításához írásban és szóban is.

Képességei:

- Képes prezentációkat tartani francia nyelven.
- Képes oly mértékben folyékonyan és spontánul kommunikálni anyanyelvi beszélőkkel, hogy az nem jelent megerőltetést semelyik fél számára.
- Képes francia nyelven dokumentumokat, nyomtatványokat, jegyzőkönyveket, feljegyzéseket készíteni, valamint azokat kitölteni.

Attitűdje:

- Hajlandó elsajátítani új ismereteket, igyekszik annak megértésére és használatára, és törekszik a saját szakterületén a folyamatos nyelvi vonatkozású önképzésre.
- Az francia nyelv használata során pontosságra törekszik.
- Nem fél vagy szégyell segítséget kérni abban az esetben, ha nehézségekkel szembesül a nyelvhasználat során.
- Minden alkalmat megragad nyelvi készségeinek fejlesztésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Képes önállóan fejleszteni ismereteit.
- Tisztában van a francia nyelven történő hatékony kommunikáció szükségességével többnemzeti környezetben.
- Felelősséget vállal saját francia nyelvű szóbeli és írásbeli kommunikációjáért.

Elérendő kompetenciák (angolul):**Knowledge:**

- The student has the language knowledge and competence required for everyday oral and written communication.

Capabilities:

- Capable of preparing presentations in French.
- Capable of interacting with a degree of fluency and spontaneity that makes regular interaction with native speakers quite possible without strain for either party.
- Capable of preparing documents, forms, minutes, notes and memos and completing documents in French.

Attitude:

- Is willing to learn the new terminology in his/her specialization, strives to understand and use it, and is committed to continuous self-education in his/her specialization.
- Is committed to accuracy when using the French language at work.
- Is not afraid or embarrassed to seek help when he/she faces problems with the French language.
- Takes every opportunity to improve his/her knowledge of French.

Autonomy and responsibility:

- Able to autonomously improve his/her knowledge of the terminology
- Aware of the importance of being able to effectively communicate in French in a multinational environment
- Takes responsibility for his/her written/verbal communication in French

11. Előtanulmányi követelmények: -**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. Bemutatkozás, család, napirend (*Introduction, family, daily routine*)

12.2. Vásárlás (élelmiszer és ruhanemű) (*Shopping (food and clothes)*)

12.3. Lakás, lakókörnyezet (*Housing, neighbourhood*)

12.4. Munka, munkahely, foglalkozások (*Jobs, workplace, career goals*)

12.5. Közlekedés, utazás, nyaralás (*Transport, travelling, holiday*)

12.6. Szolgáltatások (telefon, bank, posta, étkezés, étterem) (*Services (phoning, bank, post office, eating, at the restaurant)*)

12.7. Tanulás, iskolák, tantárgyak, nyelvtanulás (*Education, schools, subjects, language learning*)

12.8. Egészség, betegségek. Tünetek, kezelések. Az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás, edzettség (*Health, illnesses. Sympones and treatments. Healthy lifestyle, balanced diet, fitness*)

12.9. Szabadidő, szórakozás, hobbi, sport (*Leisure time, entertainment, hobbies, sport*)

12.10. Katonai kiképzés, tisztképzés (*Military training, officer training*)

12.11. Az egyenruha és felszerelés. Jelzések az egyenruhán (*Uniform, equipment, insignia*)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5., 6., 7. és 8. tanulmányi félévben (Tanszék döntés alapján)

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgatónak a tanórák legalább 75 %-án jelen kell lennie, 25 % -ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem irható alá. A hallgató köteles az előadások és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Amennyiben a hallgató hiányzása meghaladja a 25%-ot, a hallgató köteles a félév végén a tanár által meghatározott témákból szóban beszámolni az aláírás teljesítése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A foglalkozás anyagainak és a kötelező irodalom feldolgozása, 2 zárthelyi dolgozat és egy szóbeli beszámoló legalább 60 %-os értékeléssel történő teljesítése a tanár előzetes bejelentése alapján, a foglalkozások ismereteiből. A zárthelyi dolgozat és a szóbeli beszámoló értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat és a szóbeli beszámoló kétszer javítható a tanárral egyeztetett időpontban.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés: Az értékelés: Az ötfokozatú évközi jegy a zárthelyi dolgozatok, valamint a szóbeli beszámoló eredményeinek átlaga alapján kerül meghatározásra.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi érdemjegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Vida Enikő: Le nouvel Allons-y I. Lexika Kiadó, Székesfehérvár, 2017 – Francia nyelvkönyv kezdőknek (A1 és A2 szint) ISBN: 9789639357921

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Pálfy Miklós Francia-magyar, Magyar-francia tanulósztár Maxim Könyvkiadó, Szeged, 2017 ISBN: 9789632618944

Budapest, 2020. február 5.

Dr. Kiss Gabriella, PhD,
nyelvtanár sk.

2. számú melléklet: Előtanulmányi rend

KATONAI VEZETŐI ALAPKÉPZÉSI SZAK

ELŐTANULMÁNYI REND

Kódszám	Tantárgy	Előtanulmányi követelmény		Egyidejű felvétel megengedett (IGEN/NEM)
		Kódszám	Tantárgy	
HKHFKTA04	Magyar katonai hagyományok	HKHFKTA03	Hadtörténelem (Katonai vezetői)	IGEN
HK925A042	Matematika VEZ 2	HK925A021	Matematika VEZ 1	IGEN
HKMTTA02	Katonai tereptani ismeretek I.	HKMTTA01	Katonai tereptan és geoinformációs ismeretek	IGEN
HKTSKA04	Katonai testnevelés IV	HKTSKA01	Katonai testnevelés I.	IGEN
		HKTSKA02	Katonai Testnevelés II.	IGEN
		HKTSKA03	Katonai Testnevelés III.	IGEN
HKTSKA07	Katonai testnevelés VII.	HKTSKA04	Katonai Testnevelés IV.	IGEN
		HKTSKA05	Katonai Testnevelés V.	IGEN
		HKTSKA06	Katonai Testnevelés VI.	IGEN

Lövész specializáció

Kódszám	Tantárgy	Előtanulmányi követelmény		Egyidejű felvétel megengedett (IGEN/NEM)
		Kódszám	Tantárgy	
HKÖMTA105	Haditechnika 7.	HKÖMTA102	Lövész szakmai felkészítés 2.	NEM
HKÖMTA109	Speciális felkészítés 7.	HKÖMTA101	Lövész szakmai felkészítés 1.	NEM
HKÖMTA110	Lövész harcászat 7.	HKÖMTA103	Lövész szakmai felkészítés 3.	NEM
HKÖMTA111	Speciális felkészítés 8.	HKÖMTA103	Lövész szakmai felkészítés 3.	NEM
HKÖMTA112	Lövész lövészetiképzés 8.	HKÖMTA107	Lövész lövészetiképzés 7.	NEM
HKÖMTA113	Fegyverzettechnika 8.	HKÖMTA106	Fegyverzettechnika 7.	NEM
HKÖMTA114	Lövész harcászat 8.	HKÖMTA110	Lövész harcászat 7.	NEM

Harckocsizó specializáció

Kódszám	Tantárgy	Előtanulmányi követelmény		Egyidejű felvétel megengedett (IGEN/NEM)
		Kódszám	Tantárgy	
HKÖMTA210	Harckocsi fegyverzettechnika 7.	HKÖMTA206	Harckocsi fegyverzettechnika 7.	IGEN
HKÖMTA212	Speciális felkészítés 8.	HKÖMTA205	Harckocsi haditechnika 7.	IGEN
HKÖMTA213	Harckocsi harcászat 8.	HKÖMTA209	Harckocsi harcászat 7.	IGEN
HKÖMTA214	Harckocsi lőkiképzés 8.	HKÖMTA210	Harckocsi lőkiképzés 7.	IGEN

Felderítő specializáció

Kódszám	Tantárgy	Előtanulmányi követelmény		Egyidejű felvétel megengedett (IGEN/NEM)
		Kódszám	Tantárgy	
HKMTTA351	Felderítő szakmai felkészítés 1.	HKMTTA355	Felderítő alapozó ismeretek 1.	NEM
HKMTTA352	Felderítő szakmai felkészítés 2.	HKMTTA355	Felderítő alapozó ismeretek 1.	NEM
HKMTTA353	Felderítő szakmai felkészítés 3.	HKMTTA01	Katonai tereptan és geoinformációs ismeretek	NEM
HKMTTA354	Felderítő eszközismeret és alkalmazás 1.	HKMTTA356	Felderítő alapozó ismeretek 2.	NEM
HKMTTA361	Idegen hadseregek-ismerete 1.	HKMTTA351	Felderítő szakmai felkészítés 1.	NEM
HKMTTA373	Speciális felderítő ismeret	HKMTTA352	Felderítő szakmai felkészítés 2.	NEM
HKMTTA381	Idegen hadseregek-ismerete 3.	HKMTTA371	Idegen hadseregek-ismerete 2.	NEM
HKMTTA382	A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata 2.	HKMTTA372	A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata 1.	NEM
HKMTTA364	Felderítő eszközismeret és alkalmazás 2.	HKMTTA354	Felderítő eszközismeret és alkalmazás 1.	NEM
HKMTTA371	Idegen hadseregek-ismerete 2.	HKMTTA361	Idegen hadseregek-ismerete 1.	NEM
HKMTTA372	A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata 1.	HKMTTA355	Felderítő alapozó ismeretek 1.	NEM

Tüzér specializáció

Kódszám	Tantárgy	Előtanulmányi követelmény		Egyidejű felvétel megengedett (IGEN/NEM)
		Kódszám	Tantárgy	
HKMTTA474	Haditechnika tüzér 7.	HKMTTA464	Haditechnika tüzér 6.	IGEN
HKMTTA471	Harcászat és harcvezetés V.16.	HKMTTA461	Tüzér szakmai felkészítés 1.	IGEN
HKMTTA473	Harcszolgálat 14.	HKMTTA463	Harcszolgálat 13.	IGEN
HKMTTA472	Tüzérvéstan és tűzvezetés V 17.	HKMTTA462	Tüzérvéstan és tűzvezetés V 16.	IGEN
HKMTTA481	Harcászat és harcvezetés V.17.	HKMTTA471	Harcászat és harcvezetés V.16.	IGEN
HKMTTA482	Tüzérvéstan és tűzvezetés V 18.	HKMTTA472	Tüzérvéstan és tűzvezetés V 17.	IGEN
HKMTTA483	Tábori tüzér szakosító képzés	HKMTTA473	Harcszolgálat 14.	IGEN

Légyvédelmi rakéta specializáció

Kódszám	Tantárgy	Előtanulmányi követelmény		Egyidejű felvétel megengedett (IGEN/NEM)
		Kódszám	Tantárgy	
HKMTTA513	Légyvédelmi rakétafegyverek rendszertana II.	HKMTTA509	Légyvédelmi rakétafegyverek rendszertana I.	IGEN

Műszaki specializáció

Kódszám	Tantárgy	Előtanulmányi követelmény		Egyidejű felvétel megengedett (IGEN/NEM)
		Kódszám	Tantárgy	
HKMTTA613	Műszaki támogatás 2.	HKMTTA610	Műszaki támogatás 1.	IGEN
HKMTTA614	Műszaki technikai eszközök 2.	HKMTTA606	Műszaki technikai eszközök 1.	IGEN

Vegyivédelmi specializáció

Kódszám	Tantárgy	Előtanulmányi követelmény		Egyidejű felvétel megengedett (IGEN/NEM)
		Kódszám	Tantárgy	
HKMTTA701	Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1	HKMTTA725	Vegyivédelmi alapozó ismeretek 1.	IGEN
HKMTTA702	Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2	HKMTTA725	Vegyivédelmi alapozó ismeretek 1.	IGEN
HKMTTA703	Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3	HKMTTA725	Vegyivédelmi alapozó ismeretek 1.	IGEN
HKMTTA704	Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4	HKMTTA725	Vegyivédelmi alapozó ismeretek 1.	IGEN
HKMTTA707	Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek II	HKMTTA701 HKMTTA702	Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1; Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2	IGEN
HKMTTA708	Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek III.	HKMTTA701 HKMTTA702 HKMTTA703 HKMTTA704	Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1; Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2; Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3; Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4	IGEN
HKMTTA709	Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek IV	HKMTTA701 HKMTTA702 HKMTTA703	Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1; Vegyivédelmi speciális	IGEN

		HKMTTA704	szakmai felkészítés 2; Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3; Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4	
HKMTTA711	Vegyivédelmi szakharcászat II	HKMTTA710	Vegyivédelmi szakharcászat I	IGEN
HKMTTA713	ABV védelmi támogatás rendszere	HKMTTA710 HKMTTA711	Vegyivédelmi szakharcászat I; Vegyivédelmi szakharcászat II	IGEN